

JULKAISTAAN
NEUVOSTOLIITON KOMMUNISTISEN
PUOLUEEN (BOLSHEVIKKIEN)
KESKUSKOMITEAN
PÄÄTÖKSEN PERUSTEELLA

Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!

**NKP(b):n KESKUSKOMITEAN MARX—ENGELS—LENIN
INSTITUTE**

J. V. STALIN

TEOKSET

**KARJALAIS-SUOMALAISEN SNT:n
VALTION KUSTANNUSLIIKE**
*Petroskoi * 1948*

J. V. STALIN

2 OSA

1907-1913

ESIPUHE

J. V. Stalinin Teosten toinen osa sisältää ne teokset, jotka on kirjoitettu etupäässä vuoden 1907 jälkipuoliskolta vuoteen 1913, siihen mennessä, kun toveri Stalin joutui karkoitetuksi Turuhanin alueelle, jossa hän oli vuoden 1917 helmikuuhun saakka. Nämä teokset käsittävät pääasiassa kaksi kautta toveri Stalinin vallankumouksellisessa toiminnassa: Bakun kauden ja Pietarin kauden.

Vuoden 1907 ensimmäisen puoliskon aikana kirjoitetuissa teoksissa käsitellään bolshevikkien taktiikkaa Venäjän ensimmäisessä vallankumouksessa („Esi-
puhe K. Kautskyn kirjasen „Venäjän vallankumouksen liikkeellepanevat voimat ja näköalat“ gruusiankieliseen painokseen“, kirjoitus „Vaalitaistelu Pietarissa ja menshevikit“ y.m.). Tämän kauden kirjoitukset julkaistiin gruusialaisissa bolshevikkilehdissä „Tshveni Tshovreba“ ja „Dro“. Venäjän kielellä ne julkaistaan ensi kertaa.

Teoksissa, jotka on kirjoitettu vuoden 1907 kesäkuun jälkeen — toveri Stalinin vallankumouksellisen toiminnan tapahtuessa etupäässä Bakussa — valaistaan bolshevikkien taistelua menshevikki-likvidaattoreita

vastaan illegaalisen vallankumouksellisen marxilaisen puolueen säilyttämisen ja lujittamisen puolesta („Puoluekriisi ja meidän tehtävämme“, „Bakun komitean tammikuun 22 p:nä 1910 hyväksymiä päätöslauselmia“, „Kirjeitä Kaukaasiasta“). Kirjoituksissa: „Mitä puhuvat viimeaikaiset lakkomme?“, „Naftateollisuudenharjoittajat taloudellisesta terroristista“, „Neuvottelukokous ja työläiset“ y.m. käsitellään vallankumouksellisen työväenliikkeen ja ammattiliittojen johtamisen kysymyksiä. Kirjoitus „VSDTP:n Lontoon edustajakokous (Edustajan muistiinpanoja)“ on omistettu VSDTP:n V edustajakokouksen yhteenvedoille. J. V. Stalinin tämän kauden kirjoitukset, jotka sisältyvät II osaan, julkaistiin sanomalehdissä „Bakinski Proletari“, „Gudok“ ja „Sotsial-Demokrat“.

Vuoden 1911 toisella puoliskolla alkaa toveri Stalinin vallankumouksellisen toiminnan Pietarin kausi (v. 1911—1913). Keskuskomitean Venäjän byroon johtoon tultuaan toveri Stalin johtaa puolueetyötä Venäjällä puolueen Prahan konferenssin päätösten toteuttamiseksi. Tälle kaudelle kuuluvat teokset, joissa käsitellään pääasiassa työväenliikkeen uutta vallankumouksellista nousua ja bolshevikkipuolueen tehtäviä IV Valtakunnanduuman vaalien yhteydessä. Niihin kuuluvat: lentolehtinen „Puolueen puolesta!“, kirjoitukset „Uusi vaihe“, „He ahertavat hyvin...“, „Lähti liikkeelle!..“, „Pietarin työläisten evästys työläisedustajalleen“, „Valtuutettujen tahto“, „Vaalit Pietarissa“ y.m. Kirjoitukset julkaistiin pietarilaisissa lehdissä „Zvezda“ ja „Pravda“.

Toiseen osaan kuuluu J. V. Stalinin tunnettu teos „Marxilaisuus ja kansallisuuskysymys“ (1913), jossa

on kehitelty bolshevistista teoriaa ja ohjelmaa kansallisuuskysymyksen alalla.

Tähän mennessä ei ole löydetty kirjoitusta „Kansallisesta kulttuuriautonomiasta“, jonka toveri Stalin kirjoitti ollessaan karkoitettuna Turuhanissa, eikä eräitä muita kirjoituksia.

*NKP(b):n Keskuskomitean
Marx—Engels—Lenin Instituutti*

1907-1913

**ESIPUHE K. KAUTSKYN KIRJASEN
„VENÄJÄN VALLANKUMOUKSEN
LIIKKEELLEPANEVAT VOIMAT
JA NÄKÖALAT“ GRUUSIANKIELISEEN
PAINOKSEEN¹**

Karl Kautskyn nimi ei ole uusi. Hänet tunnetaan jo kauan sosialidemokratian ansiokkaana teoreetikkona. Mutta Kautsky ei ole tunnettu vain tältä puolelta. Hän on kuuluisa myöskin huomattavana ja perinpohjaisesti ajattelevana taktillisten kysymysten tutkijana. Tässä suhteessa hän on saavuttanut suuren arvovallan meilläkin eikä vain eurooppalaisten tovereiden keskuudessa. Se ei olekaan ihmeteltävää: nykyään, jolloin taktilliset erimielisyydet halkaisevat Venäjän sosialidemokratian kahteen ryhmään, jolloin keskinäinen arvostelu usein kärjistää asiaa muuttuen rettelöimiseksi, ja totuuden selvittäminen käy sangen vaikeaksi, on hyvin mielenkiintoista kuulla sellaista puolueettomasti arvostelevaa ja kokenutta toveria, jollainen on K. Kautsky. Juuri sen vuoksi toverimme ovat ryhtyneet sellaisella innostuksella tutkimaan Kautskyn taktillisiä kirjoituksia: „Valtakunnanduumma“, „Moskovan kapina“, „Agraarikysymys“, „Venäjän talonpoikaisto ja vallankumous“, „Juutalaispogromit Venäjällä“ y.m. Mutta verrattomasti suuremmalla mielenkiinnolla toverit ovat suhtautuneet tähän kir-

jaseen, ja näin on tapahtunut siksi, että siinä koskettellaan kaikkia niitä pääkysymyksiä, jotka jakavat sosialidemokratian kahteen ryhmään. Asia on niin, että Plehanov, joka äskettäin kääntyi ulkomaalaisten tovereiden puoleen päivänpolttavien kysymystemme selvittämiseksi, oli esittänyt näköjään nämä samat kysymykset myöskin Kautskylle ja pyytänyt hänetkin vastausta, johon Kautsky, kuten hänen sanoistaan näkyy, vastasi tällä kirjasella. Tämän jälkeen tovereittemme tuli tietysti sitäkin suuremmalla huomiolla suhtautua mainittuun kirjaseen. Selvää on, että sitä suurempi on meille tämän kirjasen merkitys.

Siksi on hyvin hyödyllistä, jos palautamme mieleen edes yleispiirteissään erimielisyyksiemme kysymykset ja samalla esitämme Kautskyn mielipiteet eri kysymyksistä.

Kenen puolella on Kautsky, ketä hän kannattaa, bolshevikkeja vaiko menshevikkejä?

Ensimmäinen kysymys, joka halkaisee Venäjän sosialidemokratian kahteen osaan, on kysymys meidän vallankumouksemme yleisestä luonteesta. Että vallankumouksemme on porvarillis-demokraattinen eikä sosialistinen, että sen tulee päättyä feodalismiin eikä kapitalismiin hävittämiseen,— se on kaikille selvä. Mutta herää kysymys, kuka tulee johtamaan tätä vallankumousta ja kuka liittää ympärilleen kansan tyytymättömät ainekset: porvaristo vaiko proletariaatti? Proletariaattiko lähtee porvariston perässä, kuten Ranskassa tapahtui, vai porvaristoko lähtee proletariaatin mukaan? Siitä on kysymys.

Menshevikit puhuvat **Martynovin** suun kautta, että meidän vallankumouksemme on porvarillinen,

että se on Ranskan vallankumouksen kertaamista, ja koska Ranskan vallankumousta porvarillisena vallankumouksena johti porvaristo, niin porvariston on johdettava myöskin meidän vallankumoustamme. „Proletariaatin hegemonia on vahingollista utopiaa...“ „Proletariaatin on kuljettava äärimmäisen porvarillisen opposition perässä“ (kts. Martynovin „Kaksi diktaatturia“).

Bolshevikit taas sanovat: meidän vallankumouksemme on tosin porvarillinen vallankumous, mutta se ei lainkaan merkitse sitä, että se olisi Ranskan vallankumouksen kertaamista ja että sitä tulisi välttämättä johtaa porvariston, kuten Ranskassa tapahtui. Ranskassa proletariaatti oli liian vähän valveutunut ja järjestymätön voima, minkä vuoksi hegemonia vallankumouksessa jäi porvaristolle. Mutta meillä proletariaatti on suhteellisesti valveutuneempi ja järjestyneempi voima, minkä vuoksi se ei enää tyydy olemaan porvariston lisävoimana, vaan asettuu vallankumouksellisimpana luokkana nykyisen liikkeen johtoon. Proletariaatin hegemonia ei ole utopia, vaan elävä tosiasia, proletariaatti liittää todellisuudessa ympärilleen tyytymättömät ainekset. Ja se, joka neuvoo proletariaattia „kulkemaan porvarillisen opposition perässä“, riistää proletariaatilta itsenäisyyden, tekee Venäjän proletariaatista porvariston välikappaleen (kts. Leninin „Kaksi taktiikka“).

Mitä mieltä K. Kautsky on tästä kysymyksestä?

„Liberaalit vetoavat usein Ranskan suureen vallankumoukseen ja tekevät sen usein perusteettomasti. Olosuhteet ovat nykyisellä Venäjällä monessa suhteessa aivan toisenlaiset kuin Ranskassa vuonna 1789“

(kts. kirjasen kolmatta lukua)... „Venäläinen liberaalismi on aivan toisenlaista kuin Länsi-Euroopan liberaalismi, ja yksistään jo tämän seikan vuoksi on hyvin virheellistä ottaa Ranskan suuri vallankumous suoraan Venäjän nykyisen vallankumouksen malliksi. Länsi-Euroopan vallankumouksellisten liikkeiden johtava luokka oli pikkuporvaristo, erikoisesti suurkaupunkien pikkuporvaristo“ (kts. neljättä lukua)... „Porvarillisten vallankumousten aika, s.o. sellaisten vallankumousten aika, joiden liikkeellepanevana voimana oli porvaristo, on mennyt, on mennyt myöskin Venäjään nähden. Venäjälläkään proletariaatti ei ole enää pelkkä porvariston lisävoima ja välikappale, kuten asia oli porvarillisten vallankumouksien aikana, vaan itsenäinen luokka itsenäisine vallankumouksellisine päämäärineen“ (kts. viidettä lukua).

Näin sanoo K. Kautsky Venäjän vallankumouksen yleisestä luonteesta, näin ymmärtää Kautsky proletariaatin merkityksen Venäjän nykyisessä vallankumouksessa. Porvaristo ei voi johtaa Venäjän vallankumousta, — siis vallankumouksen johtajana täytyy olla proletariaatin.

Erimielisyyksiemme toinen kysymys: voiko liberaalinen porvaristo olla edes proletariaatin liittolaisena nykyisessä vallankumouksessa?

Bolshevikit sanovat, että se ei voi olla. Tosin Ranskan vallankumouksessa liberaalinen porvaristo esitti vallankumouksellista osaa, mutta näin tapahtui siksi, että luokkataistelu ei siellä ollut niin kärkevää, proletariaatti oli vähän valveutunutta ja tyytyi olemaan liberaalien lisävoimana, kun taas meillä luokkataistelu on tavattoman kärkevää, proletariaatti on

paljon valveutuneempaa eikä voi tyytyä olemaan liberaalien lisävoimana. Siellä, missä proletariaatti taistelee tietoisesti, liberaalinen porvaristo lakkaa olemasta vallankumouksellinen. Juuri sen vuoksi proletariaatin taistelun pelästyttämät kadetti-liberaalit etsivät turvaa taantumuksen siipien suojasta. Juuri sen vuoksi he taistelevat enemmän vallankumousta kuin taantumusta vastaan. Juuri sen vuoksi kadetit³ solmivat ennemmin liiton taantumuksen kanssa vallankumousta vastaan kuin vallankumouksen kanssa. Niin, meidän liberaalinen porvaristomme ja sen puolustajat, kadetit, ovat taantumuksen liittolaisia, he ovat vallankumouksen „valistuneita“ vihollisia. Talonpoikaisköyhälistöön nähden asia on aivan toisin. Bolshevikit sanovat, että vain köyhin talonpoikaisto ojentaa kätensä vallankumoukselliselle proletariaatille ja vain se voi solmia lujan liiton proletariaatin kanssa nykyisen vallankumouksen koko kaudeksi. Sitä proletariaatin onkin tuettava taantumusta ja kadetteja vastaan. Ja jos nämä kaksi perusvoimaa solmivat liiton keskenään, jos työläiset ja talonpojat tukevat toisiaan, niin silloin myöskin vallankumouksen voitto on taattu. Ilman sitä vallankumouksen voitto on mahdoton. Juuri sen vuoksi bolshevikit eivät kannata kadetteja enempää Duunassa kuin Duuman ulkopuolellakaan vaalien ensimmäisessä asteessa. Juuri sen vuoksi bolshevikit kannattavat sekä vaaleissa että Duunassa vain talonpoikaiston vallankumouksellisia edustajia taantumusta ja kadetteja vastaan. Juuri sen vuoksi bolshevikit liittävät laajoja kansanjoukkoja vain Duuman vallankumouksellisen osan ympärille eivätkä koko Duuman ympärille. Juuri sen vuoksi

bolshevikit eivät kannata vaatimusta kadettilaisen ministeristön nimittämisestä (kts. Leninin „Kaksi taktiikkaa“ ja „Kadettien voitto“).

Aivan toisin päättelevät menshevikit. Tosin liberaalinen porvaristo häilyy taantumuksen ja vallankumouksen välillä, mutta heidän mielestään se loppujen lopuksi kuitenkin liittyy vallankumoukseen, kuitenkin tulee esiintymään vallankumouksellisena. Miksi? Siksi, että Ranskassa liberaalinen porvaristo esitti vallankumouksellista osaa, siksi, että se on oppositiossa vanhaa järjestelmää vastaan, ja sen on siis pakko liittyä vallankumoukseen. Menshevikkien mielestä liberaalista porvaristoa ja sen puolustajia, kadetteja, ei saa nimittää nykyisen vallankumouksen pettureiksi, he ovat vallankumouksen liittolaisia. Sen vuoksi menshevikit kannattavat heitä sekä vaaleissa että Duumassa. Menshevikit hokevat, että luokkataistelun ei saa antaa milloinkaan himmentää yhteistä taistelua. Juuri sen vuoksi he kehoittavat kansanjoukkoja liittymään **koko** Duuman ympärille eikä vain sen vallankumouksellisen osan ympärille, juuri sen vuoksi he kannattavat kaikin voimin vaatimusta kadettilaisen ministeristön nimittämisestä, juuri sen vuoksi menshevikit ovat valmiit painamaan unholaan maksimiohjelman, typistämään minimiohjelmaa ja hylkäämään demokraattisen tasavallan voidakseen vain olla säikäyttämättä kadetteja luotaan. Joku lukija ehkä pitää tuota kaikkea menshevikkejä vastaan nostettuna parjauksena ja vaatii tosiasioita. Esitämme tosiasiatkin.

Tunnettu menshevikkikynäilijä Malishevski kirjoitti hiljattain:

„Meidän porvaristomme ei halua tasavaltaa, siis tasavaltaa meillä ei voi ollakaan...“, joten „...vallankumouksemme tuloksena täytyy syntyä perustuslainen järjestys eikä suinkaan demokraattinen tasavalta“. Siksi Malishevski neuvoo „tovereita“ jättämään pois „tasavaltalaiset haaveet“ (kts. „Pervyi sbornik“³, s. 288, 289).

Se ensiksi.

Menshevikkien johtaja Tsherevanin kirjoitti vaalien edellä:

„Proletariaatin olisi typerää ja mieletöntä yrittää, kuten eräät ehdottavat, ryhtyä yhdessä talonpoikaiston kanssa taisteluun sekä hallitusta että porvaristoa vastaan täysivaltaisen ja koko kansaa edustavan Perustavan kokouksen puolesta“. Me, sanoo hän, pyrimme nykyään saamaan aikaan sopimuksen kadettien kanssa ja kadettilaisen ministeristön (kts. „Nashe Dielo“⁴ № 1).

Se toiseksi.

Mutta kaikki tuo vain kirjoitettiin. Menshevikkien toinen johtaja, Plehanov, ei rajoittunut enää siihen, vaan halusi panna kirjoitetun täytäntöön. Siihen aikaan, jolloin puolueessa käytiin kiihkeää väittelyä vaalitaktiikan kysymyksestä, jolloin kaikki kyselivät: onko sopimus kadettien kanssa sallittavaa vaalien ensimmäisessä asteessa, — Plehanov piti jopa sopimustakin kadettien kanssa riittämättömänä ja alkoi saarnata suoranaista vaaliliittoa, väliaikaista yhteensulautumista kadettien kanssa. Palauttakaa mieleenne „Tovarishtsh“⁵ lehden numero marraskuun 24 pltä (1906), jossa Plehanov julkaisi pienen kirjoituksensa. Eräs „Tovarishtsh“ lehden lukijoista kysyy

Plehanovilta: voiko sosialidemokraateilla olla yhteinen ohjelma kadettien kanssa, ja jos voi olla, niin „minkäläinen voisi olla... yhteinen vaali ohjelma?“. Plehanov vastaa, että yhteinen ohjelma on **välttämätön** ja sellaisena ohjelmanä tulee olla „täysivaltainen Duuma“... „Muuta vastausta ei ole eikä voi olla“ (kts. „Tovarishtsh“, marraskuun 24 pnä 1906). Mitä Plehanovin sanat merkitsevät? Ne merkitsevät vain sitä, että vaalien aikana proletariin puolueen, s.o. sosialidemokratian, on tosiasiasa **yhdyttävä** liikeyrittäjäin puolueeseen, s.o. kadetteihin, yhdessä heidän kanssaan julkaistava agitatiolehtisiä työläisille, tosiasiasa luovutettava koko kansaa edustavan Perustavan kokouksen tunnuksesta, sosialidemokraattisesta minimiohjelmasta ja sen sijaan asetettava kadettilainen tunnus täysivaltaisesta Duumasta. Todellisuudessa se on meidän minimiohjelmastamme luopumista kadettien mieliksi ja oman maineensa nostamiseksi heidän silmissään.

Se kolmanneksi.

Mutta sen, minkä Plehanov sanoi hiukan arkailen, menshevikkien kolmas johtaja, **Vasiljev**, sanoi erinomaisen rohkeasti. Kuulkaa:

„Ensiksi koko yhteiskunta, kaikki kansalaiset... pystyttäkööt perustuslaillisen vallan. Kun tämä valta tulee kansan vallaksi, niin kansa voi luokkaryhmitymiensä ja etujensa mukaisesti... ryhtyä kaikkien kysymysten ratkaisemiseen. Silloin luokkien ja ryhmien taistelu ei ole vain paikallaan, vaan vieläpä välttämätönkin... Mutta nyt, tällä ajankohdalla, se on tuhoisaa ja rikollista...“ Sen vuoksi erilaisten luokkien ja ryhmien täytyy „joksikin ajaksi jättää pois kaikki „parhaat ohjelmat“ ja liittyä yhteen yhdeksi

perustuslailliseksi puolueeksi...” „Minun ehdotukse-
nani on yhteinen ohjelma, jonka kivijalkana on alku-
perustan laskeminen täysivaltaiselle yhteiskunnalle,
joka yksin vain voi antaa tarkoitustaan vastaavan
Duuman...” „Tämän ohjelman sisältö on... kansan
edustajistolle vastuunalainen ministeristö... sana- ja
painovapaus...” j.n.e. (kts. „Tovarishtsh“, joulukuun
17 p:nä 1906). Mitä tulee koko kansaa edustavaan
Perustavaan kokoukseen ja yleensä meidän minimi-
ohjelmaamme, niin kaikki se pitää Vasiljevin mielestä
„jättää pois“...

Se neljänneksi.

Tosin menshevikkien neljäs johtaja, **Martov**, ei ole
samaa mieltä menshevikki Vasiljevin kanssa ja sätii
kopeasti häntä yllämainitun kirjoituksen vuoksi (kts.
„Otkliki“⁶ № 2). Mutta Plehanov sen sijaan antaa
hyvin ylistävän lausunnon Vasiljevistä, joka Pleha-
novin mielestä on „Sveitsin työläisten väsymätön ja
pidetty sosialidemokraattinen organisaattori“ ja joka
„tekee paljon palveluksia Venäjän työväen asialle“
(kts. „Mir Bozhi“⁷, kesäkuu 1906). Kumpaa näistä
kahdesta menshevikistä pitää uskoa: Plehanovia vaiko
Martovia? Ja eikö Martov sitä paitsi itse hiljattain
kirjoittanut: „Tora porvariston ja proletariaatin välillä
lujittaa itsevaltiuden asemaa ja siten haittaa kansan
vapautuksen menestystä“? (kts. **Elmar**, „Kansa ja
Valtakunnanduuma“, s. 20). Kukapa ei tietäisi, että
tuo epämarxilainen kanta onkin Vasiljevin esittämän
liberaalisen „ehdotuksen“ todellinen perusta?

Kuten näette, menshevikit ovat siinä määrin vie-
hättyneet liberaalisen porvariston „vallankumoukselli-
suuteen“ ja asettavat niin paljon toiveita sen „vallan-

kumouksellisuuteen“, että ovat sen mieliksi valmiita painamaan unholaan itse sosialidemokraattisen ohjelman.

Mitä mieltä on K. Kautsky meidän liberaalisesta porvaristostamme, ketä hän pitää proletariaatin todellisenä liittolaisena, mitä hän sanoo tästä kysymyksestä?

„Nykyaikana (s.o. Venäjän nykyisessä vallankumouksessa) proletariaatti ei ole enää pelkkä porvariston lisävoima ja välikappale, kuten asia oli porvarillisten vallankumousten aikana, vaan itsenäinen luokka itsenäisine vallankumouksellisine päämäärineen. Mutta siellä, missä proletariaatti esiintyy tällaisena, siellä **porvaristo lakkaa olemasta vallankumouksellinen luokka**. Venäjän porvaristo, mikäli se yleensä on liberaalinen ja ajaa itsenäistä luokkapolitiikkaa, vihaa epäilemättä itsevaltiutta, mutta se vihaa vielä enemmän vallankumousta... ja mikäli se haluaa poliittista vapautta, niin se haluaa sitä pääasiallisesti siksi, että näkee siinä ainoan keinon, jolla voi tehdä lopun vallankumouksesta. Näinollen **porvaristo ei kuulu Venäjän nykyisen vallankumouksellisen liikkeen liikkeellepaneviin voimiin...** Etujen luja yhteisyys koko vallankumouksellisen taistelun kaudella on **vain proletariaatin ja talonpoikaiston välillä**. Sen onkin tultava Venäjän sosialidemokratian koko vallankumouksellisen taktiikan perustaksi... Ilman talonpoikaistoa me emme voi nykyään Venäjällä voittaa“ (kts. viidettä lukua).

Niin sanoo Kautsky.

Selitykset ovat mielestämme tarpeettomia.

Erimielisyyksiemme kolmas kysymys: mikä on vallankumouksemme voiton luokkaolemus eli toisin

sanoen minkäläisten luokkien on voitettava vallankumouksessamme, minkäläisten luokkien on valloittettava valta?

Bolshevikit väittävät, että koska nykyisen vallankumouksen päävoimina ovat proletariaatti ja talonpoikaisto, koska niiden voitto ilman keskinäistä tukea on mahdoton, niin vallankin valloittavat juuri ne, ja siksi vallankumouksen voitto tulee olemaan proletariaatin ja talonpoikaiston diktatuuria (kts. Leninin „Kaksi taktiikkaa“ ja „Kadettien voitto“).

Menshevikit taas päinvastoin hylkäävät proletariaatin ja talonpoikaiston diktatuurin, he eivät usko, että proletariaatti ja talonpoikaisto tulevat valloittamaan vallan. Heidän mielestään vallan pitää joutua kadettilaisen Duuman käsiin. Tämän vuoksi he niintavattomalla innostuksella kannattavat kadettien tunnusta vastuunalaisesta ministeristöstä. Täten menshevikit ehdottavat meille proletariaatin ja talonpoikaiston diktatuurin asemesta kadettien diktatuuria (kts. Martynovin „Kaksi diktatuuria“ ja myös lehtiä „Golos Truda“⁸, „Nashe Dielo“ y.m.).

Mitä mieltä K. Kautsky on tästä kysymyksestä?

Sen johdosta Kautsky sanoo suoraan, että „teollisuusproletariaatin ja talonpoikaiston etujen yhteisyydessä on Venäjän sosialidemokratian vallankumouksellinen voima ja sen voiton mahdollisuus“ (kts. viidettä lukua). Siis vallankumous voittaa vain siinä tapauksessa, jos proletariaatti ja talonpoikaisto taistelevat yhdessä yhteisen voiton hyväksi, — kadettien diktatuuri on vallankumousvastainen.

Erimielisyyksiemme neljäs kysymys: vallankumousmyrskyjen aikana syntyy tietysti itsestään

niinsanottu väliaikainen vallankumoushallitus, — onko sosialidemokratian osallistuminen vallankumoushallitukseen sallittavaa?

Bolshevikit sanovat, että osallistuminen sellaiseen väliaikaiseen hallitukseen ei ole ainoastaan sallittavaa periaatteiden kannalta, vaan se on käytännöllisesti välttämätöntäkin, ja se on välttämätöntä sitä varten, että sosialidemokratia puolustaisi siellä, väliaikaisessa vallankumoushallituksessa, asiaankuuluvalla tavalla proletariaatin ja vallankumouksen etuja. Jos proletariaatti yhdessä talonpoikain kanssa kaataa vanhan järjestelmän kadulla käytävissä taisteluissa, jos se yhdessä heidän kanssaan vuodattaa vertaan, niin on luonnollista, että väliaikaiseen vallankumoushallitukseen sen on mentävä myös yhdessä heidän kanssaan viedäkseen vallankumouksen toivottuun tulokseen (kts. Leninin „Kaksi taktiikka“).

Mutta menshevikit eivät hyväksy väliaikaiseen vallankumoushallitukseen osallistumista — se on muka sallimatonta sosialidemokratialle, se ei ole soveliasta sosialidemokraatille, se muka saattaa proletariaatin turmioon (kts. Martynovin „Kaksi diktatuuria“).

Mitä K. Kautsky sanoo tästä?

„On hyvin mahdollista, että vallankumouksen myöhemmässä kulussa voitto tulee sosialidemokraattisen puolueen osalle...“ Mutta tämä ei merkitse, että „Venäjällä nykyään tapahtuva vallankumous johtaisi jo nyt sosialistisen tuotantotavan pystyttämiseen Venäjällä siinäkin tapauksessa, että se antaisi väliaikaisesti vallan ohjaket sosialidemokratialle“ (kts. viidettä lukua).

Kuten näette, Kautskyn mielestä osallistuminen väliaikaiseen vallankumoushallitukseen ei ole ainoas-

taan sallittavaa, vaan vieläpä voi tapahtua niinkin, että „väliaikaisesti vallan ohjokset“ siirtyvät kokonaan yksistään sosialidemokratian käsiin.

Sellaiset ovat Kautskyn mielipiteet meidän erimielisyyksiemme peruskysymyksissä.

Kuten näette, sosialidemokratian mitä huomattavin teoreetikko Kautsky ja bolshevikit ovat täysin samaa mieltä.

Sitä eivät kiellä menshevikikään, ellei tietenkään oteta lukuun eräitä „virallisia“ menshevikkejä, jotka luultavasti eivät ole nähneet vilaukseltakaan Kautskyn kirjasta. Martov esimerkiksi sanoo suoraan, että „loppuyhteenvedossaan Kautsky on samaa mieltä toveri Leninin ja hänen kannattajiensa kanssa, jotka julistavat proletariaatin ja talonpoikaiston demokraattista diktatuuria“ (kts. „Otkliki“ № 2, s. 19).

Mutta se merkitsee, että menshevikit eivät ole samaa mieltä K. Kautskyn kanssa tai oikeammin sanoen Kautsky ei ole samaa mieltä menshevikkien kanssa.

Siis, kukahan on menshevikkien kanssa samaa mieltä ja kenen kanssa vihdoinkin menshevikit ovat samaa mieltä?

Historia kertoo siitä seuraavaa. Joulukuun 27 p:nä (1906) Soljanyi gorodokissa (Pietarissa) pidettiin väittelykokous. Väittelyn aikana kadettien johtaja P. Struve sanoi: „Kaikista teistä tulee kadetteja... Menshevikkejä nimitetään jo puolikadeteiksi. Plehanovia monet pitävät kadettina, ja todellakin, kadetit voivat hyväksyä paljon siitä, mitä Plehanov nykyään puhuu; sääli vain, että hän ei sanonut sitä silloin, kun kadetit olivat yksin“ (kts. „Tovarishtsh“ joulukuun 28 p:ltä 1906).

Tästä näkyy, ketkä ovat menshevikkien kanssa samaa mieltä.

Mitä ihmeteltävää siinä on, jos menshevitkin ovat heidän kanssaan samaa mieltä ja lähtevät kulkemaan liberalismiin tietä?..

Helmikuun 10 pnä 1907

Julkaistaan kirjasen tekstin mukaan

Allekirjoitus: K o b a

Käännetty gruusian kielestä

VAALITAISTELU PIETARISSA JA MENSHEVIKIT

Vaalitaistelu ei ollut missään niin kärkevää kuin Pietarissa. Ei missään ollut sellaisia yhteenottoja puolueiden välillä kuin Pietarissa. Sosialidemokraatit, narodnikit, kadetit ja mustasotnialaiset, bolshevikit ja menshevikit sosialidemokratiassa, trudovikit^o, eser-rät ja kansansosialistit narodnikkien keskuudessa, vasemmisto- ja oikeistokadetit kadettipuolueessa — kaikki he kävivät ankaraa taistelua...

Mutta siksipä eivät myöskään missään puolueiden piirteet tulleet niin selvästi esille kuin Pietarissa. Niin sen täytyikin olla. Vaalitaistelu on toimintaa, ja puolueet voidaan tulla tuntemaan vain käytännössä. Selvää on, että mitä ankarammin käytiin taistelua, sitä selvemmin tuli paljastua myöskin taistelujoiden piirteiden.

Tässä suhteessa on sängen mielenkiintoista bolshevikkien ja menshevikkien käyttäytyminen vaalitaistelun aikana.

Te kai muistatte menshevikkien puheet. He sanoivat jo ennen vaaleja, että Perustava kokous ja demokraattinen tasavalta ovat tarpeeton painolasti,

että ennen kaikkea tarvitaan Duuma ja kadettilainen ministeristö, jonka vuoksi on tarpeen vaalisopimus kadettien kanssa. Muussa tapauksessa, nähkääs, voittavat mustasotnialaiset. Menshevikkien johtaja **Tsherevanin** kirjoitti vaalien edellä:

„Proletariaatin olisi typerää ja mieletöntä yrittää, kuten eräät ehdottavat, ryhtyä yhdessä talonpoikaiston kanssa taisteluun sekä hallitusta että porvaristoa vastaan täysivaltaisen ja koko kansaa edustavan Perustavan kokouksen puolesta“ (kts. „Nashe Dielo“ № 1).

Menshevikkien toinen johtaja, **Plehanov**, myötäili Tsherevaninille. Hänkään ei hyväksynyt koko kansaa edustavaa Perustavaa kokousta, vaan ehdotti sen asemesta „täysivaltaisen Duuman“, jonka olisi pitänyt tulla kadeteille ja sosialidemokraateille „yhteiseksi ohjelmaksi“ (kts. „Tovarishtsh“, marraskuun 24 pnä 1906).

Mutta tunnettu menshevikki **Vasiljev** sanoi avoimemmin, että luokkataistelu on „tällä ajankohdalla tuhoisaa ja rikollista...“, että eri luokkien ja ryhmien täytyy „joksikin ajaksi jättää pois kaikki „parhaat ohjelmat“ ja yhtyä yhdeksi perustuslailliseksi puolueeksi...“ (kts. „Tovarishtsh“, joulukuun 17 pnä 1906).

Näin puhuivat menshevikit.

Bolshevikit jo heti alusta pitäen tuomitsivat tuollaisen menshevikkien kannan. He sanoivat, että sopimus kadettien kanssa ei sovi sosialisteille, — sosialistien on esiinnyttävä vaalitaistelussa itsenäisesti. Vaalien ensimmäisessä asteessa sopimukset ovat sallittavia vain poikkeustapauksissa ja niissäkin vain sellaisten puolueiden kanssa, jotka asettavat päivän tunnukseksi koko kansaa edustavan Perustavan

kokouksen, kaikkien maiden pakkoluovuttamisen, kahdeksantuntisen työpäivän j.n.e. Mutta kadetithan hylkäävät kaiken tämän. „Mustasotnialainen vaara“ on liberaalien keksintöä eräiden naiivien ihmisten peloittelemiseksi. Mustasotnialaiset eivät voi „saada valtoihinsa“ Duumaa. Menshevikit toistavat liberaalien sanoja puhuessaan „mustasotnialaisesta vaarasta“. Sen sijaan on olemassa „kadettilainen vaara“, ja se on todellinen vaara. Meidän velvollisuutemme on liittää lujasti ympärillemme kaikki vallankumoukselliset ainekset ja käydä taistelua kadetteja vastaan, jotka tekevät sopimuksen taantumuksen kanssa vallankumousta vastaan. Meidän on käytävä samanaikaisesti kahdenlaista taistelua: sekä taantumusta että myöskin liberaalista porvaristoa ja sen puolustajia vastaan.

Näin puhuivat bolshevikit.

Ja niin lähenee Pietarin sosialidemokraattisen konferenssin¹⁰ alkamispäivä. Siellä, tuossa konferenssissa, piti proletariaatille tulla esitetyksi kaksi taktiikkaa: sopimustaktiikka kadettien kanssa ja taistelutaktiikka kadetteja vastaan... Nyt, tuossa konferenssissa, proletariaatin piti antaa arvionsa kaikesta siitä, mitä bolshevikit ja menshevikit olivat siihen mennessä puhuneet. Mutta menshevikit aavistivat, että heitä odottaa tappio, he tajusivat, että konferenssi tuomitsee heidän taktiikkansa, ja he päättivät poistua konferenssista, sanoutua irti sosialidemokratiasta. Kadettien kanssa tehtävän sopimuksen hyväksi menshevikit alkoivat hajoituksen. He mielivät viedä „omia miehiään“ Duumaan hieromalla kauppoja kadettien kanssa.

Bolshevikit tuomitsivat jyrkästi tuon heikkoluonteisen menettelyn. He todistivat numeroilla „mustasotnialaisen vaaran“ olemattomuuden. He arvostelivat armottomasti eserriä ja trudovikkeja kehoittaen avoimesti heitä liittymään lujasti proletariaatin ympärille vastavallankumousta ja kadetteja vastaan.

Samaan aikaan kun bolshevikit liittivät vallankumouksellisia aineksia proletariaatin ympärille, kun he toteuttivat järkkymättä proletariaatin leppymätöntä taktiikkaa, menshevikit kävivät työläisten selän takana neuvotteluja kadettien kanssa.

Mutta kadetit kallistuivat vähitellen oikealle. Stolypin kutsui kadettien johtajan, **Miljukovin**, luoksensa „neuvottelemaan“. Kadetit antoivat yksimielisesti Miljukovin tehtäväksi käydä taantumuksen kanssa neuvotteluja „puolueen nimessä“. Selvää on, että kadetit halusivat sopimusta taantumuksen kanssa vallankumousta vastaan. Samaan aikaan kadettien toinen johtaja, **Struve**, ilmoitti julkisesti, että „kadetit haluavat sopimusta yksinvaltiaan kanssa perustuslain saamisen tarkoituksessa“ (kts. „Retsh“¹¹, tammikuun 18 pnä 1907). Oli ilmeistä, että kadetit tekevät liiton taantumuksen kanssa.

Mutta menshevikit järjestivät sittenkin neuvotteluja kadettien kanssa, he tavoittelivat sittenkin liittoa kadettien kanssa. Poloiset! He eivät käsittäneet, että mennessään sopimukseen kadettien kanssa he tekivät liiton taantumuksen kanssa!

Tähän aikaan alkavat viranomaisten sallimat väitelykokoukset. Siellä, noissa kokouksissa, kävi aivan selväksi, että „mustasotnialainen vaara“ on mielikuvitusta, että perustaistelua käydään kadettien ja

sosialidemokraattien välillä, ja se, joka menee sopimukseen kadettien kanssa, pettää sosialidemokratian. Menshevikkejä ei enää näy kokouksissa: he yrittivät pari kolme kertaa esiintyä kadettien puolesta, mutta saattoivat itsensä selvästi häpeään ja kätkeytyivät. Kadettien perässä juoksijat — menshevikit — ovat jo luottonsa menettäneet. Väittelyn areena on jäänyt bolshevikeille ja kadeteille. Kokoukset ovat kokonaan taistelua heidän välillään. Eserrät ja trudovikit hylkäävät neuvottelut kadettien kanssa. Kansansosialistit horjuvat. Bolshevikit asettuvat vaalitaistelun johtoon.

Missä olivat tähän aikaan menshevikit?

He neuvottelivat kadettien kanssa kolmesta edustajapaikasta. Tämä on uskomatonta, mutta se on tosiasia, ja meidän velvollisuutemme on sanoa avoimesti totuus julki.

Bolshevikit sanovat: alas kadettien hegemonia!

Mutta menshevikit hylkäävät tämän tunnuksen ja siten alistuvat kadettien hegemoniaan, laahustavat heidän perässään.

Tähän aikaan tapahtuvat vaalit työväenkuuriassa. Osoittautuu, että menshevistisissä piireissä työläiset olivat miltei kaikkialla valinneet valtuutetuiksi eserriä. „Me emme voi äänestää niitä, jotka tekevät sopimuksen kadettien kanssa, eserrät ovat sentään parempia kuin he“, — niin näkyvät työläiset sanoneen. Työläiset sanovat sosialidemokraatteja liberaaleiksi ja katsovat paremmaksi mennä porvarillisten demokraattien, eserrien mukana! Siihen on johtanut menshevikkien opportunisti!

Bolshevikit noudattavat edelleen leppymätöntä taktiikkaansa ja kutsuvat kaikkia vallankumouksellisia aineksia liittymään lujasti proletariaatin ympärille. Eserrät ja trudovikit yhtyvät avoimesti bolshevikkien tunnukseen: alas kadettien hegemonia! Kansansosialistit sanoutuvat irti kadeteista. Kaikille käy ilmeiseksi, että sopimus toisaalta sosialidemokratian ja toisaalta eserrien ja trudovikkien kanssa ei missään tapauksessa hajoita ääniä niin paljon, että mustasotnialaiset voittaisivat. Voitto tulee olemaan joko kadeteilla tai äärimmäisillä vasemmistolaisilla, — „mustasotnialainen vaara“ on mielikuvitusta.

Tähän aikaan kadetit keskeyttivät neuvottelut menshevikkien kanssa. Asia ei nähtävästi ottanut luistaakseen. Bolshevikit sitävastoin solmivat sopimuksen eserrien, trudovikkien ja kansansosialistien kanssa, eristivät kadetit ja aloittivat yleisen hyökkäyksen taantumusta ja kadetteja vastaan. Pietarissa julkaistiin kolme vaalilistaa: mustasotnialaisten, kadettien ja äärimmäisten vasemmistolaisten. Näin, vastoin menshevikkien tahtoa, toteutuivat bolshevikkien sanat kolmesta vaalilistasta.

Proletariaatin hylkääminä, kadettien nolaamina, eserrien ja trudovikkien naurunalaisiksi saattamina ja historian häpäiseminä menshevikit laskevat aseensa ja äänestävät äärimmäisten vasemmistolaisten listaa kadetteja vastaan. Menshevikkien Viipurinpuolen piiritoimikunta ilmoittaa avoimesti, että menshevikit tulevat äänestämään äärimmäisten vasemmistolaisten puolesta kadetteja vastaan.

Mutta se merkitsee, että menshevikit ovat kieltäneet „mustasotnialaisen vaaran“ olemassaolon, he ovat

hylänneet sopimuksen kadettien kanssa ja ryhtyneet kannattamaan bolshevikkien tunnusta — alas kadettien hegemonia!

Se merkitsee edelleen, että menshevikit ovat hylänneet oman taktiikkansa ja tunnustaneet avoimesti bolshevikkien taktiikan.

Se merkitsee lopuksi, että menshevikit ovat lakanneet kulkemasta kadettien perässä ja kulkevat nyt bolshevikkien perässä.

Vihdoin tapahtuivat vaalit, ja kävi selville, että Pietarissa ei oltu valittu ainoatakaan mustasotnia-laista!

-Näin osoittautui Pietarissa oikeaksi bolshevikkien taktiikka.

Näin menshevikit kärsivät tappion.

*Sanomalehti „Tshveni Tshovreba“
(„Elämämme“) 12 N:o 1,
helmikuun 18 pnä 1907*

Artikkeli ilman allekirjoitusta

Käännetty gruusian kielestä

KADETTIEN ITSEVALTIUS VAIKO KANSAN ITSEVALTIUS?

Kenen on otettava käsiinsä valta vallankumouksen aikana, minkäläisten luokkien on asetettava yhteiskunnallisen ja poliittisen elämän peräsimeen?—Kansan, proletariaatin ja talonpoikaiston!—ovat vastanneet ja vastaavat nytkin bolshevikit. Heidän mielipiteensä mukaan vallankumouksen voitto on proletariaatin ja talonpoikaiston diktatuuri (itsevaltius), jonka tarkoituksena on kahdeksantuntisen työpäivän saavuttaminen, kaiken tilanherrojen maan pakkolouutus ja demokraattisen järjestelmän pystyttäminen. Menshevikit hylkäävät kansan itsevaltiuden eivätkä tähän mennessä ole antaneet suoraa vastausta kysymykseen, kenen on otettava käsiinsä valta. Mutta nyt, kun menshevikit ovat aivan selvästi kääntyneet kadetteihin, he ilmoittavat rohkeammin, että valta on otettava kadettien eikä proletariaatin ja talonpoikaiston. Kuulkaa:

„Proletariaatin ja talonpoikaiston diktatuuri on... paradoksi“ (mahdottomuus)... Se on „taipumusta eserräläisiin mielipiteisiin“ (kts. menshevikkien äänenkannattaja „Na Otsheredi“¹³ № 4. s. 4—5, Potresovin kirjoitus).

Tosin mitä huomattavin marxilainen K. Kautsky sanoo selvästi, että proletariaatin ja talonpoikaiston demokraattinen diktatuuri on välttämätön, mutta eihän K. Kautsky voi kilvoitella Potresovin kanssa: jokainen tietää, että Potresov on todellinen marxilainen, mutta Kautsky ei ole!

Toinen menshevikki täydentää:

„Vastuunalaisen ministeristön tunnuksesta tulee taistelutunnus vallan puolesta, taistelutunnus vallan siirtämiseksi virkavallan käsistä kansan käsiin“ (kts. sama, s. 3, Koltsovin kirjoitus).

Kuten näette, Koltsovin mielestä vastuunalaisen ministeristön tunnuksen on tultava kansan taistelun tunnukseksi, s.o. proletariaatin ja talonpoikaiston on taisteltava nimenomaan tällä tunnuksella ja vuodatettava vertaan kadettilaisen ministeristön puolesta eikä demokraattisen tasavallan puolesta.

Tuota siis menshevikit näköjään sanovat kansan toimeenpanemaksi vallan valtaamiseksi!

Ajatelkaahan vain: osoittautuu, että proletariaatin ja talonpoikaiston diktatuuri on vahingollinen, mutta kadettien diktatuuri on hyödyllinen! Me, nähkääs, emme halua kansan itsevaltiutta, vaan kadettien itsevaltiutta!

Niin, niin! Kansan viholliset, kadetit, eivät suotta kehu menshevikkejä!..

*Sanomalehti „Dro“ („Aika“)¹⁴ № 2,
maaliskuun 13 pnd 1907*

Artikkeli ilman allekirjoitusta

Käännetty gruosian kielestä

PROLETARIAATTI TAISTELEE, PORVARISTO TEKEE LIITON HALLITUKSEN KANSSA

„Eroitukseksi vuoden 1789 Ranskan porvaristosta Preussin porvaristo... painui alas jonkinlaisen kastin asemaan... joka alunpitäen oli taipuvainen kansan pettämiseen ja kompromissiin vanhan yhteiskunnan kruunatun edustajan kanssa“.

Näin kirjoitti K. Marx preussiläisistä liberaaleista.

Ja todellakin, vallankumous ei ollut vielä tositeolla alkanut, kun saksalaiset liberaalit menivät tekemään sopimusta „korkeimman vallan“ kanssa. Ja tämän sopimuksen he pian tekivätkin ja lähtivät sitten yhdessä hallituksen kanssa työläisiä ja talonpoikia vastaan. On tunnettua, kuinka purevasti ja osuvasti K. Marx paljasti tuon liberaalien kaksinaamaisuuden:

„Se on vailla luottamusta itseensä, vailla luottamusta kansaan, muristen ylhäisöä vastaan, peläten alhaisoa, itsekäs kummankin suhteen ja tietoinen itsekkyystään, vallankumouksellinen suhtautumisessaan vanhoillisiin, vanhoillinen suhtautumisessaan vallankumouksellisiin, se ei luota omiin tunnuksiinsa, pelkää maailman pyörremyrskyä ja käyttää sitä

omaksi hyödykseen, se on vailla kaikkea tarmoa, täydellinen plagiaatti, se on halpamainen, sillä siinä ei ole mitään originellia, se on originelli halpamaisuudessaan, se tinkii itsensä kanssa, se on ilman aloitteellisuutta, ilman yleismaailmallista historiallista kutsumusta — aivan kuin kirouksen painama vanhus... vailla silmiä, vailla korvia, vailla hampaita — täydellinen raunio, — sellainen oli Preussin porvaristo Preussin valtion peräsimestä maaliskuun vallankumouksen jälkeen“ (kts. „Uusi Reinin lehti“)¹⁵.

Jotain saman tapaista on nyt meillä Venäjän vallankumouksen kulussa.

Asia on niin, että meidän porvaristomme myöskin croaa vuoden 1789 Ranskan porvaristosta. Meidän liberaalinen porvaristomme ilmoitti vielä pikemmin ja suoremmin kuin Saksan porvaristo, että se „tulee tekemään sopimuksen korkeimman vallan kanssa“ työläisiä ja talonpoikia vastaan. Liberaalisen porvariston puolue, niisanotut kadetit, on jo kauan sitten alkanut kansan selän takana salaiset neuvottelut Stolytynin kanssa. Mihin näillä neuvotteluilla on pyritty, mistä kadettien pitää neuvotella „kenttä“-ministerin kanssa, elleivät he tosiaan petä kansan etuja? Hiljattain ranskalaiset ja englantilaiset lehdet kirjoittivat tästä, että hallitus ja kadetit tekevät keskenään liiton vallankumouksen nujertamisen tarkoituksessa. Tämän salaisen sopimuksen ehdot ovat seuraavat: kadettien on luovuttava oppositiovaatimuksistaan ja siitä hyvästä hallitus antaa muutamille kadeteille ministeripaikan. Kadetit loukkaantuivat kovasti — sehän ei muka ole totta. Mutta tosiasia on käynyt selville, että se onkin totta, tosiasia on käynyt selville, että

kadetit ovat jo tehneet liiton oikeistolaisten ja hallituksen kanssa.

Mistä puhuu viime äänestys Duumassa, ellei kadettien liitosta hallituksen kanssa? Muistelkaahan tosiasioita. Sosialidemokraatit tekevät ehdotuksen valio-kunnan muodostamisesta nälänhätäisten talonpoikain kysymyksessä. He tahtovat, että nälänhätäisten auttamiseen ryhtyisi edustajien ja virkavallan lisäksi itse kansa ja että myös se itse paljastaisi Gurko-Lidvalien¹⁶ „sankariteot“. Se on hyvä, se on toivottavaa, sillä kaikki se lujittaa edustajain yhteyttä kansaan, kaikki se antaa kansan epämääräiselle tyytymättömyydelle tietoisin luonteen. On selvää, että se, joka todella palvelee kansan etuja, olisi varmasti kannattanut sosialidemokraattien ehdotusta kansalle hyödyllisenä keinona. Mutta mitä tekivät kadetit, kannattivatko he sosialidemokraattien ehdotusta? Eivät! Yksissä miehin lokakuulaisten¹⁷ ja mustasotnialaisten kanssa he kaatoivat yksimielisesti sosialidemokraattien ehdotuksen. Teidän ehdotuksenne, nähkääs, saa aikaan kansanliikkeen, siksi se on vahingollinen, — vastasi sosialidemokraateille kadettien johtaja Hessen (kts. „Parus“¹⁸ N° 24). — Olen täydellisesti samaa mieltä kanssanne, herrat kadetit, te olette oikeassa, — antoi kadeteille tunnustuksensa Stolypin (kts. sama). Tuloksena oli, että sosialidemokraatteja kannattivat vain eserrät, kansansosialistit ja enemmistö trudovikeista.

Täten Duuma jakaantui kahteen leiriin: kansanliikkeen vihollisten leiriin ja kansanliikkeen kannattajien leiriin. Ensimmäisten joukossa ovat mustasotnialaiset, lokakuulaiset, Stolypin, kadetit y.m.

Viimemainittujen joukossa ovat sosialidemokraatit, eserrät, kansansosialistit, enemmistö trudovikeista y. m.

Mitä tämä merkitsee, ellei sitä, että kadetit ovat jo menneet liittoon hallituksen kanssa?

Kuten näkyy, oikeaksi osoittautuu bolshevikkien taktiikka, joka kylvää epäluottamusta kansan pettureita, kadetteja, kohtaan ja kutsuu taisteluun heitä vastaan.

Mutta siinä ei ole vielä kaikki. Asia on niin, että edellämäinittut huhut, joita ranskalaiset ja englantilaiset lehdet ovat levittäneet, osoittautuvat aivan tosiksi. Viime päivinä pääkaupungin lehdet tiedoittavat „luotettavista lähteistä“, että kadetit ovat jo tehneet sopimuksen hallituksen kanssa. Ja ajatelkaahan, että tämän sopimuksen ehdot on näköjään saatu selville aivan yksityiskohtia myöten. Tosin kadetit sen kieltävät, mutta se on pelkkää tekopyhyyttä eikä mitään muuta. Kuulkaa:

„Segodnja“¹⁹ tiedoittaa luotettavista lähteistä, että Stolypinin eilinen puhe Valtakunnanduumassa ei ollut kadeteille eikä lokakuulaisille suinkaan yllätys. Siitä käytiin ennakkoneuvotteluja koko päivä pääministeri Kutlerin... ja Fedorovin välillä, joka edusti oikeistokeskustaa. Ratkaiseva sopimus näiden henkilöiden välillä tehtiin „Slovo“ lehden²⁰ toimituksessa, jonne aikoi saapua myöskin kreivi Witte... Yleispiirtein sopimus sisältyy seuraavaan: 1) Kadetit katkaisevat julkisesti kaikenlaisen yhteyden vasemmistopuolueisiin ja ottavat Duumassa tiukasti keskustalaisen asenteen. 2) Kadetit luopuvat osasta agrariohjelmaansa ja lähentävät sitä lokakuulaisten ohjelmaan. 3) Kadetit eivät toistaiseksi vaadi kansallisuuksien tasa-arvoisuutta. 4) Kadetit kannattavat ulkomaista lainaa. Korvauksena tästä kadeteille on luvattu: 1) Kadetti-puolueen viipymätön legalisoiminen. 2) ...Kadeteille tarjotaan seuraavat ministerisalkut: maanjärjestely- ja maanviljelysministerin, kansanvalistusministerin, kauppa- ja teollisuusministerin ja

oikeusministerin salkku. 3) Osittainen amnestia. 4) Kadettien lakiehdotuksen kannattaminen kenttöoikeuksien lakkauttamisesta“ (kts. „Parus“ № 25).

Näin on asia.

Samaan aikaan kun kansa taistelee, samaan aikaan kun työläiset ja talonpojat vuodattavat vertaan kukistaakseen taantumuksen, kadetit tekevät liiton tämän taantumuksen kanssa kansan vallankumouksen nujertamiseksi!

Sellaisia ovat kadetit!

Siinä näkyy olevan syy, minkä vuoksi he haluavat „varjella“ Duumaa.

Juuri siksi he eivät kannattaneet sosialidemokratian ehdotusta valiokunnan muodostamisesta nälänhätäisten kysymyksessä!

Näin romahtaa menshevikkien väite kadettien demokratismistista.

Näin romahtaa menshevikkien harjoittama kadettien kannattamisen taktiikka: kadettien kannattaminen merkitsee tämän jälkeen hallituksen kannattamista!

Oikeaksi osoittautuu bolshevikkien käsityskanta, että kovan paikan tullen meitä kannattavat ainoastaan talonpoikain tietoiset edustajat, kuten esimerkiksi eserrät y.m.

On selvää, että myöskin meidän on kannatettava heitä kadetteja vastaan.

Vai haluavatko menshevikit ehkä edelleenkin kannattaa kadetteja?..

*Sanomalehti „Dro“ („Aika“) № 6,
maaliskuun 17 pnä 1907*

Artikkeli ilman allekirjoitusta

Käännetty gruusian kielestä

TOVERI G. TELIJAN²¹ MUISTOLLE

Kuolleiden tovereiden ylenpalttinen ylistäminen on tullut tavaksi puoluepiireissämme. Heikkojen puolien vaieten sivuuttaminen ja myönteisten puolien liioittelemine on nykyisten muistokirjoitusten luonteenomainen piirre. Se ei ole tietenkään järkevä tapa. Me emme halua noudattaa tuota tapaa. Me haluamme sanoa toveri G. Telijasta vain totuuden, me haluamme tutustuttaa lukijan Telijaan sellaisena kuin hän todellisuudessa oli. Ja juuri todellisuus kertoo meille, että puolueelle toveri Telija oli eturivin työläisenä ja puolueytöntekijänä loppuun saakka moitteeton ja verraton mies. Kaikki se, mikä on luonteenomaisinta sosialidemokraattiselle puolueelle: tiedonjano, itsenäisyys, horjumaton eteenpäinmeno, lujuus, työteliäisyys, siveellinen voima — kaikki se oli yhtyneenä toveri Telijan persoonaan. Telijassa olivat olennoituneet proletaarin parhaat piirteet. Tämä ei ole liioittelua. Sen osoittaa meille hänen lyhyt elämäkertansa.

Toveri Telija ei kuulunut „oppineiden“ joukkoon. Hän oppi luku- ja kirjoitustaidon ja tuli tietoi-

seksi opiskelemalla omin päinsä. Poistuttuaan Tshaganin kylästä (Telija oli kotoisin Kutaisin kihlakunnan Tshaganin kylästä) hän palkkautui kotipalvelijaksi erääseen yksityiseen perheeseen Tiflisissä. Siellä hän oppi puhumaan venäjän kieltä ja mieltyi kirjojen lukeamiseen. Hän kyllästyi kuitenkin pian palvelijan ammattiin ja lyhyen ajan kuluttua meni töihin rautatien konepajaan puusepänverstaaseen. Tuo konepaja teki toveri Telijalle suuren palveluksen. Se oli hänen koulunsa, siellä hänestä tuli sosialidemokraatti, siellä hän karaistui ja varttui horjumattomaksi taistelijaksi, siellä hän tuli myös esiin kyvykkäänä ja valveutuneena työläisenä.

Vuosina 1900—1901 Telija tulee jo huomatuksi eturivin työläisten joukossa yhtenä ansiokkaana johtajana. Vuonna 1901 Tiflisissä tapahtuneen mielenosoituksen²² ajoista lähtien toveri Telijalla ei ollut enää lepoa. Intomielinen propaganda, järjestöjen perustaminen, osallistuminen tärkeisiin kokouksiin, tarmokas työ sosialistisen sivistyksen saavuttamiseksi itseopiskelun pohjalla — siinä se, johon hän käytti kaiken vapaan aikansa. Poliisi vainosi häntä, etsiskeli „kynttilän kanssa“, mutta kaikki se vain moninkertaisti hänen tarmoaan ja taisteluhaluaan. Toveri Telija oli vuoden 1903 mielenosoituksen (Tiflisissä)²³ innoittaja. Siitä huolimatta, että poliisi oli hänen kintereillään, hän nosti lipun, hän piti puheen. Tämän mielenosoituksen jälkeen hän siirtyy jo kokonaan illegaaliseen asemaan. Tästä vuodesta lähtien hän alkaa „matkailla“ järjestön tehtävissä Taka-Kaukaasian eri kaupungeissa. Samana vuonna hän matkusti järjestön määräyksestä Batumiin järjestämään illegaa-

lista kirjapainoa. Mutta mainitun kirjapainon kalustoa kuljettaessaan hänet vangittiin Batumin asemalla ja lyhyen ajan kuluttua lähetettiin Kutaisin vankilaan. Tuosta ajasta alkaa uusi kausi hänen „rauhattomassa“ elämässään. Puolentoista vuoden vankilassaoloaika ei ollut jättämättä jälkeä Telijaan. Vankilasta tuli hänen toinen koulunsa. Opiskellen herkeämättä, lukemalla sosialistisia kirjoja ja osallistumalla väittelyihin hän kartutti huomattavasti tietojaan. Siellä hänellä muodostui lopullisesti se järkkymätön vallankumouksellinen luonne, jota monet hänen tovereistaan kadehtivat. Mutta tuo samainen vankila löi häneen myöskin kuoleman leiman, tuo samainen vankila antoi hänelle kuolettavan sairauden (keuhkotaudin), joka vei hantaan meidän parhaan toverimme.

Telija tiesi terveydentilansa olevan kohtalokkaan, mutta se ei häntä huolestuttanut. Häntä huolestutti vain yksi seikka — „hyödytön toimettona istuminen“. „Milloin tulee vihdoinkin se päivä, jolloin voin oman mieleni mukaan toimia vapaudessa, näen jälleen kansanjoukon, yhdyn siihen ja käyn sitä palvelemaan“, siitä unelmoi vankilaan teljetty toveri. Ja tämä unelma totentui. Puolentoista vuoden kuluttua hänet siirrettiin Kutaisin „pieneen“ vankilaan, josta hän heti karkasi ja ilmaantui Tiflisiin. Tuohon aikaan puolueessa tapahtui kahtiajakaantumisen. Toveri Telija oli silloin lähellä menshevikkejä, mutta hän ei ollut lainkaan niiden „virallisten“ menshevikkien kaltainen, jotka pitävät menshevismia „koraanina“ ja itseään oikeauskoisina, mutta bolshevikkeja kerettiläisinä. Telija ei ollut myöskään niiden „eturiin“

työläisten kaltainen, jotka kuvittelevat olevansa „synnynnäisiä sosialidemokraatteja“ ja täydellisessä tietämättömyydessään huutavat naurettavasti: me emme tarvitse tietoja, me olemme työläisiä. Telijan luonteenomaisena piirteenä oli juuri se, että hän ei hyväksynyt ryhmäkuntalaista fanatismia, halveksi koko sydämeästään sokeaa jäljittelemistä ja halusi päästä kaikesta perille omalla järjellään. Juuri sen vuoksi hän heti vankilasta karattuaan tarttui innokkaasti käsiksi kirjoihin: „II edustajakokouksen pöytäkirjat“, Martovin „Piiritystila“, Leninin „Mitä on tehtävä?“ ja „Askel eteenpäin“. Kannatti nähdä laihnutunut, kellastunut Telija, joka uutterasti aherrellen kirjojen ääressä haasteli hymyillen: „Huomaan, ettei ole niinkään helppoa ratkaista, ollako bolshevikki vai menshevikki; niin kauan, kun en ole tutkinut näitä kirjoja, on minun menshevismini rakennettu hiekalle“. Ja sitten toveri Telija, tutkittuaan välttämättömän kirjallisuuden ja syvennyttyään bolshevikkien ja menshevikkien välisiin kiistoihin, punnitsi kaiken ja vasta sen jälkeen sanoi: „Toverit, minä olen bolshevikki; minusta näyttää, että se, joka ei ole bolshevikki, epäilemättä pettää marxilaisuuden vallankumouksellisen hengen“.

Sen jälkeen hänestä tulee vallankumouksellisen marxilaisuuden (bolshevismin) apostoli. Vuonna 1905 hän matkusti järjestön päätöksen perusteella Bakuun. Kirjapainon järjestäminen, piirijärjestöjen työn saattaminen sujuvaan käyntiin, osanotto johtavaan järjestöön, kirjoitusten lähettäminen „Proletariatis Brdzola“ lehdelle²⁴ — sellaista oli työ, jota toveri Telija siellä teki. Tunnetun palon aikana vangittiin myöskin

hänet, mutta tälläkin kerralla hän „livisti“ ja kii-ruhti jälleen Tiflisiin. Toimittuaan jonkun aikaa Tif-lisin johtavassa järjestössä hän osallistui bolshevik-
kien yleisvenäläiseen Tampereen konferenssiin vuonna 1905. Hänen vaikutelmansa tästä konferenssista ovat mielenkiintoisia. Hän katsoi toivorikkaana puolueen tulevaisuuteen ja sanoi silmät loistaen: annan viimei-
setkin voimani tämän puolueen hyväksi. Mutta siinä olikin onnettomuus, että heti Venäjältä palattuaan hän joutui vuoteeseen eikä siitä enää noussut. Vasta silloin hän alkoi syvällisen kirjallisen toiminnan. Sai-
rautensa aikana hän kirjoitti: „Mitä me tarvitsemme“ (kts. „Ahali Tshovreba“²⁵), „Vanhoja ja uusia vai-
naisia“ (vastaus Artsh. Dzhordzhadzelle), „Anarkismi ja sosialidemokratia“*, „Miksi meitä sanotaan blan-
quilaisiksi“ y.m.

Viimeisinä päivinä hän kirjoitti meille, että hän valmistele kirjasta Kaukaasian sosialidemokratian historiasta, mutta armoton kuolema riisti ennenaikai-
sesti kynän väsymättömän toverin kädestä.

Sellainen on kuva toveri Telijan lyhyestä, mutta myrskyä täynnä olleesta elämästä.

Ikmeelliset luonnonlahjat, ehtymätön tarmo, itsenäisyys, syvä kiintymys asiaan, sankarillinen lan-
nistumattomuus ja apostolinlahjat — kaikki tuo oli luonteenomaista toveri Telijalle.

Vain proletariaatin riveissä löytyy sellaisia miehiä kuin Telija, vain proletariaatti synnyttää sellaisia sankareita kuin Telija, ja tämä sama proletariaatti

* Kahta viimemainittua kirjasta ei voitu julkaista, sillä poliisi-
kaappasi ne kotitarkastuksen aikana.

on kostava kirotulle järjestelmälle, jonka uhrina meidän toverimme — työmies **G. Telija** — kaatui.

*Sanomalehti „Dro“ („Aika“) № 10,
maaliskuun 22 pnä 1907*

Allekirjoitus: K o...

Käännetty gruusian kielestä

VALVEUTUNUT PROLETARIAATTI JA PUOLUEEN VIIDES EDUSTAJAKOKOUS

Edustajakokoukseen valmistautuminen lähenee loppuaan²⁶. Vähitellen selvenevät puolueryhmien voima-suhteet. Käy selville, että teollisuusalueet suurim-malta osaltaan kannattavat bolshevikkeja. Pietari, Moskova, Keskinen teollisuusalue, Puola, Itämeren-maat, Urali -- niissä nauttii luottamusta bolshevikkien taktiikka. Kaukaasia, Kaspiantakainen alue, Venä-jän eteläosa, eräät Bundin²⁷ vaikutusalueiden kaupun-git, „Spilkan“²⁸ talonpoikaisjärjestöt -- niistä ammen-tavat voimia toverit menshevikit. Venäjän eteläosa on ainoa teollinen alue, jossa menshevikeillä on luot-tamusta. Menshevismin muut tukikohdat ovat suu-rimmalta osaltaan pientuotannon keskuksia.

Käy selville, että menshevikkien taktiikka on pää-asiassa sellaisten takapajuisten kaupunkien taktiik-kaa, joissa vallankumouksen kehittymiseen ja luokka-tietoisuuden kasvamiseen katsotaan kierosti.

Käy selville, että bolshevikkien taktiikka on pää-asiassa sellaisten eturivin kaupunkien ja teollisuus-keskusten taktiikkaa, joissa vallankumouksen syven-tämiseen ja luokkatietoisuuden kehittämiseen kiinni-tetään perushuomio...

Oli aika, jolloin Venäjän sosialidemokratiassa oli vain kourallinen jäseniä, silloin sillä oli intelligenttimäinen luonne, eikä se kyennyt painamaan leimaansa proletariaatin taisteluun. Silloin puoluepolitiikkaa ohjasi pari henkilöä, puoluekantaisten proletaaristen joukkojen ääni oli tukahduksissa... Aivan toisin on tänään. Tänään meillä on suurenmoinen puolue — Venäjän Sosialidemokraattinen Työväenpuolue, jonka riveihin kuuluu noin 200.000 jäsentä ja joka painaa leimansa proletariaatin taisteluun, kokoaa ympärilleen koko Venäjän vallankumouksellisen demokratian ja saattaa kauhun valtaan „tämän maailman mahtavat“. Ja tämä suurenmoinen puolue on sitäkin suurenmoisempi ja mainiampi, kun sen ohjausruoria pitävät käsissään puoluejoukot eikä pari „sivistynyttä henkilöä“. Parhaiten tämä tuli ilmi Duuman vaalien aikana, jolloin puoluejoukot, heittäen syrjään „arvovaltaisen“ Plehanovin ehdotuksen, eivät halunneet „yhteistä ohjelmaa“ kadettien kanssa. Tosin toverit menshevikit sanovat sittenkin puoluettamme intelligentti-puolueeksi, mutta niin he tekevät nähtävästi siksi, että tämä puolue ei ole enemmistöltään menshevistinen. Mutta jos Saksan sosialidemokraattisella puolueella, jossa on vain 400.000 jäsentä proletaarien lukumäärän ollessa 18 miljoonaa, jos tällä puolueella on oikeus nimittää itseään proletaariseksi puolueeksi, niin Venäjän sosialidemokraattisella puolueella, jossa on 200.000 jäsentä proletaarien lukumäärän ollessa Venäjällä 9 miljoonaa, on myöskin oikeus katsoa itsensä proletaariseksi puolueeksi...

Täten Venäjän sosialidemokraattisen puolueen suurenmoisuus on vielä siinä, että se on todella proletaar-

rinen puolue, joka kulkee kohti tulevaisuutta omaa tietään ja suhtautuu arvostellen vanhojen „johtajainsa“ kuiskutteluihin.

Tässä suhteessa ovat kuvaavia Pietarin ja Moskovan viime konferenssit.

Kummassakin konferenssissa antoivat sävyn työläiset, niissä kummassakin oli edustajain yleisestä lukumäärästä yhdeksän kymmenesosaa työläisiä. Kumpikin konferenssi hylkäsi Plehanovin tapaisten „vanhojen johtajain“ vanhentuneet ja sopimattomat „ohjeet“. Kumpikin konferenssi tunnusti kaikkien kuullen bolshevismiin välttämättömyyden. Siten Moskova ja Pietari lausuivat julki epäluottamuksensa menshevikien taktiikalle, tunnustivat proletariaatin hegemonian välttämättömäksi nykyisessä vallankumouksessa.

Pietarin ja Moskovan kautta puhuu koko valveutunut proletariaatti. Moskova ja Pietari vievät muusaan muut kaupungit. Moskovasta ja Pietarista lähtivät ohjeet tammi- ja lokakuun esiintymisten aikana, ne johtivat liikettä mainehikkaina joulukuun päivinä. Epäilemätöntä on, että juuri ne antavat signaalin myöskin tulevaan vallankumoukselliseen rynnistykseen.

Ja Pietari ja Moskova noudattavat bolshevismiin taktiikkaa. Bolshevismiin taktiikka on ainoa proletaarinen taktiikka, — niin sanovat näiden kaupunkien työläiset Venäjän proletariaatille...

*Sanomalehti „Dro“ („Aika“) № 26,
huhtikuun 8 pnä 1907*

Artikkeli ilman allekirjoitusta

Käännetty gruosian kielestä

SEKASOTKU...

„Lahvarin“²⁹ „sanomalehtimiehet“ eivät vieläkään ole voineet mitenkään määritellä taktiikkaansa. Ensimmäisessä numerossa he kirjoittivat: me, näettekös, kannatamme vain kadettien „edistyksellisiä askeleita“ emmekä itse kadetteja. Me huomautimme, että tuo on huvittava sofismi, sillä menshevikit äänestivät Duumaan valittavia kadetteja eivätkä ainoastaan heidän „askeleitaan“; he veivät Duumaan kadetteja sellaisinaan eivätkä ainoastaan heidän „askeleitaan“; he äänestivät Duuman puheenjohtajaksi kadetin sellaisenaan eivätkä ainoastaan hänen „askeleitaan“, — mikä todistaa selvästi menshevikkien kannattavan kadetteja. Se on niin selvää, menshevikit ovat niin paljon puhuneet kadettien kannattamisesta, että tuon tosiasian kieltäminen on herättänyt vain naurua...

Nyt he ovat hiukan „mietiskelleet“ ja hokevat toista: tosin „me vaaleissa kannatimme kadetteja“ (kts. „Lahvari“ № 3), mutta niin tapahtui vain vaaleissa, sen sijaan Duumassa me emme kannata kadetteja, vaan ainoastaan heidän „askeleitaan“, mutta te, näettekös, „ette osaa eroittaa Duumassa toteutettavaa

taktiikkaa vaaleissa toteutettavasta taktiikasta“. Ensiksikin sellainen „taktiikka“, joka ainoastaan Duumassa varjelee tyhmyyksiltä, mutta vaalien aikana panee tekemään tyhmyyksiä, on hyvin naurettavaa. Toiseksi, eikö ole totta, että menshevikit äänestivät Duuman puheenjohtajaksi kadetin? Minkälaiseen taktiikkaan on luettava kadetin äänestäminen Duuman puheenjohtajaksi: „taktiikkaan Duumassa“ vaiko taktiikkaan Duuman ulkopuolella? Meidän käsittääksemme Golovin äänestettiin Duumassa Duuman puheenjohtajaksi eikä kadulla kadun puheenjohtajaksi.

On selvää, että menshevikit ovat noudattaneet Duumassa samaa taktiikkaa kuin Duuman ulkopuolellakin. Tuo taktiikka on kadettien kannattamisen taktiikkaa. Kun he nykyään sen kieltävät, niin he tekevät sen siksi, että ovat joutuneet sekasotkun uhriksi.

Kadettien kannattaminen ei merkitse maineen luomista kadeteille, päinvastaisessa tapauksessa myöskin te luotte mainetta eserrille kannattamalla heitä, sanoo „Lahvari“. Lystikkäitä miehiä nuo „lahvarilaiset“! He eivät näköjään käsitä, että kaikenlainen kannatus sosialidemokratian puolelta luo mainetta sille puolueelle, jota se kannattaa! Siksi he ovatkin jaelleet niin runsaalla kädellä lupauksia kaikenlaisesta „kannatuksesta“... Niin, rakastettavat toverit, kannattaessaan eserriä sosialidemokratia luo heille mainetta kansan silmissä ja juuri siksi sellainen kannatus on sallittua ainoastaan poikkeustapauksessa ja kadettien voittamisen keinona. Eserrien kannattaminen ei ole mikään ihanne, se on välttämätön paha, jota käytetään kadettien nujertamiseksi. Mutta te olette kan-

nattaneet juuri niitä samaisia kadetteja, jotka kavaltaavat työläiset ja talonpojat ja joihin nähden eserillä on se etu, että he kulkevat vallankumouksen liepeillä...

„Kadetit ovat esimerkiksi vaatineet yleistä äänioikeutta. Se on siis suuri paha, koska se on kadettien vaatimus“ (kts. sama).

Kylläpä ovat lystikkäitä! Kuulkaahan vain, yleinen äänioikeus — se on muka „kadettien vaatimus“! Tifliläiset menshevikit eivät näköjään tiedä, että yleisen äänioikeuden vaatimus ei ole kadettien vaatimus, vaan vallankumouksellisen demokratian vaatimus, jota sosialidemokratia puolustaa johdonmukaisemmin kuin kukaan muu! Ei, toverit, ellette te kykene ymmärtämään edes sitä, että kadetit eivät ole vallankumouksellisia demokraatteja; ellette te kykene ymmärtämään edes sitä, että taistelu heitä vastaan proletaarin hegemonian lujittamiseksi on meille päivän kysymys; ellette te pysty saamaan selvää edes siitä, mitä puhuitte eilen ja mitä puhutte tänään, — niin teidän on parasta panna kynä toistaiseksi syrjään, selviytyä ensiksi sekasotkusta ja vasta sen jälkeen ryhtyä „arvostelevaan“...

Vannomme Duuman kautta, niin on parempi...

*Sanomalehti „Dro“ („Aika“) № 26,
huhtikuun 10 pnd 1907*

Artikkeli ilman allekirjoitusta

Käännetty gruusian kielestä

KAUKAASIALAISET ILVEILLJÄMME

Menshevikkien „Lahvari“ lehti on närkästynyt kirjoitustemme johdosta, — näkyy, että syytös on paikallaan. Se on tietenkin sangen huvittava näky...

Mistä on kysymys?

Me kirjoitimme, että Duuman kääntyminen oikealle ei meitä ihmetytä. Miksi? Siksi, että Duumassa on vallitseva asema liberaalisella porvaristolla, ja tämä porvaristo menee liittoon hallituksen kanssa ja tekee eron työläisistä ja talonpojista. Siitä johtuu Duuman heikkous. Ja kun työläiset ja vallankumoukselliset talonpojat eivät kulje vallankumousvastaisen Duuman perässä ja kun he myöskin tekevät eron Duuman enemmistöstä, niin se merkitsee, että kansa on meillä valveutuneempaa kuin kahdeksannentoista vuosisadan Ranskassa. Siitä johtuu taaskin Duuman heikkous. Siten me selitimme Duuman heikkouden ja sen kääntymisen oikealle.

Tämän selityksen jälkeen meidän menshevikkimme rohkeus näyttää menneen kantapäihin, ja he huutavat kauhuissaan:

„Ei, jos bolshevikkien selitys olisi oikea, niin siinä tapauksessa meidän täytyisi viitata kintaalla ja sanoa, että Venäjän vallankumoukselle on tullut loppu“ (kts. „Lahvari“ № 6).

Poloiset! He eivät luota omaan vallankumouksellisuuteensa niin lujasti kuin kadettien vallankumouksellisuuteen! Liberaalit pettävät vallankumouksen — siis vallankumous on heikentynyt! Työläiset ja vallankumoukselliset talonpojat ovat kuulemma yhtä kuin nolla. Paha teidät perii, ellei teillä ole sen terävämpää älyä.

He eivät ole uskollisia edes itselleen. Esimerkiksi puolitoista vuotta sitten nuo samat menshevikit kirjoittivat „Shivi“ lehdessä³⁰ aivan toista:

„Joulukuun lakko sysäsi porvariston pois vallankumouksesta ja teki sen vanhoilliseksi. Vallankumouksen tulevan kehityksen täytyy käydä liberaaleja vastaan. Onko se vallankumouksen voimien mukaista? Se riippuu siitä, kuka tulee olemaan vallankumouksen liikkeellepanijana. Vallankumouksen johtaja on tällöinkin tietysti proletariaatti. Yksin se ei kykene viemään sitä loppuun, ellei sillä tule olemaan voimakasta ja uskollista liittolaista, ja sellainen liittolainen on ainoastaan taloupoikaisto“ (kts. „Shivi“ № 12).

Niin, siten puhuivat menshevikit silloin, kun he vielä pitivät kiinni sosialidemokratian kannasta...

Mutta nyt, kun he ovat kääntyneet selin sosialidemokratiaan, he ovat alkaneet laulaa toisella nuotilla ja julistavat liberaalit vallankumouksen keskeisiksi tekijöiksi, sen pelastajiksi.

Ja kaiken tuon jälkeen meille uskalletaan vakuutella, että kaukaasialaiset menshevikit eivät ole ilveilijöitä, että he eivät pukeudu sosialidemokraattisiin pukimiin peittääkseen kadettilaisen olemuksensa!

„Miksi tapahtui niin“, sanovat menshevikit, „että ensimmäisessä Duumassa kadetit toimivat rohkeammin, vaativat Duumalle vastuunalaista ministeristöä j.n.e.? Miten on selitettävissä se, että seuraavana päivänä Duuman hajoittamisen jälkeen kadetit allekirjoittivat Viipurin julistuksen?”

Miksi he eivät tee nyt samoin?

Tähän kysymykseen bolshevikkien poliittinen filosofia ei anna eikä voi antaa vastausta“ (kts. sama).

Turhaan te, rohkeutenne menettäneet toverit, itseänne lohduttelette. Me olemme aikoja sitten vastanneet tuohon kysymykseen: nykyinen Duuma on värittömämpi siksi, että proletariaatti on nyt valveutuneempi ja yhtenäisempi kuin ensimmäisen Duuman kaudella, mikä sysääkin liberaalista porvaristoa taantumuksen puolelle. Painakaa kerta kaikkiaan mieleenne, liberaalishenkiset toverit, että **mitä tietoisemmin proletariaatti taistelee, sitä vastavallankumouksellisemmaksi tulee porvaristo**. Sellainen on meidän selityksemme.

Mutta miten te, herttaiset toverit, selitätte toisen Duuman värittömyyden?

„Lahvarin“ 4. numerossa te esimerkiksi kirjoitatte, että Duuman heikkouden ja värittömyyden syynä on „kansan valveutumattomuus ja järjestymättömyys“. Ensimmäinen Duuma, kuten te itse sanotte, oli „rohkeampi“, — siis silloin kansa oli „valveutunut ja järjestynyt“. Toinen Duuma on värittömämpi, — siis tänä vuonna kansa on vähemmän „valveutunutta ja järjestynyttä“ kuin viime vuonna, — siis vallankumouksen asia ja kansan valveutuneisuuden kasvu on mennyt taaksepäin! Niinkö te halusitte sanoa, toverit? Sitenkö te tahdotte puolustella viettymystänne kadetteihin, herttaiset toverit?

Paha teidät ja sotkuisen „logiikkanne“ perii, jos edelleenkin aiotte jäädä ilveilijöiksi...

*Sanomalehti „Dro“ („Aika“) № 29,
huhtikuun 13 pnä 1907*

Artikkeli ilman allekirjoitusta

Käännetty gruusian kielestä

DUUMAN HAJOITUS JA PROLETARIAATIN TEHTÄVÄT

Toinen Duuma on hajoitettu³¹. Eikä sitä hajoitettu noin vain yksinkertaisesti, vaan rytinällä — prikulleen samalla tavalla kuin ensimmäinen Duuma. On olemassa „hajoitusmanifestikin“ fariseus-tsaarin „vilpittömin valitteluin“ hajoituksen johdosta. On myöskin „uusi vaalilaki“, joka supistaa työläisten ja talonpoikien vaalioikeudet olemattomiin. On jopa lupauksia „uudistaa“ Venäjä, tietenkin ampumisten ja kolmannen Duuman avulla. Sanalla sanoen on kaikki se, mikä oli vasta äskettäin ensimmäisen Duuman hajoittamisen aikana. Tsaari on lyhyesti kerrannut ensimmäisen Duuman hajoituksen...

Ja tsaari ei ole hajoittanut toista Duumaa turhanpäiten eikä suinkaan ilman tarkoitusta. Duuman avulla hän halusi päästä yhteyteen talonpoikaiston kanssa, muuttaa sen proletariaatin liittolaisesta hallituksen liittolaiseksi ja jätettyään siten proletariaatin yksinäiseksi, eristettyään sen, sotkea vallankumouksen asian, tehdä sen voiton mahdottomaksi. Tässä tarkoituksessa hallitus turvautui liberaalisen porvariston apuun, jolla oli vielä jonkinlaista vaikutusvaltaa talonpoikain

tietämättömien joukkojen keskuudessa, ja juuri tuon liberaalisen porvariston kautta se halusi päästä yhteyteen monimiljoonaisen talonpoikaiston kanssa. Tällä tavalla se halusi käyttää hyväkseen toista Valtakunnanduuta.

Mutta kävi päinvastoin. Heti toisen Duuman ensimmäisissä istunnoissa tuli ilmi talonpoikaisedustajain epäluottamus paitsi hallitusta kohtaan, myöskin liberaalisen porvariston edustajia kohtaan. Tämä epäluottamus kasvoi monien äänestysten johdosta ja meni vihdoin niin pitkälle, että muuttui avoimeksi vihaksi liberaalisen porvariston edustajia kohtaan. Täten siis hallituksen ei onnistunut yhdistää talonpoikaisedustajia liberaalien ympärille ja heidän kauttansa vanhan vallan ympärille. Hallituksen toive — saada Duuman kautta yhteys talonpoikaistoon ja eristää proletariaatti — ei toteutunut. Päinvastoin: talonpoikaisedustajat yhdistyivät yhä lujemmin proletaaristen edustajien ympärille, sosialidemokraattien ympärille. Ja mitä enemmän he loittonivat liberaaleista, kadeteista, sitä päättävämmin he lähenivät sosialidemokraattisia edustajia. Ja tämä helpotti huomattavasti talonpoikain yhdistämistä proletariaatin ympärille Duuman ulkopuolella. Tuloksena ei siis ollut proletariaatin eristäminen, vaan liberaalisen porvariston ja hallituksen eristäminen talonpojista, proletariaatti varmensi puolelleen monimiljoonaisen talonpoikaiston — epäjärjestykseen ei siis joutunutkaan vallankumouksen asia, niin kuin hallitus oli tahtonut, vaan vastavallankumouksen asia. Sen vuoksi toisen Duuman olemassaolo kävi hallitukselle yhä vaarallisemmaksi. Ja se „laski hajalle“ Duuman.

Voidakseen menestyksellisemmin ehkäistä talonpoikaiston lähenemisen proletariaattiin, kylvääkseen talonpoikain tietämättömiin joukkoihin vihaa sosialidemokraatteja kohtaan ja yhdistääkseen ne itsensä ympärille hallitus turvautui kahteen toimenpiteeseen.

Ensiksikin se karkasi sosialidemokraattien duumaryhmän kimppuun, nosti sen jäseniä vastaan väärän syytöksen viivyttelöttömään kapinaan kehoittamisesta ja teki heistä tällä tavoin pääsyyllisiä Duuman hajoitukseen. Näettekös, hyvät talonpojat, me emme olisi hajoittaneet teidän „Duuma-kultaanne“, mutta sosialidemokraatit uhkasivat meitä kapinalla ja meidän oli pakko „laskea“ se „hajalle“.

Toiseksi, hallitus julkaisi „uuden lain“, jolla se supisti talonpoikain valitsijamiesten lukumäärää puolella ja saman verran suurensi tilanherrain valitsijamiesten lukumäärää, antoi viimeainittujen valita yleisissä kokouksissa edustajat talonpoikaistosta, supisti työläisten valitsijamiesten lukumäärää samoin melkein puolella (237 valitsijamiehen asemesta 124), jätti itselleen oikeuden valitsijoiden uusintajaotteluun „paikkakunnittain, niillä olevien sensusten luonteen mukaan ja kansallisuuksittain“, teki vapaan vaaliagitation täysin mahdottomaksi j.n.e., j.n.e. Ja kaikki tämä tehtiin sitä varten, että voitaisiin: olla laskematta kolmanteen Duumaan työläisten ja talonpoikain valankumouksellisia edustajia; täyttää se tilanherrain ja tehtailijain liberaalisilla ja taantumuksellisilla edustajilla; väärentää talonpoikaiston edustus luomalla mahdollisuus viedä läpi vastoin talonpoikain omaa

tahtoa kaikkein vanhoillisimpia edustajia talonpoikais-
tosta ja riistää tällä tavalla proletariaatilta mahdolli-
suus liittää julkisesti ympärilleen laajoja talonpoikais-
joukkoja, — siis luoda itselle mahdollisuus lähentyä
julkisesti talonpoikaistoa.

Sellainen on toisen Valtakunnanduuman hajoitta-
misen tarkoitus.

Liberaalinen porvaristo on nähtävästi ymmärtänyt
kaiken tuon ja menee kadettiensa persoonassa halli-
tuksen avuksi. Jo toisessa Duumassa se teki sopimuk-
sen vanhan vallan kanssa ja liehakoiden talonpoikais-
edustajia pyrki eristämään proletariaatin. Hajoittamisen
edellä kadettien johtaja Miljukov kehoitti puoluettaan
yhdistämään kaikki ja kaiken „Stolypinin hallituksen“
ympäri, tekemään sen kanssa sopimuksen ja julis-
tamaan sodan vallankumoukselle, oikeastaan proleta-
riaatille. Ja kadettien toinen johtaja Struve puolsi
vielä hajoittamisen jälkeen sosialidemokraattisten
edustajain hallitukselle „luovuttamisen ajatusta“;
kehoitti kadetteja lähtemään avoimesti taisteluun
vallankumousta vastaan, yhtymään vastavallankumouk-
sellisten lokakuulaisten kanssa ja, eristettyään rauhat-
toman proletariaatin, aloittamaan taistelun sitä vastaan.
Kadettipuolue on vaiti, — siis se on samaa mieltä
johtajiensa kanssa.

Liberaalinen porvaristo ilmeisesti ymmärtää nykyi-
sen ajankohdan koko tärkeyden.

Sitä selvemmin nousee proletariaatin eteen tsaarin-
vallan kukistamisen tehtävä. Ajatelkaahan vain. Oli
ensimmäinen Duuma. Oli myöskin toinen. Mutta kumpi-

kaan ei „ratkaissut“ — eikä voinutkaan „ratkaista“ — ainoatakaan vallankumouksen kysymyksistä. Entiseen tapaan jäävät talonpojat ilman maata, työläiset ilman 8-tuntista työpäivää, kaikki kansalaiset ilman poliittista vapautta. Miksi? Siksi, että tsaarinvalta ei ole vielä kuollut, se on edelleenkin olemassa ja hajoittaa ensimmäisen Duuman jälkeen toisen, järjestää vastavallankumousta sekä yrittää saattaa vallankumouksen voimat epäjärjestykseen ja temmata monimiljoonaisen talonpoikaiston irti proletaareista. Mutta samalla vallankumouksen maanalaiset voimat — pula kaupungeissa ja nälkä maaseudulla — jatkavat työtään kuohuttaen yhä voimakkaammin työläisten ja talonpoikain laajoja joukkoja ja vaatien yhä tiukemmin vallankumouksemme peruskysymysten ratkaisemista. Tsaarinvallan pinnistykset vain kärjistävät pulaa. Liberaalisen porvariston uutterat puuhut — temmata talonpojat irti proletaareista — vain kiihdyttävät vallankumousta. On selvää, että ilman tsaarinvallan kukistamista ja koko kansaa edustavan Perustavan Kokouksen koolle kutsumista ei voida tyydyttää työläisten ja talonpoikain laajoja joukkoja. Yhtä selvää on myöskin se, että vallankumouksen peruskysymykset voidaan ratkaista vain liitossa talonpoikaiston kanssa tsaarinvaltaa ja liberaalista porvaristoa vastaan.

Tsaarinvallan kukistaminen ja koko kansaa edustavan Perustavan Kokouksen koolle kutsuminen — siihen johtaa meitä toisen Duuman hajoitus.

Sota petturimaista liberaalista porvaristoa vastaan, luja liitto talonpoikaiston kanssa — siitä puhuu meille toisen Duuman hajoitus.

Proletariaatin tehtävänä on astua tietoisesti tälle tielle ja täyttää ansiokkaasti vallankumouksen johtajan tehtävä.

*Sanomalehti „Bakinski Proletari“ № 1.
kesäkuun 30 pnä 1907*

*Julkaistaan lehden tekstin
mukaan*

Artikkeli ilman allekirjotusta

VENÄJÄN SOSIALIDEMOKRAATTISEN TYÖVÄENPUOLUEEN LONTOON EDUSTAJAKOKOUS

(Edustajan muistilpanoja)³²

Lontoon edustajakokous on päättynyt. Vastoin liberaalisten kynäniekkojen, kaikenlaisten Vergezhskien³³ ja Kuskovien³⁴ odotuksia edustajakokous ei tuonut meille jakaantumista, vaan puolueen edelleen lujittumisen, koko Venäjän eturivin työläisten entistä lujemman yhdistymisen jakamattomaan puolueeseen. Se oli todellinen yleisvenäläinen yhdistävä edustajakokous: sillä siinä olivat ensi kerran edustettuina mitä laajimmin ja täydellisimmin puolalaiset, bündilaiset ja latvialaiset toverimme, siinä he ensi kerran ottivat aktiivisesti osaa puolueen edustajakokouksen työhön ja siis ensi kerran sitoivat mitä välittömimmin omien järjestöjensä kohtalon koko puolueen kohtaloon. Tässä mielessä Lontoon edustajakokous edisti huomattavasti Venäjän Sosialidemokraattisen Työväenpuolueen yhteenliittämistä ja lujittamista.

Sellainen on Lontoon edustajakokouksen ensimmäinen, tärkeä tulos.

Mutta Lontoon edustajakokouksen merkitys ei ole vain siinä. Asia on niin, että vastoin noiden samais-
ten liberaalisten kynäniekkojen toivomusta edustaja-

kokous päättyi „bolshevismin“ voittoon, vallankumouksellisen sosialidemokratian voittoon puolueemme opportunistisesta sivustasta, „menshevismistä“. Kaikille ovat tietenkin tunnettuja meidän erimielisyytemme kysymyksessä, joka koskee eri luokkien ja puolueiden merkitystä vallankumouksessamme ja meidän suhdettamme niihin. Tunnettua on myöskin se, että puolueen virallinen keskus, joka oli kokoonpanoltaan menshevistinen, oli asettunut monessa tapauksessa poikkiteloin koko puoluetta vastaan. Palauttakaa mieleenne vaikkapa seuraavien tapausten historia: Keskuskomitean tunnus vastuunalaisesta kadettilaisesta ministeristöstä, jonka tunnuksen puolue hylkäsi ensimmäisen Duuman aikana; samaisen Keskuskomitean tunnus „Duuman istuntojen alkamisesta uudelleen“ ensimmäisen Duuman hajoittamisen jälkeen, jonka tunnuksen puolue myöskin hylkäsi; Keskuskomitean tunnettu kehoitus yleislakkoon ensimmäisen Duuman hajoittamisen johdosta, jonka tunnuksen puolue myöskin hylkäsi... Oli tehtävä loppu sellaisesta epänormaalista tilanteesta. Ja sitä varten oli vuorostaan tehtävä yhteenvedot niistä todellisista voitoista, joita puolue oli saavuttanut opportunistisesta Keskuskomiteasta, voitoista, joita puolueemme sisäisen kehityksen historia on täynnänsä koko kulu- neen vuoden aikana. Ja niin Lontoon edustajakokous tekikin yhteenvedot näistä kaikista vallankumouksellisen sosialidemokratian voitoista, ja varmennettuaan sille voiton se hyväksyi tämän sosialidemokratian taktiikan.

Puolue toteuttaa siis tästä lähtien sosialistisen proletariaatin tiukasti luokkakantaista politiikkaa.

Proletariaatin punainen lippu ei enää laskeudu liberaalismin lavertelijoiden edessä. Proletariaatille sopimattomat intelligenttimäiset hoipertelut saivat kuolettavan iskun.

Sellainen on puolueemme Lontoon edustajakokouksen toinen ja yhtä tärkeä tulos.

Koko Venäjän eturivin työläisten tosiasiallinen yhdistäminen yhtenäiseksi yleisvenäläiseksi puolueeksi vallankumouksellisen sosialidemokratian lipun alla — sellainen on Lontoon edustajakokouksen merkitys, sellainen on sen yleinen luonne.

Siirtykäämme nyt edustajakokouksen seikkaperäisempään luonnehtimiseen.

I

EDUSTAJAKOKOUKSEN KOKOONPANO

Edustajakokouksessa oli läsnä yhteensä noin 330 edustajaa. Heistä 302:lla oli päätösvaltainen äänioikeus — he edustivat yli 150.000 puolueen jäsentä, muilla edustajilla oli neuvotteleva äänioikeus. Ryhmittäin edustajat jakaantuivat suunnilleen seuraavalla tavalla: (ainoastaan päätösvaltaiset) 92 bolshevikkia, 85 menševikkiä, 54 bundilaista, 45 puolalaista ja 26 latvialaista.

Edustajakokouksen jäsenten yhteiskunnallisen aseman (työläisiä ja ei-työläisiä) kannalta edustajakokous antoi seuraavanlaisen kuvan: ruumiillista työtä tekeviä työläisiä oli kaikkiaan 116; konttoristeja ja kauppa-apulaisia — 24; loput — ei-työläisiä. Ruumiillista työtä tekevät työläiset jakaantuivat ryhmittäin seuraavalla tavalla: bolshevikkien ryhmässä 38 (36 pro-

senttia); menshevikkien — 30 (31 prosenttia); puolalaisilla — 27 (61 prosenttia); latvialaisilla — 12 (40 prosenttia); bundilaisilla — 9 (15 prosenttia). Ammattivallankumoukselliset jakaantuivat ryhmittäin seuraavasti: bolshevikkien ryhmässä — 18 (17 prosenttia); menshevikkien — 22 (22 prosenttia); puolalaisilla — 5 (11 prosenttia); latvialaisilla — 2 (6 prosenttia); bundilaisilla — 9 (15 prosenttia).

Tämä tilasto „hämmästytti“ meitä kaikkia. Kuinka niin? Menshevikit olivat niin paljon huutaneet puolueemme intelligenttimäisestä kokoonpanosta, he olivat yötä päivää haukkuneet bolshevikkeja intelligenteiksi, he olivat uhanneet ajaa puolueesta ulos kaikki intelligentit, he olivat kaiken aikaa ylenkatsoneet ammattivallankumouksellisia — ja nyt heidän ryhmässään osoittautuikin olevan paljon vähemmän työläisiä kuin „intelligentti“-bolshevikeilla! Heillä osoittautui olevan paljon enemmän ammattivallankumouksellisia kuin bolshevikeilla! Mutta me selitimme tuon menshevikkien huutamisen siten, että „se älisee, jonka varvasta kenkä puristaa“...

Vielä mielenkiintoisempia ovat numerotiedot edustajakokouksen kokoonpanosta edustajain „alueellisen jakaantumisen“ kannalta. Kävi selville, että menshevikkiedustajain suuria ryhmiä lähettävät pääasiassa talonpoikais- ja käsityöläisalueet: Guuria (9 edustajaa), Tiflis (10 edustajaa), vähävenäläinen talonpoikaisjärjestö „Spilka“ (luultavasti 12 edustajaa), Bund (valtava enemmistö — menshevistinen) ja poikkeuksena Donetsin kaivosalue (7 henkilöä). Mutta bolshevikkiedustajain suuria ryhmiä lähettävät poikkeuksetta suurteollisuuden alueet: Pietari (12 edusta-

jaa), Moskova (13 tai 14 edustajaa), Urali (21 edustajaa), Ivanovo-Voznesensk (11 edustajaa), Puola (45 edustajaa).

Ilmeistä on, että bolshevikkien taktiikka on suurteollisuusproletaarien taktiikkaa, niiden alueiden taktiikkaa, joissa luokkavastakohtat ovat erikoisen selvät ja luokkataistelu erikoisen terävää. Bolshevismi on todellisten proletaarien taktiikkaa.

Toiselta puolen on yhtä ilmeistä myöskin se, että menshevikkien taktiikka on etupäässä käsityöläisten ja talonpoikaisten puoliproletaarien taktiikkaa, niiden alueiden taktiikkaa, joissa luokkavastakohtat eivät ole aivan selvät ja luokkataistelu on naamioitua. Menshevismi on proletariaatin puoliporvarillisten ainesten taktiikkaa.

Niin puhuvat numerot.

Eikä sitä ole vaikea ymmärtää: Lodzin, Moskovan tai Ivanovo-Voznesenskin työläisille ei voida puhua vakavasti liitoista sen saman liberaalisen porvariston kanssa, jonka jäsenet käyvät heitä vastaan raivokasta taistelua ja „rangaisten“ heitä tämän tästä antamalla osalle työläisistä lopputilin ja julistamalla laajoja työsulkuja — siellä menshevismi ei saa osakseen myötätuntoa, siellä tarvitaan bolshevismia, leppymättömän proletaarisen luokkataistelun taktiikkaa. Ja päinvastoin, sangen vaikeaa on luokkataistelun aatteen juurruttaminen guorialaisiin talonpoikiin tai joihinkin shklovilaisiin käsityöläisiin, jotka eivät joudu tuntemaan luokkataistelun järjestelmällisiä ja teräviä iskuja ja siksi tekevät mielellään kaikenlaisia sopimuksia „yhteistä vihollista“ vastaan — siellä ei

toistaiseksi tarvita bolshevismia, siellä tarvitaan menshevismää, sillä siellä on kaikki sopimusten ja kompromissien hengen kyllästämää.

Yhtä mielenkiintoinen on edustajakokouksen kokoonpano kansalliselta kannalta. Tilasto osoitti, että menshevikkien ryhmässä muodostavat enemmistön juutalaiset (tietenkin lukuunottamatta bundilaisia), seuraavina ovat gruusialaiset, sitten venäläiset. Sen sijaan bolshevikkien ryhmässä valtavan enemmistön muodostavat venäläiset, seuraavina ovat juutalaiset (tietenkin lukuunottamatta puolalaisia ja latvialaisia), sitten gruusialaiset j.n.e. Tämän johdosta joku bolshevikeista (kai toveri Aleksinski³⁵) huomautti leikkilään, että menshevikit ovat juutalainen ryhmä ja bolshevikit tosivenäläinen ryhmä, ja että näinollen meille bolshevikeille ei olisi pahitteeksi järjestää puolueessa pogromi.

Ja ryhmien tällainen kokoonpano on helposti selitettävissä: bolshevismien tukikohtia ovat pääasiassa suurteollisuuden alueet, puhtaasti venäläiset alueet Puolaa lukuunottamatta, kun taas menshevikkien alueet, pientuotannon alueet, ovat samalla juutalaisten, gruusialaisten j.n.e. alueita.

Mitä tulee edustajakokouksessa esille tullessiin suuntiin, niin on huomautettava, että edustajakokouksen muodollisella jakautumisella 5 ryhmään (bolshevikit, menshevikit, puolalaiset j.n.e.) säilyi määrätty, joskin vähäinen, merkitys vain periaatteellisuontoisten kysymysten (kysymys ei-proletaarisista puolueista, työväen edustajakokouksesta j.n.e.) käsittelemiseen saakka. Kun alettiin käsitellä periaatteellisia kysymyksiä, niin muodollinen ryhmittäminen

heitettiin tosiasiallisesti syrjään ja äänestyksissä edustajakokous jakautui tavallisesti kahteen osaan: bolshevikkeihin ja menshevikkeihin. Niinsanottua keskustaa eli suota ei edustajakokouksessa ollut. Trotski osoittautui „koreaksi tarpeettomuudeksi“. Sitäpaitsi kaikki puolalaiset liittyivät selvästi bolshevikkeihin. Valtava enemmistö latvialaisista kannatti myöskin selvästi bolshevikkeja. Bund, jonka edustajain suuri enemmistö kannatti tosiasiallisesti aina menshevikkejä, harjoitti muodollisesti mitä kaksimielisintä politiikkaa, joka herätti toiselta puolen hymyilyä ja toiselta puolen suuttumusta. Toveri Rosa Luxemburg luonnehti taiteellisen osuvasti tämän Bundin politiikan sanoessaan, että Bundin politiikka ei ole kypsän, joukkoihin vaikuttavan poliittisen järjestön politiikkaa, vaan se on sellaisten kaupustelijoiden politiikkaa, jotka ikuisesti tarkkailevat ja ikuisesti toivoen odottavat: ehkäpä huomenna sokerin hinta alenee. Bundilaisista kannatti bolshevikkeja vain 8—10 edustajaa eivätkä nekään aina.

Yleensä enemmistö, ja aika huomattava enemmistö, oli bolshevikkien puolella.

Täten siis edustajakokous oli bolshevistinen, joskaan ei jyrkästi bolshevistinen. Menshevikkien päätöslauselmista meni läpi vain partisaaniesiintymisiä koskeva päätöslauselma, ja sekin aivan sattumalta: bolshevikit eivät ryhtyneet sillä kerralla taisteluun, oikeammin eivät tahtoneet käydä sitä loppuun, haluten yksinkertaisesti „antaa tovereiden menshevikkien edes yhden kerran riemuita“...

II

**PÄIVÄJÄRJESTYS. KESKUSKOMITEAN
TOIMINTASELOSTUS. DUUMARYHMÄN
TOIMINTASELOSTUS**

Edustajakokouksessa esiintyneiden poliittisten suuntien kannalta edustajakokouksen työ voitaisiin jakaa kahteen osaan.

Ensimmäinen osa: keskustelut muodollisista kysymyksistä, kuten edustajakokouksen päiväjärjestyksestä, Keskuskomitean toimintaselostuksista ja Duumaryhmän toimintaselostuksesta, kysymyksistä, joilla on syvä poliittinen merkitys, mutta jotka oli sidottu tai sidottiin tämän tai tuon ryhmän „kunniaan“. ajatukseen: „kunpa ei vain loukattaisi“ tätä tai tuota ryhmää, „kunpa ei vain aiheutettaisi jakautumista“, — ja joita nimitettiin sen vuoksi muodollisiksi kysymyksiksi. Edustajakokouksen tämä osa oli myrskyisin ja vei eniten aikaa. Ja näin tapahtui siksi, että „moraalin“ näkökannat („kunpa ei vain loukattaisi“) työnsivät taka-alalle periaatteen näkökannat, joten tarkasti määriteltyjä ryhmittymiä ei muodostunut eikä voitu heti arvata, „kuka saa yliotteen“, ja ryhmät, toivossa saada mukaansa „puolueettomasti tahdikkaat“, heittäytyivät raivokkaaseen taisteluun valta-asehasta.

Toinen osa: keskustelut periaatteellisista kysymyksistä, sellaisista kuin kysymys ei-proletaarisista puolueista, työväen edustajakokouksesta j.n.e. Tässä ei ollut enää „moraalin“ näkökohtia, ryhmittymät syntyivät selvinä tarkasti määriteltyjen periaatteellisten suuntien pohjalla, ryhmien välinen voimasuhde tuli

heti selväksi, ja siksi edustajakokouksen tämä osa oli rauhällisin ja hedelmällisin — selvä todistus siitä, että periaatteellisuus keskusteluissa on paras tie edustajakokouksen työn hedelmällisyydelle ja rauhallsuudelle.

Siirtykäämme edustajakokouksen työn ensimmäisen osan lyhyeen luonnehtimiseen.

Edustajakokouksen avanneen toveri Plehanovin puheen jälkeen, jossa hän mainitsi sopimusten välttämättömyydestä „erinäisissä tapauksissa“ porvarillisen yhteiskunnan „edistyksellisten ainesten“ kanssa, edustajakokous valitsi viisihenkisen puhemiesistön (yhden jokaisesta ryhmästä) sekä valtuuskirjavalionkunnan ja siirtyi käsittelemään päiväjärjestystä. Kuvaavaa on, että menshevikit tässäkin edustajakokouksessa, aivan samoin kuin viimevuotisessa, Yhdistävässä edustajakokouksessa, esiintyivät mitä kiivaimmin bolshevikkien ehdotusta vastaan — ottaa päiväjärjestykseen kysymys tilannearviosta ja proletariaatin luokkatehtävistä vallankumouksessamme. Onko vallankumous nousemassa vai onko se laskemassa ja sen mukaisesti — pitääkö se „likvidoida“ vai viedä loppuun saakka; minkälaiset ovat proletariaatin luokkatehtävät vallankumouksessamme, jotka vetävät jyrkän rajan proletariaatin ja Venäjän yhteiskunnan muiden luokkien välille, — juuri sellaisia kysymyksiä toverit menshevikit pelkäävät. He karttavat niitä kuin varjo aurinkoa, he eivät halua tuoda päivänvaloon erimielisyyksiemme juuria. Miksi? Siksi että itse menshevikkien ryhmässä on näissä kysymyksissä syviä erimielisyyksiä; siksi että menshevismi ei ole ehyt suunta, vaan menshevismi on sellaisten

suuntien yhteenlyöttäytymä, jotka ovat huomaamattomia ryhmäkuntalaisen taistelun aikana bolshevismia vastaan, mutta tulevat heti esille, kun asetetaan periaatteellisesti kysymys tilanteesta ja meidän taktiikastamme. Menshevikit eivät halua paljastaa tätä ryhmänsä sisäistä heikkoutta. Bolshevikit tiesivät tämän ja keskustelujen suuremman periaatteellisuuden vuoksi vaativat yllämainittujen kysymysten päiväjärjestykseen ottamista. Nähdessään, että periaatteellisuus surmaa heidät, menshevikit alkoivat niskoitella, antoivat „tahdikkaiden tovereiden“ ymmärtää, että he „loukkaantuvat“, — eikä edustajakokous asettanut päiväjärjestykseen kysymystä tilanteesta j.n.e. Loppujen lopuksi hyväksyttiin seuraava päiväjärjestys: Keskuskomitean toimintaselostus, Duumaryhmän toimintaselostus, suhteesta ei-proletaarisiin puolueisiin, Duumasta, työväen edustajakokouksesta, ammattiliitoista, partisaaniesiintymisistä, pulat, työnsulut ja työttömyys, Stuttgartin kansainvälinen kongressi³⁶, organisatoriset kysymykset.

Keskuskomitean toimintaselostusta koskevassa kysymyksessä olivat perusselostajina toveri Martov (menshevikeistä) ja toveri Rjadovoi³⁷ (bolshevikeista). Martovin selostus ei ollut oikeastaan selostus, jossa vakavasti valaistaan ilmiöitä, vaan tuttavallinen kertomus siitä, kuinka viaton Keskuskomitea oli yrittänyt ryhtyä johtamaan puoluetta ja sitten Duumaryhmää ja kuinka „kauheat“ bolshevikit olivat häirinneet sen toimintaa ahdistelemalla sitä periaatteellisuudellaan. Puolueen sittemmin hylkäämiä

Keskuskomitean tunnuksia vastuunalaisesta kadettilaisesta ministeristöstä, „Duuman istuntojen alkamisesta uudelleen“ j.n.e., j.n.e. Martov puolusteli sillä, että ajankohta oli ollut epäselvä eikä hiljaisuuden kaudella oltu voitu esittää muita tunnuksia. Keskuskomitean epäonnistunutta kehoitusta yleislakkoon ja sitten osittaisiin esiintymisiin välittömästi ensimmäisen Duuman hajoittamisen jälkeen Martov puolusteli tuolla samalla tilanteen epäselvyydellä ja sillä, että oli mahdotonta määritellä tarkasti joukkojen mielialaa. Hän puhui hyvin vähän Keskuskomitean osuudesta Pietarin järjestön jakautumiseen³⁸. Sen sijaan hän puhui liian paljon sotilas- ja taistelujärjestöjen konferenssista, joka oli järjestetty tunnetun bolshevikkiryhmän aloitteesta ja joka Martovin mielestä oli aiheuttanut epäjärjestystä ja anarkiaa puoluejärjestöissä. Selostuksensa lopussa Martov kehoitti edustajakokousta ottamaan huomioon puolueen johtamisen vaikeudet tilanteen erikoisen monimutkaisuuden ja sekavuuden vuoksi eikä olemaan ankara Keskuskomiteaa kohtaan. Ilmeistä oli, että Martov itse tunnusti Keskuskomitealla olevan vakavia syntejä.

Toveri Rjadovoin selostus oli kokonaan toisenluontoinen. Hänen mielestään puolueen Keskuskomitea on velvollinen: 1) puolustamaan ja toteuttamaan puolueen ohjelmaa, 2) panemaan täytäntöön edustajakokouksen sille antamat taktilliset ohjeet, 3) suojelemaan puolueen eheyttä, 4) yhdistämään puolueen myönteisen toiminnan. Mutta Keskuskomitea ei ollut täyttänyt ainoatakaan näistä velvollisuuksistaan. Sen sijaan, että Keskuskomitea olisi puolustanut ja toteuttanut puolueen ohjelmaa, se kehoitti ensimmäisen

Duuman tunnetun agraarivetoimuksen³⁹ johdosta sosiaalidemokraattien Duumaryhmää opposition yhtenäisyyden ja kadettien mukaanvetämisen vuoksi olemaan esittämättä Duuman vetoomukseen agraariohjelmamme tunnettua pykälää kaiken (tilanherrojen) maan pakoluovutuksesta, vaan rajoittumaan pelkkään lausuntoon maiden luovutuksesta ilman varausta: lunastusmaksulla vaiko lunastusmaksutta.

Ajatelkaahan vain: puolueen Keskuskomitea kehoitti heittämään syrjään puolueen ohjelman mitä tärkeimmän pykälän maiden pakkoluovutuksesta. Keskuskomitea rikkoi puolueen ohjelmaa! Keskuskomitea ohjelman rikkojana — voitteko kuvitella tuota ennenkuulumatonta häpeää?

Edelleen. Sen sijaan, että Keskuskomitea olisi toteuttanut käytännössä edes Yhdistävän edustajakokouksen ohjeet; sen sijaan, että se olisi järjestelmällisesti syventänyt puolueen taistelua Duuman sisällä tarkoituksella saattaa enemmän tietoisuutta luokkien taisteluun Duuman ulkopuolella; sen sijaan, että se olisi toteuttanut proletariaatin tiukasti luokkantaista riippumatonta politiikkaa, — se esitti tunteita vastuunalaisesta kadettilaisesta ministeristöstä, „Duuman istuntojen alkamisesta uudelleen“, „Duuman puolesta suosikkikuntaa vastaan“ j.n.e., j.n.e., tunteita, jotka hämäävät puolueen taistelua Duumassa, peittävät luokkavastakohtia Duuman ulkopuolella, hierovat pois kaikenlaisen rajan proletariaatin taistelupolitiikan ja liberaalisen porvariston sovittelupolitiikan väliltä, sopeuttavat edellisen jälkimmäiseen. Ja kun yksi Pää-äänenkannattajan ja siis myöskin Keskuskomitean jäsen, toveri Plehanov, meni vielä pitemmälle

kadettien kanssa sopimisen tiellä ja kehoitti puoluetta tekemään liiton liberaalisen porvariston kanssa hylkäämällä Perustavan kokouksen tunnuksen ja asettamalla liberaaliselle porvaristolle hyväksyttävän „täysivaltaisen Duuman“ tunnuksen, niin Keskuskomitea ei vain ollut esittämättä vastalausestaan toveri Plehanovin puoluetta häpäisevän menettelyn johdosta, vaan vieläpä suostui siihen, joskaan ei rohjennut lausua virallisesti julki suostumustaan.

Tuolla tavalla puolueen Keskuskomitea rikkoi proletariaatin riippumattoman luokkapolitiikan ja Yhdistävän edustajakokouksen päätösten perusvaatimukset!

Keskuskomitea, joka hämää proletariaatin luokkatietoisuutta; Keskuskomitea, joka alistaa proletariaatin politiikan liberaalisen porvariston politiikalle; Keskuskomitea, joka laskee alas proletariaatin lipun kadettilaisen liberalismiin veijareiden edessä — niin pitkälle ovat menshevismin opportunistit meidät saattaneet!

Me emme edes puhukaan siitä, kuinka Keskuskomitea ei ainoastaan ollut suojelematta puolueen yhtenäisyyttä ja kurinalaisuutta, vaan vieläpä rikkoi niitä järjestelmällisesti ja otti tehdäkseen aloitteen Pietarin järjestön kahtiajakamisessa.

Emme halua puhua seikkaperäisemmin myöskään siitä, että Keskuskomitea ei yhdistänyt puolueen toimintaa — se on itsestään selvä.

Mistä tämä kaikki, nuo kaikki Keskuskomitean virheet johtuvat? Ei tietenkään Keskuskomiteaan kaivautuneista „kauheista“ henkilöistä, vaan siitä, että menshevismi, joka oli silloin Keskuskomiteassa vallalla, ei kykene johtamaan puoluetta, poliit-

tisena suuntana se on kärsinyt lopullisen vararikon. Tältä kannalta Keskuskomitean koko historia on menshevismin romahtamisen historiaa. Ja kun toverit menshevikit moittivat meitä sanoen, että me „häiritsimme“ Keskuskomiteaa, „ahdistelimme“ sitä j.n.e., j.n.e., niin me emme voi olla vastaamatta noille moraalia saarnaaville tovereille: niin, toverit, me „häiritsimme“ Keskuskomiteaa rikkomasta ohjelmaamme, me „häiritsimme“ sitä sopeuttamasta proletariaatin taktiikkaa liberaalisen porvariston maun mukaiseksi ja tulemme häiritsemään edelleenkin, sillä se on meidän pyhä velvollisuutemme...

Suunnilleen siten puhui toveri Rjadovoi.

Keskusteluista kävi selville, että suurin osa tovereista, vieläpä eräät bundilaisetkin, kannattavat toveri Rjadovoin kantaa. Ja kun bolshevikkien päätöslauselmaehdotus, jossa mainittiin Keskuskomitean virheet, ei kuitenkaan mennyt läpi, niin siten tapahtui siksi, että tovereihin vaikutti voimakkaasti näkökohta: „kunpa ei vain aiheutettaisi jakautumista“. Tietenkään ei mennyt läpi myöskään menshevikkien päätöslauselmaehdotus luottamuslauseen antamisesta Keskuskomitealle. Hyväksyttiin yksinkertaisesti päätös siirtymisestä päiväjärjestyksen kysymyksiin antamatta arviota Keskuskomitean toiminnasta...

Keskustelut Duumaryhmän toimintaselostuksen johdosta olivat yleensä edellisestä kysymyksestä käytyjen keskustelujen kertaamista. Se onkin ymmärrettävää: Duumaryhmä toimi Keskuskomitean välittömän johdon alaisena, ja Keskuskomitean arvosteleminen

tai puolustaminen oli luonnollisesti samalla Duumaryhmän arvostelemista tai puolustamista.

Mielenkiintoinen oli toisen selostajan, toveri Aleksinkin (ensimmäisenä selostajana oli toveri Tsereteli), maininta, että enemmistöltään menshevistisen Duumaryhmän tunnus opposition yhtenäisyydestä Duumassa, siitä, ettei oppositiota pirstottaisi ja että on kuljettava yhdessä kadettien kanssa — tämä menshevistinen tunnus oli toveri Aleksinkin sanojen mukaan kärsinyt Duumassa täydellisen romahduksen, sillä kaikkein tärkeimmissä kysymyksissä, kuten kysymyksissä tulo- ja menosäännöstä, armeijasta j.n.e., kadetit kulkiivat yhdessä Stolypinin kanssa, ja sosialidemokraattimenshevikkien täytyi taistella yhdessä talonpoikain edustajain kanssa hallitusta ja kadetteja vastaan. Menshevikit joutuivat käytännössä toteamaan kantansa romahduksen ja toteuttamaan Duumassa bolshevikkien tunnusta välttämättömyydestä saada talonpoikaiston edustajat kanssaan taisteluun oikeistolaisia ja kadetteja vastaan.

Yhtä mielenkiintoinen oli puolalaisten tovereitten huomautus, että Duumaryhmän puolelta on sallimattomasta mennä yhteisiin kokouksiin narodovtsien⁴⁰, noiden Puolan mustasotnialaisten kanssa, jotka ovat monasti järjestäneet ja nykyään edelleenkin järjestävät verilöylyjä Puolan sosialisteille. Tähän kaukaasialaisten menshevikkien kaksi johtajaa⁴¹ vastasi toinen toisensa jälkeen, että Duumaryhmälle ei ole tärkeää se, mitä puolueet tekevät kotonaan, vaan se, miten ne käyttäytyvät Duumassa, ja narodovsit käyttäytyvät Duumassa enemmän tai vähemmän liberaalisesti. Siis puolucita ei saisi luonnehtia sen mukaan, mitä

ne **tekevät** Duuman ulkopuolella, vaan sen mukaan, mitä ne **puhuvat** Duumassa. Tuota pitemmälle oppor- tunismi ei voi enää mennä...

Suurin osa puhujista hyväksyi toveri Aleksinkin kannan, mutta minkäänlaista päätöslauselmaa ei kuitenkaan hyväksytty tästäkään kysymyksestä sen saman näkökohdan vuoksi: „ei loukata“. Lykättyään kysymyksen päätöslauselmasta edustajakokous siirtyi suoraan seuraavaan kysymykseen.

III

EI-PROLETAARISISTA PUOLUEISTA

Muodollisista kysymyksistä siirrymme periaatteellisiin kysymyksiin, meidän erimielisyyksiemme kysymyksiin.

Taktillisten erimielisyyksiemme kysymyksiä ovat kysymykset meidän vallankumouksemme todennäköisestä kohtalosta ja Venäjän yhteiskunnan eri luokkien ja puolueiden osuudesta tässä vallankumouksessa. Että meidän vallankumouksemme on porvarillinen, että sen on päätyttävä maaorjuudellisen eikä kapitalistisen järjestelmän murskaamiseen, että sen kruunauksena voi olla ainoastaan demokraattinen tasavalta — tästä ovat meidän puolueessamme luultavasti kaikki samaa mieltä. Edelleen, että meidän vallankumouksemme yleensä ja kokonaisuudessaan on nousemassa eikä laskemassa ja että meidän tehtävämme ei ole vallankumouksen „likvidoiminen“, vaan sen vieminen loppuun asti — tästä myöskin, ainakin muodollisesti, kaikki ovat samaa mieltä, sillä menshevikit

puolueryhmänä eivät ole vielä missään lausuneet päinvastaista. Mutta millä tavalla meidän vallankumouksemme on vietävä loppuun? Minkälainen on proletariaatin, talonpoikaiston ja liberaalisen porvariston osuus tässä vallankumouksessa? Minkälaisen taisteluvoimien yhdistelmän vallitessa nykyinen vallankumous voitaisiin viedä loppuun? Kenen kanssa on kuljettava, ketä lyötävä j.n.e., j.n.e. Siinä alkavat meillä erimielisyydet.

Menshevikkien mielipide. Koska meidän vallankumouksemme on porvarillinen, niin ainoastaan porvaristo voi olla myöskin vallankumouksen johtaja. Porvaristo oli Ranskan suuren vallankumouksen johtaja, se oli vallankumouksen johtaja Euroopan muissa valtioissa — sen tulee olla myöskin meidän Venäjän vallankumouksen johtaja. Proletariaatti on vallankumouksen tärkein taistelija, mutta sen on kuljettava porvariston perässä ja sysättävä sitä eteenpäin. Talonpoikaisto on myöskin vallankumouksellinen voima, mutta siinä on liian paljon taantumuksellista ja siksi proletariaatti joutuu esiintymään yhdessä sen kanssa paljon harvemmin kuin liberaalis-demokraattisen porvariston kanssa. Porvaristo on proletariaatin varmempi liittolainen kuin talonpoikaisto. Liberaalis-demokraattisen porvariston ympärille, johtajan ympärille, on yhdistettävä kaikki taistelevat voimat. Siksi meidän suhdettamme porvarillisiin puolueisiin ei ole määriteltävä vallankumouksellisella teesillä: yhdessä talonpoikaiston kanssa hallitusta ja liberaalista porvaristoa vastaan proletariaatin johdolla, vaan opportunistisella teesillä: yhdessä koko opposition kanssa hallitusta vastaan liberaalisen porvariston johdolla. Siitä johtuu liberaalien kanssa tehtävien sopimusten taktiikka.

Sellainen on menshevikkien mielipide.

Bolshevikkien mielipide. Meidän vallankumouksemme on todellakin porvarillinen, mutta se ei vielä merkitse, että sen johtaja on liberaalinen porvaristomme. 18. vuosisadalla Ranskan porvaristo oli Ranskan vallankumouksen johtaja, mutta miksi? Siksi, että Ranskan proletariaatti oli heikko, se ei esiintynyt itsenäisesti, se ei asettanut omia luokkavaatimuksiaan, sillä ei ollut luokkatietoisuutta eikä -organisaatiota, se kulki silloin porvariston perässä, ja porvaristo käytti sitä aseena omien porvarillisten päämääriensä hyväksi. Kuten näette, porvaristo ei tarvinnut silloin liittolaista tsaarinvallan muodossa proletariaattia vastaan — proletariaatti itse oli sen liittolainen ja palvelija — ja siksi porvaristo saattoi silloin olla vallankumouksellinen ja kulkea vieläpä vallankumouksen johdossakin. Aivan toista havaitaan meillä Venäjällä. Venäjän proletariaattia ei likimainkaan voida sanoa heikoksi: se on esiintynyt jo monta vuotta täysin itsenäisesti asettaen omia luokkavaatimuksiaan; se on riittävästi aseistautunut luokkatietoisuudella ymmärtääkseen omat etunsa; se on yhtynyt lujasti omaan puolueeseensa; sillä on Venäjän voimakkain puolue, jolla on oma ohjelmansa sekä taktilliset ja organisaatoriset periaatteensa; tämän puolueen johdolla se on jo saanut monta loistavaa voittoa porvaristosta... Voiko meidän proletariaattimme tällaisissa oloissa tyytyä liberaalisen porvariston perässäkulkijan osaan, tämän porvariston käsissä olevan surkuteltavan aseensa osaan? Voiko se ja tuleeeko sen kulkea tuon porvariston perässä tehden siitä itselleen johtajan? Voiko se olla olematta vallankumouksen johtaja? Mutta kat-

sokaapa, mitä tapahtuu liberaalisen porvaristomme leirissä: vallankumouksen johdossa kulkemisen sijaan meidän porvaristomme, joka on pelästynyt proletaariaatin vallankumouksellisuutta, heittäytyy vastavallankumouksen syliin ja tekee sen kanssa liiton proletariaattia vastaan. Ja sen puolue, kadettien puolue, solmii julkisesti, koko maailman nähden, liiton Stolypinin kanssa, äänestää tulo- ja menosäännön sekä armeijan puolesta tsarismin hyväksi kansan vallankumousta vastaan. Eikö ole selvää, että Venäjän liberaalinen porvaristo on vallankumousvastainen voima, jota vastaan täytyy käydä mitä armottominta sotaa? Ja eikö toveri Kautsky ollut oikeassa sanoessaan, että siellä, missä proletariaatti esiintyy itsenäisesti, porvaristo lakkaa olemasta vallankumouksellinen?..

Siis: Venäjän liberaalinen porvaristo on vallankumousvastainen; se ei voi olla vallankumouksen liikellepanija ja sitäkin vähemmän sen johtaja; se on vallankumouksen vannoutunut vihollinen, ja sitä vastaan täytyy käydä hellittämätöntä taistelua.

Meidän vallankumuksemme ainoa johtaja, jonka etujen mukaista on viedä ja joka voi viedä mukanaan Venäjän vallankumoukselliset voimat rynnäköön tsaarin itsevaltiutta vastaan, on proletariaatti. Ainoastaan proletariaatti yhdistää lujasti ympärilleen maan vallankumoukselliset ainekset, vain se vie meidän vallankumuksemme loppuun asti. Sosialidemokratian velvollisuus on tehdä kaikki voitavansa valmistukseksi proletariaattia vallankumouksen johtajan tehtävään.

Siinä on bolshevistisen katsantokannan ydin.

Kysymykseen: kuka voi olla proletariaatin varma liittolainen vallankumouksemme viemisessä loppuun — bolshevikit vastaavat: ainoa jossain määrin varma ja voimakas proletariaatin liittolainen on vallankumouksellinen talonpoikaisto. Ei petturimainen liberaalinen porvaristo, vaan vallankumouksellinen talonpoikaisto tulee taistelemaan yhdessä proletariaatin kanssa maa-orjuusjärjestelmän kaikkia tukipylväitä vastaan.

Tämän mukaisesti meidän suhteemme porvarillisiin puolueisiin on määriteltävä seuraavalla teesillä: yhdessä vallankumouksellisen talonpoikaiston kanssa tsarismia ja liberaalista porvaristoa vastaan proletariaatin ollessa johdossa. Tästä johtuu taistelun välttämättömyys kadettilaisen porvariston hegemoniaa (johtoasemaa) vastaan ja siis sopimuksien sallimattomuus kadettien kanssa.

Sellainen on bolshevikien mielipide.

Näiden kahden kannan puitteissa liikkuiivat selostajain, Leninin ja Martynovin, sekä kaikkien muiden puhujien puheet.

Toveri Martynov „syvensi“ lopullisesti menshevikien katsantokannan kieltämällä jyrkästi proletariaatin hegemonian edellyttämisen ja puolustamalla yhtä jyrkästi kadettien kanssa tehtävän liiton ajatusta.

Muut puhujat, valtava enemmistö heistä, puhuivat bolshevistisen kannan hengessä.

Erikoisen mielenkiintoisia olivat toveri Rosa Luxemburgin puheet, joka lausui edustajakokoukselle Saksan sosialidemokraattien terveiset ja kehitteli saksalaisten tovereittemme mielipidettä meidän erimielisyyksistämme. (Me yhdistämme tässä R. L:n molemmat puheet, jotka on pidetty eri aikoina.) Ollen täysin

samaa mieltä bolshevikkien kanssa kysymyksissä proletariaatin tehtävästä vallankumouksen johtajana ja liberaalisen porvariston merkityksestä vallankumousvastaisena voimana j.n.e., j.n.e. — R. Luxemburg arvosteli menshevismin johtajia Plehanovia ja Axelrodia nimittäen heitä opportunisteiksi ja verraten heidän kantaansa jauresilaisten kantaan Ranskassa. Minä tiedän, sanoi Luxemburg, että bolshevikeillakin on eräitä harhaiskuja, kummallisuuksia ja liiallista taipumattomuutta, mutta minä täydellisesti ymmärrän ja puolustan heitä: nähdessään menshevistisen opportunistin löyhän, hyytelömäisen massan ei voi olla olematta taipumaton. Samanlaista liiallista taipumattomuutta havaittiin Ranskassa guesdelaisilla⁴², joiden johtaja toveri Guesde kuulutti tunnetussa vaalijulistuksessa: „älkөөn ainoakaan porvari uskaltako äänestää minua, sillä minä tulen puolustamaan parlamentissa ainoastaan proletaarien etuja kaikkia porvareita vastaan“. Ja tästä huolimatta, näistä jyrkkyyksistä huolimatta, me saksalaiset sosialidemokraatit olemme olleet aina guesdelaisten puolella heidän taistelussaan marxilaisuuden kavaltajia, jauresilaisia vastaan. Samaa on sanottava myöskin bolshevikeista, joita me saksalaiset sosialidemokraatit tulemme kannattamaan heidän taistelussaan menshevikki-opportunisteja vastaan...

Suunnilleen siten puhui toveri R. Luxemburg.

Vieläkin mielenkiintoisempi on kuuluisa kirje, jonka Saksan Sosialidemokraattisen Puolueen Keskuskomitea lähetti edustajakokoukselle ja jonka Rosa Luxemburg luki. Se on mielenkiintoinen siksi, että kehoittaessaan puoluetta taistelemaan liberalismia

vastaan ja tunnustaessaan Venäjän proletariaatin erikoistehävän Venäjän vallankumouksen johtajana se siten hyväksyy bolshevismin kaikki perusteet.

Täten kävi selväksi, että Euroopan koetelluin ja vallankumouksellisin Saksan sosialidemokratia kannattaa peittelemättä ja selvästi bolshevikkeja todellisina marxilaisina heidän taistelussaan marxilaisuuden kavaltajia vastaan, menshevikkejä vastaan.

Mielenkiintoisia olivat myös eräät kohdat puheessa, jonka piti toveri Tyshko, puolalaisen edustajiston edustaja puhemiesissä. Kumpikin ryhmä vakuuttaa meille, sanoi toveri Tyshko, seisovansa lujasti marxilaisella kannalla. Eikä jokaisen ole helppoa ymmärtää: kummatko loppujen lopuksi seisovat tällä kannalla, bolshevikit vaiko menshevikit... „Me, me seisomme marxilaisuuden kannalla“, keskeyttävät hänet „vasemmalta“ eräät menshevikit. „Ei, toverit“, vastasi heille Tyshko, „te ette seisoo, vaan makaatte sillä kannalla: sillä teidän saamattomuutenne proletariaatin luokkataistelun johtamisessa, se seikka, että te osaatte opetella ulkoa suuren Marxin viisaita sanoja, mutta ette osaa niitä soveltaa, — kaikki se puhuu siitä, että te ette seisoo, vaan makaatte marxilaisuuden kannalla“.

Se oli taitavan osuvasti sanottu.

Todellakin, ottakaa vaikka seuraava esimerkki. Menshevikit sanovat usein, että sosialidemokratian tehtävänä on aina ja kaikkialla proletariaatin muuttaminen itsenäiseksi poliittiseksi voimaksi. Onko se oikein? Ehdottomasti oikein! Ne ovat Marxin viisaita sanoja, jotka jokaisen marxilaisen on aina muistettava. Mutta miten toverit menshevikit niitä soveltavat? Auttavatko he proletariaatin tosiasiallista eroittamista

sitä ympäröivästä porvarillisten aineiden massasta itsenäiseksi riippumattomaksi luokaksi? Yhdistävätkö he vallankumouksellisia aineksia proletariaatin ympärille ja valmistavatko he proletariaattia vallankumouksen johtajan tehtävään? Tosiasiat osoittavat, että mitään sellaista menshevikit eivät tee. Päinvastoin: menshevikit neuvovat proletariaattia tekemään useammin sopimuksia liberaalisen porvariston kanssa, — ja juuri siten he eivät auta proletariaatin eroittamista itsenäiseksi luokaksi, vaan sen sekoittamista yhteen porvariston kanssa; menshevikit neuvovat proletariaattia kieltäytymään vallankumouksen johtajan tehtävästä, luovuttamaan tuon tehtävän porvaristolle, kulkemaan porvariston perässä, — ja juuri siten he eivät auta proletariaatin muuttamista itsenäiseksi poliittiseksi voimaksi, vaan sen muuttamista porvariston perässä kulkijaksi... Menshevikit tekevät siis juuri päinvastaista kuin mitä heidän olisi tehtävä lähdeittäessä oikeasta marxilaisesta teesistä.

Niin, oikeassa oli toveri Tyshko, kun hän sanoi, että menshevikit eivät seiso, vaan makaavat marxilaisuuden kannalla...

Keskustelujen päätyttyä esitettiin kaksi päätöslauselmaluonnosta: menshevikkien ja bolshevikkien. Valtavan suurella äänen enemmistöllä niistä hyväksyttiin pohjaksi bolshevikkien esittämä luonnos.

Sitten alkoi tulla korjausehdotuksia luonnokseen. Esitettiin noin 80 korjausehdotusta. Niitä tehtiin pääasiassa luonnoksen kahteen kohtaan; siihen kohtaan, jossa puhuttiin proletariaatista vallankumouksen johtajana, ja toiseen kohtaan — kadeteista vallankumousvastaisena voimana. Se oli keskustelujen kaikkein

mielenkiintoisin osa, sillä siinä tulivat erikoisen selvästi esiin puolueyhymien piirteet. Ensimmäisen tärkeän korjausehdotuksen esitti toveri Martov. Hän vaati asettamaan sanojen: „proletariaatti vallankumouksen johtajana“ tilalle „proletariaatti etujoukkona“. Tätä hän perusteli sillä, että sana „etujoukko“ ilmaisee ajatuksen täsmällisemmin. Häntä vastusti toveri Aleksinski. Hän sanoi, että kysymys ei ole täsmällisyydestä, vaan kahdesta vastakkaisesta katsantokannasta, jotka tulevat ilmi tässä kohdassa: sillä „etujoukko“ ja „johtaja“ ovat kaksi kokonaan eri käsitettä. Etujoukkona oleminen merkitsee taistelemista eturiveissä, kaikkein voimakkaimmin tulitettujen asemien ottamista, verensä vuodattamista, mutta samalla toisten, tässä tapauksessa porvarillisten demokraattien johdettavana olemista: etujoukko ei milloinkaan johda yleistä taistelua, vaan etujoukkoa aina johdetaan. Johtajana oleminen sitä vastoin ei merkitse ainoastaan eturiveissä taistelemista, vaan myöskin yleisen taistelun johtamista, sen suuntaamista päämääräänsä. Me bolshevikit emme halua, että proletariaattia johtaisivat porvarilliset demokraatit, — me tahdomme, että proletariaatti itse johtaisi kansan koko taistelua ja suuntaisi sen demokraattiseen tasavaltaan.

Tuloksena oli, että Martovin korjausehdotus hylättiin.

Myöskin kaikki muut sen luontoiset korjausehdotukset hylättiin.

Korjausehdotusten toinen ryhmä oli suunnattu kadetteja koskevaa kohtaa vastaan. Menshevikit ehdottivat myönnettäväksi, että kadetit eivät ole vielä

lähteneet kulkemaan vastavallankumouksen tietä. Mutta edustajakokous ei hyväksynyt tätä ehdotusta, ja kaikki senluontoiset korjausehdotukset hylättiin. Edelleen menshevikit ehdottivat määrätyissä tapauksissa sallittavaksi edes teknillisiä sopimuksia kadettien kanssa. Edustajakokous ei hyväksynyt tätäkään ehdotusta ja hylkäsi vastaavat korjausehdotukset.

Lopuksi äänestettiin päätöslauselmasta kokonaisuudessaan ja osoittautui, että 159 ääntä annettiin bolshevikkien päätöslauselman puolesta, 104 oli vastaan ja loput pidättäytyivät.

Valtavalla äänten enemmistöllä edustajakokous hyväksyi bolshevikkien päätöslauselman.

Tästä lähtien bolshevikkien kanta tuli puolueen kannaksi.

Sitä paitsi tämä äänestys antoi kaksi tärkeää tulosta:

Ensiksikin se teki lopun edustajakokouksen muodollisesta, keinotekoisesta jakautumisesta 5 ryhmään (bolshevikit, menshevikit, puolalaiset, latvialaiset ja bundilaiset) ja paljasti uuden, periaatteellisen jakautumisen: bolshevikkeihin (lukien heihin myös kaikki puolalaiset ja enemmistön latvialaisista) ja menshevikkeihin (lukien heihin myös melkein kaikki bundilaiset).

Toiseksi, tämä äänestys antoi mitä tarkimman tilaston työläisedustajain jakautumisesta ryhmittäin: kävi selville, että bolshevikkien ryhmässä ei ole 38, vaan 77 työläistä (38 ynnä 27 puolalaista ynnä 12 latvialaista), ja menshevikkien ryhmässä ei 30, vaan 39 työläistä (30 ynnä 9 bundilaista). Menshevikkien ryhmä osoittautui olevan intelligenttien ryhmä.

IV

TYÖVÄEN EDUSTAJAKOKOUKSESTA

Ennen kuin siirrymme luonnehtimaan keskustelija työväen edustajakokouksesta meidän on tutustuttava kysymyksen historiaan*. Asia on niin, että tämä kysymys on sangen sotkuinen ja selvittämätön. Samaan aikaan kun meidän erimielisyyksiemme muissa kohdissa puolueessa on jo kaksi selvästi määriteltä suuntaa: bolshevistinen ja menshevistinen, — niin työväen edustajakokousta koskevassa kysymyksessä meillä ei ole kaksi, vaan kokonainen joukko suuntia, jotka ovat perin selvittämättömiä ja ristiriitaisia. Tosin bolshevikit esiintyvät yhtenäisinä ja määritellysti: he ovat yleensä työväen edustajakokousta vastaan. Sen sijaan menshevikkien keskuudessa vallitsee mitä täydellisin kaaos ja sekaannus: he ovat jakautuneet lukuisiin ryhmiin ja jokainen niistä laulaa omalla nuotillaan kuuntelematta toisia. Samaan aikaan kun pietarilaiset menshevikit Axelrodin ollessa etunenässä ehdottavat työväen edustajakokousta puolueen muodostamista varten, niin moskvalaiset menshevikit, joiden etunenässä kulkee El, eivät ehdota sitä puolueen muodostamiseksi, vaan tarkoituksella muodostaa puolueeton „yleisvenäläinen työ-

* Tämä on sitäkin välttämättömämpää, kun toverit menshevikit, muutettuaan porvarillisten lehtien toimituksiin, levittelevät perättömiä juoruja tämän kysymyksen menneisyydestä ja nykyisyydestä (kts. „Tovarishtsh“ lehdestä kirjoitusta „Työväen edustajakokouksesta“, jonka on kirjoittanut huomattava menshevikki ja joka on julkaistu uudelleen „Bakinski Den“ lehdessä⁴³).

väen liitto“. Etelän menshevikit menevät vielä pitemmälle ja Larinin⁴⁴ johtamina kehoittavat kutsumaan koolle työväen edustajakokouksen, mutta ei puolueen eikä „työväen liiton“ muodostamiseksi, vaan laajemman „työtätekevien liiton“ muodostamiseksi, joka voisi käsittää kaikkien proletaaristen ainesten lisäksi myöskin eserräläiset, puoliporvarilliset, „työtätekevät“ ainekset. Minä en edes puhukaan muista, vähemmän vaikutusvaltaisista ryhmistä ja henkilöistä, kuten odessalaisesta ja taka-kaspialaisesta ryhmästä sekä naurettavan kirjasen kaistapäisistä „tekijöistä“ — niin sanotuista „Brodjagasta“ ja „Shurasta“⁴⁵.

Sellainen on sekasotku, joka vallitsee menshevikien keskuudessa.

Mutta millä tavalla työväen edustajakokous kutsutaan koolle, miten se järjestetään, milloin se kutsutaan koolle, ketkä kutsutaan edustajakokoukseen, kuka ottaa itselleen edustajakokouksen koollekutsumisen aloitteen?

Kaikissa näissä kysymyksissä on menshevikien keskuudessa vallalla samanlainen sotku kuin edustajakokouksen tarkoitusperiäkin koskevassa kysymyksessä.

Samaan aikaan kun eräät heistä ehdottavat, että edustajain valitseminen työväen edustajakokoukseen yhdistettäisiin Duuman vaaleihin ja järjestettäisiin tällä tavoin työväen edustajakokous „kaappaustietä“, niin toiset ehdottavat, että luotettaisiin hallituksen „myöntäväisyyteen“, äärimmäisessä tapauksessa pyydetttäisiin siltä „lupa“, mutta eräät taas neuvovat lähettämään edustajat ulkomaille, olkoonpa heitä vaikka 3—4 tuhatta, ja pitämään siellä illegaalisesti työväen edustajakokouksen.

Samaan aikaan kun eräät menshevikit ehdottavat, että edustusoikeus edustajakokouksessa annettaisiin vain varsinaisille työväenjärjestöille, niin toiset neuvovat osallistuttamaan edustajakokoukseen yleensä koko järjestyneen sekä järjestymättömän proletariaatin edustajat, jonka riveihin kuuluu vähintään 10 miljoonaa henkeä.

Samaan aikaan kun eräät menshevikit ehdottavat, että työväen edustajakokous kutsuttaisiin koolle sosialidemokraattisen puolueen aloitteesta ja intelligenttien osanotolla, niin toiset neuvovat heittämään syrjään sekä puolueen että intelligenttien ja kutsumaan edustajakokouksen koolle vain itse työläisten aloitteesta ilman minkäänlaista intelligenttien osanottoa.

Samaan aikaan kun eräät menshevikit vaativat työväen edustajakokouksen viipymätöntä koollekutsuamista, niin toiset ehdottavat, että se lykättäisiin määräämättömäksi ajaksi ja rajoitettaisiin toistaiseksi agitation työväen edustajakokouksen ajatuksen puolesta.

Mutta mitä on tehtävä nykyiselle Sosialidemokraattiselle Työväenpuolueelle, joka jo useamman vuoden on johtanut proletariaatin taistelua, yhdistänyt riveihinsä 150.000 jäsentä, jolla on ollut jo 5 edustajakokousta j.n.e., j.n.e.? „Onko se heitettävä hiiteen vetämällä risti päälle“ vaiko tehtävä jotain muuta?

Tähän kaikki menshevikit Axelrodista Lariniin saakka vastaavat yksimielisesti, että meillä ei ole proletaarista puoluetta. „Siinähan se onkin, että meillä ei ole puoluetta“, puhuivat menshevikit meille edustajakokouksessa, „meillä on vain pikkuporvaril-

listen intelligenttien järjestö“, jonka tilalle täytyy saada puolue työvään edustajakokouksen avulla. Näin lausui puolueen edustajakokouksessa menshevikkien selostaja toveri Axelrod.

Mutta malttakaahan, kuinka niin? Siis kaikki nämä meidän puolueemme edustajakokoukset ensimmäisestä (1898) viimeiseen (1907), joiden järjestämiseen toverit menshevikit ovat osallistuneet mitä tarkomkaimmin; kaikki tuo proletariaatin varojen ja voimien valtava kuluttaminen, joka on ollut välttämätön edustajakokousten järjestämiseksi, kuluttaminen, johon menshevikit ovat yhtä syyllisiä kuin bolshevikitkin, — kaikki tuo on siis ollut vain petosta ja ulkokultaisuutta?!

Siis kaikki nuo puolueen taistelukutsut proletariaatille, kutsut, jotka ovat myöskin menshevikkien allekirjoittamia; kaikki nuo lakot ja kapinat vuosina 1905—1906—1907, jotka tapahtuivat puolueen johdolla ja usein puolueen aloitteesta; kaikki nuo proletariaatin voitot meidän puolueemme johdolla; kaikki nuo proletariaatin tuhatlukuiset puolueen nimessä ja puolueen lipun alla kantamat uhrit, jotka ovat kaatuneet Pietarin, Moskovan y.m. kaduilla, jotka on kahlittu Siperiaan ja tuhottu vankiloihin, — kaikki tuo on ollut vain ilveilyä ja petosta?

Ja meillä ei siis ole puoluetta? Meillä on vain „pikkuporvarillisten intelligenttien järjestö“?

Se oli tietysti suoranaanainen valhe, inhoittava, röyhkeä valhe.

Täten onkin nähtävästi selitettävissä se ääretön suuttumus, jonka Axelrodin edellämäinittu lausunto aiheutti pietarilaisten ja moskovalaisten työläisedus-

tajain keskuudessa. Hypähtäen seisomaan paikoiltaan he vastasivat päättävästi selostajana esiintyneelle Axelrodille: „Porvari olet juuri sinä, joka istut ulkomailla, emmekä me; me olemme työläisiä ja meillä on oma sosialidemokraattinen puolueemme, jota me emme salli häväistävän“...

Mutta olettakaamme, että työväen edustajakokous kokoontuu, kuvitelkaamme, että se on jo kokoontunut. Nykyinen sosialidemokraattinen puolue on annettu nähtävästi arkistoon, on kutsuttu tavalla tai toisella koolle työväen edustajakokous ja siinä halutaan järjestää „työväen“ tai „työtätekevien“ liitto. Mitä sitten seuraa? Minkälaisen ohjelman tämä edustajakokous hyväksyy? Minkälainen tulee olemaan työväen edustajakokouksen hahmo?

Eräät menshevikit vastaavat, että työväen edustajakokous voisi hyväksyä sosialidemokratian ohjelman, eräin typistyksin tietenkin, mutta heti samalla he lisäävät, että se voi olla hyväksymättäkin sosialidemokraattien ohjelmaa, mikä heidän mielestään ei ole proletariaatille erikoinen vahinko. Toiset vastaavat päättäväisemmin: kun kerran meidän proletariaattimme on suuresti pikkuporvarillisten pyrkimysten läpituokema, niin kaiken todennäköisyyden mukaan työväen edustajakokous ei hyväksy sosialidemokratista ohjelmaa, vaan se hyväksyy **pikkuporvarillisen demokraattisen ohjelman**. Työväen edustajakokouksessa proletariaatti menettää sosialidemokraattisen ohjelman, mutta saa sen sijaan työväenjärjestön, joka yhdistää kaikki työläiset yhteen liittoon. Niin puhuu esimerkiksi moskovalaisten menshevikkien johtaja N. Tsherevanin (kts. „Taktiikan probleemeja“)⁴⁶.

Siis: „työläisten liitto ilman sosialidemokraattista ohjelmaa“ — sellainen on työväen edustajakokouksen todennäköinen tulos.

Niin ajattelevat ainakin itse menshevikit.

Ilmeistä on, että menshevikit, jotka ovat eri mieltä toistensa kanssa eräistä työväen edustajakokouksen koollekutsumisen tarkoituseriä ja keinoja koskevista kysymyksistä, ovat yksimielisiä siitä, että „meillä ei ole puoluetta, vaan on ainoastaan pikkuporvarillisten intelligenttien järjestö, joka pitää antaa arkistoon“...

Nimenomaan näissä puitteissa liikkuikin Axelrodin selostus.

Axelrodin selostuksesta kävi selville, että agitatio työväen edustajakokouksen puolesta muutetaan käytännössä kiertämättä agitatioksi puoluetta vastaan, sodaksi sitä vastaan.

Ja käytännöllinen työ työväen edustajakokouksen koollekutsumiseksi myöskin kiertämättä muutetaan käytännössä työksi meidän nykyisen puolueemme saattamiseksi epäjärjestykseen ja hajoittamiseksi.

Mutta menshevikit — selostajansa suun kautta ja myöskin päätöslauselmaluonnoksessaan — pyysivät edustajakokousta kieltämään agitation niitä yrityksiä vastaan, joita tehdään työväen edustajakokouksen järjestämiseksi, s.o. yrityksiä vastaan, jotka saattavat puolueen epäjärjestykseen.

Ja mielenkiintoista on: menshevikkipuhujien puheissa (paitsi Plehanovin, joka ei oikeastaan sanonut mitään työväen edustajakokouksesta) kulkivat punaisena lankana tunnukset: alas puolue, alas sosialidemokratia — eläköön puolueettomuus, eläköön ei-sosialidemokraattinen „työväen liitto“. Puhujat eivät

asettaneet suoraan näitä tunnuksia, mutta ne kuuluivat heidän puheissaan.

Eivät suotta kaikki porvarilliset kynäilijät, syndikalisteista ja eserristä kadetteihin ja lokakuulaisiin asti, — eivät suotta he kaikki esiinny niin kiihkeästi työväen edustajakokouksen puolesta: hehän ovat kaikki puolueemme vihollisia, ja käytännöllinen työ työväen edustajakokouksen koollekutsumiseksi voisi huomattavasti heikentää ja hajottaa puoluetta. Kuinka he voisivat olla tervehtimättä „työväen edustajakokouksen ajatusta“?

Aivan toista puhuivat bolshevikit.

Luonnehdittuaan lyhyesti perusvirtaukset itse menševikkien keskuudessa bolshevikkien selostaja toveri Lindov⁴⁷ siirtyi selittämään niitä olosuhteita, jotka olivat synnyttäneet työväen edustajakokouksen ajatuksen. Agitatio työväen edustajakokouksen puolesta alkoi v. 1905, ennen lokakuun päiviä, vainotoimien aikana. Loka—marraskuun päivinä se keskeytyi. Seuraavina uusien vainojen kuukausina agitatio työväen edustajakokouksen puolesta elpyi uudelleen. Ensimmäisen Duuman aikana, suhteellisen vapauden päivinä, agitatio vaimeni. Sitten, Duuman hajoittamisen jälkeen, se taas voimistui j.n.e. Johtopäätös on selvä: suhteellisen vapauden päivinä, jolloin puolueella on mahdollisuus laajentua vapaasti, agitatio työväen edustajakokouksen puolesta „laajan puolueettoman puolueen“ muodostamistarkoituksessa menettää luonnollisesti maaperän; ja päinvastoin vainojen päivinä, jolloin uusien jäsenten puolueeseen virtaamisen tilalle tulee niiden poisvirtaaminen, agitatio työväen edustajakokouksen puolesta keinotekoi-

sena toimenpiteenä suppean puolueen laajentamiseksi tai korvaamiseksi „laajalla puolueettomalla“ puolueella löytää itselleen määrätynlaista maaperää. Mutta on itsestään ymmärrettävää, että minkäänlaiset keino-tekkoiset toimenpiteet eivät asiaa auta: sillä puolueen todellista laajentamista varten on tarpeen poliittinen vapaus eikä työväen edustajakokous, joka itsekin tarvitsee sellaista vapautta.

Edelleen. Konkreettisesti muodossaan työväen edustajakokouksen ajatus on perinpohjin valheellinen. sillä se ei nojaa tosiasioihin, vaan väärään väittämään, että „meillä ei ole puoluetta“. Asia on niin, että meillä on proletaarinen puolue, se puhuu täydellä äänellä olemassaolostaan, se antaa sangen vakavasti proletariaatin vihollisten tietää itsestään — menshevikit itse tietävät sen mainiosti — ja juuri siksi, että meillä jo on tällainen puolue, juuri siksi työväen edustajakokouksen ajatus on perinpohjin valheellinen. Tietenkin, jos meillä ei olisi puoluetta, johon kuuluu yli 150.000 eturivin proletariaa ja joka johtaa satoja tuhansia taistelijoita; jos me olisimme vain vähäistä vaikutusvaltaa nauttivien henkilöiden pieni ryhmä. kuten saksalaiset sosialidemokraatit viime vuosisadan 60-luvulla tai ranskalaiset sosialistit 70-luvulla, — niin silloin me itse pyrkisimme kutsumaan koolle työväen edustajakokouksen tarkoituksella saada sen kautta muodostetuksi sosialidemokraattisen puolueen. Mutta siinähan se asia onkin, että meillä jo on puolue, todellinen proletaarinen puolue, jolla on hyvin suuri vaikutus joukkojen keskuudessa, ja työväen edustajakokouksen koollekutsumiseksi, mielikuvituksellisen „puolueettoman puolueen“ luomiseksi meidän on

kiertämättä „tehtävä loppu“ ennen kaikkea nykyisestä puolueesta, ennen kaikkea hajoitettava se.

Juuri siksi työväen edustajakokouksen koollekutsumistyö muutetaan käytännössä kiertämättä työksi, jonka tarkoituksena on puolueen saattaminen epäjärjestykseen. Mutta onnistutaanko sen tilalle joskus luomaan „laaja puolueeton puolue“ ja onko sen luominen tarpeen — se on vielä kyseenalaista.

Juuri siksi puolueemme viholliset, kaikenlaiset kadetit ja lokakuulaiset, ylistävät niin innokkaasti menshevikkejä agitatiosta työväen edustajakokouksen hyväksi.

Juuri siksi bolshevikit ajattelevat, että työväen edustajakokouksen koollekutsumistyö on vaarallista ja vahingollista, sillä se halventaa puoluetta joukkojen silmissä ja alistaa ne porvarillisen demokratian vaikutukseen.

Suunnilleen siten puhui toveri Lindov.

Työväen edustajakokouksen puolesta sosialidemokraattista puoluetta vastaan vaiko puolueen puolesta työväen edustajakokousta vastaan?

Siten oli kysymys edustajakokouksessa.

Bolshevikkien työläisedustajat käsittivät heti kysymyksen ja esiintyivät päättäväisesti „puolueen puolesta“: „Me olemme puolueen patriootteja“, sanoivat he, „me rakastamme puoluettamme emmekä salli väsyneiden intelligenttien halventaa sen arvoa“.

On mielenkiintoista, että Saksan sosialidemokratian edustaja toveri Rosa Luxemburg oli täydellisesti samaa mieltä bolshevikkien kanssa. „Me saksalaiset sosialidemokraatit“, sanoi hän, „emme voi ymmärtää tovereiden menshevikkien naurettavaa hämmennystä.

kun he hapuillen etsivät joukkoja, silloin kun joukot itse etsivät puoluetta ja tarttuvat siihen vastustamattomalla voimalla“...

Keskusteluista kävi selville, että valtava enemmistö puhujista kannattaa bolshevikkeja.

Keskustelujen päätyttyä asetettiin äänestykseen kaksi päätöslauselmaluonnosta: bolshevikkien ja menshevikkien. Niistä hyväksyttiin pohjaksi bolshevikkien luonnos. Melkein kaikki periaatteellisuontoiset korjausehdotukset hylättiin. Hyväksyttiin vain yksi enemmän tai vähemmän vakava korjaus työväen edustajakokousta koskevan kysymyksen käsittelyvapauden rajoittamista vastaan. Päätöslauselma kokonaisuudessaan puhui siitä, että „työväen edustajakokouksen ajatus johtaa puolueen saattamiseen sekasortoon“, „laajojen työläisjoukkojen alistamiseen porvarillisen demokratian vaikutukseen“ ja on sellaisena vahingollinen proletariaatille. Samalla päätöslauselma teki jyrkän eron työväen edustajakokouksen ja työväen edustajain neuvostojen sekä näiden edustajakokousten välillä, jotka eivät suinkaan tuo puolueeseen sekasortoa, eivät kilpaile sen kanssa, vaan päinvastoin lujittavat puoluetta kulkemalla sen mukana ja auttamalla sitä käytännöllisten kysymysten ratkaisemisessa vallankumouksellisen nousun aikana.

Loppujen lopuksi päätöslauselma hyväksyttiin 165 äänellä 94 vastaan. Muut pidättäytyivät.

Täten edustajakokous hylkäsi työväen edustajakokouksen ajatuksen vahingollisena ja puoluevastaisena.

Tästä kysymyksestä toimitettu äänestys paljasti meille seuraavan tärkeän ilmiön. Osoittautui, että

114 työläisedustajasta, jotka osallistuivat äänestykseen, vain 25 äänesti työväen edustajakokouksen puolesta. Muut äänestivät vastaan. Prosenttisuhteessa 22% työläisedustajista äänesti työväen edustajakokouksen puolesta, 78% vastaan. Ja mikä on erikoisen tärkeätä: 94 edustajasta, jotka äänestivät työväen edustajakokouksen puolesta, osoittautui työläisiä olevan vain 26% ja intelligenttejä 74%.

Mutta menshevikithän olivat koko ajan huutaneet, että työväen edustajakokouksen ajatus on työläisten ajatus, että vain „intelligentti“-bolshevikit vastustavat edustajakokouksen koollekutsumista j.n.e. Jos päätellään tämän äänestyksen perusteella, niin pitäisi pikemminkin myöntää, että työväen edustajakokouksen ajatus on päinvastoin intelligenttihaihattelijoiden ajatus...

Eivätkä menshevikityöläisetkään nähtävästi äänestäneet työväen edustajakokouksen puolesta: 39 työläisedustajasta (30 menshevikkiä + 9 bundilaista) äänesti työväen edustajakokouksen puolesta vain 24 edustajaa.

Baku. Vuosi 1907.

Ensi kerran julkaistu

*„Bakinski Proletari“ lehdessä № 1 ja 2,
kesäkuun 20 ja heinäkuun 10 pnä 1907*

Allekirjoitus: Koba Ivanoviitsh

EVÄSTYS

III VALTAKUNNANDUUMAN SOCIALIDEMOKRAATTISILLE EDUSTAJILLE,

*hyödyksyty Bakun työväenkuurian valtuutettujen
kokouksessa syyskuun 22 pnä 1907⁴⁸*

Sosialidemokraattisten edustajain on muodostettava Valtakunnanduumassa erikoinen ryhmä, jonka yhtenä puolueen järjestöistä täytyy olla mitä kiinteimmässä yhteydessä puolueen kanssa ja alistua sen johtoon sekä noudattaa puolueen Keskuskomitean ohjeita.

Sosialidemokraattisen ryhmän perustehtävänä Valtakunnanduumassa on myötävaikuttaa proletariaatin luokkakasvatukseen ja luokkataisteluun niin työtätekevien vapauttamiseksi kapitalistisesta riistosta kuin myöskin sitä varten, että proletariaatti täyttäisi poliittisen johtajan tehtävän, mikä on sen kutsumuksena nykyisessä porvarillis-demokraattisessa vallankumouksessa Venäjällä.

Tässä tarkoituksessa ryhmän on kaikissa tapauksissa ajettava omaa luokkakantaista proletaarista politiikkaansa, joka eroittaa sosialidemokratian kaikista muista järjestöistä ja vallankumouksellisista puolueista kadeteista eseriin saakka. Tätä tehtävää se ei saa missään tapauksessa uhrata oppositiotekojen yhteisyyden säilyttämiseksi minkäänlaisten poliittisten puolueiden ja ryhmien kanssa Duumassa.

Meidän edustajaimme on Duumassa paljastettava horjumattomasti niin tilanherra-mustasotnialaisten puolueiden kuin myöskin kadettien petturimaisen liberaalis-monarkistisen porvarillisen puolueen koko vastavallankumouksellinen olemus. Toisaalta heidän on pyrittävä irroittamaan liberaaleista ja työntämään johdonmukaisen demokraattis-vallankumouksellisen politiikan tielle pikkuporvarilliset talonpoikaispuolueet (eserrät, kansansosialistit ja trudovikit), vieden ne mukaansa taistelussaan sekä mustaa sotniaa että kadettilaista porvaristoa vastaan. Samalla sosialidemokraattisen ryhmän on käytävä taistelua taantumuksellisia vale-sosialistisia utopioita vastaan, joihin eserrät, kansansosialistit ja muut pukevat itse asiassa pikkuporvarilliset vaatimuksensa ja joilla he himmentävät työväenluokan puhtaasti luokkakantaista proletaarista sosialistista tietoisuutta. Meidän ryhmämme on Duuman puhujalavalta selitettävä koko kansalle täysi totuus nykyisestä vallankumouksesta. Sen on sanottava kansalle kaikkien kuullen, että Venäjällä ei ole mahdollisuutta saavuttaa kansan vapautumista rauhallisin keinoin, että ainoa tie vapauteen on koko kansan taistelu tsaarinvaltaa vastaan.

Sosialidemokratian tunnuksena, jonka nimessä sen on kutsuttava joukkoja uuteen avoimeen taisteluun, on Perustava kokous, jonka koko kansa valitsee vapaasti yleisen, välittömän, yhtäläisen ja salaisen äänioikeuden pohjalla ja joka, tehtyään täydellisesti lopun tsaarin itsevaltiudesta, vahvistaa Venäjällä demokraattisen tasavallan. Sosialidemokraattinen ryhmä ei saa hyväksyä eikä kannattaa minkäänlaisia muita tunnuksia, kuten tunnuksia vastuunalaisesta ministeristöstä y.m.,

joita liberaalinen porvaristo esittää proletaaristen tunnusten vastapainoksi.

Osallistuessaan Valtakunnanduumassa jokapäiväiseen lainsäädäntö- y.m. toimintaan sosialidemokraattisen ryhmän on tavoiteltava vakinaisia kritiikin ja agitation tehtäviään eikä välittömän lainsäädännön tarkoituksia ja selitettävä kansalle viimemainitun täydellinen kestättömyys ja tuloksettomuus, niin kauan kun realinen valta on kokonaisuudessaan itsevaltaisen hallituksen käsissä.

Toimimalla III Valtakunnanduumassa tällä tavalla sosialidemokraattinen ryhmä auttaa sitä vallankumouksellista taistelua, jota proletariaatti ja talonpoikaisto yhdessä sen kanssa käyvät nykyään Duuman ulkopuolella tsaarin itsevaltiutta vastaan.

Julkaistu erillisenä lentolehtisenä syyskuussa 1907

Julkaistaan lentolehtisen tekstin mukaan

NEUVOTTELUKOKOUSTA ON BOIKOTOITAVA!⁴⁹

Kysymys osallistumisesta naftateollisuudenharjoittajain kanssa pidettävään neuvottelukokoukseen tai sen boikotista ei ole meille periaatteen, vaan käytännöllisen tarkoituksenmukaisuuden kysymys. Me emme voi kerta kaikkiaan ja aina boikotoida kaikkia ja kaikenlaisia neuvottelukokouksia, niin kuin ehdottavat eräät katkeroituneet „individit“, jotka eivät ole aivan normaaleja. Ja toisaalta me emme voi ratkaista kysymystä kerta kaikkiaan ja ainiaaksi neuvottelukokouksiin osallistumisen hyväksi, kuten kadetinkaltaiset toverimme „neroudessaan“ tekevät. Kysymys osallistumisesta tai boikotista meidän on otettava elämässä esiintyvien tosiasioiden ja vain tosiasioiden kannalta. Ja tällöin voi osoittautua, että määrättyjen tosiasioiden vuoksi, määrättyissä olosuhteissa meidän tehtävämme joukkojen yhdistämiseksi johtaa osanoton välttämättömyyteen, — ja silloin meidän on välttämättä osallistuttava. Ja päinvastoin, toisissa olosuhteissa tuo sama tehtävä voi johtaa boikotin välttämättömyyteen, — ja silloin meidän on välttämättä boikotoitava neuvottelukokousta.

Edelleen, sekaannuksen välttämiseksi meidän on edeltäpäin määriteltävä käsitteet, joilla me operoimme.

Mitä merkitsee neuvottelukokoukseen „osallistuminen“? Mitä merkitsee neuvottelukokouksen „boikotti“? Ellemme me kokouksissa yleisiä vaatimuksia määritellämme, valtuutettuja valitessamme j.n.e., j.n.e. aseta päämääräksemme neuvottelukokouksen tyhjäksi tekemistä, vaan päinvastoin suostuen neuvottelukokouksen sääntöihin ja nojautuen niihin menemme neuvottelukokoukseen tarkoituksella käydä neuvotteluja naftateollisuudenharjoittajain kanssa ja päästä lopuksi johonkin sopimukseen, — niin tällaista käyttäytymistämme meidän on nimitettävä neuvottelukokoukseen osallistumiseksi. Mutta ellemme me vaatimuksia laatiessamme, valtuutettuja valitessamme näiden vaatimusten määrittelemiseksi paremmin, jo laadittuja vaatimuksia tuunetuksi tehdessämme ja julkaistessamme aseta päämääräksemme osallistumista naftateollisuudenharjoittajain kanssa pidettävän neuvottelukokouksen työhön, vaan itse neuvottelukokouksen tyhjäksi tekemisen ja naftateollisuudenharjoittajain kanssa solmittavaksi edellytettyjen kaikenlaisten sopimusten tyhjäksi tekemisen onnen taistelua (taistelun jälkeen, varsinkin menestyksellisen taistelun jälkeen, me katsomme sopimuksen välttämättömäksi), — niin tällaista käyttäytymistämme meidän on nimitettävä neuvottelukokouksen boikotiksi, tietenkin aktiiviseksi boikotiksi, sillä se päättyy neuvottelukokouksen tyhjäksi tekemiseen.

Tällöin ei saa missään tapauksessa sotkea toisiinsa taktiikkaa Duuman suhteen ja taktiikkaa neuvottelukokouksen suhteen. Neuvottelukokoukseen osallistumisen tai sen boikotin tarkoituksena on ehtojen valmisteleminen vallitsevan järjestyksen parantamiseksi naftalähteillä, kun taas Duumaan osallistumisen tai

sen boikotin tarkoituksena on parantaa yleisiä oloja maassa. Neuvottelukokouksen kohtalon määrää täydellisesti yksinomaan kysymyksessäolevan paikkakunnan proletariaatti, sillä ilman proletariaatin osanottoa neuvottelukokous raukeaa itsestään, mutta Duumaan osallistumisen tai sen boikotin kohtaloa ei määrää yksin proletariaatti, vaan sen määrää myös talonpoikaisto. Vihdoin, neuvottelukokouksen aktiivista boikottia (tyhjäksitekeminen) voidaan vallan hyvin toteuttaa ilman aktiivisia esiintymisiä, mitä ei voida sanoa Duuman boikotin tuloksiin nähden.

Tehtyämme yleiset huomautukset me siirrymme edessäolevan neuvottelukokouksen boikottia koskevaan konkreettiseen kysymykseen.

Bakun työläisten taloudellisen taistelun historia voidaan jakaa kahteen kauteen.

Ensimmäinen kausi oli viime aikoihin asti kestänyt taistelun kausi, jolloin tärkeimpinä toimivina henkilöinä esiintyivät verstastyöläiset, jolloin naftatyöläiset⁵⁰ kulkivat yksinkertaisesti ja luottavaisesti verstastyöläisten mukana niin kuin johtajainsa mukana, jolloin naftatyöläiset eivät vielä käsittäneet valtavan suurta merkitystään tuotannossa. Naftateollisuudenharjoittajain taktiikka tuona kautena voidaan määritellä verstastyöläisten mielistelemisen taktiikaksi, verstastyöläisille järjestelmällisesti tehtyjen myönnytysten ja samaten naftatyöläisten järjestelmällisen huomiotta jättämisen taktiikaksi.

Toinen kausi alkaa naftatyöläisten heräämisellä, heidän itsenäisellä esiintymisellään taistelun areenalla verstastyöläisten joutuessa samanaikaisesti taka-alalle. Tällä esiintymisellä on lisäksi mitä karikatyyrisin

luonne, sillä 1) se ei mene häpeällisiä lahjapalkkioita pitemmälle ja 2) se on väritetty mitä turmiollisimmalla epäluottamuksella verstastyöläisiä kohtaan. Naftateollisuudenharjoittajat pyrkivät käyttämään hyväkseen muuttunutta tilannetta ja muuttavat taktiikkaansa. He eivät enää mielistele verstastyöläisiä, he eivät enää pyri suostuttelemaan verstastyöläisiä, sillä he tietävät hyvin, että nyt naftatyöläiset eivät aina mene näiden mukaan; päinvastoin naftateollisuudenharjoittajat pyrkivät itse provosoimaan verstastyöläisiä lakkoon ilman naftatyöläisiä osoittaakseen siten verstastyöläisten suhteellisen heikkouden ja tehdäkseen heidät kuuliaisiksi. Samalla naftateollisuudenharjoittajat, jotka ennen eivät kiinnittäneet minkäänlaista huomiota naftatyöläisiin, mielistelevät nyt mitä julkeimmalla tavalla naftatyöläisiä kestiten heitä lahjapalkkioilla. Täten he pyrkivät vieroittamaan naftatyöläiset lopullisesti verstastyöläisistä ja turmelemaan heidät kokonaan, tartuttamaan heihin orjamaisen luottamuksen naftateollisuudenharjoittajiin, saamaan leppymättömän taistelun periaatteen tilalle kaupanhieronan ja lakeijamaisen kättämisen „periaatteen“ ja tekemään sillä tavoin mahdottomaksi kaikenlaiset vakavat parannukset.

Samassa tarkoituksessa on „keksitty“ myös edessäoleva neuvottelukokous.

Tästä käy selväksi, että eturivin tovereiden lähin tehtävä on käydä kiivasta taistelua naftatyöläisistä, taistelua naftatyöläisten yhdistämiseksi verstastyöläistoverien ympärille juurruttamalla heidän tajuntaansa rajatonta epäluottamusta naftateollisuudenharjoittajiin, puhdistamalla heidän mielensä kaupanhieronan

ja kättämisen vahingollisista harhaluuloista. Naftatyöläisten joukolle, joka on ensi kerran astunut areenalle ja astunut vielä niin kömpelösti ja karikatyöryisesti („beshkesh“⁵¹ j.n.e.), meidän on sanottava lujasti ja jyrkästi (sanottava tosiasioilla eikä vain sanoilla!), että parannuksia elämään ei saada ylhäältä eikä kaupankäynnillä, vaan alhaalta, verstastyöläisten kanssa käytävän yhteisen taistelun tietä.

Vain ottamalla huomioon tämän tehtävän me voimme ratkaista oikein kysymyksen neuvottelukokouksesta.

Ja niinpä me ajattelemme, että osallistuminen edessäolevaan neuvottelukokoukseen, kehoittaminen naftateollisuudenharjoittajain ja työläisten yhteistyöhön, velvoittavan [sopimuksen muokkaamistarkoituksessa, nyt, ennen yleistä taistelua, jolloin osittainen taistelu jatkuu, jolloin yleinen taistelu on vielä edessä, jolloin naftateollisuudenharjoittajat jakelevat oikealle ja vasemmalle lahjapalkkioita vieroittaen naftatyöläisiä verstastyöläisistä ja turmellen heidän nuorta tietoisuuttaan, — me ajattelemme, että tällaisena ajankohdantana „neuvotteluun meneminen“ ei ole „beshkeshiläisten“ harhaluulojen poisajamista, vaan niiden lujittamista joukkojen mielissä. Se ei ole epäluottamuksen, vaan luottamuksen juurruttamista joukkojen tajunnassa naftateollisuudenharjoittajia kohtaan. Se ei ole naftatyöläisten yhdistämistä verstastyöläisten ympärille, heidän lähentämistään verstastyöläisiin, vaan heidän jättämistään joksikin ajaksi, heidän viskaamistaan kapitalistien kynsiin.

Tietysti „ei ole pahaa ilman hyvää“, neuvottelukokous voisi nykyisellä ajankohdalla tuoda myös jotain

hyötyä järjestymisen mielessä, „taistelun laajentamisen“ mielessä, kuten toveri Kotshegar⁵² sanoo. Mutta jos neuvottelun aiheuttama vahinko on ehdottomasti painavampi kuin tuo jokin hyöty, niin silloin neuvottelu pitää heittää ehdottomasti syrjään tarpeettomana romuna. Sillä jos toveri Kotshegar „menee neuvottelukokoukseen“ pääasiassa siksi, että neuvottelukokous „järjestää“ ja „laajentaa taistelua“, niin on suorastaan käsittämätöntä, miksi ei „mennä neuvottelukokoukseen“ myöskin nousun aikana, yleisen taistelun aattona, järjestettävän yleisen taistelun alussa? Mitä pelkäämistä siinä on? Silloinhan on erikoisen välttämätöntä „taistelun yleinen järjestäminen“ ja „laajentaminen“? Silloinhan joukkojen pitäisi kaikkein vähiten antautua ylhäältä tehtäville myönnytyksille? Mutta siinähan se kysymys onkin, että valtuutettujen valinta ei vielä merkitse joukkojen järjestämistä. Siinähan se asia onkin, että järjestäminen (tietysti meikäläisessä mielessä eikä gaponilaisessa mielessä) merkitsee ennen kaikkea sen tietoisuuden kehittämistä, että kapitalistien ja työläisten välinen vastakohtaisuus on sovittamaton. Kun vain on tämä tietoisuus, niin muu seuraa itsestään.

Mutta juuri sitä edessäoleva neuvottelukokous ei voikaan antaa.

Sen vuoksi ainoa taktiikka, joka vastaa meidän tehtäviämme nykyisissä olosuhteissa, voi olla vain neuvottelukokouksen boikotin taktiikka.

Boikottitaktiikka kehittää parhaiten tietoisuutta työläisten ja naftateollisuudenharjoittajain välisestä sovittamattomasta vastakohtaisuudesta.

Horjuttaessaan „beshkeshiläisiä“ harhaluuloja ja loitontaessaan naftatyöläisiä naftateollisuudenharjoittajista boikottitaktiikka yhdistää naftatyöläiset vastatyöläisten ympärille.

Juurruttaessaan epäluottamusta naftateollisuudenharjoittajia kohtaan boikottitaktiikka korostaa parhaalla tavalla joukkojen silmissä taistelun välttämättömyyttä elämän parantamisen ainoana keinona.

Siksi meidän on aloitettava boikottikamppailu: järjestettävä tehdaskokouksia, laadittava vaatimuksia, valittava valtuutettuja yhteisten vaatimusten määrittämiseksi paremmin, levitettävä vaatimuksia painettuina, selostettava niitä, vielä kerran käsiteltävä ne joukkojen keskuudessa lopullista vahvistamista varten j.n.e., j.n.e., ja kaikki tämä on tehtävä boikotin tunnoksella siinä tarkoituksessa, että sen jälkeen kun yhteiset vaatimukset on tehty yleisesti tunnetuiksi ja käytetty „legaaliset mahdollisuudet“, neuvottelukokous julistetaan boikottiin, saatetaan se naurunalaiseksi ja korostetaan siten taistelun välttämättömyyttä yhteisten vaatimusten puolesta.

Neuvottelukokousta on siis boikotoitava!

*Sanomalehti „Gudok“ № 4.
syyskuun 29 pnä 1907*

*Julkaistaan lehden tekstin
mukaan*

Allekirjoitus: K o . . .

VAALIEN EDELLÄ

Herrat naftateollisuudenharjoittajat ovat perääntyneet. Sanomalehtensä „Neftjanoje Dielo“⁵³ toimittajan suun kautta he vielä hiljattain lausuiivat, että ammattiliitot ovat Bakussa „muualta saapunut aines, joka on työläisten ulkopuolella“. Naftateollisuudenharjoittajain tahtoa täyttäessään viranomaiset ovat liimailleet ilmoituksia, joissa työläisiä kehoitetaan valitsemaan valtuutettuja organisatiotoimikuntaan, pyrkien tällä tavalla syrjäyttämään ammattiliitot kamppailun johdosta. Niin oli eilen. Mutta nyt, tammikuun 7 päivänä, tehdastarkastaja ilmoitti ammattiliittojen sihteereille, että on pidetty naftateollisuudenharjoittajain kokous, jossa he päättivät pyytää herra kaupunginpäällikköä antamaan ammattiliitoille lupatodistukset kokousten pitämiseen naftalähteillä ja tehtailla.

Herrat kapitalistit pelkäävät ammattiliittojen vaikutuksen voimistumista, he haluaisivat nähdä työläiset pirstoutuneessa ja sekasortoisessa tilassa eivätkä tässä tarkoituksessa halua tunnustaa edes naftalähde- ja tehdastoimikuntia. Mutta me olemme pakottaneet heidät nyt tunnustamaan, että työväenelämän erään

kaikkein tärkeimmän kysymyksen, neuvottelukokousta ja kollektiivista sopimusta koskevan kysymyksen, ratkaisemista on ammattiliittojen johdettava ja ne tulevat sitä johtamaan.

Me olemme pakoittaneet heidät tunnustamaan ammattiliittojen johtavan merkityksen siitä huolimatta, että herrat dashnaksakanit⁵⁴ ja sosialistivallankumoukselliset menivät herrojen naftateollisuudenharjoittajain ja viranomaisten avuksi heidän taistelussaan työväenjärjestöjä vastaan.

Herrat dashnaksakanit seurasivat kiireellisesti herra kaupunginpäällikön kutsua ja ryhtyivät heti vaaleihin, tietenkin omissa tarkoituksissaan — tehdäkseen tyhjäksi ne kamppailun käymisen ehdot, jotka ammattiliitot olivat asettaneet, ja tärkeimmän niistä — työväenjärjestöjen tunnustamisen.

Mutta herrat naftateollisuudenharjoittajat eivät kuitenkaan olleet tyytyväisiä dashnaksakanien hätäiseen toimintaan. Viimemainittujen mukana menivät vain pienet toiminimet, sellaiset kuin Abijants, Raduga, Ararat, Faros y.m., ja vaalit toimitettiin vain parissa kolmessa suuressa armenialaisessa toiminimessä.

Kaspian-Mustanmeren yhtiön, Nobelin, Kokorevin, „Bornin“, Shibajevin, Asadullajevin, Moskovan-Kaukaasian yhtiön ja muiden toiminimien työläiset panivat päätöksillään vastalauseen tuollaisia vaaleja vastaan ja kieltäytyivät osallistumasta niihin ennen kuin ammattiliitoille annetaan lupatodistukset.

Suurimpain ja vaikutusvaltaisimpain toiminimien työläiset ilmaisivat tahtonsa selvästi ja määritellysti antaen siten vastauksen, paitsi herroille naftateollisuudenharjoittajille, myöskin niille „ystävillään“.

jotka puhuvat mielellään joutavia aivan liian kauriiksi.

Päätöslauselmillaan työläiset vahvistivat selvästi ja määritellysti sen, että ammattiliittojen asettamat ehdot eivät ole „johtajien“ keksimiä, niin kuin sosialistivallankumoukselliset väittävät kirjassaan: „Miksi me emme mene neuvottelukokoukseen“.

Viranomaiset, naftateollisuudenharjoittajat ja dashnaksakanit taistelevat ammattiliittojen vaikutuksen laajenemista vastaan. Työläiset lausuvat luottamuksensa liittoja kohtaan ja ilmaisevat solidaarisuutensa niihin ehtoihin, jotka ammattiliitot ovat asettaneet.

Sanat „neuvottelukokous“ ja „neuvottelut“ eivät ole eivätkä saa olla työläisille pelättimenä, aivan samoin kuin työläiset eivät pelkää käydä lakon edellä neuvotteluja ja esittää vaatimuksia. Vaatimusten esittäminen poistaa toisinaan välttämättömyyden ratkaista riita lakolla. Useimmiten käy päinvastoin. Mutta sitä varten, että „neuvottelut“ avaisivat työläisten nähtäväksi koko kuvan asioiden todellisesta tilasta, sitä varten, että neuvottelukokouksen johdosta käytävä kamppailu voisi työväen elämän kaikkien kysymysten laajalla asettamisella ja julkisella käsittelyllä tehdä työläisille verrattomia palveluksia, on välttämätöntä niiden ehtojen toteuttaminen, jotka ammattiliitot ovat asettaneet ja jotka sisällytetään valittaville valtuutetuille annettavaan evästykseen.

Minkäänlaiset neuvottelut „eivät ole peloittavia“, jos niitä käydään koko työläisjoukon nähden. Asetetut ehdot turvaavat kaikille työläisille mahdollisuuden osallistua laajasti kaikkien neuvottelukokouksen kanssa yhteydessä olevien kysymysten käsittelyyn.

Surullisen kuuluisat shendrikovilaistyyppiset neuvottelukokoukset on haudattu ikuisiksi ajoiksi.

Me olemme saaneet aikaan sen, että toverit, jotka „olivat lähellä“ verstastyöläisten liittoa, ovat lähteneet meidän mukaamme ja hylänneet tunnuksen „neuvottelukokous hinnalla millä hyvänsä“. He ovat päättäneet boikotoida sellaisia vaaleja, jotka toimitetaan ilman perusehtoa, ilman ammattiliittojen johtavan merkityksen tunnustamista. Me saamme aikaan myöskin sen, ettei enää tule olemaan niitä, jotka kannattavat boikottia „hinnalla millä hyvänsä“. Neuvottelukokous, ja mikä tärkeintä, kamppailu sen johdosta on työläisille otollinen, jos sitä varten saadaan välttämättömät ehdot.

Työläiset ovat viimeisillä päätöslauselmillaan vahvistaneet meidän asenteemme oikeaksi.

Lupatodistukset on meille annettu. Me olemme siis saavuttaneet sen, että viranomaiset ja naftateollisuudenharjoittajat ovat tunnustaneet liittojen johtavan osuuden.

Suurimpien toiminimien työläisten enemmistö on lausunut kannattavansa vaaleihin osallistumista meidän esittämiemme ehtojen pohjalla.

Nyt me voimme rauhassa ja varmoina ryhtyä valitsemaan valtuutettuja, joille suosittelemme annettavaksi evästyksen: valitkaa 16 sellaista edustajaa, jotka vaativat välttämättömänä ehtona neuvottelujen käymiselle organisatiotoimikunnassa ennen kaikkea seuraavien kohtien tunnustamista:

1) Neuvottelukokouksen ajan määräävät työläisten valtuutetut ja tuotannonharjoittajain valtuutetut tasa-vertaisina puolina, s.o. keskinäisellä sopimuksella.

2) Kaikkien valtuutettujen kokous, johon on valittu yksi jokaisesta sadasta työläisestä, on säilytettävä neuvottelukokouksen päättymiseen asti, ja sen on aika-ajoittain ja tarpeen vaatiessa kokoonnuttava käsittelemään työläisten, neuvottelukokouksen jäsenten sekä edustajain selostuksia ja antamaan heille johtavia ohjeita.

3) Valtuutetuilla on oikeus järjestää tehtaissa, naftalähteillä ja verstaissa kokouksia vaadittujen ja tarjottujen sopimusehtojen käsittelemiseksi.

4) Naftatyöläisten ja verstayöläisten ammattiliittojen hallinnot saavat oikeuden lähettää edustajiaan ilman päätösvaltaista äänioikeutta itse neuvottelukokoukseen, joka pidetään naftateollisuudenharjoittajain kanssa, samoin kuin oikeuden tehdä selostuksia neuvottelukokouksen kaikissa valiokunnissa, valtuutettujen kokouksissa, tehdas-, työpaikka- y.m. kokouksissa.

5) Edustajat organisatiotoimikuntaan valitsee Valtuutettujen neuvosto yhtenä kokonaisuutena jakautumatta tuotantoaloittain. Myöskin organisatiotoimikunnassa käydään neuvotteluja yhtenä kokonaisuutena (yhtenäinen sopimus kaikille työläisille).

*Sanomalehti „Gudok“ № 14,
tammikuun 13 pnä 1908
Artikkeli ilman allekirjoitusta*

*Julkaistaan lehden tekstin
mukaan*

VIELÄKIN TAKEIDEN PERUSTALLA PIDETTÄVÄSTÄ NEUVOTTELUKOKOUKSESTA

Kamppailu neuvottelukokouksen johdosta on kiihkeimmillään. Valtuutettujen vaalit ovat päättymässä. Lähitulevaisuudessa kokoontuu Valtuutettujen neuvosto. Pidetäänkö neuvottelukokous vai eikö sitä pidetä, minkälaisilla takeilla (ehdoilla) neuvottelukokous on suotavaa, mitä näillä takeilla tarkoitetaan — sellaisia ovat kysymykset, joita Valtuutettujen neuvosto tulee ennen kaikkea käsittelemään.

Minkälaisen tulee olla käyttäytymisemme linjan Valtuutettujen neuvostossa?

Toistamme, että neuvottelukokoukset naftateollisuudenharjoittajain kanssa eivät ole meille uutta. Meillä oli yksi neuvottelukokous v. 1905. Oli myöskin toinen v. 1906. Mitä nämä neuvottelukokoukset meille antoivat, mitä ne meille opettivat, oliko niistä hyötyä?

Samoin kuin silloin, niin myöskin vielä hiljattain meille puhuttiin, että neuvottelukokous sellaisenaankin ilman minkäänlaisia ehtoja yhdistää joukkoja. Tosiasiat kuitenkin osoittivat, ettei kumpikaan näistä aikaisemmista neuvottelukokouksista yhdistänyt joukkoja eikä voinutkaan niitä yhdistää: silloin toimitettiin

yksistään vain vaalit ja siihen päättyi koko „yhdistäminen“.

Miksi?

Siksi, että aikaisempien neuvottelukokousten järjestämisen aikana ei ollut tietoaakaan minkäänlaisesta sanan- ja kokoontumisvapaudesta, ei ollut mahdollisuutta koota joukkoja yhteen tehtaittain, työpaikoittain ja kasarmeittain, laatia evästyksiä jokaisesta esilläolevasta kysymyksestä ja yleensä puuttua aktiivisesti neuvottelukokouksen kaikkiin asioihin. Joukot siis joutuivat olemaan silloin toimettona, ja vain edustajat toimivat etäällä työläisjoukoista. Mutta meille on jo kauan tunnettua, että joukot järjestyvät vain itse toiminnassa...

Edelleen — siksi, ettei ollut **Valtuutettujen neuvosto** työläisten vakinaisena elimenä, joka toimii vapaasti koko neuvottelukokouksen ajan, yhdistää ympärilleen kaikkien toiminimien ja piirien työläiset, muokkaa näiden työläisten vaatimuksia ja valvoo työläisten edustajain toimintaa näiden vaatimusten perustalla. Mutta naftateollisuudenharjoittajat eivät halunneet sallia tällaisen Valtuutettujen neuvoston muodostamista ja neuvottelukokouksen aloitteentekijät taas tyytyivät siihen nöyrästi.

Me emme edes puhukaan siitä, että silloin ei ollut niitä liikkeen keskuksia — ammattiliittoja, — jotka olisivat voineet liittää lujasti ympärilleen Valtuutettujen neuvoston ja suunnata sen luokkataistelun tielle...

Aikoinaan meille puhuttiin, että jopa neuvottelukokous sellaisenaankin voisi tyydyttää työläisten vaatimukset. Mutta kahden ensimmäisen neuvottelukokouksen kokemus kumosi tuonkin olettamuksen.

Sillä kun meidän edustajamme alkoivat ensimmäisessä neuvottelukokouksessa puhua työläisten vaatimuksista, niin naftateollisuudenharjoittajat keskeyttivät heidät sanoen, että „se ei kuulu neuvottelukokouksen päiväjärjestykseen“, että neuvottelukokouksen tehtävänä on keskustella „teollisuuden varustamisesta nestemäisellä polttoaineella“ eikä joistakin vaatimuksista. Ja kun meidän edustajamme toisessa neuvottelukokouksessa vaativat myöskin työttömien edustajain osallistumista, niin naftateollisuudenharjoittajat silläkin kertaa keskeyttivät heidät sanoen, että heillä ei ole valtuuksia ottaa huomioon sentapaisia vaatimuksia. Niin edustajamme ajettiin pois aivan siekailematta. Ja kun eräät toverit asettivat kysymyksen edustajiemme tukemisesta yleisellä taistelulla, niin kävi selville, että sellainen taistelu on mahdotonta, sillä kapitalistit olivat järjestäneet kummankin neuvottelukokouksen hiljaisena ja heille edullisena aikana — talvella, jolloin Volga on jäässä ja naftatuotteiden hinnat laskevat ja jolloin siis on suorastaan mieleöntä ajatellakaan työläisten voittavan.

Sellainen „hyöty“ oli kahdesta edellisestä neuvottelukokouksesta.

On selvää, että neuvottelukokous sellaisenaan, neuvottelukokous ilman vapaata Valtuutettujen neuvostoa, neuvottelukokous ilman liittojen osallistumista ja johtoa, ja vielä talvella koollekutsuttu — sanalla sanoen neuvottelukokous ilman takeita — on tyhjää hälinää. Sellainen neuvottelukokous ei suinkaan yhdistä, ei suinkaan auta meidän vaatimuksiemme voittoon viemistä, vaan päinvastoin aiheuttaa sekasortoa ja loitontaa vaatimustemme täyttämisen hetkeä, sillä ollen

antamatta mitään se syöttää työläisille tyhjiä lupauksia.

Sellaisen opetuksen antoi meille kaksi edellistä neuvottelukokousta.

Sen vuoksi luokkatietoinen proletariaatti boikotoi kolmatta neuvottelukokousta marraskuussa 1907.

Muistakoot tämän ne eräät toverit verastyöläisten liitosta, jotka agitoivat ilman takeita pidettävän neuvottelukokouksen puolesta vastoin edellisten neuvottelukokousten antamaa kokemusta, vastoin naftateollisuuden proletariaatin enemmistön tahtoa ja vihdoin, vastoin liittojen välillä tehtyä sopimusta.

Muistakoot tämän ja olkoot rikkomatta tuota sopimusta.

Mutta merkitseekö tämä sitä, että meidän on viitattava kintaalla kaikille ja kaikenlaisille neuvottelukokouksille?

Ei, ei merkitse!

Eserrä-boikotistien huomautukselle, että meidän ei pidä mennä neuvottelukokoukseen, koska meitä kutsuvat siihen meidän vihollisemme, porvarit — sellaiselle huomautukselle voidaan vain nauraa, sillä myöskin työhön tehtaaseen ja naftalähteille meitä kutsuvat nuo samat viholliset, porvarit. Pitäisikö meidän boikotoida tehdasta tai naftalähdettä yksistään vain siksi, että meitä kutsuvat sinne viholliset, porvarit? Sillä tavallahan voi nääntyä nälkään! Silloinhan asia olisi niin, että kaikki työläiset ovat menettäneet järkensä, koska ovat suostuneet menemään työhön porvariensa kutsusta!

Dashnaksakanien lausuntoon, että meidän ei pidä mennä neuvottelukokoukseen, koska se on porvarillinen

laitos — sellaiseen järjettömään lausuntoon voidaan olla kokonaan kiinnittämättä huomiota, sillä nykyinen yhteiskunnallinen elämähän on myöskin porvarillinen „laitos“, tehdas ja naftalähde — nehan ovat porvarillisia „laitoksia“, jotka on järjestetty porvariston „mallin ja kuvan mukaan“ ja porvariston hyödyksi, — tulemmeko me boikotoimaan kaikkea tuota yksistään vain sen vuoksi, että se on porvarillista? Minne meidän pitäisi siinä tapauksessa muuttaa, Mars'iin, Jupiteriin tai ehkäpä dashnaki-eserrien pilvilinnoihin?..*

Ei, toverit! Me emme saa kääntyä selin porvariston aseisiin, vaan meidän pitää rynnäköidä niitä! Me emme saa jättää asemia porvaristolle, vaan meidän on vallattava ne askel askeleelta ja lyötävä porvaristo niistä ulos! Vain pilvilinnojen asukkaat voivat olla käsittämättä tätä yksinkertaista totuutta!

Me emme mene neuvottelukokoukseen, elleimme ensin saa vaadittuja takeita, — mutta me menemme siihen, jos onnistumme saamaan vaaditut takeet nojautuaksemme näihin takeisiin ja muuttaaksemme neuvottelukokouksen kättämisen välineestä taistelun jatkamisen välineeksi, — aivan samoin kuin määrättyjen ja välttämättömien ehtojen täyttämisen jälkeen me emme kieltäydy menemästä työhön muuttaaksemme tehtaat ja naftalähteet sorron arecnasta vapautuksen arenaksi.

* Herrojen dashnaksakanien ja eserrien boikotoimisasenteen perusteettomuuden ja elämää vastaamattomuuden todistaa jo sekin, että he itse suhtautuvat myötätuntoisesti kirjapainotyöläisten ja näiden isäntien neuvottelukokoukseen sekä kollektiiviseen sopimukseen. Kaiken lisäksi heidän yksityisiltä jäseniltään ei tähän asiaan osallistuminen ole kiellettyä.

Mutta järjestämällä neuvottelukokouksen työläisten voittamien takeiden perustalla ja kutsumalla 50-tuhantista työläisjoukkoa valitsemaan Valtuutettujen neuvoston ja käsittelemään vaatimuksiamme me johdamme työväenliikkeen Bakussa uudelle, sille edulliselle taistelun tielle: järjestyneen ja tietoisin liikkeen eikä vaistovaraisen (hajanaisen) ja beshkeshiläisen liikkeen tielle.

Siinä on se, mitä me varsinaisesti odotamme takeiden perustalla pidettävältä neuvottelukokoukselta ja minkä vuoksi me sanomme: **neuvottelukokous takeiden perustalla tai ei minkäänlaista neuvottelukokousta!**⁵⁵

Agitoikoot herrat entiset neuvottelijat takeita vastaan, ylistelköt he ilman takeita pidettävää neuvottelukokousta, ryömiköt he zubatovilaisen suon pohjalla, -proletariaatti vetää heidät ylös suosta ja opettaa heidät kävelemään luokkataistelun avaralla kentällä!

„Leijailkoot“ herrat dashnakki-eserrät ja boikotoikoot työläisten järjestyneitä toimintoja ilmojen korkeuksistaan, — valcutunut proletariaatti vetää heidät alas syntisen maamme kamaralle ja pakoittaa heidät kumartumaan takeiden perustalla pidettävälle neuvottelukokoukselle!

Meidän päämäärämme on selvä: on koottava proletariaatti Valtuutettujen neuvoston ympärille ja yhdistettävä viimeainittu lujasti liittojen ympärille meidän yhteisten vaatistemme tyydyttämisen ja elämämme parantamisen saavuttamiseksi.

Meidän tiemme on selvä: takeiden perustalla pidettävästä neuvottelukokouksesta naftateollisuusproletariaatin elintärkeiden tarpeiden tyydyttämiseen.

Ajan tullen me kutsumme Valtuutettujen neuvostoa taistelemaan sekä rämettyneitä neuvottelukokouksen kannattajia vastaan että eserrä-dashnakkilaisten boikotistien satumaisia tuulentupia vastaan.

Neuvottelukokous määrättyjen takeiden perustalla tai neuvottelukokousta ei tarvita!

*Sanomalehti „Gudok“ № 17,
helmikuun 3 pnä 1908
Artikkeli ilman allekirjottusta*

*Julkaistaan lehden tekstin
mukaan*

MITÄ PUHUVAT MEIDÄN VIIMEAIKAISET LAKKOMME?

Tammi- ja helmikuun lakkojen luonteenomaisina piirteinä ovat eräät uudet erikoisuudet, jotka ovat tuoneet liikkeeseemme uusia aineksia. Eräästä tällaisesta erikoisuudesta — lakkojen puolustusluonteesta — on jo puhuttu „Gudok“ lehdessä⁵⁶. Mutta se on ulkoinen erikoisuus. Paljon mielenkiintoisempia ovat toiset, sisäiset erikoisuudet, jotka luovat kirkasta valoa liikkeemme kehitykseen. Me tarkoitamme vaatimusten luonnetta, lakkotaistelun keinoja, uusia taistelumenetelmiä j.n.e.

Ensimmäinen, mikä pistää silmään, on vaatimusten sisältö. Kuvaavaa on, että huomattava osa lakoista ei aseta lahjapalkkiovaatimusta (Nobel, Motoviliha, Molot, Mirzojevit, Adamovit j.n.e.). Mutta siellä, missä asetetaan lahjapalkkiovaatimuksia, työläiset pyrkivät siirtämään ne vaatimustensa loppuun häveten taistella yksistään vain „beshkeshin“ puolesta (Pitojev j.n.e.). Ilmeisesti on tapahtumassa vanhojen beshkeshi-harhaluulojen vakava murtuminen. „Beshkesh“ alkaa laskea työläisten silmissä. Pikkuporvarillisista vaatimuksista (lahjapalkkiot) työläiset siirtyvät proletaariin

vaatimukseen: röyhkeimpien työnjohtajain eroittaminen (Nobel, Molot, Adamovit), eroitettujen tovereiden ottaminen takaisin työhön (Mirzojev), naftalähde- ja tehdastoimikunnan oikeuksien laajentaminen (Nobel, Mirzojev). Tässä suhteessa on erikoisen mielenkiintoinen mirzojevilaisten lakko⁵⁷. He vaativat toimikunnan tunnustamista ja eroitettujen tovereiden ottamista takaisin työhön takeeksi siitä, ettei toiminimi tulevaisuudessa eroita ainoatakaan työläistä ilman toimikunnan suostumusta. Lakko on kestänyt jo kaksi viikkoa ja sitä käydään harvinaisen yksimielisesti. Pitää nähdä nämä työläiset, pitää tietää, minkälaisella ylpeydellä he puhuvat: „me emme taistele lahjapalkkioiden tai pyyhinliinan ja saippuan puolesta, vaan työväen toimikunnan oikeuksien ja kunnian puolesta“, — sanon, että pitää tietää kaikki tuo ymmärtääkseen, minkälainen muutos on tapahtunut työläisten mielisissä.

Viimeaikaisten lakkojen toinen erikoisuus on naftatyöläisten joukon herääminen ja aktiivisuus. Asia on niin, että tähän asti naftatyöläiset joutuivat kulkemaan verstastyöläisten perässä, he eivät menneet näiden mukana aina mielellään, mutta itsenäisesti he nousivat vain lahjapalkkioiden puolesta. Tämän ohella heillä oli määrätynlaista vihamielisyyttä verstastyöläisiä kohtaan, jota naftateollisuudenharjoittajat lietsosivat provokatoorisella beshkesh-politiikallaan (viime vuonna Bibi-Eibatin yhtiö, hiljattain Lapshin). Viimeiset lakot osoittavat, että naftatyöläisten passiivisuus siirtyy menneisyyteen. Lakon Nobelilla (tammikuu) alkoivat naftatyöläiset vieden mukanaan verstastyöläiset; Mirzojevilla (helmikuu) ovat lakon innoittajina samat naftatyöläiset. On itsestään selvää, että

naftatyöläisten aktiivisuuden herätessä häviää myös vihamielisyys verstastyöläisiä kohtaan. Naftatyöläiset alkavat kulkea käsi kädessä verstastyöläisten kanssa.

Vieläkin mielenkiintoisempi on kolmas erikoisuus — lakkolaisten ystävällinen suhtautuminen ammattiliittoomme ja yleensä lakkotaistelujen käyminen suhteellisen järjestyneesti. Ennen kaikkea on kuvaa-va se, ettei ole kolmenkymmenen kyynärän pituisia vaatimusluetteloja, jotka haittaavat lakkotaistelun menestyksellistä käymistä (palauttakaa mieliinne Kas-pian yhtiö viime vuonna), — nyt asetetaan vain muutamia tärkeitä vaatimuksia, jotka pystyvät yhdistämään joukot (Nobel, Mirzojevit, Motoviliha, Molot, Adamovit). Toiseksi — miltei ainoakaan lakko ei mene ilman ammattiliiton aktiivista osanottoa: työläiset pitävät välttämättömänä kutsua liiton edustajia (Kokorev, Nobel, molotilaiset, Mirzojevit y.m.). Entinen naftalähde- ja tehdastoimikuntien asettaminen vastakkain liiton kanssa siirtyy menneisyyteen. Liittoon aletaan suhtautua niin kuin omaan lapseen ainakin. Naftalähde- ja tehdastoimikunnat alkavat muuttua liiton kilpailijoista liiton tueksi. Siitä johtuu viimeaikaisten lakkojen hyvä järjestyneisyys.

Siitä johtuu myöskin neljäs erikoisuus — viimeaikaisten lakkojen suhteellinen menestyksellisyys tai oikeammin se tosiasia, että osittaislakot eivät niin usein eivätkä aina epäonnistu kokonaisuudessaan. Tar koitamme ennen kaikkea Kokorevin lakkoa. Mielestämme Kokorevin lakko on käännekohta meidän tais-telumenetelmienne kehityksessä. Se ja eräät muut lakot (Pitojev, Motoviliha) ovat osoittaneet, että

1) kun lakkotaistelua käydään järjestyneesti, 2) kun ammattiliitto osallistuu aktiivisesti siihen, 3) kun on määrättyä sitkeyttä ja 4) kun taisteluhetki valitaan onnistuneesti, niin osittaislakot eivät aina ole likimainkaan tuloksettomia. Joka tapauksessa selviää, että „periaatteelliset“ huudahdukset: „alas osittaislakot“ ovat vaarallinen tunnus, joka ei puolla riittävästi paikkaansa viimeaikaisen liikkeen tosiasioissa. Päinvastoin, me ajattelemme, että kun ammattiliitto johtaa osittaislakkoja ja kun näiden lakkojen hetki on valittu oikein, niin ne voivat muuttua hyvin tärkeäksi tekijäksi proletariaatin yhdistämisessä.

Sellaisia ovat meidän mielestämme viimeaikaisten lakkojen tärkeimmät sisäiset erikoisuudet.

*Sanomalehti „Gudok“ № 21,
maaliskuun 2 p:nä 1908
Allekirjoitus: K. K a t o*

*Julkaistaan lehden tekstin
mukaan*

KÄÄNNE NAFTATEOLLISUUDENHARJOITTAJAIN TAKTIKASSA

Siitä ei ole niinkään kauan — vain muutama kuu-
kausi sitten, — kun meidän naftateollisuudenharjoitta-
jamme „puhuivat“ „eurooppalaisista“ suhteista työ-
läisten ja isäntien välillä.

He pyrkivät silloin käyttäytymään sovitteluksi.
Ja se on ymmärrettävää: „harkitsevan“ Rinin väsy-
mätön saarna kollektiivisen sopimuksen jumalallisesta
alkuperästä, yhä kasvava osittaislakkojen aalto, nafta-
teollisuudenharjoittajain toiveet „tuotannon säännös-
telystä“ „eurooppalaisen“ neuvottelukokouksen avulla,
määrätynlainen painostus viranomaisten taholta —
kaikki tuo taivutti naftateollisuudenharjoittajia nimen-
omaan sovitteluvaikutukseen, „eurooppalaisuuteen“.

— Alas lakkoanarkia! huudahti Rin.

— Eläköön järjestys! hyväksyivät hänen kantansa
naftateollisuudenharjoittajat.

Ja „järjestys“ näytti palautuvan. Sortotoimenpitei-
den määrä isäntien puolelta nähtävästi pieneni.
Lakkojen luku supistui myöskin. Naftateollisuudenhar-
joittajat „katsoivat tarpeelliseksi sopia“ (kts. „Neftja-
noje Dielo“, joulukuu).

Mutta sitten alkoi kamppailu. Työläiset hylkäsivät päättävästi entisen, kulussientakaisen neuvottelukokouksen. Valtava enemmistö heistä ilmaisi olevansa takeiden perustalla pidettävän neuvottelukokouksen kannalla. Siten työläiset ilmaisivat selvän halunsa käyttää täydellisesti hyväkseen neuvottelukokousta, muuttaa se järjestyneen ja tietoisin taistelun välikappaleeksi.

Ja mitä me näemme?

Ei kuulu enää puheita „eurooppalaisista“ suhteista. „Tuotannon säännöstelyn“ „toiveista“ ei lausuta sanaakaan. „Lakkoanarkia“ ei enää pelota naftateollisuudenharjoittajia, vaan päinvastoin he itse työntävät työläisiä „anarkiaan“ hyökäten näitä vastaan, riistäen takaisin saavutukset, antaen lopputilejä eturivin tovereille j.n.e., j.n.e.

Ilmeisesti naftateollisuudenharjoittajat eivät pidä enää tarpeellisena sopimista. He katsovat paremmaksi hyökätä.

He aloittivat hyökkäyksen työläisiä vastaan jo tammiukuun lopussa naftateollisuudenharjoittajain edustajakokouksessa. He tukkivat suun ammattiliittojen edustajilta. He hautasivat kysymyksen työläiskylistä. He tahtoivat „vetää ristin“ kouluja, lääkintäapua y.m.s. koskevien kysymysten päälle. He riistivät työläisiltä oikeuden osallistua kansantalojen johtoon.

Tällä kaikella naftateollisuudenharjoittajat antoivat tietää, että he lähtevät „uudelle“ „epäeurooppalaiselle“ tielle, työläisiä vastaan suunnattujen avoimien hyökkäysten tielle.

Edustajakokouksen neuvosto jatkaa heidän edustajakokouksensa „työtä“. Se hyökkäsi työläisten

kimppuun ottaen käytäntöön „kymmenen kopeekan sairaalakeräyksen“. Me emme edes puhukaan neuvoston pienemmistä määräyksistä, joissa on tuon samaisen naftateollisuudenharjoittajain taktiikassa tapahtuneen käänteiden leima.

Edelleen tapahtuu tavallinen sortotoimenpiteiden „syventäminen“ riistämällä takaisin naftalähteillä ja tehtaissa jo saavutettuja oikeuksia, supistamalla henkilökuntaa, eroittamalla eturivin väkeä, julistamalla työnsulkuja j.n.e.

He ovat tehneet olemattomiksi naftalähde- ja tehdastoimikunnat. Yhteenotot toimikuntien vuoksi Rothschildilla (Balahany), Kaspian yhtiössä, Shibajevilla (Balahany), „Bornilla“ (Balahany), Bieringillä, Mirzojevillä ja Naftalanin yhtiössä puhuvat siitä selvää kieltä.

„Henkilökunnan supistamisen“ varjolla he „heittävät ulos“ vaikutusvaltaisimpia tovereita, erikoisesti neuvotteluvaltuutettuja. Tapahtumat Kaspian yhtiössä, „Bornissa“, Muhtarovilla (Balahany), Shibajevilla (Balahany), Lapshinilla (Bibi-Eibat) ja Malnikovilla eivät jätä tässä suhteessa minkäänlaisia epäilyksiä.

Työnsulku Votanilla on tämän naftateollisuudenharjoittajain „uuden“ taktiikan kruunu.

Kaikella tuolla he työntävät työläisiä vaistovarasiin ja anarkistisiin purkauksiin, jotka näännyttävät työläisiä.

Vielä kuvaavampia ovat lakkolaisten rankaisemisen muodot. Tarkoitamme Mirzojevin toiminimeä, oikeastaan tämän toiminimen johtajaa herra Markarovia, joka usutti armenialaisten lakkolaisten kimppuun berdaanikivääreillä aseistettuja muhamettilaisia luoden siten pohjaa armenialaisten ja tataarien yhteenotoille.

Sellainen on käänne naftateollisuudenharjoittajain taktiikassa.

Ilmeistä on, että naftateollisuudenharjoittajat eivät enää halua „eurooppalaisia ehtoja“.

Petyttyään neuvottelukokouksen „menestyksen“ suhteen, menetettyään toivonsa „tuotannon säännöstellyn“ mahdollisuuteen yksistään vain neuvottelukokouksen avulla ilman työläisten perusvaatimusten tyydyttämistä, nähdessään kuinka neuvottelukokous muuttuu sekasorron aiheuttamisen välikappaleesta viisikymmentuhantisen joukon järjestämisen välikappaleeksi — naftateollisuudenharjoittajat tahtovat jollakin tavalla päästä eroon neuvottelukokouksesta lykkäämällä sen epämääräiseksi ajaksi tai tekemällä sen ainakin voimattomaksi.

Sitä varten he turvautuvat sortotoimenpiteisiin provosoiden työläisiä ennenaikaisiin esiintymisiin, pirstoten muovautuvaa yleistä liikettä erillisiksi, osittaisiksi liikkeiksi, sysäten työläisiä pois luokkataistelun leveältä tieltä ryhmäkahakoiden mutkaisille kujille.

Kaikella tällä he haluavat kääntää työläisten huomion pois takeiden perustalla pidettävästä neuvottelukokouksesta, hävittää työläisten silmissä sen merkityksen, mikä on heidät yhdistämään pystyvällä Valtuutettujen neuvostolla, estää työläisten yhdistymisen, siis estää heidät valmistautumasta viemään vaatimuksensa voittoon.

Tällä tavalla toimien he pyrkivät provosoimaan toistaiseksi vielä järjestymättömät työläiset ennenaikaiseen yleiseen esiintymiseen, joka voi antaa heille mahdollisuuden työläisten „lopulliseen“ nujertamiseen ja naftan „keskeytymättömän“ tuotannon turvaamiseen pitkäksi ajaksi.

Sellainen on naftateollisuudenharjoittajain taktiikassa tapahtuneen käänteiden tarkoitus.

Minkälaisen on oltava meidän taktiikkamme kaiken edelläsanoitun vuoksi?

Naftateollisuudenharjoittajat hyökkäävät meidän kimppuumme käyttäen hyväkseen järjestymättömyytämme — siis meidän tehtävämme on liittyä lujasti ammattiliittomme ympärille ja puolustautua iskuilta kaikilla käytettävissämme olevilla keinoilla.

Meidät halutaan provosoida vaistovaraisiin osittaispurkauksiin tarkoituksella pirstota yleisliikkeemme, — siis meidän velvollisuutemme on olla tarttumatta naftateollisuudenharjoittajain onkeeseen, mahdollisuuksien mukaan pidättäytyä osittaislakoista ja olla pirstomatta yleisliikettä.

Meiltä halutaan riistää yhteenliittymisemme väline; meiltä halutaan riistää Valtuutettujen neuvosto lykkäämällä neuvottelukokous epämääräiseksi ajaksi ja työntämällä meitä ennen aikaiseen yleiseen esiintymiseen, — siis meidän velvollisuutemme on vaatia Valtuutettujen neuvoston viipymätöntä koollekutsumista, ryhtyä käsittelemään työläisten vaatimuksia ja yhdistää tällaisen työn kulussa joukot Valtuutettujen neuvoston ympärille.

Lujitettuumme Valtuutettujen neuvoston ja kootuumme sen ympärille 50-tuhantisen joukon meidän ei ole vaikeaa suoriutua asiaankuuluvalla tavalla herrojen naftateollisuudenharjoittajain epäeurooppalaisista hankkeista.

TÄYTYY VALMISTAUTUA!

Naftateollisuustyöläisten liiton hallinto on päättänyt ryhtyä toimenpiteisiin Valtuutettujen neuvoston koollekutsumiseksi⁵⁸ mahdollisimman pian.

Tehdessään näin hallinto on pitänyt lähtökohtanaan lukuisia työläisten vaatimuksia, sillä työläiset eivät halua enää odottaa, vaan vaativat Valtuutettujen neuvoston viipymätöntä koollekutsumista.

Samassa hengessä on päättänyt toimia verastyöläisten liitto.

Äskettäin kumpikin liitto teki jo vastaavan ilmoituksen vanhimmalle tehdastarkastajalle.

Luultavaa on, että kysymys ratkeaa pian suuntaan tai toiseen.

Miten nimenomaan vastaavat liittojen ilmoitukseen hallitusvalta ja pääoman omistajat — sitä me emme tietenkään vielä tiedä.

Mahdollista on, että ne myöntyvät työläisten vaatimukseen ja kutsuvat heti koolle Valtuutettujen neuvoston ja silloin kaiken todennäköisyyden mukaan neuvottelukokouksen asiat lähtevät kulkemaan „normaalista latua“.

Mahdollista on myöskin se, että ne tulevat viivyttelemään antamatta vielä suoraa vastausta.

Kummassakin tapauksessa meidän täytyy olla valmiita kaikkeen estääksemme naftateollisuudenharjoittajat pettämästä työläisiä.

Meidän täytyy olla joka hetki valmiita nousemaan naftateollisuudenharjoittajia vastaan täysissä varusteissa.

Ja sitä varten taas on viivyttelemättä ryhdyttävä käsittelemään vaatimuksia.

Me menemme takeiden perustalla pidettävään neuvottelukokoukseen. Mutta mitä me tulemme esittämään naftateollisuudenharjoittajille, ellemme juuri niitä vaatimuksia, jotka on hyväksynyt naftateollisuusproletariaatin koko joukko? Siis ryhtykäämme käsittelemään työväen vaatimuksia työpalkasta, työpäivästä, työläiskylistä, kansantaloista, sairausavusta j.n.e.

Meidän liittomme on jo ryhtynyt toimeen. Se on lausunut mielipiteensä „Gudok“ lehden palstoilla työläiskyliä, sairausapua, kansantaloja ja kouluja koskevista kysymyksistä. Liitto on jo julkaissut nämä vaatimukset erikoisena kirjasena „Aineistoa neuvottelukokoukseen“.

Mutta se ei vielä riitä.

Kaikki nämä vaatimukset on saatettava joukkojen tietoon, että joukot käsittelevät ne ja lausuisivat oman mielipiteensä, joka on ainoa niitä velvoittava mielipide.

Sitä paitsi liitto ei ole vielä käsitellyt työpalkkaa ja työpäivää koskevia kysymyksiä — siis täytyy heti ryhtyä käsittelemään vaatimuksia näidenkin kysymysten alalla.

Tässä tarkoituksessa meidän liittomme valitsee erikoinen valiokunnan vaatimusten käsittelemistä varten.

Tämä valiokunta ottaa yhteyden neuvotteluvaltuutettuihin ja neljän piirin naftalähde- ja tehdastoimikuntiin käsitelläkseen yhdessä niiden kanssa meidän olojemme päivänpolttavia kysymyksiä.

Sitten kokoontuvat yleiset kokoukset tehtaittain, naftalähteittäin ja kasarmeittain ja vaatimukset vahvistetaan lopullisesti.

Sellaisen tulee olla takeiden perustalla pidettävään neuvottelukokoukseen valmistautumistyömme suunnitelman.

Vasta sitten kun olemme käsitelleet vaatimukset ja tehneet ne joukkojen omiksi vaatimuksiksi, me pystymme liittämään tämän saman joukon Valtuutettujen neuvoston ympärille.

Koottuamme joukot niiden oman Neuvoston ympärille me saamme mahdollisuuden turvata ne naftateollisuudenharjoittajain keksimiltä yllätyksiltä.

Ei surkeaa filosofoimista takeiden eri kohtien „konkretisoimisesta“ (kts. „Promyslovyi Vestnik“⁵⁹) eikä kevytmielisiä huudahduksia „kevään tulosta“ (muista eserriä), vaan sitkeää työtä työläisten vaatimusten käsittelemiseksi — siinä ennen kaikkea on se, mihin meidän pitää lähenevien tapahtumien vuoksi keskittyä.

Siis, valmistautukaamme yksimielisemmin takeiden perustalla pidettävään neuvottelukokoukseen!

TALOUELLINEN TERRORI JA TYÖVÄENLIKE

Työväen taistelu ei ole aina eikä kaikkialla muodoltaan samanlaista.

Oli aika, jolloin työläiset taistellessaan isäntiä vastaan särkivät koneita ja polttivat tehtaita. Kone on kurjuuden lähde! Tehdas on sortamisaikana! Siis särje ja polta ne, sanoivat silloin työläiset.

Se oli järjestämättömien, **anarkististen mellakka-yhteenottojen** aikaa.

Me tunnemme toisenlaisiakin tapauksia, jolloin työläiset pettyneinä tehtaiden polttamisen ja koneiden särkemisen tehokkuuteen siirtyivät „jyrkempiin muotoihin“ — tirehtöörin, johtajain, isännöitsijain j.n.e. murhiin. Kaikkia koneita ja tehtaita ei voida tuhota, sanoivat silloin työläiset, eikä se ole hyödyllistäkään työläisille, mutta isännöitsijät voidaan aina pelästyttää ja panna ahtaalle terrorilla — siis lyö heitä, kylvä kauhua!

Se oli taloudellisen taistelun pohjalla tapahtuneiden yksityisten henkilöiden **terrorististen yhteenottojen** aikaa.

Työväenliike tuomitsi jyrkästi kummankin taistelumuodon heittäen ne menneisyyteen.

Ja se on ymmärrettävää. Epäilemättä tehdas on todellakin työläisten riistämispaiikka, ja kone yhä vieläkin auttaa porvaristoa tämän riiston voimistamisessa, mutta se ei vielä merkitse, että kone ja tehdas sellaisinaan ovat kurjuuden lähteitä. Päinvastoin, nimenomaan tehdas ja nimenomaan kone antavat proletariaatille mahdollisuuden lyödä rikki orjuuden kahleet, hävittää kurjuuden, voittaa kaikenlaisen sorron — on vain välttämätöntä, että ne muuttuisivat yksityisten kapitalistien yksityisomaisuudesta kansan yhteiskunnalliseksi omaisuudeksi.

Toiselta puolen, minkälaiseksi muuttuisikaan elämä, jos me todellakin ryhtyisimme särkemään ja polttamaan koneita, tehtaita ja rautateitä? Silloinhan elämä muistuttaisi viheliäistä erämaata ja työläiset ensimmäisinä jäisivät ilman leipäpalaa!..

On selvää, että meidän ei pidä särkeä koneita ja tehtaita, vaan ottaa ne haltuumme, kun se käy mahdolliseksi, jos me todella pyrimme hävittämään kurjuuden.

Juuri siksi työväenliike hylkää anarkistiset melakkayhteenotot.

Epäilemätöntä on, että myöskin taloudellisella terrorilla on määrätty, näennäinen „puolustuksensa“, mikäli sitä käytetään porvariston saamiseksi kauhun valtaan. Mutta mitä merkitsee sellainen kauhu, jos se on ohimenevää ja pian haihtuvaa? Ja että se voi olla vain ohimenevää, se käy selväksi esimerkiksi siitä, että taloudellista terroria ei voida käyttää aina ja kaikkialla. Se ensiksikin. Toiseksi, mitä meille voi antaa porvariston ohimenevä kauhu ja sen aikaan saama myönnytys, ellei takanamme ole työläisten voimakasta joukkojärjestöä, joka on aina valmis taiste-

lemaan työväen vaatimusten puolesta ja kykenee säilyttämään saavutetut myönnytykset? Mutta tosiasiat osoittavat selvästi, että taloudellinen terrori hävittää tällaisen järjestön tarpeellisuuden, vie työläisiltä yhteenliittymisen ja itsenäisen esiintymisen halun, sillä onhan heillä onneksi terroristisankareita, jotka voivat esiintyä heidän puolestaan. Pitääkö meidän kehittää työläisissä itsenäisen toiminnan henkeä? Pitääkö meidän kehittää työläisissä yhteenliittymisen halua? Pitää tietenkin! Mutta voimmeko me harjoittaa taloudellista terroria, jos se hävittää työläisissä niin toisen kuin toisenkin.

Ei, toverit! Meille ei sovi porvariston pelästyttämisen yksityisillä päällekkarkauksilla nurkan takaa — jättäkäämme sellaisten „asioiden“ harrastaminen tunnetuille päällekkarkaaajille. Meidän on esiinnyttävä porvaristoa vastaan **avoimesti**, meidän on pidettävä sitä kauhun vallassa **koko ajan aina lopulliseen voittoon asti!** Mutta sitä varten ei ole tarpeen taloudellinen terrori, vaan luja joukkojärjestö, joka pystyy johtamaan työläiset taisteluun.

Juuri sen vuoksi työväenliike hylkää taloudellisen terrorin.

Edellämainitun vuoksi mirzojevilaisten lakkolaisten viimeinen päätöslauselma, joka on suunnattu murhapolttoja ja „taloudellisia“ murhia vastaan, saa erikoisen merkityksen. Tässä päätöslauselmassa 1.500 mirzojevilaisten yhdistynyt toimikunta, mainiten pannuhuoneen (Balahany) polttamisesta ja isännöitsijän murhaamisesta (Surahany), lausuu, että se „pane vastalauseensa sellaisia taistelumenetelmiä vastaan kuin murha ja murhapoltto“ (kts. „Gudok“ № 24).

Juuri täten mirzojevilaiset tekevät lopullisen eron vanhoista terroristisista mellakoimispyrkimyksistä.

Juuri täten he lähtevät päättäväisesti kulkemaan todellisen työväenliikkeen tietä.

Me tervehdimme tovereita mirzojevilaisia ja kehoitamme kaikkia työläisiä lähtemään yhtä päättäväisesti proletaarisen joukkoliikkeen tielle.

*Sanomalehti „Gudok“ № 25,
maaliskuun 30 pnä 1908*

Artikkeli ilman allekirjoitusta

*Julkaistaan lehden tekstin
mukaan*

NAFTATEOLLISUUDENHARJOITAJAT TALOUDELLISESTA TERRORISTA

„Yleisöä“ askarruttaa edelleenkin kysymys taloudellisesta terrorista.

Me olemme jo lausuneet sen johdosta mielipiteemme tuomiten taloudellisen terrorin työväenluokalle vahingollisena ja sen vuoksi kelvottomana taistelumetodina.

Suunnilleen samassa hengessä ovat lausuneet ajatuksensa myöskin työläiset naftalähteillä ja tehtaissa.

Mielipiteensä ovat lausuneet tietysti myöskin naftateollisuudenharjoittajat. Ja käy selville, että heidän „katsantokantansa“ eroaa perinpohjin työläisten katsantokannasta, sillä leimatessaan „työläisten harjoittaman“ taloudellisen terrorin he eivät puhu mitään naftateollisuudenharjoittajain harjoittamaa samanlaista terroria vastaan. Me tarkoitamme tunnettua pääkirjoitusta taloudellisesta terrorista tunnetussa naftateollisuudenharjoittajain äänenkannattajassa (kts. „Neftjanoje Dielo“ № 6, herra K-zan⁶⁰ kirjoitusta).

Ottakaamme puheeksi tämä pääkirjoitus. Se ei ole mielenkiintoinen ainoastaan naftateollisuudenharjoittajain „katsantokantojen“ perusteluna, vaan myöskin heidän mielialojensa ilmauksena työläisiä vastaan käy-

mänsä taistelun nykyisellä ajankohdalla. Käsittelyn helpottamiseksi se on jaettava kolmeen osaan: ensimmäiseen, jossa herra K-za puhuu eräistä yksityisseikoista työläisiä ja heidän järjestöjään vastaan; toiseen — taloudellisen terrorin syistä ja kolmanteen — taistelukeinoista sitä vastaan.

Alkakaamme yksityisseikoista. Ennen kaikkea mirzojevilaisista. Kaikille on tunnettua, että aivan heti Surahanyin isännöitsijän murhan ja pannuhuoneen tulipalon jälkeen mirzojevilaisten yhdistetty toimikunta lausui 1.500 työläisen nimessä yksimielisen vastalauseensa sellaista taistelumenetelmää vastaan kieltäen tulipalon ja murhan yhteyden lakkoon. Luulisi, ettei ole syytä epäillä tuon vastalauseen vilpittömyyttä. Mutta K-za ajattelee toisin. Saivartelevana „arvostelijana“ hän katsoo kuitenkin tarpeelliseksi asettaa työläisten vilpittömyyden epäilyksenalaiseksi sanoen, että „toimikunta erehtyy“, että tulipalo ja murha ovat suorassa yhteydessä lakkoon. Ja näin sanotaan 1.500 työläisen edustajiston yksimielisen vastalauseen jälkeen! Mitä muuta se on kuin halua vääristellä tosiasioita, mustata työläisiä, „naulita heidät häpeäpaaluun“ vaikka parjauksen avulla? Ja voidaanko tämän jälkeen uskoa herra K-zan vilpittömyyteen, joka puhuu kirjoituksessaan niin paljon „ihmisten rikollisen tahdon jalostamisesta“.

Mirzojevilaisista herra K-za siirtyy meidän ammatti-liittoomme. Kaikille on tunnettua, että liittomme kasvaa nopeasti. Sen valtavan suuresta vaikutusvallasta työläisten keskuudessa voidaan päätellä vaikkapa siitä, että koko kamppailu neuvottelukokouksen johdosta tapahtuu sen välittömällä johdolla. Ja „Gudok“ totesi

vain yleisesti tunnetun tosiasian sanoessaan, että „liiton vaikutusvalta ja merkitys kasvaa päivä päivältä, että se saa jopa työläisjoukon kaikkein takapajuisimpain ja valistumattomimpienkin kerrosten silmissä heidän taloudellisen taistelunsa luonnollisen johtajan merkityksen“. Niin, kaikki se on yleisesti tunnettu tosiasia. Mutta meidän armoton „arvostelijamme“ ei välitä tosiasioista, hän „asettaa epäilyksenalaiseksi“ kaikki ja kaiken, hän on valmis kieltämään tosiasiatkin, kunhan vain voisi murtaa lukijoiden silmissä työväen ammattiliiton arvovallan ja arvon! Ja herra K-zalla löytyy kaiken tämän jälkeen rohkeutta sanoa itseään meidän liittomme kannattajaksi ja „taloudellisen taistelun jalostamisen“ puolustajaksi!

Kuka on sanonut a, hän sanoo myöskin b, kuka haukkuu meidän liittoamme, hänen on haukuttava myöskin meidän lehteämme, ja niinpä herra K-za tarttuu „Gudok“ lehteen. Silloin käy selville, että „Gudok“ lehti „ei tee kaikkea voitavaansa puhdistukseen taloudellisen taistelun ilmapiirin tarpeettomasta katkeruudesta, vaarallisesta kiihtymyksestä, liiallisesta hermostuneisuudesta ja epäkulttuurisista vihanpurkauksista“, että „Gudok“ ei muuta teekään kuin „hyökkäilee muita järjestöjä, puolueita, luokkia, sanomalehtiä ja yksityisiä henkilöitä ja vieläpä omaa veljeäänkin, „Promyslovyy Vestnik“ lehteä vastaan“.

Sillä tavalla laulaa herra K-za. Me voisimme olla ottamatta kuuleviin korviimme kaikkea tuota kuuluisan „arvostelijan“ lörpötystä — vähänkös sitä pääoman renki tulee lörpötelleeksi halutessaan olla mieliksi isännälleen! Mutta olkoon menneeksi, omistamme tällä kerralla muutaman sanan suurelle bakulaiselle arvos-

telijalle. Siis „Gudok“ „ei puhdistusta taistelun ilmapiiriä tarpeettomasta katkeruudesta ja vaarallisesta kiihtymyksestä“... Olettakaamme, että tuo kaikki on totta. Mutta sanokaahan pyhän pääoman tähden: mikä voi aiheuttaa enemmän katkeruutta ja kiihtymystä, „Gudok“ lehden painettu sana vaiko naftateollisuudenharjoittajain elävä teko, kun he järjestelmällisesti erottavat työläisiä työstä, ottavat käytäntöön 10 kopeekan sairaalakeräyksen, ottavat työläisiltä pois kansantalot, turvautuvat kotshien⁶¹ apuun, nyrkki oikeuteen j.n.e.? Minkä vuoksi herra K-za, tuo „taloudellisen taistelun jalostamisen“ „rajattoman antaumuksellinen“ puolustaja, ei katso tarpeelliseksi mainita ainoallakaan sanalla kiihtymystä ja katkeruutta aiheuttavista naftateollisuudenharjoittajain teoista? Eiväthän ne „pimeät“ ainekset, jotka voivat ryhtyä taloudelliseen terroriin, lue meidän lehteämme, heitähän voivat kiihdyttää ja katkeroitaa ennen kaikkea naftateollisuudenharjoittajain sorto- ja ahdistelutoimenpiteet — siis minkä vuoksi herra K-za, joka puhuu niin paljon „Gudok“ lehteä vastaan, vaikeenee kokonaan herrojen naftateollisuudenharjoittajain „pimeistä puuhista“? Ja eikö tämän jälkeen ole selvää, että herra K-zan röyhkeydellä ei ole rajoja?

Toiseksi, mistä herra K-za on ottanut sen, että „Gudok“ ei ole pyrkinyt „puhdistamaan taloudellisen taistelun ilmapiiriä tarpeettomasta katkeruudesta ja vaarallisesta kiihtymyksestä“? Entä „Gudok“ lehden agitatio taloudellista terroria ja italiialaista lakkoa vastaan, anarkistisia mellakkalakkoja vastaan järjestyneiden lakkojen puolesta, osittaisesiintymisiä vastaan sen hyväksi, että koko luokka yhdessä puolustaisi etujaan — mitä se on muuta kuin „taistelun ilmapiiriä

puhdistamista tarpeettomasta katkeruudesta ja vaarallisesta kiihtymyksestä"? Eikö herra K-za todellakaan tiedä tätä kaikkea? Tai ehkä hän katsoo tarpeelliseksi heittäytyä tietämättömäksi näytellessään pääoman kaunopuhujan osaa? Mutta mitä varten silloin tarvitaan kaikkia noita kauniita puheita „moraalista“ ja „ihmisen omastatunuosta“?

„Gudok“ lehti „hyökkäilee muita järjestöjä, puolueita, luokkia, sanomalehtiä, yksityisiä henkilöitä ja vieläpä „Promyslovyi Vestnik“ lehteä vastaan“, jatkaa herra K-za syyttämistään. Aivan oikein, herra K-za, te sanoitte huomaamattanne totuuden, „Gudok“ käy todellakin taistelua muita luokkia ja niiden äänenkannattajia vastaan! Mutta tokkohan voidaan muuta vaatiakaan kaikkien muiden luokkien ja ryhmien riistämien työläisten lehdeltä? Lakatkaa näyttelemästä „viatonta enkeliä“ ja sanokaa suoraan, virnailematta: ettekö te todellakaan tiedä, että naftateollisuudenharjoittajain äänenkannattaja „Nefjtanoje Dielo“ ja sen isäntä, edustajakokouksen neuvosto, on muodostettu nimenomaan „hyökkäyksiä“ varten työläisten luokkaa vastaan, työläisten puoluetta vastaan, työläisten sanomalehtiä vastaan? Ettekö te todellakaan muista edustajakokouksen neuvoston viimeisiä määräyksiä 10 kopeekan keräyksestä, annosten hinnan korottamisesta, koulujen ja asuinparakkien määrän supistamisesta, kansantalojen ottamisesta pois työläisiltä j.n.e.? Ja eikö naftateollisuudenharjoittajain äänenkannattaja „Nefjtanoje Dielo“ pyri puolustelemaan noita raakalaismaisia määräyksiä? Tai ehkäpä ne eivät ole „hyökkäyksiä“ työläisiä vastaan, vaan „rikollisen tahdon jalostamista“, taloudellisen taistelun säännöstelemistä

j.n.e.? Mutta miten käskette työläislehden siinä tapauksessa toimia naftateollisuudenharjoittajain suhteen, jotka riistävät työläisiä, heidän järjestönsä suhteen, joka petkuttaa työläisiä, heidän äänenkannattajansa suhteen, joka turmelee työläisiä, ja esimerkiksi K-zan suhteen, joka tekee huvittavia pinnistyskiä perustelakseen „filosofisesti“ naftateollisuudenharjoittajain aasialaisesti raakalaismaisia tekoja? Eikö herra K-za todellakaan ymmärrä luokkataistelun välttämättömyyttä työläisten ja isäntien välillä? Ymmärtää tietysti! Herra K-za ymmärtää mainiosti kaiken tuon: hänhän itse käy taistelua proletariaattia ja sen järjestöä vastaan! Mutta ensiksikin hän puhuu työläisten taistelua vastaan eikä taistelua vastaan yleensä; toiseksi, naftateollisuudenharjoittajathan eivät taistele, vaan ainoastaan „jalostavat taistelua“; kolmanneksi, K-zahan ei ole työläisiä vastaan, hän on täydellisesti työläisten puolesta... naftateollisuudenharjoittajain hyödyksi; neljänneksi, K-zahan „saa maksun“, ja sekin pitää ottaa nähkääs lukuun...

Ilmeistä on, että herra K-zan rohkeus voi menestyksellä kilpailla hänen „omantuntonsa“ kanssa kyvyssä venyä tarpeen mukaan.

Näin on herra K-zan pääkirjoituksessa proletariaattia ja sen järjestöä vastaan tähdättyjen yksityisseikkojen laita.

* * *

Siirtykäämme nyt hänen kirjoituksensa toiseen osaan.

Kirjoituksensa tässä osassa kirjoittaja puhuu taloudellisen terrorin syistä. Tällöin „käy selville“, että

syynä on työväenluokan takapajuisten kerrosten „järjen pimeys“ ja „tahdon rikollisuus“. Ja „pimeys“ ja „rikollisuus“ on selitettävissä sillä, että työväen ammattiliitot ja sanomalehdet eivät tee työläisten keskuudessa riittävän tarmokkaasti valistavaa ja jalostavaa työtä. Tietenkään „ohjelmissa (liittojen?) ei hyväksytyä taloudellista terroria“, lisää herra K-za, mutta yksistään vain „ohjelmallinen hyväksymättömyys ei riitä, koska me näemme, että elämä on lähtenyt väärälle tielle. Tässä on kaikkien puolueiden ja liittojen... taisteltava „aktiivisesti“ „syntyntyttä pahaa vastaan“. „Vasta sitten“, selittää herra K-za ajatustaan, „kun... kaikki työläisten ystävät puoluekannastaan riippumatta käyvät tarmokasta taistelua... taloudellista terroria vastaan, vasta sitten katoavat murhat“ j.n.e.

Työläiset ovat siis tietämättömiä ja siksi lähtevät usein murhien tielle, mutta he ovat tietämättömiä siksi, että heidän ammattiliittonsa ja sanomalehtensä eivät pyri „valistamaan ja jalostamaan“ heitä — siis kaikkeen ovat syypäitä työväen ammattiliitot ja sanomalehdet.

Sillä tavalla laulaa herra K-za.

Me emme ryhdy käsittelemään sekasotkua, joka vallitsee herra K-zan päässä taloudellista terroria koskevassa kysymyksessä — me tarkoitamme hänen tolkutonta lausuntoaan, että taloudellinen terrori on ohjelmakysymys. Haluamme panna merkille vain erään seikan: 1) jos herra K-za „ohjelmallisesta terrorista“ puhuessaan tarkoittaa liittoja, niin eikö hän todellakaan tiedä, että Venäjällä yleensä ei liitoilla ole ohjelmaa — senhän tietää jokainen työläinen! 2) jos hän taas tarkoittaa puolueita, niin eikö hän todellakaan

tiedä sitä, minkä jokainen lukiolainenkin tietää, että taloudellinen terrori on taktiikkakysymys eikä ohjelmakysymys! Minkä vuoksi tarvitaan tuota tyhjää lorua ohjelmasta? Meitä kummastuttaa, kuinka herrojen naftateollisuudenharjoittajain ei ole onnistunut palkata parempaa, edes vähemmän tolkutonta „ideologia“.

Emme ryhdy käsittelemään myöskään toista, suorastaan typerää (eikä vain tolkutonta!) herra K-zan lausuntoa, että taloudellisen terrorin vuoksi „elämä on lähtenyt väärälle tielle“ ja että „meidän“ pitää taistella elämää vastaan. Huomautamme vain, että huonosti olisivat asiamme, jos nimenomaan elämä olisi lähtenyt väärälle tielle eivätkä yksityiset, elämästä jälkeen jääneet henkilöt. Meidän agitatiomme voima onkin juuri siinä, että taistelua taloudellista terroria vastaan vaatii itse elämä, kaikkivoipa ja kehittyvä elämä. Ellei herra K-za tätä ymmärrä, niin me neuvomme häntä muuttamaan jollekin toiselle taivaankappaleelle, ehkäpä hänen siellä onnistuu soveltaa typerää teoriaansa taistelusta kehittyvää elämää vastaan...

Parempi on, kun siirrymme herra K-zan „analyysiin“.

Ennen kaikkea me haluaisimme kysyä: luuleeko herra K-za todellakin, että nimenomaan työläisten liitot ja sanomalehdet ovat syyssä taloudelliseen terroriin?

Mitä merkitsee työläisten „valistaminen“? Sehän merkitsee työläisten opettamista tietoiseen ja suunnitelmalliseen taisteluun! (Tästä herra K-za on samaa mieltä!) Mutta ketkä muut voisivat ryhtyä tähän

tehtävään, elleivät työläisten liitot ja sanomalehdet suullisella ja painetulla agitatiollaan järjestyneen taistelun puolesta?

Mitä merkitsee taloudellisen taistelun „jalostaminen“? Sehän merkitsee taistelun suuntaamista järjestelemää vastaan, eikä missään tapauksessa yksityisiä henkilöitä vastaan! (Tästä herra K-zakin on samaa mieltä!) Mutta ketkä hoitavat tätä asiaa, elleivät työläisten liitot ja sanomalehdet?

Ja eivätkö naftateollisuudenharjoittajat väännä taistelua työläisten luokkaa vastaan taisteluksi yksityisiä työläisiä vastaan tempaamalla pois joukosta ja eroittamalla työstä kaikkein tietoisimpia työläisiä?

Ja jos herra K-za on todellakin vakuuttunut työläisten liittoja ja sanomalehtiä vastaan esittämänsä syytöksen paikkansapitäväisyydestä, niin miksi hän kääntyy neuvoillaan juuri näiden liittojen ja sanomalehtien puoleen? Eikö hän todellakaan tiedä, että järjestöt, jotka „hyökkäilevät muita luokkia, sanomalehtiä, yksityisiä henkilöitä“ j.n.e. vastaan, eivät tule toimimaan herra K-zan neuvojen mukaan? Miksi hän sitten jauhaa tyhjää?

Nähtävästi hän ei itsekään usko omaan syytökseensä.

Ja kun herra K-za siitä huolimatta puhuu kuitenkin liittoja vastaan, niin hän tekee sen kääntääkseen lukijan huomion pois todellisesta syystä, pitääkseen tältä salassa todelliset „syylliset“.

Ei, herra K-za! Te ette voi salata lukijalta taloudellisen terrorin todellisia syitä!

„Taloudellisten murhien“ todellisena syynä eivät ole työläiset eivätkä heidän järjestönsä, vaan herro-

jen naftateollisuudenharjoittajain ärsyttävät ja katkeruutta aiheuttavat teot.

Te viittaatte proletariaatin määrättyjen kerrosten „pimeyteen“ ja „tietämättömyyteen“. Mutta missä voidaan taistella „pimeyttä“ ja „tietämättömyyttä“ vastaan, ellei kouluissa ja luennoilla? Mutta miksi herrat naftateollisuudenharjoittajat supistavat koulujen ja luentojen määrää? Ja miksi te, „pimeyttä“ vastaan käytävän taistelun „vilpitön“ kannattaja, ette kohota ääntänne naftateollisuudenharjoittajia vastaan, jotka riistävät työläisiltä koulut ja luennot?

Te puhutte tapojen „jalostamisesta“. Mutta miksi te, arvoisa herra, olitte vaiti, kun herrat naftateollisuudenharjoittajat ottivat työläisiltä pois kansantaloja, noita kansan huvitilaisuuksien keskuksia?

Te laulatte „taloudellisen taistelun jalostamisesta“. Mutta miksi te olitte vaiti, kun pääoman palkkarengit murhasivat työmies Hanlarin⁶² (Naftalanin yhtiö), kun „Born“, Kaspian yhtiö, Shibajev, Mirzojev, Molot, Motoviliha, Biering, Muhtarov, Malnikov ja muut eroittivat työstä eturivin työläisiä, kun Shibajev, Muhtarov, Molot, „Runo“, Kokorev Bibi-Eibatilla ja muut pieksivät työläisiä?

Te puhutte työläisten „tahdon rikollisuudesta“, „tarpeettomasta katkeruudesta“ j.n.e. Mutta missä te silloin piileksitte, kun herrat naftateollisuudenharjoittajat katkeroittivat työläisiä ärsyttämällä aivan sydänjuuria myöten niitä heistä, jotka ovat kaikkein herkimpiä, kaikkein helpoimmin syttyviä: toiminimien ulkopuolella olevia ja työttömiä työläisiä? Ja tiedätekö te, arvoisa herra, että kuuluisa 10-kopeekan sairaalakeräys ja ruoka-annosten hintojen korottami-

nen edustajakokouksen neuvoston ruokaloissa on tuominnut juuri työläisten tämän osan näkemään nälkää?

Te puhutte taloudellisen terrorin aiheuttaman „veren ja kyynelten“ kauhusta. Mutta tiedätekö te, paljonko vuotaa verta ja kyyneleitä monien, monien ruhjoutuneiden työläisten vuoksi, jotka eivät saa itselleen paikkaa edustajakokouksen neuvoston sairaaloissa? Minkä vuoksi herrat naftateollisuudenharjoittajat supistavat asuinparakkien määrää? Ja miksi te ette huuda sen johdosta samalla tavalla kuin huudatte työläisten liittoja ja sanomalehtiä vastaan?

Te laulatte „omastatunnosta“ j.n.e. Minkä vuoksi teidän lasinen omatuntonne vaikenee näistä kaikista herrojen naftateollisuudenharjoittajain sortotoimenpiteistä?

Te puhutte... mutta riittäköön! Kai on selvää, että „taloudellisten murhien“ perussyynä eivät ole työläiset eivätkä heidän järjestönsä, vaan herrojen naftateollisuudenharjoittajain ärsyttävät ja katkeruutta aiheuttavat teot.

Yhtä selvää on myöskin se, että herra K-za on herrojen naftateollisuudenharjoittajain viheliäinen palkkarenki, joka vierittää kaiken työväenjärjestöjen kontolle ja yrittää siten puolustella isäntiensä tekoja „yleisön“ silmissä.

* * *

Siirtykäämme nyt herra K-zan kirjoituksen kolmanteen osaan.

Kirjoituksensa kolmannessa osassa herra K-za puhuu taistelukeinoista taloudellista terroria vastaan, ja hänen

„keinonsa“ vastaavat täydellisesti hänen „filosofiaansa“ taloudellisen terrorin „syistä“.

Kuunnelkaamme, mitä suuri bakulainen filosofi sanoo.

„Syntynyttä pahaan vastaan tarvitaan aktiivista taistelua ja on nostettava tämän taistelun tunnus. Tällaisena tunnuksena on nykyhetkellä kaikilla puolueilla ja järjestöillä, liitoilla ja kerhoilla oltava: „alas taloudellinen terrori!“ Vasta sitten, kun nostetaan rohkeasti puhdas valkoinen lippu, jossa on tämä tunnus, vasta sitten... katoavat murhat“.

Sillä tavalla filosofi herra K-za.

Kuten näette, herra K-za pysyy loppuun asti uskollisena jumalalleen — pääomalle.

Ensinnäkin hän vapauttaa (vapauttaa filosofisesti!) naftateollisuudenharjoittajat kaikesta „syyllisyydestä“ „taloudellisiin murhiin“ ja vierittää syyntyöläisten, heidän liittojensa ja sanomalehtiensä niskoille. Tällä hän täydellisesti „osoittaa oikeutetuksi“ herrojen naftateollisuudenharjoittajain raakalaismaisen hyökkäys-taktiikan niinsanotun „yleisön“ silmissä.

Toiseksi — ja tämä on naftateollisuudenharjoittajille kaikkein tärkeintä — hän on „keksinyt“ „murhia“ vastaan kaikkein halvimman keinon, joka ei vaadi naftateollisuudenharjoittajilta minkäänlaisia kuluja: liittojen ja sanomalehtiä voimaperäisen agitation taloudellista terroria vastaan. Täten hän vielä kerran korostaa sitä, että naftateollisuudenharjoittajain ei ole annettava perään työläisille eikä „tuhlattava rahojaan“.

Halpaa ja herttaista! voivat herrat naftateollisuudenharjoittajat huudahtaa kuunnellessaan herra K-zaa.

Tietenkin herrat naftateollisuudenharjoittajat olisivat voineet „huoletta sylkäistä“ niinsanotun „yleisön“ mielipiteelle. Mutta mitä heillä voi olla sitä vastaan, jos joku K-za „yleisinhimillisen omantunnon“ etujen nimessä ryhtyy todistamaan heitä syyttömiksi „yleisön“ silmissä?

Ja päinvastoin, kuinka he voisivat olla riemuitsematta, kun tällaisen syyttömäksi julistamisen jälkeen tuo samainen K-za esittää kaikkein „varmimman“ ja halvimmän keinon taloudellista terroria vastaan? Agitoikoot liitot ja sanomalehdet aivan vapaasti ja esteettömästi, kunhan vain naftateollisuudenharjoittajain taskut pullistuvat. Eikö tämä olekin vapaamielistä!.. Ja kuinka he voisivat tämän jälkeen olla päästämättä kirjallisuuden areenalle „satakieli-rosvoaan“, herra K-zaa.

Mutta kun syventyy vähänkin ajattelemaan, kun asettuu valveutuneiden työläisten näkökannalle, niin käsittää heti herra K-zan ehdottaman keinon koko naurettavuuden.

Tässä ei ole lainkaan kysymys vain ammattiliitoista ja sanomalehdistä - liitot ja lehdet ovat jo kauan harjoittaneet agitatiota taloudellista terroria vastaan, mutta siitä huolimatta „murhat“ eivät ole kuitenkaan loppuneet. Kysymys on paljon suuremmassa määrin niistä herrojen naftateollisuudenharjoittajain ärsyttävistä ja katkeruutta aiheuttavista teoista, niistä taloudellisista sortotoimenpiteistä, siitä ahdistamisesta ja siitä herrojen naftateollisuudenharjoittajain raakalaismaisesta hyökkäystaktiikasta, jotka aiheuttavat ja tulevat aiheuttamaan pohdittavanamme olevia „taloudellisia murhia“.

Olkaa niin suosiollinen ja sanokaa: mitä voi saada aikaan liittojen ja sanomalehtien, vaikkapa hyvin vaikutusvaltaistenkin, pelkkä agitatio herrojen naftateollisuudenharjoittajain katkeroittavien tekojen aikana, kun he riistävät työläisiltä takaisin näiden voitot toisen toisensa jälkeen ja siten työntävät tietämättömmimpiä työläisiä „taloudellisiin murhiin“! On selvää, että pelkkä terrorisminvastainen agitatio, vaikka sitä harjoitettaisiin „puhtaan valkoisen lipun“ alla, ei pysty tekemään niistä loppua.

„Taloudellisten murhien“ „katoamiseksi“ tarvitaan ilmeisesti syvällisempiä toimenpiteitä kuin tavallinen agitatio, ja ennen kaikkea naftateollisuudenharjoittajain luopumista ahdistamis- ja sortotoimenpiteistä sekä työläisten oikeutettujen vaatimusten tyydyttämistä... Vasta sitten, kun naftateollisuudenharjoittajat luopuvat raakalaismaisesta hyökkäystaktiikastaan, joka ilmenee työpalkan alentamisena, kansantalojen pois ottamisena, koulujen ja asuinparakkien lukumäärän supistamisena, kymmenen kopeekan sairaalakeräyksenä, annosten hintojen korottamisena, eturivin työläisten järjestelmällisenä työstä erottamisena, nyrkki-oikeutena heitä vastaan j.n.e., vasta sitten, kun naftateollisuudenharjoittajat asettuvat selvästi työläisjoukkoihin ja heidän liittoihinsa nähden eurooppalaisten kulttuuristen suhteiden tielle tunnustaen ne „tasa-arvoiseksi“ voimaksi — vasta sitten tulee luoduksi maaperä „murhien“ „katoamiselle“.

Kaikki tuo on niin selvää, ettei se kaipaa todisteluja.

Mutta herra K-za ei ymmärrä sitä eikä voikaan, oikeastaan ei haluakaan ymmärtää, sillä se ei ole „edullista“ herroille naftateollisuudenharjoittajille, sillä

se vaatisi heiltä määrätynlaisia kulunkeja, sillä se paljastaisi koko totuuden taloudellisiin „murhiin“ „syyllisistä“... .

Johtopäätös on selvä: K-za on pääomanrenki.

Mutta kuitenkin, mikä tästä K-zan renginosasta on seurauksena?

Seurauksena siitä on tämä: se, mitä herra K-za puhuu, ei kuulu hänelle itselleen, vaan häntä „innoittaville“ naftateollisuudenharjoittajille. Siis K-zan kirjoitus ei ole hänen filosofiaansa, vaan herrojen naftateollisuudenharjoittajain filosofiaa. Ilmeistä on, että K-zan suun kautta puhuvat itse naftateollisuudenharjoittajat, K-za vain ilmaisee heidän „ajatuksiaan, pyrkimyksiään ja mielialojaan“.

Tässä ja vain tässä suhteessa on käsiteltävänä olevaa herra K-zan kirjoitusta pidettävä mielenkiintoisena.

K-za Kozana, K-za „henkilönä“ on meille täydellinen mitättömyys, painotonta ainetta, jolla ei ole mitään arvoa. Ja turhaan herra K-za tekee valituksia „Gudok“ lehden päälle, joka muka „hyökkäilee“ hänen „henkilöllisyyttään“ vastaan: rohkenemme vakuuttaa herra K-zalle, että „Gudok“ lehteä ei ole milloinkaan kiinnostanut hänen niinsanottu „henkilöllisyytensä“.

Mutta jonakin persoonattomana, „henkilöllisyyttä“ vailla olevana, pelkkänä herrojen naftateollisuudenharjoittajain mielipiteen ja mielialojen ilmauksena K-zalla on meille ehdottomasti määrätynlainen arvo. Tältä kannalta me tarkastelemmekin sekä itse K-zaa että hänen kirjoitustaan.

Herra K-za ei ilmeisestikään laula suotta. Kun hän kirjoituksensa ensimmäisessä osassa hyökkää raivok-

kaasti liittoja vastaan pyrkien saattamaan ne hutoon valoon, kun hän kirjoituksensa toisessa osassa syyttää liittoja taloudellisen terrorin viljelemisestä mainitsematta sanaakaan naftateollisuudenharjoittajain raakalaismaisista määräyksistä, kun hän kirjoituksensa kolmannessa osassa viittaa terrorisminvastaiseen agitatioon ainoana keinona „murhia“ vastaan jättäen sivuun isäntiensä hyökkäystaktiikan, niin se merkitsee, että naftateollisuudenharjoittajat eivät aio käydä tekemään myönnetyksiä työväenjoukoille.

Naftateollisuudenharjoittajat tulevat hyökkäämään, naftateollisuudenharjoittajain on hyökättävä. mutta te, työläiset ja ammattiliitot, tehkää niin hyvin ja perääntykää - siitä puhuu meille herra K-zan kirjoitus, siitä puhuvat meille naftateollisuudenharjoittajat „satakieli-rosvonsa“ suun kautta.

Sellainen on herra K-zan kirjoituksen moraal.

Meidän, työläisten, meidän järjestöjemme ja lehdistiemme on edelleenkin pidettävä tarkasti silmällä herroja naftateollisuudenharjoittajia, oltava kiihtymättä heidän ärsyttävistä teoistaan ja kuljettava, kuten ennenkin, järkkymättä ja rauhallisesti omaa tietämme muuttaaksemme vaistovaraisen taistelumme tiukasti luokkakantaiseksi, suunnitelmalliseksi ja määrättyyn päämäärään johtavaksi taisteluksi.

Mutta mitä tulee pääoman erilaisten palkkarenkien voivotuksiin, niin ne me voimme jättää ilman huomiota.

LEHDISTÖ⁶³

LAKELJOIKSI RUVENNEET „SOSIALISTIT“

Muiden Tiflisissä ilmestyvien sanomalehtien ohella siellä julkaistaan myöskin gruusialaista lehteä, jonka nimenä on „Napertskali“⁶⁴. Se on unsi, mutta samalla liian vanha lehti, sillä se on kaikkien tähän mennessä Tiflisissä ilmestyneiden menshevikkilehtien jatkoa aina vuoden 1905 „Shivi“ lehdestä alkaen. „Napertskalia“ toimittaa vanha menshevikkiopportunistien ryhmä. Mutta kysymys ei tietenkään ole vain siitä. Kysymys on ennen kaikkea siitä, että tämän ryhmän opportunisti on jotenkin erikoista, satumaista. Opportunistihan on periaatteettomuutta, poliittista selkärangattomuutta, ja me väitämme, ettei ainoallakaan muulla menshevikkiryhmällä ole ilmennyt niin julkeaa selkärangattomuutta kuin tiflisiläisellä. Vuonna 1905 tuo ryhmä tunnusti **proletariaatin** tehtävän vallankumouksen johtajana (kts. „Shivi“). Vuonna 1906 se muutti „kantansa“ lausuen, että „työläisiin ei voida luottaa... aloitteen voivat tehdä vain **talonpojat**“ (kts. „Shivi“). Vuonna 1907 se vielä kerran muutti „kantansa“ sanoen, että „johdon täytyy kuulua vallankumouksessa liberaaliselle porvaristolle“ (kts. „Azri“⁶⁵) j.n.e., j.n.e.

Mutta mainitun ryhmän periaatteettomuus ei ole vielä milloinkaan ollut niin hävytöntä kuin nyt kesällä 1908. Me tarkoitamme osattomien aatteellisen orjuuttajan, niinsanotun eksarkin murhan arviota „Naperts-kalin“ palstoilla. Tämän murhan historia on yleisesti tunnettu. Jokin ryhmä, murhattuaan eksarkin, murhasi vielä santarmi-ratsumestarin tämän palatessa „rikospaikalta“ mukanaan pöytäkirja ja hyökkäsi sitten eksarkin ruumista saattaneen huligaanijoukon kimp-puun. Tämä ryhmä ei ilmeisestikään ole huligaaniryhmä, mutta ei myöskään vallankumouksellinen, sillä mikään vallankumouksellinen ryhmä ei lähtisi nykyisenä voimien kokoamisaikana sellaiseen tekoon ja vaarantaisi proletariaatin yhteenliittämistä. Sosialidemokratian kanta sellaisiin ryhmiin nähden on yleisesti tunnettu: otettuaan selville tällaisten ryhmien syntymisen ehdot ja taistellessaan näitä ehtoja vastaan se samaan aikaan taistelee aatteellisesti ja organisatorisesti myöskin itse näitä ryhmiä vastaan saattaen ne huonoon valoon proletariaatin silmissä ja vieden proletariaatin eroon niistä. Mutta „Napertskali“ ei menettele näin. Ottamatta mitään selville ja antamatta mitään se sinkauttaa muutamia typeriä liberaalisia fraaseja terroria vastaan yleensä ja sitten kehoittaa lukijoita, eikä ainoastaan kehoita, vaan myöskin velvoittaa heitä ei enempää eikä vähempää kuin ilmoittamaan poliisille tällaisista ryhmistä, *antamaan* ne ilmi poliisille! Se on häpeä, mutta valitettavasti tosiasia. Kuulkaa „Napertskalia“:

„Eksarkin murhaajat on saatettava oikeuden eteen — se on ainoa keino, jolla voidaan ainaiseksi pestä pois itsestä tahra... Sellainen on eturivin aines-ten velvollisuus“ (kts. „Napertskali“ № 5).

Sosiaalidemokraatit vapaaehtoisten ilmiantajain osassa — siihen ovat tiflisläiset menshevikkiopportunistit meidät vieneet.

Opportunistien poliittinen selkärangattomuus ei putoa taivaasta. Se johtuu hillittömästä pyrkimyksestä soveltautua porvariston makuihin, olla „herroille“ mieliksi ja saada heiltä kiitokset. Sellainen on opportunistisen mukautumistaktiikan psykologinen perusta. Ja juuri loistaakseen „herrojen“ edessä, ollakseen heille mieliksi, voidakseen ainakin välttyä heidän suuttumukseltaan eksarkin murhan johdosta — menshevikkiopportunistimme pokkuroivat lakeijan tavoin heidän edessään ja ottavat itselleen poliisikytien tehtävän!

Tuota pitemmälle mukautumistaktiikka ei voi mennä!

FARISEALAISET ZUBATOVILAISET

Kaukaasian muiden sellaisten kaupunkien rinnalla, jotka antavat originelleja opportunistin tyyppisiä, on myöskin Baku. Bakussakin on ryhmä, vielä oikeistolaisempi ja siksi vielä periaatteettomampi kuin tiflisläinen. Me emme tarkoita „Promyslovyi Vestnik“ lehteä, joka on mennyt laittomaan yhdyselämään porvarillisen „Segodnja“ lehden kanssa — siitä on lehdissämme kirjoitettu riittävästi. Me puhumme shendrikovilaisesta „Pravoje Dielo“ ryhmästä, bakulaisten menshevikkien kantaisästä. Tosin tämä ryhmä ei ole ollut enää pitkiin aikoihin Bakussa. Bakun työläisten ja heidän järjestöjensä vainoamana sen oli pakko muuttaa Pietariin. Mutta se lähettää kyhäyksiään Bakuun,

se kirjoittaa vain Bakun asioista, se etsii kannattajia nimenomaan Bakussa, se pyrkii „valloittamaan“ Bakun proletariaatin. Siksi ei ole pahitteeksi puhua tästä ryhmästä. No niin, edessämme on „Pravoje Dielo“ № 2—3. Selailemme sitä — ja eteemme avautuu vanha kuva herrojen Shendrikovien⁶⁶ vanhasta kaverisakista. Siinä on Ilja Shendrikov, tunnettu herra Dzhunkovskin „kättelijä“, kulissientakaisten asioiden mestari. Siinä on myös Gleb Shendrikov, entinen eserrä, entinen menshevikki, entinen „zubatovilainen“, nykyisin virkaerossa oleva mies. Siinä on vielä kuuluisa lavertelija „neitseellisen puhdas“ Klavdija Shendrikova, kaikin puolin herttainen rouva. Puutetta ei ole myöskään erilaisista „seuraaajista“, sellaisista kuin Grosheveista ja Kalinineista, joilla oli aikoinaan osansa liikkeessä, mutta nyt ovat jääneet elämästä jälkeen ja elävät pelkästään muistelmilla. Vieläpä Ljova-vainajan haamukin leijailee edessämme... Sanalla sanoen kuva on täydellinen!

Mutta kuitenkin, kenelle tämä kaikki on tarpeen, miksi työläisille tyrkytetään pimeään menneisyyden kunniaattomia haamuja? Naftatornien polttamiseenko he kutsuvat työläisiä? Vaiko haukkumaan puoluetta ja polkemaan sitä lokaan? Menemään neuvottelukokoukseen ilman työläisiä ja tekemään kauppvoja herra Dzhunkovskin kanssa?

Ei! Shendrikovit haluavat „pelastaa“ bakulaiset työläiset! He „näkevät“, että vuoden 1905 jälkeen, siis sen jälkeen, kun työläiset karkoittivat Shendrikovit, „työläiset ovat joutuneet kuilun partaalle“ (kts. „Pravoje Dielo“, s. 80), ja niinpä Shendrikovit ovat kirjoittaneet „Pravoje Dielo“ lehden „pelastaakseen“

työläiset, johtaakseen heidät pois „umpikujasta“. Sitä varten he kehoittavat palaamaan vanhaan, luopumaan viimeisten kolmen vuoden saavutuksista, kääntämään selän „Gudok“ lehdelle ja „Promyslovyy Vestnik“ lehdelle, viittaamaan kintaalla nykyisille ammattiliitoille. lähettämään hiiteen sosialidemokratian ja, sen jälkeen kun työväen toimikunnista on ajettu pois kaikki ei-shendrikovilaiset, liittymään lujasti sovintokamariin ympärille. Ei tarvita enää lakkoja, ei tarvita myöskään illegaalisia järjestöjä — työläiset tarvitsevat vain sovintokamarin, jossa Shendrikovit ja Gukasovit⁶² tulevat „ratkaisemaan kysymyksiä“ herra Dzhunkovskin luvalla...

Sillä tavalla he haluavat johtaa bakulaisen työväenliikkeen pois „umpikujasta“!

Prikulleen samalla tavalla kuin „Neftjanoje Dielon“ kameleontti herra K-za (kts. „Neftjanoje Dielo“ № 11).

Mutta eivätkö työläisiä „pelastaneet“ samalla tavalla Zubatov Moskovassa, Gapon Pietarissa ja Shajevitsh Odessassa? Ja eivätkö he kaikki osoittautuneet työläisten vannoutuneiksi vihollisiksi?

Siis ketä nämä fariseus-„pelastajat“ haluavat petkuttaa keskellä kirkasta päivää?

Ei, herrat Shendrikovit, vaikka te yhdessä K-zan kanssa väitättekin, että Bakun proletariaatti „ei ole kypsynyt“ vielä, että sen on vielä „suoritettava tutkinnot (kenelle suoritettava?) valmiustodistusta varten“ (kts. „Pravoje Dielo“, s. 2), niin te ette kuitenkaan voi pettää sitä!

Bakun proletariaatti on riittävän tietoinen repäistäkseen teiltä naamion ja osoittaakseen teille asianmukaisen paikan!

Keitä te olette, mistä te olette?

Te ette ole sosialidemokraatteja, sillä te olette kasvaneet ja elätte taistelussa sosialidemokraatteja vastaan, taistelussa puoluekantaisuutta vastaan!

Te ette ole myöskään ammattiliittomiehiä, sillä te tallaatte lokaan työläisten liitot, jotka luonnollisesti ovat sosialidemokratian hengen läpitunkemia!

Te olette niitä samoja gaponilaisia ja zubatovilaisia, jotka farisealaisesti peittäytyvät „kansan ystävien“ naamion taakse!

Te olette proletariaatin sisäisiä ja siksi kaikkein vaarallisimpia vihollisia!

Alas shendrikovilaiset! Selin shendrikovilaisiin!

Siten me vastaamme teidän „Pravoje Dielollenne“, herrat Shendrikovit!

Siten Bakun proletariaatti vastaa teidän farisealaiseen liehittelyynne!..

Sanomalehti „Bakinski Proletari“

N:o 6, heinäkuun 20 pnä 1908

Allekirjoitus: K o ...

*Julkaistavan lehden tekstin
mukaan*

NEUVOTTELUKOKOUS JA TYÖLÄISET

Neuvottelukokoukaskamppailu on pysäytetty. Neuvottelut vastapuolien välillä on keskeytetty⁶⁸. Vanha ja ikuisesti uusi neuvottelukokous on vielä kerran tehty tyhjäksi. Valtuutettujen neuvosto, organisaatio-toimikunta, vaatimusten käsittely, selostukset joukkojen keskuudessa, työläisten laaja yhteenliittäminen toimikuntiansa ympärille, toimikuntien yhdistäminen liittojen ympärille, liittojen yhdistäminen sosialidemokratian ympärille -- kaikki se on keskeytetty ja heitetty menneisyyteen. Unhoitettu on myöskin entiset farisealaiset puheet „tuotannon säännöstelemisestä“ neuvottelukokouksen avulla sekä työläisten ja isäntien välisten „suhteiden jalostamisesta“. Vanha tiflisiläinen ilveilijä herra Dzhunkovski ilmoittaa „näytännön“ päättäneeksi. Pääoman viheliäinen lakeija herra Kara-Murza taputtaa hänelle käsiään. Esirippu laske- ja eteemme avautuu ennestään tuttu kuva: odottaessaan uusia myrskyjä ja uusia yhteenottoja naftateollisuudenharjoittajat ja työläiset jäävät entisiin asemiin. Vähän „käsittämätöntä“ vain on: eilenhän vielä naftateollisuudenharjoittajat pyytämällä pyysivät työ-

läisiä suostumaan neuvottelukokoukseen, lopettamaan „osittaislakkojen anarkian“, „sopimaan“ heidän kanssaan, ja kuuluisan Dzhunkovskin persoonassa viranomaiset kutsuivat luokseen vaikutusvaltaisia työläisiä, järjestivät heidän kanssaan virallisia neuvotteluja, vakuuttelivat heille kollektiivisen sopimuksen hyödyllisyyttä — ja yht’äkkiä tällainen jyrkkä muutos: neuvottelukokous julistetaan tarpeettomaksi, kollektiivinen sopimus vahingolliseksi, „osittaislakkojen anarkia“ toivottavaksi!

Mitä tämä merkitsee, miten voidaan selittää tuo „kummallisuus“? Kuka loppujen lopuksi on „syyllinen“ neuvottelukokouksen myttyynmenoon?

Syyllisiä ovat tietenkin työläiset, vastaa herra Dzhunkovski: me emme vielä olleet aloittaneet neuvotteluja, kun he jo tuppautuivat liittoja koskeviin puhkavaatimuksiin; luopukoot työläiset liitoista, niin silloin meillä tulee neuvottelukokous, muussa tapauksessa me emme neuvottelukokousta tarvitse!

Olemme samaa mieltä, säestävät kuorossa naftateollisuudenharjoittajat, nimenomaan työläiset ovat syyllisiä, luopukoot he liitoista, liittoja meillä ei tarvita!

Mutta hehän ovat oikeassa, työläisethän ovat todellakin syyllisiä, kertaa työläisten vihollisten perässä työläisiä vailla oleva liitto, „verstastyöläisten liitto“: todellakin, minkä vuoksi työläiset eivät voisi luopua liitoista, eikä aluksi olisi parempi hieroa kaupaa luopuen vaatimuksistaan ja sitten alkaa puhua vaatimuksista?

Aivan niin, aivan niin, myöntelee työläisiä vailla olevan liiton perässä lukijoita vailla oleva lehti „Promyslovyi Vestnik“: säädylliset työläiset hierovat

ensin kauppaa ja sitten puhuvat uhkavaatimuksista, ensin he luovuttavat asemansa ja sitten valloittavat ne takaisin, mutta bakulaisilla työläisillä ei ollut tällaista säädyllisyyttä, he osoittautuivat liian säädyttömiksi, melkein boikotisteiksi.

Ja mehän tiesimme sen, mehän aavistimme tuon kaiken jo kauan sitten, huomauttavat syvämielisesti dashnakit ja sosialistivallankumoukselliset: mutta jos työläiset olisivat julistaneet boikotin, tehneet täydellisen eron liitoista ja heittäytyneet suoraan lakkoon ilman minkäänlaista valmistautumista ja joidenkin laajojen joukkojen yhteenliittämistä, niin he olisivat käsittäneet, että ilman „maata ja vapautta“ ei neuvottelukokousta tule olemaan ja että „taistelussa sinä saavutat oikeutesi“⁶⁹...

Näin puhuvat Bakun proletariaatin „ystävät“ ja vihamiehet.

Onko tarpeen todistella näiden Bakun proletariaatin vastaan esitettyjen syytösten perusteettomuutta? Ei tarvitse muuta kuin verrata toisiinsa toisaalta dashnakkeja ja sosialistivallankumouksellisia, jotka syyttävät työläisiä kiintymyksestä neuvottelukokoukseen, ja toisaalta verstaslaisia ja naftateollisuudenharjoittajia, jotka syyttävät näitä samoja työläisiä neuvottelun boikotista. — sanon, ettei tarvitse muuta kuin verrata toisiinsa näitä keskenään vastakkaisia mielipiteitä, niin voi heti käsittää mainittujen syytösten koko tolkuttomuuden ja valheellisuuden...

Mutta kuka sitten tässä tapauksessa on todellinen „syyllinen“ neuvottelukokouksen myttyynmenoon?

Luokaamme yleissilmäys neuvottelukokouksen historiaan. Naftateollisuudenharjoittajat eivät ensin-

mäistä kertaa kutsu työläisiä neuvottelukokoukseen, tämä on meillä jo neljäs neuvottelukokous (vuosina 1905, 1906, 1907 ja 1908). Naftateollisuudenharjoittajat ovat aina ensimmäisinä kutsuneet neuvottelukokoukseen ja viranomaiset ovat aina auttaneet heitä „sopimaan“ työläisten kanssa, solmimaan kollektiivisen sopimuksen. Naftateollisuudenharjoittajilla on ollut oma päämääränsä: he ovat tahtoneet pienillä myönnytyksillä turvata itsensä lakoilta, taata itselleen keskeytymättömän naftantuotannon. Viranomaiset ovat olleet vieläkin enemmän kiinnostuneita „hiljaisuudesta ja rauhallisuudesta“ naftamaailmassa, puhumattakaan siitä, että hyvin monet hallituksen jäsenet ovat naftateollisuuden suurimpien toiminimien osakkaita, että verot naftateollisuudesta muodostavat valtion tulo- ja menosäännön erään mitä tärkeimmän tulolähteen, että Bakun masutilla ravitaan „kotimaista teollisuutta“, jonka vuoksi pieninkin seisaus naftateollisuudessa tuntuu välttämättömästi koko Venäjän teollisuuden tilassa.

Mutta siinä ei ole vielä kaikki. Kaiken yllämainitun ohella rauha Bakussa on hallitukselle tärkeä vielä sen vuoksi, että Bakun proletariaatin, niin naftateollisuuden kuin myöskin sen kanssa yhteydessä olevan meriliikenteen proletariaatin, joukkoesiintymiset vaikuttavat tartuttavasti muiden kaupunkien proletariaattiin. Palauttakaa mieliinne tosiasioita. Ensimmäinen yleislakko Bakussa keväällä 1903 oli alkuna Venäjän eteläisten kaupunkien mainehikkaille heinäkuun mielenosoituslakoille⁷⁰. Toinen yleislakko marras—joulukuussa 1904⁷¹ oli merkinä mainehikkaille tammi—helmikuun esiintymisille koko Venäjällä. Vuonna 1905, toivuttuaan nopeasti armenialais-tataarilaisesta

verilöylystä, Bakun proletariaatti syöksyy jälleen taisteluun tartuttaen innostuksellaan „koko Kaukaasian“. Ja vihdoin vuodesta 1906 alkaen, kun Venäjän valtakumous oli jo perääntynyt, Baku ei ole vieläkään „rauhottunut“, aina tähän asti se on nauttinut todellisuudessa eräitä vapauksia ja viettää joka vuosi paremmin kuin missään muualla Venäjällä proletariaatista toukokuun 1 päivää herättäen muissa kaupungeissa jalon kateuden tunnetta... Kaiken tämän jälkeen ei ole vaikeaa ymmärtää, miksi viranomaiset ovat pyrkineet olemaan ärsyttämättä Bakun työläisiä ja tukeneet joka kerta naftateollisuudenharjoittajia heidän yrityksissään neuvotella työläisten kanssa, „sopia“ näiden kanssa ja solmia kollektiivisen sopimuksen.

Mutta me, bolshevikit, vastasimme joka kerta boikotilla.

Miksi?

Siksi, että naftateollisuudenharjoittajat eivät halunneet neuvotella ja solmia sopimusta joukkojen kanssa, joukkojen nähden, vaan pienen henkilöryhmän kanssa ja joukkojen selän takana: he tietävät hyvin, että vain sillä tavalla voidaan pettää naftatyöläisten monituhantisia joukkoja.

Mikä on pääasia meidän neuvottelussamme? Meidän neuvottelukokouksemme on vaatimuksista käytäviä neuvotteluja naftateollisuusproletariaatin ja naftateollisuusporvariston välillä. Jos neuvottelut johtavat sopimukseen, niin neuvottelukokous päättyy määrätyksi ajaksi solmittuun kollektiiviseen sopimukseen, joka on velvoittava kummallekin sopimuspuolelle. Yleensä puhuen meillä ei ole mitään neuvottelukokousta vastaan, sillä määrätyissä oloissa ja yhteisten vaatimusten

pohjalla se voi liittää työläiset yhteen yhdeksi kokonaisuudeksi. Mutta neuvottelukokous voi liittää työläiset yhteen vain siinä tapauksessa: 1) jos joukot osallistuvat siihen mitä aktiivisimmin, käsittelevät vapaasti vaatimuksiaan, valvovat edustajainsa toimintaa j.n.e.; 2) jos joukoilla on mahdollisuus tukea tarpeen tullen vaatimuksiaan yleislakolla. Voivatko työläiset neuvotella aktiivisesti, käsitellä vaatimuksiaan j.n.e. ilman määrättyä kokoontumisvapautta naftalähteillä ja tehtailla, ilman esteettömästi kokoontuvaa Valtuutettujen neuvostoa ja ilman liittojen johtoa? Eivät tietenkään! Voidaanko tukea omia vaatimuksia talvella, jolloin laivaliikenne on pysähdyksissä ja naftan vienti keskeytynyt, jolloin isännät voivat kauemmin kuin mihinkään muuhun aikaan pitää puoliaan yleislakkoa vastaan? Aivan samoin, ei voida! Mutta kaikki tähän mennessä pidetyt neuvottelukokoukset on satutettu nimenomaan talveksi ja tarjottu nimenomaan ilman vaatimusten käsittelyn vapautta, ilman vapaata Valtuutettujen neuvostoa, ilman liittojen puuttumista asiaan, työläisjoukot ja niiden järjestöt on syrjäytetty huolellisesti näyttämöltä, koko asia on annettu mielialaltaan shendrikovilaisten „individien“ pikku ryhmälle. Niin että te siellä, herrat työläiset, valitkaa edustajat ja sen jälkeen voitte hajaantua koteihinne! Neuvottelukokous ilman työläisiä, neuvottelukokous työläisten pettamiseksi -- sellaista meille on esitetty kolmen vuoden aikana. Sellaiset neuvottelukokoukset ovat vain boikotin arvoisia, ja me, bolshevikit, julistimme ne boikottiin...

Työläiset eivät ymmärtäneet tätä kaikkea heti, ja siksi he menivät vuonna 1905 ensimmäiseen neuvot-

telukokoukseen. Mutta heidän oli pakko poistua neuvottelukokouksesta ja tehdä se tyhjäksi.

Työläiset erehtyivät myöskin vuonna 1906 mennessään toiseen neuvottelukokoukseen. Mutta heidän oli uudelleen pakko kieltäytyä neuvottelukokouksesta ja tehdä se vielä kerran tyhjäksi.

Tämä kaikki puhui siitä, että itse elämä tuomitsi ja oikaisi työläisten virheet työntäen heitä kulissien-takaisten, petollisten, shendrikovilaisten neuvottelukokousten boikotin polulle.

Menshevikit, jotka kutsuivat työläisiä tällaisiin neuvotteluihin, auttoivat tietämättään naftateollisuudenharjoittajia työläisten pettämisessä...

Mutta vuonna 1907 asia sai toisen suunnan. Kahden neuvottelukokouksen antama kokemus toisaalta ja bolshevikien tarmokas agitatio toisaalta tekivät tehtävänsä: viranomaisten ja naftateollisuudenharjoittajain esitykseen lähteä neuvottelukokoukseen (jo kolmanteen neuvottelukokoukseen!) työläiset vastasivat päättävällällä kieltäytymisellä.

Siitä hetkestä alkaa Bakun työväenliikkeessä uusi vaihe...

Mutta merkitseekö tämä sitä, että työläiset pelkäsivät neuvottelukokousta? Ei tietenkään! Hekö, jotka olivat käyneet valtavia lakkotaisteluja, pelkäsivät neuvotteluita naftateollisuudenharjoittajain kanssa?

Merkitseekö tämä sitä, että työläiset karttoivat kollektiivista sopimusta? Ei tietenkään! Hekö, jotka olivat kokeneet „joulukuun sopimuksen“, pelkäsivät kollektiivista sopimusta?

Boikotoidessaan neuvottelua marraskuussa 1907 työläiset siten juuri osoittivat, että he ovat riittävän

kypsyneitä ollakseen sallimatta vihollistensa enää petkuttaa heitä shendrikovilaisella kulissientakaisella neuvottelukokouksella.

Ja niinpä sitten, kun viranomaiset ja naftateollisuudenharjoittajat boikotin aaveen nähdessään tiedustelivat meiltä, minkälaisilla ehdoilla me loppujen lopuksi voisimme lähteä neuvottelukokoukseen, me vastasimme, että vain sillä ehdolla, jos työläisjoukot ja heidän liittonsa saavat osallistua mitä laajimmin neuvottelukokouksen koko kulkuun. Vain silloin, kun työläisille annetaan mahdollisuus 1) käsitellä vapaasti vaatimuksiaan, 2) kutsua vapaasti koolle tuleva Valtuutettujen neuvosto, 3) käyttää vapaasti hyväkseen liittojensa apua, 4) valita vapaasti neuvottelukokouksen alkamisaika — vain silloin työläiset lähtevät neuvottelukokoukseen. Samalla liittojen tunnustaminen asetettiin etusijalle. Ehtojen pykäläiä nimitettiin takeiksi. Tässä alettiin ensi kerran käyttää kuuluisaa tunnusta: neuvottelukokous takeiden perustalla tai ei minkäänlaista neuvottelukokousta!

Petimmekö me siten entisten, ilman työläisiä pidettävien shendrikovilaisten neuvottelukokousten boikottitaktiikan? Emme vähääkään! Entisten neuvottelukokousten boikotti jäi täysin koskemattomaksi — me julistimme vain uuden neuvottelukokouksen, neuvottelukokouksen takeiden perustalla, ja vain tällaisen neuvottelukokouksen!

Tarvitseeko todistaa tällaisen taktiikan olevan oikean, tarvitseeko todistaa, että vain tällaista taktiikkaa noudattamalla meidän onnistuisi muuttaa neuvottelukokous työläisten pettämisen välikappaleesta sellaiseksi välikappaleeksi, jolla heidät yhdistetään liittojen ympärille

yhtenäiseksi monituhantiseksi armeijaksi, joka pystyy puolustamaan vaatimuksiaan?

Eivät edes menshevikit, verstastyöläisten liitto ja „Promyslovyi Vestnik“ voineet vastustaa tällaista kantaa, vaan julistivat meidän jälkeemme liittoja koskevan kohdan ultimatiiviseksi. Meillä on käsissämme asiakirjoja, jotka osoittavat, että menshevikit eivät suostuneet neuvottelukokoukseen eivätkä myöskään valtuutettujen vaaleihin ilman, että edeltäpäin tyydytetään liittoja koskeva kohta ja liitoille annetaan lupatodistukset. Kaikki tämä tapahtui ennen organisatio-toimikunnassa käytyjä keskusteluja, ennen Valtuutettujen neuvostoa, ennen valtuutettujen valitsemista. Tietenkin he nyt voivat sanoa, että „ultimatiivisuuden tulee ilmaantua vasta neuvottelujen lopussa“, että he „ovat alusta asti taistelleet vaatimusten ultimatiivisuutta vastaan“ (kts. „Promyslovyi Vestnik“ № 21), mutta nehän ovat tavallisia, jo kauan sitten tunnettuja menshevikileirin selkärangattomien opportunistien „kuperkeikkoja“, jotka vielä kerran osoittavat meidän taktiikkamme johdonmukaisuuden!

Vieläpä eserrät ja dashnakitkin, jotka olivat julistaneet pannaan „kaikki ja kaikenlaisen neuvotteluluontoi-
sen“, vieläpä hekin „taivuttivat päänsä“ meidän taktiikkamme edessä päättäessään osallistua neuvottelukokouksen valmistelutyöhön!

Työläiset käsittivät meidän kantamme olevan oikean ja valtava enemmistö heistä äänesti sen puolesta. Kolmestakymmenestä viidestä tuhannesta työläisestä, joiden mielipidettä tiedusteltiin, vain 8 tuhatta äänesti eserrien ja dashnakkien (ehdottoman boikotin) puolesta ja 8 tuhatta menshevikien (ehdottoman neuvottelu-

kokouksen) puolesta, meidän taktiikkamme, takeiden perustalla pidettävän neuvottelukokouksen taktiikan puolesta äänesti 19 tuhatta työläistä.

Täten työläiset eivät hyväksyneet menshevikkien taktiikkaa, ilman työläisiä, ilman takeita pidettävän neuvottelukokouksen taktiikkaa. Työläiset eivät hyväksyneet myöskään dashnakkien ja eserrien taktiikkaa, pilvissä leijailevan boikotin ja järjestämättömän yleislakon taktiikkaa. Työläiset ilmaisivat kannattavansa takeiden perustalla pidettävää neuvottelukokousta, koko neuvottelukokouksen kulun suunnitelmallista käyttämisestä yleislakon järjestämisen hyväksi.

Siinä on neuvottelukokouksen myttyynmenon salaisuus!

Naftateollisuudenharjoittajat lausuiivat yhteen ääneen kannattavansa neuvottelukokousta ilman takeita. Siten he hyväksyivät menshevikkien taktiikan. Me väitämme, että se on paras todistus menshevikkien kannan virheellisyydestä.

Mutta kun työläiset hylkäsivät ilman takeita pidettävän neuvottelukokouksen, niin naftateollisuudenharjoittajat tekivät taktiikassaan täyskäännöksen ja... tekivät tyhjäksi neuvottelukokouksen, julistivat sen boikottiin. Siten he ilmaisivat solidaarisuutensa dashnakkien ja eserrien taktiikalle. Me väitämme, että se on paras todistus dashnakkien ja eserrien kannan kelvottomuudesta.

Bakun proletariaatin taktiikka osoittautui ainoaksi oikeaksi taktiikaksi.

Siksi naftateollisuusporvariston kaikki voimat hyökkäävätkin sitä vastaan. Samaan aikaan, kun naftateollisuusporvaristo hyväksyy täydeliisesti ilman takeita

pidettävän menshevikkien neuvottelukokouksen ja pahimmassa tapauksessa tarttuu itse dashnakkien ja eserrien boikottiin, se ei halua millään hinnalla sopia Bakun proletariaatin kanssa, joka julistaa takeiden perustalla pidettävää neuvottelukokousta!

Se onkin ymmärrettävää. Kuvitelkaapa vain tällainen kuva: hyväksytään määrätyt kohdat — takeet; alkaa työläisten vaatimusten mitä laajin käsittelyminen; Valtuutettujen neuvosto saa yhä lujemman aseman joukkojen keskuudessa; vaatimusten käsittelyn kulussa joukot liittyvät neuvostonsa ympärille ja sen kautta liittojen ympärille; viisikymmentuhantinen joukko, joka on järjestetty yhtenäiseksi armeijaksi, esittää naftateollisuudenharjoittajille vaatimukset; naftateollisuudenharjoittajain on pakko antautua ilman taistelua tai ottaa huomioon vakavasti järjestetty yleislakko, joka on aloitettu heille kaikkein epäedullisimpana ajankohtana, — onko se edullista naftateollisuusporvaristolle? Kuinka tämän jälkeen „Neftjanoje Dielon“ ja „Bakun“⁷² porvarilliset pikku pedot voisivat olla haukkumatta ja naukumatta? Siis alas se, tuo samainen neuvottelukokous, koska sitä on mahdotonta pitää ilman kirottuja takeita, — sanovat naftateollisuudenharjoittajat tehdessään tyhjäksi neuvottelukokouksen.

Siinä on syy, miksi viranomaiset ja naftateollisuudenharjoittajat panivat neuvottelukokouksen myttyyn.

Niin kertoo neuvottelukokouksen historia.

Mutta unohdettuaan kaiken tämän „Promyslovyi Vestnik“ laulaa edelleenkin „johtajien tahdittomuudesta“ kerraten ja märehtien älyttömästi „Bakun“ ja „Neftjanoje Dielon“ johtavia kirjoituksia! Vieläpä

tiflisiläistenkin menshevikkien gruusialainen lehti on katsonut tarpeelliseksi „korottaa äänensä“ säestäessään bakulaisia kadetteja⁷³! Viheliäisiä säestäjiä!

Mutta minkälaisen tulee olla meidän taktiikkamme uuden asiointilan vuoksi?

Naftateollisuudenharjoittajat panivat neuvottelun myttyyn. He haastavat yleislakoon. Merkitseekö se, että meidän on vastattava viipymättömällä yleislakolla? Ei tietenkään! Puhumattakaan siitä, että naftateollisuudenharjoittajat ovat jo ehtineet koota valtavia naftavarastoja, että he ovat jo kauan valmistautuneet vastarintaan yleislakon varalta, me emme saa unohtaa, että me itse emme ole vielä valmiita sellaiseen vakavaan taisteluun. Toistaiseksi meidän on päätävästi kieltäydyttävä taloudellisesta yleislakosta.

Tarkoituksenmukaiseksi, ajankohtaa vastaavaksi perääntymismuodoksi täytyy tunnustaa vain toiminnittain käytävä lakko. Menshevikit, jotka miltei „periaatteen“ vuoksi kieltävät tällaisten lakkojen tarkoituksenmukaisuuden (kts. L. A. Rinin kirjasta⁷⁴), hairahtuvat pahasti. Keväällisten lakkojen kokemus osoittaa, että kun ammattiliitot ja meidän järjestömme osallistuvat aktiivisesti toiminnittain käytävään lakoon, niin se voi osoittautua yhdeksi kaikkein varimmista keinoista proletariaatin yhteenliittämisessä. Sitä lujemmin meidän on tartuttava tähän keinoon: me emme saa unohtaa, että meidän järjestömme tulee kasvamaan vain sen mukaisesti, kuinka aktiivisesti se osallistuu proletariaatin taistelun kaikkiin asioihin.

Sellainen on meidän lähin taktillinen tehtävämme.

Tehtyään tyhjäksi neuvottelukokouksen viranomaiset haluavat nyt hävittää niinsanotun „bakulaisen

vapauden". Merkitseekö se, että meidän pitää mennä kokonaan maanalaisuuteen ja jättää toimikenttä mustille voimille? Ei tietenkään! Riehuipa taantumus miten hyvänsä, hajoittipa se meidän liittojamme ja järjestöjamme miten tahansa, niin se ei voi sittenkään hävittää naftalähde- ja tehdastoimikuntia aiheuttamatta tehtailla ja naftalähteillä „anarkiaa ja yhteenottoja". Meidän velvollisuutemme on lujittaa näitä toimikuntia innostamalla ne sosialismin hengellä ja yhdistämällä ne toiminimittäin. Ja tätä varten on vuorostaan välttämätöntä, että tehtailla ja naftalähteillä olevat solumme esiintyisivät systemaattisesti tällaisten toimikuntien johdossa ja yhdistyisivät vuorostaan omien edustajainsa kautta myöskin toiminimittäin, piirienvälisesti.

Sellaiset ovat meidän lähimmät organisatoriset tehtävämmä.

Täyttämällä nämä lähimmät tehtävät ja lujittamalla siten liittoja ja järjestöämme me pystymme liittämään naftateollisuustyöläisten monituhantisen joukon lujasti yhteen tulevia taisteluja varten naftateollisuuspääomaa vastaan.

Julkaittu „Bakinski Proletari"
lehden № 5 liitteessä,
heinäkuun 20 pnä 1908
Allekirjoitus: K o b u.

Julkaitaan „Bakinski
Proletari" lehden liitteen
tekstin mukaan

PUOLUEKRIISI JA MEIDÄN TEHTÄVÄMME

Kenellekään ei ole salaisuus, että puolueemme potee vaikeata kriisiä. Jäsenten poistuminen puolueesta, järjestöjen lukumäärän supistuminen ja niiden heikkous, niiden irrallisuus toisistaan, yhdistetyn puolueen puuttuminen, — kaikki tämä puhuu siitä, että puolueemme on sairaana, että se potee vakavaa kriisiä.

Ensimmäinen, mikä erikoisesti painaa puoluetta, on sen järjestöjen irrallisuus laajoista joukoista. Oli aika, jolloin meidän järjestömme riveissä oli tuhansia ja nämä veivät mukanaan satoja tuhansia. Puolueellamme oli silloin lujat juuret joukoissa. Nykyään on asianlaita toisin. Tuhansien sijasta järjestöihin on jäänyt kymmeniä, parhaassa tapauksessa satoja. Mitä taas tulee satojen tuhansien johtamiseen, niin siitä ei kannata puhuaakaan. Tosin puolueellamme on laaja aatteellinen vaikutus joukkoihin, joukot tuntevat sen, joukot kunnioittavat sitä. Tässä ennenkaikkea eroakin puolue „vallankumouksen jälkeen“ puolueesta „ennen vallankumousta“. Mutta tähän oikeastaan supistuukin puolueen koko vaikutus. Pelkkä aatteellinen

vaikutus ei kuitenkaan ole vielä likimainkaan riittävä. Asia on niin, että aatteellisen vaikutuksen laajuus murtuu organisatorisen lujittamisen ahtauteen, — siinä on meidän järjestöjemme joukoista irtaantuneisuuden alkulähde. Riittää, kun viitataan Pietariin, jossa vuonna 1907 laskettiin olleen noin 8 tuhatta jäsentä, mutta nyt tuskin kertyy 300—400 jäsentä, niin voidaan heti käsittää kriisin koko vakavuus. Me emme edes puhukaan Moskovasta, Uralista, Puolasta, Donetsin kaivosalueesta j.n.e., jotka ovat samantlaisessa tilassa.

Mutta siinä ei ole vielä kaikki. Puolue ei kärsi vain joukoista irtaantuneisuudesta, vaan myöskin siitä, että sen järjestöt eivät ole millään sidotut toinen toisiinsa, eivät elä samaa puolue-elämää, vaan ovat toisistaan irrallaan. Pietari ei tiedä, mitä tehdään Kaukaasiassa, Kaukaasia ei tiedä, mitä tehdään Uralilla j.n.e., jokainen kolkka elää omaa erikoista elämäänsä. Tarkasti puhuen tosiasiallisesti ei ole enää sitä yhtenäistä, samaa elämää elävää puoluetta, josta me puhuimme ylpeydellä vuosina 1905—1906—1907. Me elämme mitä sopimattomimmassa näpertelyssä. Nykyään ulkomailla ilmestyvät äänenkannattajat „Proletari“⁷⁵ ja „Golos“⁷⁶ toisaalta sekä „Sotsial-Demokrat“⁷⁷ toisaalta eivät yhdistä eivätkä voikaan yhdistää ympäri Venäjää siroteltuja järjestöjä, eivät voi antaa niille yhtenäistä puolue-elämää. Ja outoa olisi luullakin, että ulkomaiset äänenkannattajat, jotka ovat kaukana Venäjän tosioloista, voisivat sitoa yhdeksi puolueen työn, puolueen, joka jo kauan sitten on käynyt läpi kerholaisuuden vaiheen. Tosin toisistaan irrallisilla järjestöillä on paljon yhteistä, joka sitoo niitä toisiinsa aatteel-

lisesti, — niillä on yhteinen, vallankumouksen kritiikkiin kestänyt ohjelma, yhteiset, vallankumouksen hyväksymät käytännölliset periaatteet ja mainehikkaat vallankumoukselliset perinteet. Tässä juuri onkin puolueen „vallankumouksen jälkeen“ toinen tärkeä eroavaisuus puolueesta „ennen vallankumousta“. Mutta siinä ei ole vielä kaikki. Asia on niin, että puoluejärjestöjen aatteellinen yhtenäisyys ei vielä likimainkaan pelasta puoluetta niiden organisatooriselta pirstoutuneisuudelta ja toisistaan irtaantuneisuudelta. Riittää, kun viitataan siihen, että puolueessa ei ole saatu edes yksinkertaista kirjeellistä tiedoittamista vähääkään toivottavalle tasolle. Me emme edes puhukaan puolueen todellisesta sitomisesta yhdeksi elimistöksi.

Siis: 1) puolueen irrallisuus laajoista joukoista ja 2) sen järjestöjen irrallisuus toisistaan — sellainen on puolueen poteman kriisin olemus.

Ei ole vaikea ymmärtää, että kaiken tämän syynä on itse vallankumouksen kriisi, vastavallankumouksen väliaikainen voitto, hiljaisuus hyökkäyksen jälkeen ja vihdoin niiden puolittaisten vapauksien menetys, joita puolue käytti hyväkseen vuosina 1905 ja 1906. Puolue kehittyi, laajeni ja lujittui niin kauan kuin vallankumous kulki eteenpäin, niin kauan kuin olivat olemassa vapaudet. Vallankumous perääntyi, vapauksia ei enää ollut, — ja puolue alkoi kuihtua, alkoi intelligenttien ja sitten myös horjuvimpien työläisten pakeneminen puolueesta. Muuten intelligenttien pakoa joudutti puolueen, oikeastaan eturivin työläisten kasvu, jotka moninaisine pyrkimyksineen olivat kehittyneet „vuoden 1905 intelligenttien niukkaa henkistä pakaa- sia pitemmälle“.

Tämä ei tietenkään vielä merkitse lainkaan sitä, että puolueen pitäisi tulevien vapauksien alkuun saakka värjötellä kriisissä, kuten eräät väärin ajattelevat. Asiahan on niin, että ensiksikin itse vapauksien koitto riippuu suuresti siitä, kykeneekö puolue pääsemään kriisistä terveenä ja uusiutuneena: vapaudet eivät tipu taivaasta, ne saavutetaan muun muassa hyvin järjestetyn työväenpuolueen avulla. Toiseksi, kaikille tunnetut luokkataistelun lait puhuvat meille, että porvariston yhä voimistuva järjestyneisyys aiheuttaa kiertämättä proletariaatin vastaavanlaisen järjestyneisyyden. Ja kaikillehan on tiettyä, että puolueemme ennakolta tapahtuva uusiminen ainoana työväenpuolueena on proletariaattimme, luokan, järjestyneisyyden kasvun välttämätön ehto.

Täten siis puolueen tervehdyttäminen ennen vapauksien koittoa, sen vapauttaminen kriisistä ei ole vain mahdollista, vaan myöskin välttämätöntä.

Koko kysymys on siinä, että löydetään tämän tervehdyttämisen keinot, raivataan ne tiet, joiden kautta puolue 1) saa yhteydet joukkoihin ja 2) liittää yhdeksi elimistöksi toisistaan irtaantuneet järjestöt.

* * *

Miten siis puolueemme voi päästä kriisistä, mitä sitä varten on tehtävä?

Puolue on tehtävä mahdollisimman legaaliseksi ja liitettävä se legaalisen duumaryhmän ympärille, sanovat meille eräät. Mutta miten se voidaan tehdä mahdollisimman legaaliseksi, kun kaikkein vaatimattomimmatkin legaaliset laitokset, kuten kulttuuriyhdistykset j.n.e., ovat ankaran vainon alaisia? Luopumallako

puolueen vallankumouksellisista vaatimuksista? Mutta sehän merkitsisi puolueen hautaamista eikä sen uusimista! Ja sitä paitsi, millä tavalla duumaryhmä voi sitoa puolueen joukkoihin, kun se itse on irrallaan puoluejärjestöistäkin eikä vain joukoista.

On selvää, että tuollainen kysymyksen ratkaisu sotkee sitä vielä enemmän vaikeuttaen puolueen vapautumista kriisistä.

Puoluetehtäviä on siirrettävä mahdollisimman paljon itse työläisille ja vapautettava siten puolue epävakasta intelligenttiaineksista, sanovat meille toiset. Epäilemätöntä on, että puolueen vapauttaminen tarpeettomista vieraista ja tehtävien keskittäminen itse työläisten käsiin auttaisi monessa suhteessa puolueen uusimista. Mutta yhtä selvää on myöskin se, että yksistään vain „tehtävien siirtäminen“ järjestöjen vanhan systeemin vallitessa, puoluetöön vanhojen tapojen vallitessa, ulkomailta „johtamisen“ vallitessa, ei voi sitoa puoluetta joukkoihin ja sementoida sitä yhdeksi kokonaisuudeksi.

Ilmeistä on, että puolinaisilla toimenpiteillä ei saada mitään vakavaa aikaan, — on löydettävä perinpohjaisia keinoja sairaan puolueen perinpohjaista parantamista varten.

Puolue kärsii ennen kaikkea joukoista irtaantuneisuudesta, se täytyy hinnalla millä hyvänsä sitoa näihin joukkoihin. Mutta meidän oloissamme se on mahdollista ennen kaikkea ja pääasiallisesti niiden kysymysten pohjalla, jotka erikoisesti kuohuttavat laajoja joukkoja. Ottakaamme vaikka joukkojen kurjistuminen ja pääoman hyökkäys. Työläisten päitten yli vyöryivät pyörremyrskynä valtavat työnsulut, ja

tuotannon supistaminen, mielivaltaiset lopputilien antamiset, työpalkan alentaminen, työpäivän pidentäminen ja yleensä pääoman hyökkäys on jatkunut tähän saakka. Vaikeaa on kuvitella, minkälaisia kärsimyksiä ja minkälaista ajatuksen jännitystä tuo kaikki aiheuttaa työläisten keskuudessa, kuinka äärettömän paljon työläisten ja isäntien välillä syntyy „väärinkäsityksiä“ ja selkkauksia, kuinka äärettömän paljon työläisten mielissä syntyy tällä pohjalla mielenkiintoisia kysymyksiä. Puuttukoot siis meidän järjestömme yleispoliittisen työn rinnalla väsymättä kaikkiin näihin pieniin yhteenottoihin, yhdistäkööt ne suureen luokkien taisteluun ja, tukiessaan joukkoja niiden jokapäiväisessä vastarinnassa ja vaatimuksissa, esittäkööt elävien tosiasioiden perustalla meidän puolueemme suuria periaatteita. Jokaisellehan pitäisi olla selvää, että vain tällä pohjalla voidaan saada liikkeelle „seinää vasten puristetut“ joukot, vain tällä pohjalla voidaan „irroittaa“ ne kirotusta kuolleesta pisteestä. Mutta niiden „irroittaminen“ tästä pisteestä merkitseekin juuri sitä, että ne liitetään lujasti meidän järjestöjemme ympärille.

Puolueen tehdaskomiteat ovat niitä puolueen elimiä, jotka voisivat kaikkein menestyksellisimmin kehittää tällaista toimintaa joukkojen keskuudessa. Tehdaskomiteoihin kuuluvat eturivin työläiset ovat niitä eläviä ihmisiä, jotka voisivat liittää puolueen ympärille heitä ympäröivät joukot. On vain välttämätöntä, että tehdaskomiteat puuttuisivat väsymättä työläisten taistelun kaikkiin asioihin, puolustaisivat heidän jokapäiväisiä etujaan ja sitoisivat nämä viime mainitut yhteen proletariaatin luokan perusetujen

kanssa. Tehdaskomiteat puolueen tärkeimmiksi lin-
nakkeiksi — sellainen on tehtävä.

Edelleen, tätä samaa joukkoihin lähentymistä var-
ten on välttämätöntä, että puolueen muutkin, yleem-
mät järjestöt rakentuisivat myös joukkojen taloudel-
listen etujen eikä vain niiden poliittisten etujen puo-
lustamisen mukaisesti. On välttämätöntä, ettei järjestön
huomion ulkopuolelle jäisi ainoakaan vähääkään tärkeä
tuotannon ala. Mutta sitä varten on välttämätöntä,
että järjestöä rakennettaessa alueperiaate täyden-
nettäisiin tuotantoperiaatteella, s.o. että esimerkiksi eri
tuotantoalojen tehdaskomiteat ryhmittäisivät eri alapii-
reihin tuotannoittain siinä tarkoituksessa, että nämä
alapiirit yhtyisivät alueellisesti piireihin j.n.e. Ei
haittaa, vaikka alapiirien lukumäärä kasvaisikin
liiaksi, — sen sijaan järjestö voittaa perustansa kestä-
vyyden ja lujouden puolesta, se saa kiinteämmän
yhteyden joukkoihin.

Vieläkin suurempi merkitys kriisistä pääsemiselle
on puoluejärjestön kokoonpanolla. On välttämätöntä,
että kaikissa paikallisissa järjestöissä on mitä koke-
neimpia ja vaikutusvaltaisimpia eturivin työläisiä, että
järjestön asiat keskitetään heidän lujiin käsiinsä, että
he, nimenomaan he, ovat järjestön tärkeimmissä
tehtävissä, käytännöllisistä ja organisatoorisista teh-
tävistä kirjallisiin tehtäviin asti. Ei haittaa, vaikka
tärkeisiin tehtäviin ryhtyneet työläiset eivät osoittau-
tuisikaan kyllin kokeneiksi ja kouliintuneiksi, vaikkapa
he kompastelisivatkin ensi aikoina, — käytäntö ja koke-
neempien tovereiden neuvot laajentavat heidän näkö-
piiriään ja kehittävät heistä loppujen lopuksi liikkeen
todellisia kynäilijöitä ja johtajia. Ei pidä unohtaa, että

Bebelit eivät tipu taivaasta, vaan he kehittyvät vain työssä, käytännössä, ja meidän liikkeemme tarvitsee nykyään enemmän kuin milloinkaan ennen venäläisiä Bebelejä, kokeneita ja lujia johtajia työläisten riveistä.

Tämän vuoksi meidän organisatorisena tunnuksenamme tulee olla: „laajemmaksi tie eturivin miehille puolue työn kaikille aloille“, „enemmän liikkumatilaa heille“!

On itsestään selvää, että paitsi halua ja aloitteellisuutta johtamiseen eturivin miehet tarvitsevat vielä syvällisiä tietoja. Mutta tietoja omaavia työläisiä meillä on vähän. Ja tässä juuri onkin paikallaan kokeneiden ja toimelioiden intelligenttien apu. On perustettava korkeampia kerhoja, eturivin miesten „keskusteluja“, edes yksi jokaiseen piiriin, ja systemaattisesti „käytävä läpi“ marxilaisuuden teoriaa ja käytäntöä, — kaikki tämä poistaisi huomattavasti eturivin miesten vajavaisuuksia kehittämällä heistä tulevia luennoitsijoita ja aatteellisia johtajia. Samanaikaisesti tämän kanssa eturivin miesten on useammin tehtävä selostuksia tehtaillaan, „praktikoitava täydellä höyryllä“ pelkäämättä vaaraa „epäonnistua“ kuulijakunnan silmissä. Täytyy kerta kaikkiaan jättää pois liiallinen ujostelu ja arkuus kuulijakunnan edessä, täytyy aseistautua rohkeudella ja luottamuksella omiin voimiinsa: ei haittaa, vaikka ensi aikoina hairahtuu ja pari kertaa kompastuukin, sillä sitten jo tottuu kävelemään itsenäisesti kuin „Kristus veden päällä“.

Lyhyesti, 1) tarmokas agitatio jokapäiväisten tarpeiden pohjalla, jotka sidotaan proletariaatin koko luokkaa käsittäviin tarpeisiin, 2) tehdaskomiteain järjestäminen ja lujittaminen puolueen kaikkein tär-

keimpinä tukikohtina piireissä, 3) tärkeimpien puolue-
tehtävien „siirtäminen“ eturivin miesten käsiin,
4) eturivin miesten „keskustelujen“ järjestäminen –
sellaisia ovat ne keinot, joiden avulla meidän järjes-
tömmme voivat liittää ympärilleen laajat joukot.

Ei voida olla panematta merkille, että itse elämä
viitoittaa mainitut tiet puoluekriisistä pääsemiselle.
Keskialue ja Urali ovat jo kauan tulleet toimeen ilman
intelligenttejä, siellä työläiset itse hoitavat järjestön
asioita. Sormovossa, Luganskissa (Donetsin kaivosalue)
ja Nikolajevissa työläiset julkaisivat vuonna 1908
lentolehtisiä ja Nikolajevissa lentolehtisten lisäksi vielä
illegaalista äänenkannattajaakin. Ja Bakussa järjestö
on osallistunut ja osallistuu systemaattisesti työläisten
taistelun kaikkiin asioihin, ei ole laskenut eikä laske
ohitseen juuri ainoatakaan työläisten yhteenottoa naf-
tateollisuudenharjoittajain kanssa, harjoittaen tieten-
kin rinnan tämän kanssa yleispoliittista agitatiota.
Tällä muun muassa onkin selitettävissä se, että Bakun
järjestö on tähän asti säilyttänyt yhteytensä joukkoihin.

Näin on asia puolueen laajoihin joukkoihin yhdis-
tämisen keinoihin nähden.

Mutta puolue ei kärsi vain joukoista irtaantuneis-
suudesta. Se kärsii vielä omien järjestöjensä irtaantu-
neisuudesta toisistaan.

Siirrymme tähän viimeiseen kysymykseen.

* * *

Siis, millä tavalla voidaan sitoa keskenään toisistaan
irtaantuneet paikalliset järjestöt, miten voidaan koota
ne yhdeksi yhtenäiseksi, samaa elämää eläväksi puo-
lueeksi?

Voitaisiin luulla, että aika-ajoittain järjestetyt puolueen yleiset konferenssit ratkaisevat tämän tehtävän, liittävät järjestöt yhteen. Tai ulkomailla ilmes-tyvät „Proletari“, „Golos“ ja „Sotsial-Demokrat“ loppujen lopuksi kokoavat ja liittävät puolueen yhteen. Epäilemätöntä on, että niin ensimmäisillä kuin toisil-lakin on suuri merkitys järjestöjen yhdistämisessä. Ainakin tähän asti konferenssit ja ulkomaiset äänen-kannattajat ovat olleet toisistaan irrallaan olevien järjestöjen ainoana yhdistämiskeinona. Mutta ensiksi-kin konferenssit, joita muuten järjestetään hyvin harvoin, voivat liittää järjestöt yhteen vain joksikin ajaksi eivätkä sen vuoksi niin lujasti kuin pitäisi, yleensä: konferenssien välisenä aikana yhteydet kat-keavat ja tosiasiallinen näpertely jää entiselleen. Toi-seksi, mitä tulee ulkomaisiin äänenkannattajiin, niin puhumattakaan siitä, että niitä joutuu Venäjälle sangen rajoitettu määrä, ne jäävät luonnollisesti jälkeen puo-luetyön kulusta Venäjällä eivätkä voi ajoissa huomata ja kosketella työläisiä askarruttavia kysymyksiä — ja siksi — eivät voi sitoa lujilla siteillä yhteen paikallisia järjestöjämme. Tosiasiat osoittavat, että Lontoon edustajakokouksen ajoista lähtien puolue on kyennyt järjestämään kaksi konferenssia⁷⁸ ja julkaisemaan ulkomaisten äänenkannattajain kymmeniä numeroja, mutta siitä huolimatta työ järjestöjemme yhteenliit-tämiseksi todelliseksi puolueeksi, työ kriisistä vapau-tumiseksi on edistynyt hyvin vähän.

Siis, konferenssit ja ulkomaiset äänenkannattajat, jotka ovat sangen tärkeitä puolueen yhteenliittämi-selle, eivät ole kuitenkaan riittäviä kriisistä pääsemisel-le, paikallisten järjestöjen vankalle yhteenliittämislle.

Ilmeistä on, että tarvitaan tehokasta toimenpidettä.

Mutta tällaisena toimenpiteenä voisi olla vain yleisvenäläinen sanomalehti, puolueuetyön keskuksena oleva ja Venäjällä julkaistava sanomalehti.

Pitkin Venäjää sirotellut järjestöt voidaan yhdistää vain yhteisen puolueuetyön pohjalla. Mutta yhteinen työ ei ole mahdollista ilman paikallisten järjestöjen kokemuksen yleistämistä yhteisessä keskuksessa, josta sitten yleistettyä puoluekokemusta levitettäisiin kaikille paikallisille järjestöille. Yleisvenäläinen lehti voisi olla juuri tällaisena keskuksena, puolueuetyötä johtavana, yhdistävänä ja suuntaavana keskuksena. Mutta sitä varten, että se voisi todella johtaa työtä, on välttämätöntä, että sille saapuisi paikkakunnilta jatkuvasti kyselyjä, tiedoituksia, kirjeitä, kirjeenvaihtajain tiedonantoja, valituksia, vastalauseita, työsuunnitelmia, joukkoja kuohuttavia kysymyksiä j.n.e.; että lehden ja paikkakuntien välillä olisi mitä kiintein yhteys, olisivat mitä lujimmat yhdyssiteet; että lehti, jolla täten olisi käytettävissään riittävä määrä aineistoa, voisi ajoissa huomata, kosketella ja valaista välttämättömiä kysymyksiä, laatia aineiston perustalla välttämättömiä ohjeita ja tunnuksia sekä tehdä ne koko puolueen, kaikkien sen järjestöjen omiksi...

Ilman tällaisia ehtoja ei ole puolueuetyön johtoa, ilman työn johtoa ei ole järjestöjen lujaa liittämistä yhdeksi kokonaisuudeksi!

Juuri siksi me korostamme nimenomaan yleisvenäläisen (eikä ulkomaisen) ja nimenomaan johtavan (eikä yksinkertaisesti yleistajuisen) lehden välttämättömyyttä.

Sanomattakin on selvää, että ainoa laitos, joka voi ottaa käsiinsä tällaisen lehden järjestämisen ja johtamisen, on puolueen Keskuskomitea. Puoluetyön johtaminen on ilman sitäkin Keskuskomitean velvollisuus. Mutta nykyään sitä täytetään huonosti, ja seurauksena siitä on paikallisten järjestöjen miltei täydellinen irtaantuneisuus toisistaan. Hyvin järjestetty yleisvenäläinen lehti taas voisi olla Keskuskomitean käsissä kaikkein varmin välikappale puolueen todellisessa yhteenliittämisessä ja puoluetyön johtamisessa. Eikä siinä kaikki, me väitämme, että vain tätä tietä Keskuskomitea voi muuttua näennäisestä keskuksesta todelliseksi, puolueen yleiseksi keskuksiksi, joka tosiasiallisesti liittää puolueen yhteen ja tosiasiallisesti antaa sävyn sen työlle. Tämän vuoksi yleisvenäläisen lehden järjestäminen ja johtaminen on Keskuskomitean suoranainen tehtävä.

Siis, yleisvenäläinen lehti äänenkannattajana, joka liittyy puolueen yhteen ja yhdistää sen tiukasti Keskuskomitean ympärille — sellainen on tehtävä, sellainen on siitä kriisistä vapautumisen tie, jota puolue nykyään potee.

Teemme yhteenvedon sanotusta. Vallankumouksen kriisin seurauksena alkoi kriisi myöskin puolueessa — järjestöt menettivät lujat yhteytensä joukkoihin, puolue pirstoutui erillisiksi järjestöiksi.

Meidän järjestömme on saatava yhteyteen laajojen joukkojen kanssa — se on paikallinen tehtävä.

Mainitut järjestöt on saatava yhteyteen keskenään, yhdistettävä puolueen Keskuskomitean ympärille — se on keskeinen tehtävä.

Paikallisen tehtävän ratkaisemiseksi on rinnan yleispoliittisen agitation kanssa välttämätöntä taloudellinen agitatio kärkevien jokapäiväisten tarpeiden pohjalla, systemaattinen osanotto työläisten taisteluun; puolueen tehdaskomiteoiden järjestäminen ja lujittaminen, puolue tehtävien mahdollisimman suuren määrän keskittäminen eturivin työläisten käsiin, eturivin miesten „keskustelujen“ järjestäminen työläisten lujien ja tiedoilla aseistautuneiden johtajien kasvattamiseksi.

Keskeisen tehtävän ratkaisemiseksi on taas välttämätön yleisvenäläinen lehti, joka yhdistää paikalliset järjestöt puolueen Keskuskomitean kanssa ja liittää ne yhdeksi kokonaisuudeksi.

Vain ratkaisemalla nämä tehtävät puolue voi päästä kriisistä terveenä ja uusiutuneena, vain täyttämällä nämä ehdot puolue voi ottaa itselleen Venäjän sankarillisen proletariaatin arvonn mukaisen etujoukon vastuunalaisen tehtävän.

Sellaisia ovat puoluekriisistä vapautumisen tiedot.

Sanomattakin on selvää, että mitä täydellisemmin puolue tulee käyttämään hyväkseen sitä ympäröiviä legaalisia mahdollisuuksia, Duuman puhujalavasta ja ammattiliitoista osuuskauppoihin ja hautausapukassoihin saakka, sitä pikemmin tulee täytetyksi kriisistä vapauttamisen tehtävä, Venäjän Sosialidemokraattisen Työväenpuolueen uusimisen ja tervehdyttämisen tehtävä.

*Sanomalehti „Bakinski Proletari“
№ 6 ja 7; elokuun 1 ja 27 pntä 1909
Artikkeli ilman allekirjoitusta*

*Julkaistaan lehden tekstin
mukaan*

EDESSÄOLEVASTA YLEISLAKOSTA

Raskasta aikaa elävät Bakun työläiset. Viime vuoden keväällä alkanut naftateollisuudenharjoittajain hyökkäys jatkuu yhä vielä. Työläisten entiset saavutukset riistetään pois viimeistä myöten. Mutta työläisten „pitää“ vaieta ja kärsiä „loputtomasti“.

Työpalkkaa pienennetään sen suoranaisen alentamisen tai asuntovuokrrahojen, lahjapalkkioiden y.m.s. poistamisen muodossa. Työpäivää pidennetään, sillä kolmivuoraisen työn sijalle otetaan kaksivuoroinen ja yli- ja urakkatyöt tehdään tosiasiallisesti pakollisiksi. Niinsanottu „henkilökunnan supistaminen“ jatkuu entiseen tapaan. Työläisiä — varsinkin valveutuneita — eroitetaan turhanpäiväisistä syistä ja aivan syyttäkin. „Mustia listoja“ käytetään mitä kursailemattomimmalla tavalla. „Vakinaisten“ työläisten systeemin tilalle otetaan sellaisten „väliaikaisten“ työläisten systeemi, jotka voidaan milloin hyvänsä jättää ilman ansiotyötä tyhjänpäiväisistä syistä. Sakko- ja lyömis-„systeemi“ on käytännössä koko laajuudessaan. Naftalähde- ja tehdastoimikuntia ei enää tunnusteta. Tapaturmalakia kierretään mitä julkeimmin.

Lääkintäapu on saatettu vähimmäismäärään. „Pakko-työlaki“ kymmenen kopeekan sairaala-apukeräyksestä on edelleenkin voimassa. Terveysolot ja terveydensuojelu ovat rempallaan. Kouluasia ontuu. Ei ole kansantaloja. Ei ole iltakursseja. Ei ole luentoja. On vain lopputilejä ja yhä vain lopputilejä! Mihin saakka naftateollisuudenharjoittajain hävyttömyys on mennyt, näkyy siitä, että monet suuret toiminimet, esimerkiksi „Kaspian yhtiö“, välttyäkseen asuinvuokorahojen maksamiselta, suorastaan kieltävät „omia“ työläisiään menemästä avioliittoon ilman toiminimen hallinnon lupaa. Ja naftakuninkaille tämä kaikki on onnistunut. Tuntiessaan voimansa, nähdessään ovelasti harkitun hyökkäystaktiikan menestyksen he jatkavat työläisten pilkkaamista.

Naftateollisuudenharjoittajain hyökkäyksen menestysellisyys ei ole likimainkaan satunnaista. Se johtuu täydellisesti monista sille otollisista ulkoisista seikoista. Sellainen on ennen kaikkea Venäjällä vallitseva yleinen hiljaisuus, muodostunut vastavallankumouksellinen tilanne, joka antaa otollisen ilmapiirin pääoman hyökkäykselle. Sanomattakin on selvää, että toisenlaisissa oloissa naftateollisuudenharjoittajain pitäisi hillitä ruokahaluaan. Sellainen on myös pogromimies Martynovin johtaman paikallisen hallintovallan suorastaan lakeijamainen palvelevaisuus, kun se on valmis kaikkeen naftateollisuudenharjoittajain hyväksi, — palauttakaamme mieliin vaikkapa „mirzojeviläisten juttu“. Edelleen, työläisten heikko järjestyneisyys, mikä johtuu huomattavalta osaltaan naftatyöläisten joukon epävakinaisuudesta. Naftatyöläisten merkitys taistelussa naftateollisuudenharjoittajia vas-

taan on kaikille selvä, mutta juuri he ovat eniten sidottuja maaseutuun ja vähimmin „kykeneviä“ järjestyneeseen taisteluun. Vihdoin työpalkan jakaantuminen moniin osiin (se muodostuu muun muassa lahjapalkkioista, asuntovuokra-, matka- ja saunarahosta y.m.s.), mikä seikka helpottaa sen pienentämistä. Ilman muuta on selvää, että työpalkan suoranaisten pienentäminen ei ole niin helppoa kuin sen naamioitu osittainen pienentäminen poistamalla vähitellen lahjapalkkiot, asuntovuokra-, matka- ja saunarahat y.m.s., jolloin säilyy harhakuva „itse“ työpalkan jäämisestä entisen suuruiseksi.

On luonnollista, että naftateollisuudenharjoittajain kokemuksen ja järjestyneisyyden kasvun yhteydessä tämä kaikki helpottaa huomattavasti pääoman hyökkäystä naftamaailmassa.

Milloin tämä naftakuninkaiden raivokas hyökkäys päättyy, löytyykö heidän röyhkeydelleen rajaa — se riippuu siitä, kohtaavatko he työläisten puolelta voimakkaan ja järjestyneen vastarinnan.

Toistaiseksi on selvää se, että naftateollisuudenharjoittajat haluavat „lopullisesti“ nujertaa työläiset, lyödä „kerta kaikkiaan“ taisteluhaluun alas ja tehdä „omista“ työläisistään „hinnalla millä hyvänsä“ kuuliaisia orjia. Tuota tarkoituspäätä he tavoittelivat jo viime vuoden keväällä, jolloin he, pantuaan neuvottelukokouksen myttyyn, yrittivät provosoida työläisiä järjestymättömään yleislakkoon tehdäkseen näistä kerralla lopun. Samaa tarkoituspäätä he tavoittelevat nytkin hyökätessään ilkeämielisesti ja järjestelmällisesti työläisiä vastaan ja kiihoittaessaan usein heitä vaistovaraisiin esiintymisiin.

Työläiset ovat vielä toistaiseksi vaiti, kärsivät ääneti naftateollisuudenharjoittajain iskut ja kokoovat vihan sydämeensä. Mutta ottaen huomioon toiselta puolen sen, että naftateollisuudenharjoittajat käyvät yhä röyhkeämmiksi riistämällä pois jäljelle jääneet murusetkin, saattamalla työläiset kerjäläisyyteen, pitämällä heitä pilkkanaan ja provosoimalla heitä vaistovaraisiin vihanpurkauksiin; ja toiselta puolen sen, että työläisten kärsivällisyys ehtyy yhä enemmän ja sen tilalle tulee synkkä, yhäti voimistuva tyytymättömyyden nurina naftateollisuudenharjoittajia vastaan, — ottaen kaiken tämän huomioon voidaan varmuudella sanoa, että naftateollisuustyöläisten tyytymättömyyden purkaus on suorastaan kiertämätön lähitulevaisuudessa. Joko tahi: joko työläiset tulevat todellakin „loputtomasti“ kärsimään painuen orjamaisen nöyriä kiinalaisten kulien asemaan — tahi he nousevat naftateollisuudenharjoittajia vastaan raivaten tien parempaan elämään. Joukkojen keskuudessa yhä kasvava suuttumus on todistuksena siitä, että työläiset lähtevät varmasti jälkimmaiselle tielle, naftateollisuudenharjoittajia vastaan käytävän taistelun tielle.

Ja naftateollisuuden tila on sellainen, että se tekee täysin mahdolliseksi paitsi työläisten puolustustaistelun, paitsi entisten asemien säilyttämisen, myöskin hyökkäykseen siirtymisen, uusien asemien valtaamisen, työpalkan edelleen kohottamisen, työpäivän edelleen lyhentämisen j.n.e.

Todellakin, kun naftateollisuudenharjoittajain voitot verrattuna Venäjän ja Euroopan muiden teollisuudenharjoittajain voittoihin ovat nykyään satumai-

sen suuret; kun naftamarkkinat eivät suinkaan supistu, vaan päinvastoin kasvavat vallaten uusia alueita (esimerkiksi Bulgarian); kun suihkuavien naftalähteiden määrä yhä suurenee; kun naftan hinnat eivät suinkaan alene, vaan päinvastoin ovat nousemassa, — niin eikö ole selvää, että työläisillä on täysi mahdollisuus murskata orjamaisen kärsivällisyyden kahleet, heittää syrjään häpeällisen vaikenemisen ies, nostaa vastahyökkäyksen lippu naftateollisuudenharjoittajia vastaan ja voittaa heiltä uudet, paremmat työehdot?..

Mutta muistaen kaiken tämän ei saa unohtaa sitäkään, että edessäoleva yleislakko tulee olemaan kaikkein vakavin, kaikkein pitkäaikaisin ja sitkein kaikista tähän mennessä Bakussa olleista lakoista. Tulee ottaa huomioon, että kun edellisissä lakoissa meitä auttoivat 1) yleinen nousu Venäjällä, 2) siitä johtuva paikallisten hallintoviranomaisten suhteellinen „puolueettomuus“, 3) kokemuksen puute ja järjestymättömyys naftateollisuudenharjoittajilla, jotka menivät päästään sekaisin heti ensimmäisen lakon aikana, — niin nyt meillä ei ole ensimmäistä, ei toista eikä kolmatta. Yleinen nousu on vaihtunut yleiseen hiljaisuuteen, joka rohkaisee naftateollisuudenharjoittajia. Paikallisten hallintoviranomaisten suhteellinen „puolueettomuus“ on vaihtunut sen täydelliseen valmiuteen ottaa käytäntöön kaikki „rauhottamis“-keinot. Naftateollisuudenharjoittajain kokemattomuus ja järjestymättömyys on vaihtunut heidän järjestyneisyyteensä. Vieläpä naftateollisuudenharjoittajat ovat siinä määrin harjaantuneet taistelussa, että he itse kiihoittavat työläisiä lakkoihin. He ovat valmiita provosoimaan työläiset vaikka yleislakkoonkin, kunhan se vain olisi

järjestymätön ja antaisi mahdollisuuden „kerralla nujertaa“ työläiset.

Tämä kaikki puhuu siitä, että työläisten edessä on vakava ja vaikea taistelu järjestyneitä vihollisia vastaan. Taistelu on kiertämätön. Voitto on mahdollinen monista epäsuotuisista ehdoista huolimatta. On vain välttämätöntä, että työläisten taistelu ei olisi vaistovaraista, hajanaista, vaan järjestynyttä, suunnitelmallista ja tietoista.

Vain tällä ehdolla voidaan odottaa voittoa.

Me emme tiedä, milloin yleislakko nimenomaan alkaa, — mutta ei ainakaan silloin, kun se on otollinen naftateollisuudenharjoittajille. Tiedämme toistaiseksi vain sen, että on aloitettava nyt heti yleislakon voimaperäinen valmistelutyö ja käytettävä siihen järjen, tarmon ja rohkeuden koko voimaa.

Yhteenliittyneisyytemme ja järjestyneisyytemme lujittaminen — sellainen on meidän valmistelutyömme lippu.

Tämän vuoksi on nyt heti ryhdyttävä työläisten laajaan yhteenliittämiseen sosialidemokratian ympärille, liittojen ympärille. Ennen kaikkea on tehtävä loppu järjestön kahtiajakautumisesta yhdistämällä molemmat ryhmät yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. On tehtävä loppu kahtiajakautumisesta myöskin liitoissa yhdistämällä ne yhdeksi voimakkaaksi liitoksi. On elvytettävä naftalähde- ja tehdastoimikunnat, juurrutettava niihin sosialismin henki, saatava ne yhteyteen joukkojen kanssa ja niiden kautta päästävä yhteyteen koko naftatyöläisten armeijan kanssa. On ryhdyttävä käsittelemään yhteisiä vaatimuksia, jotka voivat liittää työläiset yhdeksi voimakkaaksi armeijaksi. On

puututtava kaikkiin työläisten ja naftateollisuudenharjoittajain välisiin yhteenottoihin ja liitettävä siten käytännössä työläisiä sosialidemokratian ympärille. Sanalla sanoen on valmistauduttava väsymättömästi, kaikin voimin, että lähestyvä, vaikea, mutta kunniallas yleislakko voitaisiin ottaa vastaan asiaankuuluvalla tavalla.

Me kutsumme yksimieliseen työhön taloudelliseen yleislakkoon valmistautumisessa.

*Sanomalehti „Bakinski Proletari“
№ 7, elokuun 27 pnä 1909
Allekirjoitus: K. K o ...*

*Julkaistaan lehden tekstiin
mukaan*

PUOLUEESTA ⁷⁹

Alempana julkaisemme Bakun komitean päätöslauselman erimielisyyksistä „Proletari“ lehden toimituksessa. Nuo erimielisyydet eivät ole uutuus, niiden johdosta on jo kauan käyty väittelyä ulkomaisessa lehdistössämme. Puhutaan jopa kahtiajakautumisesta bolshevikkien ryhmässä. Mutta Bakun työläiset tuntevat vähän tai eivät tunne lainkaan näitä erimielisyyksiä. Sen vuoksi katsomme välttämättömäksi antaa ennen päätöslauselmaa muutamia selityksiä.

Ennen kaikkea kahtiajakautumisesta bolshevikkien ryhmässä. Me ilmoitamme, että ryhmässä ei ole eikä ole ollut minkäänlaista kahtiajakautumista, on vain erimielisyyksiä legaalisia mahdollisuuksia koskevassa kysymyksessä. Ja tämänlaatuisia erimielisyyksiä on aina ollut ja tulee aina olemaan sellaisessa aaterikkaassa ja toimekkaassa ryhmässä kuin bolshevikki-ryhmä on. Jokaiselle on tunnettua, että yhteen aikaan ryhmässä oli aika vakavia erimielisyyksiä agraariohjelmalla, partisaaniesiintymisiä, liittoja ja puoluetta koskevissa kysymyksissä, ja siitä huolimatta ryhmässä ei tapahtunut kahtiajakautumista, sillä kaikkien

muiden suurten taktillisten kysymysten alalla ryhmässä vallitsi täydellinen yksimielisyys. Samaa on sanottava tästäkin tapauksesta. Siis puheet kahtiajakautumisesta ryhmässä ovat silkkaa keksintöä.

Mitä tulee itse erimielisyyksiin, niin „Proletarin“ laajennetussa toimituksessa⁸⁰, johon kuuluu 12 henkilöä, on tullut esiin kaksi virtausta: toimituksen enemmistö (10 henkilöä kahta vastaan) ajattelee, että legaalaisia mahdollisuuksia liittojen, klubien ja erikoisesti Duuman puhujalavan muodossa on käytettävä puolueen lujittamisen hyväksi, että puolueen ei pidä kutsua duumaryhmää pois Duumasta, että sen on päinvastoin autettava ryhmää korjaamaan virheensä ja harjoittamaan Duoman puhujalavalta oikeata ja avointa sosialidemokraattista agitatiota. Toimituksen vähemmistö (kaksi), jonka ympärille ryhmittyvät niin sanotut otzovistit ja ultimativistit, ajattelee päinvastoin, että legaalisisilla mahdollisuuksilla ei ole erikoista arvoa, duumaryhmää se katselee epäluottamuksella, se ei pidä tarpeellisena ryhmän tukemista ja on valmis määrättyssä tilanteessa kutsumaan sen poisikin Duumasta.

Bakun komitean mielestä toimituksen vähemmistön kanta ei vastaa puolueen ja proletariaatin etuja, ja siksi se asettuu päättävästi toimituksen enemmistön kannalle, jonka edustajana on toveri Lenin.

BAKUN KOMITEAN PÄÄTÖSLAUSELMA ERIMIELISYYKSISTÄ „PROLETARIN“ LAAJENNETUSSA TOIMITUKSESSA

Bakun komitea on käsitellyt asioidentilaa „Proletarin“ laajennetussa toimituksessa niiden painettujen aineistojen perusteella, jotka toimituksen kumpikin

osa on lähettänyt, ja tullut seuraavaan johtopäätöksen.

1) Asian oleelliselta näkökannalta katsottuna toimituksen enemmistön kanta Duumassa ja sen ulkopuolella tehtävän työn kysymyksissä on ainoa oikea kanta. BK:n mielestä vain tällaista kantaa voidaan sanoa todella bolshevistiseksi, bolshevistiseksi hengen eikä vain kirjaimen puolesta.

2) Ryhmässä esiintyvänä virtauksena „otzovismi“ on seuraus puolueelle vahingollisesta legaalisten mahdollisuuksien, erikoisesti Duuman puhujalavan aliarvioimisesta. BK väittää, että nykyisissä hiljaisuuden oloissa, jolloin ei ole muita vakavampia avoimen sosialidemokraattisen agitation keinoja, Duuman puhujalavan kautta tehtävä työ voi olla ja sen on oltava eräs puolueen tärkeistä aloista.

3) „Ultimatismi“ alituisena puoluekurin muistuttamisena duumaryhmälle ei muodosta bolshevikki-ryhmässä minkäänlaista virtausta. Mutta sikäli kuin se pyrkii ottamaan erikoisen virtauksen kannan, joka rajoittuu esittelemään KK:n oikeuksia duumaryhmään nähden, niin „ultimatismi“ on pahimman lajin „otzovismia“. BK väittää, että vain KK:n väsymätön työ ryhmässä ja ryhmään nähden voi tehdä viimemainitun todella puoluekantaiseksi ja kurinalaiseksi. BK:n mielestä tosiasiat duumaryhmän toiminnassa viime kuukausien ajalla todistavat tämän kaiken silminnähtävän selvästi.

4) Niinsanottu „jumalanrakentaminen“ kirjallisena virtauksena ja yleensä uskonnollisten ainesten tuominen sosialismiin on seuraus epätieteellisestä ja siksi proletariaatille vahingollisesta marxilaisuuden perusteiden

tulkinnasta. BK korostaa, että marxilaisuus ei ole muodostunut ja kehittynyt määrätyksi maailmankatsomukseksi liiton tuloksena uskonnollisten ainesten kanssa, vaan niitä vastaan käydyn säälimättömän taistelun tuloksena.

5) Kaiken edelläsanotun perusteella BK katsoo, että yhtenä puolueyön tämän hetken päivänpolttavista tehtävistä on säälimätön aatteellinen taistelu mainittuja virtauksia vastaan, jotka ryhmittyvät toimituksen vähemmistön ympärille.

6) Toiselta puolen sen perusteella, että toimituksen molemmat osat, huolimatta niiden yllämainituista erimielisyyksistä, ovat puolueryhmälle suurinerkityksellisissä kysymyksissä toistensa kanssa samaa mieltä (tilannearvio, proletariaatin ja muiden luokkien osuus vallankumouksessa j.n.e.), — BK ajattelee, että puolueyhmän yhtenäisyys ja siis myöskin toimituksen kummankin osan yhteistyö on mahdollista ja välttämätöntä.

7) Tämän vuoksi BK ei hyväksy toimituksen enemmistön organisatoorista politiikkaa ja paneo vastalauseensa kaikkia toimituksen vähemmistön kannattajien „keskuudestamme ulosheittämissä“ vastaan. Samoin BK esittää vastalauseensa tov. Maksimovin käyttäytymistä vastaan, joka ilmoitti olevansa alistumatta toimituksen päätöksiin ja antoi siten uuden aiheen uusille ja vieläkin suuremmille kahnauksille.

8) Muodostuneen epänormaalin tilanteen lopettamiseksi BK ehdottaa käytännöllisenä toimenpiteenä bolshevikkien konferenssin koollekutsumista rinnakkaisena puolueen yleisen konferenssin kanssa⁸¹.

BK pidättäytyy toistaiseksi tekemästä määriteltyä päätöstä „NN:n koulua“ ja „vasemmistomenshevikkeihin“ suhtautumista koskevista kysymyksistä, koska sillä ei ole käytettävissään riittävästi aineistoa.

Elokuun 2 pnä 1909

*Sanomalehti „Bakinski Proletari“ № 7.
Elokuun 27 pnä 1909*

*Julkaistaan lehden tekstin
mukaan*

JOULUKUUN LAKOSTA JA JOULUKUUN SOPIMUKSESTA

(Viidennen vuosipäivän johdosta)

Toverit!

Tänään tulee kuluneeksi 5 vuotta siitä päivästä, kun Bakun piireissä julistettiin joulukuussa 1904 taloudellinen yleislakko.

Näinä päivinä tulee kuluneeksi 5 vuotta siitä ajasta, kun työläiset ja naftateollisuudenharjoittajat laativat kuuluisan joulukuun sopimuksen, meidän „masutti-perustuslakimme“.

Me muistelemme ylpeydellä noita päiviä, sillä ne olivat meidän voittomme päiviä ja naftateollisuudenharjoittajain tappion päiviä!

Silmiemme eteen nousee meille kaikille tunnettu mainehikas kuva siitä, kuinka lakossa olevien työläisten tuhantiset joukot piiritettyään „Elektritsheskaja Sila“ tehtaan sanelivat edustajilleen joulukuun vaatimuksiaan ja kuinka „Elektritsheskaja Silaan“ paenneet ja työläisten piirittämät naftateollisuudenharjoittajain edustajat „ilmaisivat solidaarisuutensa“, allekirjoittivat sopimuksen ja „suostuivat kaikkeen“...

Se oli köyhien proletaarien todellinen voitto rikkaista kapitalisteista, voitto, joka pani alun „uudelle järjestykselle“ naftateollisuudessa.

Ennen joulukuun sopimusta me olimme tehneet työtä keskimäärin 11 tuntia päivässä, mutta sopimuksen jälkeen säädettiin työ 9-tuntiseksi ja naftan nostossa työskenteleville työläisille otettiin vähitellen käytäntöön kahdeksantuntinen työpäivä.

Ennen joulukuun sopimusta me saimme palkkaa keskimäärin 80 kopeekkaa, mutta sopimuksen jälkeen palkka kohotettiin ruplaan ja muutamiin kopeekkoihin päivältä.

Ennen joulukuun lakkoa meille ei maksettu asuntovuokratrahoja eikä turvattu asunnoilla, mutta lakon avulla me saimme verstayöläisille kummatkin, tehtäväksi jäi vain niiden ulottaminen myöskin muita työläisiä käsittäviksi.

Ennen joulukuun lakkoa naftalähteillä ja tehtailla vallitsi pääoman renkien täydellinen mielivalta, jotka rankaisematta löivät ja sakottivat meitä, mutta lakon ansiosta vakiintui määrätynlainen järjestys, määrätynlainen „perustuslaki“, jonka nojalla me saimme mahdollisuuden tahtomme ilmaisemiseen edustajiemme kautta, yhdessä neuvotella naftateollisuudenharjoittajain kanssa ja yhdessä järjestää keskinäissuhteemme heidän kanssaan.

„Amsharasta“⁸² ja „kuormajuhdasta“ me muutuimme kerralla ihmisiksi, jotka taistelevat paremman elämän puolesta!

Tämän kaiken antoi meille joulukuun lakko ja joulukuun sopimus!

Mutta siinä ei ole vielä kaikki. Tärkeintä, mitä joulukuun taistelu meille antoi, on luottamus omiin voimiimme, voitonvarmuus, valmius uusiin otteeluihin, tietoisuus siitä, että kapitalistisen orjuu-

tuksen kahleet voidaan lyödä murskaksi ainoastaan omin käsin.

Sen jälkeen me kuljimme aina vain eteenpäin kohottaen työpalkkaa, ulottaen asuntovuokrarahojen maksamisen naftatyöläisiä käsittäväksi, lujittaen „masutti-perustuslakia“, saaden aikaan naftalähde- ja tehdastoimikuntien osittaisen tunnustamisen, järjestäytyen liittoihin, liittyen yhteen sosialidemokratian ympärille...

Mutta tätä ei kestänyt kauan. Vallankumouksen perääntymisen ja vastavallankumouksen voimistumisen jälkeen, varsinkin vuoden 1908 alusta lähtien, naftateollisuudenharjoittajat alkavat riistää takaisin aikaisempia voittoja vedoten farisealaisesti naftatuotannon ja -markkinoiden supistumiseen. He riistävät takaisin lahjapalkkiot ja asuntovuokrarahat. He ottavat käytäntöön kaksivuoroisen työn ja 12-tuntisen työpäivän kolmivuoroisen työn ja 8-tuntisen työpäivän asemesta. He supistavat lääkintäapua. He ovat jo ottaneet pois kansantalot ja ottavat pois kouluja, antavat niille vain vaivaisia lantteja samaan aikaan kun poliisilaitokseen kulutetaan vuosittain yli 600 tuhatta ruplaa. Me emme edes puhukaan lyömisten ja sakoittamisten ottamisesta jälleen käytäntöön, toimikuntien hajoittamisesta, liittojen vainoamisesta suurpääoman rengin, tsaarin hallituksen käskyläisten toimesta...

Täten siis viimeiset kaksi vuotta eivät ole ainoastaan pakoittaneet meitä luopumaan asemamme edelleen parantamisesta, vaan myös huonontaneet entistä asemaa, ottaneet takaisin aikaisemmat voittomme työntäen meidät entisiin, ennen joulukuuta vallinneisiin oloihin.

Niinpä nyt tänään, joulukuun 13 pnä, joulukuun voittoisan lakon viisivuotispäivänä, lakon, jolloin naftateollisuudenharjoittajat vapisivat meidän edessämme, mutta me hyökkäsimme ja valloitimme uusia oikeuksia, — nimenomaan tänään nousee eteemme vakava kysymys, joka askarruttaa naftatyöläisten joukkoja: tulemmeko vielä kauankin vaikenemaan, onko kärsivällisyydellämme rajoja ja eikö meidän pidä murtaa vaikenemisen kahleet ja nostaa taloudellisen yleislakon lippu elinkysymyksiämme koskevien vaatimusten puolesta?

Päätelkää itse. Tämän vuoden naftantuotanto on noussut 500 miljoonaan puutaan — lukuun, johon tuotanto ei ole päässyt yhtenäkkään vuonna viimeisten neljän vuoden aikana. Naftan hinnat eivät ole laskeneet lainkaan, sillä keskimääräinen hinta vuoden ajalta saadaan sama kuin viime vuonnakin: 21 kopeekkaa. Suihkulähdenahtaa, joka ei vaadi kulunkeja, on yhä enemmän ja enemmän. Markkinat laajenevat päivästä toiseen niiden luopuessa kivihielestä ja siirtyessä naftaan. Naftan vienti kasvaa jatkuvasti. Mutta mitä enemmän naftateollisuudenharjoittajain asiat paranevat, mitä enemmän he puristavat työläisistä „voittoa“, sitä sietämättömämmiksi he käyvät viimemainittuja kohtaan, sitä voimakkaammin he kuristavat työläisiä, sitä innokkaammin antavat lopputilejä valveutuncille tovereille, sitä päättävämmiin riistävät viimeisetkin muruset!

Eikö ole selvää, toverit, että tilanne naftateollisuudessa käy yhä suotuisammaksi naftatyöläisten yhteiselle taistelulle ja että naftateollisuudenharjoittajain kiihoittavat teot työntävät työläisiä väistämättömästi tällaiseen taisteluun?

Sillä jompi kumpi, toverit: joko me tulemme loputtomasti kärsimään ja painumme äänettömien orjien asemaan, — tai nousemme yhteiseen taisteluun yhteisten vaatimustemme puolesta.

Koko meidän menneisyytemme ja nykyisyytemme, meidän taistelumme ja voittomme puhuvat siitä, että me valitsemme jälkimmäisen tien, yleislakon tien työpalkan kohottamisen ja kahdeksantuntisen työpäivän puolesta, työläiskyliä ja asuntovuokrarahojen puolesta, kansantalojen ja koulujen puolesta, lääkintäavun ja tapaturmakorvauksen puolesta, naftalähde- ja tehdastoimikuntien sekä liittojen oikeuksien puolesta.

Ja huolimatta ennenkuulumattomista vainoista, huolimatta naftateollisuudenharjoittajain yhä kasvavasta järjestäytyneisyydestä me otamme omamme, toverit, ja jos me voimistamme työtämme yleislakkoon valmistautumisessa, jos me lujitamme naftalähde- ja tehdastoimikuntiamme, jos me laajennamme liittojamme, jos me liitymme sosialidemokratian ympärille, niin me voimme panna isäntämme yhtä ahtaalle kuin viisi vuotta sitten.

Sosialidemokratia johti meidät voittoon joulukuussa 1904, se myös johtaa meidät tuleviin voittoihin järjestyneen yleislakon kautta.

Niin puhuu mainehikkaan joulukuun taistelun kokemus.

Siis innostakoon meitä tämä päivä, vuoden 1904 joulukuun voittoisan lakon alkamispäivä, yksimieliseen ja sitkeään työhön yleislakkoon valmistautumisessa!

Olkoon meidän yleinen myötätuntomme tätä päivää kohtaan naftateollisuudenharjoittajille pahaentei-

senä merkkinä lähenevästä sosialidemokratian johtamasta yleislakosta!

Eläköön lähenevä yleislakko!

Eläköön sosialidemokratia!

VSDTP:n Bakun komitea

Joulukuun 13 pnä 1909

*Julkaistu erillisenä
julistuksena*

*Julkaistaan julistuksen tekstin
mukaan*

KIRJEITÄ KAUKAASIASTA⁸³

I

BAKU

NAFTATEOLLISUUDEN TILA

Maassa tapahtuneen eräänlaisen „rauhoittumisen“ jälkeen, Venäjällä korjatun hyvän sadon jälkeen ja töiden vilkastuttua keskisellä teollisuusalueella naftateollisuus on astunut eräänlaisen nousun vaiheeseen. Osittaislakkojen uskalletun luonteen vuoksi (ankarien poliittisten vainojen ja naftateollisuudenharjoittajain järjestyneisyyden kasvun johdosta) lakkojen aiheuttama naftan tuotannon vajeus pieni ni noin puoleksi miljoonaksi puudaksi (vuonna 1908 se oli 11 ja vuonna 1907 — 26 milj. puutaa). Lakkojen puuttuminen ja naftan noston tasaisesti jatkuminen ovat olleet suihkulähdenaftan määrän kohottamisen suotuisia ehtoja. Naftateollisuuden tilassa tapahtunut (suhteellinen) lujittuminen on taas palauttanut sille viime vuosina menetetyt markkinat. Naftan tuotanto on kohonnut tänä vuonna 500 miljoonaan puutaan — lukuun, johon tuotanto ei ole päässyt yhtenäkkään vuonna viimeisten neljän vuoden aikana (viime vuonna 467 milj. puutaa). Sen johdosta, että keskisellä teollisuusalueella on nestemäisen polttoaineen kysyntä kasvanut ja Kaakkoinen, Rjazanin—Uralin ja Mosko-

van—Kasanin rautatiet ovat siirtyneet Donetsin kivihiilestä naftaan, on naftan vienti tänä vuonna huomattavasti ylittänyt viime vuoden viennin. Vastoin naftateollisuudenharjoittajain voivotteluja naftan hinnat eivät ole laskeneet, vaan jääneet entiselleen, sillä keskimääräinen hinta vuodelta saadaan sama kuin viime vuonnakin (21 kopeekkaa). Ja suunnatut porausreiät puhkeavat tämän tästä suihkulähteiksi palkitun naftateollisuudenharjoittajia naftasateella.

Sanalla sanoen naftateollisuudenharjoittajain „asiat“ paranevat.

Mutta taloudelliset sortotoimenpiteet eivät suinkaan heikkene, vaan päinvastoin voimistuvat yhä enemmän. „Lahjapalkkiot“ ja asuntovuokrat rahat otetaan pois. Kolmivuoroisen työn (8 tunnin työ) tilalle otetaan kaksivuoroinen (12 tunnin työ), ja urakka-tylytyöt tehdään järjestelmällisiksi. Lääkintäapu ja menot kouluihin supistetaan vähimmäismäärään (mutta poliisilaitokseen naftateollisuudenharjoittajat kuluttavat vuosittain yli 600 tuhatta ruplaa!). Ruokalat ja kansantalot on jo otettu pois. Naftalähde- ja tehdastoimikunnat ja ammattiliitot sivuutetaan täydellisesti, valveutuneita tovereita eroitetaan työstä kuten ennenkin. Sakottamiset ja lyömiset otetaan jälleen käyttöön.

Tsaarin hallituksen palvelijat — poliisi- ja santarmit — ovat täydellisesti naftakuninkaiden käytettävissä. Bakun nafta-alueiden ahtaminen täyteen urkkijoita ja provokaattoreita, työläisten joukkokoittaminen pienimmästäkin yhteenotosta naftateollisuudenharjoittajain kanssa, tosiasiallisten „vapauksien“ — Bakun erikoisoikeuksien — täydellinen hävit-

täminen ja vangitsemisia vangitsemisten jälkeen, — sellainen on kuva paikallisten hallintoviranomaisten „perustuslaillisesta“ toiminnasta. Se onkin ymmärrettävää: ensinnäkin „luontonsa“ puolesta he eivät voi olla tukahduttamatta kaikenlaista, vaikkapa vain aivan alkeellisintakin „vapautta“; toiseksi he ovat velvolliset tekemään siten vielä siksi, että naftateollisuudelle, joka antaa vuosittain valtiolle vähintään 40 miljoonaa ruplaa „tuloja“ puuta- ja osuusmaksuina valtion naftalähdepalstoilta, aksiiseina ja kuljetusmaksuina, on „tarpeen“ rauhallisuus ja naftannoston keskeytymättömyys. Me emme edes puhukaan siitä, että kaikenlaiset häiriöt naftateollisuudessa vaikuttavat painostavasti keskiseen teollisuusalueeseen, ja se vuorostaan saattaa epäjärjestykseen hallituksen „asioita“. Tosin vielä joku aika sitten hallitus katsoi tarpeelliseksi sallia eräänlaisen „vapauden“ nafta-alueilla järjestäen työläisten ja naftateollisuudenharjoittajain „neuvottelukokouksia“. Mutta tämä tapahtui menneisyydessä, jolloin vastavallankumouksen mahdollisuudet eivät näyttäneet vielä selviltä, — silloin työläisten mielistelemisen politiikka oli edullisinta politiikkaa. Nyt tilanne on jo selvinnyt, vastavallankumous on lujittunut „lopullisesti“, — ja petomaisten vainojen politiikka on tullut mielistelypolitiikan tilalle, pogromimies Martynov on ottanut makeakielisen Dzhunkovskin paikan.

Mutta samaan aikaan työläiset vapautuvat lopullisesti harhaluulosta osittaislakkojen tarkoituksenmukaisuuteen nähden, he alkavat yhä päättäväisemmin puhua taloudellisesta yleislakosta. Se seikka, että naftateollisuudenharjoittajain „asiat“ paraneyat, mutta

kiristystoimenpiteet siitä huolimatta lisääntyvät, kuohuttaa heitä sydänjuuria myöten ja virittää heissä taistelumieltä. Ja mitä jyrkemmin entisiä voittoja riistetään takaisin, sitä täydellisemmin työläisten mielissä kypsyy yleislakon ajatus, sitä suuremmalla kärsimättömyydellä he „odottavat“ lakon „julistamista“.

Järjestö on ottanut huomioon sekä naftateollisuuden tilan, joka on suotuinen lakolle, kuin myöskin työläisten lakkomielialan ja päättänyt aloittaa yleislakkoon valmistautumisen työn. Nykyään Bakun komitea suorittaa kyselyä joukkojen keskuudessa ja laatii yhteisiä vaatimuksia, jotka kykenevät liittämään yhteen koko naftateollisuusproletariaatin. Kaiken todennäköisyyden mukaan vaatimuksiin tulevat sisältymään: 8-tuntinen työpäivä, työpalkan korottaminen, ylitöinä tehtävien urakkatöiden lakkauttaminen, lääkintäavun parantaminen, työläiskylät ja asunovuokrat, kansantalot ja koulut, toimikuntien ja liittojen tunnustaminen. Järjestö ja sen toimeenpaneva elin, Bakun komitea, ajattelevat, että vastavallankumouksen voimistumisesta ja naftateollisuudenharjoittajain kasvavasta järjestyneisyydestä huolimatta työläisten onnistuu saavuttaa tarkoituksensa, jos he asettavat vihollisvoimia vastaan oman luokkajärjestyneisyytensä naftalähde- ja tehdastoimikuntien yhdistämisen, liittojen laajentamisen ja lujittamisen sekä sosialidemokratian ympärille yhteenliittymisen muodossa. Ajankohdan valinta riippuu monista erilaisista ehdoista, joita on vaikea ennakoita määrittellä. Nyt on jo kuitenkin selvää se, että lakko on kiertämätön ja siihen täytyy valmistautua hukkaamatta „ainoatakaan minuuttia“...

NAFTA-ALUEEN ITSEHALLINTO

Naftateollisuuden vilkastuminen ei ole ainoa tärkeä ilmiö Bakun proletariaatin elämässä. Yhtä tärkeä tapahtuma on meillä äskettäin alkanut „zemstvokamppailu“. Me tarkoitamme Bakun nafta-alueen itsehallintoa. Sisäasiain ministeriön tunnettujen „olettamusten“ jälkeen reunamaiden zemstvosta ja sen jälkeen, kun Kaukaasian käskynhaltija oli antanut vastaavan „kirjelmän“ käytännöllisistä toimenpiteistä zemstvojen järjestämiseksi Kaukaasiassa, naftateollisuudenharjoittajat ryhtyivät laatimaan nafta-alueen itsehallinnon luonnosta. Luonnoksen peruskohdat, jotka seuraava (28.) naftateollisuudenharjoittajain edustajakokous epäilemättä vahvistaa, ovat pääpiirteissään seuraavanlaiset. Naftatuotantopiiri (Balahany, Romany, Sabuntshi, Surahany ja Bibi-Eibat) eroitetaan kaupungista ja kihlakunnasta erilliseksi zemstvovyksiköksi, joka nimitetään nafta-alueen itsehallinnoksi. Nafta-alueen itsehallinnon toimipiiriin kuuluvat: vesihuolto, valaistus, teiden rakentaminen, raitiotieliikenne, lääkintä-apu, kansantalot, koulut, teurastamojen, saunojen, työläiskylien j.n.e. rakentaminen. Yleensä itse itsehallinto järjestetään vuoden 1890 kesäkuun 12 päivän „asetuksen“⁸⁴ mukaisesti sillä eroituksella, että kun „asetuksen“ mukaan puolet zemstvon jäsenten määrästä taataan ehdottomasti aatelistolle, niin tässä aateliston puuttumisen vuoksi (eroittamalla naftatuotantopiirin kihlakunnasta naftateollisuudenharjoittajat ovat suojanneet itsensä maanomistajain vallitsevalta asemalta luoden oman vallitsevan asemansa) sama jäsenmäärä taataan 23 suurelle naftateollisuus-

denharjoittajalle eikä edes kaikille naftateollisuudenharjoittajille. Itsehallinnon 46 paikasta annetaan 6 paikkaa virastojen ja yhteiskunnallisten laitosten edustajille; 4 paikkaa satatuhantiselle työväestölle; 18 paikkaa niille, jotka maksavat $\frac{2}{3}$ kaikista veroista, s.o. 23 suurelle naftateollisuudenharjoittajalle (koko tulo- ja menoarvio on noin 600 tuhatta ruplaa); 9 paikkaa niille, jotka maksavat $\frac{1}{6}$ veroista, s.o. 140—150 keskisuurelle naftateollisuudenharjoittajalle, jotka ovat vasalliriippuvaisuudessa suurista; loput 9 paikkaa pienelle kauppa- ja teollisuusporvaristolle (noin 1.400 henkeä).

Kuten näette, edessämme on toiselta puolen etuoikeutetut kapitalistit ja toiselta puolen puhtaasti teollisuuszemstvo, jonka tulee olla työn ja pääoman välisten kireiden yhteenottojen areenana.

Järjestäessään nimenomaan tällaisen zemstvon naftateollisuudenharjoittajat tahtovat: ensinnäkin siirtää „edustajakokoukseltaan“ suurimman osan kulttuuri- ja taloustehtäviä nafta-alueen itsehallinnolle ja muuttaa „edustajakokouksen“ selväksi syndikaatiksi; toiseksi, vetää nafta-alueen työläisväestön tarpeisiin meneviin menoihin osalliseksi myöskin muun porvariston, aputuotantolaitosten omistajat, porausurakoitsijat j.n.e. Mitä tulee työläisille annettavaan neljään ääneen, kun he valitsevat „3. Valtakunnanduuman ascituksen mukaan“ (valtuutetut työläiskuuriasta ja sitten 4 valitsijaa), niin se ei ole mikään uhraus naftateollisuudenharjoittajain puolelta, vaan päinvastoin hyvin edullinen heille: neljä työläisääntä itsehallinnon koristuksena on niin „liberaalista“ ja... halpaa, että naftakuninkaat voivat huoletta suostua siihen.

Toiselta puolen on selvää, että mikäli nafta-alueen itsehallinto liittää yhdeksi kokonaisuudeksi naftateollisuusporvariston ja niin sanoaksemme „apu“-porvariston, sikäli sen on liitettävä yhteen myös tähän saakka toisistaan erillään olevat naftateollisuustyöläiset ja aputeollisuuslaitosten työläiset antaen heille mahdollisuuden omien yhteisten vaatimustensa esittämiseen neljän edustajansa kautta.

Ottaen tämän kaiken huomioon Bakun komitea on nafta-alueen itsehallintoa koskevassa päätöslauselmasaan päättänyt käyttää hyväksi suunniteltua itsehallintoa siihen osallistumisen mielessä, työläisten yleisten taloudellisten tarpeiden puolesta käytävän agitation ja työläisten tarmokkaan järjestämisen tarkoituksessa.

Edelleen, vaalijärjestelmän puitteiden laajentamistarkoituksessa ja lähtien siitä, että nafta-alueen itsehallinto yleensä tulee käsittelemään niitä samoja työläisten mieltä askarruttavia kysymyksiä, joita ovat käsitelleet tähän mennessä järjestetyt neuvottelukokoukset — ja viimeainituissa työläisille annettiin aina samansuuruinen äänimäärä kuin naftateollisuudenharjoittajillekin — järjestö vaatii päätöslauselmasaan samansuuruista työläisäänimäärää itsehallinnossa ja korostaa siinä samalla, että taistelu itsehallinnon sisällä voi olla tehokasta vain sikäli, mikäli sitä tuetaan itsehallinnon ulkopuolella käytävällä taistelulla ja mikäli se palvelee viimeainitun etuja.

Ottaen vielä huomioon läänin neuvottelukokouksen tekemän työläisille epäedullisen päätöksen Balahanyn, Sabuntshin ja Romanyn kylien — asiallisesti työläis-kylien — eroittamisesta nafta-alueen itsehallinnon pii-

ristä, järjestö vaatii niiden liittämistä nafta-alueen itsehallinnon piiriin.

Vihdoin päätöslauselmansa yleisessä osassa, jossa viitataan yleiseen, yhtäläiseen, välittömään ja salaiseen äänestykseen paikallisten itsehallintojen vapaan kehityksen ja luokkaristiriitojen vapaan ilmauksen välttämättömänä ehtona, Bakun komitea korostaa tsaarinvaltan kukistamisen ja koko kansaa edustavan Perustavan kokouksen koollekutsumisen välttämättömyyttä ennakkoehtona sellaisten paikallisten itsehallintojen muodostamiselle, jotka ovat demokraattisia johdonmukaisesti...

Nafta-alueen itsehallinto on toistaiseksi muovautumisasteessa. Naftateollisuudenharjoittajain valiokunnan luonnoksen pitää saada naftateollisuudenharjoittajain edustajakokouksen vahvistus, edelleen se menee käs-kynhaltijan kanslian kautta sisäasiain ministeriöön, sitten Valtakunnanduumaan j.n.e. Siitä huolimatta järjestö on päättänyt alkaa nyt heti kamppailun, järjestää kokouksia naftalähteillä ja tehtailla naftateollisuudenharjoittajain paljastamiseksi, oman ohjelmansa tunnetuksi tekemiseksi laajojen joukkojen keskuudessa ja agitation harjoittamiseksi koko kansaa edustavan Perustavan kokouksen puolesta. Näitä samoja tarkoituseriä ajaessaan se ei kieltäydy „osanotosta“ naftateollisuudenharjoittajain edustajakokoukseen eikä myöskään käyttämästä hyväkseen Duuman puhujalavaa varustaen meidän ryhmämme ennakolta välttämättömillä aineistoilla.

JÄRJESTÖN ASEMA

Eräiden naftalähteillä vallitsevien bakulaisten erikoisehtojen vuoksi (eräänlainen kokoontumismahdolli-

suus, jota hallintoviranomaiset eivät ole vielä kokonaan hävittäneet; naftalähde- ja tehdastoimikuntien olemassaolo) järjestön asema Bakussa eroaa edullisesti järjestöjen asemasta Venäjän muissa osissa. Tämän lisäksi työtä helpottaa myöskin niisanottujen legaalisten mahdollisuuksien olemassaolo. Siksi järjestöllä on verrattain paljon yhteyksiä. Mutta voimien ja varojen puutteessa yhteydet jäävät käyttämättä. Tarvitaan suullista ja ennen kaikkea lehdistöagitatiota tataarian, armenian ja venäjän kielellä, mutta varojen (ja voimien) puutteessa pitää rajoittua venäjän kieleen, vaikka esimerkiksi muhamettilaisilla työläisillä on tärkein asema tuotannossa (naftan nosto) ja lukumäärältään heitä on suhteellisesti enemmän kuin venäläisiä tai armenialaisia. „Bakinski Proletari“ (Bakun komitean äänenkannattaja)⁸⁵, jota julkaistaan venäjän kielellä, on ollut jo kolme kuukautta ilmestymättä pääasiallisesti varojen puuttumisen vuoksi. Viime istunnossaan Bakun komitea hyväksyi Tiflisiin komitean ehdotuksen yhteisen äänenkannattajan julkaisemisesta mikäli mahdollista neljällä tai kolmella (venäjän, tataarian, gruusian ja armenian) kielellä. Jäseniä (sanan täsmällisessä mielessä) meidän järjestössämme ei ole 300 enempää. Yhteenliittyminen menševikkiverien kanssa (noin 100 jäsentä) ei ole vielä siirtynyt toteuttamisvaiheeseensa — toistaiseksi kuuluaan vain toivomuksia, mutta pelkät toivomukset eivät tee loppua kahtiajaosta. ...Propagandaa harjoitetaan vain korkeammissa kerhoissa, joita meillä nimitetään „keskusteluiksi“. Käytetään luentosysteemiä. Tuntuu suuri puute vakavasta propagandakirjallisuudesta... Irrallisuus puolueesta ja täydellinen tietämättömyys puo-

luojärjestöjen asioista Venäjällä tekee huonon vaikutuksen puoluejoukkoihin. Yleisvenäläinen äänenkannattaja, säännöllisesti järjestettävät yleiset puoluekonferenssit ja Keskuskomitean jäsenten järjestelmälliset kiertomatkat voisivat auttaa asiaa. Bakun komitean tekemistä yleisorganisatorisista päätöksistä on kaksi päätöstä erittäin tärkeitä: yleisestä puoluekonferenssista ja yleisvenäläisestä äänenkannattajasta*. Ensimmäisessä kysymyksessä Bakun komitea katsoo välttämättömäksi konferenssin mahdollisimman pikaisen koollekutsumisen kypsyneiden, pääasiassa organisatoristen kysymysten ratkaisemista varten. Rinnan kanssa Bakun komitea pitää myöskin välttämättömänä bolshevikkien konferenssia sen epänormaalin tilan lopettamiseksi, joka on viime kuukausien aikana muodostunut ryhmän sisällä. Toisessa kysymyksessä Bakun komitea toteaa järjestöjen olevan irrallisia toisistaan ja ajatellen, että vain Venäjällä ilmestyvä yleisvenäläinen äänenkannattaja voisi liittää puoluejärjestöt yhtenäiseksi kokonaisuudeksi, tekee puolueelle ehdotuksen tällaisen sanomalehden järjestämisen ryhtymisestä.

„LEGAALISET MAHDOLLISUUDET“

Kun meidän järjestömme on suoriutunut kriisistä suhteellisen helposti, kun se ei ole milloinkaan keskeyttänyt toimintaansa ja on aina tavalla tai toisella reagoinut kaikkiin päivän kysymyksiin, niin siinä on ollut suurena tekijänä sitä ympäröivät „legaaliset mahdollisuudet“, jotka ovat vieläkin olemassa. Tieten-

* Kts. tämä osa, s. 217—220. *Toim.*

kin „legaalistien mahdollisuuksien“ olemassaolo on vuorostaan johtunut naftateollisuuden erikoisehdoista, sen erikoismerkityksestä yleiskansallisessa taloudessa, mutta nyt ei ole puhe siitä... Bakun „legaalista mahdollisuuksista“ ovat erikoisen mielenkiintoisia naftalähde- ja tehdastoimikunnat. Näiden toimikuntien valitsemiseen osallistuvat poikkeuksetta kaikki kysymyksessäolevan toiminimen työläiset heidän kansallisuudestaan ja poliittisista vakaumuksistaan riippumatta. Niiden tehtävänä on neuvottelujen käyminen työläisten nimessä toiminimen hallinnon kanssa naftalähteitä ja tehtaita koskevissa kysymyksissä. Varsinaisessa mielessä ne eivät ole vielä legaalisia järjestöjä, mutta välillisesti ja tosiasiallisesti ne ovat täysin legaalisia, sillä ne ovat olemassa „joulukuun sopimuksen“ perusteella, joka painettiin täydellisenä viranomaisen luvalla julkaistuissa työläisten „palkkirjoissa“. Naftalähde- ja tehdastoimikuntien merkitys järjestöllemme on ymmärrettävää: niiden kautta järjestömme saa mahdollisuuden vaikuttaa järjestyneesti koko naftatyöläisten joukkoon; on vain välttämätöntä, että valiokunnat puolustavat joukkojen keskuudessa järjestön päätöksiä. Tosin toimikuntien merkitys ei ole enää niin suuri, sillä naftateollisuudenharjoittajat eivät enää niistä välitä, mutta työläiset „välittävät“ toimikunnista, ja se on meille kaikkein tärkeintä...

Toimikuntien lisäksi ovat olemassa myös liitot, oikeastaan kaksi liittoa: „naftateollisuustyöläisten“ (noin 900 jäsentä) ja „verstastyöläisten“ (noin 300 jäsentä). „Naftannostajain“-liitto voidaan jättää huomioonottamatta, sillä sen merkitys on liian vähäinen.

Me emme puhu mitään muiden ammattialojen liitoista, jotka eivät ole suoranaudessa yhteydessä naftateollisuuteen, emmekä eserrien vaikutusvallassa olevasta illegaalisesta merimiesliitosta (noin 200 jäsentä), vaikka sillä onkin merkitystä naftateollisuudelle. Kahdesta mainitusta liitosta ensimmäinen (bolshevikkien vaikutus) on erikoisen suosittu työläisten keskuudessa. Se rakentuu tuotannollisen periaatteen mukaan ja yhdistää nafta-alan kaikkien perusluokkien työläisiä (naftannosto-, poraus-, verstaas-, naftanjalostus- ja sekatyöläiset). Tällaisen järjestötyypin välttämättömyyden sanelevat taistelun ehdot, jotka tekevät epätarkoituksenmukaiseksi esimerkiksi verstaastyöläisten lakon naftannostossa työskentelevistä y.m. työläisistä riippumatta. Työläiset ovat tämän käsittäneet* ja alkaneet joukottain erota „verstaastyöläisten“ liitosta. Asia on niin, että „verstaastyöläisten“ liitto (menshevikkien vaikutus), joka rakentuu ammattialan perustalle, hylkää tuotannollisen periaatteen ja ehdottaa yhden yhteisen liiton asemesta kolme eri liittoa (verstaastyöläisten, naftannostajain, naftanjalostajain). Mutta ammattialojen mukaan järjestäytymisen periaatteen on bakulainen käytäntö aikoja sitten hylännyt. Tämä muun muassa onkin selityksenä „verstaastyöläisten“ liiton progressiiviselle luhistumiselle. Sen muuten käsittävät liiton johtajatkin ottaessaan liiton jäseniksi muitakin kuin verstaastyöläisiä ja rikkoessaan

* Sitä ei ole vielä käsittänyt Dmitrijev, joka kirjassaan „Ammattiliikkeen käytännöstä“ „todistaa“ kolmen liiton välttämättömyyttä ei naftatyöläisten taisteluehtojen, vaan... työtöknii-kan analyysin perusteella; ammatit ovat nähkääs erilaisia ja siksi liittojenkin pitää olla erilaisia.

siten omaa periaatettaan. Kun nämä johtajat olisivat vapaat petollisesta itserakkaudesta, niin „verstastyöläisten“ liitto olisi jo kauan sitten yhtynyt „naftateollisuustyöläisten“ liiton kanssa ja tunnustanut avoimesti virheensä.

Tässä on paikallaan sanoa muutama sana yhtymisestä. Jo kaksi vuotta on käyty „neuvotteluja“ liittojen yhdistämisestä, mutta toistaiseksi ei ole päästy mihinkään, sillä: 1) menshevikkijohtajat jarruttavat tahallaan yhdistämistä peläten häviävänsä bolshevikien enemmistöön; 2) puolue ryhmät, joiden johdolla liitot toimivat, eivät ole vielä yhtyneet. Niin, ja kenen kanssa pitäisi yhtyä? Ne 80—100 „jäsentä“, jotka menshevikeillä ehkä voidaan lukea olevan, eivät toistaiseksi ole vielä itsekään yhtyneet. Joka tapauksessa viimeisten kahdeksan kuukauden ajalta meidän tiedossamme ei ole menshevikien „johtavan kollektiivin“ ainoatakaan lehtistä, ainoatakaan esiintymistä, vaikka tänä aikana naftapiireissä on käyty sellaisia tärkeitä kamppailuja kuin yleislakko-, zemstvo-, alkoholi- y.m. kamppailut. Menshevikien järjestöä ei tosiasiallisesti ole olemassa, se on lopetettu. Suoraan sanoen ei ole kenen kanssa yhtyä. Ja tällainen asiointila tietysti jarruttaa liittojen yhdistämistä...

Kumpikin liitto on puolueeton. Mutta se ei estä pitämästä yllä mitä kiinteimpiä yhteyksiä puoluejärjestöön.

Liittojen, etenkin „naftateollisuustyöläisten“ liiton, joukkovaikutus ei ole vähäinen. Ja tämä sellaisenaan helpottaa kaikkein toimeliaimpien ainesten liittämistä järjestöömme ympärille.

Muista „legaalisista mahdollisuuksista“ ovat huomionarvoisia klubit (sosialidemokraattinen vaikutus) ja kulutusosuuskunta „Trud“⁸⁶ (eserräläinen ja sosialidemokraattinen vaikutus) Bakun proletariaatin toimeliaimpien aineiden keskittämisen keskuksina. Niiden, etenkin kaikissa naftapiireissä toimivan „Znanie sila“ klubin⁸⁷ suhteesta järjestöön („Nauka“ klubi toimii ainoastaan kaupungissa) voidaan sanoa samaa kuin liitoistakin...

Kaksi viime viikkoa on mennyt alkoholikamppailussa, joka on vaatinut työtä miltei kaikilta legaalisilta elimiltä. Bakun komitean kanta tässä kysymyksessä on esitetty sen päätöslauselmassa. Siinä alkoholismi katsotaan kapitalismin aikana kiertämättömäksi pahaksi, joka voidaan hävittää vain kapitalismin kukistumisen ja sosialismin voiton jälkeen. Lisäksi nykyinen itsevaltainen maaorjuusjärjestelmä, joka painaa työläiset ja talonpojat oikeudettomien orjien asemaan ja riistää heiltä kulttuuritarpeiden tyydyttämismahdollisuuden, edistää siten mitä voimakkaimmin juoppouden leviämistä työtätekevien kerrosten keskuuteen. Me emme edes puhukaan siitä, että „vallan“ edustajat jopa suorastaan kiihoittavat juopottelua valtion rahaston täydentämisen lähteenä. Kaiken tämän perustalla BK väittää, että elämän epätasa-arvoisuuden synnyttämää ja itsevaltaisen järjestelmän edistämää juopottelua eivät voi vähentää, saati sitten hävittää liberaalien saarnat, liberaalien, jotka järjestävät juopottelun vastaisen taistelun edustajakokouksia ja „raittiusyhdistyksiä“, eivätkä myöskään pappien herätyspuheet. Kapitalistisen järjestelmän puitteissa on mahdollinen ja välttämätön vain sellainen taistelu, joka ei aseta päämää-

räkseen juopottelun hävittämistä, vaan sen saattamisen vähimmäismäärään. Mutta tällaisen taistelun menestystä varten on ennen kaikkea välttämätöntä tsaarinvallan kukistaminen ja demokraattisen tasavallan valloittaminen, jotka tekevät mahdolliseksi luokkataistelun vapaan kehittymisen ja proletariaatin järjestämisen kaupungissa sekä maaseudulla, sen kulttuuritason kohottamisen ja sen voimien laajan valmistelemisen suureen taisteluun sosialismin puolesta. BK pitää edessäolevaa juopottelunvastaisen taistelun edustajakokousta⁸⁸ keinona agitation harjoittamiselle Venäjän proletariaatin demokraattisten ja socialististen vaatimusten puolesta ja velvoittaa meidän edustajamme taistelemaan edustajakokouksen opportunistisia jäseniä vastaan, jotka hämäävät proletariaatin luokkataistävät...

Joulukuun 20 pnä

*Ensi kerran julkaistu
„Sosial-Demokrat“ lehdessä № 11,
helmikuun 13 (26) pnä 1910*

Allekirjoitus: K. S.

*„Legaaliset mahdollisuudet“
on kirjoitettu joulukuun 20 pnä 1910*

Allekirjoitus: K. Stefin

*Julkaistaan lehden tekstin
mukaan*

*„Legaaliset mahdollisuudet“
julkaistaan käsikirjoituksen
mukaan*

II

TIFLIS

Teollisuuden kehittyneisyyden mielessä Tiflis on suoranainen vastakohta Bakulle. Kun Baku on kiintoisa naftateollisuuden keskuksena, niin Tiflis voi kiinnostaa vain Kaukaasian hallinnollisena kauppaja „kulttuuri“-keskuksena. Tiflisissä on kaikkiaan noin 20 tuhatta teollisuustyöläistä, siis vähemmän kuin sotamiehiä ja poliiseja. Rautatien konepajat (noin 3.500 työläistä) ovat ainoa suuri tuotantolaitos. Muissa tuotantolaitoksissa on kussakin 200, 100 ja enimmäkseen 40—20 työläistä. Sen sijaan kauppalaitokset ja niihin kuuluva „kauppaproletariaatti“ kirjaimellisesti täyttävät Tiflisiin. Vähäinen riippuvaisuus Venäjän aina vilkkaista ja kuumeisista suurmarkkinoista antaa Tiflisille hiljaisuuden leiman. Vain suurille teollisuuskeskuksille ominaisten jyrkkien luokkayhteentottojen puuttuminen tekee sen jotenkin suon tapaiseksi, joka odottaa sysäystä ulkoapäin. Juuri tämä selittääkin sen, miksi menshevismi, todellinen „oikea“ menshevismi on pysynyt Tiflisissä niin kauan pysyissä. Kokonaan toisenlainen on Baku, jossa bolshevikien jyrkästi luokkakantainen asenne saa työläisten keskuudessa toimeliasta kannatusta!

Se, mikä Bakussa „on itsestään selvää“, käy Tiflisissä selväksi vasta pitkällisten väittelyjen tuloksena, bolshevikkien leppymättömiä puheita ymmärretään hyvin vaikeasti. Juuri tämä selittääkin tiflisläisten bolshevikkien „erikoisen taipumuksen“ väittelyihin ja päinvastoin menshevikkien halun „pelastua“, mikäli mahdollista, väittelyiltä. Mutta yllämainitusta on seurauksena vain se, että vallankumouksellisten sosialidemokraattien työ Tiflisiin proletariaatin sosialistisen valistamisen alalla tulee hyvin usein ja kiertämättömästi valautumaan menshevismiiä vastaan käytävän aatteellisen taistelun muotoon. Tämän vuoksi saa erikoisen merkityksen vaikka pikainenkin analyysi siitä aatteellisesta ilmapiiristä, jota vastaan ennen kaikkea täytyy taistella ja jonka luovat tiflisläiset menshevikit, joilla on toistaiseksi vielä vallitseva asema Tiflisissä. Tuo ilmapiiri voidaan määritellä likvidaattoriseksi, ei ainoastaan organisatorisessa mielessä, vaan myöskin sekä taktillisessa että ohjelmallisessa mielessä likvidaattoriseksi. Tuon ilmapiirin luonnehtimisella me aloitammekin pikaisen silmäyksenme puolueasioihin Tiflisissä.

OHJELMALLINEN LIKVIDAATTORUUS

Äänenkannattajana, jossa menshevikkien „yleinen mielipide“ kuvastuu, on Gruusian menshevistinen lehdistö. Tiflisläisten menshevikkien Credo on ilmaistu artikkeleissa „Päivänpolttavia kysymyksiä“ (kts. „Azrin“ ja „Dasatskin“⁸⁹ numeroita). Noiden artikkelien kirjoittaja on vaikutusvaltaisin tiflisläinen menshevikki toveri An⁹⁰.

Siirtykäämme näiden artikkelien sisältöön, jotka ovat aatteellisesti valmentaneet likvidaattoruuden Tiflisissä.

Mainituissa artikkeleissaan kirjoittaja suorittaa „kaikkien arvojen uudelleenarvioimisen“ ja tulee johtopäätökseen, että puolue (varsinkin bolshevikit) on hairahtunut, mikä koskee eräitä sen ohjelmallisia ja erikoisesti taktillisia väittämiä. Kirjoittajan mielestä pitää „puolueen koko taktiikkaa muuttaa perinpohjaisesti“, jotta voitaisiin tehdä mahdolliseksi „porvariston ja proletariaatin voimien yhdistäminen“, mikä on vallankumouksen voiton ainoa tae. Mutta puhukoon kirjoittaja itse.

„Bolshevikit ovat todistelleet“, sanoo kirjoittaja, „että sen (proletariaatin) on toteutettava (porvarillisessa vallankumouksessa) koko minimiohjelmansa. Mutta tämän minimin sosiaalisen osan toteuttaminenhan johtaisi siihen, että se kahlehtisi porvariston tuotannon, saisi aikaan koko porvariston vastalauseen ja panisi alun valtavalle vastavallankumoukselle... Kuka rohkenee väittää, että kahdeksantuntisen työpäivän toteuttaminen vastaa nykyisen kehittymättömän porvariston etuja?“ On selvää, että „bolshevikkien minimiohjelman toteuttaminen on pelkkää deklamaationia“ (kts. „Azri“ № 17, helmikuu 1908).

Koko minimiohjelman toteuttamisesta eivät tietysti ole puhuneet yksistään vain bolshevikit, eikä historia tunne minkäänlaista bolshevikkien minimiohjelmaa, paitsi puolueen yleistä minimiohjelmaa,— mutta tässä tapauksessa ei se ole mielenkiintoista. Tärkeää on se, että „porvariston kehittymättömyyden“ ja siitä johtuvan vastavallankumouksen vaaran vuoksi kirjoittajamme nousee ohjelman „sosiaalista osaa“ vastaan, katsoen sen „pelkäksi deklamoinniksi“, joka pitää nähtävästi likvidoida.

Minkäänlaista teollisuuden todellisen tilan erittelyä (toveri An käyttää ilmeisesti virheellistä sanontaa sanoessaan teollisuuden takapajuisuutta „porvariston kehittymättömyydeksi“, — K. St.), minkäänlaisia numerotietoja, minkäänlaisia vähänkään vakavia tosiasioita te ette toveri Anilta löydä. Hän lähtee yksinkertaisesti pelkästä väitteestä, että porvaristo ei salli kahdeksantuntisen työpäivän toteuttamista, vaikka valankumouksen voitto on mahdoton ilman „proletariaatin ja porvariston voimien yhdistämistä“, — siis alas ohjelman „sosiaalinen osa“...

Me emme ryhdy todistelemaan kirjoittajan väitteiden tolkkuttomuutta, väitteiden, joita meidän aikamme liberaalit esittävät tämän tästä sosialidemokraatteja vastaan. Niiden lainaaminen on mielestämme aivan riittävää, että voidaan heti huomata tifiisiläisten menshevikkien piirteet...

Mutta kirjoittajamme ei nouse yksinomaan ohjelman „sosiaalista osaa“ vastaan. Hän ei armahda myöskään sen poliittista osaa, joskaan hän ei tee sitä niin suoraan ja avoimesti. Kuulkaamme häntä:

„Yksistään vain proletariaatin tai yksistään vain porvariston* taistelu ei missään tapauksessa nujerra taantumusta... On selvää, että niiden voimien yhdistäminen, niiden jonkinlainen yhdistelmä ja niiden suuntaaminen yhteen yhteiseen päämäärään on ainoa tie (alleviivaus meidän) voittoon taantumuksesta“... „Taantumuksen tappio, perustuslain valloittaminen ja sen toteuttaminen käytännössä riippuu porvariston ja proletariaatin voimien tietoisesta yhdistämisestä ja niiden suuntaamisesta yhteiseen päämäärään“... Tällöin „proletariaatin on kuljettava niin, ettei se

* „Porvaristolla“ kirjoittaja tarkoittaa kaikkialla „keskinkertaista“ liberaalista porvaristoa, „jonka ideologeina ovat kadetit“. — K. St.

leppymättömyydellään heikentäisi yhteistä liikettä“. Mutta koska „porvariston lähimpänä vaatimuksena voi olla vain kohtuullinen perustuslaki“, niin proletariaatti on nähtävästi velvollinen viskaamaan syrjään oman „radikaalisen perustuslakinsa“, ellei se halua „leppymättömyydellään heikentää yhteistä liikettä“ ja tehdä tyhjäksi „porvariston ja proletariaatin voimien tietoista suuntaamista yhteen yhteiseen päämäärään“, sanalla sanoen, ellei se halua valmistella vastavallankumouksen voittoa (kts. „Dzasrkisi“ № 4, 1908).

Johtopäätös on selvä: alas demokraattinen tasavalta, eläköön „yhteinen liike“ ja... „kohtuullinen perustuslaki“, tietenkin vallankumouksen „voiton hyväksi“...

Kuten näette, edessämme on huono toisinto entisen sosialidemokraatin Vasiljevin „Tovarishtsh“ lehdessä v. 1906 julkaistusta artikkelista, jossa puhuttiin „luokkien yhdistämisestä“, proletariaatin luokkatehtävien väliaikaisesta unhoittamisesta, demokraattisen tasavallan poistamisesta y.m.s. Ero on siinä, että Vasiljev puhui suoraan ja selvästi, mutta toveri Anhäpeilec puhua riittävän selvästi.

Meillä ei ole nyt aikaa eikä halua eritellä täydellisesti tuota liberaalista löperrystä, joka peruskohdiltaan on jo kauan sitten käsitelty ja arvioitu Venäjän sosialidemokraattisessa lehdistössä. Me haluaisimme vain nimittää asioita niiden omilla nimillä: kirjoittajamme ohjelmalliset harjoittelut, jotka tiflisläiset menshevikit ovat ottaneet vastaan „uutena“ puolue ryhmän manifestina, ovat puolueen minimiohjelman likvidoimista, likvidoimista, joka vaatii meidän ohjelmamme sopeuttamista kadettien ohjelmaan.

Tiflisläisten menshevikkien „uudesta“ ohjelmasta siirrymme heidän „uuteen taktiikkaansa“.

TAKTILLINEN LIKVIDAATTORUUS

Toveri An on erikoisen tyytymätön puolueen taktiikkaan, jota hänen mielestään on „muutettava perinpohjaisesti“ (kts. „Dasatskisi“ № 4). Siksi hän omistaa suuren osan kirjoituksistaan tämän taktiikan arvostelemiselle. Hän hyökkää erikoisesti tunnettua „Plehanovin formulaa“ („vallankumous voittaa Venäjällä työväenliikkeenä tai se ei voita lainkaan“⁹¹) vastaan samaistuttaen sen proletariaatin hegemoniaa koskevan teesin kanssa ja päättelee, että se ei kestä arvostelua. Tämän „formulan“ hän ehdottaa vaihdettavaksi „uuteen“ (vanhaan!) teesiin „porvariston ja proletariaatin voimien yhdistämisestä“ „yhteisen liikkeen“ hyväksi... „yhteen yhteiseen päämäärään“. Kuulkaa:

„Teesiä proletariaatin johtotehtävästä porvarillisessa vallankumouksessa ei todista oikeaksi Marxin teoria eikä historialliset tosiasiat“.

Viittaus teoriaan:

„Proletariaatti ei voi omin käsin rakentaa omien vihollistensa järjestelmää. Porvarillisen vallankumouksen johtaminen proletariaatin taholta on siis mahdottomuus“.

Viittaus historiallisiin tosiasioihin:

„Meidän vallankumouksemme oli samalla meidän työväenliikettämme, mutta siitä huolimatta vallankumous ei voittanut. On selvää, että Plehanovin formula ei ole osoittautunut oikeaksi“ (kts. „Azri“ № 17).

Lyhyesti ja selvästi. Täytyy vain surkutella Saksan sosialidemokratiaa, joka jo Lontoon edustajakokoukselle lähettämässään tervetdyskirjeessä myönsi (luultavasti ajattelemattomuudessaan!), että sekä „Marxin teoria“ että „historialliset tosiasiat“ todistavat

täydellisesti oikeaksi proletariaatin johtotehtävän meidän vallankumouksessamme. Me emme edes puhukaan meidän (onnettomasta!) puolueestamme...

Mutta millä kirjoittaja korvaa proletariaatin johtotehtävän, mitä hän ehdottaa sen tilalle?

„Yksistään vain proletariaatin“, sanoo toveri Au, „tai yksistään vain porvariston taistelu ei missään tapauksessa nujerrataantumusta... On selvää, että niiden voimien yhdistäminen, niiden jonkinlainen yhdistelmä ja niiden suuntaaminen yhteen yhteiseen päämäärään on ainoa tie voittoon taantumuksesta“. Tällöin „proletariaatin on kuljettava niin, ettei se leppymättömyydellään heikentäisi yhteistä liikettä“... (kts. „Dasatskisi“ № 4). Sillä, vakuuttaa kirjoittaja, „mitä heikompaa on luokkataistelu proletariaatin ja porvariston välillä, sitä voitokkaampi (alleviivaus kaikkialla meidän. — K. St.) on porvarillinen vallankumous, tietenkin muiden välttämättömien ehtojen vallitessa“ (kts. „Azri“ № 15).

Minkälaisista „muista välttämättömistä ehdoista“ kirjoittaja puhuu, sen yksin allah tietää. Selvää on vain se, että hän saarnaa luokkataistelun heikentämistä... vallankumouksen hyväksi. Koko meidän vallankumouksemme kokemuksen vahvistama väittäjä, että tämä vallankumouksen voitto tulee olemaan sitä täydellisempi, mitä enemmän vallankumous nojautuu proletariaatin luokkataisteluun, proletariaatin, joka vie mukanaan maaseudun köyhälistön tilanherroja ja liberaalisia porvareita vastaan, — tämä väittäjä on jäänyt kirjoittajallemme seitsemän lukon takana olevaksi salaisuudeksi. „Proletariaatin voimien yhdistäminen porvariston voimien kanssa“ — siinä toveri Au näkee vallankumouksen voiton ainoan takeen.

Mutta mikä on se porvaristo, johon meidän kirjoittajamme panee niin suuria toiveita? Kuulkaa:

„Taantumukselliset“, sanoo kirjoittajamme, „taistelevat erikoisen lujasti kadettien puoluetta vastaan... sillä... Venäjän tulevat herrat nousevat juuri siitä keskiluokasta, jonka ideologian ilmaisijoina ovat kadetit. Valtiovallan kykenee taantumuksellisilta tempaamaan vain herruuteen kypsynyt keskiporvaristo; tämä luokka on heidän suoranainen kilpailijansa ja siksi taantumukselliset pelkäävät sitä kaikkein eniten“. Yleensä „missään vallankumouksessa taantumuksellinen sääty ei ole pelännyt niin paljon vallankumouksellisia kuin maltillista porvaristoa. Miksi? Siksi, että vain tämä luokka on se, joka ottaa vastaan hallitusohjaket vanhan valtakomennon käsistä, kuten edellä mainitsimme. Siis nimenomaan tämän luokan kutsumuksena on tehdä uusi järjestelmä kohtuullisen perustuslakinsa vuoksi otolliseksi valtavalle enemmistölle ja hävittää täten maaperä taantumuksen alta“ (kts. „Azri“ № 24). Mutta kun „porvaristo ei voi pystyttää uutta järjestelmää ilman proletariaattia“, niin siksi „proletariaatin on tuettava porvarillista oppositiota“ (kts. „Dasatskisi“ № 4).

Siis osoittautuu, että juuri „maltillinen“ kadettilainen porvaristo „kohtuullisine“ monarkistisine perustuslakeineen tulee pelastamaan meidän vallankumouksemme.

Entä talonpoikaisto, minkälainen tehtävä sillä on vallankumouksessa?

„Tietenkin“, sanoo kirjoittajamme, „talonpoikaisto tulee mukaan liikkeeseen ja antaa sille vaistovaraisen luonteen, mutta ratkaiseva merkitys tulee olemaan kahdella nykyaikaisella luokalla: maltillisella porvaristolla ja proletariaatilla (kts. „Dasatskisi“ № 4).

Siis talonpoikaistoon ei ole kuulemma syytä erikoisesti luottaa.

Nyt on kaikki selvää. Vallankumouksen voittoa varten tarvitaan maltillinen kadettiporvaristo kohtuullisine perustuslakeineen. Mutta yksin se ei kykene voittamaan, sille on tarpeen proletariaatin apu. Proletariaatin on autettava sitä, sillä proletariaatti ei voi

luottaa muihin kuin maltilliseen porvaristoon, ei edes talonpoikaistoonkaan. Mutta sitä varten sen on viskattava syrjään leppymättömyytensä ja ojentaen kätensä maltilliselle porvaristolle aloitettava yhteisen taistelun käyminen kohtuullisen kadettilaisen perustuslain puolesta. Muu tulee itsestään. Puolue, joka näkee vallankumouksen voiton takeen työläisten ja talonpoikain taistelussa maltillista porvaristoa ja maaorjanomistajia vastaan, hairahtuu.

Sanalla sanoen, talonpoikaiston mukaansa vetävän proletariaatin johtotehtävän sijasta — proletariaattia nenästä vetävän kadettilaisen porvariston johtotehtävä.

Sellainen on tiflisiläisten menshevikkien „uusi“ taktiikka.

Tuon äitelän liberaalisen sekasotkun erittelemisen kokonaisuudessaan ei ole mielestämme tarpeellista. On vain pantava merkille, että tiflisiläisten menshevikkien „uusi“ taktiikka on vallankumouksen vahvistaman puoluetaktiikan likvidoimista, likvidoimista, joka vaatii proletariaatin muuttamista maltillisen kadettilaisen porvariston perässälaahustajaksi.

*Ensi kerran julkaistu „Yhteistyölehtiessä“
(Läite „Sotsial-Demokrat“ lehteen) № 2.
toukokuun 25 (kesäkuun 7) pnä 1919*

Allekirjoitus: K. S I.

BAKUN KOMITEAN TAMMIKUUN 22 p:nä 1910 HYVÄKSYMIÄ PÄÄTÖSLAUSELMIA

(Edessäolevalle yleiselle puoluekonferenssille)

I

POLIITTISESTA AGITATIOSTA JA PUOLUEEN TODELLISESTA YHTEENLIITTÄMISESTÄ

Herpaantuneisuuden ja jähmettyneisyyden tila, johon Venäjän vallankumouksen liikkeellepanevat voimat aikoinaan joutuivat, alkaa mennä ohi.

Tsaarinvallan politiikan romahdus Balkanin niemimaalla, Persiassa ja Kauko-Idässä; hallituksen naurettavat pinnistykset talonpoikain rauhoittamiseksi marraskuun 9 päivän lailla⁹², joka tekee köyhät maattomiksi ja rikastuttaa rikkaita; hallituksen „työväenpolitiikan“ täydellinen kelvottomuus, politiikan, joka riistää työläisiltä alkeellisimminkin vapaudet ja luovuttaa heidät pääoman rosvojen uhriksi: valtiovelan kasvu ja Venäjän osittainen myyminen ulkomaiselle pääomalle; hallintoelinten täydellinen rappeutuminen, mikä ilmenee intendenttien ja rautatiepösojen toimeenpanemissa rosvouksissa, etsivien poliisien harjoittamissa kiristyksissä, ohranain konnamaisuuksissa j.n.e., —

kaikki tuo, joka tekee joukoille aivan ilmeisen selväksi vastavallankumouksen kykenemättömyyden suoriutua vallankumouksen uinuvista voimista, edistää viime kuukausien aikana havaittavaa vilkastumista työläisten keskuudessa, herättää heidän keskuudessaan mielenkiintoa maan poliittiseen elämään, herättää kysymyksiä: mutta mitä on tehtävä, minne on kuljettava j.n.e.?

Puolueen eteen nousee polttavana kysymys puolueen laajan poliittisen agitation välttämättömyydestä. Julkista sanomalehdistöä hyväkseen käyttävien liberaalioivien vastavallankumouksellisten yritykset joukkojen kesyttämiseksi legaalilla „edustajakokouksilla“ ja „yhdistyksillä“ ja sosialidemokratian vaikutuksen murtamiseksi niiden keskuudessa tekevät puolueen poliittisen agitation välttämättömyyttä koskevasta kysymyksestä puolueen elämän ja kuoleman kysymyksen.

Mutta järjestöjenme irtaantuneisuus toisistaan ja se, ettei ole käytännöllistä (johtavaa) keskusta, joka säännöllisesti toimisi Venäjällä ja tosiaan yhdistäisi paikalliset järjestöt yhtenäiseksi puolueeksi, eivät anna mahdollisuutta harjoittaa todella puolueen (eikä ryhmänäpertelyn) poliittista agitatiota, tekevät puolueelle mahdottomaksi asettaa jotain vakavaa „liberaalien“ puolelta tapahtuvaa järjestelmällistä ajojahtia vastaan ja alentavat siten puolueen arvoa työläisten silmissä.

Me emme edes puhukaan siitä, että tällainen asiointila, sen sijaan että se johtaisi „legaalisten mahdollisuuksien“ hyväksikäyttämiseen, voi johtaa siihen, että „legaaliset mahdollisuudet“ käyttävät oikein

tositeolla hyväkseen erillään olevia ja sen vuoksi heikkoja illegaalisia järjestöjä, tietysti sosialidemokratian etujen vahingoksi.

Kaiken tämän vuoksi Bakun komitea pitää toimenpiteiden valmistelemista puolueen tosiasiallista yhteenliittämistä varten ja siis myöskin puolueen poliittisen agitation harjoittamista varten päiväjärjestyksessä olevana ja lykkäystä sietämättömänä kysymyksenä.

BK:n mielestä tulee välttämättömien toimenpiteiden joukossa olla ensimmäisellä tilalla:

1) käytännöllisen (johtavan) keskuksen siirtäminen Venäjälle;

2) Venäjällä julkaistavan, mainitun käytännöllisen keskuksen toimittaman ja paikkakuntien kanssa yhteydessä olevan yleisvenäläisen johtavan sanomalehden järjestäminen;

3) paikallisten äänenkannattajien järjestäminen työväenliikkeen tärkeimmissä keskuksissa (Urali, Donetsin kaivosalue, Pietari, Moskova, Baku j.n.e.).

BK on varma siitä, että yllämainittujen toimenpiteiden toteuttaminen voisi liittää sosialidemokraattiseen puolueeseen kaikki todella puoluekantaiset ainekset ryhmiin katsomatta, loisi mahdollisuudet laajalle poliittiselle agitatiolle ja helpottaisi oleellisesti „legaalisten mahdollisuuksien“ laajaa hyväksikäyttämistä puolueemme laajentamiseksi ja lujittamiseksi.

Tämän vuoksi BK ehdottaa puolueen Keskuskomitealle, että se kutsuisi viipymättä koolle yleisen puoluekonferenssin, jonka käsiteltäväksi se esittääkin edellämainitut kysymykset.

II

EDUSTUKSESTA EDESSÄOLEVASSA YLEISESSÄ
PUOLUEKONFERENSSISSA

Tutustuttuaan yleisen puoluekonferenssin koollekutsumisen organisatiosuunnitelmaan („Päiväjärjestyksessä oleva tehtävä“, „Proletari“ № 50) Bakun komitea lausuu mielipiteenään, että konferenssiin on saatava mukaan (sääntömääräisen edustajiston lisäksi) edustajat toimivista ja todella olemassaolevista illegaalisista puoluejärjestöistä, ja päähuomio on kiinnitettävä suuriin keskuksiin, joihin on keskittynyt proletariaatin valtavia joukkoja.

Tällaisen edustuksen välttämättömyyden perusteleminen on tarpeetonta (kts. erikoista päätöslauselmaa konferenssin päiväjärjestyksestä).

Katsoen konferenssin laajennetun kokoonpanon välttämättömäksi Bakun komitea kuitenkin vastustaa päättävästi erikoista edustusta ryhmistä, jotka toimivat legaalisisissa „järjestöissä“.

BK:n mielestä tällaisten ryhmien erikoinen edustus ei tuo mitään oleellista konferenssin työhön, enempää siinä tapauksessa, jolloin ryhmä kuuluu paikalliseen puoluejärjestöön ja alistuu sen johtoon, kuin siinä tapauksessa, jolloin ryhmä vain pitää itseään sosialidemokraattisena, mutta ei tunnusta paikallisen järjestön johtoa. Ensimmäisessä tapauksessa puoluejärjestön edustus poistaa kaiken muun, erikoisen edustuksen välttämättömyyden. Toisessa tapauksessa erikoinen edustus on ristiriidassa itse konferenssin luonteen kanssa, jonka täytyy olla ehdottomasti puoluekonferenssi.

Julkaistu erillisenä lehtisenä

*Julkaistaan lehtisen tekstin
mukaan*

AUGUST BEBEL, SAKSAN TYÖLÄISTEN JOHTAJA

Kukapa ei tuntisi Bebeliä, Saksan työläisten kunnianarvoisaa johtajaa, joka aikoinaan oli „tavallinen“ sorvari, mutta nyt on kuuluisa poliittinen toimihenkilö, jonka arvostelun edessä „kruunatut ylhäisyydet“ ja patentoidut oppineet ovat usein perääntyneet kuin moukarin iskuista ja jonka puhetta Saksan monimiljoonainen proletariaatti kuuntelee kuin profeetan sanaa.

Tämän vuoden helmikuun 22 päivänä hän täytti 70 vuotta.

Sinä päivänä koko Saksan taisteleva proletariaatti, Sosialistien Kansainvälinen Toimisto ja maailman kaikkien maiden järjestyneet työläiset juhlivat vanhan Bebelin 70-vuotispäivää.

Millä Bebel on ansainnut sellaisen kunnian, mitä hän on tehnyt proletariaatin hyväksi?

Miten Bebel on noussut työrahvaan keskuudesta, miten hän on „tavallisesta“ sorvarista tullut koko maailman proletariaatin suureksi taistelijaksi?

Minkälainen on hänen elämänsä historia?

Bebel vietti lapsuutensa puutteessa ja kurjuudessa. Hän oli vasta kolmen vuoden ikäinen, kun kuoli hänen isänsä, köyhä keuhkotautinen aliupseeri. Saadakseen

lapsilleen toisen huoltajan Bebelin äiti menee toisen kerran avioliittoon, nyt vanginvartijan kanssa. Äiti muuttaa lapsineen kasarmista, jossa hän oli siihen saakka asunut, vankilarakennukseen.

Mutta kolmen vuoden kuluttua kuolee toinenkin mies. Huoltajaa vaille jäänyt perhe muuttaa kotipaikkakunnalle, syrjäiselle maaseudulle, jossa elää puolinnälkäistä elämää. Köyhänä Bebel otetaan „köyhien kouluun“, jonka hän päättää menestyksellisesti 13 vuoden ikäisenä. Mutta vuotta ennen koulun päättymistä häntä kohtaa uusi onnettomuus: hän menettää äitinsä viimeisen tukensa. Jäätyään täysorvoksi ja oman onnensa nojaan Bebel, jolla ei ollut mahdollisuutta jatkaa opiskelua, menee oppipojaksi eräälle tuttavalle sorvarille.

Alkaa yksitoikkoinen, pakkotyön kaltainen elämä. Kello viidestä aamulla kello seitsemään illalla Bebel on verstaassa. Jonkin verran tuovat vaihtelua hänen elämäänsä kirjat, joiden lukemiseen hän uhraa kaiken vapaan aikansa. Tätä varten hän kirjoittautuu kirjastoon niillä muutamilla pfenningeillä, jotka hän viikossa ansaitsee kantamalla aamuisin ennen työhön menoaan emännälleen vettä.

Mutta puute ja kurjuus eivät voineet murtaa nuorta Bebeliä, ne eivät voineet tukahduttaa hänessä pyrkimystä valoon, vaan päinvastoin yhä enemmän karaisivat hänen tahdonlujuttaan, kiihdyttivät hänen tiedonjanoaan, herättivät hänessä kysymyksiä, joihin hän etsi kiihkeästi vastausta kirjoista.

Tällä tavalla taistelussa puutetta vastaan kehittyi tuleva proletariaatin vapautusasian uupumaton taistelija.

Bebelin ollessa seitsemäntoistavuotias hänen oppi-aikansa päättyy ja hän alkaa elämänuransa itsenäisenä sorvarina. Yhdeksäntoistavuotiaana hän on jo läsnä työläisten kokouksessa Leipzigissä ja kuuntelee työläissosialistien puheita. Se oli ensimmäinen kokous, jossa Bebel henkilökohtaisesti tapasi työläispuhujia. Bebel ei ollut vielä sosialisti, hän kannatti liberaaleja, mutta hän iloitsee vilpittömästi työläisten itsenäisten esiintymisten johdosta, hän on heille kateellinen — hänessä syttyy halu tulla samanlaiseksi työläispuhujaksi kuin hekin.

Siitä ajasta lähtien Bebelillä alkaa uusi elämä — hänellä on jo määrätty tie. Bebel menee työväenjärjestöihin ja toimii niissä tarmokkaasti. Pian hän saavuttaa vaikutusvaltaa, hänet valitaan työväen ammattiliittojen komiteaan. Toimiessaan liitoissa hän taistelee sosialisteja vastaan, toimii yhdessä liberaalien kanssa. Mutta taistellessaan sosialisteja vastaan hän tulee vähitellen vakuuttuneeksi heidän olevan oikeassa.

Kaksikymmentäviisivuotiaana hän on jo sosialidemokraatti. Bebelin kuuluisuus kasvaa niin nopeasti, että jo vuoden kuluttua (1867) hänet valitaan liittojen komitean puheenjohtajaksi ja ensimmäiseksi työläisedustajaksi valtiopäiville.

Tällä tavalla Bebel, taistellen ja voittaen, suoriutuen askel askeleelta häntä ympäröivistä esteistä, astuu vihdoin esiin työrahvaan keskuudesta ja tulee Saksan taistelevien työläisten johtajaksi.

Tästä ajasta lähtien Bebel esiintyy jo avoimesti sosialidemokratian puolesta. Hänen lähin päämääränsä on sota liberaaleja vastaan, työläisten vapauttaminen heidän vaikutusvallastaan, työläisten liittäminen hei-

dän omaan sosialidemokraattiseen työväenpuolueeseensa.

Bebel saavuttaa päämääränsä seuraavana vuonna (1868) Nürnbergin edustajakokouksessa. Bebelin taitava ja ankara hyökkäys tässä edustajakokouksessa johti siihen, että liberaalit kärsivät täydellisen tappion ja liberalismin raunioille syntyi Saksan sosialidemokratia.

Työläisten vapauttaminen voi olla vain itsensä työläisten tehtävä, sanoi Bebel edustajakokouksessa, siksi työläisten on tehtävä ero porvarillisista liberaaleista ja liityttävä omaan työväenpuolueeseensa, — ja liberaalien pienestä ryhmästä välittämättä edustajakokouksen valtava enemmistö kertasi hänen jälkeensä Karl Marxin ylevät sanat.

Työläisten täydellistä vapautumista varten on välttämätöntä, että kaikkien maiden työläiset liittyvät yhteen, sanoi Bebel, siksi täytyy liittyä Työläisten Kansainväliseen Yhdistykseen, — ja edustajakokouksen enemmistö kertasi yksimielisesti hänen jälkeensä suuren opettajan sanat.

Näin syntyi Saksan sosialidemokraattinen työväenpuolue. Bebel oli sen kättilönä.

Siitä hetkestä lähtien Bebelin elämä valautuu yhteen puolueen elämän kanssa, hänen surunsa ja ilonsa puolueen surujen ja ilojen kanssa. Itse Bebelistä tulee Saksan työläisten lemmikki ja innoittaja, sillä, toverit, ei voida olla rakastamatta miestä, joka on tehnyt niin paljon työläisten nostamiseksi omille jaloilleen, heidän vapauttamisekseen porvarillisten liberaalien holhouksesta ja oman työväenpuolueen antamiseksi heille.

Vuosi 1870 toi mukanaan nuorelle puolueelle ensimmäisen koetuksen. Alkoi sota Ranskaa vastaan. Saksan hallitus vaati sotaa varten varoja valtiopäiviltä, jonka jäsen oli myös Bebel. Täytyi sanoa selvästi mielipiteensä sodan puolesta tai sitä vastaan. Bebel ymmärsi tietenkin sen, että sota on edullinen vain proletariaatin vihollisille, mutta Saksan yhteiskunnan kaikki kerrokset porvareista työläisiin saakka joutuivat petollisen patrioottisen kiihkon valtaan ja kieltäytymistä varojen myöntämisestä hallitukselle nimitettiin maanpetokseksi. Mutta välittämättä „patrioottisista“ harhaluuloista, pelkäämättä uida vasten virtaa Bebel ilmoittaa kaikkien kuullen valtiopäivien puhujalavalta: sosialistina ja tasavaltalaisena minä en kannata sotaa, vaan kansojen veljeyttä, minä en kannata vihaa ranskalaisia työläisiä vastaan, vaan meidän saksalaisten työläistemme yhtymistä heidän kanssaan. Soimaukset, pilkka ja ylenkatse olivat vastaus Bebelin rohkeaan puheeseen vieläpä työläistenkin puolelta. Mutta tieteellisen sosialismin periaatteille uskollinen Bebel ei laske hetkeksikään lippuaan kanssaveljiensä ennakkoluulojen tasolle, — päinvastoin hän pyrkii kaikin keinoin nostamaan heidät sodan turmiollisuuden selvän tajuamisen tasolle. Myöhemmin työläiset käsittivät virheensä ja alkoivat vieläkin enemmän pitää horjumattomasta ja lujasta Bebelistään. Hallitus sen sijaan palkitsi hänet kahden vuoden vankeusrangaistuksella. Mutta vankilassakaan hän ei kuluttanut aikaansa turhaan, vaan kirjoitti kuuluisan kirjansa „Nainen ja sosialismi“.

70-luvun loppu ja 80-luvun vuodet tuovat puolueelle uusia koetuksia. Sosialidemokratian kasvusta

levottomaksi tullut Saksan hallitus julkaisee „poikkeuslait sosialisteja vastaan“, hajoittaa puolue- ja ammattiliittojärjestöt, lakkauttaa poikkeuksetta kaikki sosialidemokraattiset lehdet, hävittää kokoontumis- ja yhdistymisvapauden, ja vielä eilen legaalinen sosialidemokraattinen puolue ajetaan maanalaisuuteen. Tällä kaikella hallitus halusi provosoida sosialidemokratian epäonnistuviin ja turmiollisiin esiintymisiin, demoralisoida ja hävittää sen. Tarvittiin erikoista lujuttua ja verratonta tarkkanäköisyyttä, että voitiin olla joutumatta hämminkiin, muuttaa ajoissa taktiikkaa ja soveltautua järkevästi uusiin oloihin. Monet sosialidemokraatit antautuivat provokatioon ja heittäytyivät anarkismiin. Toiset äitelöityivät kokonaan ja vajosivat liberaalien joukkoon. Mutta Bebel seiso i järkähtämättä vartiopaikallaan, rohkaisi eräitä, hillitsi toisten ajattelematonta kiihkoa, paljasti kolmansien tyhjät puheet ja suuntasi taitavasti puoluetta oikealle tielle eteenpäin ja aina vain eteenpäin. Kymmenen vuoden kuluttua hallituksen oli pakko perääntyä työväenliikkeen kasvavan voiman edessä ja se lakkautti „poikkeuslait“. Bebelin linja osoittautui ainoaksi oikeaksi linjaksi.

90-luvun loppu ja 1900 luvun vuodet toivat puolueelle vielä yhden koetuksen. Teollisuuden nousun ja taloudellisten voittojen suhteellisen helppouden innostamat sosialidemokratian maltilliset ainekset alkoivat kieltää leppymättömän luokkataistelun ja sosialistisen vallankumouksen välttämättömyyden. Leppymättömyys ei ole tarpeen, vallankumous ei ole tarpeen, sanoivat he, tarvitaan luokkien yhteistoimintaa, meillä on tarpeen sopimus porvariston ja hallituksen kanssa,

jotta voitaisiin yhdessä niiden kanssa korjailta valitsevaa järjestelmää, — siksi äänestäkäämme porvarillisen hallituksen tulo- ja menosäännön puolesta, osallistukaamme nykyiseen porvarilliseen hallitukseen. Juuri siten maltilliset horjuttivat tieteellisen sosialismin perusteita, sosialidemokratian vallankumouksellista taktiikkaa. Bebel käsitti tilanteen vaarallisuuden ja yhdessä puolueen muiden johtajien kanssa hän julistaa maltillisille leppymättömän sodan. Dresdenin puoluepäivillä (1903) hän lyö perinpohjaisesti Saksan maltillisten johtajat Bernsteinin ja Wollmarin sekä julistaa vallankumouksellisten taistelumenetelmien välttämättömyyttä. Seuraavana vuonna hän lyö Amsterdamissa kaikkien maiden sosialistien edessä jo maltillisten kansainvälistä johtajaa Jean Jaurèsia ja julistaa vieläkin kerran leppymättömän taistelun välttämättömyyttä. Sen jälkeen hän ei ole antanut rauhaa „puolueen maltillisille vihollisille“ ja tuottaa heille tappion toisensa jälkeen Jenassa (1905) ja Nürnbergissä (1908). Tuloksena on, että puolue selviytyy sisäisestä taistelustaan yhtenäisenä ja voimakkaana, tavattomasti lujittuneena ja jättiläismäisesti kasvaneena. Tästä kaikesta se on kiitollisuudenvelassa ennen kaikkea samalle August Bebelille...

Mutta Bebel ei rajoitu toimintaan vain puolueen puitteissa. Hänen jyrisevät puheensa Saksan valtiopäivillä, joissa hän ruoskii tunkkaantuneita aatelisia, repäisee naamion liberaalien kasvoilta ja naulitsee häpeäpaaluun „keisarillisen hallituksen“, sekä hänen monivuotinen toimintansa ammattiliitoissa — kaikki se puhuu siitä, että proletariaatin uskollisena suojelijana Bebel ilmaantui kaikkialle, missä vain käytiin taiste-

lua, missä vain tarvittiin hänen kuohuvaa proletaarin tarmoaan.

Tämän vuoksi Saksan ja kaikkien maiden sosialistit niin suuresti kunnioittavat Bebeliä.

Bebelillä on tietysti ollut virheitäkin — kenelläpä niitä ei olisi (vain kuolleet eivät tee virheitä), — mutta kaikki hänen pienet virheensä jäävät varjoon hänen suurten ansioittensa rinnalla puolueen palveluksessa, puolueen, jossa nyt Bebelin 42-vuotisen johdon jälkeen on yli 600 tuhatta jäsentä, jolla on noin 2 miljoonaa ammatillisesti järjestynyttä työläistä, jolla on 3—4 miljoonan valitsijan luottamus ja joka yhdellä käden viittauksella järjestää Preussissa satatuhantisia mielenosoituksia.

Ja on kuvaavaa, että Bebelin kunniaksi järjestetyt vuosipäiväjuhlat sattuvat yhteen Saksan sosialidemokratian mahdin kaikkein kirkkaimman ilmaisun päivien kanssa, jolloin Preussissa pidetään verrattoman järjestyneitä ja väkirikkaita mielenosoituksia yleisen äänioikeuden puolesta.

Bebelillä on täysi oikeus sanoa, että hän ei ole tehnyt työtä turhaan.

Sellaista on ollut vanhan Bebelin elämä ja toiminta, niin, hyvin vanhan, mutta sielultaan ylen nuoren Bebelin, joka seisoo entiseen tapaansa vartio paikalla ja odottaa uusia taisteluja ja uusia voittoja.

Vain taisteleva proletariaatti on voinut synnyttää sellaisen toimeliaan, iäti nuoren ja iäti eteenpäin katsovan Bebelin, jollainen se on itsekkin.

Vain tieteellisen sosialismin teoria on voinut antaa laajan liikkuma-alan Bebelin tuliselle luonnolle hänen

pyrkiessään kiihkeästi ja väsymättä lyömään alas vanhaa ja mätää kapitalistista maailmaa.

Bebelin elämä ja toiminta on osoituksena proletariaatin voimasta ja voittamattomuudesta, sosialismin voiton kiertämättömyydestä...

Toverit, lähettäkäämme siis tervehdyksemme rakkaalle opettajalle — sorvari August Bebelille!

Olkoon hän esikuvana meille, Venäjän työläisille, jotka erikoisesti kaipaamme työväenliikkeen Bebelejä.

Eläköön Bebel!

Eläköön Kansainvälinen Sosialidemokratia!

VSDTP:n Bakun komitea

*Julkaistu erillisenä
julistuksena maalis-
kuun 23 p:nä 1910*

*Julkaistaan julistuksen
tekstin
mukaan*

KIRJE PUOLUEEN KESKUSKOMITEALLE SOLVYTSHEGODSKIN KARKOITUSPAIKALTA

Toveri Semjon! Eilen sain tovereilta teidän kirjeenne. Ensiksikin sydämelliset terveiset Leninille ja muille tovereille. Ja nyt teidän kirjeenne johdosta ja yleensä „kiusallisista kysymyksistä“.

Minun mielestäni blokin (Lenin — Plehanov) linja on ainoa oikea linja: 1) se ja vain se vastaa Venäjällä tehtävän työn todellisia tarpeita, mikä vaatii kaikkien todellisten puolueainesten yhdistämistä; 2) se ja vain se jouduttaa legaalisten järjestöjen vapautumisen prosessia likvidaattorien ikeestä kaivaen kuilua työläismenshevikkien ja likvidaattorien välille, hajoittaen ja hävittäen viimeainittuja. Taistelu vaikutusvallasta legaalisisissa järjestöissä on päivänpolttava kysymys, välttämätön taival tiellä puolueen uudestisyntymiseen, ja blokki on ainoa keino näiden järjestöjen puhdistamiseksi likvidaattoruuden roskasta.

Blokin suunnitelmassa näkyy Leninin käsiala, — hän on viisas mies ja tietää, missä kalat kutevat. Mutta tämä ei vielä merkitse, että jokainen blokki olisi hyvä. Trotskin blokki (hän sanoisi — „synteesi“) on mätää periaatteettomuutta, erilaatuisten periaattei-

den manilovilaista sekoitusta, periaatteettoman ihmisen avutonta kaihoa „hyvästä“ periaatteesta. Asioiden logiikka on luonteeltaan tiukasti periaatteellista eikä siedä sekoituksia. Leninin ja Plehanovin blokki onkin juuri siksi elinvoimainen, että se on syvästi periaatteellinen ja perustuu mielipiteiden samanlaisuuteen puolueen uudistamisen keinoja koskevassa kysymyksessä. Mutta juuri siksi, että tämä on blokki eikä yhteensulautuma, juuri siksi bolshevikit tarvitsevat oman ryhmänsä. On hyvin mahdollista, että työn kulussa bolshevikit saavat plehanovilaiset lopullisesti puolelleen, mutta se on vain mahdollista. Me emme saa kuitenkaan uinailla ja luottaa tällaiseen, vaikkakin hyvin todennäköiseen, tulokseen. Mitä yhtenäisempinä bolshevikit tulevat toimimaan ja mitä järjestyneempinä esiintymään, sitä enemmän on toiveita puolellemme saamisen mahdollisuuteen. Tämän vuoksi meidän on pidettävä kaikki raudat tulessa. Vperjodilaisista en sano mitään, sillä nykyään he eivät ole niin mielenkiintoisia kuin likvidaattorit ja plehanovilaiset. Jos he jolloinkin tulevat tajuihinsa, niin se on tietysti hyvä, mutta elleivät tule, niin mitäpä heistä, kiehukoot omassa liemessään.

Niin ajattelen ulkomaan asioista.

Mutta siinä ei ole vielä kaikki eikä edes pääasia. Pääasia on työn järjestäminen Venäjällä. Puolueemme historia on osoittanut, että erimielisyyskysymykset eivät ratkea väittelyissä, vaan pääasiallisesti työn kulussa, periaatteiden soveltamisen kulussa. Sen vuoksi päivän tehtävänä on Venäjällä suoritettavan työn järjestäminen tiukasti määritellyn periaatteen ympärille. Likvidaattorit käsittivät asian heti (heillä on sangen

kehittynyt vainu) ja ryhtyivät rakentamaan rakennustelineitä (perustan he ovat jo laskeneet) legaalisisissa työväenjärjestöissä, minkä lisäksi heillä osoittautuu olevan oma illegaalinen keskuksensa Venäjällä, joka suuntaa työtä j.n.e. Mutta me yhä vain „valmistaudumme“, olemme harjoitteluasteella. Minun mielestäni meidän päiväjärjestyksessä oleva ja lykkäystä sietämätön tehtävämme on (Venäjän) keskusryhmän järjestäminen, joka yhdistäisi illegaalisen, puolilegaalisen ja legaalisen työn ensi kädessä tärkeimmissä keskuksissa (Pietari, Moskova, Urali, Etelä). Nimittäkää se miksi hyvänsä — „Keskuskomitean Venäjällä oleva osa“ tai Keskuskomitean avustava ryhmä — sillä ei ole väliä. Mutta tällainen ryhmä on yhtä tarpeen kuin ilma ja leipä. Nykyään paikkakunnilla vallitsee työntekijöiden keskuudessa epävarmuus, yksinäisyys, irtaantuneisuus, kaikki valtaa masennus. Tämä ryhmä voisi elvyttää työn ja saada aikaan selvyuden. Ja se raivaisi tien legaalisten mahdollisuuksien todelliselle käyttämiselle. Siitä mielestäni lähteekin kehittymään puoluekantaisuuden uudestisyntyminen. Ei olisi pahitteeksi järjestää ennakolta sellaisten työntekijäin neuvottelukokous, jotka hyväksyvät täysistunnon päätökset⁹³, tietysti Keskuskomitean johdolla. Kaikki tämä olisi tehtävä keskuslaitosten „reformoimisen“⁹⁴ jälkeen ja sillä ehdolla, että plehanovilaiset siihen suostuvat. On hyvin mahdollista, että tämä neuvottelukokous antaakin sopivia henkilöitä yllämainittuun keskusryhmään. Tällaisen neuvottelukokouksen hyödyllisyys on mielestäni selvä myös monessa muussa suhteessa. Mutta täytyy toimia horjumatta ja ilman sääliä, pelkäämättä soimauksia likvidaattorien, trotskilaisten

ja vperjodilaisten puolelta. Jos plehanovilaiset ja leniniläiset liittyvät yhteen Venäjällä tehtävän työn pohjalla, niin heidän ei tarvitse kiinnittää huomiota minkäänlaisiin soimauksiin.

Niin ajattelen työstä Venäjällä.

Nyt itsestäni. Minulla on jäljellä kuusi kuukautta⁹⁵. Määräajan päätyttyä olen täydellisesti käytettävissä. Jos työntekijäin tarve on todella kärkevä, niin voin lähteä heti. „Mysl“ lehden⁹⁶ № 1 luin. Kuvittelen mielessäni, kuinka paljon selvyyttä ja rohkeutta työläisille antaa jo yksistään vain eilisten riitapuolten yhteinen esiintyminen, minkälaista hämminkiä ja sekasortoa se kylvää likvidaattorien riveihin. Ja jokainen kunnan ihminen sanoo, että se ei ole pahaksi.

Karkoituspaikalla on kunnan väkeä ja olisi oikein hyvä saada sille illegaalisia aikakausjulkaisuja. Lähettäkää „Sotsial-Demokrat“ № 17 ja seuraavat sekä myös „Sotsial-Demokratin“ „Liite“. Meillä ei ole „Rabotshaja Gazeta“⁹⁷ № 1 eikä 2, ei ole myöskään „Golos Sotsial-Demokrata“ lehteä. „Zvezda“ lehden⁹⁸ me luultavasti saamme. Osoitteet lähetyksiä varten: 1) Solvytshegodsk, Vologdan lääni, Ivan Isakovitsh Bogomolov; 2) Solvytshegodsk, Vologdan lääni, Petr Mihailovitsh Serafimov. Osoite kirjeenvaihtoa varten minun kanssani: Vologdan lääni, Solvytshegodsk, Grigorjevin talo, Nikolai Aleksandrovitsh Voznesenski.

Toveriterveisin *K. S.*

Älkää lähettäkö vakuutettuina. Kirjoittakaa sikäläisistä asioista, pyydän hartaasti.

PUOLUEEN PUOLESTA!¹⁰⁰

Maassa vilkastuu mielenkiinto poliittiseen elämään ja yhdessä sen kanssa tulee loppu meidän Puolueemme kriisistä. Herpaantuneisuuden kuollut piste alkaa mennä ohi. Äskettäin kokoontunut yleinen puoluekonferenssi¹⁰⁰ on selvä merkki Puolueen uudestisyntymisestä. Puolueemme, joka lujittui yhdessä Venäjän vallankumouksen kasvun kanssa ja lyötiin hajalle yhdessä sen kukistumisen kanssa, täytyi välttämättömästi nousta jaloilleen maan poliittisen heräämisen yhteydessä. Vilkastuminen teollisuuden perusaloilla ja kapitalistien liikevoittojen kasvu rinnan työläisten realipalkan laskun kanssa; porvariston taloudellisten ja poliittisten järjestöjen vapaa kehitys rinnan proletariaatin legaalisten ja illegaalisten järjestöjen väkivaltaisen hajoittamisen kanssa; elintarvikkeiden hintojen kohoaminen ja tilanherrojen tulojen kasvu rinnan talonpoikaistalouden köyhtymisen kanssa; yli 25-miljoonaisen väestöosan nälänhätä, joka kuvaa „uudistetun“ vastavallankumouksellisen valtakomennon saamattomuutta, — kaikki tuo ei ole voinut olla vaikuttamatta työtätekeviin kerroksiin ja ennen kaik-

kea proletariaattiin herättämällä niissä mielenkiintoa poliittiseen elämään. Eräänä kirkkaana ilmauksena tästä heräämisestä on muun muassa tämän vuoden tammikuussa kokoontunut Venäjän Sosialidemokraattisen Työväenpuolueen konferenssi.

Mutta mielissä ja sydämissä tapahtunut vilkastuminen ei voi sulkeutua itseensä, — nykyisten poliittisten olojen vallitessa se tulee kiertämättömästi kasvamaan avoimiksi joukkoesiintymisiksi.

On parannettava työläisten elämää, täytyy kohottaa työpalkkaa ja lyhentää työpäivää, täytyy parantaa perinpohjaisesti työläisten asemaa tehtailla ja kaivoksilla. Mutta miten muuten tämä kaikki voidaan tehdä, ellei yhä vielä kiellon alaisten taloudellisten osittais- ja yleislakkojen avulla?

Täytyy valloittaa oikeus vapaaseen taisteluun isäntiä vastaan, lakko-, yhdistymis-, kokoontumis-, sanan-, paino- y.m. vapaudet: ilman niitä työläisten taistelu elämänsä parantamiseksi tulee olemaan äärimmäisen vaikeaa. Mutta miten muuten tämä kaikki voidaan tehdä, ellei avointen poliittisten esiintymisten avulla, mielenosoitusten, poliittisten lakkojen j.n.e. avulla?

Täytyy parantaa kroonillista nälkää sairastavaa, täytyy tehdä loppu nykyisestä asiointilasta, jolloin kymmenien miljoonien maaseudun uurastajain on pakko aika-ajoittain joutua nälänhätään ja kaikkiin sen kauhuihin: ei voida kädet ristissä katsoa, kun nälkäiset isät ja äidit kyynel silmissään „myyvät polkuhinnasta“ tyttäriään ja poikiaan! Täytyy hävittää juuriaan myöten nykyinen rosvomainen finanssipolitiikka, joka hävittää pienen talonpoikaistalouden ja sysää kiertämättömästi jokaisen kadon

aikana miljoonia talonpoikia tuhoisan nälänhädän kouriin! Täytyy pelastaa maa kurjuudesta ja tapainturmeluksesta! Mutta voidaanko tämä tehdä kaatamatta tsarismmin koko rakennusta alhaalta ylös asti? Ja miten muuten tsaarin hallitus kaikkine maaorjuudellisine jätteineen voidaan kukistaa, ellei laajalla kansan vallankumouksellisella liikkeellä, jota johtaa sen historian tunnustama johtaja, sosialistinen proletariaatti?..

Mutta sitä varten, että tulevat esiintymiset eivät olisi hajallisia ja järjestyksettömiä, että proletariaatti voisi kunnialla täyttää tulevien esiintymisten yhdistäjän ja johtajan ylevän tehtävän, — sitä varten on laajojen kansanjoukkojen vallankumouksellisen tietoisuuden ja proletariaatin luokkatietoisuuden lisäksi oltava vielä luja ja joustava proletaarinen puolue, joka pystyy yhdistämään paikallisten järjestöjen erilliset ponnistukset yhdeksi yhteiseksi ponnistukseksi ja siten suuntaamaan vallankumouksellisen joukkoliikkeen vihollisten tärkeimpiä linnoituksia vastaan. Proletariaatin puolueen, Venäjän Sosialidemokraattisen Työväenpuolueen kuntoonsaattaminen on juuri erikoisen välttämätöntä sitä varten, että proletariaatti olisi asiaankuuluvalla tavalla valmistautunut tuleviin vallankumouksellisiin esiintymisiin.

Puolueen yhteenliittämisen pakottava välttämättömyys esiintyy vieläkin selvempänä lähenevien neljännen Valtakunnanduuman vaalien vuoksi.

Mutta miten puolue voidaan kunnostaa?

Ennen kaikkea on lujitettava paikalliset puoluejärjestöt. Pieniin ja aivan pikkuruisiin ryhmiin pirstottuja, epätoivon ja asiaan luottamattomuuden meren

ympäröimiä, intelligenttivoimia vailla olevia ja provokaattorien usein polttamia järjestöjä — kukapa ei tuntisi tuota surkuteltavaa kuvaa paikallisten järjestöjen elämästä? Tästä voimien hajanaisuudesta täytyy päästä ja siitä voidaan päästä! Alkanut työväenjoukkojen herääminen toisaalta ja äskettäin kokoontunut konferenssi tämän heräämisen ilmauksena toisaalta helpoittavat huomattavasti tällaisen hajanaisuuden poistamistehtävää. Tehkäämme siis kaikkemme organisaattorisen hajanaisuuden poistamiseksi! Kerääntykööt sosialidemokraattiset työläiset jokaisessa kaupungissa ja jokaisessa teollisuuskeskuksessa, kaikki puolueyhdistä riippumatta, kaikki, jotka uskovat illegaalisen Venäjän Sosialidemokraattisen Työväenpuolueen välttämättömyyteen, — kerääntykööt he kaikki paikallisiin puoluejärjestöihin! Työpenkit, jotka yhdistävät työläiset yhdeksi riistettyjen armeijaksi, — nuo samat työpenkit liittäkööt heidät riistoa ja väkivaltaa vastaan taistelijoiden yhtenäiseksi puolueeksi!. Suureen jäsenmäärään pyrkiminen ei tällöin ole välttämätöntä; toiminnan nykyisten ehtojen vallitessa se voisi osoittautua jopa vaaralliseksi. Koko kysymys on toverien ominaisuuksista, koko kysymys on siitä, että paikallisiin järjestöihin ryhmittyneet vaikutusvaltaiset toverit tajuaisivat sen asian tärkeyden, jota he palvelevat, ja noudattaisivat työssään horjumattomasti vallankumouksellisen Sosialidemokratian linjaa. Ja älkööt tällä tavalla muodostetut paikalliset järjestöt sulkeutuko itseensä, vaan puuttukoot aina proletariaatin taistelun kaikkiin asioihin „pienimmistä“ ja tavalisista asioista suurimpiin ja „epätavallisiin“ asioihin asti, älköön ainoakaan yhteenotto työn ja pääoman

välillä eikä ainoakaan työläisjoukkojen vastalause tsaarin hallituksen julmuuksia vastaan jääkö niiden vaikutuksen ulkopuolelle: täytyy aina muistaa, että vain tällä tavalla voidaan paikalliset järjestöt lujittaa ja parantaa. Muun muassa juuri tämän vuoksi niillä on välttämättömästi oltava mitä kiinteimmät yhteydet työläisten julkisiin joukkojärjestöihin, liittoihin ja klubeihin, ja niiden kehittämistä on kaikin tavoin autettava.

Ja älkööt työläistoverit joutuko hämilleen niiden tehtävien vaikeudesta ja monimutkaisuudesta, jotka intelligenttivoimien puuttumisen vuoksi lankeavat kokonaan heidän harteilleen, — täytyy heittää kerta kaikkiaan syrjään kaikille aivan tarpeeton ujustelu ja „epätavallisen“ työn pelkääminen, täytyy olla rohkeutta tarttua käsiksi monimutkaisiin puolueasioihin! Ei haittaa, vaikka tällöin tehdään joitain virheitä: kerran pari kompastutaan, mutta sitten jo opitaan astumaan itsenäisesti. Bebelit eivät tipu taivaasta, vaan kasvavat alhaalta puolue työn kulussa sen kaikilla aloilla...

Mutta paikalliset järjestöt, vaikka ne olisivatkin lujia ja vaikutusvaltaisia, eivät kuitenkaan erikseen otettuina muodosta vielä Puoluetta. Sitä varten ne pitää vielä koota yhteen, sitoa yhtenäiseksi kokonaisuudeksi, joka elää yhtä yhteistä elämää. Hajanaisia paikallisia järjestöjä, jotka eivät ole yhteydessä toistensa kanssa eivätkä edes tiedä toistensa olemassaolosta, järjestöjä, jotka on jätetty kokonaan oman onnensa nojaan ja jotka toimivat omalla vastuullaan ja toteuttavat työssään usein vastakkaista linjaa, — kaikki tuo on tuttu kuva näpertelystä Puolueessa.

Paikallisten järjestöjen yhdistäminen toistensa kanssa ja niiden kokoaminen Puolueen Keskuskomitean ympärille — se juuri merkitseekin erontekoa näperte-lystä ja tien raivaamista proletaarisen puolueen kunnostamiselle. Vaikutusvaltainen Keskuskomitea, joka on syvillä juurilla yhteydessä paikallisiin järjestöihin ja järjestelmällisesti informoi viimemainittuja sekä yhdistää ne toisiinsa, Keskuskomitea, joka herkeämättä puuttuu proletariaatin yleisten esiintymisten kaikkiin asioihin, Keskuskomitea, jolla on Venäjällä ilmestyvä illegaalinen sanomalehti laajaa poliittista agitatiota varten, — siihen suuntaan täytyy tapahtua Puolueen uusiminen ja yhteenliittäminen.

Sanomattakin on selvää, että Keskuskomitea yksinään ei voi suoriutua tästä vaikeasta tehtävästä: paikallisissa järjestöissä olevien toverien on muistettava, että ilman heidän järjestelmällistä apuaan paikkakunnilta Keskuskomitea muuttuu tyhjiydeksi ja puolue näennäisyydeksi. Tämän vuoksi Keskuksen ja paikallisten järjestöjen yksissä miehissä suorittama työ on Puolueen uusimisen välttämätön ehto, ja siihen me kutsumme tovereita.

Siis Puolueen puolesta, toverit, Venäjän uudesti-syntyvän illegaalisen Sosialidemokraattisen Työväen-puolueen puolesta!

Eläköön yhtenäinen Venäjän Sosialidemokraattinen Työväenpuolue!

VSDTP:n Keskuskomitea

ELÄKÖÖN VAPPU!

Toverit!

Jo viime vuosisadalla kaikkien maiden työläiset päättivät juhlia joka vuosi tätä päivää, toukokuun 1 päivää. Se oli vuosi 1889, jolloin työläiset päättivät kaikkien maiden sosialistien Pariisin kongressissa nimenomaan tänään, toukokuun 1 päivänä, Vapun päivänä, jolloin luonto herää talviunestaan, metsät ja vuoret vihertyvät, pellot ja niityt koristautuvat kukilla, aurinko alkaa lämmittää yhä suloisemmin, ilmassa tuntuu uudistumisen ilo, luonto antautuu karkeloon ja riemuun, -- he päättivät nimenomaan tänä päivänä julistaa kuuluvasti ja avoimesti koko maailmalle, että työläiset tuovat ihmiskunnalle kevään ja vapautuksen kapitalismin kahleista, että työläisten kutsumuksena on maailman uudistaminen vapauden ja sosialismin perustalla.

Jokaisella luokalla on omat lempijuhlansa. Aateli-set ottivat käytäntöön omat juhlapäivänsä, joiden yhteydessä he julistavat talonpoikain ryöstämisen „oikeutta“. Porvareilla on omansa, ja niiden yhteydessä he „todistelevat“ työläisten riistämisen „oikeutta“. Myöskin papeilla on juhlapäivänsä, ja niiden

yhteydessä he ylistävät vallitsevaa järjestelmää, jossa uurastajat menehtyvät kurjuudessa, mutta tyhjäntoimittajat rypevät ylellisyydessä.

Työläisilläkin pitää olla oma juhlaansa, ja sen yhteydessä heidän on julistettava: yleinen työ, yleinen vapaus, kaikkien ihmisten yleinen tasa-arvoisuus. Tämä juhla on Vappujuhla.

Näin päättivät työläiset jo vuonna 1889.

Siitä lähtien työläissosialismin taistelukutsu kaikuu Vapun päivänä joukkokokouksissa ja mielenosoituksissa yhä voimakkaampana. Yhä laajemmalle tulvii työväenliikkeen valtameri vallaten uusia maita ja valtioita Euroopasta ja Amerikasta Aasiaan, Afrikkaan ja Austraaliaan saakka. Aikoinaan heikko työläisten kansainvälinen liitto on kasvanut kaikkiaan muutamassa kymmenessä vuodessa valtavaksi kansainväliseksi veljesliitoksi, joka pitää säännöllisesti kongresseja ja yhdistää miljoonia työläisiä maailman kaikilta ääriiltä. Proletaarisen suuttumuksen meri kuohuu korkeina aaltoina ja vyöryy yhä ankarammin kapitalismin huojuvaa linnoitusta vastaan. Äskettäin käyty hiilenkaivajain lakkotaistelu Englannissa, Saksassa, Belgiassa, Amerikassa y.m., lakko, joka sai koko maailman riistäjät ja hallitsijat pelon valtaan, on selvä merkki siitä, että sosialistinen vallankumous ei ole kovinkaan kaukana...

„Me emme palvo kultajumalaa!“ Me emme tarvitse porvarien ja riistäjien valtakuntaa! Kirous ja kuolema kapitalismille kurjuuden ja verenvuodatuksen kauhui-
neen! Eläköön työn valtakunta, eläköön sosialismi!

Tätä julistavat tänään kaikkien maiden valveutuneet työläiset.

Ja voitonvarmoina, rauhallisina ja voimakkaina he kulkevat ylväinä luvattuun maahan johtavalla tiellä, tiellä valoisaan sosialismiin toteuttaen askel askeleelta Karl Marxin suurenmoista kehoitusta: „Kaikkien maiden työläiset, liittykää yhteen!“

Siten viettävät Vappujuhlaa vapaiden maiden työläiset.

Haluamatta jäädä jälkeen tovereistaan Venäjän työläiset ovat siitä saakka, kun he alkoivat tulla tietoisiksi omasta asemastaan, aina yhtyneet ulkomaisten tovereidensa yhteiseen kuuroon ja kaikesta huolimatta, tsaarin hallituksen petomaisista vainoista huolimatta, viettäneet Vappujuhlaa yhdessä heidän kanssaan. Tosin viimeisten 2—3 vuoden aikana vastavallankumouksen riehunnan ja puolue-elämän rappiotilan, teollisuuden lamaannuksen ja laajojen joukkojen turruttavan poliittisen välinpitämättömyyden kaudella Venäjän työläiset menettivät mahdollisuuden viettää entiseen tapaan valoisa työväenjuhlaansa. Mutta viime aikoina maassa alkanut vilkastuminen, taloudelliset lakot ja työläisten poliittiset vastalauseet esimerkiksi toisen Valtakunnanduuman sosialidemokraattiedustajain jutun uudelleenkäsittelemisen johdosta, kasvava tyytymättömyys laajojen talonpoikaisjoukkojen keskuudessa yli 20 lääniä käsittävän nälänhädän vuoksi, satojen tuhansien kauppapalvelijain vastalauseet Venäjän pohattojen „uusittua“ järjestelmää vastaan — kaikki tuo puhuu siitä, että turruttava horrostila on menossa ohi ja sen tilalle tulee poliittinen vilkastuminen maassa ja ennen kaikkea proletariaatin keskuudessa. Juuri siksi tänä vuonna Venäjän työläiset voivat ja heidän tulee ojentaa tänä päivänä kätensä ulkomai-

sille tovereilleen. Juuri siksi heidän tulee muodossa taikka toisessa viettää tänään yhdessä näiden kanssa Vappujuhlaa.

Venäjän työläisten on tänään sanottava, että he ovat yksimielisiä vapaiden maiden tovereiden kanssa — he eivät kumarra eivätkä tule kumartamaan kulta-jumalaa.

Heidän on vielä lisättävä kaikkien maiden työläisten yhteiseen vaatimukseen oma venäläinen vaatimuksensa itsevaltiuden kukistamisesta ja demokraattisen tasavallan pystyttämisestä.

„Me vihaamme tyranniin kruunuja!“ „Me kunnioitamme kärsivän kansan kahleita!“ Kuolema veriselle tsarismille! Kuolema aateliston maanomistukselle! Kuolema isäntien mielivallalle tehtaissa ja kaivoksissa! Maat talonpojille! 8-tuntinen työpäivä työläisille! Demokraattinen tasavalta Venäjän kaikille kansalaisille!

Sitä on Venäjän työläisten tänä päivänä julistettava!

Venäjän liberaalit valehtelevat ja liehittelevät Nikolai viimeistä, kun he uskottelevat itselleen ja toisille, että tsarismi on Venäjällä lujittunut ja kykenee tyydyttämään kansan perustarpeet.

Venäjän liberaalit harjoittavat petosta ja farisealaisuutta, kun he kaikin äänin veisaavat, että vallankumous on kuollut ja me olemme „uusitussa“ järjestelmässä.

Katsokaa ympärillenne: onko kovia kärsinyt Venäjä „uusitun“ ja „hyvin järjestetyn“ maan näköinen?

Demokraattisen perustuslain asemesta — hirsipuiden ja raa'an mielivallan komento!

Koko kansaa edustavan parlamentin asemesta mustien tilanherrojen musta Duuma!

„Kansalaisvapauksien järkkymättömien perustojen“ asemesta, sanan-, kokoontumis-, paino-, yhdistymis- ja lakkovapauden asemesta, jotka luvattiin jo lokakuun 17 päivän manifestissa, — „käskyjen“ ja „kieltojen“ tunnoton käsi, lakkautettuja sanomalehtiä, karkoitettuja toimittajia, murskattuja liittoja, hajoitettuja kokouksia!

Henkilöllisen koskemattomuuden asemesta — pieksämissiä vankiloissa, kansalaisten häpäisemistä, verilöyly lakkolaisille Lenan kultakaivoksilla!

Talonpoikaiston tarpeiden tyydyttämisen asemesta — talonpoikaisjoukkojen jatkuvan maattomaksi tekemisen politiikka!

Valtion talouden kuntoonsaattamisen asemesta — varkautta taloudenhoitovirastoissa, varkautta rautatiehallinnoissa, varkautta metsätaloudessa, varkautta meriasiaihin hallinnossa!

Valtiokoneiston järjestyksen ja kurin asemesta — väärennyksiä oikeuslaitoksessa, kiristystä ja pakotusta etsivän poliisin osastoissa, murhia ja provokatioita ohranassa!

Venäjän valtion kansainvälisen mahtavuuden asemesta — Venäjän „politiikan“ häpeällinen romahdus Lähi- ja Kauko-Idän asioissa, pyövelin ja hävittäjän osuus verenvuotoon nääntyvän Persian asioissa!

Väestön tyytyväisyyden ja onnellisen elämän asemesta — itsemurhia kaupungeissa ja 30-miljoonaisen talonpoikaiston hirvittävä nälänhätä maaseudulla!

Tapojen parantamisen ja puhdistamisen asemesta — ennenkuulumaton tapainturmelus luostareissa, noissa virallisen moraalin linnakkeissa!

Ja! aivan kuin kuvan viimeistelemiseksi — satojen työläisten ampuminen Lenan kultakaivoksilla!..

Saavutettujen vapauksien murskaajia, hirsipuiden ja ämpumisten ihailijoita, „käskyjen“ ja „kieltojen“ antajia, varas-intendenttejä, varas-insinöörejä, ryöväri-poliiseja, murhaaja-ohranoita, irstailija-Rasputiineja — sellaisia ovat Venäjän „uudistajat“!

Ja maailmassa on vielä henkilöitä, jotka rohkenevat väittää, että Venäjällä on kaikki hyvin ja vallankumous on kuollut!

Ei, toverit: siellä, missä miljoonat talonpojat näkevät nälkää ja työläisiä ammutaan lakon vuoksi, — siellä vallankumous tulee elämään niin kauan kuin ihmiskunnan häpeä — Venäjän tsarismi — on pyyhkimättä pois maan pinnalta.

Ja tänään Vapunpäivänä meidän on muodossa taikka toisessa lausuttava julki, ulkoilmakokouksissa, joukkotilaisuuksissa tai salaisissa kokouksissa — missä mitenkin on tarkoituksenmukaisinta, — että me vannomme taistelevamme tsaarinmonarkian kukistamiseksi täydellisesti, että me tervehdimme Venäjän vallankumousta, Venäjän vapauttajaa!

Ojentakaamme siis kätemme ulkomaisille tovereillemme ja julistakaamme yhdessä heidän kanssaan:

Alas kapitalismi!

Eläköön sosialismi!

Nostakaamme Venäjän vallankumouksen lippu ja kirjoittakaamme siihen:

Alas tsaarinmonarkia!

Eläköön demokraattinen tasavalta!

Toverit, me vietämme tänään Vappujuhlaa! Eläköön Vappu!

Eläköön Kansainvälinen Sosialidemokratia!

Eläköön Venäjän Sosialidemokraattinen Työväenpuolue!

VSDTP:n Keskuskomitea

*Julkaistu erillisenä julkistuksena
huhtikuussa 1919*

*Julkaistaan käsikirjoituksen
mukaan*

UUSI VAIHE

Työläisten taloudellisten esiintymisten jälkeen — heidän poliittisia esiintymisiään.

Työpalkan puolesta käytyjen lakkojen jälkeen — vastalauseita, joukkokokouksia ja poliittisia lakkoja Lenan ampumisten johdosta.

Pietarissa ja Moskovassa, Riiassa ja Kievissä, Saratovissa ja Jekaterinoslavissa, Odessassa ja Harkovissa, Bakussa ja Nikolajevissa, — kaikkialla, Venäjän kaikilla puolilla, työläiset nousevat Lenassa murhattujen tovereittensa puolesta.

„Me elämme, meidän punainen veremme kiehuu käyttämättömien voimien tulesta“!..

Työväenliike on käymässä läpi kasvavan vilkastumisensa kolmatta astetta. Ja tämä tapahtuu vastavalankumouksen riemujuhlien jälkeen.

Pari vuotta sitten työläiset yrittivät vielä tehdä vastarintaa pohjattoman ahneiden isäntien yhä lisääntyville hyökkäyksille. Puolustuslakoissa ja paikoitellen hyökkäyslakoissakin ilmeni liikkeen vilkastuminen. Se oli ensimmäinen aste. Moskovan alue oli alkuunpanijana.

Puolisentoista vuotta sitten työläiset siirtyivät hyökkäyslakkoihin. Asetetaan uusia taloudellisia vaatimuksia, pyritään saavuttamaan vuosien 1905—1906 ehtoja, jotka työläisiltä riistettiin vastavallankumouksen riehumisen kaudella. Se oli toinen aste. Alkupanijoina olivat läntiset reunamaat.

Nyt on alkanut kolmas aste, poliittisen liikkeen kausi. Aste asteelta!

Ja tätä piti odottaakin. Nousu teollisuuden perusaloilla ja kapitalistien liikevoittojen kasvu rinnan realityöpalkan alenemisen kanssa; porvariston ammattillisten ja poliittisten järjestöjen kasvu rinnan työväenjärjestöjen hajoittamisen kanssa; elintarvikkeiden hintojen nousu ja tilanherrojen tulojen kasvu rinnan 30 miljoonan talonpojan nälänhädän kanssa, jolloin puutteen ahdistamat isät ja äidit ovat pakoitettuja myymään tyttäriään ja poikiaan, — kaikki tuo ei voinut olla aiheuttamatta poliittista vilkastumista työväenluokan riveissä.

Lenan ampumiset olivat vain signaali.

Ilmeisesti „Shipkalla ei ole aivan rauhallista“. Sen tuntevat myöskin vallan edustajat, jotka valmistautuvat kiireellisesti maan „rauhottamiseen“. Se kuvastuu näköjään meidän ulkopoliitikamme asioissakin...

Ja tietoja poliittisista vastalauseleikoista saapuu yhä lisää.

Epäilemätöntä on, että vapautusliikkeen maanalaiset voimat ovat alkaneet toimia...

Tervehdys teille, ensimmäisille pääskysille!

LIBERAALISET FARISEUKSET "

„Retsh“ lehti on vielä kerran „erehtynyt“! Näköjään se „ei odottanut“ hallitukselta „tahdittomia“ selityksiä Lenan petomaisuuksien johdosta. Se, nähkääs, oli „odottanut“, että ministeri Makarov vetää herrat Treshtshenkot „lailliseen edesvastuuseen“. Ja yht’äkkiä saadaankin Makarovin lausunto, että Treshtshenko on oikeassa ja työläisiä tullaan edelleenkin ampumaan!

„Me erehdyimme“, lausuu tämän johdosta teennäisellä katumuksella liberaalinen „Retsh“ (kts. „Retsh“ huhtikuun 12 pltä).

Kadetti poloiset, monennenko kerran he „erehtyvät“ laskelmissaan hallitukseen nähden!

Vielä joku aika sitten he „ajattelivat“, että Venäjällä on perustuslaki; ja he vannovivat kaikilla kielillä Euroopalle, että „meidän yhdistetty hallituksemme“ on „täysin perustuslaillinen“. Se tapahtui Lontoossa; kaukana Venäjältä. Mutta heidän tarvitsi vain palata Venäjälle, „käskyjen“ ja „kieltojen“ maahan, tunnustaakseen „virheensä“ ja „pettyäkseen“.

Vielä joku aika sitten he „uskoivat“, että Stolypinin on onnistunut saada maa parlamentaarisen „uudis-

tuksen" tielle. Mutta Stolypinin tarvitsi vain ottaa käytäntöön kuuluisa 87. pykälä¹⁰², kun kadetit alkoivat taas laulaa „virheistä“ ja „väärinkäsityksistä“.

Onko siitä kauan, kun kadetit rinnastivat Venäjän hallituksen (palauttakaa mieleenne satamatyöläisten lakko) ja Englannin hallituksen suhteita lakkoihin? Mutta Lenan murhenäytelmän toimeenpaneminen oli riittävää, että kadetit alkoivat vieläkin kerran veisata omaa farisealaista „me erehdyimme“.

Ja kuvaavaa on: „virheet“ ja „pettymykset“ yhä lisääntyvät, mutta kadettien harjoittama hallituksen mielistelemistaktiikka jää entiselleen!

Kadetti poloiset! He „perustavat laskelmansa“ nähtävästi naiiveihin lukijoihin, jotka uskovat heidän vilpittömyyteensä.

He „ajattelevat“, että väestö ei huomaa heidän lakeijamaista kiemurtelemistaan Venäjän vapautuksen vihollisten edessä.

He eivät vielä tiedä, että jos he tähän asti ovat tämän tästä „erehtyneet“ toiveissaan hallitukseen nähden, niin nyt he joutuvat „pettymään“ väestöjoukkoihin nähden, jotka vihdoinkin käsittävät heidän vastavallankumouksellisen luontonsa ja kääntävät heille selkensä.

Ketähän herrat kadetit silloin alkavat pettää?

Lakeijamaisuus hallituksen edessä, farisealaisuus maan edessä — mutta minkä vuoksi heitä nimitetään „kansan vapauden puolueeksi“?

PUOLUEETTOMAT HAIHATTELIJAT

Puolueeton edistysmielisyys on tullut muotiin. Sellainen on venäläisen intelligentin luonto — se kaipaava muotia. Viehätyttiin saninilaisuuteen, harrastettiin dekadenssilaisuutta, — nyt on puolueettomuuden vuoro.

Mitä on puolueettomuus?

Venäjällä on tilanherroja ja talonpoikia, joiden edut ovat vastakkaisia, taistelu heidän välillään on väistämätön ilmiö. Mutta puolueettomuus menee tämän tosiasian sivu, se on taipuvainen vaikenemaan etujen ristiriidasta.

Venäjällä on porvareita ja proletaareja; kun toinen näistä luokista voittaa, niin se merkitsee toisen tappiota. Mutta puolueettomuus hämää etujen vastakohtaisuuden, se sulkee silmänsä niiden välisen taistelun tosiasialta.

Jokaisella luokalla on oma puolueensa, jolla on erikoinen ohjelmansa, erikoiset piirteensä. Puolueet johtavat luokkien taistelua: ilman puolueita ei olisi taistelua, vaan kaaos, selvyiden puuttuminen ja etujen sekoittuminen. Mutta puolueettomuus ei pidä selvy-

destä eikä tarkkuudesta, se pitää parempana epäselvyyttä ja ohjelmattomuutta.

Luokkaristiriitojen hämääminen, luokkien taistelusta vaikeneminen, luonnepiirteiden puuttuminen, taistelu ohjelmallisuutta vastaan, pyrkimys kaaokseen ja etujen sekoittamiseen — sellaista on puolueettomuus.

Mihin puolueettomuus pyrkii?

— Yhdistämään sitä, mitä on mahdoton yhdistää, toteuttamaan sitä, mitä on mahdoton toteuttaa.

Yhdistämään porvarit ja proletaarit liittoon, rakentamaan sillan tilanherrojen ja talonpoikain välille, saamaan kuorman liikkeelle joutsenen, kravun ja hauen avulla — siihen pyrkii puolueettomuus.

1. Puolueettomuus tuntee voimattomuutensa yhdistämättömissä olevan yhdistämisessä ja siksi huokailee:

„Kunpa ja jospa
marjat kasvais suuhun!“

Mutta marjat eivät kasva suuhun, ja puolueettomuus jää joka kerta kuivin suin, haihatukseksi.

Päätön ihminen tai tarkemmin sanoen ihminen, jolla on pään sijalla lanttu, — sellaista on puolueettomuus.

Juuri sellainen kanta on „edistysmielisellä“ aikakauslehdellä „Zaprosy Zhizni“¹⁰³.

„Oikeistopuolueet ovat jo tehneet päätöksensä“, sanoo „Zaprosy Zhizni“, „ne yhtyvät yhdeksi taantumukselliseksi joukoksi taistelua varten koko edistysmielistä oppositiota vastaan... Oikeistolaisten liittoa vastaan pitää sen vuoksi asettaa vasemmistolaisten liitto, johon kuuluvat kaikki edistysmieliset yhteiskunta-ainekset“ (kts. „Zaprosy Zhizni“ № 6).

Mutta keitä ovat nuo „edistysmieliset ainekset“?

He ovat mirno-obnovlentsjeja¹⁰⁴, kadetteja, trudovikkeja ja sosialidemokraatteja. Siis „edistysmielisiä“ porvareita, liberalisoivia tilanherroja, tilanherrojen maita haluavia talonpoikia ja porvaristoa vastaan taistelevia proletaareja.

Ja „Zaprosy Zhizni“ pyrkii yhdistämään näitä „aineksia“!

Eikö totta: se on hyvin originellia ja... älytöntä.

Ja tämä periaatteettomien ihmisten äänenkannattaja suoriutuu pitämään sosialidemokraateille luentoja taktiikasta IV Duuman vaaleissa?

Haihattelijat!..

Pietarilainen „Zvezda“ lehti
№ 30, huhtikuun 15 pnä 1912

Julkaistun lehden tekstin
mukaan

Älökirjottus: K. S — n

ELÄMÄ VOITTA!

„Anomukset, joita työläiset ovat yhdistymisvapautta vaatiessa lähettäneet, eivät ole yhtään helpottaneet heidän asemansa, vaan päinvastoin, vastaukseksi tähän vaatimukseen työläiset saivat ampumisen“...

Edustaja Kuznetsovin puheesta

Siitä ei ole kovinkaan kauan — vain vuosi sitten, — kun „legaalisien puolueiden“ innokkaat harrastajat, herrat likvidaattorit, alkoivat suurella melulla ja hälinällä niinsanotun anomuskamppailun.

Likvidaattorien „julkisia kysymyksiä käsittelevä“ äänenkannattaja, kaikille tunnettu „Dielo Zhizni“¹⁰⁵, kirjoitti, että työväenliikkeen lähimpänä tehtävänä on taistelu yhdistymisoikeuden puolesta **anomusten avulla**.

Likvidaattorien „tieteellinen“ äänenkannattaja „Nasha Zarja“¹⁰⁶ vakuutti työläisille tätä tehtävää „perustellessaan“, että anomukset järjestävät ympärilleen „laajoja joukkoja“.

Mutta Lenan kultakaivoksilla esitettiin verinen murhenäytelmä, näyttämölle astui elävä elämä armatomine ristiriitoinen, ja likvidaattorien anomustaktikka meni pirstoiksi. Laillinen lakko, anomukset ja pyynnöt — kaikki ne menivät hukkaan. „Uusittu“ järjestelmä näytti todelliset kasvonsa. Ja tämän järjestelmän edustaja ministeri Makarov lausui aivan kuin suuremman selvyuden vuoksi, että 500 työläisen ampuminen ei ole vielä kaikki, että se on vasta alkua, että edelleenkin tulee jumalan avulla tapahtumaan samoin...

Se on sanottu selvääkin selvemmästi! Elämä löi pirstaleiksi suurella melulla esiintyneen anomustaktiikan! Anomuspolitiikka osoittautui voimattomaksi!

Siis anomuksien ei ole säädetty ratkaista vanhan ja uuden Venäjän välistä iänikuista riitaa...

Entä lukuisat joukkokokoukset ja Venäjän kaikilla kulmilla alkaneet työläisten lakot Lenan verilöylyn johdosta — eivätkö ne vielä kerran puhu siitä, että työläiset eivät lähde kulkemaan anomuksien tietä?

Kuulkaa työläisedustaja Kuznetsovia:

„Oikeastaan ne anomukset, joita työläiset ovat yhdistymisvapautta vaatien lähettäneet, eivät ole yhtään helpottaneet heidän asemaansa, vaan päinvastoin, vastaukseksi tähän vaatimukseen työläiset saivat ampumisen“...

Niin puhuu edustaja Kuznetsov.

Ja tosinhan ei voi puhuakaan työläisten edustaja, joka kuuntelee hänelle läheisten työläispiirien ääntä.

Niin, likvidaattoreja ei vetele!..

Entä anomustaktiikka? Minne se olisi sysättävä?

— Tietysti jonnekin loitommalle työläisistä...

Niin, niin, elämän opetukset eivät mene luultavasti turhaan likvidaattorienkaan suhteen. Anomuspäihtymys alkaa kai haihtua. No niin, onnittelemme heitä päihtymyksestä selvenemisen johdosta, onnittelemme koko sydämestämme!

Mehän olemme jo kauan teroittaneet mieliin: elämä on kaikkivoipa, ja se voittaa aina...

HE AHERTAVAT HYVIN...

Lenan ampumisten jälkeen — lakkoja ja vastalauseita ympäri Venäjää.

Ministeri Makarovin Duumassa antamien „selitysten“ jälkeen — mielenosoitus Venäjän pääkaupungissa.

Hallitus halusi puristaa Venäjän veristen „toimienpiteiden“ pihteihin.

Mutta Venäjä osoittautui olevan hallitusta voimakkaampi ja päätti kulkea omaa tietään...

Luokaamme vielä kerran silmäys Lenan tapahtumien historiaan.

Lenan kultakaivoksilla oli käynnissä 6000 työläisen lakko. Lakko oli rauhallinen ja järjestynyt. Tietysti valheellinen „Retsh“ lehti saattaa puhua „vaistovaraisesta kapinasta“ Lenassa (kts. № 103). Mutta me emme päättele asiasta valheellisen „Retshin“ mukaan, vaan silminnäkijä Tultshinskin „tiedoituksen“ mukaan. Ja herra Tultshinski vakuuttaa, että työläiset käyttäytyivät tuona päivänä mallikelpoisesti, että työläisillä „ei ollut minkäänlaisia kiviä eikä seipäitä“. Edelleen, kaivoksilla vallinneet helvetilliset työolot, minimaaliset vaatimukset työläisten puolelta, vapaaehtoinen

luopuminen 8-tuntisen työpäivän vaatimuksesta, työläisten valmeus muihinkin myönnytyksiin — kaikki tuo muodostaa tunnetun kuvan Lenan rauhallisesta lakosta.

Siitä huolimatta hallitus katsoi tarpeelliseksi ampua työläisiä, rauhallisia ja aseettomia työläisiä, joilla oli käsissään tupakkakukkarot ja taskuissa anomus vangittujen tovereiden vapauttamisesta...

Treshtshenkoa ei ole vedetty edesvastuuseen — eikö ole selvää, että hän toimi ylhäältä tulleen määräyksen mukaisesti?

Edesvastuuseen on päätetty vetää työläiset eikä Treshtshenkoa — eiköhän ole selvää, että joku tarvitsi proletariaatin verta?

Ampumispäivänä haluttiin tappa kaks karpästä yhdellä iskulla. Ensiksikin tyydyttää lenalaisten ihmisryöjien ahnas ruokahalu. Toiseksi, pelästyttää muiden kaupunkien ja paikkakuntien työläisiä — kantakaa muka napisematta pääoman iestä, muuten tuleme tekemään teille saman kuin Lenan työläisille.

Tuloksena oli, ettei saavutettu kumpaakaan.

Lenan ihmisryöjät eivät ole tyydytetyjä, sillä lakko kaivoksilla jatkuu.

Ja muiden kaupunkien työläiset eivät suinkaan ole pelästyneet, vaan päinvastoin alkavat lakon toisensa jälkeen vastalauseeksi ampumisten johdosta.

Enemmänkin. Venäjän pääkaupunki Pietari vastasi Makarovin „selityksiin“ tuhansien ylioppilaiden ja työläisten mielenosoituksella.

Venäjän yhteiskunnan kaikkein herkin osa, opis-keleva nuoriso, ojensi kätensä Venäjän kansan kaikkein vallankumouksellisimmalle osalle, proletariaatille,

ja kohottaen punaiset liput julisti: niin, „niin on ollut“, mutta niin ei saa enää olla!

Lenan rauhallisesta taloudellisesta lakosta poliittisiin lakkoihin ympäri Venäjää, Venäjän poliittisista lakoista ylioppilaiden ja työläisten monituhantiseen mielenosoitukseen Venäjän keskuksessa — sen saivat aikaan hallitusvallan edustajat taistelussaan työläisiä vastaan.

Niin, hyvin „kaivaa“ vapautusliikkeen „myyrä“, Venäjän kaukonäköinen hallitus!

Vielä pari kolme tällaista „urotyötä“, niin voidaan varmuudella sanoa, että ministeri Makarovin kirkuvasta fraasista jää jällelle vain surkea muisto.

Ahertakaa, herrat, ahertakaa!

*Pietarilainen „Zvezda“ lehti
№ 31, huhtikuun 17 pnä 1919*

*Julkaistaan lehden tekstin
mukaan*

Allekirjoitus: K. Solin

LÄHTI LIIKKEELLE!..

Maa virui kahleisiin taottuna orjuuttajiensa jaloissa.

Se olisi tarvinnut kansan perustuslain, mutta se sai raa'an mielivallan, „käskyjen“ ja „kieltojen“ toimenpiteitä.

Se tarvitsi kansan parlamentin, mutta sille annettiin herrojen Duuma, Purishkevitchin ja Gutshkovin Duuma.

Se olisi tarvinnut sanan-, paino-, kokoontumis-, lakko- ja yhdistymisvapauden, mutta se näkee ympärillään vain hajoitettuja työväenjärjestöjä, lakkautettuja lehtiä, vangittuja toimittajia, hajalleajettuja kokouksia ja karkoitettuja lakkolaisia.

Se vaati maata talonpojille, mutta sille annettiin agraarilait, jotka sysäävät talonpoikaisjoukot vieläkin suurempaan maannälkään maaseudun pohattojen pikku ryhmän hyväksi.

Sille luvattiin „henkilöllisyyden“ ja „omaisuuden“ suojelusta, mutta vankilat ja karkoituspaikat ovat tulvillaan „epäluotettavia“, ja etsivän poliisin päälliköt (muistakaa Kiev ja Tiflis!) menevät liittoon ryövärien ja varkaiden kanssa henkilöllisyyden sortamiseksi ja omaisuuden rosvoamiseksi.

Sille luvattiin „onnellista elämää“ ja „menestystä“, mutta talonpoikaistalous yhä luhistuu, kymmenet miljoonat talonpojat näkevät nälkää, keripukki ja lavantauti vievät tuhansia uhreja...

Mutta maa aina vain kesti ja kesti...

Ne taas, jotka eivät jaksaneet kestää, päättivät päivänsä itsemurhalla.

Mutta kaikella on loppunsa, — myöskin maan kärsivällisyydestä tuli loppu.

Lenan laukaukset murtivat vaikenemisen jään, ja kansan liikkeen virta lähti liikkeelle.

Lähti liikkeelle!..

Kaikki se, mikä nykyisessä valtakomennossa oli ollut paha ja turmiollista, kaikki se, mitä paljon kärsinyt Venäjä oli sairastanut, — kaikki se kasaantui yhteen tosiasiaan, Lenan tapahtumiin.

Sen vuoksi juuri Lenan laukaukset olivat merkkinä lakkoihin ja mielenosoituksiin.

Tästä ja vain tästä tulee etsiä selitystä viimeaikaisiin tapahtumiin.

Mutta Duuman johtajat — lokakuulaiset, kadetit ja edistysmieliset¹⁰⁷ — odottavat „selitystä“ ylhäältä, vallan edustajain suusta!

Lokakuulaiset „tiedustelevat kirjallisesti“, edistysmieliset yksinkertaisesti „tiedustelevat“, kadetit „katsovat ajankohtaiseksi“ puhua joistakin Treshhtshenkoista, tapausten viheliäisistä marioneteista!

Ja tämän he tekevät silloin, kun Makarov oli heille jo viskannut omat kerskailevat sanansa: „niin on ollut ja niin tulee olemaan“!

Venäjän pääkaupungissa on lakossa kymmeniä tuhansia työläisiä, sotaväki on saatettu taisteluval-

miiksi, sisäisten „selkkausten“ takia menevät sekaisin „meidän“ ulkopoliittikkamme asiat Dardanellien kysymyksessä, — mutta he odottavat vastausta ylhäältä „hallituspiireistä“!

Sokeat! He eivät näe, että näinä päivinä puheenvuoro on proletariaatilla eikä vallan edustajilla...

*Pietarilainen „Zvezda“ lehti
№ 32, huhtikuun 19 pnä 1912*

*Julkatstaam lehden tekstiin
mukaan*

Allokärjoitus: K. S.

MITEN HE VALMISTAUTUVAT VAALEIHIN

Lähenevät IV Duuman¹⁰⁸ vaalit, ja vapautusliikkeen viholliset panevat voimia liikekannalle.

Meidän edessämme ovat ennen kaikkea vastavallankumoukselliset puolueet: äärimmäiset oikeistolaiset, natsionalistit ja lokakuulaiset. Kaikki ne kannattavat tavalla taikka toisella hallitusta. Mihin ne voivat perustaa laskelmansa edessäolevassa vaalikamppailussa? Eivät ainakaan laajojen väestöjoukkojen kannatukseen: puolueet, jotka ovat sitoneet kohtalonsa Lenan ampumisia suosivan hallituksen kohtaloon, eivät voi odottaa joukkojen kannatusta! Heidän ainoana toivonaan ovat — hallituksen „toimenpiteet“. Ja „toimenpiteistä“, kuten tavallista, ei tule olemaan puutetta. Sisäasiain ministeriö on jo lähettänyt kuvernööreille kiertokirjeen, jossa se suosittelee „toimenpiteitä sitä varten, että kuntien valtuutetuiksi saataisiin valituksi täysin luotettavia henkilöitä, jotka eivät kuulu vasemmistolaisiin“. Mutta mitä nuo kaikki „toimenpiteet“ todellisuudessa merkitsevät, sen me tiedämme käytännöstä: vasemmistolaisten ehdokkaiden poistamista listoilta, keinotekoisten jut-

tujen nostamista heitä vastaan, vangitsemista ja karkoitusta — sellaisia ovat nuo „toimenpiteet“! Toisaalta pyhä synodi kehoittaa hiippakuntien piispoja osallistumaan mitä toimeliaimmin edessäoleviin vaaleihin, viemään läpi Duumaan varmoja kirkon etujen puoltajia ja kutsumaan tässä tarkoituksessa koolle hiippakunnan papiston vaalikokouksia, ryhtymään erikoisten vaalisanomalehtien julkaisemiseen j.n.e.

Huonosti, huonosti ovat hallituspuolueiden asiat, kun kirkko-isiensäkin pitää niiden vuoksi lyödä laimin „kirkolliset asiat“ „maallisten asioiden“ hyväksi!

Vaalit hengellisten ja maallisten kuvernöörien painostuksen alaisena — siis sellaisiin keinoihin he voivat perustaa laskelmansa.

Tosin on vielä eräs keino: liimata puolueettomuuden merkki ja kavuta valitsijoita pettämällä jotenkin Duumaan heittääkseen sitten naamion pois. Juuri siihen kääntävät „asiaa“ kovnolaiset natsionalistit, jotka esiintyvät äskettäin puolueettomuuden naamiossa. Mutta se on taitoa vaativa keino eikä siis varmaankaan sovi meidän kömpelöille puhveillemme...

Toista ovat Venäjän liberaalit: kadetit, mirno-obnovlentsit ja edistysmieliset. He ovat vikkellä väkeä ja ehkä onnistuisivat käyttämään puolueettomuuden merkkiä loppuun asti... Ja virttyneet kadetit tarvitsevat tällaista puolueettomuutta, tarvitsevat sitä kipeästi.

Asia on niin, että III Duuman aikana poroporvari oppi katselemaan arvostelevasti lokakuulaisia ja kadetteja. Toiselta puolen „ensimmäisen kuurian“ ihmiset, kaupungin suurporvarit, „pettyivät“ lokakuulaisiin nähden, jotka eivät „täyttäneet“ toiveita. On siis

olemassa mahdollisuus „lyödä laudalta“ lokakuulaiset, kadettien kilpailijat ministeriöiden eteisiin pääsyssä. Mutta miten muuten voidaan rakentaa siltä „ensimmäiseen kuuriaan“, ellei edistysmielisten mirno-obnovlentsien kautta? Siksi — eläköön liitto mirno-obnovlentsien kanssa! Tosin sitä varten pitää „hiukan“ oikeistolaistua, mutta mikäs vahinko se on: eikö saisi oikeistolaistua, kun se kerran on niin edullista?

Siis ojennus oikeaan!

Toiselta puolen „toisen kuurian“ „kaupungin vähävarainen ja keskinkertainen väki“, sivistyneistö, kauppapalvelijat y.m., on ehtinyt huomattavasti vasemmistolaistua, varsinkin Lenassa kehittyvien tapahtumien yhteydessä. Kadetit tajuaavat, että heillä on raskaita poliittisia syntejä, he ovat liian usein yrittäneet pettää „kansan vapauden“ asiaa. Nytkin he syöksyisivät riemuiten ministeriöiden eteisiin, jos vain olisivat varmoja siitä, että heidät sinne laskeetaan, — aivan varmasti! Mutta juuri siksi kaupungin demokraattiset kerrokset alkavat katsella kierosti kadetteja. Onko tarpeen enää puhua siitä, että tällaisten valitsijoiden edessä esiintyminen ilman naamia, omassa liberaalisten pettureiden hahmossaan, on jotensakin vaarallista? Mutta mitä pitäisi siinä tapauksessa keksiä vasemmistolaistunutta kaupunkilaisväkeä varten, joka on jo loitonnut kadeteista, mutta ei ole vielä tullut sosialidemokraattien luo? Tietysti edistysmielinen sumu... toisin sanoen — edistysmielinen puolueettomuus. Älkää luulko, että edistysmieliset ovat kadetteja! Ei, he eivät ole lainkaan kadetteja, he tulevat vain äänestämään kadettien ehdokkaita, he ovat vain kadettien „puolueettomia“

käskyläisiä... Ja kadetit mainostavat „puolueettomia“ edistysmielisiä: muuten ei voi olla, pitää edes sanoissa vasemmistolaisuutta... puolueettomuuden suuntaan!

Siis ojennus vasempaan!

Toiselta puolen... ja toiselta puolen... oikeaan... vasempaan... Sellaista on kansan liberaalisen pettämisen puolueen, kadettipuolueen politiikka.

Valitsijoiden petkuttamiseen — sellaisen keinon varaan Venäjän liberaalit tulevat perustamaan laskelmiansa.

Ja puolueettomuuspuijaus voi näytellä suurta osaa vaaleissa — se pitää panna merkille. Se voi näytellä suurta osaa, elleivät sosialidemokraatit tule paljastamaan naamioituneita liberaalisia herroja, elleivät he ala tarmokasta kamppailua tulevien vaalien yhteydessä, elleivät he käytä kaikkia käytettävissään olevia voimia sitä varten, että kaupunkien demokraattiset kerrokset liittyisivät vapautusliikkeen johtajan ympärille, Venäjän proletariaatin ympärille.

*Pietarilainen „Zvezda“ lehti
№ 22, huhtikuun 19 pnä 1912*

*Julkaistaan lehden tekstin
mukaan*

Allekirjoitus: K. Solin

JOHTOPÄÄTÖKSIÄ

Poliittisen nousun ensimmäinen aalto alkaa mennä ohitse. Käydään „viimeisiä“ lakkoja. Siellä täällä kuuluu vielä vastalauseita esittävien lakkolaisten ääniä, mutta ne ovat „viimeisiä“ ääniä. Maa alkaa saada toistaiseksi „tavanomaisen“ ulkonäkönsä...

Minkälaisia opetuksia proletariaatti voi saada viime tapahtumista?

Palauttakaamme mieleemme kuva „liikkeen päivistä“.

Huhtikuun 4 päivä. Ampuminen Lenassa. Noin 500 uhria, surmattuja ja haavoitettuja. Maassa on näennäisesti rauhallista. Hallituksen mieliala on järkähtämätön. Alkavat vastalausekelot etelässä.

Huhtikuun 10 päivä. Välikysymys Duumassa. Lakkojen määrä kasvaa. Alkaa olla rauhatonta.

Huhtikuun 11 päivä. Ministeri Makarovin vastaus: „niin on ollut ja niin tulee olemaan“. Timashev „ei ole aivan“ yhtä mieltä Makarovin kanssa. Ensimmäinen hämminki vallan edustajain riveissä. Pietarissa on joukkokokouksia ja lakkoja. Maaseudulla voimistuu liikehtiminen.

Huhtikuun 15 päivä. Pietarissa on ylioppilaiden ja työläisten mielenosoitus.

Huhtikuun 18 päivä. Pietarissa on lakossa yli 100.000 työläistä. Järjestetään työläisten mielenosoituksia. Hallitusvalta hätääntyy. Makarov ei rohkene näyttäytyä Duumassa. Timashev esittää anteeksipyynnön. Hallitusvalta perääntyy. Myönnytys „yleiselle mielipiteelle“.

Johtopäätös on selvä: vaikenemisella ja kärsimisellä ei voida saavuttaa vapautusta. Mitä lujemmin kajahtaa työläisten ääni, sitä enemmän hätääntyvät taantumuksen voimat, sitä pikemmin ne perääntyvät...

„Liikkeen päivät“ ovat parhaana kenttänä poliitisten puolueiden koettelemiselle. Puolueita ei pidä arvioida sen mukaan, mitä ne puhuvat, vaan sen mukaan, miten ne käyttäytyvät „taistelun päivinä“. Mutta miten käyttäytyivät noina päivinä puolueet, jotka nimittävät itseään „kansan“ puolueiksi?

Äärimmäisten mustasotnialaisten tilanherrojen ryhmä, jonka johdossa ovat Zamyslovskit ja Markovit, töin tuskin voi salata riemunsa Lenan ampumisten johdosta. Hyvänen aika, hallitusvalta osoitti voimaa ja ankaruutta — tietäkööt „laiskottelija“-työläiset, kenen kanssa ovat tekemisissä! He taputtivat käsiään Makaroville. He äänestivät sosialidemokratien duumaryhmän välikysymystä vastaan Duumassa. Heidän lehtensä „Zemshtshina“¹⁰⁹ yllytti kaikin tavoin hallitusvaltaa lenalaisten „agitaattorien“ kimppuun, Venäjällä lakossa olevien työläisten kimppuun, työväen „Zvezda“ lehden kimppuun.

Maltillisten mustasotnialaisten tilanherrojen ryhmällä, jonka johdossa ovat Balashovit ja Krupenskit,

ei asiallisesti ollut mitään ampumisia vastaan, — se valitteli vain, että hallitusvalta toimi liian selvästi ja avoimesti. Siksi se, vuodattaessaan krokotiilinkyyneleitä „surmattujen“ vuoksi, samaan aikaan toivotti hallitukselle „tahdikkuutta“ ampumisasioissa. Se äänesti sosialidemokraattisen duumaryhmän välikysymystä vastaan, ja sen äänenkannattaja „Novoje Vremja“¹¹⁰ kehoitti hallitusvaltaa olemaan „kursailematta“ „vakaumuksellisten lakkolaisten“ kanssa, tuomitsemaan mielenosoittajat „ei vähäiseen sakkoon tai vankeuteen, vaan hyvin ankaraan rangaistukseen“, ja olemaan päästämättä vangittuja „agitaattoreita“ pois vankiloista.

Vanhoillisten tilanherrain ja porvariston loiseläjäkerrosten puolue, lokakuulaisten puolue, jota johtavat Gutshkovit ja Gololobovit, ei murehtinut ammuttujen vuoksi, vaan se murehti siksi, että sen tukemalle ministeristölle tuli „ikävyyksiä“ (lakot) sen johdosta, että Lenassa „oli käytetty väärin ampuma-aseita“. Nimittäen Makarovin esiintymistä „ei aivan tahdikkaaksi“ se ilmaisi äänenkannattajassaan „Golos Moskvyy“¹¹¹ lehdessä varman luottamuksensa siihen, että hallitus „on syytön vuodatettuun vereen“. Se kaatoi sosialidemokraattien välikysymyksen. Se usutti hallitusvaltaa „yllyttäjien“ kimppuun. Kun Timashev ryhtyi puhdistamaan Makarovin mainetta, niin se taputti hänelle käsiään katsoen „välikohtauksen“ loppuunkäsitteliksi.

Liberaalisten tilanherrojen ja porvariston keski-kerrosten puolue, kadettien puolue, jonka johdossa ovat Miljukovit ja Maklakovit, syytäessään fraasisalarmoita Lenan ampumisia vastaan oli kuitenkin sitä

mieltä, että asia ei johdu valtakomennon perustoista, vaan henkilöistä, sellaisista kuin Treshtshenko ja Belozjorov. Siksi se, veisattuaan Makarovin esiintymisen johdosta farisealaisen „me erehdyimme“, tyytyi täydellisesti Timashevin „katuvaan“ esiintymiseen ja vaikenä. Toiselta puolen se kannatti sosialidemokraattista duumaryhmää, joka vaati maan oikeudenkäyntiä hallitusvallan edustajia vastaan. Toiselta puolen se tervehti teollisuusporvariston edustajia, herroja mirno-obnovlentseja, jotka pyysivät näitä samoja hallitusvallan edustajia taltuttamaan lakkoutuneita työläisiä „kulttuurisin toimenpitein“. Ja ettei olisi jäänyt minkäänlaista epäselvyyttä sen, kadettipuolueen, hyvántahtoisuudesta, se otti ja julisti „Retsh“ lehdesään Lenan lakon „vaistovaraiseksi mellakaksi“.

Tuolla tavalla käyttäytyivät „liikkeen päivinä“ kaikki nuo „kansan“ puolueet.

Muistakoot työläiset tämän ja antakoot niille mitä kuuluu IV Duuman „vaalipäivinä“.

Ainoastaan sosialidemokratia puolusti „taistelun päivinä“ työläisten etuja, vain se sanoi koko totuuden.

Johtopäätös on selvä: sosialidemokratia on proletariaatin ainoa puolustaja. Kaikki muut edellämainitut puolueet ovat työväenluokan vihollisia, kuitenkin sillä eroituksella, että ne taistelevat työläisiä vastaan erilaisin tavoin: mikä „kulttuurisin“, mikä „ei aivan kulttuurisin“ ja mikä „ei lainkaan kulttuurisin toimenpitein“.

Nykyään, jolloin nousun ensimmäinen aalto on menemässä ohi, krokotiilinkyyneleiden verhon taakse peittäytyneet mustat voimat alkavat uudelleen tulla esiin. „Zemshtshina“ kehoittaa „toimenpiteisiin“ työ-

väen lehdistöä vastaan. „Novoje Vremja“ kehoittaa olemaan säälimättä „vakaumuksellisia“ työläisiä. Ja viranomaiset ryhtyvät „asiaan“ käsiksi vangiten yhä enemmän „epäluotettavia“. Mihin he voivat perustaa laskelmansa tuossa „uudessa sotaretkessään“, mistä tuollainen rohkeus äsken hämmingin vallassa olleilla viranomaisilla?

He voivat perustaa laskelmansa vain yhden seikan varaan: joukkoluontoisten vastalause-esiintymisten nostattamisen mahdottomuuteen jokaisessa tapauksessa, työläisten järjestyttömyyteen ja heidän riittämättömään luokkatietoisuuteensa.

*Pietarilainen „Zvezda“ lehti
№ 33, huhtikuun 22 pnä 1919*

*Julkaisuun lehden tekstin
mukaan*

Elektrijottus: K. Solin

MEIDÄN TARKOITUSPERÄMME

Ken lukee „Zvezdaa“ ja tuntee sen avustajia, jotka ovat samalla myös „Pravdan“¹¹² avustajia, hänen ei ole vaikea käsittää, mihin suuntaan „Pravda“ tulee työskentelemään. Valaista Venäjän työväenliikkeen tietä kansainvälisen sosialidemokratian valolla, kylvää työläisten keskuuteen totuutta työväenluokan ystäväistä ja vihollisista, olla työväenluokan asian vartiassa — sellaisia tarkoitusperiä tulee „Pravda“ tavoittelemaan.

Asettaessamme tällaisia tarkoitusperiä me emme lainkaan aio peitellä niitä erimielisyyksiä, joita on sosialidemokraattisten työläisten keskuudessa. Enemmänkin: me olemme sitä mieltä, että mahtavaa ja elämää uhkuvaa liikettä ei ole ajateltavissakaan ilman erimielisyyksiä — „mielipiteiden täydellinen samaisuus“ on toteutettavissa vain hautausmaalla! Mutta se ei merkitse vielä sitä, että eroamiskohtia on enemmän kuin yhtymäkohtia. Ei likimainkaan! Olipa eturivin työläisillä miten suuria mielipide-eroavaisuuksia tahansa, niin he eivät voi unhoittaa, että

ryhmien erilaisuudesta huolimatta he ovat kaikki yhtäläillä riistettyjä, että ryhmien erilaisuudesta huolimatta he ovat kaikki yhtä oikeudettomia. Siksi „Pravda“ tulee kutsumaan ennen kaikkea ja pääasiallisesti proletariaatin luokkataistelun yhtenäisyyteen, yhtenäisyyteen hinnalla millä hyvänsä. Yhtä leppymättömiä kuin meidän on oltava vihollistemme suhteen, yhtä suurta myöntäväisyyttä meiltä vaaditaan suhteessamme toinen toisiimme. Sota työväenliikkeen vihollisille, rauha ja yksimielinen työ liikkeen sisällä — sitä tulee „Pravda“ pitämään ohjeenaan jokapäiväisessä työssään.

Tätä on erikoisesti tähdennettävä nykyään, jolloin Lenan tapahtumat ja lähenevät IV Duuman vaalit asettavat työläisille erikoisen tiukasti kysymyksen yhtenäiseen luokkajärjestykseen yhteenliittymisen välttämättömyydestä...

Ryhtyessämme työhön me tiedämme, että tiemme on ohdakkeinen. Riittää, kun muistaa „Zvezdaa“, joka on joutunut kokemaan monen monta takavarikoimista ja „edesvastuuseen vetämistä“. Mutta ohdakkeet eivät ole peloittavia, jos „Pravdan“ nykyään nauttima työläisten myötätunto tulee edelleenkin jatkumaan. Tästä myötätunnosta se tulee ammentamaan voimia taistelua varten! Me haluaisimme, että tämä myötätunto kasvaisi. Me toivoisimme vielä, että työläiset eivät rajoittuisi yksistään myötätuntoon, vaan osallistuisivat aktiivisesti sanomalehtemme asiain hoitamiseen. Älkööt työläiset sanoko, että kirjoittaminen on heille „outoa“ työtä: työläiskynäilijät eivät tipu valmiina taivaasta, vaan he kehittyvät vähitellen kirjallisessa työssä. Asiaan täytyy vain tarttua rohkeammin:

kerran pari epäonnistutaan, mutta sitten opitaankin
jo kirjoittamaan...

Siis lujemmin käsiksi työhön!

*Sanomalehti „Pravda“
N:o 1, huhtikuun 29 pnä 1912*

*Julkaistuan lehden tekstin
mukaan*

Artikkeli ilman allekirjoitusta

PIETARIN TYÖLÄISTEN EVÄSTYS TYÖLÄISEDUSTAJALLEEN¹¹³

Vuoden 1905 esillenostamat Venäjän kansan vaatimukset jäivät ratkaisematta.

Taantumuksen ja „uusitun järjestelmän“ kehitys ei ollut ainoastaan tyydyttämättä näitä vaatimuksia, vaan päinvastoin se yhä enemmän kärjisti niitä.

Työläisiltä puuttuu usein mahdollisuus lakkoon — sillä ei ole takeita, ettei heitä sen vuoksi tulla ampumaan; liittojen ja kokousten järjestämiseen — sillä ei ole takeita, ettei heitä sen vuoksi vangita, — ja myöskin Duuman vaaleihin osallistumiseen, sillä kuitenkin heidät „selitetään“¹¹⁴ tai karkoitetaan: „selitettiinhän“ äskettäin putilovilaiset ja Nevan laivaveistämön työläiset!

Me emme edes puhukaan kymmenistä miljoonista nälkäänäkevistä talonpojista, jotka on jätetty tilanherrojen ja maapiiripäällikköjen mielivaltaan...

Kaikki tuo on osoituksena vuoden 1905 vaatimusten tyydyttämisen välttämättömyydestä.

Ja Venäjän talouselämän tila; jo ilmaantuneet merkit tulevasta teollisuuskriisistä sekä laajojen talon-

poikaisjoukkojen yhä lisääntyvä kurjistuminen tekevät vuoden 1905 tehtävien ratkaisemisen pakoittavan välttämättömäksi.

Tämän vuoksi me ajattelemme, että Venäjä elää tulevien joukkoliikkeiden aattoa, jotka ovat ehkä syvempiä kuin vuonna 1905. Siitä ovat osoituksena esiintymiset Lenan tapahtumien johdosta, vastalause-lakot „selityksiä“ vastaan j.n.e.

Näiden liikkeiden alkuunpanijana tulee olemaan samoin kuin vuonna 1905 Venäjän yhteiskunnan edistynein luokka, Venäjän proletariaatti.

Sen liittolainen taas voi olla vain kovia kokenut talonpoikaisto, jonka elinedut vaativat Venäjän vapauttamista.

Taistelu kahdella rintamalla — feodaalis-byrokraatista järjestelmää ja vanhan vallan kanssa liittoon pyrkivää liberaalista porvaristoa vastaan — sellainen muoto on kansan tulevien esiintymisten otettava.

Ja tämä taistelu tulee olemaan voittoisa vain sikäli, mikäli työväenluokka tulee esiintymään kansanliikkeen johdossa.

Mutta sitä varten, että työväenluokka voisi kunnialla täyttää kansanliikkeen johtajan tehtävän, sen on oltava aseistettu omien etujensa tajuamisella ja hyvällä järjestyneisyydellä.

Duuman puhujalava on nykyisissä oloissa yksi parhaimmista keinoista proletariaatin laajojen joukkojen valistamisessa ja järjestämisessä.

Juuri sitä varten me lähetämmekin edustajamme Duumaan antaen hänen ja koko IV Duuman sosialidemokraattisen ryhmän tehtäväksi vaatimustemme laajan tunnetuksitekemisen Duuman puhujalavalta

emmeikä tyhjänpäiväistä lainsäätämisleikittelyä herrojen Duumassa.

Me haluaisimme, että IV Duuman sosialidemokraattinen ryhmä ja muun muassa meidän edustajamme kantaisivat korkealla työväenluokan lippua sille vihamielisessä mustan Duuman leirissä.

Me haluaisimme, että Duuman puhujalavan korkeudesta kuuluisivat voimakkaina sos.-dem. ryhmän jäsenten sanat proletariaatin lopullisesta päämäärästä, vuoden 1905 täydellisistä ja typistämättömistä vaatimuksista, Venäjän työväenluokasta kansanliikkeen johtajana, talonpoikaistosta työväenluokan varmimpana liittolaisena ja liberaalisesta porvaristosta „kansan vapauden“ petturina.

Me haluaisimme, että mainittujen tunnusten pohjalla tekemässään työssä IV Duuman sosialidemokraattinen ryhmä olisi yhtenäinen ja ehyt.

Että se ammentaisi voimansa keskeytymättömyydestä kanssakäymisestä laajojen joukkojen kanssa.

Että se kulkisi yhtä jalkaa Venäjän työväenluokan poliittisen järjestön kanssa.

*Julkaistu erillisenä lehtisenä
lokakuun ensi puoliskolla 1912*

*Julkaistaan lehtisen tekstin
mukaan*

VALTUUTETTUJEN TAHTO

Työväenkuuriassa toimitettujen vaalien tulokset on saatu lopullisesti selville¹¹⁵. Kuudesta valitsijamiehestä on 3 likvidaattoria ja 3 „Pravdan“ kannattajaa. Kenet heistä esitetään edustajaksi? Kenet oikeastaan pitäisi esittää? Antoiko valtuutettujen kokous sen suhteen mitään ohjeita?

Likvidaattorit saivat valituksi kannattajiaan siksi, että salasivat valtuutetuilta omat katsantokantansa, hämäsivät erimielisyydet leikkimällä „yhtenäisyyttä“. Heitä kannattivat heidän sanaansa uskoneet puolueetomat valtuutetut, jotka eivät pidä erimielisyyksistä. Mutta vaikka likvidaattorit yrittivät kuinka samentaa veden, niin yhdessä — ja tärkeimmässä — kysymyksessä tuli sittenkin esiin valtuutettujen tahto. Se oli evästyskysymys. Valtuutettujen kokous hyväksyi suurella äänen enemmistöllä selvän evästyksen edustajalle, „Pravdan“ kannattajain evästyksen.

Selostuksessaan vaaleista „Lutsh“¹¹⁶ vaikenee tästä, mutta sen ei onnistu salata lukijoilta totuutta, jonka kaikki valtuutetut tietävät. Me emme salli sen vääristelevän valtuutettujen tahtoa.

Evästys on ohje edustajalle. Evästys tekee edustajan. Sellainen kuin on evästys, sellainen on edustajakin. Mistä sitten puhuu Pietarin suurten tehtaiden esittämä ja valtuutettujen kokouksen hyväksymä evästys?

Evästys puhuu ennen kaikkea vuoden 1905 tehtävistä, siitä, että nämä tehtävät jäivät ratkaisematta, että maan taloudellinen ja poliittinen tilanne tekee niiden ratkaisemisen välttämättömäksi. Maan vapauttaminen voidaan evästyksen mukaan saavuttaa taistelulla, taistelulla kahdella rintamalla: toisaalta feodaalisbyrokraattisia jätteitä vastaan ja toisaalta petturimaista liberaalista porvaristoa vastaan. Työläisten luotettavana liittolaisena voi olla vain talonpoikaisto. Mutta taistelu voi olla voittoa vain sillä ehdolla, että proletariaatilla on siinä hegemonia (johtava osuus). Mitä tietoisempia ja järjestyneempiä työläiset ovat, sitä paremmin he täyttävät kansan johtajan tehtävän. Ja koska Duuman puhujalava on nykyisissä oloissa eräs parhaista joukkojen järjestämisen ja valistamisen keinoista, niin työläiset lähettävätkin edustajan Duumaan sitä varten, että hän ja myöskin IV Duuman koko sos.-dem. ryhmä puolustaisivat proletariaatin perustehtäviä, maan täydellisiä ja tyypistämättömiä vaatimuksia...

Sellainen on evästyksen sisältö.

Ei ole vaikea käsittää, että tämä evästys eroaa perinpohjin likvidaattorien „ohjelmasta“ — se on kokonaisuudessaan antilikvidaattorinen.

Ja nyt kysymys: jos likvidaattorit kuitenkin rohkenevat esittää oman edustajaehdokkaansa, niin mitä pitää tehdä evästykselle, jota edustajan pitäisi nou-

dattaa, koska siitä on olemassa valtuutettujen edustajakouksen selvä päätös?

Antilikvidaattorinen evästys, jota likvidaattori noudattaa — menevätkö likvidaattorimme sellaiseen häpeään?

Tajuavatko he, että „yhtenäisyys“-leikki on ajanut heidät umpikujaan?

Tai ehkä he aikovat rikkoa evästyksen, painaa sen unholaan?

Mutta mitä pitää silloin tehdä valtuutettujen tahdolle, jonka puolesta Pietarin työläiset epäilemättä tulevat esiintymään?

Rohkenevatko likvidaattorit tallata maahan valtuutettujen tahdon?

He puhuvat vielä voitoista, mutta tajuavatko he, että evästys tuotti heille kuolettavan tappion korostaessaan, että edustajana voi olla vain antilikvidaattori?

*Sanomalehti „Pravda“ № 147,
lokakuun 19 pnä 1919*

Allekirjottus: K. S t.

*Julkaistaan lehden tekstin
mukaan*

YHTEENVETOJA VAALEISTA PIETARIN TYÖVÄENKUURILASSA

1. VALTUUTETTUJEN VAALIT

Työläisten mielialan luonteenomaisimpana piirteenä vuoteen 1907 verrattuna on suuri mielenkiinnon kasvu vaaleihin nähden. Ellei oteta huomioon pieniä ryhmiä pahasia, joita on siellä täällä eri tuotantolaitoksissa, niin voidaan huoletta sanoa, että boikottimielialoja ei ole lainkaan. Obuhov¹¹⁷ ei boikotoinut, vaan siltä oli tehtaan hallinnon tahdosta riistetty valitsemisen mahdollisuus. Nevan laivaveistämö oli ainoa, jossa boikotitit esiintyivät järjestyneesti, mutta sielläkin työläisten suuri enemmistö lausui kannattavansa osallistumista. Työläisten laajat joukot olivat vaalien kannalla. Enemminkin, ne pyrkivät saamaan aikaan vaalit ja valitsivat suurella innostuksella, mikäli niille ei asetettu voittamattomia esteitä. Siitä ovat todistuksena myös äskettäiset joukkovastalauseet „selityksiä“ vastaan....

Valittiin miltei yksinomaan sosialidemokraatteja tai sosialidemokraatteja lähellä olevia. Pakottavien syiden vuoksi vain muutamissa tuotantolaitoksissa onnistuttiin esittämään johdonmukaisen työväendemo-

kratian ohjelma, varsinkin kun likvidaattorit järkevästi peittivät työläisiltä oman ohjelmansa. Mutta siellä, missä se onnistuttiin tekemään, siellä työläiset kaikkialla hyväksyivät „evästykseksi“ antilikvidaattorien ohjelman. Tällaisissa tapauksissa likvidaattorit — ilmeisesti kunnioittamatta itseään enempää kuin mielipiteitäänkään — ilmoittivat, että „oikeastaan hekin ovat tällaisen evästyksen kannalla“ (Nevan laivaveistämö) ja esittivät „korjauksia“ yhdistymisvapaudesta, jotka tarpeettomina hylättiin. Siis vaalit suoritettiin pääasiassa „henkilöittäin“. Ja suuri enemmistö valtuutetuista osoittautui olevan sosialidemokraatteja ja heitä lähellä olevia.

Sosialidemokratia on työväenluokan etujen ainoa ilmaisiija, siitä puhuvat valtuutettujen vaalit.

2. VALITSIJAMIESTEN VAAKIT

Kokoontuneista 82 valtuutetusta oli varmoja antilikvidaattoreja 26, varmoja likvidaattoreja 15, muut 41 olivat „yksinkertaisesti sosialidemokraatteja“, sosialidemokraatteja lähellä olevia ja puolueettomia vasemmistolaisia.

Ketä kannattavat nuo 41, minkälaisen poliittisen linjan he hyväksyvät — sellainen oli kysymys, joka ennen kaikkea kiinnosti „ryhmäkuntalaisia“.

Valtuutettujen kokouksen suuri enemmistö kannatti evästystä, jonka „Pravdan“ kannattajat esittivät. Siten kokous määritteli luonteensa. Antilikvidaattorien poliittinen linja voitti. Likvidaattorien yritys sen estämiseksi epäonnistui.

Jos likvidaattorit olisivat olleet poliittisesti rehellisiä, jos he olisivat pitäneet arvossa omia mielipitei-

tään, niin he olisivat poistaneet omat ehdokkaansa ja jättäneet kaikki paikat „Pravdan“ kannattajille. Olihan itsestään selvää, että ehdokkaina saattoivat olla vain evästyksen kannattajat. Evästyksen vastustajat evästyksen puolustajina — siihen voivat lähteä vain poliittisesti vararikkoutuneet. Likvidaattorit lähtivät siihenkin! Saluamalla valtuutettujen edessä omat mielipiteensä, tekeytymällä väliaikaisesti „omiksi miehiksi“, jotka muka „eivät mitenkään vastusta“ hyväksytyä evästyksiä, leikkimällä yhtenäisyyttä ja tekemällä valituksia antilikvidaattorien suhteen syyttäen näitä hajoittajiksi he yrittivät hellyttää ryhmiin kuulumatonta valtuutettua ja jotenkin „viedä läpi“ omia miehiään. Ja tosiaankin, petkuttamalla valtuutettuja he saivat viedyksi heitä läpi.

Oli selvää, että likvidaattorien seikkailupolitiikalla ei ole rajoja.

Yhtä selvää oli, että ainoastaan „Pravdan“ poliittinen linja ja vain se saa osakseen Pietarin proletariaatin kannatuksen, että valtuutettujen tahdon mukaisesti työläisten edustajana voi olla vain „Pravdan“ kannattaja.

Suurempaa voittoa me emme halunneetkaan...

3. KAKSI YHTENÄISYYTTÄ

Ennen kun siirrymme edustajan vaaleihin, on sanottava pari sanaa siitä „yhtenäisyydestä“, joka näytteli kohtalokasta osaa valitsijamiesten vaalien yhteydessä ja johon likvidaattorit tarraavat kuin hukkuva oljenkorteen.

Trotsky kirjoitti joku aika sitten „Lutshissa“, että aikoinaan „Pravda“ oli yhtenäisyyden kannalla, mutta

nyt se on muka yhtenäisyyttä vastaan. Onko se totta? Totta ja valetta. Totta, että „Pravda“ oli yhtenäisyyden kannalla. Valetta, että se nyt olisi yhtenäisyyttä vastaan: „Pravda“ on aina kutsunut johdonmukaista työväendemokratiaa yhtenäisyyteen.

Mistä siis on kysymys? Siitä, että „Pravda“ sekä „Lutsh“ yhdessä Trotskin kanssa käsittävät yhtenäisyyden aivan eri tavalla. Ilmeisesti on olemassa erilaista yhtenäisyyttä.

„Pravda“ on sitä mieltä, että yhdeksi kokonaisuudeksi voidaan yhdistää vain bolshevikit ja puoluemies-menshevikit. Yhtenäisyys puoluevastaisista aineksista, likvidaattoreista erottautumisen pohjalla! Sellaisen yhtenäisyyden kannalla „Pravda“ on aina ollut ja tulee edelleenkin olemaan.

Mutta Trotski käsittää kysymyksen toisin: hän panee yhteen läjään kaikki, sekä puoluekantaisuuden vastustajat että sen puolustajat. Eikä hänellä tietenkään synny minkäänlaista yhtenäisyyttä: viisi vuotta hän harjoittaa tuota lapsellista yhdistämättömissä olevan yhdistämisen saarnaamista ja on nyt saavuttanut sen, että meillä on kaksi lehteä, kaksi ohjelmaa, kaksi konferenssia eikä tippaakaan yhtenäisyyttä työväendemokratian ja likvidaattorien välillä!

Samaan aikaan kun bolshevikit ja puoluemies-menshevikit liittyvät yhä lujemmin yhdeksi kokonaisuudeksi, likvidaattorit kaivavat kuilua itsensä ja tämän kokonaisuuden välille.

Liikkeen käytäntö vahvistaa „Pravdan“ yhtenäisyssuunnitelman.

Liikkeen käytäntö lyö hajalle Trotskin yhdistämättömissä olevan yhdistämisen lapsellisen suunnitelman.

Enemmänkin. Mielikuvituksellisen yhtenäisyyden saarnaajasta Trotski muuttuu likvidaattorien käskyläiseksi, joka tekee likvidaattoreille otollista työtä.

Trotski on tehnyt kaiken voitavansa, että meillä olisi kaksi keskenään kilpailevaa lehteä, kaksi kilpailevaa ohjelmaa, kaksi toisensa kieltävää konferenssia — ja nyt tuo valelihaksinen ennätysmestari itse laulaa meille yhtenäisyydestä!

Se ei ole yhtenäisyyttä, vaan ilveilijälle sopivaa peliä.

Ja kun tuo peli teki likvidaattoreille mahdolliseksi kolmen oman valitsijamiehensä läpiviemisen, niin siten tapahtui siksi, ettei voitu lyhyessä ajassa paljastaa yhtenäisyysilveilijöitä, jotka olivat peittäneet lippunsa työläisiltä...

4. EDUSTAJAN VAALIT

Tästä on helppo ymmärtää, minkälaisesta „yhtenäisyydestä“ likvidaattorit saattoivat puhua, kun he kääntyivät „Pravdan“ kannattajain puoleen ehdottamalla yhtä edustajaehdokasta Duumaan. He yksinkertaisesti ehdottivat äänestettäväksi likvidaattorien ehdokkaan puolesta vastoin valtuutettujen tahtoa, vastoin Pietarin proletariaatin evästyistä. Mitä muuta „Pravdan“ kannattajat olisivat voineet siihen vastata, kuin että valtuutettujen evästys on pyhä ja että edustajana voi olla vain evästyksen kannattaja? Rikokoako valtuutettujen tahtoa likvidaattorien selkärangattomuuden vuoksi vaiko harpata viimeainittujen oikuttelujen yli Pietarin proletariaatin evästyksen hyväksi? „Lutsh“ kirkuu „Pravdan“ hajoitustyöstä

ja levittää perättömiä juoruja valitsijamiehistä, mutta minkä vuoksi likvidaattorit eivät suostuneet arvannostoon kuuden työläis-valitsijamiehen välillä, jota „Pravdasta“ heille ehdotettiin? Sen hyväksi, että työläisistä olisi saatu yhteinen ehdokas, me menimme sellaiseenkin myönnötykseen, mutta miksi likvidaattorit, me kysymme, hylkäsivät arvannoston? Minkä vuoksi „Lutshin“ kannattajat katsoivat kuusi ehdokasta Duumaan paremmaksi kuin yhden? Ehkä „yhtenäisyyden“ vuoksi?

„Lutsh“ sanoo, että Gudkov esitti ehdokkaaksi „Pravdan“ kannattajaa Badajevia, mutta ehdotusta ei hyväksytty, lisää likvidaattorilehti vaatimattomasti. Mutta ovatko „Lutsh“ lehden likvidaattorit unohtaneet sen, että heidän kannattajansa Petrov, eikä „pravdalainen“, kieltäytyi ottamasta pois ehdokkuuttaan ja siten näytti käytännössä likvidaattorisen „yhtenäisyyteen“ pyrkimykseen. Ja kuitenkin tuota nimitetään yhtenäisyydeksi! Ehkäpä sekin, kun „Lutshin“ toinen kannattaja Gudkov asetti oman ehdokkuutensa sen jälkeen, kun „Pravdan“ kannattaja Badajev oli jo valittu, on myöskin yhtenäisyyttä? Kuka siihen uskoo?

„Lutsh“ mainostaa farisealaisesti poliittista persoonallisuutta vailla olevaa Sudakovia, joka muka kieltäytyi ehdokkuudestaan yhtenäisyyden hyväksi. Mutta eikö „Lutsh“ tiedä, että Sudakov yksinkertaisesti ei voinut asettua ehdokkaaksi, sillä hän sai vain kaksi lappusta? Miten pitää nimittää lehteä, joka rohkenee valehdella kaikkien silmien edessä?

Poliittinen selkärangattomuus — onko se todellakin likvidaattorien ainoa „ominaisuus“?

Likvidaattorit yrittivät kadettien ja lokakuulaisten tahdosta viedä läpi Duumaan oman miehensä Pietarin työläisten tahtoa vastaan. Mutta eikö työväenjoukoista erillään oleva „Lutsh“ todellakaan käsitä, että sellaiselle edustajalle Pietarin työläiset olisivat lausuneet epäluottamuksensa?

*Sanomalehti „Pravda“ № 151,
lokakuun 24 p:nä 1912*

Allekirjoitus: K. S t.

*Julkaistaan lehden tekstin
mukaan*

TÄNÄÄN ON VAALIT

Tänään on Pietarissa vaalit. Vaalit toisessa kuuriassa. Taistelee kaksi leiriä: sosialidemokraatit ja kadetit. Valitsijoiden on ratkaistava, kenelle he uskovat maan kohtalon.

Mitä tahtovat sosialidemokraatit?

Mitä tahtovat kadetit?

Sosialidemokraatit työväenluokan edustajina pyrkivät ihmiskunnan vapauttamiseen kaikenlaisesta riistosta.

Mutta kadetit liberaalisen porvariston edustajina rakentavat tulevaisuutensa ihmisen harjoittamalle toisen ihmisen riistolle, tosin siloitellulle riistolle, mutta kuitenkin riistolle.

Sosialidemokraatit ovat sitä mieltä, että kysymys maan uusimisesta on jäänyt ratkaisematta, että se täytyy ratkaista ja ratkaista itse maan voimilla.

Mutta kadetit arvelevat, että puheet uusimisesta ovat tarpeettomia, koska „meillä, jumalan kiitos, on perustuslaki“...

Sosialidemokraatit ovat sitä mieltä, että tiellä maan uusimiseen Venäjä on jakaantunut kahteen Venäjään: vanhaan, viralliseen, ja uuteen, tulevaan.

Mutta kadetit arvelevat, että „perustuslain lahjoittamisen“ jälkeen kahden Venäjän „tällainen vastakain asettaminen“ „ei ole enää mahdollista“, sillä „Venäjä on yksi“.

On vain yksi johtopäätös: kadettien perustuslaillinen ihanne on jo toteutettu. Kesäkuun kolmannen päivän tilanteen puitteet eivät ole heille ahtaat.

Niinpä esimerkiksi Miljukov puhui vuonna 1909 Lontoossa juhlapidoissa, joissa yhdessä hänen kanssaan Venäjää „edustivat“ lokakuulainen Gutshkov ja „maltillinen“ mustasotnialainen Bobrinski:

„Te näette edessänne miehiä, joiden poliittisten vakaumusten vivahteet ovat sängen erilaisia, mutta täydentäen toinen toistaan nämä erilaisuudet edustavat meidän suurta ihannettamme perustuslaillisesta Venäjästä“ (kts. I. Jefremovin kirja „Venäjän kansan edustajat“ j.n.e., s. 81).

Siis mustasotnialainen Bobrinski, joka „täydentää“ kadetti Miljukovia... „kansan vapauden“ hyväksii — sellainen osoittautuu olevan kadettien „suuri ihanne“.

Lontoon juhlapidoissa ei ollut ainoatakaan työläisten edustajaa, ainoatakaan talonpoikain edustajaa, mutta kadettien „suuret ihanteet“ tulevat näköjään toimeen ilman työläisiä, ilman talonpoikia...

Bobrinskien, Gutshkovien ja Miljukovien perustuslaki ilman työläisten edustajia, ilman talonpoikain edustajia — siinä ovat kadettien „ihanteet“!

Pitäisikö tuon jälkeen ihmetellä sitä, että kadetit äänestivät kolmannessa Duumassa: 1) kansanvastaista tulo- ja menosääntöä, 2) välillisiä veroja, 3) vankilamäärärahoja j.n.e.?

Pitäisikö tuon jälkeen ihmetellä sitä, että kadetit vastustavat työläisten, talonpoikain ja koko demokratian vaatimuksia?

Pitäisikö tuon jälkeen ihmetellä sitä, että Maklakovin suun kautta kadetit vaativat ylioppilasliikkeen suhteen „suurempaa tarmokkuutta, tiukkuutta ja ankaruutta“ ja parjasivat „Retshissä“ Lenan työläisten rauhallista lakkoa „vaistovaraiseksi mellakaksi“?

Ei, se ei ole „kansan vapauden“ puolue, vaan „kansan vapauden“ kavaltajien puolue.

Vain tuollaiset ihmiset ovatkin kykeneviä hieromaan kauppoja kansan selän takana virkavallan kanssa. „Neuvottelut“ Witten, Stolypinin ja Trepovin sekä nyt Sazonovin kanssa eivät ole mitään satunnaista.

Vain tuollaiset ihmiset ovatkin kykeneviä liitossa mustien kanssa kaatamaan sosialidemokraatit vaaleissa Harkovissa, Kostromassa, Jekaterinodarissa ja Riiassa.

Maan kohtalon uskominen tuollaisille ihmisille olisi samaa kuin maan luovuttaminen vihollisten pilkattavaksi.

Me lausumme varman luottamuksemme siihen, että itseään arvossa pitävät valitsijat eivät sido kunniaansa kadettien kohtaloon!

Kärsikööt kadetit tänään ansaitun rangaistuksen Venäjän kansaa vastaan tekemistään raskaista synneistä!

Työläisvalitsijat! Äänestäkää teidän etujenne edustajia, sosialidemokraatteja!

Kauppapalvelijavalitsijat! Älkää äänestäkö kadetteja, jotka hyljeksivät teidän leponne etuja — äänestäkää sosialidemokraatteja, teidän etujenne ainoita johdonmukaisia puolustajia!

Puolalaiset valitsijat! Te pyritte saavuttamaan vapaan kansallisen kehityksen oikeuksia — muistakaa, että kansallisuuksien vapaus on mahdoton ilman yleistä vapautta, mutta kadetit kavaltavat vapauden!

Juutalaiset valitsijat! Te pyritte saavuttamaan juutalaisten tasa-arvoisuuden, mutta muistakaa, että Bobrinskeja suutelevat Miljukovit ja oikeistolaisten kanssa liittoilevat kadetit eivät tule pyrkimään tasa-arvoisuuteen!

Kansan vapauden kavaltajien taikka sen puolustajain puolesta, kadettien taikka sosialidemokraattien puolesta — tehkää valintanne, kansalaiset!

*Sanomalehti „Pravda“ № 152,
lokakuun 25 pnä 1919*

*Julkaistaan lehden tekstin
mukaan*

Allekirjoitus: K. S t.

VENÄJÄN KAIKILLE TYÖMIEHILLE JA TYÖLÄISNAISILLE!¹¹⁸

Tammikuun 9 päivä

Toverit!

Me vietämme jälleen tammikuun 9 päivää — päivää, joka on ikuistettu satojen työläisveljiemme verellä, jotka tsaari Nikolai Romanov ampui tammikuun 9 p:nä 1905 siitä, että he, rauhalliset ja aseettomat työläiset, tulivat hänen luokseen anomaan parempaa elämää.

Siitä on kulunut kahdeksan vuotta. Kahdeksan pitkää vuotta, joiden kuluessa, vapauden välähdyksen lyhyttä hetkeä lukuunottamatta, tsaari ja tilanherrat ovat koko ajan raadelleet ja kiduttaneet maamme.

Nyt samoin kuin ennenkin ammutaan Venäjällä työläisiä rauhallisen lakon vuoksi — kuten tehtiin Lenassa. Nyt samoin kuin ennenkin syöstään miljoonat ja taas miljoonat talonpojat nälänhätään — kuten tapahtui vuonna 1911. Nyt samoin kuin ennenkin kidutetaan ja piinataan tsaarin vankiloissa kansan parhaita poikia saattaen heitä joukottain itsemurhiin — kuten tapahtui äskettäin Kutomaryssa ja Algatshissa¹¹⁹ j.n.e. Nyt samoin kuin ennenkin tsaarin oikeuden päätösten perusteella ammutaan matruuseja ja sota-

miehiä, jotka vaativat maata talonpojille ja vapautta koko kansalle — kuten tehtiin äskettäin Mustanmeren 17 matruusille¹²⁰. Näin Nikolai Romanov, tilanherrain armosta koko Venäjän itsevaltias, toteuttaa valtaansa, jonka „jumala“ on lahjoittanut ja synodin papinkauhtanassa kulkevat pahantekijät ja mustasotnialaiset Purishkevitshit ja Hvostovit ovat siunanneet.

Venäjää puristaa entiseen tapaan pihdeissään Romanovien monarkia, joka suoriutuu tänä vuonna viettämään maatamme hallinneen verisen herruutensa 300-vuotispäivää.

Mutta Venäjä ei ole enää se sama arka ja nöyrä Venäjä, joka vuodesta toiseen hiljaa vaikeroi Romanovien ikeen alla. Ja ennen kaikkea — Venäjän työväenluokkamme, joka kulkee kaikkien vapaustaistelijoiden etunenässä, ei ole enää sama. Ja vuoden 1913 tammikuun 9 päivää me emme vietä köyryisinä ja nöyryytettyinä orjina, vaan pystyssä päin — sellaisten taistelijoiden yhtenäisenä armeijana, jotka vaistoavat, jotka tietävät, että kansan Venäjä herää uudestaan, että vastavallankumouksen jää on murrettu, että kansanliikkeen virta on jälleen lähtenyt liikkeelle, että „meidän mukanamme kulkevat uusien taistelijoiden rivistöt“...

Kahdeksan vuotta! Kuinka vähän on eletty, kuinka paljon on koettu... Tänä aikana me olemme nähneet kolme Valtakunnandumaa. Kaksi ensimmäistä, joissa liberaaleilla oli enemmistö, mutta joissa kaikui lujana työläisten ja talonpoikain ääni, tsaari hajoitti täyttäen mustasotnialaisten tilanherrojen tahdon. Kolmas Duuma oli itse mustasotnialainen ja toimi viiden vuoden ajan yhdessä tsaarin koplakunnan kanssa

orjuuttaakseen ja sortaakseen entistä kovemmin talonpoikia ja työläisiä — koko kansan Venäjää.

Mustan vastavallankumouksen vuosina työväenluokka joutui juomaan kaikkein karvaimman maljan. Vuodesta 1907 lähtien, jolloin vanhan järjestelmän voimain onnistui väliaikaisesti tukahduttaa joukkojen vallankumouksellinen liike, työläiset huokaavat kaksinkertaisen ikeen alla. Kaikkein armottomimmin heille kostaa tsaarin rosvojoukko. Heidän päälleen vyöryy myöskin pääoman hyökkäys. Käyttäen hyväksien poliittista taantumusta tehtailijat ottavat vähitellen takaisin kaiken sen, minkä työläiset ovat suurin vaivoin ja suurin uhrein voittaneet. Työnsulkujen avulla, santarmien ja poliisien suojeluksella tehtailijat pidentävät työpäivää, pienentävät työpalkkaa, ottavat tehtaissa käytäntöön entisen järjestyksen.

Työläiset vaikenivat hammasta purren. Vuodet 1908 ja 1909 olivat mustasotnialaisten suurimman voitonhumalan ja työväenliikkeen suurimman laskun vuosia. Mutta jo kesällä 1910 alkavat työläisten lakot uudelleen. Ja vuoden 1911 loppu tuo tullessaan kymmenien tuhansien työläisten aktiivisen vastalause-esiintymisen sitä vastaan, että provokation nojalla tuomitut II Duuman sos.-dem. edustajat jätetään pakkotyöhön¹²¹.

Työläisten joukkoliike päättyi vuoden 1907 marraskuun 22 päivän lakkoon, joka pidettiin II Duuman sos.-dem. edustajille annetun pakkotyötuomion johdosta. Ja vuoden 1911 lopulla työväen joukkoliike alkoi uudestaan taaskin II Duuman sos.-dem. edustajain, näiden eturivin taistelijoiden, näiden työväenluokan sankarien kohtalon yhteydessä, joiden työtä jatkavat nyt IV Duuman työväenedustajat.

Poliittisen taistelun vilkastuminen tuo mukanaan myöskin työläisten taloudellisen taistelun vilkastumisen. Poliittinen lakko ravitsee taloudellista ja päinvastoin. Aalto ajaa aaltoa ja työväenliike syöksyy mahtavana vyörynä tsaarin monarkian ja pääoman itsevaltiuden linnoitusta vastaan. Yhä uusia ja uusia työläiskerroksia herää uuteen elämään. Yhä laajemat joukot yhtyvät uuteen taisteluun. Lakot Lenan ampumisten johdosta, Vapunpäivän lakot, vastalause-lakot työläisten vaalioikeuden riistämisen johdosta ja vastalause-lakko Mustanmeren matruusien teloittamista vastaan tempasivat mukaansa noin miljoonan osallistujaa. Ne olivat vallankumouksellisia lakkoja, lakkoja, jotka kirjoittivat lippuunsa: „Alas Romanovien monarkia, alas koko vanha, laho, Venäjää kuristava tilanherrain järjestelmä!“

Työläisten vallankumouksellinen liike laajenee ja kasvaa. Työväenluokka alkaa herättää muitakin väestökerroksia uuteen taisteluun. Kaikki rehellinen, kaikki parempaan elämään pyrkivä alkaa vastustaa tsaarin kahlekoirien väkivallantekoja. Vieläpä porvaristokin napisee, vieläpä sekin on tyytymätön Purishkevitchien täydelliseen ja jakamattomaan herruuteen. Kesäkuun 3 päivän valtakomento ei ole ketään eikä mitään sovittanut. Vastavallankumouksen kaikki vuodet osoittivat, että Venäjällä ei voi olla vapaata elämää niin kauan kuin Romanovien monarkia on ehjä, niin kauan kuin tilanherrojen herruus on koskematon.

Uusi vallankumous, jossa työväenluokalla tulee jälleen olemaan koko vapautusarmeijan johtajan kunniatehtävä, on kehkeytymässä.

Työväenluokan lippuun on entiseen tapaan kirjoitettu kolme vanhaa vaatimusta, joiden vuoksi on kannettu niin paljon uhreja, joiden vuoksi on vuodattettu niin paljon verta.

8-tuntinen työpäivä — työläisille!

Kaikki tilanherrain, tsaarin ja luostarien maat ilman lunastusmaksua — talonpojille!

Demokraattinen tasavalta — koko kansalle!

Taistelua on käyty ja käydään nykyisellä Venäjällä näiden vaatimusten ympärillä. Työläiset esittivät ne myöskin äskeisinä Lenan lakkojen päivinä. Työväenluokka esittää ne myöskin tammikuun 9 päivänä.

Jo vuonna 1912 työläiset yrittivät Pietarissa, Riiassa ja Nikolajevissa viettää tammikuun 9 päivää lakoilla ja mielenosoituksilla. Vuoden 1913 tammikuun 9 päivänä me teemme sen kaikkialla — **koko Venäjällä**. Tammikuun 9 päivänä 1905 työläisten veressä syntyi Venäjän ensimmäinen vallankumous. Tulsoon vuoden 1913 alku Venäjän toisen vallankumouksen aatoksi. Valmistautuessaan viettämään vuonna 1913 300-vuotispäiväänsä Romanovien suku aikoo vielä pitkäksi aikaa asettua Venäjän harteille. Sanokaamme vuoden 1913 tammikuun 9 päivänä tuolle koplakunnalle:

Riittää! Alas Romanovien monarkia! Eläköön demokraattinen tasavalta!

Toverit! Älköön vuoden 1913 tammikuun 9 päivä jäädä viettämättä missään, missä venäläinen työmies elää ja taistelee.

Merkittäämme kaikkialla tämä päivä kokouksilla, päätöslauselmilla, ulkoilmakokouksilla ja missä voidaan **yksipäiväisillä lakoilla ja mielenosoituksilla.**

Muistelkaamme tänä päivänä taistelussa kaatuneita sankareitamme! Kaikkein parhaiten me voimme kunniottaa heidän muistoaan, jos tänä päivänä koko Venäjällä kaikuvat meidän vanhat vaatimuksemme:

Demokraattinen tasavalta!

Tilanherrain maiden pakkoluovutus!

8-tuntinen työpäivä!

*Venäjän Sosialidemokraattisen
Työväenpuolueen Keskuskomitea*

Toverit!

**Valmistelkaa vastalause-esiintymistä tammikuun
9 päiväksi.**

*Julkaistu erillisenä julkistuksena
joulukuun lopulla 1912 — tammikuun
alussa 1913*

*Julkaistaan julkistuksen tekstin
mukaan*

VAALIT PIETARISSA

(*Kirje Pietarista*)

Eroituksiksi vuoden 1907 vaaleista vuoden 1912 vaalit sattuivat yhteen työläisten keskuudessa tapahtuvan vallankumouksellisen vilkastumisen kanssa. Kun siihen aikaan vallankumouksen aallot laskivat ja vastavallankumous juhli voittoaan, niin vuonna 1912 alkoi uuden vallankumouksen ensimmäinen aalto. Juuri siksi työläiset valitsivat silloin ilman innostusta ja paikotellen jopa boikotoivatkin vaaleja, boikotoivat tietenkin passiivisesti osoittaen siten, että passiivinen boikotti on eittämätön merkki innostuksen puuttumisesta ja voimien heikkenemisestä. Juuri siksi nyt, nousevan vallankumouksen oloissa, työläiset lähtivät suurella innostuksella vaaleihin heittäen syrjään nahjusmaisena poliittisen välinpitämättömyyden. Enemmänkin: työläiset taistelivat vaalien puolesta, valtavilla lakoilla „selityksiä“ vastaan he pyrkivät saavuttamaan ja saavuttivat vaalioikeuden kaikista poliisien juonista ja esteistä huolimatta. Se on eittämätön merkki siitä, että poliittinen herpaantuneisuus on mennyt ohi ja että vallankumous on päässyt pois kuolleesta pisteestä. Tosin uuden vallankumouksen

aalto ei ole vielä niin voimakas, että voitaisiin asettaa kysymys esimerkiksi poliittisesta yleislakosta. Mutta se on jo riittävän voimakas, että vaalien vilkastuttamiseksi, proletariaatin voimien järjestämiseksi ja joukkojen valistamiseksi poliittisesti „selitysten“ hämähäkinverkko voidaan paikatellen repiä rikki.

I

TYÖVÄENKUURIA

1. TAISTELU VAALIEN PUOLESTA

Ei ole aiheetonta mainita, että lakkokamppailun alkuunpanijoina olivat puolueemme Keskuskomitean edustaja ja Pietarin komitea. Lokakuun 4 päivänä myöhään illalla, valitsijamiesten vaalien edellä saimme tietää, että kihlakunnan vaalilautakunta on „selittänyt“ kaikkein suurimpien tehtaiden (Putilovin y.m.) valtuutetut. Tunnin kuluttua kokoontuu Pietarin komitean Toimeenpaneva valiokunta yhdessä Keskuskomitean edustajan¹²² kanssa ja laadittuaan uuden valitsijamieslistan tekee päätöksen yhden päivän vastalauselakosta. Samana yönä kokoontuu Putilovin sos.-dem. tehdasryhmä ja hyväksyy Pietarin komitean päätöksen. 5 päivänä alkaa Putilovin lakko. Koko tehdas on lakossa. 7 päivänä (sunnuntaina) kokoontuu Nevan laivaveistämön sos.-dem. tehdasryhmä ja yhtyy Pietarin komitean päätökseen. 8 päivänä on koko veistämö lakossa. Näiden mukaan lähtee toisia tehtaita. Lakossa eivät ole ainoastaan „selitetyt“ tuotantolaitokset, vaan myöskin „selittämättömät“ (Pal) ja ne, joilla „vaaliohjesääntöjen“ mukaan ei ollut oikeutta valita työväenkuuriassa. Ne lähtevät lakoon

solidaarisuudesta. Vallankumouksellisista lauluista ja kulkueista ei ole puutetta... Myöhään yöllä lokakuun 8 päivänä saadaan tietää, että läänin vaalilautakunta julistaa mitättömiksi valitsijamiesten vaalit, kumoaa kihlakunnan vaalilautakunnan „selitykset“, „palauttaa oikeudet“ putilovilaisille, ottaa vaaleihin mukaan suuremman määrän tuotantolaitoksia. Työläiset juhlivat voittoa. Työläiset olivat voittaneet.

Mielenkiintoinen on se päätöslauselma, jonka Nevan laivaveistämön ja Putilovin tehtaan työläiset hyväksyivät lakon julistamisen yhteydessä:

„Pannessamme vastalauseemme vaalioikeuksiemme loukkaamista vastaan me julistamme, että ainoastaan tsarismin kukistaminen ja demokraattisen tasavallan valloittaminen voivat turvata työläisille vaalioikeuden ja todellisen vaalivapauden“.

Likvidaattorien päätöslauselma, että „...ainoastaan yleinen äänioikeus vaaleissa Valtakunnanduumaan voisi taata vaalioikeuden“ — hylättiin. Nämä päätöslauselmat käsiteltiin ennakolta sos.-dem. tehdasryhmissä, ja kun esimerkiksi Nevan laivaveistämön ryhmässä kävi selville, että likvidaattorien päätöslauselma ei saa kannatusta, niin sen puoltajat sitoutuivat olemaan asettamatta sitä joukkokokouksessa puolueettomien joukkojen edessä ja kannattamaan ryhmän hyväksymää päätöslauselmaa. Heidän kunniaukseen täytyy mainita, että he pitivät sanansa. Mutta niin myöskin antilikvidaattorit vastasivat heille samanlaisella lojaalisuudella viemällä valtuuteksi Gudkovin, jonka he olisivat voineet „kaataa“, sillä heillä oli enemmistö tehtaassa. Ei olisi ollut pahitteeksi, jos tällaista vastuunalaisuuden tuntoa

olisi ollut edes hitunen „Lutsh“ lehdellä, joka niin hyvin osaa kirjoittaa siitä, mitä tehtailla ei ollut, mutta joka vaikenä yllämainitusta Nevan veistämön päätöslauselmasta ja putilovilaisten päätöslauseلمان vielä lisäksi vääristeli.

Siis työläiset taistelivat vaalien puolesta ja saivat vaalit. Olkoon tämä opetuksena pietarilaisille eser-rille, jotka niin tuloksettomasti esiintyivät Nevan laivaveistämöllä vaaleja vastaan.

Työläiset taistelivat vaalien puolesta demokraattisen tasavallan tunnuksella. Olkoon se opetuksena „osittaisten reformien“ fetishisteille, lutshilaisille likvidaattoreille.

2. EVÄSTYS EDUSTAJALLE

„Selitys“-lakkoja ei oltu vielä lopetettu, kun kokoontui valtuutettujen edustajakokous. Voitiin jo etukäteen sanoa, että valtuutetut tulevat hyväksymään Pietarin komitean laatiman ja Pietarin suurten tehtaiden (Putilov, Nevan laivaveistämö, Pal) hyväksymän evästyksen. Ja todellakin valtuutettujen suuri enemmistö hyväksyi evästyksen likvidaattorien mitätöimän ryhmän pidättäytyessä. Viimemainittujen yritykset äänestyksen estämiseksi saivat osakseen huudahduksia „älkää häiritkö!“

Edustajalle antamassaan evästyksessä valtuutetut puhuvat „vuoden 1905 tehtävistä“, siitä, että nämä tehtävät „jäivät ratkaisematta“, että Venäjän taloudellinen ja poliittinen kehitys „tekee niiden ratkaisemisen välttämättömäksi“. Työläisten ja vallankumouksellisten talonpoikain taistelu tsarismiin kukistamiseksi kadettilaisen porvariston sovittelupolitiikasta huoli-

matta, taistelu, jonka johdossa voi olla ainoastaan proletariaatti, — se voisi evästyksen mukaan ratkaista vuoden 1905 tehtävät (kts. „Evästys“ „Sotsial-Demokrat“ lehdessä № 28—29).

Kuten näette, se on kokonaan toista kuin liberaalis-likvidaattorinen „III Duuman agraaripäätösten tarkistus“ tai „yleiset vaalit Valtakunnanduumaan“ (kts. likvidaattorien ohjelmaa)¹²³.

Pietarin työläiset pysyivät uskollisina puolueemme vallankumouksellisille perinteille. Vallankumouksellisen sosialidemokratian tunnukset, ja vain ne, saivat valtuutettujen edustajakokouksen tunnustuksen. Edustajakokouksessa kysymyksen ratkaisivat puolueettomat (82 valtuutetusta oli 41 „yksinkertaisesti sosialdemokraatteja“ ja puolueettomia), ja kun tällaisessakin kokouksessa hyväksyttiin Pietarin komitean evästys, niin se merkitsee, että Pietarin komitean tunnuksilla on lujat juuret työväenluokan tunteissa ja ajatuksissa.

Millä tavalla tähän kaikkeen suhtautuivat likvidaattorit? Jos he olisivat luottaneet omiin katsantokantoihinsa eivätkä olisi ontuneet poliittisen rehellisyyden alalla, niin he olisivat alkaneet avoimen taistelun evästystä vastaan ja esittäneet oman evästyksensä tai, kärsittyään tappion, ottaneet omat ehdokkaansa pois ehdokaslistoilta. Esittiväthän he valitsijamiehistä oman ehdokaslistansa antilikvidaattorien ehdokaslistan vastapainoksi — miksi ei voitu esittää avoimesti myöskin omia katsantokantoja, omaa evästystä? Ja kun antilikvidaattorien evästys tuli hyväksytyksi, niin miksi ei voitu rehellisesti ja avoimesti ilmoittaa, että evästyksen vastustajina heitä

ei voida valita evästyksen tuleviksi puolustajiksi, että he ottavat takaisin ehdokkaansa jättäen paikan evästyksen kannattajille? Sehän on poliittisen rehellisyyden alkeellinen sääntö. Tai ehkäpä likvidaattorit sivuuttivat evästyksen siksi, että kysymyksestä ei oltu käyty riittävästi väittelyä ja edustajakokouksessa asian ratkaisivat puolueettomien äänet? Mutta miksi he siinä tapauksessa eivät alistuneet niiden 26 sosialidemokraattisen valtuutetun päätökseen, jotka olivat muutamaa päivää ennen valtuutettujen edustajakokousta pitäneet illegaalisen kokouksen ja keskustelun jälkeen hyväksyneet antilikvidaattorien ohjelman (16 äänellä 9 vastaan yhden pidättyessä), ja kokouksessa olivat vielä läsnä sekä likvidaattorien johtajat että heidän valtuutettunsa? Minkälaisia korkeampia näkökohtia likvidaattorit pitivät ohjeenaan, kun he polkivat jalkoihinsa samalla kertaa sekä koko edustajakokouksen evästyksen että 26 sosialidemokraattisen valtuutetun tahdon? Ilmeistä on, että siinä voi olla vain yksi näkökohta: vahingoittaa antilikvidaattoreita ja „jotenkuten“ ajaa läpi omia miehiään. Mutta siinähan se onkin, että jos likvidaattorit olisivat lähteneet avoimeen taisteluun, niin he eivät olisi saaneet vietyä läpi ainoatakaan kannattajaansa, sillä kaikille oli selvää, että likvidaattorien „III Duuman agraaripäätösten tarkistus“ ei saa osakseen kannatusta valtuutettujen keskuudessa. Jäi vain yksi mahdollisuus: peittää oma lippunsa ja tekeytyä evästyksen kannattajaksi ilmoittamalla, että „oikeastaan mekin olemme melkein samanlaisen evästyksen kannalla“ ja viedä „jotenkuten“ läpi omia miehiään. Niin he tekivätkin. Mutta tehdessään niin likvidaattorit tunnus-

tivat oman tappionsa ja lukeutuivat poliittisesti vararikkoutuneiden joukkoon.

Mutta juuri se, että vihollinen pakoitetaan käärimään lippunsa kokoon, pakoitetaan tunnustamaan lippunsa kelvottomuus. s.o. pakoitetaan se tunnustamaan vihollisensa aatteellinen etevämyys, — se juuri merkitseekin moraalisen voiton saamista.

Ja „eriskummallista“ on: likvidaattoreilla on „laaja työväenpuolue“ ja antilikvidaattoreilla on vain „näivettynt kerho“, mutta siitä huolimatta „ahdas kerho“ voitti „laajan puolueen“!

Minkälaisia ihmeitä maailmassa onkaan!..

3. YHTENÄISYYS NAAMIONA JA EDUSTAJAN VAALIT

Kun porvariston diplomaatit valmistelevat sotaa, niin he alkavat pitää suurta ääntä „rauhasta“ ja „ystävällisistä suhteista“. Jos joku ulkoministeri alkaa vakuuttamalla vakuuttaa olevansa „rauhankonferenssin“ puolesta, niin saatte olla varmoja siitä, että hänen „hallituksensa“ on jo tilannut uusia panssarilaivoja ja yksitasoja. Diplomaatilla sanan täytyy olla toista kuin teko — mikä diplomaatti hän muutoin olisi? Sana ja teko ovat kaksi aivan eri asiaa. Kauniit sanat ovat ilkeiden tekojen verho. Todellinen diplomaatti on samaa kuin kuiva vesi ja puinen rauta.

Samaa tulee sanoa likvidaattoreista ja heidän villillisestä yhtenäisyyskirkumisestaan. Äskettäin toveri Plehanov, puolueen yhtenäisyyden kannattaja, kirjoitti likvidaattorien konferenssin¹²⁴ päätöslauselman johdosta, että „he tuoksuvat diplomatialle kymmenen virstan päähän“. Ja sitten sama toveri Plehanov sanoi

heidän konferenssiaan „hajoittavaksi“. Suoremmin sanoen likvidaattorit pettävät työläisiä diplomaattisilla yhtenäisyysshuudoilla, sillä puhuessaan yhtenäisyydestä he kylvävät hajaannusta. Ja todellakin likvidaattorit ovat sosialidemokratiassa diplomaatteja, jotka kauniilla sanoilla yhtenäisyydestä peittävät aiheuttamansa hajaannuksen ilkeää asiaa. Kun likvidaattori vakuuttamalla vakuuttaa olevansa yhtenäisyyden kannalla, niin saatte olla varmoja siitä, että hän on jo polkenut yhtenäisyyden jalkoihinsa hajaannuksen hyväksi.

Vaalit Pietarissa ovat siitä suoranaisena todistuksena.

Yhtenäisyys on ennen kaikkea sosialidemokraattisesti järjestyneiden työläisten toiminnan yhtenäisyyttä työväenluokan sisällä, joka ei ole vielä järjestynyt, jota sosialismin valo ei ole vielä valistanut. Sosialidemokraattisesti järjestyneet työläiset asettavat kokouksissaan kysymyksiä, käsittelevät niitä, tekevät päätöksiä ja esittävät sen jälkeen yhtenä kokonaisuutena puolueettomille näitä päätöksiä, jotka ovat ehdottoman velvoittavia vähemmistölle. Ilman sitä ei ole eikä voi olla sosialidemokratian yhtenäisyyttä! Oliko sellainen päätös Pietarissa? Oli. Se oli niiden 26 sosialidemokraattisen valtuutetun (kummankin suunnan) päätös, jotka hyväksyivät antilikvidaattorien ohjelman. Minkä vuoksi likvidaattorit eivät alistuneet tähän päätökseen? Minkä vuoksi he rikkoiivat sosialidemokraattisten valtuutettujen enemmistön tahtoa? Minkä vuoksi he polkivat jalkoihinsa sosialidemokraattien yhtenäisyyden Pietarissa? Sen vuoksi, että likvidaattorit ovat sosialidemokratiassa diplomaat-

teja, jotka kylvävät hajaannusta yhtenäisyyden naamioon kätkeytyneinä.

Edelleen, yhtenäisyys on proletariaatin toiminnan yhtenäisyyttä koko porvarillisen maailman silmien edessä. Proletariaatin edustajat tekevät päätöksiä ja toteuttavat niitä esiintyen yhtenä kokonaisuutena vähemmistön alistuessa enemmistön tahtoon. **Ilman sitä ei ole eikä voi olla proletariaatin yhtenäisyyttä!** Oliko Pietarin proletariaatilla sellainen päätös? Oli. Se oli antilikvidaattorinen evästys, jonka valtuutettujen edustajakokouksen enemmistö hyväksyi. Minkä vuoksi likvidaattorit eivät alistuneet valtuutettujen evästykselle? Minkä vuoksi he rikkoivat valtuutettujen enemmistön tahtoa? **Minkä vuoksi he polkivat jalkoihinsa työväenluokan yhtenäisyyden Pietarissa?** Siksi, että likvidaattorien yhtenäisyys on diplomaattinen fraasi, jolla verhotaan yhtenäisyyden murtamisen politiikkaa...

Kun likvidaattorit enemmistön tahtoa rikkomalla, viemällä läpi horjuvia (Sudakov) ja jakamalla mitä diplomaattisimpia lupauksia saivat vihdoinkin kolme valitsijamiestä, niin nousi kysymys: miten olla?

Ainoa rehellinen ratkaisu oli arvanveto. Ja antilikvidaattorit **ehdottivat** likvidaattoreille arvanvetoa, mutta likvidaattorit **hylkäsivät** sen!!

Kyselyään ensin hengenheimolaistensa mielipidettä likvidaattori Y, joka keskusteli tämän ehdotuksen johdosta bolshevikki X:n kanssa (kummaltakin puolen keskusteluun osallistuneen nimen me voimme mainita tarpeen vaatiessa ja sillä ehdolla, että noudatetaan välttämätöntä konspiratiivisuutta)¹²⁵, vastasi, että „arvanvetoa ei voida hyväksyä, koska

valitsijamiehiämme sitoo johtavan kollektiivimme päätös“.

Yrittäkööt herrat likvidaattorit kumota tämän ilmoituksemme!

Sosialidemokraattisten valtuutettujen enemmistön tahdon rikkominen, valtuutettujen edustajakokouksen enemmistön tahdon rikkominen, arvanvedosta kieltäytyminen, yhteisen edustajaehdokkaan Duumaan esittämisestä kieltäytyminen, kaikki tuo yhtenäisyyden hyväksi, — sangen eriskummallista on teillä „yhtenäisyys“, herrat likvidaattorit!

Likvidaattorien hajoituspolitiikka ei ole muuten uutta. Jo vuodesta 1908 lähtien he ovat harjoittaneet agitatiota illegaalista puoluetta vastaan. Likvidaattorien säädyttömyys vaaleissa Pietarissa on heidän vanhan hajoituspolitiikkansa jatkoa.

Sanotaan, että Trotski on „yhdistämis“-kamppailullaan tuonut „uuden virran“ likvidaattorien vanhoihin „asioihin“. Mutta se ei ole totta. Trotskin „sankarillisista“ ponnistuksista ja hänen „kauheista uhkauksistaan“ huolimatta hän on loppujen lopuksi osoittautunut vain meluavaksi valelihaksiseksi ennätysmestariksi, sillä viisivuotisen „toiminnan“ aikana hän ei ole kyennyt yhdistämään ketään muita kuin likvidaattoreita. Uusi melu — vanhat asiat!

Mutta palatkaamme vaaleihin. Hylättyään arvanvedon likvidaattorit voivat perustaa laskelmansa vain yhteen seikkaan: siihen, että porvaristo (kadetit ja lokakuulaiset) asettaa likvidaattorin etusijalle! Tehdäkseen tyhjäksi tämän herttaisen laskelman Pietarin komitea ei voinut menetellä muuten kuin antaa ohjeen, että kaikki valitsijamiehet asettuvat ehdok-

kaiksi, sillä likvidaattoreilla oli „horjuvakin“ (Sudakov) eikä heillä yleensäkkään ollut tiivistä ryhmää. Täyttäen PK:n ohjeen kaikki antilikvidaattoreihin kuuluvat valitsijamiehet asettuivat ehdokkaiksi. Ja likvidaattorien herttainen laskelma ei onnistunut! Kurittomuutta ei ollut antilikvidaattoreilla, vaan likvidaattoreihin kuuluvien valitsijamiesten keskuudessa, jotka vastoin heidän „kollektiivinsa“ päätöstä asettuivat kilvan ehdokkaiksi. Ihmetellä ei pitänyt sitä, että Gudkov suostui Badajevin ehdokkuuteen (Gudkovia painoi antilikvidaattorinen evästys, joka oli hyväksytty hänen edustamassaan tehtaassa!), vaan sitä, että likvidaattori Petrov ja hänen perässään myöskin itse Gudkov asettuivat ehdokkaiksi Badajevin valitsemisen jälkeen.

Ylläsanotusta on vain yksi johtopäätös: yhtenäisyys on likvidaattoreille naamio, joka verhoaa heidän hajoituspolitiikkaansa, keppihevonen, jolla he halusivat ratsastaa Duumaan vastoin Pietarin sosialidemokratian ja proletariaatin tahtoa.

II

KAUPUNKIKUURIA

Lenan tapahtumat ja yleensä vilkastuminen työläisten keskuudessa ei mennyt turhaan toisen kuurian valitsijan suhteen. Kaupunkiväestön demokraattiset kerrokset vasemmistolaistuivat huomattavasti. Kun ne viisi vuotta sitten, vallankumouksen tappion jälkeen, „hautasivat“ vuoden 1905 ihanteita, niin nyt, joukkolakkojen jälkeen, vanhat ihanteet ovat alkaneet elpyä. On muodostunut selvä kadettien kaksinaiseen

politiikkaan tyytymättömyyden mieliala, jota kadetit eivät ole voineet olla huomaamatta.

Toisaalta lokakuulaiset „eivät ole täyttäneet“ suurten liikemiesten ja tehtailijoiden toiveita. Vapautui paikkoja, jota kadetit myöskään eivät voineet olla huomaamatta.

Ja kadetit päättivät jo tämän vuoden toukokuussa ryhtyä pelaamaan kahdella rintamalla. Ei taistelemaan, vaan pelaamaan.

Tämä selittääkin sen kadettien vaalikamppailun kaksinaisuuden kahdessa eri kuuriassa, mikä ei ole voinut olla hämmästyttämättä valitsijaa.

Sosialidemokraattien vaalikamppailun keskiöksi tuli taistelu kadetteja vastaan vaikutusvallasta demokraattisiin kerroksiin. Vastavallankumouksellisen porvariston hegemonia taikka vallankumouksellisen proletariaatin hegemonia — se on se sama bolshevikkien „kaavio“, jota vastaan likvidaattorit ovat monia vuosia toivottomasti taistelleet ja johon he nyt ovat olleet pakoitettuja taipumaan, koska se on ilmeinen ja väistämätön elämän välttämättömyys.

Toisessa kuuriassa voitto riippui demokraattisten kerrosten käyttäytymisestä, jotka olivat demokraattisia asemansa puolesta, mutta eivät vielä tajunneet omia etujaan. Kenen mukaan lähtevät nämä kerrokset, sosialidemokratian vaiko kadettien mukaan? Oli myös kolmas leiri, oikeistolaiset ja lokakuulaiset, mutta „mustasotnialaisesta vaarasta“ ei tarvinnut vakavasti puhua, sillä oli selvää, että oikeistolaiset voivat saada kokoon vain mitättömän äänimäärän. Taas puheet siitä, että „porvaristoa ei saa peloitella“, joskin sellaisia puheita oli (kts. F. D:n artikkelia

„Nevski Golos“ lehdessä¹²⁶), aiheuttivat vain hymyilyä, sillä oli selvää, että sosialidemokratian ei pitänyt vain „peloitella“, vaan myöskin lyödä asemista tuo sama porvaristo sen asianajajien, kadettien persoonassa.

Sosialidemokratian hegemonia taikka kadettien hegemonia — siten oli itse elämä asettanut kysymyksen.

Siitä kävi selväksi, että koko kamppailun kulussa tarvitaan sosialidemokratian erikoisen lujaa yksimielisyyttä.

Juuri sen vuoksi Pietarin komitean vaalitoimikunta lähti sopimukseen toisen toimikunnan kanssa, joka oli pantu kokoon menshevikeistä ja yksityisistä likvidaattoreista. Sopimus henkilöistä edellytti vaaliagitation täydellistä vapautta sillä välttämättömällä ehdolla, että edustajaehdokkaiksi Duumaan „ei voida asettaa henkilöitä, jotka ovat sitoneet nimensä tai toimintansa taisteluun puoluekantaistausta vastaan“ (ote neuvottelujen „pöytäkirjasta“). Sosialidemokratien tunnettu ehdokaslista toisessa kuuriassa saatiin aikaan sen tuloksena, että antilikvidaattorit jääväisivät Ab... ja L..., tunnetut pietarilaiset likvidaattorit, jotka „olivat sitoneet nimensä ja toimintansa“ j.n.e. „Yhtenäisyyden kannattajain“ luonnehtimiseksi ei ole liiallista tässä vielä mainita, että sen jälkeen kun Tsheidze oli valittu Tiflisissä, he kieltäytyivät jyrkästi asettamasta hänen tilalleen III Duuman entisen jäsenen, sosialidemokraatti Pokrovskin ehdokkuutta uhaten rinnakkaisella ehdokaslistalla ja kamppailun saattamisella epäjärjestykseen.

Mutta varaus „vaaliagitation. vapaudesta“ osoitautui nähtävästi tarpeettomaksi, sillä kamppailun

kulku silmännähtävästi osoitti, että taistelussa kadetteja vastaan ei ole mahdollinen mikään muu kamppailu kuin vallankumouksellinen sosialidemokraattinen kamppailu, siis bolshevistinen kamppailu. Ken ei muistaisi pietarilaisten puhujien ja sosialidemokratian ehdokkaiden puheita „proletariaatin hegemoniasta“ ja „vanhoista taistelumetodeista“ „uusien parlamentaaristen“ vastapainoksi, „toisesta liikkeestä“ ja „vas-tuunalaisen kadettilaisen ministeristön tunnuksen kelpaamattomuudesta“? Minne ovat joutuneet likvidaattorien hokemiset siitä, että „oppositiota ei saa pirstota“, „kadettilaisen porvariston vasemmistolaisuudesta“, „painostuksesta“ tähän porvaristoon? Entä „Lutsh“ lehden likvidaattorien kadettilaisvastainen agitatio, likvidaattorien, jotka „söivät“ ja „pelottelivat“ kadetteja toisinaan jopa ylenpalttisestikin, — eikö tuo kaikki ole todistuksena siitä, että itse elämä on lausunut totuuden jopa „lastenkin suun kautta“.

Minne on joutunut Danin, Martovin ja muiden „kadettiensyönnin“ vastustajain periaatteellinen omatunto?

Likvidaattorien „laaja työväenpuolue“ on vielä kerran kärsinyt tappion taistelussa „maanalaista kerhoa“ vastaan. Ajatelkaahan vain: „laaja työväen (?) puolue“ pienen, aivan pikkuisen „kerhon“ vankina! Ihmeitä...

III

YHTEENVETOJA

Ylläsanotusta käy ennen kaikkea selväksi se, että puheilla kahdesta leiristä — kesäkuun kolmannen päivän komennon kannattajien ja sen vastustajain lei-

ristä — ei ole perustaa. Todellisuudessa vaaleissa esiintyi kolme eikä kaksi leiriä: vallankumouksen leiri (sosialidemokraatit), vastavallankumouksen leiri (oikeistolaiset) ja sovittelijoiden leiri, sovittelijoiden, jotka kaivavat salakaivantoja vallankumouksen alle ja valavat vettä vastavallankumouksen myllyyn (kadetit). „Yhtenäisestä oppositiosta“ taantumusta vastaan ei ollut puhettakaan.

Edelleen vaalit puhuvat siitä, että rajankäynti kahden äärimmäisen leirin välillä tulee edistymään ja että keskileiri tulee sen vuoksi hupenemaan vapauttaen demokraattismielisiä sosialidemokratian hyväksi ja siirtyen itse vähitellen vastavallankumouksen puolelle.

Sen vuoksi puheet ylhäältä annettavista „reformista“, „purkausten“ mahdollisuudesta ja Venäjän „elimellisestä kehityksestä“ „perustuslain“ turvissa menettävät kaiken pohjan. Asioiden kulku vie kiertämättömästi uuteen vallankumoukseen, ja vastoin Larinien ja muiden likvidaattorien vakuutuksia me tulemme elämään „uuden vuoden 1905“.

Vihdoin vaalit puhuvat siitä, että proletariaatin ja vain sen kutsumuksena on asettua nousevan vallankumouksen johtoon kooten vähitellen ympärilleen kaiken, mikä Venäjällä on rehellistä ja demokraattista ja haluaa synnyinmaan vapautumista orjuudesta. Vakuuttuakseen tästä tarvitsee vain tutustua vaalien kulkuun työväenkuuriassa, tarvitsee vain tutustua Pietarin työläisten mielipiteisiin, jotka on ilmaistu selvästi valtuutettujen evästyksessä, tarvitsee vain tutustua heidän vallankumoukselliseen taisteluunsa vaalien puolesta.

Kaikki tämä antaa perusteen väittää, että vaalit Pietarissa vahvistivat täydellisesti oikeiksi vallankumouksellisen sosialidemokratian tunnukset.

Vallankumouksellinen sosialidemokratia on elinvoimainen ja voimakas — sellainen on ensimmäinen johtopäätös.

Likvidaattorit ovat kärsineet poliittisen vararikon — sellainen on toinen johtopäätös.

*Sanomalehti „Sotsial-Demokrat“ № 80,
tammikuun 12 (26) pnä 1913*

*Julkaistaan lehden tekstin
mukaan*

Allekirjoitus: K. Stalin

MATKALLA NATSIONALISMIIN

(Kirje Kaukaasiasta)

„Kansallisesta kulttuuriautonomiasta“ tehty päätös ei ole viimeisellä tilalla niiden päätösten joukossa, jotka ikuistuttivat likvidaattorien konferenssin maineen.

Päätös kuuluu:

„Kuultuaan Kaukaasian edustajiston tiedoituksen, että niin VSDTP:n Kaukaasian järjestöjen viime konferenssissa kuin myöskin näiden järjestöjen äänenkannattajissa on tullut selville kaukaasialaisten tovereitten mielipide kansallisen kulttuuriautonomian vaatimuksen asettamisen välttämättömyydestä, ja lausumatta kantaansa tämän vaatimuksen sisällöstä konferenssi toteaa, että puolueen ohjelman sen pykälän tällainen tulkinta, jossa tunnustetaan jokaiselle kansallisuudelle itsemääräämisoikeus, ei käy ristiin viimemainitun täsmällisen ajatuksen kanssa, ja lausuu toivomuksen, että kansallisuuskysymys otettaisiin VSDTP:n seuraavan edustajakokouksen päiväjärjestykseen“.

Tämä päätös ei ole tärkeä ainoastaan sen vuoksi, että se ilmaisee likvidaattorien opportunistista tempuilua nousseen natsionalistisen aallon johdosta. Se

on tärkeä myöskin siksi, että siinä on jokainen lause — kultaa.

Mitä maksaakaan esimerkiksi lausunto, että konferenssi, „lausumatta kantaansa tämän vaatimuksen sisällöstä“, siitä huolimatta „toteaa“ ja päättää? Sillä tavallahan „päätetään“ vain opereteissa!

Taikka lause, että „puolueen ohjelman sen pykälän tällainen tulkinta, jossa tunnustetaan jokaiselle kansallisuudelle itsemääräämisoikeus, ei käy ristiin viimeksimainitun täsmällisen ajatuksen kanssa“. Ajatelkaahan vain! Mainitussa ohjelmapykälässä (9. pykälä) puhutaan kansallisuuksien vapaudesta, kansallisuuksien oikeudesta vapaaseen kehitykseen, puolueen velvollisuudesta taistella kaikenlaista niihin kohdistettua väkivaltaa vastaan. Yleensä puhuen tämän pykälän ajatuksen mukaan kansallisuuksien oikeus ei saa olla rajoitettu, se voi mennä sekä autonomiaan että federatioon kuin myöskin eroamiseen. Merkitseekö tämä, että puolueelle on saman tekevää ja yhtä hyvä, miten nimenomaan asianomainen kansallisuus ratkaisee kohtalonsa, sentralismin vaiko eroamisen hyväksi? Merkitseekö tämä, että pelkästään vain kansallisuuksien abstraktisen oikeuden perusteella, „lausumatta kantaansa tämän vaatimuksen sisällöstä“, voidaan suositella, vaikkapa vain välillisestikin, erälle autonomiaa, toisille federatiota ja kolmansille eroamista? Kansallisuus ratkaisee oman kohtalonsa, mutta merkitseekö se, että puolueen ei pidä vaikuttaa kansallisuuden tahtoon sellaisen ratkaisun hengessä, mikä parhaiten vastaa proletariaatin etuja? Puolue on uskontunnustuksen vapauden kannalla, puolustaa ihmisten oikeutta tunnustaa mitä uskontoa hyvänsä.

Voidaanko tästä tehdä johtopäätös, että puolue tulee olemaan Puolassa katolisuuden kannalla, Gruusiassa kreikkalaiskatolisuuden kannalla, Armeniassa gregoriaanilaisuuden kannalla, ettei se tule taistelemaan näitä maailmankatsomusten muotoja vastaan?.. Ja eikö ole itsestään selvää, että puolueen ohjelman 9. pykälä ja kansallinen kulttuuriautonomia ovat kaksi aivan eri tasoa, jotka voivat „käydä ristiin“ keskenään yhtä hyvin kuin esimerkiksi Kheopsin pyramidi ja likvidaattorien kuuluisa konferenssi?

Ja juuri tuollaisen temppuilun avullahan konferenssi „ratkaiseekin“ kysymyksen.

Kaikkein tärkeintä mainitussa likvidaattorien päätöksessä on aatteellinen luhistuminen kaukaasialaisten likvidaattorien keskuudessa, jotka ovat pettäneet internationalismin vanhan lipun Kaukaasiassa ja teettäneet konferenssissa tämän päätöksen.

Kaukaasialaisten likvidaattorien kääntyminen nationalismin suuntaan ei ole sattuma. Puolueperinteiden likvidoimisen he aloittivat aikoja sitten. Minimiohjelman „sosiaalisen osan“ poistaminen, „proletariaatin hegemonian“ kumoaminen (kts. „Väittelylehti“ № 2¹²⁷), illegaalisen puolueen julistaminen legaalisten järjestöjen apujärjestöksi (kts. „Dnevnik“ № 9¹²⁸) — kaikki nuo ovat yleisesti tunnettuja asioita. Nyt on tullut kansallisuuskysymyksen vuoro.

Ilmaantumisensa alusta (90-luvun alusta) lähtien Kaukaasian järjestöt ovat olleet luonteeltaan tiukasti internationalistisia. Gruusialaisten, venäläisten, armenialaisten ja muhamettilaisten työläisten yhteinen järjestö, joka käy vihollisia vastaan yksimielistä taistelua — sellainen oli puolue-elämän kuva... Vuonna

1903, Kaukaasian (oikeammin Taka-Kaukaasian) sosialidemokraattisten järjestöjen perustavassa edustajakokouksessa, joka pani alun Kaukaasian liitolle, järjestöjen rakentamisen internationalinen periaate julistettiin uudelleen ainoaksi oikeaksi periaatteeksi. Siitä lähtien Kaukaasian sosialidemokratia on kasvanut taistelussa natsionalismia vastaan. Gruusialaiset sosialidemokraatit taistelivat „omia“ natsionalistejaan, kansallidemokraatteja ja federalisteja vastaan; armenialaiset sosialidemokraatit „omia“ dashnaktsakanejaan vastaan; muhamettilaiset panislamisteja¹²⁹ vastaan. Ja taistelussa näitä vastaan Kaukaasian sosialidemokratia laajensi ja lujitti järjestöjään puolueyhymistä riippumatta... Kysymys kansallisesta kulttuuriautonomiasta nousi ensi kerran pinnalle Kaukaasian aluekonferenssissa vuonna 1906. Sen esitti kutaisilaisten pikku ryhmä vaatien sen myönteistä ratkaisemista. Se „kaadettiin rytinällä“, kuten silloin sanottiin, muun muassa sen vuoksi, että sitä vastaan esiintyi yhtä jyrkästi kumpikin puolueyhymä Kostrovin ja näiden rivien kirjoittajan persoonassa. Päätettiin, että niinsanottu „Kaukaasian alueellinen itsehallinto“ on kansallisuuskysymyksen parhain ratkaisu, joka parhaiten vastaa taisteluun yhtyneen Kaukaasian proletariaatin etuja. Niin, siten oli asia vuonna 1906. Ja tämä päätös toistettiin seuraavissa konferensseissa, sitä puolustettiin ja tehtiin tunnetuksi sekä menshevikkien että bolshevikkien kaukaasialaisessa lehdistössä, legaalisisessa ja illegaalisisessa...

Mutta sitten tuli vuosi 1912 ja „osoittautui“, että „me“ tarvitsemme kansallisen kulttuuriautonomian, tietysti (tietysti!) proletariaatin etujen vuoksi! Mistä

on kysymys? Mitä on muuttunut? Ehkä Kaukaasian proletariaatti on tullut vähemmän sosialistiseksi? Mutta silloinhan kansallisten järjestö- ja „kulttuuri“-aitausten rakentaminen työläisten välille on kaikkein tyhmintä! Ehkä se on tullut enemmän sosialistiseksi? Mutta miten pitää siinä tapauksessa nimittää niitä luvalla sanoen „socialisteja“, jotka keinotekoisesti rakentavat ja lujittavat luhistuvia, kaikille tarpeettomia aitauksia?.. Siis mistä on kysymys? Siitä, että talonpoikainen Kutais on vetänyt mukaansa Tiflisiin „sosialidemokraattiset lokakuulaiset“. Tästä lähtien kaukaasialaisten likvidaattorien asioista tulee päättämään sotaisan natsionalismin pelästyttämä kutaisilainen talonpoika. Kaukaasialaiset likvidaattorit eivät kyenneet vastustamaan natsionalistista aaltoa, he kirvottivat internationalismin koetellun lipun ja... lähtivät kuljeskelemaan natsionalismin „aalloilla“ heittäen yli laidan viimeisen aarteen: „mihin se kelpaisi, sellainen tyhjämpäiväinen asia“...

Mutta sen, joka on sanonut A, on sanottava myös B: kaikella on oma logiikkansa! Kaukaasialaisten likvidaattorien gruusialaista, armenialaista, muhametti-laista (ja venäläistä?) kansallista kulttuuriautonomiam seuraavat gruusialaisten, armenialaisten, muhametti-laisten ynnä muiden likvidaattorien puolueet. Yhteisen järjestön tilalle ilmaantuvat erilliset järjestöt kansallisuuksittain, niin sanoaksemme gruusialaiset, armenialaiset ynnä muut „Bundit“.

Eivätköhän herrat kaukaasialaiset likvidaattorit johda kansallisuuskysymyksen „ratkaisuaan“ tähän?

Olkoon menneeksi, me voimme toivottaa heille rohkeutta. Tehkää mitä tehdä haluatte!

Joka tapauksessa me voimme heille vakuuttaa, että Kaukaasian järjestöjen toinen osa, puoluekantaiset sosialidemokraatit gruusialaisista, venäläisistä, armenialaisista ja muhamettilaisista tekevät päättävän eron herroista kansallis-likvidaattoreista, noista internationalismin mainehikkaan lipun pettureista Kaukaasiassa.

*Sanomalehti „Sotsial-Demokrat“ № 30,
tammikuun 19 (26) pnä 1913*

*Julkaistaan lehden tekstin
mukaan*

Allekirjoitus: K. S t.

MARXILAISUUS JA KANSALLISUUSKYSYMYKSIÄ¹³⁰

Vastavallankumouksen kausi Venäjällä toi tullessaan paitsi „ukkosta ja salamoita“ myöskin pettyymystä liikkeeseen, epäuskoa yhteisiin voimiin. Oli uskottu „valoisaan tulevaisuuteen“ — ja ihmiset olivat taistelleet yhdessä kansallisuudesta riippumatta: yhteiset kysymykset ennen kaikkea! Sieluun hiipi epäily — ja ihmiset alkoivat hajaantua kansallisiin majoihinsa: luottakoon kukin vain itseensä! „Kansallinen probleemi“ ennen kaikkea!

Samaan aikaan tapahtui maassa vakava taloudellisen elämän murros. Vuosi 1905 ei mennyt hukkaan: maaorjuusjärjestelmän jätteet maaseudulla saivat vielä yhden iskun. Nälänhätää seuranneet useat satovuodet sekä sittemmin alkanut teollisuuden nousu veivät kapitalismia eteenpäin. Luokkakautuminen maaseudulla ja kaupunkien kasvu, kaupan ja kulkulaitoksen kehitys ottivat pitkän edistysaskeleen. Tämä pitää erikoisesti paikkansa reunamaihien nähden. Mutta se ei voinut olla jouduttamatta Venäjän eri kansallisuuksien taloudellista lujittumisprosessia. Niiden täytyi joutua liikkeeseen...

Samaan kansallisuuksien heräämisen suuntaan vaikutti tuona aikana vakiintunut „perustuslaillinen valtakomento“. Sanomalehtien ja yleensä kirjallisuuden kasvu, eräänlainen painovapaus ja kulttuurilaitosten toimintavapaus, kansanteatterien kasvu y.m. epäilemättä edistivät „kansallistunnon“ voimistumista. Duuma vaalikamppailuineen ja poliittisine ryhmineen antoi uusia mahdollisuuksia kansakuntien elpymiselle ja loi uuden laajan areenan niiden liikekannalle panemiselle.

Ja ylhäältäkin nousut sotaisan natsionalismin aalto, kokonainen joukko vainotoimenpiteitä „vallanpitäjien“ taholta, jotka kostivat reunamaille niiden „vapaudenrakkauden“ takia — aiheuttivat alhaaltaakin natsionalismin vasta-aallon, joka ajoittain muuttui karkeaksi chauvinismiksi. Sionismin¹³¹ voimistuminen juutalaisten keskuudessa, kasvava chauvinismi Puolassa, panislamilaisuus tataarien keskuudessa, natsionalismin voimistuminen armenialaisten, gruusialaisten ja ukrainalaisten keskuudessa, pikkuporvarin yleinen kallistuminen juutalaisvihaan — kaikki nämä ovat yleisesti tunnettuja tosiasioita.

Natsionalismin aalto vyöryi yhä voimakkaampana uhaten temmata mukaansa työläisjoukot. Ja mitä enemmän vapausliike heikkeni, sitä rehevämpinä puhkesivat natsionalismin kukkaset.

Tuona vaikeana hetkenä sosialidemokratian osalle lankesi suuri tehtävä — torjua natsionalismi ja suojella joukot yleiseltä „kulkutaudilta“. Sillä sosialidemokratia, ja ainoastaan se, kykeni tämän tekemään asettamalla natsionalismia vastaan internationalismin koetellun asean, luokkataistelun yhtenäisyyden ja

jakamattomuuden. Ja mitä voimakkaampana vyöryi natsionalismin aalto, sitä kuuluvammin tuli kaikua sosialidemokratian äänen Venäjän kaikkien kansallisuksien proletaarien veljeyden ja yhtenäisyyden puolesta. Erikoista järkähtämättömyyttä vaadittiin tällöin reunamaiden sosialidemokraateilta, jotka jouduivat välittömästi kosketuksiin natsionalistisen liikkeen kanssa.

Mutta eivät kaikki sosialidemokraatit osoittautuneet olevan tehtävänsä tasalla, ja ennen kaikkea reunamaiden sosialidemokraatit. Bund, joka aikaisemmin oli korostanut yhteisiä tehtäviä, alkoi nyt asettaa etutilalle omia, puhtaasti natsionalistisia erikoispäämääriään, mennen niin pitkälle, että julisti „sabatın vieton“ ja „juutalaisten kielen tunnustamisen“ vaalikamppailunsa iskukohtaksi*. Bundia seurasi Kaukaasia: osa kaukaasialaisista sosialidemokraateista, jotka aikaisemmin yhdessä muiden kaukaasialaisten sosialidemokraattien kanssa olivat hylänneet „kansallisen kulttuuriautonomian“, asettavat sen nyt ajankohtaiseksi vaatimukseksi**. Me emme edes puhukaan likvidaattorien konferenssista, joka antoi diplomaattisesti hyväksymisensä natsionalistisille horjahteluille***.

Mutta tämä osoittaa, että kaikki sosialidemokraatit eivät ole vielä selvillä Venäjän sosialidemokratian katsomuksista kansallisuuskysymyksessä.

* Kts. „Selostus Bundin IX konferenssista“.

** Kts. „Elokuun konferenssin tiedoitus“.

*** Kts. sama.

Ilmeisesti on välttämätöntä käsitellä kansallisuuskysymystä vakavasti ja kaikin puolin. Johdonmuokaisten sosialidemokraattien on yksimielisesti ja väsymättä työskenneltävä natsionalistista usvaa vastaan, tulkoonpa se mistä tahansa.

I

KANSAKUNTA

Mitä on kansakunta?

Kansakunta on ennen kaikkea yhteisyys, ihmisten määrätty yhteisyys.

Se ei ole rotu- eikä heimoyhteisyys. Nykyinen Italian kansakunta on muodostunut roomalaisista, germaaneista, etruskeista, kreikkalaisista, arabialaisista j.n.e. Ranskan kansakunta on muodostunut gallialaisista, roomalaisista, brittiläisistä, germaaneista j.n.e. Samaa on sanottava englantilaisista, saksalaisista y.m., jotka ovat muodostuneet kansakunniksi eri rotuihin ja heimoihin kuuluvista ihmisistä.

Siis kansakunta ei ole rotu- eikä heimoyhteisyys, vaan ihmisten historiallisesti muodostunut yhteisyys.

Toiselta puolen on epäilemätöntä, ettei Kyyroksen tai Aleksanderin suurta valtakuntaa voitu sanoa kansakunniksi, vaikka ne olivatkin muodostuneet historiallisesti, muodostuneet eri heimoista ja roduista. Ne eivät olleet kansakuntia, vaan tilapäisiä ja löyhästi toisiinsa sidottujen ryhmien yhteenkokoutumia, jotka hajosivat ja yhdistyivät, riippuen tämän tai tuon valloittajan voitoista tai tappioista.

Siis kansakunta ei ole satunnainen eikä tilapäinen yhteenkokoutuma, vaan ihmisten kestävä yhteisyys.

Mutta ei kaikenlainen kestävä yhteisyys muodosta kansakuntaa. Itävalta ja Venäjä ovat myöskin kestäviä yhteisyyksiä, mutta kukaan ei kuitenkaan sano niitä kansakunniksi. Mikä eroittaa kansallisen yhteisyyden valtiollisesta yhteisyydestä? Muun muassa se, että kansallinen yhteisyys ei ole ajateltavissa ilman yhteistä kieltä, kun taas valtiolle yhteinen kieli ei ole välttämätön. Tshekkiläisten kansakuntaa Itävallassa ja puolalaisten kansakuntaa Venäjällä ei voisi olla olemassa ilman kummankin omaa, yhteistä kieltä, kun taas Venäjän ja Itävallan kokonaisuutta ei haittaa se, että niissä puhutaan monia eri kieliä. Kysymys on tietenkin kansan puhekielistä eikä virallisista virastokielistä.

Siis kielen yhteisyys on eräs kansakunnan luonteenomaisista piirteistä.

Tämä ei tietenkään merkitse, että eri kansakunnat puhuvat aina ja kaikkialla eri kieltä tai että kaikki samaa kieltä puhuvat muodostavat ehdottomasti yhden kansakunnan. Yhteinen kieli kullakin kansakunnalla, mutta ei välttämättä eri kieli eri kansakunnilla! Ei ole kansakuntaa, joka puhuisi samanaikaisesti useampaa eri kieltä, mutta se ei vielä merkitse, etteikö voisi olla kahta kansakuntaa, jotka puhuvat samaa kieltä! Englantilaiset ja pohjois-amerikkalaiset puhuvat samaa kieltä, eivätkä ne kuitenkaan muodosta yhtä kansakuntaa. Samaa on sanottava norjalaisista ja tanskalaisista, englantilaisista ja irlantilaisista.

Mutta miksi esimerkiksi englantilaiset ja pohjois-amerikkalaiset eivät ole yksi kansakunta, vaikka niillä on yhteinen kieli?

Ennen kaikkea siksi, että ne eivät asu yhdessä, vaan eri alueilla. Kansakunta muodostuu ainoastaan pitkäaikaisen ja säännöllisen kanssakäymisen tuloksena, sen tuloksena, että ihmiset elävät yhdessä sukupolvesta toiseen. Mutta jatkuva yhteiselämä on mahdotonta ilman yhteistä aluetta. Englantilaiset ja amerikkalaiset asuivat aikaisemmin samalla alueella, Englannissa, ja muodostivat yhden kansakunnan. Sitten osa englantilaisista siirtyi Englannista uudelle alueelle, Amerikkaan, ja siellä, uudella alueella, muodosti ajan oloon uuden pohjois-amerikkalaisen kansakunnan. Eri alueet johtivat eri kansakuntien muodostumiseen.

Siis alueen yhteisyys on eräs kansakunnan luonteenomaisista piirteistä.

Mutta siinä ei ole vielä kaikki. Alueen yhteisyys ei vielä sellaisenaan luo kansakuntaa. Tätä varten on sen lisäksi vielä tarpeen sisäinen taloudellinen yhteys, joka liittyy kansakunnan eri osat yhdeksi kokonaisuudeksi. Englannin ja Pohjois-Amerikan välillä ei ole tällaista yhteyttä, ja sen vuoksi ne muodostavat kaksi eri kansakuntaa. Mutta itse pohjois-amerikkalaisetkaan eivät ansaitsisi kansakunnan nimeä, elleivät Pohjois-Amerikan eri kolkat olisi yhdistetyt keskenään taloudelliseksi kokonaisuudeksi niiden välillä vallitsevan työnjaon, liikenteen kehityksen y.m. kautta.

Ottakaamme vaikka gruusialaiset. Reformia edeltäneellä kaudella gruusialaiset asuivat yhteisellä alueella ja puhuivat samaa kieltä, eivät kuitenkaan, tarkasti sanoen, muodostaneet yhtä kansakuntaa, sillä pirstottuina moniksi toisistaan erilläänoleviksi

ruhtinaskunniksi ne eivät voineet elää yhteistä taloudellista elämää, vaan kävivät vuosisatoja keskenään sotia ja tekivät tuhoa toisilleen ylyttäen toistensa kimppuun persialaisia ja turkkilaisia. Ruhtinaskuntien tilapäinen ja satunnainen yhteenliittymä, jonka joku onnen suosima hallitsija onnistui joskus saamaan aikaan, ulottui parhaassa tapauksessa vain pinnalla oleviin hallintopiireihin ja meni pian hajalle ruhtinaiden oikkujen ja talonpoikain välinpitämättömyyden vuoksi. Eikä muutoin voinut ollakaan Gruusian ollessa taloudellisesti pirstoutunut... Gruusia ilmaantui kansakuntana vasta XIX vuosisadan toisella puoliskolla, jolloin maaorjuuden luhistuminen ja maan taloudellisen elämän kasvu, liikenteen kehitys ja kapitalismin synty saivat aikaan työnjaon Gruusian eri alueiden välillä, murtivat tyyten ruhtinaskuntien taloudellisen sulkeutuneisuuden ja yhdistivät ne yhdeksi kokonaisuudeksi.

Samaa on sanottava muistakin kansakunnista, jotka ovat käyneet läpi feodalismin vaiheen ja kehittäneet omassa maassaan kapitalismin.

Siis taloudellisen elämän yhteisyys, taloudellinen yhteensitoutuneisuus on eräs kansakunnan luonteenomaisista erikoisuuksista.

Mutta tässäkin ei vielä ole kaikki. Kaiken edelläsanotun lisäksi on vielä otettava huomioon kansakunnaksi yhdistyneiden ihmisten henkisten piirteiden erikoisuudet. Kansakunnat eivät eroa toisistaan ainoastaan elinehtojensa puolesta, vaan myöskin henkisten piirteittensä puolesta, jotka ilmenevät kansallisen kulttuurin erikoisuuksissa. Kun Englanti, Pohjois-Amerikka ja Irlanti yhteisestä kielestään huo-

limatta muodostavat kolme eri kansakuntaa, niin siinä on huomattava osuus niillä omalaatuisilla psyykkillisillä piirteillä, jotka niillä ovat muovautuneet sukupolvesta sukupolveen erilaisten olemassaoloehtojen seurauksena.

Tietenkin psyykkiset piirteet sinänsä eli — kuten myöskin sanotaan — „kansallisluonne“ ovat tarkkailijalle jotain tavoittamatonta, mutta mikäli se ilmenee kansakunnalle yhteisen kulttuurin omalaatuisuudessa, niin se on tavoitettavissa eikä sitä voida jättää huomioon ottamatta.

Sanomattakin on selvää, että „kansallisluonne“ ei ole mitään kerta kaikkiaan määrättyä, vaan se muuttuu elinehtojen mukana; mutta mikäli se on olemassa kullakin määrätyllä hetkellä, niin se painaa leimansa kansakunnan piirteisiin.

Siis **psyykkisten piirteiden yhteisyys**, joka ilmenee kulttuurin yhteisyydessä, on eräs kansakunnan luonteenomaisista piirteistä.

Täten olemme esittäneet kansakunnan kaikki tunnusmerkit.

Kansakunta on kielen, alueen, taloudellisen elämän ja yhteisessä kulttuurissa ilmenevien psyykkisten piirteiden yhteisyyden pohjalla historiallisesti muodostunut ihmisten pysyvä yhteisyys.

On itsestään ymmärrettävää, että kansakunta, kuten kaikki muutkin historialliset ilmiöt, on muuttumisen lain alainen ja että sillä on oma historiansa, alkunsa ja loppunsa.

On tähdennettävä, ettei yksikään mainituista tunnusmerkeistä erikseen otettuna ole riittävä kansakunnan määrittelymiseen. Enemminkin: jos vaikka

yksikin näistä tunnusmerkeistä puuttuu, niin kansakunta lakkaa olemasta kansakunta.

Voidaan ajatella ihmisiä, joilla on yhteinen „kansallisuusluonne“, eikä kuitenkaan voida sanoa, että ne muodostavat yhden kansakunnan, jos ne ovat taloudellisesti eristetyt toisistaan, elävät eri alueilla, puhuvat eri kieltä j.n.e. Sellaisia ovat esimerkiksi Venäjän, Galitsian, Amerikan, Gruusian ja vuoristojuutalaiset, jotka meidän mielipiteemme mukaan eivät muodosta yhtenäistä kansakuntaa.

Voidaan ajatella ihmisiä, joilla on yhteinen alue ja yhteinen talouselämä, mutta ollen ilman kielen ja „kansallisuusluonteen“ yhteisyyttä eivät kuitenkaan muodosta yhtä kansakuntaa. Sellaisia ovat esimerkiksi Itämerenmaiden saksalaiset ja latvialaiset.

Vihdoin norjalaiset ja tanskalaiset puhuvat samaa kieltä, mutta ne eivät muodosta yhtä kansakuntaa, koska muut tunnusmerkit puuttuvat.

Vain kaikkien tunnusmerkkien esiintyminen yhdessä muodostaa kansakunnan.

Saattaa näyttää siltä, että „kansallisuusluonne“ ei ole vain eräs kansakunnan tunnusmerkeistä, vaan sen ainoa oleellinen tunnusmerkki ja että kaikki muut tunnusmerkit ovat oikeastaan vain kansakunnan kehityksen ehtoja eivätkä sen tunnusmerkkejä. Tällaisella kannalla ovat esimerkiksi Itävallassa tunnetut kansallisuuskyseksen sosialidemokraattiset teoreetikot R. Springer ja varsinkin O. Bauer.

Tarkastelkaamme heidän kansakuntateoriaansa.

Springerin mukaan „kansakunta on samoin ajattelevien ja samoin puhuvien ihmisten liitto“. Se on sellaisten „nykyaikaisten

ihmisten ryhmän kulttuuriyhteisyys, jotka eivät ole sidotut „maankamaraan“*** (alleviivaus meidän).

Siis — samoin ajattelevien ja puhuvien ihmisten „liitto“, niin erillään kuin he ovatkin toisistaan, riippumatta siitä, missä he asuvat.

Bauer menee vielä pitemmälle.

„Mikä on kansakunta?“ kysyy hän. „Onko kielen yhteisyys se, mikä yhdistää ihmiset kansakunnaksi? Mutta englantilaiset ja irlantilaiset... puhuvat samaa kieltä eivätkä kuitenkaan ole yksi kansa; juutalaisilla ei ole lainkaan yhteistä kieltä, mutta siitä huolimatta he muodostavat kansakunnan“***.

Mikä sitten on kansakunta?

„Kansakunta on luonteen suhteellinen yhteisyys“****.

Mutta mitä on luonne, tässä tapauksessa kansallisluonne?

Kansallisluonne on niiden „tunnusmerkkien summa, jotka eroittavat toisen kansallisuuden ihmiset toisen kansallisuuden ihmisistä, fyysillisten ja henkisten ominaisuuksien yhdistelmä, joka eroittaa toisen kansakunnan toisesta“****.

Bauer tietää kyllä sen, että kansallisluonne ei tipahda taivaasta, ja siksi hän lisää:

„Ihmisten luonnetta ei määrää mikään muu kuin heidän kohtalonsa“,... „kansakunta ei ole mitään muuta kuin kohtalonyhteisyys“, jonka vuorostaan määräävät ne „ehdot, joissa ihmiset

* Kts. R. Springer, „Kansallisuusprobleemi“, kustannusliike „Obshtshestvonnaja Poljza“, 1909, s. 43.

** Kts. O. Bauer, „Kansallisuuskysymys ja sosialidemokratia“, kustannusliike „Serp“, 1909, s. 1—2.

*** Kts. sama, s. 6.

**** Kts. sama, s. 2.

tuottavat elämänsä ylläpitovälineet ja jakavat työnsä tuotteet**.

Näin olemme päässeet „täydellisimpään“, kuten Bauer sanoo, kansakunnan määritelmään.

„Kansakunta on kaikkien niiden ihmisten yhteys, jotka kohtalonyhteisyys on sitonut luonteen yhteisyydeksi“**.

Siis kansallisuonteen yhteisyys kohtalonyhteisyyden pohjalla, ulkopuolella sen välttämätöntä yhteyttä alueen, kielen ja taloudellisen elämän yhteisyyteen.

Mutta mitä tässä tapauksessa jää kansakunnasta jällelle? Mistä kansallisesta yhteisyydestä voi olla puhe sellaisiin ihmisiin nähden, jotka on taloudellisesti eroitettu toisistaan, jotka elävät eri alueilla ja puhuvat sukupolvesta toiseen eri kieltä?

Bauer puhuu juutalaisista kansakuntana, vaikka heillä „ei lainkaan ole yhteistä kieltä“***; mutta min-kälaisesta „kohtalonyhteisyydestä“ ja kansallisesta yhteensitoutuneisuudesta voi olla puhe esimerkiksi Gruusian, Dagestanin, Venäjän ja Amerikan juutalaisilla, jotka ovat kokonaan erillään toisistaan, asuvat eri alueilla ja puhuvat eri kieltä?

Mainitut juutalaiset elävät epäilemättä yhteistä taloudellista ja poliittista elämää gruusialaisten, dagestanilaisten, venäläisten ja amerikkalaisten kanssa ja ovat yhteisessä kulttuuri-ilmapiirissä heidän kanssaan; tämä ei voi olla painamatta leimaansa heidän kansallisuonteeseensa; jos heille on jäänytkin jotain

* Kts. O. Bauer, „Kansallisuuskysymys ja sosialidemokratia“, kustannusliike „Serp“, 1909, s. 24—25.

** Kts. sama, s. 139.

*** Kts. sama, s. 2.

yhteistä, niin se on uskonto, yhteinen syntyperä ja eräät kansallisuuden jätteet. Kaikki tämä on ilmeistä. Mutta kuinka voidaan puhua vakavasti, että luutuneet uskonnolliset menot ja häipyvät psykologiset jätteet vaikuttavat mainittujen juutalaisten „kotaloon“ voimakkaammin kuin heitä ympäröivä elävä yhteiskunnallinen, taloudellinen ja kulttuuriympäristö? Vain tällä edellytyksellä voidaan puhua juutalaisista yleensä yhtenäisenä kansakuntana.

Missä sitten Bauerin kansakunta eroaa spiritualistien mystillisestä ja omintakeisesta „kansallishengestä“?

Bauer vetää ylipääsemättömän rajan kansakuntain „luonteenomaisen piirteen“ (kansallisuusluonne) ja niiden elämän „ehtojen“ välille eroittaen ne toisistaan. Mutta mitä muuta on kansallisuusluonne kuin elämän ehtojen heijastuma, ympäristöstä saatujen vaikutelmien kiteytyminen? Kuinka voidaan rajoittua vain kansallisuunteeseen eristäen ja reväisten sen irralleen siitä maaperästä, joka sen on synnyttänyt?

Edelleen: missä suhteessa Englannin kansakunta oikeastaan erosi Pohjois-Amerikan kansakunnasta XVIII vuosisadan lopulla ja XIX vuosisadan alussa, jolloin Pohjois-Amerikkaa nimitettiin vielä „Uudeksi Englanniksi“? Ei ainakaan kansallisuuden puolesta: sillä pohjois-amerikkalaiset olivat lähtöisin Englannista, he veivät mukanaan Amerikkaan paitsi englannin kieltä myöskin englantilaisen kansallisuuden eivätkä tietenkään voineet sitä niin pian menettää, vaikka uusien olojen vaikutuksesta heille nähtävästi muovautuikin oma erikoinen luonteensa. Ja kuitenkin suuremmassa tai pienemmässä määrin esiintyvistä

luonteen yhteisyydestä huolimatta he muodostivat jo silloin Englannista erillään olevan erikoisen kansakunnan! Ilmeisesti „Uusi Englanti“ kansakuntana ei eronnut silloin Englannista kansakuntana erikoisen kansallisuonteensa puolesta, tai ei niinkään paljon kansallisuonteensa, kuin Englannista poikkeavan erikoisen ympäristönsä, erilaisten elinehtojensa puolesta.

Näinmuodoin on selvää, että todellisuudessa ei ole olemassa mitään yhtä kansakunnan luonteenomaista tunnusmerkkiä. On olemassa vain tunnusmerkkien summa, joista kansakuntia toisiinsa vertailtaessa esiintyy silmäänpistävämpänä milloin yksi tunnusmerkki (kansallisuusluonne), milloin toinen (kieli), milloin kolmas (alue, taloudelliset olot). Kansakunta on näiden kaikkien yhdessä otettujen tunnusmerkkien yhdistelmä.

Samaistaessaan kansakunnan ja kansallisuuden Bauerin kanta repäisee kansakunnan irti maankamaralta ja muuttaa sen joksikin näkymättömäksi, omintakeiseksi voimaksi. Tuloksena ei ole elävä ja toimiva kansakunta, vaan jokin mystillinen, tavoittamaton ja haudantakainen. Sillä, toistan vielä, mikä juutalaisten kansakunta on esimerkiksi se, joka muodostuu Gruusian, Dagestanin, Venäjän, Amerikan y.m. maiden juutalaisista ja jonka jäsenet eivät ymmärrä toisiaan (puhuvat eri kieltä), asuvat maapallon eri osissa, eivät milloinkaan näe toisiaan, eivät milloinkaan esiinny yhdessä, ei rauhan eikä sodan aikana?!

Ei, sosialidemokratia ei laadi kansallisuusohjelmaansa tuollaisia paperi-„kansakuntia“ varten. Se voi ottaa lukuun ainoastaan todelliset kansakunnat,

jotka toimivat ja liikkuvat ja jotka sen vuoksi pakoittavat ottamaan itsensä lukuun.

Bauer nähtävästi sekoittaa kansakunnan, joka on historiallinen käsite, ja heimon, joka on etnografinen käsite.

Bauer näyttää muuten itsekin tuntevan asemansa heikkouden. Vaikka hän kirjansa alussa julistaa päättävästi juutalaiset kansakunnaksi*, hän oikaisee kirjansa lopussa itseään väittäen, että „kapitalistinen yhteiskunta ei yleensä anna heidän (juutalaisten) säilyä kansakuntana“**, vaan sulattaa heidät yhteen toisten kansakuntien kanssa. Syynä on kuulemma se, että „juutalaisilla ei ole rajoitettua asutusaluetta“***, kun taas sellainen alue on esimerkiksi tshekkiläisillä, joiden Bauerin mukaan täytyy säilyä kansakuntana. Lyhyesti sanoen: syynä on alueen puuttuminen.

Näin järkeilemällä Bauer halusi todistaa, että kansallinen autonomia ei voi olla juutalaisten työläisten vaatimuksena****, mutta siten hän vahingossa kumosi oman teoriansa, joka kieltää alueen yhteisyyden eräänä kansakunnan tunnusmerkkinä.

Mutta Bauer menee pitemmälle. Kirjansa alussa hän julistaa päättävästi, että „juutalaisilla ei ole lainkaan olemassa yhteistä kieltä, mutta siitä huolimatta he muodostavat kansakunnan“*****. Ehtimättä kuitenkaan edes 130 sivulle hän jo muuttaa rintamaa

* Kts. O. Bauer, „Kansallisuuskysymys ja sosialidemokratia“, kustannusliike „Serp“, 1909, s. 2.

** Kts. sama, s. 389.

*** Kts. sama, s. 388.

**** Kts. sama, s. 396.

***** Kts. sama, s. 2.

julistaen yhtä päättävästi: „epäilemättä ei mikään kansakunta ole mahdollinen ilman yhteistä kieltä“* (alleviivaus meidän).

Bauer tahtoi tässä todistaa, että „kieli on ihmisten kanssakäymisen mitä tärkein väline“**, mutta samalla hän tuli vahingossa todistaneeksi sellaistaakin, mitä hän ei lainkaan aikonut todistaa, nimittäin: oman kansakuntateoriaansa kestävämmyyden, se kun kieltää yhteisen kielen merkityksen.

Näin kumooa itse itsensä idealistisilla langoilla kokoonkursittu teoria.

II

KANSALLINEN LIIKE

Kansakunta ei ole pelkästään historiallinen kategoria, vaan määrätyn aikakauden, nousevan kapitalismin kauden historiallinen kategoria. Feodalismin hävittämisen ja kapitalismin kehittymisen prosessi on samalla ihmisten kansakunniksi muodostumisen prosessi. Siten tapahtui esimerkiksi Länsi-Euroopassa. Englantilaiset, ranskalaiset, saksalaiset, italialaiset y.m. muodostuivat kansakunniksi feodaalisesta pirstoutuneisuudesta voiton saavuttaneen kapitalismin voittokulun yhteydessä.

Mutta kansakuntien muodostuminen siellä merkitsi samalla niiden muuttumista itsenäisiksi kansallisiksi valtioiksi. Englannin, Ranskan y.m. kansakunnat

* Kts. O. Bauer, „Kansallisuuskysymys ja sosialidemokratia“, kustannusliike „Serp“, 1909, s. 130.

** Kts. sama, s. 130.

ovat samalla Englannin j.n.e. valtioita. Irlanti, joka jäi tämän prosessin ulkopuolelle, ei muuta yleistä kuvaa.

Itä-Euroopassa on asian kulku jonkin verran toisenlainen. Kun Länessä kansakunnat kehittyivät valtioiksi, niin Idässä muodostui kansallisuuksien valtioita, jotka on kokoonpantu useammasta kansallisuudesta. Sellaisia ovat Itävalta-Unkari ja Venäjä. Itävallassa osoittautuivat poliittisessa suhteessa kehittyneimmiksi saksalaiset, jotka ottivatkin suorittaakseen Itävallan kansallisuuksien valtioksi yhdistämisen tehtävän. Unkarissa osoittautuivat valtiolliseen järjestyneisyyteen parhaiten valmentuneiksi magyarit — Unkarin kansallisuuksien ydinosa, ja he ovatkin Unkarin yhdistäjiä. Venäjällä kansallisuuksien yhdistäjän tehtävän ottivat suorittaakseen isovenäläiset, joiden johdossa oli historiallisesti kehittynyt voimakas ja järjestynyt aatelineen sotilasbyrokratia.

Näin tapahtui Idässä.

Tämä omalaatuinen valtioiden muodostumistapa oli mahdollinen vain oloissa, jolloin feodalismia ei oltu vielä hävitetty, jolloin kapitalismi oli heikosti kehittynyt ja jolloin taka-alalle tungetut kansallisuudet eivät olleet vielä ehtineet taloudellisesti yhdistyä ehjiksi kansakunniksi.

Mutta kapitalismi alkaa kehittyä itäisissäkin valtioissa. Kauppa ja liikenne kehittyvät. Syntyy suuria kaupunkeja. Kansakunnat yhtyvät taloudellisesti. Syrjäytettyjen kansallisuuksien rauhalliseen elämään murtautunut kapitalismi ravistelee niitä ja panee ne liikkeelle. Sanomalehdistön ja teatterin kehitys sekä valtiopäiväin (Itävallassa) ja Duuman (Venäjällä) toiminta edistävät „kansallistunnon“ voimistumista.

Syntyvän sivistyneistön valtaa „kansallisaate“ ja se toimii juuri tähän suuntaan...

Mutta itsenäiseen elämään heränneet syrjäytetyt kansakunnat eivät enää muodostu riippumattomiksi kansallisiksi valtioiksi: ne kohtaavat tiellään mitä voimakkaimman vastustuksen niiden komentavien kansakuntien johtavien kerrosten taholta, jotka ovat jo kauan sitten asettuneet valtion johtoon. Myöhästyivät!

Näin muodostuvat kansakunniksi tshekkiläiset, puolalaiset y.m. Itävallassa; kroatialaiset y.m. Unkarissa; latvialaiset, liettualaiset, ukrainalaiset, gruusialaiset, armenialaiset y.m. Venäjällä. Se, mikä oli poikkeuksena Länsi-Euroopassa (Irlanti), tuli Idässä säännöksi.

Lännessä Irlanti vastasi poikkeusasemaansa kansallisella liikkeellä. Idässä oli heräävien kansakuntien annettava sama vastaus.

Näin muodostuvat ne olot, jotka sysäsivät Itä-Euroopan nuoria kansakuntia taisteluun.

Taistelu alkoi ja leimahti liekkiin ei varsinaisesti kansakuntien kesken kokonaisuudessaan, vaan komentavien ja syrjäytettyjen kansakuntien hallitsevien luokkien välillä. Taistelua käyvät tavallisesti joko sorretun kansakunnan kaupunkien pikkuporvaristo komentavan kansakunnan suurporvaristoa vastaan (tshekkiläiset ja saksalaiset) tai sorretun kansakunnan maalaisporvaristo hallitsevan kansakunnan tilanherroja vastaan (ukrainalaiset Puolassa) tai sitten sorrettujen kansakuntien koko „kansallinen“ porvaristo komentavan kansakunnan hallitsevaa aatelistoa vastaan (Puola, Liettua ja Ukraina Venäjällä).

Porvaristo on toimiva päähenkilö.

Markkinat ovat nuorelle porvaristolle pääkysymys. Saada tavaransa myydyksi ja suoriutua voittajana kilpailusta toisen kansallisuuden porvariston kanssa — siinä sen päämäärä. Tästä johtuu sen halu turvata itselleen „omat“, „kotimaiset“ markkinat. Markkinat ovat ensimmäinen koulu, jossa porvaristo oppii nationalismia.

Mutta kysymys ei tavallisesti rajoitu markkinoihin. Taisteluun sekaantuu hallitsevan kansakunnan puolittain feodaalinen, puolittain porvarillinen virkavalta-omine menettelytapoineen: „viedään sisään eikä päästetä ulos“. Komentavan kansakunnan porvaristo — pien- tai suurporvaristo, samantekevää — saa mahdollisuuden tehdä „nopeammin“ ja „päätävämmin“ selvän kilpailijastaan. „Voimat“ yhdistyvät, ja alkaa kokonainen sarja rajoitustoimenpiteitä „muukalais“-porvaristoa vastaan aina vainotoimenpiteisiin saakka. Taistelu siirtyy taloudelliselta alalta poliittiselle. Muuttopaouden rajoittaminen, kielen ahdistaminen, ääni-oikeuden rajoittaminen, koulujen määrän vähentäminen, uskonnolliset ahdistelut y.m. sataa satamalla „kilpailijan“ päähän. Tietenkään näillä toimenpiteillä ei tavoitella yksistään komentavan kansakunnan porvarisluokkien etuja, vaan myös hallitsevan virkavallan erikoisia, niin sanoaksemme kasti-päämääriä. Mutta tulosten kannalta katsoen se on aivan yhden-tekevää, sillä porvarisluokat ja virkavalta käyvät tässä tapauksessa käsi kädessä — samantekevää, onko kysymyksessä Itävalta-Unkari vai Venäjä.

Kaikilta puolilta ahdistettu sorretun kansakunnan porvaristo alkaa tietysti liikehtiä. Se vetoaa „oman

kansansa pohjakerrokseen" ja alkaa huutaa „isänmaasta" esittäen oman asiansa koko kansan asiana. Se värvää „maanmiehistään" itselleen armeijan... „synnyinmaan" etujen nimessä. Eivätkä „pohjakerrokset" aina jää kuuroiksi kehoituksille, vaan kerääntyvät sen lipun ympärille: vainotoimenpiteet ylhäältä-käsin koskevat myös niitä herättäen niissä tyytymättömyyttä.

Näin alkaa kansallinen liike.

Kansallisen liikkeen voiman määrää se, missä määrin siihen osallistuvat kansakunnan laajat kerrokset, proletariaatti ja talonpoikaisto.

Asettuuko proletariaatti porvarillisen natsionalismin lipun alle, se riippuu luokkaristiriitojen kehityksen asteesta, proletariaatin valveutuneisuudesta ja järjestyneisyydestä. Valveutuneella proletariaatilla on oma koeteltu lippunsa, eikä sillä ole mitään syytä asettua porvariston lipun alle.

Mitä talonpoikiin tulee, niin heidän osanottonsa kansalliseen liikkeeseen riippuu ennen kaikkea vainotoimenpiteiden luonteesta. Jos vainotoimenpiteet kajoavat „maatilkun" etuihin, kuten tapahtui Irlannissa, niin talonpoikain laajat joukot asettuvat heti kansallisen liikkeen lipun alle.

Toiselta puolen, kun esimerkiksi Gruusiassa ei ole vähänkään vakavalta kannalta otettavaa venäläisvastaista natsionalismia, niin näin on ennen kaikkea siksi, että siellä ei ole venäläisiä tilanherroja eikä venäläistä suurporvaristoa, jotka voisivat antaa aiheutta tällaiselle natsionalismille joukkojen keskuudessa. Gruusiassa on armenialaisvastaista natsionalismia, mutta tämä johtuu siitä, että siellä on vielä

armenialaista suurporvaristoa, joka ahdistelemalla pientä, vielä lujittumatonta gruusialaista porvaristoa työntää sitä armenialaisvastaiseen natsionalismiin.

Näistä tekijöistä riippuen kansallinen liike saa joko joukkoluonteen, laajeten yhä enemmän (Irlanti, Galitsia), tai se muuttuu ketjuksi pieniä yhteenottoja, taantuen rettelöimiseksi ja „taisteluksi“ kylteistä (eräät pikkukaupungit Böömissä).

Kansallisen liikkeen sisältö ei tietysti voi olla kaikkialla samanlainen: sen määräävät kokonaan liikkeen esittämät erilaiset vaatimukset. Irlannissa liikkeellä on agraariluonne, Böömissä „kieli“-luonne; toisessa paikassa vaaditaan kansalaisten tasa-arvoisuutta ja uskonnon vapautta, toisessa taas „omia“ virkamiehiä tai omaa eduskuntaa. Erilaisista vaatimuksista useinkin kuultavat erilaiset piirteet, jotka luonnehtivat kansakuntaa yleensä (kieli, alue j.n.e.). Huomiota ansaitsee se, että missään ei tavata vaatimusta Bauerin kaikkikäsittävästä „kansallisluonteesta“. Se onkin ymmärrettävää: „kansallisluonne“ sinänsä on tavoittamaton ja, niinkuin J. Strasser oikein huomautti, „sen kanssa ei politiikalla ole mitään tekemistä“*.

Tällaiset ovat yleensä kansallisen liikkeen muodot ja luonne.

Sanotusta selviää, että kansallinen taistelu nousevan kapitalismin oloissa on porvarillisten luokkien taistelua keskenään. Joskus porvariston onnistuu vetää kansalliseen liikkeeseen proletariaatti, ja silloin kan-

* Kts. hänen teostaan „Der Arbeiter und die Nation“, 1912, s. 33.

sallinen taistelu saa **ulkonaisesti** „koko kansan“ taistelun luonteen, mutta sitä se on vain ulkonaisesti. **Olemukseltaan** se jää aina porvarilliseksi, edulliseksi ja otolliseksi pääasiassa porvaristolle.

Mutta tästä ei laisinkaan seuraa, etteikö proletariaatin pitäisi taistella kansallisuuksien sortamispolitiikkaa vastaan.

Muuttovapauden rajoittaminen, vaalioikeuksien riistäminen, kielen ahdistaminen, koulujen määrän vähentäminen ja muut sortotoimenpiteet koskevat työväkeen vähintään yhtä paljon, jollei enemmänkin, kuin porvaristoon. Tällainen asiointila voi vain jarruttaa alistettujen kansakuntien proletariaatin henkisten voimien vapaata kehitystä. Ei voida puhua vakavasti tataarilaisen tai juutalaisen työläisen henkisten lahjojen täydellisestä kehityksestä, kun hänen ei anneta käyttää äidinkieltään kokouksissa ja luennoilla, kun heiltä suljetaan koulut.

Mutta natsionalististen sortotoimenpiteiden politiikka on vaarallinen proletariaatin asialle toiseltakin puolelta. Se vetää laajojen kerroksien huomion pois sosiaalisista kysymyksistä, luokkataistelun kysymyksistä — kansallisten kysymysten puoleen, kysymysten, jotka ovat „yhteisiä“ proletariaatille ja porvaristolle. Ja tämä luo suotuisan maaperän valheelliselle „etujen sopusoinnun“ julistamiselle, proletariaatin luokkaetujen hämäämiselle, työväen henkiselle orjuuttamiselle. Siten asetetaan vakava este kaikkien kansallisuuksien työläisten yhteenliittymiselle. Kun huomattava osa Puolan työläisistä on yhä vieläkin porvarillisten natsionalistien henkisessä orjuudessa, kun se yhä vieläkin pysyy sivussa kansainvälisestä työväenliikkeestä, niin

näin on pääasiassa siksi, että „vallanpitäjien“ ikivanha puolalaisvastainen politiikka luo maaperän tällaiselle orjuutukselle ja vaikeuttaa työväen vapautumista tällaisesta orjuutuksesta.

Mutta sortopolitiikka ei pysähdy tähän. Sorto-„systeemistä“ se siirtyy usein kansakuntien toisiaan vastaan yllyttämisen „systeemiin“, verilöylyjen ja pogromien „systeemiin“. Viimemainittu ei tietenkään ole kaikkialla eikä aina mahdollista, mutta siellä, missä se on mahdollista — siellä, missä alkeelliset vapaudet puuttuvat — siellä se saa usein hirvittävän laajuuden uhaten hukuttaa vereen ja kyyneliin työväen yhteenliittämisen asian. Kaukaasia ja etelä-Venäjä tarjoavat tästä runsaasti esimerkkejä. „Hajoita ja hallitse“ — siinä yllyttämispolitiikan päämäärä. Ja mikäli tällainen politiikka onnistuu, on se mitä suurin paha proletariaatille ja mitä vakavin este valtakunnan kaikkien kansallisuuksien työväen yhteenliittämiselle.

Mutta työläisten edut vaativat kaikkien heidän toveriensa täydellistä sulattamista yhtenäiseksi kansainväliseksi armeijaksi, heidän pikaista ja täydellistä vapauttamistaan porvariston henkisestä orjuudesta, heidän osaveljiensä henkisten voimien täydellistä ja vapaata kehitystä, kuuluivatpa he mihin kansakuntaan tahansa.

Sen takia työläiset taistelevat ja tulevat taistelemaan kansakuntien sortamispolitiikkaa vastaan sen kaikissa muodoissa, hienoimmista karkeimpiin saakka, samoin kuin kansallisuuksien toistensa kimppuun yllyttämisen politiikkaa vastaan sen kaikissa muodoissa.

Sen takia kaikkien maiden sosialidemokratia julistaa kansakuntien itsemääräämisoikeutta.

Itsemääräämisoikeus, s.o.: ainoastaan kansakunnalla itsellään on oikeus määrätä kohtalostaan, kenelläkään ei ole oikeutta puuttua **väkivaltaisesti** kansakunnan elämään, **hävittää** sen kouluja ja muita laitoksia, **loukata** sen tapoja ja tottumuksia, **ahdistaa** sen kieltä, **typittää** sen oikeuksia.

Tämä ei tietysti merkitse, että sosialidemokratia tulee kannattamaan kansakunnan kaikkia ja kaikenlaisia tapoja ja laitoksia. Taistellessaan kansakuntaan kohdistettua väkivaltaa vastaan, se tulee puolustamaan ainoastaan **kansakunnan** oikeutta itse määrätä kohtalostaan ja harjoittaa samaan aikaan agitatiota tämän kansakunnan vahingollisia tapoja ja laitoksia vastaan antaakseen siten tämän kansakunnan työtätekeville kerroksille mahdollisuuden vapautua niistä.

Itsemääräämisoikeus, s.o.: kansakunta voi järjestää elämänsä oman tahtonsa mukaan. Sillä on oikeus järjestää elämänsä autonomian perustalla. Sillä on oikeus yhtyä toisten kansakuntien kanssa federatiivisiin suhteisiin. Sillä on oikeus kokonaan erota. Kansakunta on suvereeninen, ja kaikki kansakunnat ovat tasa-arvoisia.

Tämä ei tietysti merkitse, että sosialidemokratia tulee puolustamaan mitä kansakunnan vaatimusta tahansa. Kansakunnalla on oikeus jopa palata vanhoihin oloihinkin, mutta se ei vielä merkitse, että sosialidemokratia allekirjoittaisi tällaisen päätöksen, jonka kysymyksessä olevan kansakunnan tämä tai tuo laitos on tehnyt. Proletariaatin etuja puolustavan sosialidemokratian velvollisuudet ja erilaisista luokista kokoonpannun kansakunnan oikeudet ovat kaksi eri asiaa.

Taistellessaan kansakuntien itsemääräämisoikeuden puolesta sosialidemokratia asettaa päämääräkseen

kansakuntain sortamispolitiikan lopettamisen, sen tekemisen mahdottomaksi heikentääkseen siten kansakuntien keskinäistä taistelua, katkaistakseen sen kärjen ja supistaakseen sen mahdollisimman vähiin.

Tässä valveutuneen proletariaatin politiikka eroaa oleellisesti porvariston politiikasta, joka pyrkii syventämään ja lietsomaan kansallista taistelua, jatkamaan ja kärjistämään kansallista liikettä.

Nimenomaan tämän takia valveutunut proletariaatti ei voi asettua porvariston „kansallisen“ lipun alle.

Juuri tämän takia niinsanottu „evolutioninen kansallisuus“-politiikka, jota Bauer ehdottaa, ei voi tulla proletariaatin politiikaksi. Bauerin yritys samaistaa „evolutionisen kansallisuus“-politiikkansa „nykyaikaisen työväenluokan“ politiikan kanssa* on yritys sopeuttaa työväen luokkataistelu kansakuntien taisteluun.

Olemukseltaan porvarillisen kansallisen liikkeen kohtalot ovat luonnollisesti sidotut porvariston kohtaloon. Kansallisen liikkeen lopullinen lakkaaminen on mahdollinen vasta porvariston kukistuttua. Ainoastaan sosialismin valtakunnassa voidaan pystyttää täydellinen rauha. Mutta kansallisen taistelun supistaminen mahdollisimman vähiin, sen perusteellinen heikentäminen, sen tekeminen mahdollisimman vahingottomaksi proletariaatille on mahdollista kapitalisminkin puitteissa. Tästä ovat todistuksena vaikkapa Sveitsin ja Amerikan esimerkit. Sitä varten on maa demokraatisoitava ja annettava kansakunnille vapaan kehityksen mahdollisuus.

* Kts. Bauerin kirja, s. 166.

III

KYSYMYKSEN ASETTAMINEN

Kansakunnalla on oikeus vapaasti määrätä kohtalostaan. Sillä on oikeus järjestää elämänsä niin kuin se haluaa, polkematta tietenkään toisten kansakuntien oikeuksia. Tämä on kiistatonta.

Mutta **kuinka** sen on järjestettävä elämänsä, **min-käläisiin muotoihin** sen tulevan perustuslain on valauduttava, jos otetaan huomioon kansakunnan enemmistön ja ennen kaikkea proletariaatin edut?

Kansakunnalla on oikeus järjestää elämänsä autonomian pohjalle. Sillä on oikeus jopa erotakin. Mutta tämä ei vielä merkitse, että sen on tehtävä näin kaikissa olosuhteissa, että autonomia tai eroaminen ovat kaikkialla ja aina edulliset kansakunnalle, s.o. sen enemmistölle, s.o. työtätekeville kerroksille. Taka-Kaukaasian tataarit kansakuntana voivat kokoontua, sanokaamme, maapäivilleen ja alistuen bekiensä ja mullainsa vaikutusvaltaan palauttaa maahansa vanhat olot ja päättää erota valtakunnasta. Itsemääräämispökalän mukaan heillä on tähän täysi oikeus. Mutta olisiko se tataarien kansakunnan työtätekevien kerrosten etujen mukaista? Voiko sosialidemokratia katsella välinpitämättömänä sitä, kun bekit ja mullat vievät joukot perässään kansallisuuskysymystä ratkaistaessa? Eikö sosialidemokratian pitä puuttua asiaan ja määrättyllä tavalla vaikuttaa kansakunnan tahtoon? Eikö sen pitä esittää kysymyksen ratkaisemiseksi konkreettinen suunnitelma, joka on edullisin tataarien joukoille?

Mutta mikä ratkaisu soveltuu parhaiten yhteen työtätekevien joukkojen etujen kanssa? Autonomia, federatio vai eroaminen?

Kaikki nämä ovat kysymyksiä, joiden ratkaisu riippuu asianomaista kansakuntaa ympäröivistä konkreettisista historiallisista oloista.

Enemmänkin. Olot, niinkuin kaikki muukin, muuttuvat, ja ratkaisu, joka on oikea tällä hetkellä, saattaa toisella hetkellä osoittautua kokonaan kelpaamattomaksi.

XIX vuosisadan puolivälissä Marx kannatti Venäjän Puolan eroamista, ja hän oli oikeassa, sillä silloin oli kysymyksessä korkeamman kulttuurin vapauttaminen sitä runtelevasta alemmasta kulttuurista. Ja kysymys oli silloin esillä ei vain teoriassa, ei akateemisesti, vaan käytännössä, itse elämässä...

XIX vuosisadan lopulla puolalaiset marxilaiset asettuivat jo vastustamaan Puolan eroamista, ja he olivat myöskin oikeassa, sillä viimeisten 50 vuoden aikana oli tapahtunut syviä muutoksia Venäjän ja Puolan taloudellisen ja sivistyksellisen lähentymisen suuntaan. Sitäpaitsi eroamiskysymys oli tänä aikana muuttunut käytännön esineestä akateemisten kiistojen esineeksi, joka tuskin askarrutti muita kuin ulkomailla olevia intelligenttejä.

Tämä ei tietenkään sulje pois vissien sisäisten ja ulkoisten suhdanteiden mahdollisuutta, joiden yhteydessä kysymys Puolan eroamisesta voi uudelleen astua päiväjärjestykseen.

Tästä seuraa, että kansallisuuskysymyksen ratkaiseminen on mahdollinen vain historiallisten ehtojen yhteydessä, joita on tarkasteltava niiden kehityksessä.

Kansakuntaa ympäröivät taloudelliset, poliittiset ja kulttuuriehdot — siinä on ainoa avain sen kysymyksen ratkaisuun, **kuinka** tämän tai tuon kansakunnan on elämänsä järjestettävä, **minkälaisiin muotoihin** sen tulevan perustuslain on valauduttava. Tällöin on mahdollista, että kutakin kansakuntaa varten on tarpeen kysymyksen erikoinen ratkaisu. Jos missä, niin juuri tässä, kansallisuuskysymyksessä, on välttämätöntä kysymyksen dialektinen asettaminen.

Tämän takia meidän täytyy asettua päättävästi erästä sangen levinnyttä, mutta myös sangen ylimalkaista kansallisuuskysymyksen „ratkaisemis“-tapaa vastaan, joka on peräisin Bundilta. Tarkoitamme kevyttä tapaa vedota itävaltalaiseen ja etelä-slaavilaiseen* sosialidemokratiaan, joka muka on jo ratkaissut kansallisuuskysymyksen ja jolta Venäjän sosialidemokraattien on yksinkertaisesti lainattava valmis ratkaisu. Tällöin edellytetään, että kaikki, mikä on oikeaa, sanokaamme, Itävallassa, on oikeaa myöskin Venäjällä. Tässä tapauksessa jätetään huomioon ottamatta kaikkein tärkein ja ratkaisevin: konkreettiset historialliset olot Venäjällä yleensä ja kunkin eri kansakunnan elämässä, Venäjän puitteissa erikoisesti.

Kuulkaapa, mitä esimerkiksi sanoo tunnettu bundilainen V. Kossovski:

„Kun Bundin IV edustajakokouksessa käsiteltiin kysymyksen periaatteellista puolta (puhe on kansallisuuskysymyksestä. J. St.), niin edustajakokouksen erään jäsenen ehdottama kysymyksen

* Etelä-slaavilainen sosialidemokratia toimii Itävallan eteläosissa.

ratkaisu etelä-slaavilaisen sosialidemokraattisen puolueen päätöslauselman hengessä sai yleisen hyväksymisen**.

Lopputuloksena „edustajakokous hyväksyi yksimielisesti“... kansallisen autonomian.

Siinä kaikki! Ei Venäjän olojen erittelyä, ei Venäjän juutalaisten elinehtojen selvittelyä: ensin lainattiin ratkaisu etelä-slaavilaiselta sosialidemokraattiselta puolueelta, sitten sille annettiin „hyväksyminen“, ja sitten „yksimielisesti hyväksyttiin“! Näin bundilaiset asettavat ja „ratkaisevat“ kansallisuuskysymyksen Venäjällä...

Kuitenkin olot Itävallassa ja Venäjällä ovat aivan erilaiset. Tämä selittääkin, miksi Itävallan sosialidemokratia, joka hyväksyi kansallisuusohjelman Brunnissa (v. 1899)¹³² etelä-slaavilaisen sosialidemokraattisen puolueen päätöslauselman hengessä (tosin erinäisin mitättömin korjauksin), ei tartu kysymykseen ollenkaan, niin sanoaksemme, venäläiseen tapaan eikä tietysti sitä ratkaise venäläiseen tapaan.

Ennen kaikkea kysymyksen asettaminen. Kuinka asettavat kysymyksen itävaltalaiset kansallisen kulttuuriautonomian teoreetikot, Brunnin kansallisuusohjelman ja etelä-slaavilaisen sosialidemokraattisen puolueen päätöslauselman tulkitsijat Springer ja Bauer?

„Jätämme tässä vastaamatta“, sanoo Springer, „kysymykseen, onko kansallisuuksien valtio yleensä mahdollinen ja onko erityisesti Itävallan kansallisuuksien pakko muodostaa yksi valtiollinen kokonaisuus; nämä kysymykset me tulemme pitämään ratkaistuina. Sille, joka ei myönnä mainittua mahdollisuutta ja välttämättömyyttä, on meidän tutkimuksemme tietenkin vailla pohjaa.

* Kts. V. Kossovski. „Kansallisuuden kysymykset“, 1907, s. 16 - 17.

Meidän aiheemme kuuluu: asianomaisten kansakuntien on pakko elää yhdessä; minkälaiset oikeusmuodot tarjoavat niille mahdollisuuden elää parhaiten? (alleviivaus Springerin)*.

Siis Itävallan valtiollinen kokonaisuus lähtökohtana. Samaa sanoo Bauer:

„Me lähdenme siitä edellytyksestä, että Itävallan kansakunnat jäävät samaan valtioliittoon, jossa ne nyt elävät, ja kysymme, minkälaiset tulevat tämän liiton puitteissa olemaan kansakuntien keskinäissuhteet ja niiden kaikkien suhde valtioon“**.

Taaskin: Itävallan kokonaisuus ensi kädessä.

Voiko Venäjän sosialidemokratia asettaa kysymyksen tällä tavoin? Ei, ei voi. Ja se ei voi tehdä sitä sen tähden, että se on alunpitäen ollut kansakuntien itsemääräämisen kannalla, jonka mukaan jokaisella kansakunnalla on eroamisen oikeus.

Bundilainen Goldblattkin myönsi Venäjän sosialidemokratian toisessa edustajakokouksessa, että Venäjän sosialidemokratia ei voi luopua itsemääräämisen kannasta. Goldblatt sanoi silloin:

„Itsemääräämisoikeutta vastaan ei voida mitään väittää. Siinä tapauksessa, jos joku kansakunta taistelee itsenäisyytensä puolesta, niin sitä ei saa vastustaa. Jos Puola ei tahdo mennä „lailliseen avioliittoon“ Venäjän kanssa, niin ei ole meidän asiamme sitä häiritä“.

Kaikki tuo on totta. Mutta siitä seuraa, että lähtökohdat Itävallan ja Venäjän sosialidemokraateilla eivät ole ainoastaan erilaiset, vaan päinvastoin, suorastaan vastakkaiset. Voidaanko tämän jälkeen puhua kansallisuusohjelman itävaltalaisilta lainaamisen mahdollisuudesta?

* Kts. Springer, „Kansallisuusprobleemi“, s. 14.

** Kts. Bauer, „Kansallisuuskyseymys ja sosialidemokratia“ s. 399.

Edelleen. Itävaltalaiset aikovat toteuttaa „kansallisuuksien vapauden“ pienten reformien avulla, hitain askelin. Ehdottaessaan kansallista kulttuuriautonomiamia käytännöllisenä toimenpiteenä he eivät ollenkaan odota perinpohjaista muutosta, demokraattista vapausliikettä, jota heillä ei ole näköpiirissä. Venäjän marxilaiset sitä vastoin sitovat kysymyksen „kansallisuuksien vapaudesta“ todennäköiseen perinpohjaiseen muutokseen, demokraattiseen vapausliikkeeseen, sillä heillä ei ole perusteita odottaa reformeja. Ja tämä muuttaa oleellisesti asian kansakuntain todennäköiseen kohtaloon nähden Venäjällä.

„Luonnollisesti on vaikea olettaa“, sanoo Bauer, „että kansallinen autonomia olisi suuren ratkaisun, rohkean ja päättäväisen toiminnan tulos. Itävalta tulee kulkemaan askel askeleelta kohti kansallista autonomiamia, hitaan ja tuskallisen prosessin, raskaan taistelun kautta, jonka takia lainsäädäntö ja hallinta tulevat olemaan kroonillisen herpaannuksen tilassa. Ei, ei suuren lainsäädännöllisen teon, vaan monien eri alueita, eri yhdyskuntia varten säädettyjen lakien kautta tulee luoduksi uusi valtio-oikeudellinen järjestelmä“**.

Samaa sanoo Springer:

„Tiedän varsin hyvin“, kirjoittaa hän, „että tämänlaisia laitoksia (kansallisen autonomian elimiä. J. St.) ei luoda vuodessa eikä vuosikymmenessä. Yksinpä Preussin hallinnan uudistaminen vaati pitkät ajat... Preussi tarvitsi pari vuosikymmentä hallinnollisten peruslaitostensa lopullista pystyttämistä varten. Siksi ei pidä luulla, etten minä tiedä, kuinka paljon aikaa tarvitaan ja kuinka paljon vaikeuksia on voitettava Itävallan kohdalta“***.

Kaikki tuo on hyvin täsmällisesti sanottu. Mutta voivatko Venäjän marxilaiset olla sitomatta kansal-

* Kts. Bauer, „Kansallisuuskysymys“, s. 422.

** Kts. Springer, „Kansallisuusprobleemi“, s. 281—282.

lisuuskysymystä „rohkeaan, päättäväiseen toimintaan“? Voivatko he odottaa osittaisia reformeja, „monia eri lakeja“ „kansallisuuksien vapauden“ valloittamisen keinona? Ja elleivät he voi eivätkä saa tehdä sitä, niin eikö siitä käy selväksi, että taistelumenetelmät ja näköalat ovat itävaltalaisilla ja venäläisillä aivan erilaiset? Kuinka voidaan asiain näin ollessa rajoittua itävaltalaisten yksipuoliseen ja puolinaiseen kansalliseen kulttuuriautonomiaan? Joko tahi: joko lainaamisen kannattajat eivät odota „päättäväistä ja rohkeaa toimintaa“ Venäjällä tai he odottavat niitä, mutta „eivät tiedä, mitä tekevät“.

Vihdoin, Venäjän ja Itävallan edessä ovat kokonaan erilaiset päiväjärjestyksessä olevat tehtävät, minkä vuoksi myös kansallisuuskysymyksen ratkaisutapa on oleva erilainen. Itävalta elää parlamentarismien oloissa; ilman parlamenttia on nykyoloissa kehitys siellä mahdoton. Mutta Itävallan parlamentaarinen elämä ja lainsäädäntö keskeytyvät usein täydellisesti kansallisten puolueiden jyrkkien yhteentörmäysten vuoksi. Tämä selittääkin sen kroonillisen poliittisen kriisin, jota Itävalta on kauan potenu. Sen vuoksi kansallisuuskysymys on siellä poliittisen elämän akseli, olemassaolon kysymys. Siksi ei olekaan ihme, että Itävallan sosialidemokraattiset poliitikot pyrkivät tavalla tai toisella ratkaisemaan ennen kaikkea kysymyksen kansallisuuksien yhteentörmäyksistä, tietenkin ratkaisemaan sen jo olevan parlamentarismien pohjalla, parlamentaarisin keinoin...

Toisin on Venäjällä. Venäjällä ensinnäkään, „jumalan kiitos, ei ole parlamenttia“¹³³. Toiseksi — ja tämä on pääasia — Venäjän poliittisen elämän akseli ei ole

kansallisuuskysymys, vaan agraarikysymys. Tämän takia Venäjän kysymyksen ja siis myöskin kansallisuuksien „vapautuksen“ kohtalot kytkeytyvät Venäjällä yhteen agraarikysymyksen ratkaisun kanssa, s.o. maaorjuuden jätteen hävittämisen kanssa, s.o. maan demokratisoimisen kanssa. Tämä selittääkin sen, miksi kansallisuuskysymys Venäjällä ei esiinny itsenäisenä ja ratkaisevana, vaan yleisen ja tärkeemmän kysymyksen, maan vapauttamiskysymyksen osana.

„Itävallan parlamentin työn hedelmättömyys“, kirjoittaa Springer, „johtuukin vain siitä, että jokainen reformi synnyttää kansallisten puolueiden sisällä ristiriitoja, jotka rikkovat niiden yhtenäisyyttä, ja sentähden puolueiden johtajat välttävät visusti kaikkea, mikä haiskahtaa reformeille. Itävallan edistyminen on ajateltavissa vain siinä tapauksessa, että kansakunnille annetaan peruuttamattomat oikeudelliset asemat; se vapauttaa ne välttämättömyydestä pitää vakinaista taistelujoukkoa parlamentissa ja antaa niille mahdollisuuden ryhtyä ratkaisemaan taloudellisia ja sosiaalisia tehtäviä“*.

Samaa sanoo Bauer:

„Kansallinen rauha on välttämätön ennen kaikkea valtiolle. Valtio ei voi lainkaan sietää, että lainsäädäntö lakkaisi jonkin typerän kielikysymyksen, tai kiihtyneiden ihmisten välillä jossain kansallisuusrajalla tapahtuneen pikku riidan tai jokaisen uuden koulun vuoksi“**.

Kaikki tuo on ymmärrettävää. Mutta yhtä ymmärrettävää on, että Venäjällä on kansallisuuskysymys aivan toisella tasolla. Ei kansallisuuskysymys, vaan agraarikysymys ratkaisee edistyksen kohtalot Venäjällä. Kansallisuuskysymys on alistettu kysymys.

* Kts. Springer, „Kansallisuusprobleemi“, s. 36.

** Kts. Bauer, „Kansallisuuskysymys“, s. 401.

Siis erilainen kysymyksen asettaminen, erilaiset näköalat ja taistelumenetelmät, erilaiset lähimmät tehtävät. Eikö ole selvää, että asiain näin ollessa Itävallasta voivat ottaa mallia ja lainailla ohjelmia vain kirjatoukat, jotka „ratkaisevat“ kansallisuuskysymyksen paikan ja ajan ulkopuolella?

Vielä kerran: konkreettiset historialliset olot lähtökohtana, dialektinen kysymyksen asettaminen ainoana oikeana asettamuksena — siinä on avain kansallisuuskysymyksen ratkaisemiseen.

IV

KANSALLINEN KULTTUURIAUTONOMIA

Edellä olemme puhuneet itävaltalaisen kansallisuusohjelman muodollisesta puolesta ja niistä metodologisista perusteista, joiden vuoksi Venäjän marxilaiset eivät voi yksinkertaisesti ottaa esimerkkiä Itävallan sosialidemokratialta eivätkä tehdä sen ohjelmaa omakseen.

Nyt tulemme puhumaan varsinaisesti itse ohjelmasta.

Siis minkälainen on Itävallan sosialidemokraattien kansallisuusohjelma?

Se voidaan ilmaista kahdella sanalla: kansallinen kulttuuriautonomia.

Se merkitsee ensinnäkin, että autonomia annetaan, sanokaamme, ei Böömillem tai Puolalle, joiden asukkaana on pääasiassa tshekkiläisiä ja puolalaisia, vaan yleensä tshekkiläisille ja puolalaisille alueesta riippumatta, asuivatpa he Itävallan missä osassa hyvänsä.

Sen vuoksi tätä autonomiaa sanotaankin **kansalliseksi** eikä alueelliseksi autonomiaksi.

Se merkitsee toiseksi, että Itävallan eri kulmille hajaantuneet tshekkiläiset, puolalaiset, saksalaiset j.n.e. henkilökohtaisesti, yksityisinä ihmisinä, järjestyvät yhtenäisiksi kansakunniksi ja sellaisina kuuluvat Itävallan valtioon. Itävalta ei tässä tapauksessa ole autonomisten alueiden liitto, vaan se on alueesta riippumatta konstituoitujen autonomisten kansallisuuksien liitto.

Se merkitsee kolmanneksi, että yleiskansalliset laitokset, joita on tässä tarkoituksessa luotava puolalaisia, tshekkiläisiä j.n.e. varten, tulevat hoitamaan ainoastaan „kulttuuri“-kysymyksiä eikä „poliittisia“ kysymyksiä. Erikoisesti poliittiset kysymykset keskittyvät yleis-itävaltalaiseen parlamenttiin (Reichsrat).

Sen vuoksi tätä autonomiaa sanotaan myöskin **kulttuuriautonomiaksi**, kansalliseksi kulttuuriautonomiaksi.

Esitämme Itävallan sosialidemokratian Brünnin kongressissa v. 1899 hyväksymän ohjelman tekstin*.

Mainittuaan siitä, että „kansalliset eripuraisuudet Itävallassa haittaavat poliittista edistystä“, että „kansallisuuskysymyksen lopullinen ratkaiseminen... on ennen kaikkea kulttuurivälittämättömyys“, että „ratkaisu on mahdollinen ainoastaan tosidemokraattisessa yhteiskunnassa, joka rakentuu yleisen, välittömän ja yhtäläisen äänioikeuden pohjalle“,— ohjelma jatkaa:

* Sen puolesta äänestivät myöskin etelä-slaavilaisen sosialidemokraattisen puolueen edustajat. Kts. „Keskustelu kansallisuuskysymyksestä Brünnin puoluepäivillä“, 1906, s. 72.

„Itävallan kansojen kansallisten erikoisuuksien* säilyttäminen ja kehittäminen on mahdollista ainoastaan täydellisen tasa-arvoisuuden vallitessa ja kaikkinaisen sarron puuttuessa. Sentähden pitää ennen kaikkea hylätä byrokraattisen valtiollisen keskiytyksen järjestelmä samoin kuin eri maakuntien feodaaliset etuoikeudetkin.

Näiden ehtojen ja vain näiden vallitessa voi Itävallassa vakiintua kansallinen järjestys kansallisuusriitojen asemesta, ja nimenomaan seuraavilla perusteilla:

1. Itävalta on uudistettava valtioksi, joka on demokraattinen kansallisuuksien liitto.

2. Historiallisten kruununmaiden asemesta on muodostettava kansallisuuksittain rajoitettuja itsehallinnollisia yhteisöjä, joissa jokaisessa lainsäädäntö ja hallinto olisivat yleisen, välittömän ja yhtäläisen äänestyksen perusteella valittujen kansalliskamarien käsissä.

3. Saman kansakunnan itsehallintoalueet muodostavat yhdessä kansallisesti yhtenäisen liiton, joka ratkaisee omat kansalliset asiansa täysin autonomisesti.

4. Vähemmistökansallisuuksien oikeudet turvataan valtakunnan parlamentin säätämällä erikoislailailla“.

Ohjelma päättyy kehoituksella Itävallan kaikkien kansakuntien solidaarisuuteen**.

Ei ole vaikea havaita, että tähän ohjelmaan on jäänyt eräitä „alueellisuuden“ jälkiä, mutta yleensä se on kansallisen autonomian määrittelyä. Springer, kansallisen kulttuuriautonomian ensimmäinen agitaat-

* M. Paninin venäläisessä käännöksessä (kts. Bauerin kirja. Paninin käännös) on „kansallisten erikoisuuksien“ asemesta käytetty sanontaa „kansalliset yksilöllisyydet“. Panin on kääntänyt väärin tämän kohdan: saksalaisessa tekstissä ei ole sanaa „yksilöllisyys“, vaan siellä sanotaan „nationalen Eigenart“, s.o. erikoisuudet, mikä ei ole likikään sama asia.

** Kts. „Verhandlungen des Gesamtparteitagés“ Brunnissä, v. 1899.

tori, ei suotta ota sitä ihastuksella vastaan*. Bauer niinikään hyväksyy sen, nimittäen sitä kansallisen autonomian „teoreettiseksi voitoksi“**; ainoastaan suuremman selvyuden vuoksi hän ehdottaa, että 4. pykälän tilalle asetettaisiin täsmällisempi sanamuoto, jossa sanottaisiin, että on välttämätöntä „vähemmistökansallisuuden konstituoituminen kunkin itsehallintoalueen sisällä julkis-oikeudelliseksi yhteisöksi“ koulu-y.m. kulttuuriasiain hoitamista varten***.

Tällainen on Itävallan sosialidemokratian kansallisuusohjelma.

Tarkastelkaamme sen tieteellisiä perusteita.

Katsokaamme, kuinka Itävallan sosialidemokratia perustelee julistamaansa kansallista kulttuuriautonomiamia.

Kääntykäämme sen teoretikkojen, Springerin ja Bauerin puoleen.

Kansallisen autonomian lähtökohtana on käsite kansakunnasta henkilöiden liittona riippumatta määrätyistä alueesta.

Springerin mukaan „kansallisuus ei ole minkäänlaisessa oleellisessa yhteydessä alueeseen; kansakunnat ovat autonomisia henkilöliittoja“****.

Bauer myös puhuu kansakunnasta „henkilöyhteyssyytenä“, jolle „ei ole annettu yksinomaista herruutta jollain määrätyllä alueella“*****.

* Kts. Springer, „Kansallisuusprobleemi“, s. 286.

** Kts. Bauer, „Kansallisuuskysymys“, s. 549.

*** Kts. sama, s. 555.

**** Kts. Springer, „Kansallisuusprobleemi“, s. 19.

***** Kts. Bauer, „Kansallisuuskysymys“, s. 286.

Mutta henkilöt, jotka muodostavat kansakunnan, eivät asu aina yhtenä kiinteänä joukkona, vaan ne pirstoutuvat usein ryhmiin ja sellaisina hajaantuvat vieraisiin kansallisuusorganismeihin. Kapitalismi ajaa niitä eri alueille ja kaupunkeihin ansiotöihin. Mutta asuessaan vierailta kansallisuusalueilla ja muodostaessaan siellä vähemmistön, nämä ryhmät saavat kärsiä paikallisten enemmistökansallisuuksien puolelta oikeuksiensa loukkausta kielen, koulun j.n.e. alalla. Siitä johtuvat kansallisuuksien yhteentörmäykset. Siitä johtuu alueautonomian „kelpaamattomuus“. Ainoana ulospääsytienä tällaisesta tilasta on Springerin ja Bauerin mielestä se, että valtion eri osiin hajaantuneet saman kansallisuuden vähemmistöt järjestetään yhdeksi yhteiseksi luokkienväliseksi kansallisuusliitoksi. Vain tällainen liitto voisi heidän mielestään puolustaa vähemmistökansallisuuksien kulttuurietuja, vain se kykenee lopettamaan kansallisuusriidat.

„On välttämätöntä“, sanoo Springer, „antaa kansallisuuksille oikea organisatio, antaa niille oikeuksia ja velvollisuuksia“*... Tietenkin „laki on helppo laatia, mutta onko sillä se vaikutus, mitä siltä odotetaan“... „Jos tahdotaan luoda laki kansakuntia varten, niin ennen kaikkea pitää luoda itse kansakunnat“**... „Ilman kansallisuuksien konstituoitumista on kansallisen oikeuden luominen ja kansallisuusriitojen poistaminen mahdotonta“***.

Samassa hengessä puhuu Bauer esittäessään „työväenluokan vaatimuksena“ „vähemmistöjen konstituoinnin julkis-oikeudellisiksi yhteisöiksi henkilöperiaatteen pohjalla“****.

* Kts. Springer, „Kansallisuusprobleemi“, s. 74.

** Kts. sama, s. 88—89.

*** Kts. sama, s. 89.

**** Kts. Bauer, „Kansallisuuskyseymys“, s. 552.

Mutta kuinka on kansakunnat järjestettävä? Kuinka on määriteltävä henkilön kuuluminen johonkin kansakuntaan?

„Kansakuntaan kuuluminen“, sanoo Springer, „määritellään kansallisilla nimiluetteloilla; jokaisen määrättyllä alueella asuvan henkilön on ilmoitettava kuulumisensa johonkin kansakuntaan“*.

„Henkilöperiaate“, sanoo Bauer, „edellyttää, että väestö jaetaan kansallisuuksittain... täysi-ikäisten kansalaisten vapaasti tekemien ilmoitusten perusteella“, jota varten juuri „on valmistettava kansalliset katastrit“**.

Edelleen.

„Kaikki saksalaiset“, sanoo Bauer, „kansallisesti yhtenäisissä piirikunnissa sekä ne saksalaiset, jotka on viety kaksinaisten piirikuntien kansallisiin katastreihin, muodostavat saksalaisen kansakunnan ja valitsevat kansallisuusneuvoston“***.

Samaa on sanottava tshekkiläisistä, puolalaisista y.m.

„Kansallisuusneuvosto“ Springerin mukaan „on kansallinen kulttuuriparlamentti, jonka tehtävänä on säätää perusteet ja myöntää varat kansallisen koulutoimen, kansallisen kirjallisuuden, taiteen ja tieteen huoltamista varten, akatemiain, museoiden, taidekokoelmien, teatterien y.m. järjestämistä varten“****.

Tällaista on kansakunnan järjestäminen ja tällainen on sen keskuslaitos.

Luomalla tällaisia luokkienvälisiä laitoksia Itävallan sosialidemokraattinen puolue pyrkii Bauerin mielestä „tekemään kansallisen kulttuurin... koko kansan omaisuudeksi ja tällä ainoalla mahdollisella tavalla liittämään kansakunnan kaikki jäsenet kansalliseksi kulttuuriyhteydeksi“***** (alleviivaus meidän).

* Kts. Springer, „Kansallisuusprobleemi“, s. 226.

** Kts. Bauer, „Kansallisuuskysymys“, s. 368.

*** Kts. sama, s. 375.

**** Kts. Springer, „Kansallisuusprobleemi“, s. 234.

***** Kts. Bauer, „Kansallisuuskysymys“, s. 553.

Joku saattaa ajatella, että kaikki tämä koskee ainoastaan Itävaltaa. Mutta Bauer on toista mieltä. Hän väittää jyrkästi, että kansallinen autonomia on välttämätön muissakin valtioissa, jotka, samoin kuin Itävalta, on kokoonpantu useammista kansallisuuksista.

„Omistavien luokkien kansallisuuspolitiikkaa vastaan, vallan valtaamispolitiikkaa vastaan kansallisuuksien valtiossa, kaikkien kansakuntien proletariaatti asettaa“ Bauerin mielestä „oman kansallisen autonomian vaatimuksensa“*.

Sitten, vaihtaen huomaamatta kansakuntain itsemääräämisen kansalliseen autonomiaan hän jatkaa:

„Näin kansallinen autonomia, kansakuntain itsemäärääminen. tulee väistämättömästi kansallisuuksien valtiossa asuvien kaikkien kansakuntien proletariaatin perustuslakiohjelmaksi“***.

Mutta hän menee vielä pitemmälle. Hän on siinä vahvassa uskossa, että hänen ja Springerin „konstituomat“ luokkienväliset „kansallisuusliitot“ ovat jonkinlainen tulevan sosialistisen yhteiskunnan esikuva. Sillä hän tietää, että „socialistinen yhteiskuntajärjestelmä... jakaa ihmiskunnan kansallisesti rajoitettuihin yhteisöihin“***, että socialismin vallitessa tapahtuu „ihmiskunnan ryhmittäminen autonomiseksi kansalliseksi yhteisöiksi“****, että „niinmuodoin socialistinen yhteiskunta epäilemättä tarjoaa kansallisten henkilöliittojen ja alueellisten yhdyskuntien kirjavan kuvan“*****, että siis „socialistinen kansallisuuden

* Kts. Bauer, „Kansallisuuskysymys“, s. 337.

** Kts. sama, s. 333.

*** Kts. sama, s. 555.

**** Kts. sama, s. 556.

***** Kts. sama, s. 543.

periaate on kansallisuusperiaatteen ja kansallisuusautonomian korkein synteesi“*.

Riittänee...

Tällainen on kansallisen kulttuuriautonomian perustelu Bauerin ja Springerin teoksissa.

Ennen kaikkea pistää silmään aivan käsittämätön eikä mitenkään puolustettavissa oleva kansakuntain itsemääräämisen vaihtaminen kansalliseen autonomiaan. Joko tahi: joko Bauer ei ole ymmärtänyt itsemääräämistä, tai hän on sen ymmärtänyt, mutta jostakin syystä tietoisesti sitä typistää. Sillä epäilemätöntä on, että: a) kansallinen kulttuuriautonomia edellyttää kansallisuuksien valtion kokonaisuutta, itsemäärääminen taas astuu ulos tällaisen kokonaisuuden puitteista; b) itsemäärääminen antaa kansakunnalle oikeudet kaikessa laajuudessaan, kansallinen autonomia sitä vastoin vain „kulttuuri“-oikeudet. Tämä ensinnäkin.

Toiseksi, tulevaisuudessa on täysin mahdollinen sellainen sisäisten ja ulkoisten suhdanteiden yhteenpunoituminen, jonka aikana joku kansallisuus päättää erota kansallisuuksien valtiosta, vaikkapa Itävallasta, — selittivähän ruteenilaiset sosialidemokraatit Brüninin puoluepäivillä olevansa valmiit liittämään kansansa „kaksi osaa“ yhdeksi kokonaisuudeksi**. Kuinkas silloin käy „kaikkien kansakuntien proletariaatille välttämättömän“ kansallisen autonomian? Mikä kysymyksen „ratkaisu“ se on, joka mekaanisesti sulloo kansakunnat valtiokokonaisuuden Prokrustes-vuoteeseen?

* Kts. Bauer, „Kansallisuuskysymys“, s. 542.

** Kts. „Keskustelu kansallisuuskysymyksestä Brüninin puoluepäivillä“, s. 48.

Edelleen. Kansallinen autonomia on ristiriidassa kansakuntain koko kehityskulun kanssa. Se antaa tunnuksen kansakuntien järjestämisestä, mutta voidaanko ne keinotekoisesti liittää yhteen, jos elämä, jos taloudellinen kehitys irroittaa niistä kokonaisia ryhmiä ja sirottelee nämä eri alueille? Kapitalismin alkuasteilla kansakunnat epäilemättä liittyvät yhteen. Mutta varmaa on sekin, että kapitalismin korkeimmilla asteilla alkaa kansakuntain hajautumisprosessi, monien ryhmien eroamisen prosessi kansakunnasta, ryhmien, jotka matkustavat ansiotöihin ja sittemmin siirtyvät kokonaan asumaan valtakunnan muille alueille; siirtyneet menettävät tällöin vanhat yhteytensä, hankkivat uusia uusilla paikkakunnilla, omaksuvat sukupolvesta toiseen uusia tapoja ja taipumuksia, ehkäpä uuden kielenkin... Herää kysymys: onko tällaisten toisistaan irtaantuneiden ryhmien yhdistäminen yhtenäiseksi kansallisuusliitoksi mahdollinen? Missä ovat ne ihmeitä tekevät vanteet, joilla voitaisiin yhdistää se, mikä ei ole yhdistettävissä? Onko ajateltavissa esimerkiksi Itämerenmaiden ja Taka-Kaukaasian saksalaisten „liittäminen yhdeksi kansakunnaksi“? Mutta jos kaikki tämä ei ole ajateltavissa eikä mahdollista, niin kuinka siinä tapauksessa kansallinen autonomia eroaa vanhojen nationalistien utopiasta, jotka yrittivät vääntää historian ratasta taaksepäin?

Mutta kansakunnan yhtenäisyys ei mene hajalle vain toisille alueille muuttamisen takia. Se menee hajalle vielä sisältäpäin, luokkataistelun kärjistymisen seurauksena. Kapitalismin alkuasteilla voidaan vielä puhua proletariaatin ja porvariston „kulttuuriyhteydestä“. Mutta suurteollisuuden kehittyessä ja

luokkataistelun kärjistyessä tämä „yhteisyys“ alkaa haihtua. Ei voida puhua vakavasti kansakunnan „kulttuuriyhteisyydestä“ silloin, kun saman kansakunnan isännät ja työläiset lakkaavat ymmärtämästä toisiaan. Mistä „kohtalonyhteisyydestä“ voi olla puhe silloin, kun porvaristo janoaa sotaa, mutta proletariaatti julistaa „sodan sodalle“? Voidaanko tällaisista vastakkaisista aineksista järjestää yhtenäinen luokkienvälinen kansallisuusliitto? Voidaanko tämän jälkeen puhua „kansakunnan kaikkien jäsenten liittämisestä kansalliseksi kulttuuriyhteisyydeksi“*? Eikö tästä selviä, että kansallinen autonomia on ristiriidassa koko luokkataistelun kulun kanssa?

Mutta olettaakamme hetkiseksi, että tunnus: „järjestä kansakunta“ on toteutettavissa oleva tunnus. Voidaan vielä ymmärtää porvarillis-natsionalistisia parlamentaarikkoja, jotka yrittävät „järjestää“ kansakuntaa saadakseen lisää ääniä. Mutta mistä ajasta alkaen sosialidemokraatit ovat ryhtyneet harrastamaan kansakuntain „järjestämistä“, kansakuntain „konstituimista“, kansakuntain „luomista“?

Mitä sosialidemokraatteja ne ovat, jotka luokkataistelun mitä voimakkaimman kärjistymisen aikakautena järjestelivät luokkienvälisiä kansallisuusliittoja? Tähän saakka on Itävallan — samoin kuin jokaisella muullakin — sosialidemokratiolla ollut yksi tehtävä: järjestää proletariaatti. Mutta tämä tehtävä on ilmeisesti „vanhentunut“. Nyt Springer ja Bauer asettavat „uuden“, kiintoisamman tehtävän: kansakunnan „luomisen“, „järjestämisen“.

* Kts. Bauer. „Kansallisuuskysymys“. s. 553.

Mutta logiikka velvoittaa sen, joka on hyväksynyt kansallisen autonomian, sen täytyy hyväksyä myös tämä „uusi“ tehtävä; mutta sen hyväksyminen merkitsee luopumista luokkakannalta, astumista natsionalismin raiteille.

Springerin ja Bauerin kansallinen kulttuuriautonomia on natsionalismin hiottu muoto.

Eikä ole lainkaan sattuma, että Itävallan sosialidemokraattien kansallisuusohjelma velvoittaa huolehtimaan „kansojen kansallisten erikoisuuksien säilyttämisestä ja kehittämisestä“. Ajatelkaapa vain: on „säilytettävä“ Taka-Kaukaasian tataarien sellaisia „kansallisia erikoisuuksia“ kuin itseruoskiminen „Shakhsei-Vakhsei“-juhlissa! On „kehitettävä“ gruusialaisten sellaisia „kansallisia erikoisuuksia“ kuin „kosto-oikeus“!..

Tällaisen pykälän paikka on aito porvarillis-natsionalistisessa ohjelmassa, mutta kun se on Itävallan sosialidemokraattien ohjelmassa, niin tämä johtuu siitä, että kansallinen autonomia sietää tällaisia pykäläiä, se ei ole ristiriidassa niiden kanssa.

Mutta nykyiselle yhteiskunnalle kelpaamaton kansallinen autonomia on sitäkin kelpaamattomampi tulevaa, sosialistista yhteiskuntaa varten.

Nykyajan ihmiskunnan koko kehityskulku kumoo Bauerin ennustuksen „ihmiskunnan jakautumisesta kansallisesti rajoitetuiksi yhteisöiksi“*. Kansalliset raja-aidat eivät lujitu, vaan murtuvat ja luhistuvat. Marx sanoi jo 40-luvulla, että „kansallinen eristyneisyys ja eri kansojen etujen vastakohtaisuus ovat nyt

* Kts. tämän luvun alkua.

jo yhä enemmän häviämässä“ ja että „proletariaatin valta on vielä enemmän jouduttava niiden häviämistä“¹³⁴. Ihmiskunnan myöhempi kehitys, jolloin tapahtuu kapitalistisen tuotannon valtava kasvu, kansallisuuksien sekoittuminen toisiinsa ja ihmisten yhteenliittyminen yhä laajemmilla alueilla, vahvistaa Marxin ajatuksen ratkaisevalla tavalla.

Bauerin halu esittää sosialistinen yhteiskunta „kansallisten henkilöliittojen ja alueellisten yhdyskuntien kirjavana kuvana“ on arka yritys vaihtaa Marxin käsitys sosialismista Bakuninin reformoituun käsitykseen. Sosialismin historia osoittaa, että kaikissa tällaisissa yrityksissä piilee niiden väistämättömän romahduksen ainekset.

Emme edes puhukaan Bauerin ylistelemästä jostain „sosialistisesta kansallisuusperiaatteesta“, joka käsityksemme mukaan on sosialistisen luokkataisteluperiaatteen vaihtamista porvarilliseen „kansallisuusperiaatteeeseen“. Kun kansallinen autonomia lähtee tällaisesta arveluttavasta periaatteesta, niin on myönnettävä, että se voi aiheuttaa työväenliikkeelle pelkkää vahinkoa.

Tosin tämä natsionalismi ei ole niin läpikuultavaa, sillä se on verhottu taitavasti sosialistisilla fraaseilla, mutta sitä vahingollisempi se on proletariaatille. Avoimesta natsionalismista voi aina selviytyä: se on helposti havaittavissa. Paljoa vaikeampi on taistella naamioitua natsionalismia vastaan, joka on naamiossaan tuntematon. Kun se suojaa itseään sosialismin panssarilla, niin se on vaikeammin haavoitettavissa ja sitkeähenkisempi. Ja eläessään työväen keskuudessa se myrkyttää ilmapiiriä levittämällä eri kansallisuuk-

sien työläisten keskuuteen epäluottamuksen ja eristämisen vahingollisia aatteita.

Mutta kansallisen autonomian tuottama vahinko ei rajoitu tähän. Se valmistaa maaperää ei ainoastaan kansakuntien eristämiseksi, vaan myöskin yhtenäisen työväenliikkeen pirstomiselle. Kansallisen autonomian ajatus luo psykologiset edellytykset yhtenäisen työväenpuolueen jakamiselle kansallisuuksittain rakennetuiksi eri puolueiksi. Puolueen jälkeen pirstotaan ammattiliitot ja tuloksena on täydellinen eristäytyminen. Näin tulee yhtenäinen luokkaliike hajoitetuksi eri kansallisuuspuroiksi.

„Kansallisen autonomian“ kotimaa Itävalta tarjoaa surullisimmat esimerkit tällaisesta ilmiöstä. Aikoinaan yhtenäinen Itävallan sosialidemokraattinen puolue alkoi pirstoutua eri puolueiksi jo vuodesta 1897 (Wimbergin puoluepäiviltä¹³⁵) lähtien. Brännin puoluepäivien (1899) jälkeen, joka hyväksyi kansallisen autonomian, pirstoutuminen lisääntyi vielä enemmän. Lopulta se on mennyt niin pitkälle, että yhtenäisen kansainvälisen puolueen asemesta on nyt kuusi kansallista puoluetta, joista tshekkiläinen sosialidemokraattinen puolue ei halua olla missään tekemisissä saksalaisen sosialidemokratian kanssa.

Mutta puolueiden kanssa ovat yhteydessä ammattiliitot. Itävallassa suorittavat suurimman osan työstä sekä puolueissa että ammattiliitoissa samat sosialidemokraattiset työläiset. Sen vuoksi oli pelättävissä, että separatismi puolueessa vie separatismiin ammattiliitoissa, että ammattiliitotkin jakautuvat. Niin kävikin: myös ammattiliitot jakautuivat kansallisuuksittain. Nyt menevät asiat usein jopa niin pitkälle,

että tshekkiläiset työläiset rikkovat saksalaisten työläisten lakon tai esiintyvät kunnallisvaaleissa yhdessä tshekkiläisen porvariston kanssa saksalaisia työläisiä vastaan.

Tästä nähdään, että kansallinen kulttuuriautonomia ei ratkaise kansallisuuskysymystä. Eikä siinä kaikki: se kärjistää ja sotkee sitä luomalla suotuisan maaperän työväenliikkeen yhtenäisyyden rikkomiselle, työläisten eristämiseksi kansallisuuksittain, kahnauksien lisäämiselle heidän välillään.

Tällaisen sadon antaa kansallinen autonomia.

V

BUND, SEN NATSIONALISMI. SEN SEPARATISMI

Edellä sanoimme, että Bauer, joka myöntää kansallisen autonomian välttämättömäksi tshekkiläisille, puolalaisille j.n.e., vastustaa kuitenkin tällaisen autonomian myöntämistä juutalaisille. Kysymykseen: „pitääkö työväenluokan vaatia autonomiaa juutalaiselle kansalle“, Bauer vastaa, että „kansallinen autonomia ei voi olla juutalaisten työläisten vaatimuksena“*. Syynä on Bauerin mielestä se, että „kapitalistinen yhteiskunta ei anna heidän (juutalaisten. J. St.) säilyä kansakuntana“**.

Lyhyemmin sanoen: juutalainen kansakunta lakkaa olemasta — siis ei ole ketä varten vaadittaisiin kansallista autonomiaa. Juutalaiset assimiloituvat.

* Kts. Bauer, „Kansallisuuskysymys“, s. 381, 396.

** Kts. sama, s. 389.

Tämä käsitys juutalaisten kohtalosta kansakuntana ei ole uusi. Sen lausui Marx jo 40-luvulla^{*136} tarkoittaen pääasiassa Saksan juutalaisia. Sen toisti Kautsky vuonna 1903^{**} tarkoittaen Venäjän juutalaisia. Nyt sen toistaa Bauer Itävallan juutalaisten suhteen, kuitenkin sillä eroituksella, että hän kieltää juutalaisen kansakunnan tulevaisuuden, mutta ei sen nykyisyyttä.

Juutalaisten säilymisen kansakuntana Bauer selittää mahdottomaksi sillä perusteella, että „juutalaisilla ei ole yhtenäistä asuma-aluetta“^{***}. Tämä pohjaltaan oikea selitys ei kuitenkaan ilmaise koko totuutta. Kysymys on ennen kaikkea siitä, että juutalaisilla ei ole maahan sidottua laajaa pysyvää väestökerrosta, joka luonnollisesti sitoisi kansakunnan yhteen ei vain sen runkona, vaan myöskin „kansallisina“ markkinoina. 5—6 miljoonasta Venäjän juutalaisesta on ainoastaan 3—4 prosenttia tavalla tai toisella sidottu maatalouteen. Loput 96% toimivat kaupan ja teollisuuden alalla, kaupunkien virastoissa ja ylipäänsä asuvat kaupungeissa eivätkä — kautta Venäjän hajaantuneina — muodosta enemmistöä yhdessäkään läänissä.

Näin ollen hajaantuneina toiskansallisille alueille kansallisina vähemmistöinä juutalaiset palvelevat pääasiassa „vieraita“ kansakuntia ja teollisuuden, kaupan sekä vapaa-ammattien harjoittajina luonnollisesti

* Kts. Marx, „Juutalaiskysymykseen“, 1906.

** Kts. Kautsky, „Kishinjovin verilöyly ja juutalaiskysymys“, 1903.

*** Kts. Bauer, „Kansallisuuskysymys“, s. 388.

mukautuvat „vieraisiin kansakuntiin“ kielen y.m. puolesta. Kaikki tämä — kapitalismin kehittyneille muodoille ominaisen kansallisuuksien toisiinsa sekoittumisen lisääntyessä — johtaa juutalaisten assimiloitumiseen. „Rajoitettujen asutusalueiden“ hävittäminen voi vain jouduttaa tätä assimiloitumista.

Tämän takia kysymys kansallisesta autonomiasta Venäjän juutalaisille saa hieman omituisen luonteen: ehdotetaan autonomiaa kansakunnalle, jonka tulevaisuus kielletään, jonka olemassaolo täytyy vielä todistaa!

Siitä huolimatta Bund asettui tälle omituiselle ja häilyvälle kannalle hyväksyessään VI edustajakokouksessaan (1905) „kansallisuusohjelman“ kansallisen autonomian hengessä.

Kaksi seikkaa ajoi Bundia ottamaan tällaisen askeleen.

Ensimmäinen seikka oli se, että Bund on juutalaisten ja vain juutalaisten sosialidemokraattisten työläisten järjestö. Jo ennen vuotta 1897 sosialidemokraattiset ryhmät, jotka toimivat juutalaisten työläisten keskuudessa, asettivat päämääräkseen „erikoisen juutalaisen työväenjärjestön“ luomisen*. V. 1897 he loivatkin tällaisen järjestön yhdistymällä Bundiksi. Se tapahtui jo silloin, kun Venäjän sosialidemokratiaa kokonaisuutena ei tosiasiallisesti vielä ollut olemassa. Siitä lähtien Bund lakkaamatta kasvoi ja laajeni eroittautuen yhä enemmän Venäjän sosialidemokratian harmaiden päivien taustaa vasten... Mutta sitten

* Kts. Kasteljanskin toimittamaa „Kansallisuusliikkeen muodot“ etc., s. 772.

koittivat yhdeksäntoistasataluvun vuodet. Alkaa työväen joukkoliike. Puolan sosialidemokratia kasvaa ja vetää juutalaisia työläisiä joukkotaisteluun. Kasvaa Venäjän sosialidemokratia ja vetää puoleensa „bundilaisia“ työläisiä. Bundin kansalliset puitteet käyvät ahtaiksi, kun niiltä puuttuu alueperusta. Bundin eteen nousee kysymys: joko sulautua yleiseen kansainväliseen aaltoon tai puolustaa itsenäistä olemassaoloaan eksterritoriaalisenä järjestönä. Bund valitsee viimemainitun.

Näin syntyy „teoria“ Bundista „ainoana juutalaisen proletariaatin edustajana“.

Mutta tämän omituisen „teorian“ puolusteleminen vähänkään „yksinkertaisella“ tavalla käy mahdottomaksi. Oli tarpeen jonkinlainen „periaatteellinen“ alusta, „periaatteellinen“ oikeutus. Tällaiseksi alustaksi tulikin kansallinen kulttuuriautonomia. Bund tarttui siihen lainaten sen Itävallan sosialidemokratialta. Jollei itävaltalaisilla olisi tuollaista ohjelmaa ollut, niin Bund olisi keksinyt sen puolustellakseen „periaatteellisesti“ itsenäistä olemassaoloaan.

Aran yrityksen jälkeen v. 1901 (IV edustajakokous) Bund hyväksyi sitten lopullisesti „kansallisuusohjelman“ v. 1905 (VI edustajakokous).

Toinen seikka on juutalaisten erikoinen asema erillisinä kansallisina vähemmistöinä yhtenäisten alueiden toiskansallisten kiinteiden enemmistöjen sisällä. Sanoimme jo, että tällainen asema järkyttää juutalaisten olemassaoloa kansakuntana, saattaa heidät assimiloitumisen raiteille. Mutta se on objektiivinen prosessi. Subjektiivisesti se aiheuttaa juutalaisten mielessä vastavaikutuksen ja herättää kysymyksen

vähemmistökansallisuuksien oikeuksien takaamisesta, takeista assimiloitumista vastaan. Saarnatessaan juutalaisen „kansallisuuden“ elinkykyisyyttä Bund ei voinut olla asettumatta „takeiden“ kannalle. Ja asetuttuaan tälle kannalle se ei voinut olla hyväksymättä kansallista autonomiaa. Sillä jos Bund ylipäänsä saattoi tarttua johonkin autonomiaan, niin se saattoi tarttua ainoastaan kansalliseen autonomiaan, s.o. kansalliseen kulttuuriautonomiaan: juutalaisten alueellisesti valtiollisesta autonomiasta ei voinut olla puhettakaan, koska juutalaisilta puuttui määrätty yhtenäinen alue.

On kuvaavaa, että Bund on alusta alkaen korostanut kansallisen autonomian luonnetta vähemmistökansallisuuksien oikeuksien takeena, kansakuntain „vapaan kehityksen“ takeena. Ei ole sattuma sekään, että Bundin edustaja Goldblatt määritteli Venäjän sosialidemokratian II edustajakokouksessa kansallisen autonomian „laitoksiksi, jotka takaavat niille (kansakunnille. J. St.) kulttuurikehityksen täydellisen vapauden“*. Samanlaisen ehdotuksen tekivät Bundin raatteiden kannattajat IV Duuman sosialidemokraattisessa duumaryhmässä...

Näin astui Bund omituiselle juutalaisten kansallisen autonomian kannalle.

Edellä olemme eritelleet kansallista autonomiaa yleensä. Erittely osoitti, että kansallinen autonomia vie natsionalismiin. Tuonnempana näemme, että Bund on tullut samaan lopputulokseen. Mutta Bund katselee kansallista autonomiaa vielä erikoiselta puolelta, vähemmistökansallisuuksien oikeuksien takeiden kan-

* Kts. II puoluekokouksen pöytäkirjat, s. 176.

nalta. Tarkastakaamme kysymystä tältäkin, erikoiselta puolelta. Se on sitäkin välttämättömämpää, kun vähemmistökansallisuuksia — eikä yksistään juutalaisia — koskevalla kysymyksellä on sosialidemokratialle tärkeä merkitys.

Siis „laitokset, jotka takaavat“ kansakunnille „kulttuurikehityksen täydellisen vapauden“ (alleviivaus meidän. J. St.).

Mutta mitä ovat nämä „laitokset, jotka takaavat“ j.n.e.?

Niitä ovat ennen kaikkea Springerin ja Bauerin „kansallisuusneuvosto“, jonkinlainen kulttuuriasioita käsittelevä eduskunta.

Mutta voivatko nämä laitokset taata kansakunnalle „kulttuurikehityksen täydellisen vapauden“? Voivatko mitkään kulttuuriasioita käsittelevät eduskunnat varjella kansakuntia natsionalistisilta vainotoimpiteiltä?

Bund arvelee, että voivat.

Mutta historia osoittaa päinvastaista.

Venäjän Puolassa oli yhteen aikaan eduskunta, valtiollinen eduskunta, ja se tietysti yritti taata puolalaisten „kulttuurikehityksen“ vapauden, mutta se ei siinä onnistunut, vaan päinvastoin kaatui itse ylivoimaisessa taistelussa yleispoliittisia ehtoja vastaan Venäjällä.

Suomessa on jo kauan aikaa ollut eduskunta, joka niinkään yrittää varjella suomalaista kansallisuutta „hyökkäilyiltä“, mutta paljonko sen onnistuu tehdä tähän suuntaan, sen kaikki näkevät.

Tietysti eduskunnalla ja eduskunnalla on ero, ja demokraattisesti järjestetystä Suomen eduskunnasta

ei ole niin helppo suoriutua kuin aristokraattisesta Puolan eduskunnasta. Mutta ratkaisevana ei sittenkään ole itse eduskunta, vaan yleinen järjestelmä Venäjällä. Jos Venäjällä olisi nyt samanlainen aasialaisesti karkea yhteiskunnallinen ja valtiollinen järjestelmä kuin ennen, Puolan eduskunnan lakkauttamisen aikoina, niin Suomen eduskunnalle kävisi paljon huonommin. Sitäpaitsi Suomea vastaan suunnattu „hyökkäily“-politiikka on voimistumassa, eikä voida sanoa, että tämä politiikka kärsisi tappioita...

Kun näin on asianlaita vanhojen, historiallisesti muodostuneiden laitosten, valtiollisten eduskuntien suhteen, — niin sitä vähemmän voivat kansakuntien vapaata kehitystä taata nuoret eduskunnat, nuoret laitokset, ja vielä niin heikot kuin „kulttuuri“-eduskunnat.

Kysymys ei ilmeisesti ole „laitoksista“, vaan maassa vallitsevasta yleisestä järjestelmästä. Ellei maassa ole tapahtunut demokratisointia — ei ole myöskään kansallisuuksien „kulttuurikehityksen täydellisen vapauden“ takeita. Voidaan sanoa varmuudella, että mitä demokraattisempi maa on, sitä vähemmän on „hyökkäilyjä“ „kansallisuuksien vapauden“ kimppuun, sitä enemmän on takeita „hyökkäilyjä“ vastaan.

Venäjä on puoli-aasialainen maa, ja sentähden „hyökkäily“-politiikka saa siellä usein kaikkein karkeimmat muodot, pogromin muodot. Sanomattakin on selvää, että Venäjällä on „takeet“ typistetty äärimmäiseen vähimmäismäärään.

Saksa on jo Eurooppaa laajempine tai suppeampine poliittisine vapauksineen. Ei ole ihme, että

„hyökkäily“-politiikka ei saa siellä koskaan pogromin muotoa.

Ranskassa on tietysti sitäkin enemmän „takeita“, koska Ranska on demokraattisempi kuin Saksa.

Me emme edes puhukaan Sveitsistä, jossa sen korkean, vaikkakin porvarillisen, demokraattisuuden ansiosta kansallisuudet elävät vapaasti — samantekevää, ovatko ne vähemmistönä tai enemmistönä.

Suus Bund on väärällä tiellä väittäessään, että „laitokset“ sinänsä voivat taata kansallisuuksien täydellisen kulttuurikehityksen.

Voidaan huomauttaa, että Bund itse pitää demokratioimista Venäjällä „laitoksien luomisen“ ja vapauden takeiden ennakkoehtona. Mutta se ei ole totta. „Bundin VIII konferenssin selostuksesta“¹³⁷ nähdään, että Bund aikoo saada „laitokset“ Venäjän nykyisen järjestyksen pohjalla, juutalaisen seurakunnan „reformoimisen“ kautta.

„Seurakunta“, lausui tässä konferenssissa eräs Bundin johtajista, „voi muodostua tulevan kansallisen kulttuuriautonomian ytimeksi. Kansallinen kulttuuriautonomia on kansakunnan itsepalveluksen muoto, kansallisten tarpeiden tyydyttämisen muoto. Seurakuntamuodossa piilee sama sisältö. Nämä ovat saman ketjun renkaita, saman kehityksen vaiheita“*.

Pitäen tätä lähtökohtanaan konferenssi päätti, että on taisteltava „juutalaisen seurakunnan reformoimisen ja sen lainsäädännöllistä tietä maalliseksi laitokseksi muuttamisen puolesta“, laitokseksi, joka on järjestetty demokraattisesti** (alleviivaus meidän J. St.).

* Kts. „Selostus Bundin VIII konferenssista“, 1911, s. 62.

** Kts. sama, s. 83—84.

On selvää, että Bund ei pidä ehtona ja takeena Venäjän demokratisoimista, vaan se pitää niinä tulevaa juutalaisten „maallista laitosta“, joka saadaan „juutalaisen seurakunnan reformoimisen“ tietä, niin sanoaksemme „lainsäädännöllisessä“ järjestyksessä, Duuman kautta.

Mutta me olemme jo nähneet, että „laitokset“ sinänsä, ilman demokraattista järjestelmää koko valtiossa eivät voi olla „takeina“.

Mutta kuitenkin, miten on asianlaita tulevan demokraattisen järjestelmän vallitessa? Eivätköhän demokratisminkin vallitessa ole tarpeen erikoiset „kulttuurilaitokset, jotka takaavat“ j.n.e.? Kuinka on asianlaita tässä suhteessa esimerkiksi demokraattisessa Sveitsissä? Onko siellä erikoisia, Springerin „kansallisuusneuvoston“ tapaisia kulttuurilaitoksia? Niitä siellä ei ole. Mutta eivätkö tästä kärsi esimerkiksi siellä vähemmistönä olevien italialaisten kulttuuriedut? Siitä ei ole mitään kuulunut. Ja se onkin ymmärrettävää: demokratia Sveitsissä tekee tarpeettomiksi kaikenlaiset erikoiset kulttuuri-„laitokset“, jotka muka „takaavat“ j.n.e.

Siis voimattomia nykyisyydessä, tarpeettomia tulevaisuudessa — sellaisia ovat kansallisen kulttuuriautonomian laitokset, sellaista on kansallinen autonomia.

Mutta se käy sitäkin vahingollisemmaksi, kun sitä tyrkytetään „kansakunnalle“, jonka olemassaolo ja tulevaisuus ovat epäilyksen alaisia. Tällaisissa tapauksissa kansallisen autonomian kannattajien täytyy suojella ja konservoida „kansakunnan“ kaikkia erikoisuuksia, ei ainoastaan hyödyllisiä, vaan myöskin vahingollisia, saadakseen vain „pelastetuksi kansa-

kunnan" assimiloitumiselta, saadakseen vain sen „säilymään“.

Bundin oli pakostakin astuttava tälle vaaralliselle polulle. Ja se todellakin astui tälle polulle. Tarkoitamme Bundin viimeisten konferenssien tunnettuja päätöksiä „sabatista“, „juutalaisten kielestä“ y.m.

Sosialidemokratia vaatii äidinkielen oikeuksia **kai-** kille kansakunnille, mutta Bund ei tyydy tähän, — se vaatii, että „erikoisella sitkeydellä“ puolustetaan „juutalaisten kielen oikeuksia“ (alleviivaus meidän. J. St.)*, ja tällöin itse Bund IV Duuman vaaleissa antaa „etutilan sille heistä (s. o. valitsijamiehistä), joka sitoutuu puolustamaan juutalaisten kielen oikeuksia“**.

Ei äidinkielen yleinen oikeus, vaan juutalaisten kielen, erikoiskielen **erikoisoikeus!** Taistelkoot eri kansallisuuksien työläiset **ennen kaikkea** oman kielenensä puolesta: juutalaiset juutalaisten kielen, gruusialaiset gruusian kielen j.n.e. puolesta. Taistelu kaikkien kansakuntien yleisen oikeuden puolesta on toisarvoinen asia. Te voitte olla tunnustamattakin kaikkien sorrettujen kansallisuuksien äidinkielen oikeutta, mutta jos te tunnustatte juutalaisten kielen oikeudet, niin tietäkää: Bund äänestää teitä, Bund „asettaa etutilalle“ teidät.

Mutta missä sitten Bund eroaa porvarillisista nationalisteista?

Sosialidemokratia vaatii yhtä pakollista lepopäivää viikossa, mutta Bund ei tyydy tähän, vaan se vaatii,

* Kts. „Selostus Bundin VIII konferenssista“, s. 85.

** Kts. „Selostus Bundin IX konferenssista“, 1912, s. 42.

että „lainsäädännöllisessä järjestyksessä“ „juutalaiselle proletariaatille taattaisiin oikeus sabatin viettämiseen ja samalla poistettaisiin pakko viettää toistakin lepöpäivää“*.

Arvattavasti Bund „ottaa askeleen eteenpäin“ ja vaatii oikeutta kaikkien juutalaisten vanhojen juhlien viettämiseen. Ja jos Bundin onnettomuudeksi juutalaiset työläiset ovat vapautuneet ennakkoluuloista eivätkä halua viettää niitä, niin Bund agitatiollaan „sabatin oikeuden“ puolesta muistuttelee heidän mieliinsä sabattia, viljelee heidän keskuudessaan niin sanoaksemme „sabattihenkeä“...

Hyvin ymmärrettäviä ovat senvuoksi puheenvuoronkäyttäjän „tuliset puheet“ Bundin VIII konferenssissa, kun he vaativat „juutalaisia sairaaloita“ ja perustelivat tätä vaatimustaan sillä, että „sairas tuntee olonsa mukavammaksi omien parissa“, että „juutalainen työläinen tuntee olonsa epämukavaksi puolalaisten työläisten parissa, hän tuntee voivansa hyvin juutalaisten kojukaupustelijain parissa“**.

Säilytettävä kaikki, mikä on juutalaista, konservoitava juutalaisten kaikki kansalliset erikoisuudet aina proletariaatille tietävästi vahingollisiin asti, aidattava juutalaiset kaikelta, mikä ei ole juutalaista, vieläpä järjestettävä erikoiset sairaalatkin — noin alas on Bund vajonnut!

Toveri Plehanov oli tuhat kertaa oikeassa sanoessaan, että Bund „mukauttaa sosialismin natsionalismiin“. Tietysti Vl. Kossovski ja hänen kaltaisensa

* Kts. „Selostus Bundin VIII konferenssista“, s. 83.

** Kts. sama, s. 68.

bundilaiset saattavat haukkua Plehanovia „demagogiksi“^{*198} — paperi sietää kaikkea, mutta niiden, jotka tuntevat Bundin toiminnan, ei ole vaikea ymmärtää, että nämä urheat miehet yksinkertaisesti pelkäävät sanoa totuutta itsestään ja turvautuvat voimasanoihin „demagogiasta“...

Mutta kun Bund jäi tällaiselle kannalle kansallisuuskysymyksessä, niin sen oli luonnollisesti astuttava organisatiokysymyksessäkin juutalaisten työläisten eristämisen raiteille, kansallisten kuuriain kannalle sosialidemokratian sisällä. Sellainen on kansallisen autonomian logiikka!

Ja Bund todellakin siirtyy „ainoana edustajana“ olemisen teoriasta työläisten välisten „kansallisten rajojen vetämisen“ teoriaan. Bund vaatii Venäjän sosialidemokratialta, että se „organisatoorisessa rakenteessaan vetäisi rajat kansallisuuksittain“^{**}. „Rajanvetämisestä“ se ottaa „askeleen eteenpäin“ „eristäytymisen“ teoriaan. Ilmankos Bundin VIII konferenssissa puhuttiin sellaista, että „kansallinen olemassaolo on eristäytymisessä“^{***}.

Organisatoorisessa federalismissa piilee hajaannuksen ja separatismien aineksia. Bund kulkee separatismia kohti.

Eikä se oikeastaan voi muualle kulkeakaan. Itsen olemassaolo eksteritoriaalisenä järjestönä ajaa sitä separatismien raiteille. Bundilla ei ole määrättyä yhtenäistä aluetta, se toimii „vierailta“ alueilla, kun

* Kts. „Nasha Zarja“, 1912, № 9—10, s. 120.

** Kts. „Tiedotus Bundin VII edustajakokouksesta“¹⁹⁹, s. 7.

*** Kts. „Selostus Bundin VIII konferenssista“, s. 72.

sitävastoin sen kanssa kosketuksissa olevat Puolan, Latvian ja Venäjän sosialidemokratiat ovat kansainvälisiä alueellisia kollektiiveja. Mutta tämä vie siihen, että jokainen näiden kollektiivien laajentuminen tietää „menetystä“ Bundille, sen toimikentän supistumista. Joko tahi: joko koko Venäjän sosialidemokratian on uudestijärjestäydyttävä kansallisen federalismin perustalle — ja silloin Bund voi „taata“ itselleen juutalaisen proletariaatin; tahi näiden kollektiivien alueellis-kansainvälinen periaate jää voimaan — ja silloin Bund muuttaa rakenteensa kansainvälisyyden perusteille, niinkuin Puolan ja Latvian sosialidemokratiassa on tapahtunut.

Tämä selittääkin sen, miksi Bund on alun pitäen vaatinut „Venäjän sosialidemokratian uudelleen järjestämistä federatiivisille perusteille“*.

Vuonna 1906 Bund antoi periksi joukkojen keskuudesta nousseelle yhdistymisaallolle ja valitsi keskitien liittyen Venäjän sosialidemokratiaan. Mutta kuinka se siihen liittyi? Kun Puolan ja Latvian sosialidemokratiat liittyivät rauhallista yhteistyötä varten, niin Bund liittyi tarkoituksella käydä sotaa federation puolesta. Bundilaisten johtaja Medem sanoikin silloin:

„Me emme liity idyllin vuoksi, vaan taistelua varten. Idylliä ei ole, ja sitä voivat lähitulevaisuudessa odottaa vain Manilovit. Bundin on liityttävä puolueeseen aseistettuna kiireestä kantapään asti“**.

* Kts. „Kysymykseen kansallisesta autonomiasta ja Venäjän sosialidemokratian uudestijärjestämisestä federatiivisille perusteille“, 1902, Bundin julkaisu.

** Kts. „Nashe Slovo“ № 3, s. 24, Vilna, 1906.

Olisi virhe pitää tätä Medemin pahana tahtona. Kysymys ei ole pahasta tahdosta, vaan Bundin erikoisesta asenteesta, jonka takia se ei voi olla taistelematta Venäjän sosialidemokratiaa vastaan, joka rakentuu internationalismin perusteille. Ja taistellesaan sitä vastaan Bund on luonnollisesti loukannut yhtenäisyyden etuja. Vihdoin Bund menee niin pitkälle, että se muodollisestikin katkaisee välinsä Venäjän sosialidemokratiaan rikkoen sääntöjä ja yhtyen IV Duuman vaaleissa puolalaisiin natsionalisteihin Puolan sosialidemokraatteja vastaan.

Bund oli nähtävästi sitä mieltä, että välien katkaiseminen turvaa parhaiten sen itsenäisyyden.

Näin organisatorisen „rajanvetämisen“ „periaate“ johti separatismiin, täydelliseen välienkatkaisemiseen.

Väitellessään federalismista vanhan „Iskran“¹⁴⁰ kanssa Bund kirjoitti aikoinaan:

„Iskra“ tahtoo saada meidät vakuuttuneiksi siitä, että Bundin federatiiviset suhteet Venäjän sosialidemokratiaan pakostakin heikentävät yhteyttä niiden välillä. Me emme voi kumota tätä mielipidettä vetoamalla käytäntöön Venäjällä siitä yksinkertaisesta syystä, että Venäjän sosialidemokratia ei ole federatiivinen yhteenliittymä. Mutta me voimme vedota sosialidemokratian erittäin opettavaiseen kokemukseen Itävallassa, missä se on omaksunut federatiivisen luonteen vuoden 1897 puoluepäivien päätöksen perusteella“*.

Tämä on kirjoitettu v. 1902.

Mutta nyt on meillä vuosi 1913. Meillä on nyt sekä Venäjän „käytäntö“ että „Itävallan sosialidemokratian kokemus“.

* Kts. „Kysymykseen kansallisesta autonomiasta“ etc., 1902, s. 17, Bundin julkaisu.

Mitä ne osoittavat?

Aloitamme „Itävallan sosialidemokratian erittäin opettavaisesta kokemuksesta“. Vielä vuoteen 1896 Itävallassa oli yhtenäinen sosialidemokraattinen puolue. Mainittuna vuonna tshekkiläiset ensi kerran vaativat Lontoon kansainvälisessä kongressissa omaa edustajistoaan ja saavat sen. Vuonna 1897 Wienin puoluepäivillä (Wimbergissä) yhtenäinen puolue muodollisesti lakkautetaan ja sen tilalle pystytetään kuuden kansallisen „socialidemokraattisen ryhmän“ federatiivinen liitto. Edelleen nämä „ryhmät“ muuttuvat itsenäisiksi puolueiksi. Puolueet katkaisevat vähin erin keskinäiset yhteytensä. Puolueiden perässä pirstoutuu parlamenttiryhmä — muodostetaan kansallisia „klubeja“. Sitten tulee ammattiliittojen vuoro, jotka myös pirstotaan kansallisuuksittain. Mennään jopa osuuskuntiin saakka, joiden pirstomiseen tshekkiläiset separatistit kehoittavat työläisiä*. Me emme edes puhukaan siitä, että separatistinen agitatio heikentää työläisissä solidaarisuuden tuntoa ja sysää heitä usein lakonrikkuruuteen.

Näin siis „Itävallan sosialidemokratian erittäin opettavainen kokemus“ puhuu Bundia *vastaan* ja vanhan „Iskran“ puolesta. Federalismi Itävallan puolueessa on vienyt mitä rumimpaan separatismiin, työväenliikkeen yhtenäisyyden hajottamiseen.

Edellä näimme, että „käytäntö Venäjällä“ puhuu samaa. Bundilaiset separatistit, samoin kuin tshekkiläiset, ovat katkaisseet suhteensa yhteiseen Venäjän

* Kts. „Dokumente des Separatismus“, sanat Vanekin¹⁴¹ kirjasta. s. 29.

socialidemokratiaan. Mitä tulee ammattiliittoihin, bundilaisiin ammattiliittoihin, niin ne oli alunperin järjestetty kansallisuusperusteelle, s.o. irralleen muiden kansallisuuksien työläisistä.

Täydellinen eristäytyminen, täydellinen välien katkaiseminen — siinä on federalismin „venäläisen käytännön“ tulos.

Ei ole ihme, että tällainen asiointi vaikuttaa työläisiin solidaarisuuden tuntoa heikentävästi ja demoralisoivasti, ja tämä demoralisatio saa sijaa myös Bundissa. Tarkoitamme juutalaisten ja puolalaisten työläisten välisiä yhä uusiintuvia yhteenottoja työttömyyden pohjalla. Tämän johdosta Bundin IX konferenssissa kuultiin tällaisia puheita:

„... Me pidämme puolalaisia työläisiä, jotka meitä ahdistelevat, pogromien toimeenpanijoina, keltaisina, emmekä kannata heidän lakkojaan, vaan rikomme ne. Toiseksi, ahdisteluun me vastaamme ahdistelulla: vastaukseksi siihen, että juutalaisia työläisiä ei päästetä tehtaisiin, me emme päästä puolalaisia työläisiä käsityöverstaisiin... Ellemme me ota omiin käsiimme tätä asiaa, niin työläiset menevät toisten perässä“* (alleviivaus meidän J. St.).

Näin puhutaan solidaarisuudesta Bundin konferenssissa.

„Rajanvetämisessä“ ja „eristäytymisessä“ ei voida enää pitemmälle päästä. Bund on saavuttanut päämääränsä: se menee rajan vetämisessä eri kansallisuuksien työläisten välille aina tappeluun ja lakonrikkuruuteen asti. Muuta ei voida tehdä: „ellemme me ota omiin käsiimme tätä asiaa, niin työläiset menevät toisten perässä“...

* Kts. „Selostus Bundin IX konferenssista“, s. 19.

Työväenliikkeen hajoittaminen, demoralisatio sosialidemokratian riveissä — siihen vie Bundin federalismi.

Näin ollen kansallisen kulttuuriautonomian aate ja sen luoma ilmapiiri on osoittautunut Venäjällä vielä turmiollisemmaksi kuin Itävallassa.

VI

KAUKAASIALAISET, LIKVIDAATTORIEN KONFERENSSI

Edellä olemme puhuneet Kaukaasian sosialidemokraattien erään osan horjahteluista, sen osan, joka ei kyennyt vastustamaan natsionalistista „kulkutautia“. Nämä horjahtelut ilmenivät siinä, että mainitut sosialidemokraatit seurasivat — niin kummallista kuin se onkin — Bundin jälkiä julistaen kansallista kulttuuriautonomiamia.

Alueellinen autonomia koko Kaukaasialle ja kansallinen kulttuuriautonomia Kaukaasiaan kuuluville kansakunnille — näin määrittelevät vaatimuksensa nuo sosialidemokraatit, jotka ohimennen sanoen ovat samalla kannalla kuin venäläiset likvidaattorit.

Kuulkaamme, mitä sanoo heidän tunnustettu johtajansa, kuulu N.

„Kaikeille on tunnettu asia, että Kaukaasia eroaa suuresti maan keskiosan lääneistä niin väestönsä rotukokoonpanon puolesta kuin myöskin alueensa ja maatalouskulttuurinsa puolesta. Tällaisen alueen hyväksikäyttö ja aineellinen kehittäminen edellyttää paikallisia työntekijöitä, paikallisten erikoisuuksien tuntijoita, jotka ovat tottuneet paikalliseen ilmastoon ja kulttuuriin. On välttämätöntä, että kaikki lait, joilla pyritään edistämään paikallisen alueen hyväksikäyttöä, julkaistaan paikankäällä ja toteute-

taan paikallisilla voimilla. Siis Kaukaasian itsehallinnan keskuselimen toimivaltaan kuuluu lakien julkaiseminen paikallisista kysymyksistä... Niinmuodoin Kaukaasian keskuksen tehtävä on sellaisten lakien julkaiseminen, joilla pyritään edistämään paikallisen alueen taloudellista hyväksikäyttöä. alueen aineellista kukoistusta**.

Siis Kaukaasian alueautonomia.

Jos jätetään sivuun N:n perustelu, joka on hieman sekava ja puiseva, on myönnettävä, että johtopäätös hänellä on oikea. Kaukaasian alueautonomia, joka toimii yleisvaltakunnallisen perustuslain puitteissa, mitä N:kään ei kiellä, on todellakin välttämätön tämän alueen kokoonpanon ja elinehtojen erikoisuuksien vuoksi. Tämän on tunnustanut myös Venäjän sosialidemokratia, joka II edustajakokouksessaan vaati „alueellista itsehallintoa niille reunamaille, jotka elinehtojensa ja väestön kokoonpanon puolesta eroavat varsinais-venäläisistä alueista“.

Esittäessään tämän pykälän II edustajakokouksen harkittavaksi, Martov perusteli sitä sillä, että „Venäjän tavattoman laaja alue ja keskitetyn hallintomme kokemus antavat meille aiheen pitää välttämättömänä ja tarkoituksenmukaisena alueellista itsehallintoa sellaisia suuria alueita varten kuin Suomi, Puola, Liettua ja Kaukaasia“.

Mutta tästä seuraa, että alueellisella itsehallinnolla on ymmärrettävä alueautonomiaa.

Mutta N. menee pitemmälle. Hänen mielipiteensä mukaan Kaukaasian alueautonomia „käsittää vain yhden puolen kysymyksestä“.

* Kts. gruusialainen lehti „Tshveni Tshovreba“ („Elämämme“) 142, 1912, № 12.

„Tähän saakka olemme puhuneet vain paikallisen elämän aineellisesta kehittämisestä. Mutta alueen taloudellista kehitystä edistää paitsi taloudellinen toiminta myöskin henkinen, kulttuuri-toiminta“... „Sivistykseltään voimakas kansakunta on voimakas myös taloudellisella alalla“... „Mutta kansakunnan kulttuurikehitys on mahdollinen vain kansallisella kielellä“... „Sen vuoksi kaikki äidinkieleen liittyvät kysymykset ovat kansallisia kulttuurikysymyksiä. Tällaisia ovat valistus-, oikeudenkäyttö-, kirkko-, kirjallisuus-, taide-, tiede-, teatteri- y.m. kysymykset. Kun alueen aineellinen kehitys liittyy kansakuntaa yhteen, niin kansallinen kulttuuritoiminta eroittaa niitä toisistaan asettaen kunkin niistä eri urille. Ensinmainitunlainen toiminta on sidottu määrättyyn alueeseen“... „Niin ei ole kansallisen kulttuuritoiminnan laita. Se ei ole sidottu määrättyyn alueeseen, vaan määrätyn kansakunnan olemassaoloon. Gruusian kielen kohtalot kiinnostavat gruusialaista, asuipa hän missä tahansa. Olisi suurta typeryyttä sanoa, että gruusialainen kulttuuri koskee ainoastaan Gruusiassa asuvia gruusialaisia. Ottakaamme esimerkiksi Armenian kirkko. Sen asiain hoitamiseen osallistuvat eri alueilla ja eri valtioissa asuvat armenialaiset. Tässä ei alue näyttele mitään osaa. Tai toinen esimerkki: Gruusian museon perustaminen kiinnostaa niin Tiflisiin kuin Bakun, Kutaisin, Pietarin j.n.e. gruusialaisia. Siis kaikkien kansallisten kulttuuriasiain hoito ja ohjaus on jätettävä itselleen asiaa harrastaville kansakunnille. Me julistamme Kaukaasian kansallisuuksien kansallista kulttuuriautonomiaa“*.

Lyhyemmin sanoen: koska kulttuuri ei ole alue eikä alue ole kulttuuri, niin kansallinen kulttuuriautonomia on välttämätön. Siinä kaikki, mitä N. voi sanoa viime-mainitun puolesta.

Emme koskettele tässä enää kansallista kulttuuriautonomiaa yleensä: edellä puhuimme jo sen kielteisestä luonteesta. Tahtoisimme vain panna merkille,

* Kts. gruusialainen lehti „Tshveni Tshovreba“, 1912, № 12.

että yleensäkin kelpaamaton kansallinen kulttuuri-autonomia on sitäkin mielettömämpää ja tyhjänpäiväisempää Kaukaasian olojen kannalta katsoen.

Ja nimenomaan seuraavista syistä.

Kansallinen kulttuuriautonomia edellyttää enemmän tai vähemmän kehittyneitä kansallisuuksia, joilla on kehittynyt kulttuuri ja kirjallisuus. Ilman näitä ehtoja tuo autonomia menettää kaiken merkityksensä, muuttuu järjettömyydeksi. Mutta Kaukaasiassa on koko joukko kansallisuuksia, joilla on alkeellinen kulttuuri, erikoinen kieli, mutta ei ole omaa kirjallisuutta, kansallisuuksia, jotka sen lisäksi ovat siirtymisasteella, osaksi assimiloituvat, osaksi kehittyvät edelleen. Kuinka on niihin sovellettava kansallista kulttuuriautonomiata? Kuinka on meneteltävä tällaisiin kansallisiin nähden? Miten niitä on „järjestettävä“ eri kansallisiksi kulttuuriliitoiksi, jota kansallinen kulttuuriautonomia epäilemättä edellyttää?

Miten on meneteltävä mingreelien, abhaazien, adzhaarien, svanien, lezgiläisten y.m. suhteen, jotka puhuvat eri kieltä, mutta joilla ei ole omaa kirjallisuutta? Mihin kansakuntiin ne on luettava? Onko mahdollista „järjestää“ ne kansallisuusliitoiksi? Min-kälaisten „kulttuuriasiain“ ympärille ne on „järjestettävä“?

Miten on meneteltävä osetiineihin nähden, joista taka-kaukaasialaiset osetiinit assimiloituvat (mutta eivät ole vielä läheskään assimiloituneet) gruusialaisiin, mutta etu-kaukaasialaiset osaksi assimiloituvat venäläisiin, osaksi kehittyvät edelleen luoden oman kirjallisuutensa? Kuinka ne on „järjestettävä“ yhte-näiseksi kansallisuusliitoksi?

Mihin kansallisuusliittoon on luettava adzhaarit, jotka puhuvat gruusian kieltä, mutta joilla on turkkilainen kulttuuri ja jotka tunnustavat islamin uskoa? Eiköhän heidät ole „järjestettävä“ eroon gruusialaisista uskonto-asiain pohjalla ja yhteen gruusialaisten kanssa muiden kulttuuri-asiain pohjalla? Entä kobuletsit? Entä inguushit? Entä ingiloitsit?

Mikä autonomia se on, joka sulkee pois luettelosta kokonaisen joukon kansallisuuksia?

Ei, se ei ole kansallisuuskysymyksen ratkaisu, vaan joutavan mielikuvituksen hedelmä.

Mutta otaksukaamme mahdoton mahdolliseksi ja olettakaamme, että meidän N:imme kansallinen kulttuuriautonomia toteutuisi. Mihin se vie, minkälaisiin tuloksiin? Ottakaamme esimerkiksi Taka-Kaukaasian tataarit, joista aivan mitätön osa on lukutaitoisia, kouluineen, joiden johdossa ovat kaikkivoivat mullat, kulttuureineen, joka on uskonnollisen hengen läpitu-kema... Ei ole vaikea ymmärtää, että heidän „järjestämisenä“ kansalliseksi kulttuuriliitoksi merkitsee mullain asettamista heidän johtoonsa, se merkitsee heidän jättämistään taantumuksellisten mullain raadeltaviksi, se merkitsee uuden linnakkeen rakentamista tataarilaisjoukkojen henkistä orjuuttamista varten näiden pahimmille vihollisille.

Mutta mistä lähtien sosialidemokraatit ovat ryhtyneet valamaan vettä taantumuksellisten myllyyn?

Taka-Kaukaasian tataarien eroittaminen kansalliseksi kulttuuriliitoksi, joka saattaa joukot pahimpain taantumuksellisten orjuuteen, — eivätkö Kaukaasian likvidaattorit kyenneet „julistamaan“ mitään sen parempaa?..

Ei, tuo ei ole kansallisuuskysymyksen ratkaisu.

Kansallisuuskysymys Kaukaasiassa voidaan ratkaista vain saamalla kehityksessään myöhästyneet kansakunnat ja kansallisuudet yhteiseen korkeamman kulttuurin uomaan. Vain tällainen ratkaisu voi olla edistyksellinen ja sosialidemokratialle kelpaava. Kaukaasian alueautonomia onkin sen takia kelpaava, että se vetää myöhästyneet kansakunnat yhteiseen kulttuurikehitykseen, auttaa niitä pääsemään ulos pikkukansallisen sulkeutuneisuuden kuoresta, sysää niitä eteenpäin ja helpottaa niiden pääsemistä osalliseksi korkeamman kulttuurin hyvyyksistä. Sitä vastoin kansallinen kulttuuriautonomia vaikuttaa suorastaan päinvastaiseen suuntaan, sillä se sulkee kansakunnat vanhoihin kuoriin, sitoo ne kulttuurin alemmalle kehitysasteelle ja estää niitä kohoamasta kulttuurin korkeammalle asteelle.

Siten kansallinen autonomia tekee tehottomiksi alueautonomian myönteiset puolet, muuttaa viimemainitun nollan arvoiseksi.

Juuri tämän takia ei kelpaa sekään autonomian sekatyyppejä, kansallisen kulttuuriautonomian ja alueautonomian yhdistelmä, jota N. ehdottaa. Tämä luonnonvastainen yhdistelmä ei asiaa paranna, vaan huonontaa, sillä sen lisäksi, että se pidättää myöhästyneiden kansakuntien kehitystä, se vielä muuttaa alueautonomian niiden kansakuntien yhteentörmäysten areenaksi, jotka ovat järjestäytyneet kansallisuusliitoiksi.

Näinmuodoin yleensä kelpaamaton kansallinen kulttuuriautonomia muuttuisi Kaukaasiassa mielettömäksi taantumukseksi hankkeeksi.

Tällainen on N:n ja hänen kaukaasialaisten hengenheimolaistensa kansallinen kulttuuriautonomia.

Ottavatko kaukaasialaiset likvidaattorit „askeleen eteenpäin“ ja seuraavatko he Bundin jälkiä myös organisatiokysymyksessä — sen näyttää tulevaisuus. Tähän asti sosialidemokratian historiassa on federalismi organisatiossa aina edeltänyt kansallista autonomiaa ohjelmassa. Itävallan sosialidemokraatit ottivat jo vuodesta 1897 alkaen käytäntöön järjestöfederalismin ja vasta kahden vuoden kuluttua (1899) hyväksyivät kansallisen autonomian. Bundilaiset puhuivat ensi kerran selvästi kansallisesta autonomiasta vuonna 1901; sen sijaan järjestöfederalismia he käyttivät jo vuodesta 1897 alkaen.

Kaukaasian likvidaattorit aloittivat asian loppupäästä — kansallisesta autonomiasta. Jos he edelleenkin seuraavat Bundin jälkiä, niin heidän pitää ensin hajoittaa koko nykyinen järjestörakennus, joka pystytettiin jo 90-luvun lopulla internationalismin perusteille.

Mutta yhtä helppoa kuin oli työläisille vielä toistaiseksi käsittämättömän kansallisen autonomian hyväksyminen, yhtä vaikeaa on oleva Kaukaasian kaikkien kansallisuuksien vaaliman ja hoitaman, vuosien varrella pystytetyn rakennuksen hajoittaminen. Ei tarvitse muuta kuin ryhtyä tähän Herostratos-hankkeeseen, niin työläiset näkevät ja ymmärtävät kansallisen kulttuuriautonomian natsionalistisen olemuksen.

Kun kaukaasialaiset ratkaisevat kansallisuuskysymystä tavanomaisin keinoin, suullisen keskustelun ja

kirjallisen väittelyn tietä, niin likvidaattorien yleisvenäläinen konferenssi keksi aivan epätavallisen menetelmän. Helpon ja yksinkertaisen menetelmän. Kuulkaa:

„Kuultuaan Kaukaasian edustajiston tiedoituksen... kansallisen kulttuuriautonomian vaatimuksen asettamisen välttämättömyydestä ja lausumatta kantaansa tämän vaatimuksen sisällöstä konferenssi toteaa, että ohjelman sen pykälän tällainen tulkinta, jossa tunnustetaan jokaiselle kansallisuudelle itsemääräämisoikeus, ei käy ristiin viimemainitun täsmällisen ajatuksen kanssa“.

Siis ennen kaikkea — „lausumatta kantaansa tämän“ kysymyksen „sisällöstä“ ja sitten — „todeta“. Omituinen menetelmä...

Mitä tuo omituinen konferenssi sitten „toteaa“?

Sen, että kansallisen kulttuuriautonomian „vaatimus“ „ei käy ristiin“ ohjelman „täsmällisen ajatuksen kanssa“, jossa tunnustetaan kansakuntain itsemääräämisoikeus.

Eritelkäämme tuo väite.

Itsemääräämistä koskevassa pykälässä puhutaan kansakuntain oikeuksista. Tämän pykälän mukaan kansakunnilla on oikeus paitsi autonomiaan, myöskin eroamiseen. Puhe on valtiollisesta itsemääräämisestä. Ketä likvidaattorit tahtoivat pettää yrittäessään kierosti uudelleen tulkita tätä jo kauan sitten koko kansainvälisessä sosialidemokratiassa määriteltyä kansakuntain valtiollisen itsemääräämisen oikeutta?

Tai kenties likvidaattorit alkavat kiemurrella ja puolustaa itseään sofismilla: kansallinen kulttuuriautonomia muka „ei käy ristiin“ kansakuntain oikeuksien kanssa? Siis jos jonkin valtion kaikki kansakunnat suostuvat järjestämään asiansa kansallisen

kulttuuriautonomian perustalla, niin niillä, tuolla kansakuntain summalla, on siihen täysi oikeus, eikä kukaan voi niille tyrkyttää väkivalloin muuta valtiollisen elämän muotoa. Tämä on sekä uutta että älykäästä. Eiköhän lisättäisi, että yleensä sanoen kansakunnilla on oikeus kumota perustuslakinsa, vaihtaa se mielivallan järjestelmään, palata takaisin vanhaan järjestelmään, sillä kansakunnilla ja ainoastaan itsellään kansakunnilla on oikeus määrätä omasta kohtalostaan. Toistamme: tässä mielessä ei kansallinen kulttuuriautonomia eikä mikään muukaan kansallinen taantumuksellisuus „käy ristiin“ **kansakuntain oikeuksien kanssa.**

Tätäkö arvoisa konferenssi tahtoi sanoa?

Ei, ei sitä. Se sanoo suoraan, että kansallinen kulttuuriautonomia „ei käy ristiin“ ei kansakuntain oikeuksien, vaan **ohjelman „täsmällisen ajatuksen kanssa“.** Tässä on puhe ohjelmasta eikä kansakuntain oikeuksista.

Se on ymmärrettävääkin. Jos likvidaattorien konferenssin puoleen olisi kääntynyt joku kansakunta, niin konferenssi olisi voinut suoraan todeta, että kansakunnalla on oikeus kansalliseen kulttuuriautonomiaan. Mutta konferenssin puoleen ei kääntynyt kansakunta, vaan Kaukaasian sosialidemokraattien, tosin huonojen sosialidemokraattien, mutta kuitenkin sosialidemokraattien „edustajisto“. Eivätkä he esittäneet kysymystä kansakuntien oikeuksista, vaan siitä, onko kansallinen kulttuuriautonomia ristiriidassa **sosialidemokratian periaatteiden kanssa, käykö se „ristiin“ sosialidemokratian ohjelman „täsmällisen ajatuksen kanssa“?**

Siis kansakuntien oikeudet ja sosialidemokratian ohjelman „täsmällinen ajatus“ eivät ole yksi ja sama asia.

Ilmeisesti on sellaisiakin vaatimuksia, jotka, vaikka eivät käy ristiin kansakuntien oikeuksien kanssa, voivat käydä ristiin ohjelman „täsmällisen ajatuksen“ kanssa.

Esimerkki. Sosialidemokraattien ohjelmassa on pykälä uskonnonvapaudesta. Tämän pykälän mukaan jokaisella ihmisryhmällä on oikeus tunnustaa mitä uskontoa tahansa: katolisuutta, kreikkalaiskatolisuutta j.n.e. Sosialidemokratia taistelee kaikkia uskonnollisia vainotoimenpiteitä vastaan, kreikkalaiskatolisten, katolisten ja protestanttien ahdistelua vastaan. Merkitseekö tämä sitä, että katolisuus ja protestanttisuus j.n.e. „eivät käy ristiin“ ohjelman „täsmällisen ajatuksen kanssa“? Ei, ei merkitse. Sosialidemokratia tulee aina vastustamaan katolisuuden ja protestanttisuuden vainoamista, se tulee aina puolustamaan kansakuntien oikeutta tunnustaa mitä uskontoa tahansa, mutta samalla se, lähtien oikein ymmärretyistä proletariaatin eduista, tulee harjoittamaan agitatiota sekä katolisuutta, protestanttisuutta että kreikkalaiskatolisuutta vastaan viedäkseen sosialistisen maailmankatsomuksen voittoon.

Ja se on tekevä näin siksi, että protestanttisuus, katolisuus, kreikkalaiskatolisuus j.n.e. epäilemättä „käyvät ristiin“ ohjelman „täsmällisen ajatuksen kanssa“, s.o. oikein ymmärrettyjen proletariaatin etujen kanssa.

Samaa on sanottava itsemääräämisestä. Kansakunnilla on oikeus järjestää asiansa oman tahtonsa

mukaan, niillä on oikeus säilyttää mikä kansallinen laitoksensa tahansa, sekä vahingollinen että hyödyllinen, kukaan ei saa (kenelläkään ei ole oikeutta!) väkivaltaisesti puuttua kansakuntien elämää. Mutta tämä ei vielä merkitse sitä, etteikö sosialidemokratia tule taistelemaan ja harjoittamaan agitatiota kansakuntien vahingollisia laitoksia vastaan, kansakuntien epätarkoituksenmukaisia vaatimuksia vastaan. Päinvastoin, sosialidemokratia on velvollinen harjoittamaan tällaista agitatiota ja vaikuttamaan kansakuntien tahtoon niin, että kansakunnat järjestäisivät olonsa proletariaatin etuja parhaiten vastaavalla tavalla. Juuri tämän takia sosialidemokratia, taistellessaan kansakuntien itsemääräämisoikeuden puolesta, harjoittaa samaan aikaan agitatiota, sanokaamme, sekä tataarien eroamista vastaan että Kaukaasian kansakuntain kansallista kulttuuriautonomiamia vastaan, sillä vaikka kumpikaan ei käy ristiin näiden kansakuntien oikeuksien kanssa, ne kuitenkin käyvät ristiin ohjelman „täsmällisen ajatuksen kanssa“, s.o. Kaukaasian proletariaatin etujen kanssa.

Ilmeisesti „kansakuntien oikeudet“ ja ohjelman „täsmällinen ajatus“ ovat kaksi aivan eri asiaa. Kun ohjelman „täsmällinen ajatus“ ilmaisee proletariaatin etuja, jotka on tieteellisesti määritelty sen ohjelmassa, niin kansakuntain oikeudet saattavat ilmaista minkä luokan etuja tahansa — porvariston, ylimystön, papiston j.n.e., näiden luokkien voimasta ja vaikutuksesta riippuen. Täällä — marxilaisen velvollisuudet, tuolla — erilaisista luokista muodostuneiden kansakuntien oikeudet. Kansakuntien oikeudet ja sosialidemokratian periaatteet saattavat „käydä ristiin“ toistensa kanssa

tai olla käymättä, samoin kuin sanokaamme Kheopsin pyramidi likvidaattorien kuulun konferenssin kanssa. Ne eivät yksinkertaisesti ole verrattavissa toisiinsa.

Mutta tästä seuraa, että arvoisa konferenssi on mitä anteeksiantamattomimmalla tavalla sotkenut toisiinsa kaksi tyyten erilaista asiaa. Tuloksena ei ollut kansallisuuskysymyksen ratkaisu, vaan tolkuttomuus, jonka mukaan kansakuntain oikeudet ja sosialidemokratian periaatteet „eivät käy ristiin“ toistensa kanssa — siis jokainen kansakuntain vaatimus voidaan sovittaa yhteen proletariaatin etujen kanssa, siis itsemääräämiseen pyrkivien kansakuntien mikään vaatimus „ei käy ristiin“ ohjelman „täsmällisen ajatuksen kanssa“!

Siinä ei ole siekailtu logiikan kanssa...

Tämän tolkuttomuuden pohjalla onkin syntynyt se nyt niin kuuluisaksi tullut likvidaattorien konferenssin päätös, jonka mukaan kansallisen kulttuuri-autonomian vaatimus „ei käy ristiin“ ohjelman „täsmällisen ajatuksen kanssa“.

Mutta likvidaattorien konferenssi rikkoo muutakin kuin logiikan lait.

Hyväksyessään kansallisen kulttuuriautonomian se rikkoo myöskin velvollisuutensa Venäjän sosialidemokratiaa kohtaan. Se rikkoo mitä räikeimmällä tavalla ohjelman „täsmällisen ajatuksen“, sillä tunnettua on, että II puoluekokous, joka ohjelman hyväksyi, hylkäsi jyrkästi kansallisen kulttuuriautonomian. Näin puhuttiin tästä asiasta tuossa edustajakokouksessa:

„Goldblatt (bundilainen): ...Minä pidän välttämättömänä erikoisten laitosten luomista, jotka takaisivat kansallisuuksien kulttuurikehityksen vapauden, ja sentähden ehdotan lisättäväksi

pykälään 8 — „ja laitosten luomiseen, jotka takaavat niille kulttuurikehityksen täydellisen vapauden“ (kuten tunnettua tämä on kansallisen kulttuuriautonomian bundilainen sanamuoto. J. St.).

Martynov huomauttaa, että yleisten laitosten pitää olla niin rakennettuja, että ne turvaavat myöskin osaedut. On mahdoton luoda mitään erikoista laitosta, joka turvaisi kansallisuuden kulttuurikehityksen vapauden.

Jegorov: Kansallisuutta koskevassa kysymyksessä me voimme hyväksyä ainoastaan kielteisiä ehdotuksia, s.o. me vastustamme kansallisuuden kaikkia ahdisteluja. Mutta meillä sosialidemokraatteina ei ole mitään tekemistä sen kanssa, kehittykö joku kansallisuus sellaisenaan. Se on luonnonvoimaisen prosessin asia.

Koltsov: Bundin edustajat loukkaantuvat aina, kun tulee puheeksi heidän natsionalisminsa. Kuitenkin se korjausehdotus, minkä Bundin edustaja esitti, on luonteeltaan puhtaasti natsionalistinen. Meiltä vaaditaan pelkkiä hyökkäysoitoja jopa niidenkin kansallisuuksien tukemiseksi, jotka vähitellen kuolevat sukupuuttoon.“

...Tuloksena oli, että „Goldblattin korjausehdotus hylättiin äänten enemmistöllä kolmea vastaan“.

Siis selvää on, että likvidaattorien konferenssi „kävi ristiin“ ohjelman „täsmällisen ajatuksen kanssa“. Se rikkoi ohjelmaa.

Nyt likvidaattorit yrittävät puolustautua vetoamalla Tukholman puoluekokoukseen, joka muka antoi hyväksymisensä kansalliselle kulttuuriautonomialle. Niinpä Vl. Kossovski kirjoittaa:

„Kuten tunnettua, Tukholman puoluekokouksessa hyväksytyn sopimuksen mukaan Bundille suotiin oikeus säilyttää kansallisuusohjelmansa (kunnes kansallisuuskysymys ratkaistaan yleisessä puoluekokouksessa). Tämä puoluekokous myönsi, että kansallinen kulttuuriautonomia ei ainakaan ole ristiriidassa yleisen puolueohjelman kanssa“*.

* Kts. „Nasha Zarja“, 1912, № 9-10, s. 120.

Mutta likvidaattorien yritykset olivat turhia. Puoluekokous Tukholmassa ei aikonutkaan antaa hyväksymistään Bundin ohjelmalle — se vain suostui toistaiseksi jättämään kysymyksen avoimeksi. Urhealla Kossovskilla ei riittänyt miehuutta sanoa koko totuutta. Mutta tosiasiat puhuvat itse puolestaan. Ne ovat tällaisia:

„Galín esittää korjausehdotuksen: „Kysymys kansallisuusohjelmasta jätetään avoimeksi, koska puoluekokous ei ole sitä käsitellyt“. (Puolesta 50 ääntä, vastaan 32.)

Ääni. Mitä merkitsee — avoimeksi?

Puheenjohtaja. Kun sanomme, että kansallisuuskysymys jätetään avoimeksi, niin se merkitsee, että Bund voi seuraavaan puoluekokoukseen asti pitää päätöksensä tässä kysymyksessä** (alleviivaus meidän. J. St.).

Kuten näette, puoluekokous ei edes „käsitellyt“ kysymystä Bundin kansallisuusohjelmasta — se yksinkertaisesti jätti sen „avoimeksi“ antaen Bundille mahdollisuuden itse ratkaista ohjelmansa kohtalon seuraavaan yleiseen puoluekokoukseen asti. Toisin sanoen: puoluekokous Tukholmassa vältti tätä kysymystä antamatta kansallisesta kulttuuriautonomiasta arviota puoleen tai toiseen.

Sitä vastoin likvidaattorien konferenssi antaa mitä määritellyimmän arvion asiasta, tunnustaa kansallisen kulttuuriautonomian kelpaavaksi ja antaa sille vahvistuksensa puolueen ohjelman nimessä.

Ero on silmiinpistävä.

Näin ollen likvidaattorien konferenssi, kaikista kieroiluista huolimatta, ei vienyt kansallisuuskysymystä askeltakaan eteenpäin.

* Kts. „Nashe Slovo“, № 8, 1906, s. 53.

Liehittely Bundin ja kaukaasialaisten kansallisten likvidaattorien edessä — siinä kaikki, mihin se osoitti kykenevänsä.

VII

KANSALLISUUSKYSYMYS VENÄJ ÄLLÄ

Tehtäväksemme jää vielä kansallisuuskysymyksen myönteisen ratkaisun hahmoittelu.

Me lähdemme siitä, että kysymys voidaan ratkaista ainoastaan eroittamattomassa yhteydessä Venäjällä vallitsevan tilanteen kanssa.

Venäjä elää ylimenoaikaa, jolloin „normaali“, „perustuslaillinen“ elämä ei vielä ole vakiintunut ja jolloin poliittista kriisiä ei ole vielä ratkaistu. Myrskyjen ja „selkkausten“ päivät ovat edessä. Tästä johtuu liike, nykyinen ja tuleva, liike, joka asettaa päämääräkseen täydellisen demokratsioimisen.

Juuri tämän liikkeen yhteydessä on kansallisuuskysymystä tarkasteltava.

Siis maan täydellinen demokratsioiminen on kansallisuuskysymyksen ratkaisun perusta ja ehto.

Kysymystä ratkaistaessa on huomioitava ei vain sisäinen, vaan myöskin ulkoinen tilanne. Venäjä on Euroopan ja Aasian välillä, Itävallan ja Kiinan välillä. Demokratsiinin kasvu Aasiassa on kiertämätön. Imperialismin kasvu Euroopassa ei ole sattuma. Euroopassa käy olo pääomalle ahtaaksi, ja se pyrkii kiihkeästi vieraisiin maihin etsien uusia markkinoita, halpaa työväkeä ja uusia sijoituskohteita. Mutta tämä johtaa ulkoisiin selkkauksiin ja sotaan. Kukaan ei voi sanoa, että Balkanin sota¹⁴³ on selkkauksien loppu eikä niiden alkua. Täysin mahdollinen on sellainen sisäis-

ten ja ulkoisten suhdanteiden yhteenpunoituma, jolloin jokin Venäjän kansallisuuksista katsoo tarpeelliseksi asettaa ja ratkaista kysymyksen riippumattomuudestaan. Eikä tietenkään marxilaisten asia ole asettaa esteitä tällaisissa tapauksissa.

Mutta tästä seuraa, että Venäjän marxilaiset eivät voi tulla toimeen ilman kansakuntain itsemääräämisoikeutta.

Siis itsemääräämisoikeus on välttämätön kohta kansallisuuskysymyksen ratkaisussa.

Edelleen. Miten pitää menetellä kansakuntien suhteen, jotka syystä tai toisesta pitävät parempana jäädä kokonaisuuden puitteisiin?

Olemme nähneet, että kansallinen kulttuuriautonomia on kelpaamaton. Ensinnäkin, se on keinotekoinen eikä vastaa elämän vaatimuksia, sillä se edellyttää, että kootaan keinotekoisesti yhdeksi kansakunnaksi ihmiset, joita elämä, todellinen elämä, eroittaa toisistaan ja heittelee valtion eri osiin. Toiseksi, se työntää natsionalismiin, sillä se vie ihmisten kansallisiin kuurioihin „karsinoimisen“ kannalle, kansakuntain „järjestämisen“ kannalle, „kansallisten erikoisuuksien“ „säilyttämisen“ ja vaalimisen kannalle, — tehtävä, joka ei ollenkaan sovi sosialidemokratialle. Ei ole sattuma, että Määrin separatistit valtiopäivillä, erottuaan saksalaisista sosialidemokraattisista edustajista, yhtyivät määriläisten porvarillisten edustajain kanssa yhdeksi, niinsanoaksemme, määriläiseksi „kooloksi“. Ei ole sattuma sekään, että Bundin separatistit vajosivat natsionalismiin ylistäen „sabattia“ ja „juutalaisten kieltä“. Duumassa ei vielä ole Bundin edustajia, mutta Bundin vaikutuspiirissä on kleri-

kaalis-taantumuksellinen juutalainen seurakunta, jonka „johtavissa laitoksissa“ Bund toistaiseksi järjesteelele juutalaisten työläisten ja porvarien „yhtymistä“*. Sellaista on kansallisen kulttuuriautonomian logiikka.

Siis kansallinen autonomia ei ratkaise kysymystä.

Missä sitten on ulospääsy?

Ainoa oikea ratkaisu on alueautonomia, sellaisten selvästi määrättyjen alueiden kuin Puolan, Liettuan, Ukrainan, Kaukaasian j.n.e. autonomia.

Alueautonomian paremmuus on ennen kaikkea siinä, että sen vallitessa ollaan tekemisissä ei alueetoman kuvitelman kanssa, vaan määrätyn väestön kanssa, joka asuu määrättyllä alueella. Ja edelleen, se ei karsinoi ihmisiä kansakunnittain, se ei lujita kansallisia raja-aitoja, vaan päinvastoin murtaa nämä raja-aidat ja yhdistää väestön raivatakseen tietä toisenlaista rajankäyntiä — luokkien välistä rajankäyntiä varten. Ja lopuksi, se antaa mahdollisuuden käyttää alueen luonnonrikkauksia parhaalla tavalla ja kehittää tuotantovoimia yleisen keskuksen päätöksiä odotta-matta, — nämä ovat tehtäviä, jotka eivät ole ominaisia kansalliselle kulttuuriautonomialle.

Siis alueautonomia on välttämätön kohta kansallisuuskysymyksen ratkaisussa.

Epäilemättä ei yksikään alue muodosta kauttaaltaan ehjää kansallista yhdenmukaisuutta, sillä jokaiseen niistä on sekoittunut kansallisia vähemmistöjä: Sellaisia vähemmistöjä ovat juutalaiset Puolassa, latvialaiset Liettuassa, venäläiset Kaukaasiassa,

* „Selostus Bundin VIII konferenssista“, seurakuntaa koskevan päätöslauselman loppuosa.

puolalaiset Ukrainassa j.n.e. Sen vuoksi on pelättävissä, että kansalliset enemmistöt tulevat sortamaan vähemmistöjä. Mutta tällaiseen pelkoon on aihetta vain siinä tapauksessa, jos maassa säilyy vanha järjestelmä. Antakaa maalle täydellinen demokratismi, niin pelko menettää kaiken pohjan.

Kehoitetaan yhdistämään hajallaan olevat vähemmistöt yhtenäiseksi kansallisuusliitoksi. Mutta vähemmistöt eivät tarvitse keinoitekoista liittoa, ne tarvitsevat realisia oikeuksia asuinpaikoillaan. Mitä voi tuollainen liitto antaa heille ilman täyttä demokratisoimista? Tahi: onko kansallisuusliitto lainkaan välttämätön täydellisen demokratian vallitessa?

Mikä erikoisesti kuohuttaa kansallista vähemmistöä?

Vähemmistö on tyytymätön siksi, että puuttuu äidinkielen oikeus, eikä siksi, että puuttuu kansallisuusliitto. Antakaa sen käyttää äidinkieltään, niin tyytymättömyys menee itsestään ohitse.

Vähemmistö on tyytymätön siksi, että siltä puuttuu äidinkielen koulu, eikä siksi, että puuttuu keinoitekoinen liitto. Antakaa sille tuollainen koulu, niin tyytymättömyys menettää kaiken maaperän.

Vähemmistö on tyytymätön siksi, että puuttuu omantunnon vapaus (uskontunnustuksen vapaus), muuttovapaus j.n.e., eikä siksi, että puuttuu kansallisuusliitto. Antakaa sille nuo vapaudet, niin se lakkaa olemasta tyytymätön.

Siis kansallinen tasa-arvoisuus sen kaikissa muodoissa (kieli, koulu y.m.) on välttämätön kohta kansallisuuskyömyksen ratkaisussa. Tarvitaan siis yleisvaltakunnallinen laki, joka on säädetty maan täydell-

lisen demokratisoimisen pohjalla ja joka kieltää poikkeuksetta kaikki kansallisten etuoikeuksien muodot sekä kaikenlaiset vähemmistökansallisuuksien ahdistellut tai niiden oikeuksien rajoitukset.

Tämä ja ainoastaan tämä voi olla vähemmistön oikeuksien todellisena eikä paperilla olevana takeena.

Voidaan kiistellä tai olla kiistelemättä järjestöfederalismin ja kansallisen kulttuuriautonomian välisestä loogillisesta yhteydestä. Mutta ei voida kieltää sitä, että viimeainittu luo suotuisan ilmapiirin rajattomalle federalismille, joka muuttuu täydelliseksi irtaantumiseksi, separatismiksi. Kun tshekkiläiset Itävallassa ja bundilaiset Venäjällä, alettuaan autonomiasta ja siirryttyään sitten federatioon, päätyivät separatismiin, niin siinä epäilemättä oli suuri merkitys sillä natsionalistisella ilmapiirillä, jota kansallinen kulttuuriautonomia luonnostaan levittää. Ei ole satuma, että kansallinen autonomia ja järjestöfederatio käyvät käsi kädessä. Se on ymmärrettävää. Kumpikin niistä vaatii rajankäyntiä kansallisuuksittain. Kumpikin niistä edellyttää järjestäytymistä kansallisuuksittain. Yhtäläisyys on ilmeinen. Ero on vain siinä, että edellisessä tapauksessa eroitetaan rajaidoilla väestö yleensä, jälkimmäisessä — sosialidemokraattinen työväki.

Me tiedämme, mihin työväen aitaaminen kansallisuuksittain johtaa. Yhtenäisen työväenpuolueen hajoaminen, ammattiliittojen pirstoutuminen kansallisuuksittain, kansallisten kahnauksen kärjistyminen, kansallinen lakonrikkuruus, täydellinen demoralisointuminen sosialidemokratian riveissä — sellaiset ovat järjestöfederalismin tulokset. Itävallan sosialidemo-

kratian historia ja Bundin toiminta Venäjällä ovat tästä kaunopuheisina todistuksina.

Ainoa keino tätä vastaan on järjestäytyminen internationalismin perustalla.

Venäjän kaikkien kansallisuuksien työläisten yhdistäminen eri paikkakunnilla yhtenäiseksi ja ehjiksi kollektiiveiksi, tällaisten kollektiivien liittäminen yhtenäiseksi puolueeksi — sellainen on tehtävä.

On itsestään selvää, että puolueen tällainen rakenne ei sulje pois, vaan edellyttää alueiden laajaa autonomiaa yhtenäisen puoluekokonaisuuden sisällä.

Kaukaasian kokemus osoittaa tällaisen järjestötyypin tarkoituksenmukaisuuden. Kun kaukaasialaiset ovat onnistuneet voittamaan armenialaisten ja tataarilaisten työläisten väliset kansalliset kahnaukset, kun he ovat onnistuneet suojaamaan väestön verilöylyjen ja laukaustenvaihdon mahdollisuudelta, kun Bakussa, tuossa kansallisten ryhmien kaleidoskoopissa, kansallisuuksien yhteenotot eivät nyt enää ole mahdollisia, kun siellä on onnistuttu vetämään työläiset yhtenäisen mahtavan liikkeen uomaan, — niin Kaukaasian sosialidemokratian kansainvälisen rakenteen merkitys ei ole ollut siinä viimeisellä tilalla.

Järjestön tyyppi ei vaikuta ainoastaan käytännölliseen työhön. Se painaa lähtemättömän leimansa työläisen koko henkiseen elämään. Työläinen elää järjestönsä elämää, siinä hän kasvaa henkisesti ja kehittyy. Niinpä kun hän toimii järjestössään ja tulee siellä jatkuvasti kosketuksiin toisiin kansallisuuksiin kuuluvien tovereittensa kanssa, kun hän yhdessä näiden kanssa käy yhteistä taistelua yhteisen kollektiivin johdolla, niin häneen juurtuu syväle ajatus, että

työläiset ovat ennen kaikkea saman luokkaperheen jäseniä, sosialismin yhtenäisen armeijan jäseniä. Ja tällä on ehdottomasti valtavan suuri kasvatuksellinen merkitys työväenluokan laajoihin keroksiin.

Sen vuoksi kansainvälinen järjestötyyppi on toveruustunnon koulu, mitä suurenmoisinta agitatiota internationalismin hyväksi.

Toisin on silloin, kun järjestäytytään kansallisuuksittain. Järjestäytyessään kansallisuuden perusteella työläiset sulkeutuvat kansallisiin kuoriinsa ja eristäytyvät toisistaan järjestöllisillä raja-aidoilla. Korostetuksi ei tule se, mikä on yhteistä työläisten kesken, vaan se, mikä heitä eroittaa toisistaan. Työläinen on tällöin ennen kaikkea kansakuntansa jäsen: juutalainen, puolalainen j.n.e. Ei ole ihme, että kansallinen federalismi järjestössä kasvattaa työläisissä kansallisen eristämisen henkeä.

Siksi kansallinen järjestötyyppi on kansallisen ahdasmielisyyden ja piintyneisyyden koulu.

Näin ollen edessämme on kaksi periaatteellisesti erilaista järjestötyyppiä: kansainvälisen yhteenliittymisen järjestötyyppi ja työläisten organisatorisen kansallisuuksittain „aitaamisen“ järjestötyyppi.

Näiden kahden tyyppin sovittamisyrityksillä ei ole tähän saakka ollut menestystä. Itävallan sosialidemokratian sovitteluhenkiset säännöt, jotka laadittiin Wimbergissä v. 1897, ovat jääneet riippumaan ilmaan. Itävallan puolue hajosi eri osiin vieden mukanaan ammattiliitot. „Sovittaminen“ osoittautui utopistiseksi, jopa vahingolliseksi. Strasser on oikeassa väittäessään, että „separatismi saavutti ensimmäisen voittonsa

Wimbergin puoluepäivillä“*. Samoin on Venäjällä. Tukholman puoluekokouksessa tehty „sovinto“ Bundin federalismin kanssa päättyi täydelliseen romahdukseen. Bund rikkoi Tukholman kompromissin. Bundista tuli heti ensi päivästä Tukholman jälkeen este, joka vaikeutti työläisten liittämistä paikkakunnilla yhtenäiseksi järjestöksi, johon kuuluisivat kaikkien kansallisuuksien työläiset. Ja Bund jatkoi itsepintaisesti separatistista taktiikkaansa, huolimatta siitä, että Venäjän sosialidemokratia sekä v. 1907 että v. 1908 useita kertoja vaati, että yhtenäisyys alhaaltapäin kaikkien kansallisuuksien työläisten kesken on vihdoinkin toteutettava¹⁴⁴. Alettuaan organisatoorisesta kansallisesta autonomiasta Bund siirtyi teossa federaatioon päätyäkseen täydelliseen välien katkaisemiseen, separatismiin. Mutta katkaistuaan välinsä Venäjän sosialidemokratiaan se aiheutti siinä hajaannusta ja epäjärjestystä. Muistutamme mieliin vaikkapa Jagelson jutun¹⁴⁵.

Sen vuoksi „sovittamisen“ tie on hylättävä utopistisena ja vahingollisena.

Joko tahi: joko Bundin federalismi, ja silloin — Venäjän sosialidemokratia uudestirakentuu työläisten kansallisuuksittain „aitaamisen“ pohjalle; tai kansainvälinen järjestötyyppi, ja silloin — Bund uudestirakentuu alueautonomian pohjalle Kaukaasian, Latvian ja Puolan sosialidemokratian esikuvan mukaan ja avaa tien juutalaisten työläisten välittömälle yhtymiselle Venäjän muiden kansallisuuksien työläisten kanssa.

* Kts. hänen „Der Arbeiter und die Nation“, 1912.

Keskitietä ei ole: periaatteet voittavat, niitä ei „soviteta“.

Siis työläisten kansainvälisen yhteenliittämisen periaate on välttämätön kohta kansallisuuskysymyksen ratkaisussa.

Wien, tammikuu 1913

*Julkaistu ensi kerran aikakauslehdessä
„Prosvestshentje“¹⁴⁶ № 3—5,
maaliskuu—toukokuu 1913*

Allekirjoitus: K. Stalin

TILANNE SOSIALIDEMOKRAATTISESSA DUUMARYHMÄSSÄ

„Pravdan“ 44. numerossa julkaistiin seitsemän sosialidemokraattiedustajan „lausunto“, jossa he esiintyvät vihamielisesti kuutta työläisedustajaa vastaan¹⁴⁷.

Samassa „Pravdan“ numerossa kuusi työläisedustajaa vastaa heille nimittäen heidän esiintymistään ensimmäiseksi askeleeksi kahtiajakoa kohti.

Täten työläisten eteen nousee kysymys: tuleeko yhtenäinen sosialidemokraattinen duumaryhmä säilymään vai ei.

Tähän asti sosialidemokraattinen ryhmä on ollut yhtenäinen ja yhtenäisyytensä vuoksi voimakas, riittävän voimakas pakoittaakseen proletariaatin vihamiehet ottamaan sen huomioon.

Nyt se ehkä halkeaa kahtia vihollisten iloksi ja riemuksi...

Mistä on kysymys? Minkä vuoksi sosialidemokraattisen ryhmän jäsenten mielipiteet ovat niin jyrkästi eronneet? Mikä saattoi seitsemän edustajan hyökkäämään tovereitaan vastaan sanomalehden palstoilla, työväenluokan vihollisten silmäin edessä?

„Lausunnossaan“ he nostavat kaksi kysymystä: kysymyksen osallistumisesta „Lutsh“ ja „Pravda“ lehtiin ja kysymyksen näiden lehtien yhdistämisestä.

Seitsemän edustajaa on sitä mieltä, että sosialidemokraattisten edustajain velvollisuus on osallistua kumpaankin lehteen ja että kuuden edustajan kieltäytyminen „Lutsh“ lehteen osallistumisesta on sosialidemokraattisen ryhmän yhtenäisyyden rikkomista.

Mutta onko asia niin? Onko seitsemän edustajaa oikeassa?

Ensinnäkin on kummallista, kuinka voidaan osallistua lehteen, jonka suuntaa ei vain olla hyväksymättä, vaan katsotaan se jopa vahingolliseksikin? Kuinka voidaan esimerkiksi ortodoksaalista Bebeliä velvoittaa osallistumaan revisionistiseen lehteen tai revisionisti Vollmaria ortodoksaaliseen lehteen? Saksassa naurettaisiin makeasti tuollaiselle vaatimukselle, sillä siellä tiedetään, että toiminnan yhtenäisyys ei sulje pois katsantokantojen erilaisuutta. Mutta meillä... meillä ei, jumalankiitos, ole vielä kulttuuria.

Toiseksi, meillä on Venäjällä saadun kokemuksen suoranainen osoitus, jonka mukaan edustajain osallistuminen kahteen eri lehteen ei lainkaan horjuta ryhmän yhtenäisyyttä. Me tarkoitamme kolmatta ryhmää¹⁴⁸. Kenellekään ei ole salaisuus, että kolmannen Duuman sosialidemokraattisen ryhmän 13 jäsenestä 9 osallistui vain „Zvezdaan“, 2 — vain „Zhivoje Dieloon“¹⁴⁹ ja loput kaksi pidättäytyivät kokonaan osallistumasta enempää toiseen kuin toiseenkaan lehteen.. Ja siitä huolimatta tällainen tilanne ei vähääkään horjuttanut kolmannen ryhmän yhtenäisyyttä! Ryhmä esiintyi koko ajan yhtenäisenä.

Seitsemän edustajaa on ilmeisesti väärällä tiellä vaatiessaan pakollista „Lutshiin“ osallistumista. He eivät nähtävästi ole vielä päässeet täysin selville kysymyksestä.

Edelleen. Seitsemän edustajaa vaatii „Pravdan“ ja „Lutshin“ yhdistämistä yhdeksi puolueyhmiien ulkopuolella olevaksi lehdeksi.

Mutta kuinka ne yhdistetään? Voidaanko ne yhdistää yhdeksi lehdeksi?

Eikö seitsemän edustajaa, nuo „Lutshin“ „aatteelliset kannattajat“, todellakaan tiedä, että „Lutsh“ ensimmäisenä kieltäytyy sellaisesta yhdistämisestä? Ovatko he lukeneet „Lutshin“ № 108, jossa se kirjoittaa, että „yhtenäisyyttä ei voida saavuttaa yksinkertaisilla mekaanisilla toimenpiteillä, kuten kahden äänenkannattajan yhdistämisellä j.n.e.“?

Ja jos he ovat lukeneet, niin kuinka he voivat vakavissaan puhua yhdistämisestä?

Toiseksi, onko seitsemälle edustajalle tunnettua likvidaattoruuden johtajain suhde yhtenäisyyteen yleensä ja yhteen yhteiseen äänenkannattajaan erikoinisesti?

Kuulkaa, mitä sanoo „Lutshin“ henki-isä P. Axelrod. Silloin kun Pietarin työläisten eräs osa päätti ryhtyä julkaisemaan „Zvezdan“ ja „Zhivoje Dielon“ vastapainoksi puolueyhmiien ulkopuolella olevaa lehteä, niin hän kirjoitti „Nevski Golos“ lehden 6. numerossa:

„Ajatus puolueyhmiien ulkopuolella olevasta sosialidemokratistisesta äänenkannattajasta on nykyään utopiaa ja vielä sellaista utopiaa, joka on objektiivisesti ristiriidassa sosialidemokratian lipun alla tapahtuvan proletariaatin puoluepoliittisen kehityksen ja organisatorisen yhdistämisen etujen kanssa. Luonnolleen ei

kukaan mitään mahda... Voiko suunniteltu työväen äänenkannattaja ottaa puolueettoman asenteen kahden vastakkaisen leirin välillä?.. Ilmeisesti ei" (kts. „Nevski Golos“ № 6).

Siis Axelrodin mielestä yksi yhteinen äänenkannattaja ei ole ainoastaan mahdoton, vaan myös vahingollinen, sillä se „on ristiriidassa proletariaatin poliittisen kehityksen etujen kanssa“.

Kuulkaamme, mitä sanoo „Lutshin“ toinen henkilö, tunnettu Dan:

„Suuret poliittiset tehtävät“, kirjoittaa hän, „tekevät välttämättömäksi [armottoman sodan antilikvidaattoruutta vastaan... Antilikvidaattoruus on ainaista haittaa, ainaista epäjärjestystä“. Täytyy... „pyrkä. kaikin voimin tappamaan se idussaan“ (kts. „Nasha Zarja“ № 6, 1911).

Siis, „armoton sota antilikvidaattoruutta vastaan“, s.o. „Pravdaa“ vastaan, „tappaa antilikvidaattoruus“, s.o. „Pravda“— sellaista ehdottaa Dan.

Kuinka seitsemän edustajaa voi tuon jälkeen puhua vakavasti kahden lehden yhdistämisestä?

Ketä he haluavat yhdistää, liittää toisiinsa?

Joko tahi:

Joko he eivät ole käsittäneet kysymystä eivätkä ole vielä ehtineet päästä selville „Lutshin“ kannasta, „Lutshin“, jonka kannattajiksi he itsensä lukevat, — ja siinä tapauksessa he „itse eivät tiedä, mitä tekevät“.

Tahi he ovat [todellisia lutshilaisia, ovat yhdessä Danin kanssa valmiita „tappamaan antilikvidaattoruuden“, yhdessä Axelrodin kanssa eivät usko yhden lehden mahdollisuuteen, mutta puhuvat **suuriäänisesti** yhtenäisyydestä valmistellakseen **salaa** maaperää duumaryhmän kahtiajakamiselle...

Olipa miten hyvänsä, niin epäilemätöntä on se, että työläisten edessä on kysymys sosialidemokraattisen duumaryhmän eheydestä, jota uhkaa jakautuminen.

Duumaryhmä on vaarassa!

Ketkä voivat pelastaa ryhmän, ketkä voivat turvata ryhmän eheyden?

Työläiset ja vain työläiset! Eivät ketkään muut kuin työläiset!

Siksi valveutuneiden työläisten velvollisuus on nostaa äänensä hajoitusyrityksiä vastaan ryhmän sisällä, olkootpa ne lähtöisin mistä hyvänsä.

Valveutuneiden työläisten velvollisuus on kutsua järjestykseen seitsemän sosialidemokraattiedustajaa, jotka ovat esiintyneet sosialidemokraattisen duumaryhmän toista puolta vastaan.

Työläisten on nyt heti puututtava asiaan suojataksien ryhmän yhtenäisyyden.

Nyt on vaikeneminen mahdotonta. Enemmänkin—vaikeneminen on nyt rikollista.

„Pravda“ lehti № 47,
helmikuun 26 pnä 1913

Allekirjoitus: K. Stalin

Julkaistaan lehden tekstin
mukaan

LENAN VERILÖYLYN VUOSIPÄIVÄ¹⁵⁰

Toverit!

On kulunut vuosi siitä, kun Lenassa ammuttiin meidän 500 toveriamme. Venäjän tsaarin käskystä ammuttiin muutamien miljonäärien mieliksi Lenan kultakaivoksilla huhtikuun 4 pnä 1912 rauhallisen taloudellisen lakon vuoksi 500 veljeämme.

Ratsumestari Treshtshenko, joka tsaarin nimessä pani toimeen tuon verilöylyn ja sai hallitukselta korkeita palkintoja ja kultateollisuudenharjoittajilta runsaita lahjoja, elostelee nyt aristokraattisissa kapakoissa ja odottelee ohranaosaston päällikön paikkaa. Kireänä hetkenä luvattiin turvata murhattujen perheet, mutta osoittautuu, että silloin valehdeltiin hävyttömästi. Luvattiin ottaa käytäntöön työläisten valtiovakuutus Lenassa, mutta se osoittautui petkutukseksi. Luvattiin „tutkia“ asia, mutta todellisuudessa kätkettiin senkin tutkimuksen aineisto, jonka suoritti heidän oma lähettiläänsä, senaattori Manuhin.

„Niin on ollut ja niin tulee olemaan“, sinkautti Duuman puhujalavalta pyöveliministeri Makarov. Ja hän osoittautui olleen oikeassa: tsaari ja hänen vallanpitäjänsä ovat olleet ja tulevat olemaan valehtelijoita,

valanrikkoja, verenvuodattajia, koplakunta, joka panee täytäntöön petomaisten tilanherrojen ja miljonäärien pikku ryhmän tahdon.

Tammikuun 9 päivänä 1905 ammuttiin Pietarissa Talvipalatsin aukiolla usko vanhaan, vallankumousta edeltäneen kauden itsevaltiuteen.

Huhtikuun 4 päivänä 1912 ammuttiin kaukaisessa Lenassa usko nykyiseen, vallankumouksen jälkeisen kauden „uudistettuun“ itsevaltiuteen.

Jokainen, joka uskoi, että meillä on nyt perustuslaillinen järjestelmä, jokainen, joka luuli, että entiset petomaisuudet eivät ole enää mahdollisia, on vakuutunut siitä, että asia ei ole niin, vaan että tsaarin koplakunta isännöi entiseen tapaan Venäjän suuren kansan niskoilla, että Nikolai Romanovin monarkia vaatii entiseen tapaan alttarilleen satoja ja tuhansia venäläisten työläisten ja talonpoikain ruumita, että kaikkialla Venäjällä entiseen tapaan läimähtelevät ja viuhkavat tsaarin palkkarenkien Treshtshenkojen pamput ja kuulat, kun he pitävät harjoittelukohteinaan aseettomia Venäjän kansalaisia.

Ampumiset Lenassa avasivat uuden sivun historiassamme. Kärsimyksen malja tuli kukkuroilleen. Kansan suuttumuksen sulku murtui. Kansan suuttumuksen virta lähti liikkeelle. Tsaarin lakeijan Makarovin sanat: „niin on ollut ja niin tulee olemaan“ valoivat öljyä tuleen. Niillä oli samanlainen vaikutus kuin tsaarin toisen verikoiran Trepovin käskyllä vuonna 1905: „patruunoja ei saa säästää!“ Työläismeri alkoi pauhata ja kuohua. Ja Venäjän työläiset vastasivat Lenan ampumisiin yksimielisellä, melkein puolimiljoonaisella vastalauselakolla. He nostivat korkealle

meidän vanhan punaisen lippumme, johon työväenluokka uudelleen piirsi Venäjän vallankumouksen kolme päävaatimusta:

8-tuntinen työpäivä — työläisille.

**Tilanherrojen ja tsaarin kaikkien maiden pakko-
luovutus — talonpojille.**

Demokraattinen tasavalta — koko kansalle!

Vuosi taistelua on takanamme. Ja katsahtaessamme taaksepäin me voimme tyydytyksellä sanoa: alku on tehty, vuosi ei ole mennyt hukkaan.

Lenan lakko sulautui Vapunpäivän lakkoon. Vuoden 1912 maineikas Vapunpäivän vietto piirsi kultakirjaimin kirjoitetun sivun meidän työväenliik-
keemme historiaan. Siitä ajasta alkaen taistelu ei ole vaimennut hetkeksikään. Poliittinen lakkotaistelu laajenee ja kasvaa. Kuudentoista sevastopolilaisen matruusin ampumiseen 150 tuhatta työläistä vastaa vallankumouksellisella lakolla julistaen vallankumouksellisen proletariaatin liittoa vallankumouksellisen armeijan kanssa. Työläisten duumavaalien väärennystä vastaan Pietarin proletariaatti panee vastalauseensa lakolla. IV Duuman avauspäivänä¹⁵¹ ja päivänä, jolloin sosialidemokraattinen duumaryhmä teki vakuutusta koskevan välikysymyksen, Pietarin työläiset järjestävät yksipäiväisiä lakkoja ja mielenosoituksia. Ja vihdoin tammikuun 9 p:nä 1913 noin 200 tuhatta Venäjän työläistä tekee lakon kunnioittaen kaatuneiden taistelijoiden muistoa ja kutsuu koko demokraatista Venäjää uuteen taisteluun.

Sellainen on perusyhteenveto vuodelta 1912.

Toverit! Lähenee Lenan verilöylyn ensimmäinen vuosipäivä. Meidän täytyy, meidän velvollisuutemme

on tavalla tai toisella merkitä tämä päivä. Meidän on näytettävä, että me kunnioitamme murhattujen tovereittemme muistoa. Meidän on näytettävä, että me emme ole unohtaneet veristä huhtikuun 4 päivää, samoin kuin emme ole unohtaneet tammikuun 9 päivän verisunnuntaitakaan.

Lenan vuosipäivä on merkittävä kaikkialla ja joka paikassa ulkoilmakokouksilla, mielenosoituksilla, keräyksillä j.n.e.

Ja yhtyköön tuona päivänä koko työläis-Venäjä yhteiseen taistelutunnukseen:

Alas Romanovien monarkia!

Eläköön uusi vallankumous!

Eläköön demokraattinen tasavalta!

Kunnia kaatuneille taistelijoille!

VSDTP:n Keskuskomitea

Monistakaa ja levittäkää!

Valmistelkaa Vapunpäivän viettoa!

*Kirjottettu tammí—helmi-
kuussa 1913*

*Julkaistaan julisteen
hektografitekstin mukaan*

HUOMAUTUKSIA

- ¹ K. Kautskyn kirjanen oli käännetty gruusian kielelle ja julkaistu Tiflisissä maaliskuussa 1907. Maaliskuun 18 p:nä 1907 julkaistiin bolshevikkien „Dro“ lehden 7. numerossa tiedoitus K. Kautskyn kirjaseen ilmestymisestä gruusian kielellä Koban (J. V. Stalinin) alkulauseella varustettuna. — **3.**
- ² Kadetit (k.-d.) — perustuslaillis-demokraattinen puolue (konstitutsionno-demokratitsheskaja partija)—liberaalis-monarkistisen porvariston pääpuolue; muodostui lokakuussa 1905 (kts. J. V. Stalin. Teokset, I osa, s. 425, huomautus 52). — **7.**
- ³ „Pervyi sbornik“ („Ensimmäinen kokoelma“) — menshevistinen kirjoituskokoelma; julkaistiin Pietarissa v. 1906. — **9.**
- ⁴ „Nashe Dielo“ („Meidän Asiamme“) — menshevikkien viikkojulkaisu; ilmestyi Moskovassa syyskuun 24 päivästä marraskuun 25 päivään 1906. — **9.**
- ⁵ „Tovarishtsh“ („Toveri“) — päivälehti; julkaistiin Pietarissa maaliskuusta 1906 joulukuuhun 1907; muodollisesti se ei ollut minkään puolueen äänenkannattaja, mutta tosiasiallisesti se oli vasemnistokadettien äänenkannattaja. Lehteen osallistuivat myöskin menshevikit. — **9.**
- ⁶ „Otkliki“ („Vastauksia“) — menshevistisiä kirjoituskokoelmia, jotka ilmestyivät Pietarissa v. 1906—1907. Ilmestyi kolme kokoelmaa. — **11.**

- 7 „Mir Bozhi“ („Maailma“) — liberaalissuuntainen kuukausilehti; julkaistiin Pietarissa vuodesta 1892 lähtien. XIX vuosisadan 90-luvulla siinä julkaistiin „legaalisten marxilaisten“ kirjoituksia. Vuoden 1905 vallankumouksen kaudella tähän aikakauslehteen osallistuivat menshevikit. Vuodesta 1906 vuoteen 1918 se ilmestyi nimellä „Sovremennyi Mir“ („Nykyinen Maailma“). — 11.
- 8 „Golos Truda“ („Työn Ääni“) — menshevikkien lehti; ilmestyi Pietarissa kesäkuun 21 päivästä heinäkuun 7 päivään 1906. — 13.
- 9 Trudovikit eli „työryhmä“ — pikkuporvarillisten demokraattien ryhmä; muodostui huhtikuussa 1906 I Valtakunnanduuman talonpoikaiselustajista (kts. J. V. Stalin. Teokset, I osa, s. 423, huomautus 77).
- Narodnije sotsialisty (enessä) (kansansosialistit) — pikkuporvarillinen järjestö; muodostui v. 1906 eroten eserrien oikeistosivustasta. Enessät asettivat sellaisia poliittisia vaatimuksia, jotka eivät menneet perustuslaillisen monarkian puitteiden yli. Lenin nimitti heitä „sosiali-kadeteiksi“ ja „eseräläisiksi menshevikeiksi“. — 17.
- 10 Puhe on Pietarin sosialidemokraattien konferenssista, joka pidettiin tammikuun 6 p:nä 1907. Siinä käsiteltiin kysymystä vaalitaktiikasta II Valtakunnanduuman vaaleissa. Konferenssissa oli läsnä 40 bolshevikkia ja 31 menshevikkiä. VSDTP:n Keskuskomitea, jossa menshevikkejä oli enemmistö, kehoitti edustajia jakautumaan kaupunki- ja läänikonferenssiksi. Menshevikit laskivat saavansa tällä tavalla suuremman määrän ääniä. Konferenssi kieltäytyi täyttämästä tuota vaatimusta katsoen sen olevan ristiriidassa puolueen sääntöjen kanssa. Vastalauseen merkiksi menshevikkiedustajat poistui-
vat istunnosta. Istuntoon jääneet edustajat päättivät jatkaa konferenssin työtä. Kuultuaan V. I. Leninin selostuksen konferenssi ilmaisi vastustavansa vaalisopimusten solmimista kadettien kanssa katsoen sellaiset paitsi periaatteellisesti sallimattomiksi, myös poliittisesti ehdottoman vahingollisiksi. Konferenssi päätti „asettaa heti päiväjärjestykseen Pietarille

tärkeimmän kysymyksen, kysymyksen sopimuksista vallankumouksellisen demokratian kanssa“. Konferenssissa läsnäolleet Keskuskomitean menshevikkiedustajat tekivät ilmoituksen, että konferenssin päätökset eivät ole velvoittavia Pietarin sosialidemokraattiselle järjestölle, ja konferenssista poistuneet menshevikit kehoittivat lehdissä solmimaan liiton kadettien kanssa. — 19.

- 11 „Retsh“ („Puhe“) — päivälehti, kadettipuolueen pää-äänenkannattaja; ilmestyi Pietarissa helmikuusta 1906 lokakuun 28 päivään 1917. — 20.
- 12 „Tshveni Tshovreba“ („Elämämme“) — bolshevikkien päivälehti; ilmestyi legaalisesti Tiflisissä helmikuun 18 päivästä 1907 alkaen. Lehteä johti J. V. Stalin. Ilmestyi 13 numeroa. Lehti lakkautettiin maaliskuun 6 p:nä 1907 sen „äärimmäisen suunnan vuoksi“. — 23.
- 13 „Na Otsheredi“ („Päiväjärjestyksessä“) — menshevistinen viikkolehti; ilmestyi Pietarissa joulukuusta 1906 maaliskuuhun 1907. Ilmestyi neljä numeroa. — 24.
- 14 „Dro“ („Aika“) — bolshevikkien päivälehti; ilmestyi Tiflisissä „Tshveni Tshovreba“ lehden lakkauttamisen jälkeen maaliskuun 11 päivästä huhtikuun 15 päivään 1907. Lehteä johti J. V. Stalin. Toimitukseen kuuluivat myöskin M. Tshakaja ja M. Davitashvili. Ilmestyi 31 numeroa. — 25.
- 15 Kts. K. Marx ja F. Engels. Teokset, VII osa, 1930, s. 55—56. „Uusi Reinin Lehti“ — julkaistiin Kölnissä kesäkuun 1 päivästä 1848 toukokuun 19 päivään 1849. Lehteä johtivat K. Marx ja F. Engels. — 27.
- 16 Gurko — vara-sisäministeri; Lidval — suurkeinottelija ja seikkailija, jolle Gurko antoi v. 1906 tilauksen viljan hankinnasta nälänhädässä oleville lääneille. Tsaarin korkean virkamiheen osallistuminen Lidvalin keinotteluyritykseen johti suureen oikeusjuttuun, joka sai nimen „lidvaliady“. Gurkolle ei jutusta koitunut mitään muita seurauksia kuin se, että hänet syrjäytettiin virasta. — 28.

- ¹⁷ Lokakuulaiset eli „Lokakuun 17 päivän liitto“ — suuren kauppaja- ja teollisuusporvariston ja suurten tilanherrain vastavallankumouksellinen puolue; muodostui marraskuussa 1905. Lokakuulaiset kannattivat täydellisesti stolypinilaista komentoa, tsarismin sisä- ja ulkopoliittikkaa. — **28.**
- ¹⁸ „Parus“ („Purje“) — päivälehti, kadettien äänenkannattaja; ilmestyi Moskovassa vuonna 1907. — **28.**
- ¹⁹ „Segodnja“ („Tänään“) — bulevardityyppinen porvarillinen iltalehti; sitä julkaistiin Pietarissa vuosina 1906—1908. — **29.**
- ²⁰ „Slovo“ („Sana“) — päivälehti; sitä alettiin julkaista Pietarissa joulukuussa 1904. Lokakuusta 1905 heinäkuuhun 1906 se oli lokakuulaisten puolueen äänenkannattaja. — **29.**
- ²¹ G. P. Telija syntyi v. 1880, kuoli Suhumissa maaliskuun 19 p:nä 1907. Maaliskuun 25 p:nä pidettiin Kutaisin kihlakunnan Tshaganin kylässä G. Telijan hautajaiset. — **31.**
- ²² Tarkoitetaan Tiflisiin työläisten Vappumielenosoitusta, joka pidettiin huhtikuun 22 p:nä 1901 J. V. Stalinin välittömällä johdolla. Mielenosoitus tapahtui Sotamiehen torilla Tiflisiin keskiosassa; siihen osallistui noin 2.000 henkeä. Mielenosoituksen aikana tapahtui kahakka mielenosoittajain ja toiselta puolen poliisien ja sotaväen välillä. 14 työläistä haavoittui, yli 50 vangittiin. Leniniläisessä „Iskrassa“ kirjoitettiin Tiflisiin mielenosoituksen johdosta: „Sunnuntaina huhtikuun 22 p:nä (vanhaa lukua) Tiflisissä sattuneilla tapahtumilla on historiallinen merkitys koko Kaukaasialle: tästä päivästä Kaukaasiassa alkaa avoin vallankumouksellinen liike“ („Iskra“ № 6, heinäkuu 1901). — **32.**
- ²³ VSDTP:n Tiflisiin komitean päätöksen mukaisesti pidettiin helmikuun 23 p:nä 1903 Tiflisiin työläisten mielenosoitus. Mielenosoitukseen osallistui noin 6.000 henkeä. Mielenosoitus päättyi kahakkaan sotaväenosastojen kanssa. Vangittiin 150 henkeä. — **32.**

- ²⁴ „Proletariatis Brdzola“ („Proletariaatin Taistelu“) — gruosialainen illegaalinen lehti, VSDTP:n Kaukaasian liiton äänenkannattaja (kts. J. V. Stalin. Teokset, I osa, s. 418, huomautus 21). — **34**.
- ²⁵ „Ahali Tshovreba“ („Uusi Elämä“) — bolshevikkien päivälehti, jota julkaistiin Tiflisissä kesäkuun 20 päivästä heinäkuun 14 päivään 1906. Ilmestyi 20 numeroa. Lehteä johti J. V. Stalin ja sen vakituksina avustajina olivat M. Davitashvili, G. Telija, G. Kikodze y.m. — **35**.
- ²⁶ VSDTP:n viides edustajakokous pidettiin Lontoossa huhtikuun 30 päivästä toukokuun 19 päivään 1907. Kaikista peruskysymyksistä edustajakokous hyväksyi bolshevistiset päätöslauselmat. J. V. Stalin oli edustajakokouksessa Tiflisiin järjestön edustajana. Edustajakokouksen työn tuloksia J. V. Stalin valaisi kirjoituksessaan „VSDTP:n Lontoon edustajakokous (Edustajan muistiinpanoja)“ (kts. tämä osa, s. 53—88). — **37**.
- ²⁷ Bund — „Juutalaisten yleinen työväenliitto Puolassa, Liettuassa ja Venäjällä“; perustettiin lokakuussa 1897 (kts. J. V. Stalin. Teokset, I osa, s. 414, huomautus 7). — **37**.
- ²⁸ „Spilka“ („Liitto“) — menshevikkejä lähellä ollut ukrainalainen sosialidemokraattinen liitto. „Spilka“ syntyi vuoden 1904 lopussa erottautumalla pikkuporvarillisesta, natsionalistisesta „Vallankumouksellisesta ukrainalaisesta puolueesta“. Lakautti olemassaolonsa stolypinilaisen taantumuksen vuosiina. — **37**.
- ²⁹ „Lahvari“ („Keihäs“) — menshevikkien gruosialainen päivälehti; ilmestyi Tiflisissä huhtikuusta kesäkuuhun 1907. — **40**.
- ³⁰ „Shivi“ („Säde“) — gruosialaisten menshevikkien päivälehti; ilmestyi Tiflisissä joulukuusta 1905 tammikuuhun 1906. — **44**.
- ³¹ Tsaarin hallitus hajotti II Valtakunnanduuman kesäkuun 3 p:nä 1907. Duuman sosialidemokraattista ryhmää, jossa oli 65 edustajaa, syytettiin provokatoorisesti sotilaallisesta salali-

tosta. Suuri osa sosialidemokraattisista edustajista tuomittiin pakkotöihin ja karkoitussiirtoloihin. — 47.

- ³² Artikkeliki „VSDTP:n Lontoon edustajakokous (Edustajan muis-tiinpanoja)“ oli jäänyt kesken; syynä oli vuoden 1907 toisella puoliskolla kiihtynyt ajojahti poliisien taholta ja sitten J. V. Stalinin vangitseminen. — 53.
- ³³ A. Vergezhski — A. V. Tyrkovan, kadettilaisen „Retsh“ leh-den avustajattaren kirjailijanimi. — 53.
- ³⁴ J. D. Kuskova — eräs „ekonomistien“ ohjelman, „Credon“ kir-joittajista; v. 1906—1907 kirjoitteli puolikadettilaisiin—puoli-menshevistisiin aikakausjulkaisuihin ja lehtiin. — 53.
- ³⁵ G. A. Aleksinski — II Valtakunnanduuman edustaja; kuului sosialidemokraattisen ryhmän bolshevistiseen osaan. VSDTP:n Lontoon edustajakokouksen jälkeen puolusti III Valtakunnan-duuman boikotoimisen taktiikkaa. Myöhemmin loittoni bolshe-vikkipuolueesta. Lokakuun sosialistisen vallankumouksen jälkeen hänestä tuli valkoemigrantti. — 58.
- ³⁶ Kysymys Stuttgartin kansainvälisestä sosialistikongressista (II Internationalen VII kongressi) oli ensiksi merkitty VSDTP:n Lontoon edustajakokouksen päiväjärjestykseen, mutta sitten edustajakokous poisti sen käsittelystä. Kongressi pidettiin elokuun 5—11 (18—24) pnä 1907. Bolshevikeista olivat kongressissa läsnä V. I. Lenin, A. V. Lunatsharski, M. M. Litvi-nov y.m. — 62.
- ³⁷ Rjadovoi — A. A. Malinovskin salanimi; laajemmin tunnettu Bogdanovin nimellä (käytti myös salanimeä „Maksimov“). Vuonna 1903 liittyi bolshevikkeihin. VSDTP:n Lontoon edus-tajakokouksen jälkeen poistui bolshevikkipuolueesta (kts. tähän osaan tehtyä huomautusta 80). Kuoli v. 1928. — 62, 185.
- ³⁸ Pietarin järjestön kahtiajakautumisesta lue J. V. Stalinin kirjoitus „Vaalitaistelu Pietarissa ja menshevikit“ (tämä osa, s. 53—88). — 63.

- 39** Maakysymystä koskuvan vetoituksen „Valtakunnanduimalta“ luonnos oli kadettien laatima, ja se julkaistiin heinäkuun 5 p:nä 1906 vastaukseksi hallituksen kesäkuun 20 p:nä 1906 antamaan ilmoitukseen talonpoikain maanomistuksesta. Kadetit kehoittelivat talonpoikia odottamaan maalaanlaadintatyön päättymistä Duumassa. VSDTP:n menshevikkien johtama Keskuskomitea kehoitti Duuman sosialidemokraattista ryhmää äänestämään kadettien luonnoksen puolesta. Ryhmä äänesti luonnosta vastaan. — **64.**
- 40** Narodovtsit (natsional-demokraty) (kansallisdemokraatit) — puolalaisen porvariston vastavallankumouksellinen natsionalistinen puolue; muodostui v. 1897. Vuosien 1905—1907 vallankumouksen kaudella narodovtseista tuli Puolan vastavallankumouksen peruspuolue, puolalaisten mustasotnialaisten puolue. — **67.**
- 41** Tarkoitetaan II Valtakunnanduuman menshevikkiedustajain A. L. Dzharidzen ja I. G. Tseretelin puheita VSDTP:n V („Lontoon“) edustajakokouksessa (kts. VSDTP:n V edustajakokouksen päätöslauselmat, 1935, s. 250 ja 354—355). — **67.**
- 42** Guesdelaiset — J. Guesden kannattajat — vasemmistolainen, marxilainen virtaus ranskalaisten sosialistien riveissä. Vuonna 1901 guesdelaiset perustivat „Ranskan sosialistisen puolueen“. Guesdelaiset taistelivat opportunisteja vastaan Ranskan työväenliikkeessä, vastustivat porvariston kanssa sovittelamisen politiikkaa ja sosialistien menemistä porvarilliseen hallitukseen. Imperialistisen maailmansodan alettua Guesde asettui maanpuolustuskannalle ja meni porvarilliseen hallitukseen. Se osa guesdelaisista, joka pysyi uskollisena vallankumoukselliselle marxilaisuudelle, liittyi myöhemmin Ranskan kommunistiseen puolueeseen. — **73.**
- 43** Tarkoitetaan Juri Perejaslavskin (G. Hrustaljovin) artikkelia „Bakinski Den“ („Bakun Päivä“) — liberaalinen päivälehti; ilmestyi kesäkuusta 1907 tammikuuhun 1908. — **78.**

44 J. Larin, L. A. Rin (M. A. Lurje)-- menshevikki-likvidaattori. Vuonna 1907 propagoi „työväen laajan edustajakokouksen“ koollekutsumisajatusta. V. 1917 J. Larin liittyi bolshevikki-puolueeseen.

El (I. I. Luzin)-- menshevikki-likvidaattori.—79.

45 Tarkoitetaan kirjasta „Yleisvenäläinen työväen edustajakokous ja „bolshevikit““, joka julkaistiin gruusian kielellä Tiflisissä v. 1907. „Brodjaga“— menshevikki Georgi Eradze; „Saura“—hänen vaimonsa, menshevikki Pys'hkina. — 79.

46 Tsherevaninin kirjoitus työväen edustajakokouksesta julkaistiin menshevikkien kirjoituskokoelmassa „Poliittinen tilanne ja taktilliset probleemit“. Moskova, 1906. — 82.

47 Lindov — G. D. Leiteizenin salanimi. — 84.

48 Syksyllä 1907 Bakun komitea suoritti toveri Stalinin johdolla III Valtakunnanduuman vaalikamppailun. Bakun työläisten valtuutettujen kokouksessa, joka pidettiin syyskuun 22 pnä, valittiin bolshevikkeja valitsijamiehiksi III Valtakunnanduuman edustajain vaaleihin. Kokous hyväksyi J. V. Stalinin kirjoittaman „Evästyksen“, ja VSDTP:n Balahany'n piirikomitean kirjapaino julkaisi sen erillisenä lehtisenä. — 89.

49 Artikkelit oli kirjoitettu sen johdosta, että aiottiin pitää neuvottelukokous naftateollisuudenharjoittajain ja Bakun työläisten välillä. Neuvottelukokouksen boikotoimistaktiikka, jota bolshevikit siihen aikaan toteuttivat, sai osakseen laajan kannatuksen työläisjoukkojen keskuudessa. Lokakuun 10 ja marraskuun 1 päivän välisenä aikana v. 1907 Bakun naftälähteillä ja tehtailla pidettiin työläisten kokouksia, joissa käsiteltiin neuvottelukokousta koskevaa kysymystä. Kaksi kolmasosaa näihin kokouksiin osallistuneista työläisistä vastusti neuvottelukokoukseen osallistumista. Menshevikit, jotka olivat hinnalla millä hyvänsä pidettävän neuvottelukokouksen kannalla, kärsivät tappion. — 92.

- 50 Naftatyöläiset — työläisiä, jotka työskentelivät naftannostossa ja uusien naftalähteiden porauksessa. Verstastyöläiset — mekaanisten verstaiden, sähköasemien ja muiden naftalähteitä palvelevien apulaitosten työläisiä. — 94.
- 51 „Beshkesh“ (kirjaimellisesti: lahja) — lahjapalkkioiden muodossa annettavien pikku almujen systeemi, jota Bakun naftateollisuudenharjoittajat käyttivät laajasti työläisten vieroittamiseksi poliittisesta taistelusta ja työväenliikkeen pirstomiseksi. Lahjapalkkioiden suuruus oli erilainen, ollen riippuvainen liikkeenharjoittajain harkinnasta. Bolshevikit vastustivat jyrkästi lahjapalkkioiden vaatimista lakkojen aikana ja taistelivat työläisten työpalkan kohottamisen puolesta. — 96.
- 52 Kotshegar — „Gudok“ lehden virallisen toimittajan ja julkaisijan I. Shitikovin (Samartsevin) salanimi. — 97.
- 53 „Neftjanoje Dielo“ („Naftatyö“) — naftateollisuudenharjoittajain äänenkannattaja; sitä julkaisi naftateollisuudenharjoittajain edustajakokouksen neuvosto Bakussa v. 1899—1920.
Edustajakokouksen neuvosto — naftateollisuusporvariston järjestö — valittiin naftateollisuudenharjoittajain edustajakokouksissa suurimpien toiminimien edustajista. Edustajakokouksen neuvoston tehtävänä oli järjestynyt taistelu työväenluokkaa vastaan, naftateollisuudenharjoittajain etujen puolustaminen hallituksen edessä, naftateollisuudenharjoittajain suurten liikevoittojen turvaaminen j.n.e. — 99.
- 54 Dashnaksakanit, dashnakit — armenialaisen porvarillis-natsionalistisen puolueen „Dashnaksutjun“ jäseniä. Puolustaessaan armenialaisen porvariston etuja dashnakit lietsoivat kansallisuusvihaa Taka-Kaukaasian työtätekevien välillä. — 100.
- 55 Marraskuussa 1907 Bakun bolshevikit asettivat J. V. Stalinin johdolla tunnuksen: „Neuvottelukokous takeiden perustalla tai ei minkäänlaista neuvottelukokousta“. Ehdot, joiden pohjalla työläiset olivat suostuvaisia osallistumaan neuvotteluun, olivat seuraavat: ammattiliittojen aktiivinen osallistuminen neuvottelukokoukseen, vaatimusten laaja käsittely työ-

läisten keskuudessa, tulevan Valtuutettujen neuvoston esteetön koollekutsuminen ja se, että työläiset itse saavat valita neuvottelukokouksen alkamisajan. Bakun naftalähteillä ja tehtailla alkoi laaja vaalikamppailu edustajain valitsemiseksi Valtuutettujen neuvostoon, jonka tuli hyväksyä lopullisesti ehdot työläisten osallistumiselle neuvottelukokoukseen ja valita edustajat neuvottelukokouksen kokoonkutsumisen organisatiotoimikuntaan. Työläisten kokoukset valtuutettujen valitsemiseksi tapahtuivat julkisesti. Enemmistö työläisistä kannatti bolshevikkien linjaa. Dashnakit ja eserrät, jotka olivat neuvottelukokouksen boikotin kannalla, ja menshevikit, jotka kannattivat neuvottelua ilman minkäänlaisia takeita, eivät saaneet osakseen kannatusta joukkojen keskuudessa.—109.

⁵⁶ „Gudok“ („Tehtaanpilli“) — legaalinen bolshevistinen viikkolehti, Bakun naftateollisuustyöläisten liiton äänenkannattaja. „Gudok“ lehden ensimmäinen numero ilmestyi elokuun 12 pnä 1907. „Gudok“ lehdessä julkaistiin useita J. V. Stalinin johtavia artikkeleja, jotka ovat tässä osassa. „Gudok“ lehteen osallistuivat aktiivisesti S. Shaumjan, A. Dzhaparidze, S. Spandarjan ynnä muut. Lehden viimeinen bolshevistisen toimituksen toimittama 34. numero ilmestyi kesäkuun 1 pnä 1908. 35. numerosta lähtien „Gudok“ joutui menshevikkien käsiin. Bolshevikit alkoivat julkaista Bakussa uutta legaalista ammatillista lehteä „Bakinski Rabotshi“, jonka ensimmäinen numero ilmestyi syyskuun 6 pnä 1908. — 111.

⁵⁷ Mirzojevin naftalähteillä Bakussa käytyyn lakkoon osallistui noin 1.500 työläistä. Lakko alkoi helmikuun 14 päivänä 1908 ja kesti 73 päivää. — 112.

⁵⁸ Työläisvaltuutettujen vaalit päättyivät helmikuun alussa 1908. Mutta Kaukaasian käskynhaltijan Vorontsov-Dashkovin määräyksestä Valtuutettujen neuvoston koollekutsumista lykättiin. Valtuutettujen neuvoston ensimmäinen istunto pidettiin maaliskuun 30 pnä 1908, seuraavat — huhtikuun 6, 10, 26 ja 29 pnä. G. K. Ordzhonikidze kirjoitti sittemmin Valtuutettujen neuvoston työstä: „Siihen aikaan, jolloin koko Venäjällä oli vallalla musta taantumus, Bakussa piti istuntojaan todellinen

työväen parlamentti. Tässä parlamentissa käsiteltiin avoimesti Bakun työläisten kaikkia vaatimuksia ja meidän puhujamme toivat esiin koko minimiohjelmamme“. Valtuutettujen neuvostossa 199 valtuutettua äänesti bolshevikkien ehdotuksen — takeiden perustalla pidettävän neuvottelukokouksen puolesta; neuvottelukokouksen boikotoimisen puolesta annettiin 124 ääntä. Boikotin kannattajat — eserrät ja dashnakit — poistuivat Neuvoston istunnosta. Ehdotus evästyksen ultimateivisuudesta meni läpi 113 äänellä 54 vastaan. — 120.

- 59 „Promyslovyi Vestnik“ („Naftalähteiden Tiedonantaja“) — legaalinen menshevistinen lehti, verstayöläisten liiton äänenkannattaja; ilmestyi Bakussa kaksi kolme kertaa viikossa marras- ja joulukuussa 1907 ja maaliskuusta heinäkuuhun 1908. — 122.
- 60 K-za (P. Kara-Murza) — kadettipuolueen jäsen, Bakun naftateollisuudenharjoittajain äänenkannattajan „Neftjanoje Dielon“ toimittaja. — 127.
- 61 „Kotshi“ — rosvo, palkkamurhaaja. — 130.
- 62 Hanlar Safaralijev — työläisbolshevikki, azerbaidzhanilaisten työläisten kyvykäs organisaattori. Syyskuun 20 päivän vastaisena yönä 1907, Naftalanin naftalähteillä käydyn menestyksellisen lakon jälkeen, naftateollisuudenharjoittajain palkkaama murhaaja haavoitti Hanlaria kuolettavasti. Muutaman päivän kuluttua Hanlar kuoli. VSDTP:n Bibi-Eibatin piirikomitean kehoituksesta pidettiin työläisten yleinen kaksipäiväinen lakko ja Naftalanin yhtiölle esitettiin vaatimus, että sen on eroitettava naftalähteiltä Hanlarin murhaaja — poraajamestari Dzhabar sekä isännöitsijä Abuzarbek. Hanlarin hautajaisista tehtiin mahtava vastalausemielenosoitus, johon osallistui 20.000 työläistä. Hanlarin haudalla piti puheen J. V. Stalin. — 136.
- 63 Katsauksen „Lehdistö“ J. V. Stalin kirjoitti kesällä 1908 Bakun vankilassa, jossa hän oli maaliskuun 25 päivästä marraskuun 9 päivään 1908, ennen Solvytshegodskiin karkoitusta. — 143.

⁶⁴ „Napertskali“ („Kipinä“) — gruusialaisten menshevikkien päivälehti; julkaistiin Tiflisissä toukokuusta heinäkuuhun 1908. — **143.**

⁶⁵ „Azri“ („Ajatus“) — gruusialainen menshevikkilehti; ilmestyi Tiflisissä tammikuun 29 päivästä maaliskuun 2 päivään vuonna 1908. — **143.**

⁶⁶ Shendrikov-veljekset (Lev, Ilja ja Gleb) perustivat Bakussa vuonna 1904 „Balahнын ja Bibi-Eibatin työläisten järjestö“ nimisen zubatovilaisen järjestön (myöhemmin se nimitettiin „Bakun työläisten liitoksi“). Shendrikovilaiset kävivät parjaukamppailua bolshevikkeja vastaan. Esittäen ahtaasti ammatikuntalaisia taloudellisia tunnuksia shendrikovilaiset hajoitivat lakkotaistelua, pyrkivät tekemään tyhjäksi aseelliseen kapinaan valmistautumisen, agitoivat „sovinto-oikeuksien“, arttelien y.m.s. muodostamista. Shendrikovilaiset saivat apurahaa naftateollisuudenharjoittajilta ja tsaarinvallan elimiltä. Menshevikit tunnustivat virallisesti shendrikovilaisten zubatovilaisen järjestön puoluejärjestöksi. Bakun bolshevikit paljasivat shendrikovilaiset tsaarin ohranan palkkarengeiksi ja löivät heidät hajalle.

Aikakauslehteä „Pravoje Dielo“ („Oikea Asia“) Shendrikov-veljekset julkaisivat Pietarissa. Lehden ensimmäinen numero ilmestyi marraskuussa 1907, № 2—3 — toukokuussa 1908. Myöhemmin mainitut Groshev ja Kalinin olivat menshevikkejä, Shendrikovien kannattajia. — **146.**

⁶⁷ A. Gukasov — eräs Bakun suurimmista naftateollisuudenharjoittajista, naftateollisuudenharjoittajain edustajakokouksen neuvoston johtaja. — **147.**

⁶⁸ Naftateollisuudenharjoittajain kanssa pidettävän neuvottelukokouksen koollekutsumisen organisaatiotoimikunnan istunto pidettiin toukokuun 13 pnä 1908, ja siinä oli läsnä 14 naftateollisuudenharjoittajaa ja 15 työläistä. Samana päivänä lehdissä kirjoitettiin, että ammattiliittojen edustajia ei toimikuntaan lasketa. Istuntoon saapunut työläisten edustajisto kieltäytyi ryhtymästä asioiden käsittelyyn ilman ammattiliittojen

- edustajain osanottoa. Tähän kieltäytymiseen vedoten toimikunnan puheenjohtaja Dzhunkovski (tsaarinnan Kaukaasian käsyrinvaltuutuksen jäsen) sulki organisaatiotoimikunnan istunnon. — 149.
- ⁶⁹ „Maa ja vapaus“, „Taistelussa sinä saavutat oikeutesi“ — sosialisti-vallankumouksellisten puolueen tunnuksia. — 151.
- ⁷⁰ Suurlakko alkoi Bakussa heinäkuun 1 päivänä 1903, Tiflisissä heinäkuun 14 päivänä ja Batumissa heinäkuun 17 päivänä. Lakko valtasi koko Taka-Kaukaasian ja levisi etelä-Venäjälle (Odessaan, Kieviin, Jekaterinoslaviin j.n.e.). — 152.
- ⁷¹ Bakun suurlakko alkoi joulukuun 13 p:nä 1904 lakoilla Rothschildin, Nobelin ja Mirzojevin naftalähteillä Balahanyssa ja Bibi-Eibatin naftatuotannon piireissä. Joulukuun 14 ja 18 päivän välisenä aikana lakko levisi useimpiin Bakun tuotantolaitoksiin. Lakkoa käytiin J. V. Stalinin johdolla. Niissä julistuksissa, jotka Bakun komitea julkaisi lakon ensimmäisinä päivinä, esitettiin poliittisia tunnuksia ja myöskin määriteltiin taloudelliset vaatimukset: 8-tuntinen työpäivä, työpalkan kohottaminen, sakkujen lakkauttaminen j.n.e. Lakon aikana pidettiin lukuisia työläisten joukkokokouksia. Lakko päättyi työläisten voittoon ja Venäjän työväenliikkeen historiassa ensimmäisen kollektiivisen sopimuksen solmimiseen työläisten ja naftateollisuudenharjoittajain välillä. „Tämä lakko oli kuin salama ennen ukkosta suuren vallankumousmyrskyn edellä“ („NK(b):n historia. Lyhyt oppikurssi“, s. 59). Bakun joulukuun lakon merkityksen seikkaperäistä selitystä katso tämän osan s. 187—192. — 152.
- ⁷² „Baku“ — porvarillinen lehti, joka ilmestyi lyhyin väliajoin vuosina 1902—1918. Lehti edusti pääasiallisesti armenialaisen naftateollisuus- ja kauppaporvariston etuja. — 159.
- ⁷³ Tarkoitetaan kirjoitusta „Työväen toimikunta Bakussa“, joka julkaistiin gruusialaisessa menshevikkilehdessä „Homli“ № 4 heinäkuun 17 p:nä 1908. — 160.

- 74 L. A. Rinin (J. Larinin) kirjasen „Neuvottelukokouksesta naftateollisuudenharjoittajain kanssa“ julkaisi verstayöläisten liitto v. 1907. — **160.**
- 75 „Proletari“ — illegaalinen lehti, jonka bolshevikit perustivat puolueen IV („Yhdistävän“) edustajakokouksen jälkeen; ilmestyi elokuun 21 (syyskuun 3) päivästä 1906 marraskuun 28 (joulukuun 11) päivään 1909. Kaikkiaan ilmestyi 50 „Proletarin“ numeroa; ensimmäiset 20 numeroa julkaistiin Suomessa, muut Genevessä ja Pariisissa. „Proletari“ oli tosiasiallisesti bolshevikkien pää-äänenkannattaja, ja sitä toimitti V. I. Lenin. Stolypinilaisen taantumuksen vuosina „Proletarilla“ oli hyvin suuri merkitys bolshevististen järjestöjen säilyttämisessä ja lujittamisessa. — **163.**
- 76 „Golos Sotsial-Demokrata“ („Sosialidemokraatin Ääni“) — menshevikki-likvidaattorien ulkomainen äänenkannattaja; ilmestyi vuoden 1908 helmikuusta vuoden 1911 joulukuuhun. „Golos Sotsial-Demokrat“ toimitukseen kuuluivat G. V. Plehanov, P. B. Axelrod, J. O. Martov, F. I. Dan ja A. S. Martynov. „Golosin“ ilmeisen likvidaattorisen suunnan vuoksi Plehanov lakkasi joulukuussa 1908 sitä avustamasta ja sitten virallisesti erosi sen toimituksesta. Huolimatta VSDTP:n Keskuskomitean täysistunnon tammikuussa 1910 tekemästä päätöksestä lopettaa „Golos Sotsial-Demokrat“ julkaiseminen, menshevikit jatkoivat sen julkaisemista ja saarnasivat lehden palstoilla avoimesti likvidaattoruuden aatteita. — **163.**
- 77 „Sotsial-Demokrat“ („Sosialidemokraatti“) — VSDTP:n Pää-äänenkannattaja; sitä julkaistiin helmikuusta 1908 tammikuuhun 1917. Lehden ensimmäinen numero ilmestyi Venäjällä, myöhemmin sen julkaiseminen siirrettiin ulkomaille, ensin Pariisiin, sitten Geneveen. VSDTP:n Keskuskomitean päätöksen mukaisesti Pää-äänenkannattajan toimitus muodostettiin bolshevikkien, menshevikkien ja puolalaisten sosialidemokraattien elustajista. „Sotsial-Demokratissa“ julkaistiin V. I. Leninin kirjoittamia johtavia kirjoituksia. „Sotsial-Demokratin“ toimituksen sisällä V. I. Lenin kävi taistelua johdonmukaisen bolshevistisen linjan puolesta. Osa toimituk-

- sesta (Kamenev ja Zinovjev) suhtautui sovittelevasti likvidaattoreihin ja yritti tehdä tyhjäksi leniniläisen linjan toteuttamisen. Menshevikit Martov ja Dan sabotoivat työtä Pääänenkannattajan toimituksessa ja samaan aikaan puolustivat „Golos Sotsial-Demokratassa“ julkisesti likvidaattoruutta. Leninin leppymätön taistelu likvidaattoreita vastaan johti siihen, että Martov ja Dan erosivat kesäkuussa 1911 „Sotsial-Demokratian“ toimituksesta. Vuoden 1911 joulukuusta lähtien „Sotsial-Demokratia“ toimitti V. I. Lenin. Lehdessä julkaistiin useita J. V. Stalinin kirjoituksia, jotka sisältyvät tähän osaan. „Sotsial-Demokratissa“ julkaistiin säännöllisesti aineistoa paikallisten puoluejärjestöjen toiminnasta, muun muassa Taka-Kaukaasian puoluejärjestöjen toiminnasta. — **163.**
- ⁷⁸ Heinäkuun 21—23 pnä 1907 pidettiin VSDTP:n kolmas („Toinen yleisvenäläinen“) konferenssi ja marraskuun 5—12 pnä 1907 VSDTP:n neljäs („Kolmas yleisvenäläinen“) konferenssi. — **171.**
- ⁷⁹ Otsikko „Puolueesta“ oli „Bakinski Proletari“ lehden osasto-otsikko. — **182.**
- ⁸⁰ „Proletari“ lehden laajennettu toimitus oli tosiasiallisesti bolshevikien keskus, joka valittiin v. 1907 VSDTP:n V („Lontoon“) edustajakokouksen bolshevistisen osan istunnossa. „Proletarin“ laajennetun toimituksen neuvottelukokous pidettiin V. I. Leninin johdolla Pariisissa kesäkuun 8—17 (21—30) pnä 1909. Neuvottelukokous tuomitsi otzovismin ja ultimatismin „nurinpäin käännettynä likvidaattoruutena“. Neuvottelukokous katsoi otzovistien järjestämän Kaprin saaren „puolue“-koulun „bolshevikeista lohkeavien ryhmän keskuksiksi“. A. Bogdanov (jota V. Shantser kannatti) kieltäytyi alistumasta „Proletarin“ laajennetun toimituksen päätoiksiin ja hänet eroitettiin bolshevikien järjestöstä. — **183.**
- ⁸¹ Bakun komitean päätöslauselma julkaistiin lokakuun 3 (16) pnä 1909 „Proletari“ lehden 49. numerossa seuraavanlaisella toimituksen lisäyksellä: „Mekään emme sanoneet otzovisteista, ultimatisista ja jumalanrakentajista mitään muuta kuin sen, mitä bakulaiset toverit ovat sanoneet. Bakulaiset toverit

„panevat itse vastalauseen toveri Maksimovin käyttäytymistä vastaan, joka ilmoitti olevansa alistumatta toimituksen päätöksiin“. Mutta jos toveri Maksimov olisi alistunut bolshevikkien äänenkannattajan päätöksiin eikä olisi alkanut kokonaista hajoituskamppailua bolshevikkiryhmää vastaan, niin minkäänlaista „lohkeamista“ ei olisi ollutkaan. Juuri „alvistumattomuus“ tietysti onkin „lohkeamista“. Meidän muka „kahliajako“-politiikastamme me olemme puhuneet seikkaperäisesti tämän numeron kirjoituksessa „Keskustelua Pietarin bolshevikkien kanssa“ heidän analogisen päätöslauselmansa johdosta, joka saatiin toimitukseen ennen bakulaista“. Toimituksen mainitsema kirjoitus „Keskustelua Pietarin bolshevikkien kanssa“ on V. I. Leninin kirjoittama (kts. Teokset, XIV osa, s. 169—178). — 185.

⁸² „Amshara“ — kirjaimellisesti: sukulainen, maanmies; siten nimitettiin iranilaisia sekatyöläisiä, jotka saapuivat Bakuun ansiotöihin. — 188.

⁸³ „Kirjeitä Kaukaasiasta“ on kirjoitettu marras—joulukuussa 1909, ja ne oli tarkoitettu julkaistavaksi „Proletarissa“ tai „Sotsial-Demokratissa“. Sen vuoksi kun „Proletari“ lakkasi näihin aikoihin ilmestymästä, „Kirjeitä Kaukaasiasta“ lähetettiin VSDTP:n Pää-äänenkannattajan „Sotsial-Demokratin“ toimitukselle. „Sotsial-Demokratin“ toimituksen menshevistinen osa kieltäytyi julkaisemasta Pää-äänenkannattajan palstoilla sitä „Kirjeitä Kaukaasiasta“, jossa arvosteltiin jyrkästi likvidaattoruutta. Kirje julkaistiin „Väittelylehdessä“ („Sotsial-Demokratin“ liitteessä). — 193.

⁸⁴ Vuoden 1890 kesäkuun 12 päivän asetuksen zemstvolaitoksista tsararin hallitus antoi vuoden 1864 asetuksen tilalle. Uusi asetus, joka sääti säätyensuksen entisen omaisuusensuksen tilalle, antoi aatelistolle ehdottoman enemmistön useimmissa kihlakunnan zemstvokokouksissa ja lisäsi zemstvojen riippuvaisuutta keskusvallasta. — 197.

⁸⁵ „Bakinski Proletari“ („Bakun Proletaari“) — illeģaalinen bolshevikkilehti; ilmestyi Bakussa kesäkuun 20 päivästä 1907 elokuun 27 päivään 1909. Ilmestyi seitsemän numeroa.

- „Bakinski Proletarin“ ensimmäinen numero ilmestyi VSDTP:n Bakun järjestön Balahanyin piirin äänenkannattajana, toinen numero VSDTP:n Bakun järjestön Balahanyin ja Tshernogorodin piirien äänenkannattajana; kolmannelta numerosta lähtien lehdestä tulee VSDTP:n Bakun komitean äänenkannattaja. „Bakinski Proletaria“ toimitti J. V. Stalin. Lehdessä julkaisiin useita hänen johtavia kirjoituksiaan, jotka sisältyvät tähän osaan. „Bakinski Proletariin“ osallistuivat myöskin S. Shaumjan, A. Dzhaparidze, S. Spandarjan ynnä muita. Viidennen numeron jälkeen „Bakinski Proletarin“ julkaiseminen keskeytettiin. Se alettiin uudestaan elokuun 1 p:nä 1909, kun J. V. Stalin karkasi Solvytshegolskin karkoituspaikalta ja palasi Bakuun. Lehden viimeinen, 7. numero ilmestyi elokuun 27 p:nä 1909. „Bakinski Proletarin“ toimitus oli kiinteässä yhteydessä „Proletarin“ ja „Sotsial-Demokratin“ kanssa. — 201.
- 86 „Trud“ („Työ“) — Bakun kaupungin ja naftateollisuuspiirien työläisten yhteinen kulutusosuuskunta; perustettiin vuoden 1908 alussa. Kulutusosuuskunnan jäsenmäärä oli noin 1.200. Kulutusosuuskunta avasi haaraosastojaan Balahanyin, Bibi-Eihatin, Zavokzalin ja Tshernogorodin piireissä. Vuonna 1909 osuuskunta julkaisi viikkolehteä „Trudovoi Golos“ („Työn Ääni“). Bolshevikit osallistuivat aktiivisesti osuuskunnan toimintaan. — 206.
- 87 Klubit „Znanie — sila“ („Tieto on voimaa“) ja „Nauka“ („Tiede“) asettivat tehtäväkseen naftateollisuustyöläisten itseopiskelun auttamisen. Ne järjestivät yleissivistäviä ja teknillisiä kursseja, kerhoja ja esitelmiä. Klubien varat muodostuivat jäsenmaksuista sekä esitelmistä ja iltamista saaduista tuloista. Klubia „Tieto on voimaa“, joka palveli naftateollisuuspiirejä, johtivat bolshevikit, „Tiede“ klubia menshevikit. — 206.
- 88 Juoppoudenvastaisen taistelun edustajakokous alkoi Pietarissa joulukuun 28 p:nä 1909 ja kesti muutaman päivän. Edustajakokouksessa oli läsnä 510 edustajaa. Edustajakokouksen työläisryhmässä oli 43 henkilöä, heidän joukossaan 2 Bakun työläisten edustajaa. Osan työläisedustajista poliisi vangitsi heti edustajakokouksen päätyttyä. — 207.

- ⁸⁹ „Dasatskisi“ („Alku“) — gruusialainen legaalinen menshevikkilehti, joka ilmestyi Tiflisissä maaliskuun 4 päivästä 30 päivään 1908. — 209.
- ⁹⁰ N. An, Kostrov — gruusialaisten menshevikki-likvidaattorien johtajan Noi Jordanian salanimiä. — 209.
- ⁹¹ Sanat, jotka G. V. Plehanov lausui puheessaan kansainvälisessä sosialistikongressissa Pariisissa v. 1889. — 213.
- ⁹² Tarkoitetaan maalakia (asetusta), jonka tsaarin ministeri Stolypin antoi marraskuun 9 päivänä 1906 talonpoikain eroittamisesta kyläyhteisöstä huuttoreihin. — 217.
- ⁹³ Kirjeessä puhutaan VSDTP:n Keskuskomitean täysistunnosta, joka pidettiin Pariisissa tammikuun 2—23 (tammikuun 15—helmikuun 5) p:nä 1910. Täysistunto teki päätöksen, että on välttämätöntä „hävittää kaikki enemmän tai vähemmän järjestyneet ryhmäkunnat ja muuttaa ne suunniksi, jotka eivät riko puoluetoiminnan yhtenäisyyttä“. V. I. Leninin vaatimuksesta täysistunto tuomitsi likvidaattoruuden ja otzovismin (päättöslauselmassa ei kuitenkaan mainittu suoraan „likvidaattoruutta“ ja „otzovismia“ niiden oikeilla nimillä). Se seikka, että sovittelevilla aineksilla oli täysistunnossa enemmistö, antoi heille mahdollisuuden viedä läpi eräitä leniniläisvastaisia päätöksiä. V. I. Leninin vastalauseesta huolimatta puolueen keskuslaitoksiin pääsi muutamia menshevikki-likvidaattoreita. Täysistunnon jälkeen likvidaattorit voimistivat taistelua puoluetta vastaan. — 222.
- ⁹⁴ Tarkoitetaan VSDTP:n Keskuskomitean täysistunnon tammikuussa 1910 tekemää päätöstä puolueen keskuslaitosten — Keskuskomitean, Pää-äänenkannattajan toimituksen, Keskuskomitean ulkomaisen byroon ja Keskuskomitean Venäjän kollegion uudelleenjärjestämisestä („reformista“) (kts. „NKP(b) edustajakokousten, konferenssien ja Keskuskomitean täysistuntojen päättöslauselmissa ja päätöksissä“, I osa, 6. painos, 1940, s. 157. 158). — 232.

- ⁹⁵ Kirjeessä puhutaan kuudesta kuukaudesta, jotka jäivät J. V. Stalinin karkoitustajan päättymiseen Solvytshegodskissa, s.o. vuoden 1911 kesäkuun loppuun. — 233.
- ⁹⁶ „Mysl“ („Ajatus“) — bolshevikkien legaalinen filosofinen ja yhteiskunnallis-taloudellinen kuukausijulkaisu; julkaistiin Moskovassa joulukuusta 1910 huhtikuuhun 1911. Ilmestyi viisi numeroa. Aikakausjulkaisun perusti V. I. Lenin. Hänen huolenaan oli tosiasiallisesti myös aikakausjulkaisun johtaminen. „Myslin“ numeroissa 1—4 julkaistiin V. I. Leninin kirjoituksia. Tähän aikakausjulkaisuun osallistuivat läheisesti V. V. Vorovski, M. S. Olminski ja I. I. Skvortsov-Stepanov. Bolshevikkien lisäksi aikakausjulkaisua avustivat Plehanov ja muut puolueismenshevikit. — 233.
- ⁹⁷ „Rabotshaja Gazeta“ („Työväen Lehti“) — bolshevikkien joukkolehti; ilmestyi Pariisissa lokakuun 30 (marraskuun 12) päivästä 1910 heinäkuun 30 (elokuun 12) päivään 1912. Lehden perustaja ja johtaja oli V. I. Lenin. Puolueen Prahan konferenssi (tammikuu 1912) merkitsi „Rabotshaja Gazetan“ ansiot puolueen ja puoluekantaisuuden puolustamisessa ja hyväksyi sen puolueen Keskuskomitean viralliseksi äänenkannattajaksi. — 233.
- ⁹⁸ „Zvezda“ („Tähti“) — bolshevikkien legaalinen lehti; ilmestyi Pietarissa joulukuun 16 päivästä 1910 huhtikuun 22 päivään 1912 (ensiksi kerran viikossa ja sitten kaksi kolme kertaa viikossa). „Zvezdan“ toimintaa suuntasi V. I. Lenin; hän lähetti säännöllisesti ulkomailta lehdelle kirjoituksia. „Zvezdan“ lähimpiä avustajia olivat V. M. Molotov, M. S. Olminski, N. G. Poletajev, N. N. Baturin, K. S. Jeremejev y.m. Lehteen osallistui A. M. Gorki. Ollessaan Pietarissa keväällä v. 1912 J. V. Stalin johti välittömästi lehteä ja julkaisi siinä joukon kirjoituksia, jotka sisältyvät tähän osaan. Lehden eräiden numeroiden painosmäärä nousi 50—60 tuhanteen. „Zvezda“ suoritti valmistelutyön bolshevikkien päivälehdessä „Pravdan“ ilmestymiselle. Huhtikuun 22 p:nä 1912 tsaarin hallitus lakautti „Zvezdan“. „Zvezdan“ jatkona oli „Nevskaja Zvezda“, joka ilmestyi lokakuuhun saakka v. 1912. — 233.

- ⁹⁹ Lentolehtisen „Puolueen puolesta!“ J. V. Stalin kirjoitti maaliskuun alussa 1912 ja sitä levitettiin laajalti koko maassa yhdessä V. I. Leninin kirjoittaman lentolehtisen „VSDTP:n vaaliohjelma“ kanssa. „Sotsial-Demokratissa“ № 26 Keskuskomitean Byroo ilmoitti: „Keskuskomitea on julkaissut Venäjällä lentolehtiset: 1) Puolueen puolesta (6 tuhatta); 2) Vaaliohjelma (10 tuhatta). Nämä lentolehtiset on lähetetty 18 paikkakunnalle, siinä luvussa eräisiin suurimpiin keskuksiin... Keskuskomitean lentolehtiset otettiin kaikkialla vastaan riemulla ja paloiteltiin vain sitä, että niitä oli vähän“. G. K. Ordzhonikidze kirjoitti maaliskuun 29 päivänä 1912 Kievistä, että kumpikin lentolehtinen „teki oikein hyvän vaikutuksen, yleisö on riemuissaan“. Vähän myöhemmin N. K. Krupskaja kirjoitti V. I. Leninin pyynnöstä: „Saimme kaksi kirjettänne (paikallisista asioista ja hahmoitelluista suunnitelmista) ja 2 lentolehtistä: „Puolueen puolesta“ ja „ohjelman“. Sydämelliset terveisemme“. — 234.
- ¹⁰⁰ Lentolehtisessä puhutaan kuudennesta Yleisvenäläisestä puoluekonferenssista, joka pidettiin Prahassa tammikuun 5—17 (18—30) päivänä 1912. Konferenssi yhdisti bolshevistiset järjestöt ja muodosti bolshevikkipuolueen itsenäisenä puolueena. Konferenssin päätöksellä menshevikit karkoitettiin puolueesta, lopetettiin ainoa bolshevikkien ja menshevikkien muodollinen yhtenäisyys samassa puolueessa. Prahan konferenssi laski perustan uudentyyppiselle puolueelle (kts. „NKP(b):n historia. Lyhyt oppikurssi“, s. 147—154). — 234.
- ¹⁰¹ Julistuksen „Eläköön Vappu!“ J. V. Stalin kirjoitti Moskovassa huhtikuun alussa 1912. Se painettiin sulaa Tiflisissä legalisessa kirjapainossa. Julistuksen painos vietiin sitten Pietariin. — 240.
- ¹⁰² Valtion peruslakien 87. pykälä antoi ministerineuvostolle oikeuden esittää Valtakunnanduuman istuntojen välisinä aikoina lakiehdotukset vahvistettavaksi suoraan tsaarille. Tämän pykälän nojalla Stolyin vei läpi muutamia tärkeitä lakeja, muun muassa agraarikysymyksestä, sivuuttamalla Duuman. — 250.

- 103 „Zaprosy Zhizni“ („Elämän Vaatimukset“) — aikakauslehti; ilmestyi Pietarissa vuosina 1909—1912. Kesällä 1912 V. I. Lenin kirjoitti A. M. Gorkille tästä aikakauslehdestä: „Muuten kummallinen aikakauslehti — likvidaattori-trudovikkilais-vehovilainen“ (kts. Lenin kokoelma, I, s. 125). — 252.
- 104 Mirno-obnovlentsit („rauhallisen uudistuksen puolue“) — suuren kauppa- ja teollisuusporvariston sekä suurten tilanherrain puolue; muodostui v. 1906. Lenin nimitti mirno-obnovlentseja „rauhallisen ryöstämisen puolueeksi“. — 253.
- 105 „Dielo Zhizni“ („Elämän Asia“) — menshevikki-likvidaattorien legaalinen aikakauslehti; julkaistiin Pietarissa tammikuun 22 päivästä lokakuun 31 päivään 1911. — 254.
- 106 „Nasha Zarja“ („Meidän Sarastuksemme“) — legaalinen kuukausilehti, menshevikki-likvidaattorien äänenkannattaja; ilmestyi Pietarissa vuodesta 1910 vuoteen 1914. — 254.
- 107 Edistysmieliset — Venäjän porvariston liberaalis-monarkistinen ryhmä, joka oli asemaltaan lokakuulaisten ja kadettien välimailla. Edistysmielisten johtajia olivat moskovalaiset tehtailijat Rjabushinski ja Konovalov y.m. — 260.
- 108 IV Valtakunnanduuman vaalit toimitettiin syksyllä 1912. Mutta jo tuon vuoden kevästä lähtien bolshevikit alkoivat V. I. Leninin ja J. V. Stalinin johdolla valmistautua vaalikamppailuun. Bolshevikkipuolue esiintyi IV Duuman vaaleissa itsenäisesti, demokraattisen tasavallan, 8-tuntisen työpäivän ja tilanherrain maiden pakkoluovuttamisen tunnuksilla. Maaliskuussa 1912 V. I. Lenin kirjoitti „VSDTP:n vaaliohjelman“, joka julkaistiin lentolehtisenä ja levitettiin moniin Venäjän suurkaupunkeihin. Bolshevikkien työtä vaalikamppailun yhteydessä johti välittömästi J. V. Stalin. Vangituksi joutuminen huhtikuun 22 päivänä 1912 keskeytti väliaikaisesti hänen työnsä Valtakunnanduuman vaaleihin valmistautumisessa. Karattuaan Narymin karkoituspaikalta J. V. Stalin palasi Pietariin syyskuussa 1912 vaalikamppailun ollessa kuumimmillaan. — 262.

- 109 „Zemshtshina“ („Zemstvoväki“) — mustasotnialainen lehti, joka ilmestyi Pietarissa vuodesta 1909 vuoteen 1917; Valtakunnanduuman äärimmäisten oikeistolaisten edustajain äänenkannattaja. — 267.
- 110 „Novoje Vremja“ („Uusi Aika“) — Pietarissa vuodesta 1868 lokakuuhun 1917 ilmestynyt lehti; taantumuksellisten aatelisten ja byrokraattisten virkamiespiirien äänenkannattaja. Vuodesta 1905 siitä tuli yksi mustasotnialaisten äänenkannattaja. — 268.
- 111 „Golos Moskvj“ („Moskovan Ääni“) — päivälehti, lokakuulaisten puolueen äänenkannattaja; ilmestyi Moskovassa joulukuusta 1906 vuoteen 1915. Lehden toimittaja ja julkaisija oli A. I. Gutshkov. — 268.
- 112 „Pravda“ („Totuus“) — työväen bolshevistinen päivälehti; ilmestyi Pietarissa huhtikuun 22 päivästä 1912 heinäkuun 8 päivään 1914. „Pravda“ perustettiin V. I. Leninin ohjeiden mukaisesti ja J. V. Stalinin aloitteesta. Puolueen Keskuskomitean jäsenenä J. V. Stalin johti „Pravdan“ ohjelman laatimista ja osallistui „Pravdan“ ensimmäisen numeron toimittamiseen. Huhtikuun 22 p:nä, lehden ensimmäisen numeron ilmestymispäivänä, J. V. Stalin vangittiin. Hän saattoi alkaa uudelleen työnsä „Pravdassa“ vasta syksyllä 1912 karatnaan Narymin karkoituspaikalta. Lokakuusta 1912 helmikuuhun 1913 julkaistiin „Pravdassa“ useita J. V. Stalinin johtavia kirjoituksia, jotka sisältyvät tähän osaan. „Pravdan“ toimituksen jäseniä ja lähimpiä avustajia olivat V. M. Molotov, M. S. Olminski, N. N. Baturin, J. M. Sverdlov, A. M. Gorki, K. N. Samoilova y. m. Kahden ja puolen vuoden aikana tsaarin hallitus lakkautti „Pravdan“ kahdeksan kertaa, mutta työläisten tukemana se alkoi aina ilmestyä uudestaan toisella nimellä („Rabotshaja Pravda“ („Työväen Totuus“), „Severnaja Pravda“ („Pohjolan Totuus“), „Pravda Truda“ („Työn Totuus“), „Za Pravdu“ („Totuuden Puolesta“) j.n.e.) („Pravdan“ merkityksestä ja toiminnasta kts. „NKP(b):n historia. Lyhyt oppi kurssi“, s. 159—164). — 271.

- ¹¹³ „Pietarin työläisten evästys työläisedustajalleen“ on kirjoitettu lokakuun alussa 1912. Se hyväksyttiin yksimielisesti Pietarin suurimpien tuotantolaitosten työläisten kokouksissa ja työläisvaltuutettujen edustajakokouksessa lokakuun 17 p:nä 1912. J. V. Stalin johti „Evästyksen“ käsittelyä työläisten pikakokouksissa tehtailla. V. I. Lenin antoi „Evästykselle“ erikoisen suuren merkityksen. Lähettäessään sen kirjapainoon „Sotsial-Demokratissa“ julkaistavaksi Lenin kirjoitti reunahuomautuksen: „Välttämättä palautettava! Ei saa tahrata. On hyvin tärkeää säilyttää tämä asiakirja“. „Evästys“ julkaistiin „Sotsial-Demokrat“ lehdessä № 28—29 marraskuun 5 (18) p:nä 1912. „Pravdan“ toimitukselle kirjoittamassaan kirjeessä Lenin vaati: „Tämä evästys pietarilaiselle edustajalle julkaiskaa ehdottomasti näkyvällä paikalla ja suurin kirjasi-min“ (kts. Teokset, XXIX osa, s. 78). — 274.
- ¹¹⁴ Termi „selittäminen“ ilmestyi sen yhteydessä, kun „hallitseva“ Senaatti selitti vaalilakeja hallituksen toivomusten mukaisesti. „Selittäessään“ lakeja valtaelimet mielivaltaisesti julistivat toimitettuja vaaleja mitättömiksi. — 274.
- ¹¹⁵ Pietarin läänin työväenkuurian valitsijamiesten vaalit toimitettiin ensimmäisen kerran lääniä käsittävissä valtuutettujen edustajakokouksessa lokakuun 5 p:nä 1912. Siitä huolimatta, että Pietarin 21 suurelta tuotantolaitokselta oli riistetty vaalioikeus, edustajakokouksen valitsemista 6 valitsijamiestä 4 oli bolshevikkia. „Selitettyjen“ tuotantolaitosten työläisille palautettiin oikeudet joukkojen painostuksesta. Lokakuun 14 p:nä 1912 näissä tuotantolaitoksissa suoritettiin uudet valtuutettujen vaalit, ja lokakuun 17 p:nä pidettiin Pietarin läänin työväenkuurian valtuutettujen toinen edustajakokous. Tässä edustajakokouksessa toimitettiin valitsijamiesten uusintavaalit, jolloin ehdottoman enemmistön sai viisi henkilöä — kaksi bolshevikkia ja kolme menshevikkiä. Seuraavana päivänä toimitettiin täydennysäänestys, jonka tuloksena kuudenneksi valitsijamieheksi tuli valituksi bolshevikki.
- Vaalitistelun kulkua valaistiin seikkaperäisesti „Sotsial-Demokratissa“ julkaistussa J. V. Stalinin kirjoituksessa „Vaalit Pietarissa“ (kts. tämä osa, s. 297—312). — 277.

- 116 „Lutsh“ („Säde“) — menshevikki-likvidaattorien julkinen päivälehti; ilmestyi Pietarissa syyskuusta 1912 heinäkuuhun 1913. „Lutshin“ palstoilla likvidaattorit esiintyivät avoimesti illegaalista puoluetta vastaan. Lehti pysyi pystyssä pääasiallisesti porvariston varoilla. — 277.
- 117 Tarkoitetaan Obuhovin tehdasta. — 280.
- 118 Julistuksen „Venäjän kaikille työmiehille ja työläisnaisille!“, joka oli omistettu vuoden 1905 tammikuun 9 päivän kahdeksannelle vuosipäivälle, J. V. Stalin kirjoitti joulukuussa 1912. Tällaisen lentolehtisen julkaisemisen välttämättömyydestä V. I. Lenin kirjoitti Krakovasta J. V. Stalinille Pietariin marraskuun 23 (joulukuun 6) pnä 1912: „Kallis ystävä, tammikuun 9 päivän suhteen on hyvin tärkeää harkita ja valmistella asiaa etukäteen. On valmistettava hyvissä ajoin lentolehtinen, jossa kutsutaan joukkokokouksiin, yksipäiväiseen lakkoon ja mielenosoituksiin (tämä on ratkaistava paikanpäällä, siellä se on paremmin nähtävissä)... Lentolehtisen tunnuksina täytyy olla kolme vallankumouksellista tunnusta (tasavalta, 8-tuntinen työpäivä ja tilanherrain maiden pakko-luovutus) ja on korostettava erikoisesti Romanovien hallitus-suvun „häpeän“ 300-vuotispäivää. Ellei ole täyttä ja täydellistä varmuutta saada lentolehtinen aikaan Pietarissa, niin se täytyy hyvissä ajoin valmistaa täällä ja tuoda sinne“ (kts. Teokset, XXIX osa, s. 82). — 291.
- 119 Vastalauseen merkeissä vankilaviranomaisten väkivaltaa vastaan tapahtui elo- ja syyskuussa 1912 Kutomaryn ja Algatshin pakkotyövankiloissa (Nertshinskin pakkotyöalue Taka-Baikalilla) valtiollisten vankien joukkoluontoisia syömälakkoja ja itsemurhia. Näiden tapausten johdosta oli työläisten vastalauselakkoja ja ylioppilaiden kokouksia Pietarissa, Moskovassa ja Varsovassa. — 291.
- 120 Lokakuussa 1912 Sevastopolin meri-sotaoikeus antoi tuomion 142 matruusin jutussa, joita syytettiin kapinan valmistelusta Mustanmeren laivastossa. 17 syytettyä tuomittiin kuolemaan, 106 pakkotöihin ja 19 julistettiin syyttömäksi. Vastalauseeksi

- oikeuden päätöstä vastaan pidettiin Moskovassa, Pietarissa, Harkovissa, Nikolajevissa, Riiassa ja Venäjän muissa kaupungeissa työläisten suuria vastalauselakkoja ja -mielensoituk-
sia. — 292.
- 121 Vuoden 1911 lopulla sanomalehdistössä ilmestyi uusia asia-
kirjoja, jotka paljastivat hallituksen provokatiota: syytösai-
neisto sosialidemokraattisia duumaedustajia vastaan osoittai-
tui olevan kokonaisuudessaan Pietarin ohranan kyhäämä.
Vuoden 1911 marraskuun puolivälissä III Valtakunnanduuman
socialidemokraattinen ryhmä esitti Duumassa välikysymyksen
toisen Duuman socialidemokraattien jutun uudelleen käsitte-
lemisestä. Duuma hylkäsi välikysymyksen. Tämän yhteydessä
tapahtui Pietarissa, Riiassa, Varsovassa ja Venäjän muissa
kaupungeissa monituhantisia joukkokokouksia ja tehtiin päätös-
lauselmia, joissa vaadittiin tuomittujen edustajien vapautta-
mista. — 293.
- 122 Puolueen Keskuskomitean edustajana Pietarissa vaalikamp-
pailun aikana oli J. V. Stalin. Pietarin komitean toimeenpaneva
valiokunta — PK:n suppea jäsenistö; se asetettiin juokse-
vien asioiden hoitamista varten. — 298.
- 123 Vaaliohjelmastaan, joka julkaistiin syyskuussa 1912, likvidaat-
torit jättivät pois VSDTP:n minimiohjelman tärkeimmät
poliittiset tunnuksat. Demokraattisen tasavallan tunnuksen
tilalle he asettivat vaatimuksen yleisestä äänioikeudesta
„Valtakunnanduuman ja paikallisten itsehallintoelimien vaa-
leissa“; tilanherrain maiden pakkoluovuttamistunnuksen tilalle
he asettivat „III Valtakunnanduuman agraarilainsäädännön
tarkistamisen“. — 301.
- 124 Tarkoitetaan likvidaattorien niinsanottua „elokuun“ konfe-
renssia, joka kokoontui Wienissä elokuussa 1912. Tämä
konferenssi oli kutsuttu koolle vastapainoksi bolshevikkien
Prahan konferenssille. — 303.
- 125 Bolshevikki „X“ — N. G. Poletajev; likvidaattori „Y“ — toden-
näköisesti J. Majevski (V. A. Gutovski).

- Alempana mainitut pietarilaiset likvidaattorit „Ab... ja L...” ovat V. M. Abrosimov ja V. Levitski (V. O. Zederbaum). — **305.**
- 126 „Nevski Golos“ („Nevan Ääni“) — menshevikki-likvidaattorien julkinen viikkolehti; ilmestyi Pietarissa toukokuusta elokuuhun 1912. — **309.**
- 127 Katso „Kirjeitä Kaukaasiasta“, tämän osan s. 209—212.—**315.**
- 128 „Dnevnik Sotsial-Demokratian“ („Sosialidemokraatin Päiväkirjan“) 9. numerossa G. V. Plehanov arvosteli gruusialaisen menshevikki-likvidaattorin S. Dzhibladzen kirjoitusta „Golos Sotsial-Demokratassa“. — **315.**
- 129 Panislamismi — taantumuksellinen, uskonnollis-poliittinen ideologia, joka syntyi sulttaanin Turkissa XIX vuosisadan toisella puoliskolla turkkilaisten tilanherrain, porvariston ja papiston keskuudessa ja levisi sittemmin muiden muhamettilaisten kansojen omistavien luokkien keskuuteen. Panislamismi julisti kaikkien niiden kansojen yhdistymistä yhdeksi kokonaisuudeksi, jotka tunnustavat islamia (muhamettilaisten uskontoa). Panislamismiin avulla muhamettilaisten kansojen hallitsevat luokat pyrkivät lujittamaan asemaansa ja tukahduttamaan Idän kansojen työtätekevien vallankumouksellisen liikkeen. — **316.**
- 130 Kirjoitus „Marxilaisuus ja kansallisuuskysymys“ on kirjoitettu Wienissä vuoden 1912 lopussa ja vuoden 1913 alussa; ensimmäisen kerran julkaistu K. Stalinin allekirjoituksella aikakausjulkaisussa „Prosvestshenije“ № 3—5 v. 1913 otsikolla „Kansallisuuskysymys ja sosialidemokratia“. Vuonna 1914 pietarilainen kustannusliike „Priboi“ („Tyrsky“) julkaisi J. V. Stalinin kirjoituksen erillisenä kirjasena otsikolla „Kansallisuuskysymys ja marxilaisuus“. Sisäasiain ministerin määräyksestä kirjanen poistettiin kaikista yleisistä kirjastoista ja yleisistä lukusaleista. Vuonna 1920 Kansallisuusasiain Kansankomissariaatti julkaisi teoksen uudelleen J. V. Stalinin

kansallisuuskysymystä käsittelevien kirjoitusten „Kirjoituskokoelmassa“ (Gosizdat, Tula). Vuonna 1934 kirjoitus otettiin kirjaan: **J. Stalin. Marxilaisuus ja kansallisuus- ja siirtomaa-kysymys. Valittujen kirjoitusten ja puheiden kokoelma. Viitattessaan kirjoituksessaan „VSDTP:n kansallisuusohjelmasta“** niihin syihin, jotka nostivat kansallisuuskysymyksen tuohon aikaan huomattavalle paikalle, Lenin kirjoitti: „Teoreettisessa marxilaisessa kirjallisuudessa on tätä asioiden tilaa ja sosialidemokratian kansallisuusohjelman perusteita jo viime aikoina valaistu (ensi sijalla tässä esiintyy Stalinin kirjoitus)“. Helmikuussa (uutta lukua) 1913 Vladimir Iljitsh kirjoitti A. M. Gorkille: „Eräs oivallinen gruusialainen kirjoittaa meillä „Prosvestshenijeta“ varten laajaa kirjoitusta kooten **kaiken** itävaltalaisen ja muun aineiston“. Saatuaan tietää, että kirjoitus aiotaan esittää väittelyluontoisena, Lenin pani päättävästi vastaan. „Me olemme tietysti ehdottomasti vastaan. Kirjoitus on oikelu hyvä. Kysymys on taistelukysymys ja periaatteellisessa kannassa me emme anna hituistakaan perään bundilaiselle roistoväelle“ (Marx—Engels—Lenin instituutin arkisto). Kohta J. V. Stalinin vangitsemisen jälkeen, maaliskuussa 1913, V. I. Lenin kirjoitti „Sotsial-Demokratin“ toimitukselle: „...Meillä on raskaasti tuntuja vangitsemisia. Koba on otettu... Koba ehti kirjoittaa laajan („Prosvestshenijen“ kolmea numeroa varten) kirjoituksen kansallisuuskysymyksestä. Hyvä! Täytyy taistella Bundin ja likvidaattorien separatisteja ja oportunisteja vastaan“ (MELI:n arkisto). — 319.

- ¹³¹ Sionismi — taantumuksellinen natsionalistinen virtaus, jolla oli kannattajia juutalaisen porvariston ja sivistyneistön sekä juutalaisten työläisten takapajuisimpain kerrosten keskuudessa. Sionilaiset pyrkivät eristämään juutalaiset työläisjoukot proletariaatin yleisestä taistelusta. — 320.

- ¹³² Itävallan sosialidemokratian Brännin puoluepäivät (edustajakokous) pidettiin syyskuun 12—17 (24—29) pnä 1899. Puoluepäivien kansallisuuskysymyksestä hyväksymän päätöslauselman tekstin J. V. Stalin esittää tämän teoksen seuraavassa luvussa (kts. s. 353). — 346.

- 133 „Meillä ei, jumalan kiitos, ole parlamenttia“ — sanat, jotka V. Kokovtsev, tsaarin finanssiministeri (myöhemmin pääministeri), lausui Valtakunnanduumassa huhtikuun 24 p:nä vuonna 1908. — **349.**
- 134 Kts. K. Marx ja F. Engels „Kommunistisen Puolueen Manifesti“, II luku (Karl Marx. Valitut teokset kahdessa osassa, I osa, 1941, s. 154). — **362.**
- 135 Itävallan sosialidemokraattisen puolueen Wienin puoluepäivät (eli Wimbergin — sen wieniläisen hotellin nimen mukaan, jossa ne olivat koolla) pidettiin toukokuun 25—31 (kesäkuun 6—12) p:nä 1897. — **363.**
- 136 Tarkoitetaan „Deutsch-Französische Jahrbücherissä“ („Saksalais-Ranskalaisessa Vuosikirjassa“) v. 1844 julkaistua K. Marxin kirjoitusta „Zur Judenfrage“ („Juutalaiskysymyksestä“) (kts. K. Marx ja F. Engels. Teokset, I osa, 1938). — **365.**
- 137 Bundin VIII konferenssi pidettiin Lvovissa syyskuussa vuonna 1910. — **371.**
- 138 Kirjoituksessaan „Vielä yksi hajoituskonferenssi“, joka julkaistiin „Za Partiju“ lehdessä lokakuun 2 (15) p:nä 1912, G. V. Plehanov tuomitsi likvidaattorien „elokuun“ konferenssin ja luonnehti bundilaisten ja kaukaasialaisten sosialidemokraattien kannan sosialismin sopeuttamiseksi natsionalismiin. Kirjeessään likvidaattorien „Nasha Zarja“ aikakauslehden toimitukselle bundilainen Kossovski arvosteli Plehanovia. — **375.**
- 139 Bundin VII edustajakokous pidettiin Lvovissa elokuun lopussa ja syyskuun alussa (uutta lukua) 1906. — **375.**
- 140 „Iskra“ („Kipinä“) — ensimmäinen yleisvenäläinen illegaalinen marxilainen sanomalehti, jonka V. I. Lenin perusti vuonna 1900 (kts. J. V. Stalin. Teokset. I osa, s. 420, huomautus 26). — **377.**

- 141 Karl Vanek — tshekkiläinen sosialidemokraatti, joka oli avoimesti chauvinistisella, separatistisella kannalla. — 378.
- 142 „Tshveni Tshovreba“ („Elämämme“) — gruusialaisten menshevikkien päivälehti; ilmestyi Kutaisissa heinäkuun 1 päivästä 22 päivään 1912. — 381.
- 143 Ensimmäinen Balkanin sota alkoi lokakuussa 1912 toisaalta Bulgarian, Serbian, Kreikan ja Montenegron ja toisaalta Turkin välillä. — 394.
- 144 Katso marraskuun 5—12 p:nä 1907 pidetyn VSDTP:n neljännen („Kolmannen yleisvenäläisen“) konferenssin ja joulukuun 21—27 p:nä 1908 (tammikuun 3—9 p:nä 1909) pidetyn VSDTP:n V („Vuoden 1908 yleisvenäläisen“) konferenssin päätöksiä (kts. „NKP(b) edustajakokousten, konferenssien ja Keskuskomitean täysistuntojen päätöslauselmissa ja päätöksissä“, I osa, 6. painos, 1940, s. 118, 131). — 401.
- 145 J. I. Jagello — Puolan sosialistisen puolueen (PPS) jäsen, jonka Bundin ja PPS:n tekemä vaaliliitto porvarillisten nationalistien kanssa valitsi Varsovasta IV Valtakunnanduumaan vastoin Puolan sosialidemokraattien tahtoa. Duuman sosialidemokraattinen ryhmä hyväksyi menshevikki-likvidaattoerien (menshevistinen seitsikko) äänten enemmistöllä bolshevikkien kuutta edustajaa vastaan päätöslauselman Jagellon hyväksymisestä sosialidemokraattiseen duumaryhmään. — 401.
- 146 „Prosvestsheniye“ („Valistus“) — bolshevikkien legaalinen kuukausijulkaisu; julkaistiin Pietarissa vuoden 1911 joulukuusta alkaen. Julkaisun työtä ohjasi V. I. Lenin pitäen yllä säännöllistä kirjeenvaihtoa Venäjällä olleen toimituskollegion kanssa (M. A. Saveljev, M. S. Olminski, A. I. Jelizarova). Ollessaan Pietarissa J. V. Stalin osallistui läheisesti julkaisun työhön. Julkaisu oli kiinteässä yhteydessä „Pravdan“ kanssa. Kesäkuussa 1914. ensimmäisen maailmansodan aattona, hallitus lakkautti julkaisun. Syksyllä 1917 ilmestyi yksi kaksoisnumero. — 402.

- 147 Joulukuussa 1912 IV Duuman työläisedustajat antoivat suostumuksensa, että heidän nimensä merkittiin „Lutshin“ avustajien luetteloon. Samanaikaisesti he jatkoivat „Pravdan“ avustamista. Tosiasiallisesti työläisedustajat eivät osallistuneet „Lutshiin“. Keskuskomitean vastaavan ohjeen jälkeen he ilmoittivat ottavansa nimensä pois „Lutshin“ avustajain luettelosta. Tämän ilmoituksen johdosta sosialidemokraattisen duunaryhmän kahden osan (bolshevistisen kuutosen ja menshevistisen seitsikon) välillä syttyi ankara taistelu. — 403.
- 148 Tarkoitetaan sosialidemokraattista ryhmää III Valtakunnanduumassa. — 404.
- 149 „Zhivoje Dielo“ („Elävä Asia“) — menshevikki-likvidaattorien legaalinen viikkolehti, joka ilmestyi Pietarissa tammikuusta huhtikuuhun 1912. — 404.
- 150 Julistuksen „Lenan verilöylyn vuosipäivä“ J. V. Stalin kirjoitti Krakovassa tammi- ja helmikuussa 1913. N. K. Krupskajan käsin jäljentämä kappale monistettiin hektografilla ja lähetettiin Venäjälle; sitä levitettiin Pietarissa, Kieivissä, Mohilevissa, Tiflisissä ja muissa kaupungeissa. — 408.
- 151 IV Valtakunnanduuman istunnot avattiin marraskuun 15 päivänä 1912. — 410.

ELÄMÄKERRALLISIA TIETOJA

(1907 — maaliskuu 1917)

1907

- Tammikuu 1.** Ilmestyi J. V. Stalinin johtaman „Mnatobi“ („Soihtu“) lehden ensimmäinen numero.
- „Ahali Drojeba“ („Uusi Aika“) lehden 8. numerossa julkaistiin J. V. Stalinin teoksen „Anarkismi vaiko sosialismi?“ jatkoa.
- Helmikuun 10.** J. V. Stalin kirjoittaa esipuheen K. Kautskyn kirjasen „Venäjän vallankumouksen liikkeelle-panevat voimat ja näköalat“ gruusiankieliseen painokseen.
- Helmikuun 18.** Ilmestyi J. V. Stalinin johtaman „Tshveni Tshovreba“ („Elämämme“) lehden ensimmäinen numero, jossa oli J. V. Stalinin kirjoitus „Vaalitaistelu Pietarissa ja menshevikit“.
- Helmikuun 21—28.** „Tshveni Tshovreba“ lehden numeroissa 3, 5, 8 ja 9 julkaistiin J. V. Stalinin teoksen „Anarkismi vaiko sosialismi?“ jatkoa.
- Maaliskuun 11.** Ilmestyi J. V. Stalinin johtaman „Dro“ („Aika“) lehden ensimmäinen numero.
- Maaliskuun 13.** „Dro“ lehden 2. numerossa julkaistiin J. V. Stalinin kirjoitus „Kadettien itsevaltius vaiko kansan itsevaltius?“

- Maaliskuun 17.** „Dro“ lehden 6. numerossa julkaistiin J. V. Stalinin kirjoitus „Proletariaatti taistelee, porvaristo tekee liiton hallituksen kanssa“ (johtava).
- Maaliskuun 22.** „Dro“ lehden 10. numerossa julkaistiin J. V. Stalinin kirjoitus „Toveri G. Telijan muistolle“.
- Maaliskuun 28 ja 30.** „Dro“ lehdessä julkaistiin Tiflisiin työläisbolševikkien päätöslauselma J. V. Stalinin valitsemisesta edustajaksi VSDTP:n V edustajakokoukseen.
- Huhtikuun 4—6 ja 10.** „Dro“ lehden numeroissa 21—23 ja 26 julkaistiin J. V. Stalinin teoksen „Anarkismi vaiko sosialismi?“ jatkoa.
- Huhtikuun 8.** „Dro“ lehden 25. numerossa julkaistiin J. V. Stalinin kirjoitus „Valveutunut proletariaatti ja puolueen viides edustajakokous“ (johtava).
- Huhtikuun 10.** „Dro“ lehden 26. numerossa julkaistiin J. V. Stalinin kirjoitus „Sekasotku...“.
- Huhtikuun 13.** „Dro“ lehden 29. numerossa julkaistiin J. V. Stalinin kirjoitus „Kaukaasialaiset ilveijämme“.
- Huhtikuun 30—
toukokuun 19.** J. V. Stalin osallistuu VSDTP:n V („Lontoon“) edustajakokouksen työhön Tiflisiin järjestön edustajana.
- Kesäkuun alku-
puolisko.** Palattuaan VSDTP:n V („Lontoon“) edustajakokouksesta J. V. Stalin saapuu Bakuun ja Tiflisiin; tekee selostuksia edustajakokouksen tuloksista Bakun, Tiflisiin ja eräiden Länsi-Gruusian piirien sosialidemokraattisten järjes-

- töjen kokouksissa. J. V. Stalin johtaa bolshevikkien taistelua menshevikkejä, eserriä y.m. vastaan.
- Kesäkuun 20.** Ilmestyi J. V. Stalinin toimittaman bolshevikkien illegaalisen lehden „Bakinski Proletari“ ensimmäinen numero. Tässä lehdessä julkaistiin hänen kirjoituksensa: „Duuman hajoitus ja proletariaatin tehtävät“ (johtava), „Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen Lontoon edustajakokous (Edustajan muistiinpanoja)“.
- Kesä — syksy.** J. V. Stalin puhuu Bakun piireissä järjestetyissä väittelykokouksissa paljastaen menshevikkien ja eserrien politiikkaa.
- J. V. Stalin johtaa naftateollisuudenharjoittajain kanssa pidettävän neuvottelukokouksen boikotoimiskamppailua.
- Heinäkuun 10.** „Bakinski Proletari“ lehden 2. numerossa julkaistiin kirjoituksen „Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen Lontoon edustajakokous (Edustajan muistiinpanoja)“ jatkoa.
- Heinäkuun loppu.** Bakun bolshevikit pitivät J. V. Stalinin johdolla naftateollisuuspiirien puoluekonferenssin, joka kannatti yleislakon järjestämistä.
- Elokuun 12.** Ilmestyi „Gudok“ lehden ensimmäinen numero. „Gudok“ oli Bakun naftateollisuustyöläisten liiton bolshevistinen äänenkannattaja, joka perustettiin J. V. Stalinin aloitteesta.
- Elokuun 24.** Viiden sosialidemokraattisen piirijärjestön ja muhamettilaisen sosialidemokraattisen „Gummet“ ryhmän edustajain kokouksessa J. V. Stalin valitaan yleiskaupunkilaisen puoluekonferens-

- sin koollekutsumisen organisaatiovaliokunnan jäseneksi.
- Syyskuu — lokakuu.** J. V. Stalin johtaa III Valtakunnanduuman vaalikamppailua.
- Syyskuun 22 päivänä Bakun työväenkuurian valtuutettujen kokouksessa hyväksyttiin J. V. Stalinin kirjoittama „Evästys“ III Valtakunnanduuman sosialidemokraattisille edustajille.
- Syyskuun 29.** J. V. Stalin piti puheen kapitalistien palkkarenkien murhaaman työläisbolshevikin Hanlar Safaralijevin haudalla.
- „Gudok“ lehden 4. numerossa julkaistiin J. V. Stalinin kirjoitus „Neuvottelukokousta on boikotoitava!“.
- Lokakuun 25.** Yleiskaupunkilaisessa bolshevikkien puoluekonferenssissa J. V. Stalin valitaan VSDTP:n Bakun komitean jäseneksi.
- Marraskuun alkupuolisko.** Sabuntshinskin sairaalan huoneistossa pidetään VSDTP:n Bakun komitean istunto J. V. Stalinin osanotolla.
- Marraskuun 22.** VSDTP:n Bakun komitea järjestää J. V. Stalinin johdolla yksipäiväisen vastalauselakon II Valtakunnanduuman sosialidemokraattisen ryhmän oikeusjuttua vastaan.
- Marraskuun loppu.** J. V. Stalin saapuu puolueasioissa Tifliisiin.
- Marraskuun 1907 — maaliskuun 1908.** J. V. Stalin johtaa kamppailua Bakun työläisten osallistumiseksi neuvottelukokoukseen nافتateollisuudenharjoittajain kanssa työläisten oikeuksien takaamisen ehdolla.

1908

- Tammikuun 13.** „Gudok“ lehden 14. numerossa julkaistiin J. V. Stalinin kirjoitus „Vaalien edellä“ (johtava).
- Tammikuu — helmikuu.** Bakun bolshevikit järjestävät J. V. Stalinin johdolla monta suurta lakkoa.
- Helmikuun 3.** „Gudok“ lehden 17. numerossa julkaistiin J. V. Stalinin kirjoitus „Vieläkin takeiden perustalla pidettävästä neuvottelukokouksesta“ (johtava).
- Helmikuu.** Mustasotnialaisten tihenevien hyökkäysten vuoksi VSDTP:n Bakun komitea järjestää J. V. Stalinin johdolla „Itsepuolustuksen esikunnan“.
- Maaliskuun 2.** „Gudok“ lehden 21. numerossa julkaistiin J. V. Stalinin kirjoitus „Mitä puhuvat meidän viimeaikaiset lakkomme?“.
- Maaliskuun 9.** „Gudok“ lehden 22. numerossa julkaistiin J. V. Stalinin kirjoitus „Käännöksenä naftateollisuudenharjoittajain taktiikassa“ (johtava).
- Maaliskuun 16.** „Gudok“ lehden 23. numerossa julkaistiin J. V. Stalinin kirjoitus „Täytyy valmistautua!“ (johtava).
- Maaliskuun 25.** J. V. Stalin vangittiin Gaijoza Nizharadzen nimisenä ja teljettiin Bakun Bailovskin vankilaan.
- Maaliskuun 25 — marraskuun 9.** Vankilassa ollessaan J. V. Stalin järjestää ja pitää yllä yhteyttä Bakun bolshevikijärjestön kanssa, johtaa VSDTP:n Bakun komiteaa ja kirjoittaa kirjoituksia „Bakinski Proletari“ ja „Gudok“ lehtiin.

Vankilassa J. V. Stalin toimii valtiollisten vankien keskuudessa, järjestää väittelyjä eseriä ja menshevikkoja vastaan, järjestää valtiollisille vangeille marxilaisen kirjallisuuden opiskelun.

Maaliskuun 30. „Gudok“ lehden 25. numerossa julkaistiin J. V. Stalinin kirjoitus „Taloudellinen terrori ja työväenliike“ (johtava).

**Huhtikuun 21 —
toukokuun 18.** „Gudok“ lehden numeroissa 28, 30 ja 32 julkaistiin J. V. Stalinin kirjoitus „Naftateollisuudenharjoittajat taloudellisesta terrorista“.

Heinäkuun 20. „Bakiński Proletari“ lehden 5. numerossa julkaistiin J. V. Stalinin kirjoitukset „Lakeijoiksi ruvenneet „socialistit“ ja „Farisealaiset zubatovilaiset“.

Lehden liitteenä julkaistiin J. V. Stalinin kirjoitus „Neuvottelukokous ja työläiset“.

Marraskuun 9. J. V. Stalin karkoitetaan kahdeksi vuodeksi Vologdan lääniin julkisen poliisivalvonnan alaisuuteen.

1909

Tammikuun. J. V. Stalin tuodaan vankikyydillä Vologdaan ja teljetään Vologdan vankilaan.

Tammikuun 27. J. V. Stalinin karkoituspaikaksi määrätään Vologdan läänin Solvytshegodskin kaupunki.

Helmikuun 8. Matkustaessaan vankikyydillä karkoituspaikalle J. V. Stalin sairastuu lavantautiin ja siirretään Vjatkan vankilasta Vjatkan läänin kunnallissairaalaan.

- Helmikuun 20.** J. V. Stalin siirretään sairaalasta takaisin Vjatkan vankilaan.
- Helmikuun 27.** J. V. Stalin saapuu Solvytshegodskiin.
- Kesäkuun 24.** J. V. Stalin karkaa Solvytshegodskin karkoituspaijalta.
- Heinäkuun alku.** Matkan varrella J. V. Stalin on muutaman päivän Pietarissa.
- Heinäkuun alkupuolisko.** J. V. Stalin saapuu illegaalisesti Bakuun, johtaa Bakun ja Taka-Kaukaasian bolshevististen järjestöjen kunnostamis- ja lujittamistyötä.
- Elokuun 1.** Ilmestyi (vuoden kestäneen keskeytyksen jälkeen) „Bakinski Proletari“ lehden 6. numero, jossa oli J. V. Stalinin johtava kirjoitus „Puoluekriisi ja meidän tehtävämme“.
- Elokuun 2.** VSDTP:n Bakun komitea hyväksyy J. V. Stalinin johdolla päätöslauselman asiaintilasta „Proletarin“ toimituksessa ja asettuu „toimituksen enemmistön kannalle, jonka edustajana on toveri Lenin“.
- Elokuun 27.** „Bakinski Proletari“ lehden 7. numerossa julkaistiin J. V. Stalinin kirjoitukset: „Puoluekriisi ja meidän tehtävämme“ (loppu) ja „Edessäolevasta yleislakosta“.
- Syyskuun alkupuolisko.** J. V. Stalin saapuu Bakusta Tiflisiin, jossa järjestää ja ohjaa Tiflisiin bolshevikkijärjestön taistelua menshevikki-likvidaattoreita vastaan.
- Syyskuun loppu.** J. V. Stalin toteuttaa toimenpiteitä Bakun komitean illegaalisen kirjapainon työn kuntoonpalauttamiseksi.
- Lokakuun 19 — marraskuun alku.** J. V. Stalin saapuu Tiflisiin ja valmistelee Tiflisiin yleiskaupunkilaisen puoluekonferens-

sin koollekutsumista ja bolshevikkien lehden „Tifliski Proletari“ („Tiflisiin Proletaari“) julkaisemista.

Viimeistään mar- J. V. Stalin saapuu Tiflisistä takaisin Bakuun.
raskuun 12.

Joulukuun 13. VSDTP:n Bakun komitea julkaisi J. V. Stalinin kirjoittaman julistuksen „Joulukuun lakosta ja joulukuun sopimuksesta“ (Bakun vuoden 1904 lakon viidennen vuosipäivän johdosta).

Marraskuu — J. V. Stalin kirjoittaa puolueen Pää-äänenkan-
joulukuu. nattajaan „Kirjeitä Kaukaasiasta“.

1910

Vuodesta 1910 J. V. Stalin on puolueen Keskuskomitean valtuutettu („KK:n asiamies“).

Tammikuun 5. Ilmestyi ensimmäinen numero „Tifliski Proletari“ lehteä, jonka perustamiseen J. V. Stalin osallistui välittömästi.

Tammikuun 22. VSDTP:n Bakun komitea hyväksyy J. V. Stalinin kirjoittaman päätöslauselman yleisen puoluekonferenssin koollekutsumisen, puolueyön johtamisen käytännöllisen keskuksen Venäjälle siirtämisen ja yleisvenäläisen johtavan lehden julkaisemisen välttämättömyydestä.

Maaliskuun 23. J. V. Stalin vangittiin Zahar Grigorjan Melikjantsin nimisenä.

Ilmestyi J. V. Stalinin kirjoittama lentolehtinen „August Bebel, Saksan työläisten johtaja“.

Maaliskuun 26. J. V. Stalin teljettiin Baikalovskin vankilaan Bakussa.

- Syyskuun 7.** J. V. Stalin sai vankilaan Kaukaasian käskynhaltijan päätöksen elokuun 27 päivältä, jossa häneltä kiellettiin viideksi vuodeksi oikeus asua Kaukaasiassa.
- Syyskuun 23.** J. V. Stalin lähetettiin vankikyydillä Solvytshegodskiin.
- Lokakuun 29.** J. V. Stalin saapui Solvytshegodskiin.
- Marraskuu 1910—kesäkuu 1911.** J. V. Stalin ottaa yhteyden Leninin kanssa, järjestää karkoitettujen keskuudessa kokouksia, joissa pidetään esitelmiä ja käsitellään päivän poliittisia kysymyksiä.
- Joulukuun 31.** J. V. Stalin kirjoitti kirjeen puolueen Keskuskomitealle („Kirje Solvytshegodskin karkoituspaijalta“).

1911

- Maaliskuu—kesäkuu.** J. V. Stalinin luona (M. P. Kuzakovan talossa) Solvytshegodskissa pidetään monta kertaa kotitarkastuksia.
- Kesäkuun 1.** VSDTP:n Keskuskomitean jäsenten neuvottelussa Pariisissa J. V. Stalin asetetaan poissaolevana ehdokkaaksi puoluekonferenssin koollekutsumisen Organisatiovaliokuntaan.
- Kesäkuun 23—26.** J. V. Stalin kärsii Solvytshegodskissa kolmi-päiväisen vankeusrangaistuksen karkoitettujen sosialidemokraattien kokouksen järjestämisestä.
- Kesäkuun 27.** Karkoitusajan päättymisen johdosta J. V. Stalin vapautetaan julkisen poliisivalvonnan alaisuudesta. Kaukaasiassa, pääkaupungeissa ja teollisuuskeskuksissa asumiskiellon vuoksi J. V. Stalin valitsi asuinpaikakseen Vologdan, joka sijaitsee Pietarin tien varrella.

- Heinäkuun 6. J. V. Stalin matkusti matkatodistuksen mukaisesti Solvytshegodsista Vologdaan.
- Heinäkuun 16. J. V. Stalin saapui Vologdaan.
- Heinäkuu —
syyskuu. J. V. Stalin on Vologdassa salaisen poliisivalvonnan alaisena.
- Heinäkuu. J. V. Stalin kirjoitti kirjeen V. I. Leninin johtaman „Rabotshaja Gazetan“ toimitukselle. Kirjeessään J. V. Stalin tiedottaa aikomuksestaan ryhtyä työskentelemään Pietarissa tai Moskovassa.
- Syyskuun 6. J. V. Stalin matkustaa illegaalisesti Vologdasta Pietariin.
- Syyskuun 7. J. V. Stalin saapui Pietariin ja kirjoittautui kirjoihin P. A. Tshizhikovin passilla.
- Syyskuun 7—9. J. V. Stalin tapaa bolshevikit S. Todrijan ja S. Allilujevin, ottaa yhteyden Pietarin puoluejärjestöön.
- Syyskuun 9. J. V. Stalin vangittiin ja teljettiin vankilaan (Pietarin tutkintovankilaan).
- Joulukuun 14. J. V. Stalin karkoitetaan Vologdaan kolmeksi vuodeksi julkisen poliisivalvonnan alaisuuteen.
- Joulukuun 25. J. V. Stalin saapuu Vologdaan.

1912

Tammikuun 5 (18) Kuudennessa (Prahan) yleisessä puoluekonferenssissa J. V. Stalin valittiin poissaolevana välinen aika. bolshevikipuolueen Keskuskomitean jäseneksi.

Konferenssissa muodostetaan vallankumouksellisen työn johtamista varten Venäjällä käytän-

- nöllinen keskus (Keskuskomitean Venäjän byroo), jonka johtoon tuli J. V. Stalin.
- Helmikuun puoliväli.** V. I. Leninin toimeksiannosta Keskuskomitean Venäjän byroon jäsen G. K. Ordzhonikidze saapui Vologdassa olleen J. V. Stalinin luokse selostamaan hänelle henkilökohtaisesti Prahan konferenssin päätöksiä.
- Helmikuun 29.** J. V. Stalin karkaa Vologdan karkoituspaikalta.
- Maaliskuun alku.** J. V. Stalin kirjoittaa lentolehtisen „Puolueen puolesta“. Lentolehtinen julkaistiin VSDTP:n Keskuskomitean nimessä ja sitä levitettiin laajasti Venäjällä.
- Maaliskuun alkupuolisko.** J. V. Stalin saapuu Bakuun ja Tiflisiin järjestämään Taka-Kaukaasian bolshevikkijärjestöjen työtä Prahan konferenssin päätösten toteuttamiseksi. Hän kirjoittaa VSDTP:n Keskuskomitean kiertokirjeen № 1 puoluejärjestöille, jossa tiedoitettiin Keskuskomitean lopullisesta muodostamisesta.
- Maaliskuun 29.** J. V. Stalin pitää Bakun bolshevikkien piirijärjestöjen työntekijöiden neuvottelun. Neuvottelu yhtyy Prahan konferenssin päätöksiin.
- Maaliskuun 30.** J. V. Stalin kirjoittaa „Sotsial-Demokrat“ lehteen kirjeen Bakun neuvottelusta.
- Huhtikuun 1.** J. V. Stalin matkustaa Bakusta Pietariin.
- Huhtikuun alku.** Matkalla Pietariin J. V. Stalin pysähtyy Moskovassa ja kohtaa G. K. Ordzhonikidzen.
- J. V. Stalin kirjoittaa julistuksen „Eläköön Vappu!“.

J. V. Stalin lähettää Tiflisiin moskovalaisten puoluetöntekijöiden ryhmän päätöslauselman tekstin, jossa tämä ryhmä tervehtii Prahan konferenssin päätöksiä ja vasta muodostettua Keskuskomiteaa.

J. V. Stalin kirjoittaa VSOT:n Keskuskomitean nimessä kirjeen Klara Zetkinille pyytään häntä antamaan hänen säilytettävänä olevat puolueen varat Keskuskomitealle IV Valtakunnanduuman vaalikamppailun suorittamiseksi.

Huhtikuun 10. J. V. Stalin saapuu illegaalisesti Pietariin.

Huhtikuun 10—22. J. V. Stalin toimittaa bolshevistista työväenlehteä „Zvezda“.

„Zvezdassa“ julkaistiin J. V. Stalinin kirjoitukset: „Uusi vaihe“ (johtava), „Elämä voittaa!“, „He ahertavat hyvin...“, „Lähti liikkeelle!“ (johtava), „Miten he valmistautuvat vaaleihin“, „Johtopäätöksiä“ (johtava) y.m.

Huhtikuun puoliväli.

J. V. Stalin sopii III Valtakunnanduuman sosiaalidemokraattisen ryhmän jäsenten N. G. Pöletajevin ja I. P. Pokrovskin sekä kirjailija-bolshevikkien M. S. Olminskin ja N. N. Baturinin kanssa „Pravda“ lehden julkaisemisesta ja ohjelmasta, ja yhdessä heidän kanssaan toimittaa lehden ensimmäisen numeron.

Huhtikuun 22. Ilmestyy työväen päivälehdessä „Pravda“ ensimmäinen numero, jossa oli J. V. Stalinin kirjoitus „Meidän tarkoitusperämme“.

J. V. Stalin vangitaan ja teljetään vankilaan (tutkintovankilaan).

Heinäkuun 2.

J. V. Stalin karkoitetaan Pietarista vankikyydillä Narymin alueelle kolmeksi vuodeksi julkisen poliisivalvonnan alaisuuteen.

- Heinäkuun 18.** J. V. Stalin matkustaa Tomskista saattovartijan seuraamana „Kolpashevets“ nimisellä laivalla karkoituspaikalle Narymiin.
- Syyskuun 1.** J. V. Stalin karkaa Narymin karkoituspaikalta.
- Syyskuun 12.** J. V. Stalin saapuu Pietariin.
- Syyskuu — lokakuu.** J. V. Stalin johtaa kamppailua IV Valtakunnanduuman vaalien yhteydessä sekä järjestää taistelua menshevikki-likvidaattoreita vastaan.
- J. V. Stalin toimittaa „Pravda“ lehteä.
- Lokakuun 4.** J. V. Stalinin johdolla pidetään Pietarin komitean Toimeenpanevan valiokunnan istunto, jossa tehtiin päätös yksipäiväisestä vastalauselakosta sen johdosta, että Pietarin monissa suurissa tehtaissa (Putilovin y.m.) oli peruutettu valtuutettujen vaalit.
- Lokakuun alku.** J. V. Stalin pitää illegaalisen puolueneuvottelun, jossa käsitellään likvidaattoreja vastaan käytävän taistelun taktiikkaa ja sovitaan työväen edustajaehdokkaasta IV Valtakunnanduumaan.
- J. V. Stalin kirjoittaa „Pietarin työläisten evästyksen työläisedustajalleen“.
- Lokakuun puoli-väli.** J. V. Stalin lähettää V. I. Leninille „Sotsial-Demokratin“ toimitukseen „Pietarin työläisten evästyksen“ („Evästys“ julkaistiin „Sotsial-Demokratin“ numerossa 28—29 marraskuun 5 (18) pnä 1912).
- Lokakuun 17.** Pietarin läänin työväenkuurian valtuutettujen edustajakokouksessa hyväksyttiin J. V. Stalinin kirjoittama „Evästys“.

- Lokakuun 19.** „Pravdan“ 147. numerossa julkaistiin J. V. Stalinin kirjoitus „Valtuutettujen tahto“ (johtava).
- Lokakuun 21 (marraskuun 3).** V. I. Leninin toimeksiannosta N. K. Krupskaja kirjoittaa „Pravdalle“ ja sosialidemokraattisen duumaryhmän jäsenille J. V. Stalinin Krakovaan saapumisen välttämättömyydestä.
- Lokakuun 24.** „Pravdan“ 151. numerossa julkaistiin J. V. Stalinin kirjoitus „Yhteenvetoja vaaleista Pietarin työväenkuuriassa“.
- Lokakuun 25.** „Pravdan“ 152. numerossa julkaistiin J. V. Stalinin kirjoitus „Tänään on vaalit“.
- Lokakuun loppu.** J. V. Stalin on jonkin aikaa Moskovassa, järjestää yhteyden IV Valtakunnanduumaan valitujen edustajain, työläisbolshevikkien kanssa.
- Lokakuun 29.** J. V. Stalin palaa Moskovasta Pietariin.
- Marraskuun 10 päivään mennessä.** J. V. Stalin saapuu illegaalisesti Krakovaan V. I. Leninin luo.
- Marraskuun 11 (24).** V. I. Lenin lähettää „Pravdan“ toimitukseen J. V. Stalinilta saamansa „Evästyksen“ käskien julkaista sen „näkyvällä paikalla ja suurin kirjasiimin“.
- Marraskuun alku-puolisko.** J. V. Stalin osallistuu VSDTP:n Keskuskomitean jäsenten istuntoon Krakovassa.
- Marraskuun loppu — joulukuun alku.** Palattuaan Krakovasta Pietariin J. V. Stalin johtaa IV Valtakunnanduuman sosialidemokraattisen duumaryhmän työtä.
- Marraskuun 23 (joulukuun 6).** V. I. Lenin kirjoittaa J. V. Stalinille tammi-kuun 9 päivän vuosipäivään valmistautumisesta

ja lentolehtisten julkaisemisen välttämättömyydestä.

Joulukuun alku-puolisko. V. I. Leninin toimeksiannosta N. K. Krupskaja kirjoittaa J. V. Stalinille, että hänen on välttämättä saavuttava Krakovaan VSDTP:n Keskuskomitean jäsenten ja IV Duuman edustajain (bolshevistisen „kuutosen“) neuvotteluun.

Joulukuun loppu. J. V. Stalin matkustaa illegaalisesti Krakovaan.

Jouluk. 28 1912 (tammikuun 10 1913) — tammi- J. V. Stalin osallistuu VSDTP:n Keskuskomitean „helmikuun“ neuvotteluun puolueyönte-
kuun 1 (14) 1913. kijäin ja sosialidemokraattisen duumaryhmän bolshevikkijäsenten kanssa, joka pidettiin V. I. Leninin johdolla. Neuvottelussa V. I. Lenin ja J. V. Stalin määrittelevät toimenpiteet „Pravdan“ toimituksen työn parantamiseksi.

Joulukuun loppu 1912 — tammi- Ilmestyi J. V. Stalinin kirjoittama julistus
kuun alku 1913. „Venäjän kaikille työmiehille ja työläisnaisille!“.

1913

Tammikuun 12. „Sotsial-Demokratın“ 30. numerossa julkaistiin J. V. Stalinin kirjoitukset „Vaalit Pietarissa (Kirje Pietarista)“ ja „Matkalla natsionalismiin (Kirje Kaukaasiasta)“.

Tammikuun jälki-puolisko. J. V. Stalin saapuu Krakovasta Wieniin, josta käsin hän järjestää V. I. Leninin kirjoittaman „Tiedoituksen“ „helmikuun“ neuvottelusta ja neuvottelun päätöslauselmien painattamisen Pariisissa.

Tammikuu. J. V. Stalin kirjoittaa teoksen „Kansallisuus-kysymys ja sosialidemokratia“. Teos julkaistiin aikakauslehti „Prosveshtshenijen“ numeroissa 3—5 maalıs—toukokuussa 1913.

- Tammikuu — helmikuu.** J. V. Stalin kirjoittaa julistuksen „Lenan verilöylyn vuosipäivä“.
- Helmikuun puoli-väli.** J. V. Stalin palaa ulkomailta Pietariin; hän ryhtyy yhdessä J. M. Sverdlovin kanssa järjestämään uudelleen „Pravdan“ toimitusta V. I. Leninin ohjeiden mukaisesti.
- Helmikuun 23.** J. V. Stalin vangitaan Kalashnikovin pörssitalon saliissa Pietarin bolshevikkijärjestön järjestämän konsertin aikana ja teljetään vankilaan.
- Helmikuun 26.** „Pravdan“ 47. numerossa julkaistiin J. V. Stalinin kirjoitus „Tilanne sosialidemokraattisessa duumaryhmässä“
- Heinäkuun 2.** J. V. Stalin karkoitettiin vankikyydillä Turuhanin alueelle neljäksi vuodeksi julkisen poliisivalvonnan alaisuuteen.
- Heinäkuun 11.** J. V. Stalin saapuu Krasnojarskiin.
- Heinäkuun 15.** J. V. Stalin lähetetään Krasnojarskista Turuhaniin.
- Elokuun 10.** J. V. Stalin saapuu Turuhaniin ja lähetetään karkoituspaikalle, pieneen Kostinon kylään.

1914

- Maaliskuun alkupuolisko.** J. V. Stalin siirretään Kureikan kylään Napapiirin pohjoispuolelle. Poliisivalvontaa J. V. Stalinia kohtaan voimistetaan.

1915

- Helmikuun 27.** J. V. Stalin kirjoittaa kirjeen V. I. Leninille Monastyrskin kylästä, johon hän oli saapunut karkoitettuna S. Spandarjanin luokse.

Kirjeessä hän arvostelee Plehanovin ja oppor-
tunistiselle kannalle asettuneen kansainvälisen
sosialidemokratian maanpuolustuskantaista lin-
jaa.

- Kesk.** J. V. Stalin osallistuu Monastyrskin kylässä
pidettyyn poliittisten karkoitettujen—VSDTP:n
Keskuskomitean Venäjän byroon ja IV Valta-
kunnanduuman bolshevikkiryhmän jäsenten—
kokoukseen. Kokouksessa käsiteltiin duuma-
ryhmän oikeusjuttua koskevaa kysymystä.
- Marraskuun 10.** J. V. Stalin kirjoitti Turuhanin karkoituspai-
kalta kirjeen V. I. Leninille ja N. K. Krupskajalle.

1916

- Helmiikuun 5.** J. V. Stalin kirjoitti ulkomaiselle puoluekes-
kukselle kirjeen, jossa selostaa työtään kan-
sallisuuskysymystä käsittelevien artikkelien
alalla.
- Helmiikuun 25.** Inessa Armandin kautta ulkomaiselle bol-
shevikkikeskukselle lähettämässään kirjeessä
J. V. Stalin tiedustelee ulkomaille lähettämänsä
kirjoituksen „Kansallisesta kulttuuriautono-
miasta“ kohtaloa.
- Maaliskuun 12.** J. V. Stalin kirjoittaa yhdessä S. Spandarjanin
ja muiden karkoitettujen kanssa kirjeen aika-
kausjulkaisun „Voprosy Strahovanija“ toimi-
tukselle.
- Joulukuun 14.** Sen yhteydessä, että hallinnollisessa järjes-
tyksessä karkoitettuja kutsuttiin armeijaan,
J. V. Stalin lähetetään vankikyydillä Krasno-
jarskiin.

1917

- Helmikuun alku.** Krasnojarskissa kutsuntalautakunta vapauttaa J. V. Stalinin kutsunnasta armeijaan.
- Helmikuun 20.** J. V. Stalin matkustaa Krasnojarskista Atshinskiin, jossa hän sai luvan asua karkoitustajan päättymiseen asti.
- Maaliskuun 8.** J. V. Stalin matkustaa karkoitettujen ryhmän kanssa Atshinskista Pietariin.

SISÄLTÖ

	Sivu
<i>Esipuhe</i>	V

1907

ESIPUHE K. KAUTSKYN KIRJASEN „VENÄJÄN VALLANKUMOUKSEN LIIKKEELLEPAINEVAT VOIMAT JA NÄKÖALAT“ GRUUSIANKIELISEEN PAINOKSEEN. . .	3
VAALITAISTELU PIETARISSA JA MENSHEVIKIT . . .	17
KADETTIEN ITSEVALTIUS VAIKO KANSAN ITSEVALTIUS?	24
PROLETARIAATTI TAISTELEE, PORVARISTO TEKEE LIITON HALLITUKSEN KANSSA	26
TOVERI G. TELIJAN MUISTOLLE	31
VALVEUTUNUT PROLETARIAATTI JA PUOLUEEN VIIDES EDUSTAJAKOKOUS	37
SEKASOTKU...	40
KAUKAASIALAISET ILVEILIJÄMME	43
DUUMAN HAJOITUS JA PROLETARIAATTIN TEHTÄVÄT	47
VENÄJÄN SOSIALIDEMOKRAATTISEN TYÖVÄENPUOLUEEN LONTOON EDUSTAJAKOKOUS (<i>Edustajan muistiinpanoja</i>).	53—88
I. Edustajakokouksen kokoonpano.	55
II. Päiväjärjestys. Keskuskomitean toimintaselostus. Duumaryhmän toimintaselostus.	60
III. Ei-proletaarisista puolueista	68
IV. Työväen edustajakokouksesta.	78

EVÄSTYS III VALTAKUNNANDUUMAN SOSIALIDEMOKRAATTISILLE EDUSTAJILLE, hyväksytty Bakun työväenkuurian valtuutettujen kokouksessa syyskuun 22 pnä 1907	89
NEUVOTTELUKOKOUSTA ON BOIKOTOITAVA!	92

1908

VAALIEN EDELLÄ	99
VIELÄKIN TAKEIDEN PERUSTALLA PIDETTÄVÄSTÄ NEUVOTTELUKOKOUKSESTA	104
MITÄ PUHUVAT MEIDÄN VIIMEAIKAISET LAKKOMME?	111
KÄÄNNE NAFTATEOLLISUUDENHARJOITTAJAIN TAKTIKASSA	115
TÄYTYY VALMISTAUTUA!	120
TALOUDELLINEN TERRORI JA TYÖVÄENLIKE	123
NAFTATEOLLISUUDENHARJOITTAJAT TALOUDELLISESTA TERRORISTA	127
LEHDISTÖ	143—148
Lakeijoiksi ruvenneet „sosialistit“	143
Farisealaiset zubatovilaiset	145
NEUVOTTELUKOKOUS JA TYÖLÄISET	149

1909

PUOLUEKRIISI JA MEIDÄN TEHTÄVÄMME	162
EDESSÄOLEVASTA YLEISLAKOSTA	175
PUOLUEESTA	182—186
Bakun komitean päätöslauselma erimielisyyksistä „Proletarin“ laajennetussa toimituksessa	183
JOULUKUUN LAKOSTA JA JOULUKUUN SOPIMUKSESTA (Viidennen vuosipäivän johdosta)	187

1910

KIRJEITÄ KAUKAASIESTA	193—216
I. Baku	193
Naftateollisuuden tila	—
Nafta-alueen itsehallinto	197

Järjestön asema	200
„Legaaliset mahdollisuudet“	202
II. Tiflis	208
Ohjelmallinen likvidaattoruus	209
Taktillinen likvidaattoruus	213
BAKUN KOMITEAN TAMMIKUUN 22 pnä 1910 HYVÄK- SYMIÄ PÄÄTÖSLAUSELMIA (<i>Edessäolevalle yleiselle puoluekonferenssille</i>).	217—220
I. Poliittisesta agitatiosta ja puolueen todellisesta yhteenliittämisestä	217
II. Edustuksesta edessäolevassa yleisessä puoluekonfe- rensissa	220
AUGUST BEBEL, SAKSAN TYÖLÄISTEN JOHTAJA	221
KIRJE PUOLUEEN KESKUSKOMITEALLE SOLVYTSHE- GODSKIN KARKOITUSPAIKALTA	230

1912

PUOLUEEN PUOLESTA!	234
ELÄKÖÖN VAPPU!	240
UUSI VAIHE	247
LIBERAALISET FARISEUKSET	249
PUOLUEETTOMAT HAIHATTELIJAT	251
ELÄMÄ VOITTA!	254
HE AHERTAVAT HYVIN...	256
LÄHTI LIUKKEELLE!.. . . .	259
MITEN HE VALMISTAUTUVAT VAALEIHIN	262
JOHTOPÄÄTÖKSIÄ	266
MEIDÄN TARKOITUSPERÄMME	271
PIETARIN TYÖLÄISTEN EVÄSTYS TYÖLÄISEDUSTA- JALLEEN	274
VALTUUTETTUJEN TAHTO	277
YHTEENVEIJOJA VAALEISTA PIETARIN TYÖVÄEN- KUURIASSA.	280—286
1. Valtuutettujen vaalit	280
2. Valitsijamiesten vaalit	281
3. Kaksi yhtenäisyyttä	282
4. Edustajan vaalit	284
TÄNÄÄN ON VAALIT.	287

1913

VENÄJÄN KAIKILLE TYÖMIEHILLE JA TYÖLÄIS- NAISILLE! <i>Tammikuun 9 päivä</i>	291
VAALIT PIETARISSA (<i>Kirje Pietarista</i>)	297—312
I. Työväenkuuria	298
1. Taistelu vaalien puolesta	—
2. Evästys edustajalle	300
3. Yhtenäisyys naamiona ja edustajan vaalit	303
II. Kaupunkikuuria	307
III. Yhteenvetoja	310
MATKALLA NATSIONALISMIIN (<i>Kirje Kaukaasiasta</i>)	313
MARXILAISSUUS JA KANSALLISUUSKYSYMYS	319—402
I. Kansakunta	322
II. Kansallinen liike	333
III. Kysymyksen asettaminen	343
IV. Kansallinen kulttuuriautonomia	351
V. Bund, sen natsionalismi, sen separatismi.	364
VI. Kaukaasialaiset, likvidaattorien konferenssi.	380
VII. Kansallisuuskysynys Venäjällä	394
TILANNE SOSIALIDEMOKRAATTISESSA DUUMA- RYHMÄSSÄ	403
LENAN VERILÖYLYN VUOSIPÄIVÄ	408
<i>Huomautuksia</i>	412
<i>Elämäkerrallisia tietoja (1907 — maaliskuu 1917)</i>	442

Karjalais-Suomalainen SNT
Ministerineuvoston
Kirjapainoteollisuuden Hallinto
Sortavalan kirjapaino

Sortavala, Karjalankatu, 32
